

3429.

DIE
M E T A P H Y S I K

DES
A R I S T O T E L E S.

GRUNDTEXT, ÜBERSETZUNG UND COMMENTAR
NEBST ERLÄUTERNDEN ABHANDLUNGEN

VON
Dr. ALBERT SCHWEGLER,
PRIVATDOCENTEN AN DER UNIVERSITÄT TÜBINGEN.

ERSTER BAND.
GRUNDTEXT UND KRITISCHER APPARAT.

Tübingen,

DRUCK UND VERLAG VON L. FR. FURS.

1847.

201

V o r r e d e.

Es sind schon mehrere Jahre^{her}, dass sich der Unterzeichnete mit einer systematischen Darstellung der aristotelischen Philosophie befasste. Nicht als ob er den Werth der bisher erschienenen Darstellungen verkannt hätte, aber die einen schienen ihm hinsichtlich der Vollständigkeit und Ausführlichkeit, die andern hinsichtlich der Darstellungsweise manchen Wunsch übrig zu lassen, jene, indem sie sich ihrem Zwecke gemäss auf das Allgemeinste und Nothwendigste beschränkten, diese, indem sie mehr eine Paraphrase gaben, als eine wirkliche freie Reproduction. Je mehr sich jedoch der Unterzeichnete in die schwierige und umfangreiche Arbeit vertiefte, um so mehr empfand er den Mangel an kritischen und exegetischen Vorarbeiten, namentlich für das aristotelische Hauptwerk, die Metaphysik. Er überzeugte sich, dass einer erschöpfenden Darstellung des aristotelischen Systems, namentlich der aristotelischen sogenannten „ersten Philosophie“ eine monographische Bearbeitung jener Schrift vorausgehen müsse, die trotz des erneuten Studiums, das in den letzten Jahrzehnten jenem Philosophen zugewandt worden ist, trotz der mehrfachen Bearbeitungen, deren sich fast alle wichtigeren aristotelischen Schriften zu erfreuen gehabt haben, trotz der vielversprechendsten Zusagen von Seiten des ersten Kenners aristotelischer Philosophie (BRANDIS, Vorr. zu HENGSTENBERG's Uebersetzung der arist. Metaph. 1824.) bis heute nicht vollständig bearbeitet und commentirt worden ist. Er überzeugte sich, dass vor Allem eine Reihe von Aufhellungen und Erläuterungen über vieles Einzelne in jener Schrift, dass exegetische Erörterungen schwieriger Stellen, sorgfältigere

Entwicklungen des Gedankenzusammenhangs, kritische Verbesserungen zahlreicher Textverderbnisse, vollständigere Beleuchtungen des Sprachgebrauchs und genauere Feststellungen der philosophischen Terminologie erforderlich seyen, ehe selbst die Frage nach der Composition jenes merkwürdigen Werks, geschweige denn eine freie Reproduction seines philosophischen Inhalts an die Reihe kommen könnte. Der Unterzeichnete gab sofort seinen frühern Plan auf, und verfasste von dem angegebenen Gesichtspunkt aus, d. h. zunächst vom Gesichtspunkt der eigentlichen Auslegung, in zweiter Reihe aber auch, namentlich sofern und inwieweit die richtige Auslegung durch Feststellung des ursprünglichen Textes bedingt war, vom Gesichtspunkt der Textkritik aus — in beiderlei Hinsicht nach der Weise der TRENDLENBURG'schen Bearbeitung der Bücher von der Seele — einen Commentar zur Metaphysik, welchen er demnächst der Oeffentlichkeit übergeben wird.

Diesem Commentar schicke ich einen Abdruck des BEKKER'schen Textes, als der gegenwärtigen aristotelischen Vulgata, sowie eine Zusammenstellung des kritischen Apparats und eine deutsche Uebersetzung voraus.

Dass ich den BEKKER'schen Text unverändert, bis auf die Interpunction hinaus, wiedergegeben habe, obwohl ich an etwa 400 Stellen Aenderungsvorschläge zu demselben machen und begründen werde, und obwohl schon von Andern, wie namentlich von BONITZ in seiner trefflichen Kritik des BEKKER'schen Textes (*Observationes criticae in Aristotelis libros metaphysicos* Berl. 1842), eine grosse Anzahl der evidentesten Textverbesserungen aufgebracht worden ist, hat darin seinen Grund, dass ich, nicht im Stande, eine durchgängig neue Textrecension zu geben, es vorzog, den jedenfalls consequent von einem festen kritischen Prinzip aus gestalteten BEKKER'schen Text zu lassen, wie er ist, als bald da, bald dort, das einamal aus einer Handschrift des BEKKER'schen Apparats, das anderemal aus einer alten lateinischen Uebersetzung, an einer dritten Stelle aus freier Conjectur, vereinzelte kritische Verbesserungen anzubringen.

Eine neue Textrecension aber zu geben, war ich desshalb ausser Stand, weil ich mich auf den BEKKER'schen Apparat beschränkt sah, ein sicheres Urtheil aber über den Werth und Familienzusammenhang der einzelnen Handschriften, und von hier aus ein festes kritisches Prinzip nur gewonnen werden kann durch eigene Durchprüfung der wichtigeren Handschriften, und nicht durch zerstückte Wahrnehmungen und Schlüsse aus einem von einem Dritten gesammelten kritischen Apparat, besonders, wenn er in einer Weise angelegt ist, wie der BEKKER'sche. Ich zog es unter diesen Umständen, wie gesagt, vor, den BEKKER'schen Text unverändert zum Abdruck zu bringen, und meine Kritik desselben, zumal, da die Kritik hier meist nicht von der Auslegung getrennt werden kann, dem Commentare vorzubehalten.

Vom vorliegenden Unternehmen überhaupt durfte mich natürlich der Mangel an neuen handschriftlichen Hilfsmitteln nicht zurückschrecken. Einerseits ist, wie erst neulichst BONITZ gezeigt hat, mit welchem an vielen Punkten, unabhängig von ihm, zusammengetroffen zu seyn mir zu grosser Genugthuung gereichte, im BEKKER'schen Apparate selbst, in den von BRANDIS herausgegebenen griechischen Commentatoren und in den lateinischen Uebersetzungen des Mittelalters noch so viel brauchbares, bis jetzt unbenütztes kritisches Material enthalten, dass sich eine neue Textesrecognition immerhin damit bestreiten lässt: und mittelst einer solchen einen förderlichen Beitrag für eine künftige neue Textesrecension geliefert zu haben, ist bei der gegenwärtigen Textgestalt der aristotelischen Metaphysik Verdienst genug. Andererseits — und es ist diess die Hauptsache — hat man allen Grund zu glauben, dass durch die Vergleichung neuer, d. h. von BEKKER nicht benützter Handschriften der BEKKER'sche Apparat, wenn auch extensiv sehr vermehrt, doch nicht gerade intensiv sehr bereichert werden würde. Sehr vermehrt — denn allein aus der vatikanischen und den ihr einverleibten kleineren Bibliotheken führt BRANDIS ¹⁾ 23 Hand-

1) Die aristotelischen Handschriften im Vatikan, historisch-philolog. Abh. der Berl. Akad. 1831. S. 79 ff.

schriften der aristotelischen Metaphysik auf, die sämmtlich für die BEKKER'sche Recension nicht verglichen worden sind; eine ziemlich bedeutende Anzahl anderer gleichfalls noch nicht verglichener findet sich überdiess in Manuscript-Catalogen der königl. pariser Bibliothek, in BANDINI's Catalogen zur Laurentiana, in MONTFAUCON's Biblioth. Coisl., in ZANETTI's Catal. zur Marcusbibliothek, in HÄNEL's Catal. librorum manuscr. (Leipz. 1830.) und sonst angemerkt. Allein alle diese Handschriften sind ohne Zweifel von BEKKER und BRANDIS wenigstens in Augenschein genommen und auf ihren kritischen Werth angesehen worden: es ist daher anzunehmen, dass sie absichtlich und zwar aus dem Grunde nicht verglichen worden sind, weil alles Wesentliche und in kritischen Betracht Kommende, was sich etwa in ihnen finden mochte, bereits in den Handschriften des BEKKER'schen Apparats enthalten war. Eine Bestätigung hiefür liefert die neueste sehr verdienstliche WAITZ'sche Ausgabe des Organon. WAITZ hat für das Organon, für welches BEKKER nur 3, beziehungsweise 4 Handschriften verglichen hatte, eine nicht unbeträchtliche Anzahl bisher unbenützter Codices collationirt: allein die dadurch gewonnene kritische Ausbeute weist sich doch als eine verhältnissmässig so nnbeträchtliche aus, dass sie im Ganzen die Beschränkung BEKKER's auf seine 4 Handschriften rechtfertigt. Man findet sich auch hiedurch in der ohnehin stattfindenden Präsumtion bestärkt, dass BEKKER die Handschriften, die er seiner Recension der aristotelischen Werke zu Grund legte, mit sicherem kritischem Blick und mit umsichtigster Auswahl aus der Menge der von ihm gesehenen und geprüften ausgelesen hat, und dass, im Allgemeinen wenigstens, keine bedeutende kritische Nachlese mehr übrig ist, jedenfalls keine solche, die mit dem dazu nöthigen Aufwand von Kosten und Mühe im Verhältniss stünde. Hinsichtlich der Metaphysik ergibt sich dieselbe Wahrnehmung aus dem BEKKER'schen Apparate selbst. BEKKER kündigt in seinem Apparate zur Metaphysik die Textvarietät von 15 Handschriften an. Aber schon nach den ersten Capiteln sieht er sich genöthigt, einige

derselben bei Seite zu legen, und im Verlaufe zieht er sich vollends auf etwa nur 5 bis 6 der bedeutenderen oder wenigstens repräsentativen zurück. Es scheint sich für den Text der aristotelischen *Metaphysik* während des Mittelalters eine gewisse traditionelle, am meisten mit dem Texte der Handschrift *T* (Vatic. 256.) und der Aldinischen Ausgabe verwandte Vulgata gebildet zu haben, der die jüngern Handschriften des 14ten und 15ten Jahrhunderts fast ohne Ausnahme angehören, während von den höher hinaufreichenden Texttraditionen und Handschriftenstämmen eigenthümlicherer Schattirung nur sehr wenige vereinzelte Exemplare (im BEKKER'schen Apparate nur der Cod. *A^b* und die Textanführungen in den Scholien Alexanders) auf uns gekommen zu seyn scheinen.

Der beigegebene kritische Apparat besteht 1) aus dem Apparate BEKKER's, 2) aus den Textabweichungen, Lesarten, kritischen Bemerkungen und Aenderungsvorschlägen der alten griechischen Commentatoren, 3) aus den Textabweichungen der Bessarion'schen und der alten dem Commentar des Thomas von Aquino zu Grund liegenden lateinischen Uebersetzung, 4) aus der Textverschiedenheit der Aldina, 5) aus den Aenderungen, kritischen Anmerkungen und Verbesserungsvorschlägen der späteren Ausgaben.

Was die erste dieser Hülf-Quellen, den BEKKER'schen Apparat betrifft, so habe ich einen Augenblick geschwankt, ob ich denselben vollständig und unverkürzt aufnehmen solle, oder nur die Lesarten der drei, für die Textkritik einzig normativen, auch von BEKKER am meisten bevorzugten Handschriften *E* (Paris. Reg. 1853. vgl. Catal. cod. manuscr. bibl. reg. Bd. II. S. 411. und TRENDLENBURG zu de anim. Praef. S. xxiii), *A^b* (Laurent. 87, 12. vgl. BANDINI, Catal. cod. graec. bibl. Laurent. Bd. III. S. 392 f.) und *F^b* (Paris. 1876. vgl. Catal. cod. manuscr. bibl. reg. Bd. II. S. 414.), wozu noch für das dritte, dreizehnte und vierzehnte Buch die beiden Handschriften *J^b* (Coisl. 161. vgl. MONTFAUCON, Bibl. Coisl. S. 220.) und *G^b* (Paris. 1896 [nicht vielmehr 1897?] vgl. Catal. cod. manuscr. Bd. II. S. 416.)

hinzukommen; oder ob ich nicht wenigstens die entschieden werth- und bedeutungslosen Varianten, deren es eine nicht geringe Zahl ist, weglassen sollte, also namentlich die Lesarten von *T* (Vatic. 256. vgl. BRANDIS, die aristot. Handschriften im Vatikan, histor.-philolog. Abh. der Berl. Akad. 1831. S. 63.), einer ebenso variantenreichen, als schlechten, ja fast durchaus unbrauchbaren Handschrift voll eigenmächtiger Auslassungen, willkürlicher Abänderungen und grober Nachlässigkeiten. Bei weiterer Erwägung entschloss ich mich jedoch zur vollständigen Mittheilung des ganzen BEKKER'schen Apparats, zumeist aus äussern Gründen, um die Uebersicht über die innere Geschichte des Textes zu erleichtern, und das Nachschlagen der BEKKER'schen Ausgabe überflüssig zu machen. So viel von den Handschriften: eine nähere Charakteristik derselben gedenke ich, unter Beifügung der äusserlichen Notizen, die sich in den gedruckten Catalogen der betreffenden Bibliotheken finden, dem Commentar beizugeben.

Eine zweite Quelle der Textkritik sind die griechischen Commentatoren der aristotelischen Metaphysik.

Obenan unter ihnen steht Alexander von Aphrodisias, mit Recht schon von den Alten „der Exeget“ genannt. Er kann als Muster klarer, umsichtiger und scharfsinniger, selbst geschmackvoller Auslegung gelten. Da er der Zeit des Septimius Severus, dem Anfang des dritten Jahrhunderts angehört, so ist er, soweit sich der seinem Commentar zu Grunde liegende aristotelische Text sicher feststellen lässt, der älteste kritische Gewährsmann für denselben, und schon desshalb von grösster Wichtigkeit. Bekanntlich umfasst sein Commentar nur die fünf ersten Bücher der Metaphysik; der Commentar zu den übrigen Büchern, obwohl er insgemein den Namen Alexanders trägt (nur der schon oben genannte Cod. Reg. Paris. 1876 nennt den Michael von Ephesus als Verfasser), ist doch ohne Zweifel nicht von seiner Hand (BRANDIS, Schol. in Aristot. S. 734 Anm. und RAVAISSON, Essai sur la Métaphysique d'Aristote. Paris 1838. Bd. I. S. 65., wogegen PIERRON und ZÉVORT,

La Métaphysique d'Aristote, traduite en français. Paris 1840. Bd. I. S. 268 ff., die sich zugleich auf das Urtheil SEPULVEDA's berufen), steht auch dem Commentar zu den fünf ersten Büchern in jeder Hinsicht nach, ist aber darum keineswegs ganz ohne Werth, und hat aller Wahrscheinlichkeit nach ältere und bessere Vorgänger benützt, vielleicht geradezu excerptirt.

Natürlich musste der Commentar Alexanders genau verglichen werden, um den aristotelischen Text, den dieser Ausleger vor sich gehabt hat, constatiren und wiederherstellen zu können. Freilich ist diess keine so ganz leichte und einfache Aufgabe. Die Anhaltspunkte, die der Commentar für die Feststellung des aristotelischen Textes bietet, sind theils die der Erklärung vorausgeschickten Textcitats, die sogenannten *Lemmata*, theils die paraphrasirende Erklärung selbst. Stimmen nun beide, die *Lemmata* und die Paraphrase in der Art überein, dass sie sich direct auf einander beziehen und sich gegenseitig bestätigen, so kann über den Text, den der Ausleger vor sich gehabt hat, kein Zweifel seyn: diess ist aber keineswegs immer der Fall, sondern oft liegt nur das Eine von beiden vor, entweder das Lemma oder die Paraphrase. Dass nun die letztere in ihrer mehr oder weniger freien Fassung keinen unmittelbaren Rückschluss auf den ihr zu Grund liegenden Urtext gestattet, ist klar; und was die *Lemmata* betrifft, so ist ihre Unverlässlichkeit oder wenigstens unsichere Authentie eine bekannte Sache (vgl. BUNLE, *Arist. ed. Bip.* I, 527. TRENDLENBURG zu *de anim. Praef.* XVI f. KRISCHE, *Götting. gel. Anz.* 1834. S. 1883. WAITZ zum *Organon* I, *Praef.* XX f.): sie sind von den Abschreibern der betreffenden Commentare oft eigenmächtig hinzugesetzt oder ausgefüllt oder nach ihren Handschriften des aristotelischen Textes abgeändert worden, eine Wahrnehmung, die sich auch beim Commentare Alexanders insofern wiederholt und bestätigt, als hier nicht nur die Paraphrase hin und wieder den Textesworten des Lemma's widerspricht, d. h. einen von denselben abweichenden Text voraussetzt, sondern auch manchmal ein und dasselbe Lemma an

verschiedenen Stellen verschiedenlautend, bald nach der einen, bald nach der andern Lesart citirt wird, — wofür in dem von mir gesammelten kritischen Apparat eine ziemliche Anzahl von Belegen vorliegt.

Nichtsdestoweniger habe ich auch die *Lemmata* Alexanders durchgehends verglichen und ihre Textabweichungen anmerken zu müssen geglaubt: nicht nur, weil ihre Nichtübereinstimmung mit der darauffolgenden Paraphrase doch im Ganzen zu den selteneren Fällen gehört, sondern auch, weil sie jedenfalls ein ziemlich hohes Alter haben, und, wenn sie auch nicht durchgehends den wahren Text Alexanders darstellen sollten, doch einer frühern Periode des aristotelischen Textes angehören, als die meisten übrigen Handschriften: auch ist die Handschrift, der sie (im BRANDIS'schen Abdruck) meist entnommen sind (*Cod. Reg. Paris. 1876*), aus dem dreizehnten Jahrhundert (*cl. Catal. cod. manuscr. bibl. reg. II, 414.*). Uebrigens sind auch die *Lemmata* nicht überall wörtlich genau: man bemerkt an ihnen, wenigstens in den spätern Büchern, eine gewisse Freiheit, ja manchmal Nachlässigkeit des Citirens, namentlich in der Wortstellung: oft sind sie zusammengezogen und abgekürzt: oft auch hat sie der Ausleger dem Satze, dem er sie einflocht, grammatisch angepasst, und zu diesem Behufe leise umgebildet. In solchen Fällen, wo aller Wahrscheinlichkeit nach nicht eine wirkliche Differenz des Quellentextes, sondern blosse Ungenauigkeit des Citirens anzunehmen ist, sind die Textabweichungen der *Lemmata* nicht ausdrücklich angemerkt worden. Schwieriger ist die Frage, wann aus Abweichungen der Paraphrase auf einen abweichenden Grundtext zu schliessen ist? Ohne Zweifel immer da, wo dieselbe Variante, die der Paraphrase zu Grund zu liegen scheint, schon anderweitig bezeugt und constatirt ist. Allein diess ist nicht immer der Fall. Und selbst, wenn aus der Interpretation des Auslegers mit ziemlicher Sicherheit zu schliessen ist, dass er einen andern Text vor sich gehabt hat, wie ist dieser Text herzustellen? Hievon wird nun immer in den Fällen, wenn der ursprüngliche Grundtext nur indirect aus

der Interpretation des Auslegers zu erschliessen oder nur mit Beihülfe derselben zu gewinnen ist, erst im Commentar die Rede seyn: im kritischen Apparat selbst sind dagegen nur diejenigen Varianten aufgeführt, die der Paraphrase direct und ohne weitere kritische Erörterung zu entnehmen waren. — Ein Uebelstand hiebei ist es, dass BRANDIS den Commentar Alexanders für die 9 letzten Bücher nur auszugsweise zum Abdruck gebracht, und Alles, was nicht von wirklichem exegetischem Belang war, weggelassen hat, während doch vielleicht manchmal eine an sich werthlose Erörterung des Commentators von kritischem Momente seyn konnte. In dieser wie in anderer Beziehung muss man der von BONITZ angekündigten neuen Ausgabe des ganzen alexander'schen Commentars mit Verlangen entgegensehen.

Auch über das Verhältniss des BEKKER'schen Cod. *F*⁵ (Paris. Reg. 1876.) zum Commentare Alexanders bedaure ich im Ungewissen zu seyn. Unter der angegebenen Nummer findet sich nämlich im Handschriften-Catalog der genannten Bibliothek (Catal. cod. manuscr. bibl. reg. Bd. II. S. 414.) nicht etwa eine Handschrift der aristotelischen Metaphysik angemerkt, sondern eine Handschrift der Commentare des Alexander von Aphrodisias (beziehungsweise des sogenannten Michael von Ephesus) zur Metaphysik. Ich kann nun, da es mir nicht vergönnt war, jene Handschrift selbst in Augenschein zu nehmen, nicht bestimmen, ob diesem Commentare Alexanders zugleich der vollständige aristotelische Text, woraus sofort die BEKKER'schen Lesarten entnommen wären, beigegeben ist, oder ob die BEKKER'sche Handschrift *F*⁵ überhaupt nichts anderes ist, als jener Commentar und dessen Lemmata. Wie dem seyn mag: da BEKKER jedenfalls alle diejenigen Textbestimmungen und Textandeutungen, welche in der Paraphrase Alexanders gegeben sind, unerwähnt gelassen hat. und da selbst was die Lemmata betrifft, die BRANDIS'sche Recension des alexander'schen Commentars doch nicht geradezu ein Abdruck jener pariser Handschrift ist, verschiedene Handschriften aber gerade hinsichtlich

der Lemmata zu variiren pflegen, so glaubte ich ein Recht zu haben, die BEKKER'sche Handschrift *F*^b und jenen Commentar Alexanders, den BRANDIS gegeben hat, nicht als identische Textquellen zu behandeln, und neben den BEKKER'schen Lesarten aus *F*^b immer auch die Lesarten Alexanders anzumerken. — Wie der Cod. *F*^b zum Commentar Alexanders, so scheinen sich die Codd. *G*^b und *J*^b zum Commentar des Syrian und Cod. *H*^b zum Commentar des Asclepius zu verhalten. — Man hat, hinsichtlich dieser und ähnlicher Punkte, sehr zu bedauern, dass jener »bequemere Ort,« an welchem die genannten Herausgeber über die benützten Handschriften Rechenschaft zu geben versprochen haben, sich immer noch nicht gefunden hat.

Neben Alexander kommen die übrigen Commentatoren kritisch kaum in Betracht. Sie sind jedoch, soweit sie durch den Druck veröffentlicht vorliegen (manches vielleicht nicht Werthlose ist noch ungedruckt) und mir zugänglich waren, sämmtlich verglichen worden. So der Commentar des Asclepius zu den 7 ersten Büchern, zuerst von BRANDIS in seiner Scholiensammlung auszugsweise zum Druck gebracht (vergl. SAINTE-CROIX, notice des ouvrages manuscrits d'Asclepius de Tralles, philosophe du sixième siècle, im Magas. encyclop. 5e année Vol. III. S. 359.). Ferner der bei seiner vorherrschend polemischen Tendenz für die Textkritik freilich fast werthlose Commentar Syrians zum dritten, dreizehnten und vierzehnten Buch: ich konnte übrigens von demselben, da mir die lateinische Uebersetzung BAGOLINI's (Venedig 1558.) nicht zu Gebot stand, und der vollständige Abdruck des Originals im zweiten Bande der BRANDIS'schen Scholiensammlung erst noch zu erwarten steht, nur die Auszüge benützen, die BRANDIS in seiner kleinern Scholiensammlung zur Metaphysik (Scholia graeca in Aristot. Metaph. Berl. 1837.) gegeben hat. Auch der Commentar des angeblichen Philoponus, der gleichfalls nur in einer lateinischen Uebersetzung (von FRANZ PATRIZZI, Ferrara 1583.) gedruckt vorhanden ist, stand mir nicht zu Gebot: nach den Auszügen zu urtheilen, die BRANDIS für's erste

Buch der Metaphysik aus einer Originalhandschrift dieses Commentars (Cod. Vatic. Urb. 49.) mitgetheilt hat, kein sehr empfindlicher Vermiss. Ferner existirt eine Paraphrase des Rhetors Themistius zum zwölften Buch der Metaphysik, aus dem Hebräischen in's Lateinische übersetzt von MOSES FINZ (Venedig 1558): auch von dieser, schon um ihres secundären Charakters willen unzuverlässigen und in kritischer Hinsicht wenig brauchbaren Paraphrase konnte ich nur die von BRANDIS in der grössern Sammlung mitgetheilten Bruchstücke vergleichen. Endlich sind die oft nicht verächtlichen Marginalscholien einiger Handschriften der Metaphysik, namentlich des Cod. Reg. Paris. 1853 (*E* bei BEKKER, s. oben) und des Cod. Laurent. 87, 12 (*A*^b bei BEKKER, s. oben), soweit sie von BRANDIS im Druck veröffentlicht worden sind, von mir benützt und nach Thunlichkeit berücksichtigt worden. — Wie viel aus den arabischen Commentatoren des Aristoteles, namentlich aus Avicenna und Averroës, für eine kritische Bearbeitung unserer Schrift etwa zu schöpfen ist, bedaure ich nicht angeben zu können, da sie mir, auch diejenigen, die in lateinischer Uebersetzung gedruckt sind, nicht zur Verfügung standen — litterarische Lücken, die man den äusseren Verhältnissen des Verfassers und den litterarischen Zuständen seines gegenwärtigen Wohnorts zu gut halten möge.

Eine dritte Quelle für die Feststellung des aristotelischen Textes sind die alten lateinischen Uebersetzungen, meist aus der zweiten Hälfte des Mittelalters. Es existirt ihrer eine grosse Anzahl (vgl. BRUNET, manuel du libraire I, 177., HOFFMANN, lexic. bibliograph. I, 316 ff. 354 ff., JOURDAIN, Forschungen über Alter und Ursprung der lateinischen Uebersetzungen des Aristoteles, übers. von STAHR, Halle 1831.) Ich glaubte mich auf zwei der kritisch wichtigsten beschränken zu müssen, die Uebersetzung Bessarions und diejenige des Wilhelm von Moerbeka.

Bessarions Uebersetzung der Metaphysik (vergl. SCHÖLL, Gesch. der griech. Litt. III, 523.) ist von jeher für die Kritik des aristotelischen Textes vielfach benützt worden, in älterer Zeit

namentlich von SYLBURG und CASAUBONUS, neuerlichst von BONITZ. Im Besitze einer reichen Handschriften-Bibliothek konnte ihr Bessarion die besten Textquellen zu Grund legen: so kommt es, dass sie hin und wieder an solchen Stellen den ursprünglichen Text bewahrt, wo die bis jetzt verglichenen Handschriften ihn verloren haben. Bekanntlich ist sie mit fast buchstäblicher Treue angefertigt, und es ist daher in den meisten Fällen der Originaltext, den sie vor sich gehabt hat, leicht zu erschliessen. Doch wäre es ohne Zweifel ein Missgriff, wollte man jede unbedeutendere Abweichung, die sie sich erlaubt, jede aus falscher Interpunction hervorgegangene Umstellung der Worte, jedes Missverständniß des Uebersetzers zu einer Variante des griechischen Grundtexts stempeln. Alle irgendwie beachtenswerthen Abweichungen dagegen habe ich an ihrem Orte zur Sprache gebracht. Ein Uebelstand ist es, dass die verschiedenen in Umlauf befindlichen Abdrücke der Bessarion'schen Uebersetzung nicht gleichlautend sind, und oft gerade an kritischen Stellen von einander abweichen.

Die lateinische Uebersetzung des Mönchs Wilhelm von Moerbeka (*Vetus translatio*), im dreizehnten Jahrhundert nach einer griechischen Handschrift verfasst, und über sämtliche, damals bekannte Werke des Aristoteles sich erstreckend (vgl. über dieselbe SCHNEIDER, *Epimetr.* IV. vor seiner Ausgabe der aristotelischen *Thiiergegeschichte* S. CXXXIV. und JOURDAIN, a. a. O. S. 69 ff.), ist noch slavischer und unlateinischer als diejenige Bessarions, wimmelt auch von Uebersetzungsfehlern und groben Missverständnissen, deutet aber auf einen alten, correcten Grundtext, und gibt häufig das Richtige, wo von BEKKER'schen Codices nur einzelne der besten (z. B. A^b) es noch aufbewahrt haben. Da sie dem Commentare, den Thomas von Aquino zu den zwölf ersten Büchern der *Metaphysik* schrieb, zu Grunde liegt, so ist sie meist mit demselben gedruckt: mir war die Ausgabe *Thomae Aquinat. Opp.* Rom 1570. Tom. IV zur Hand. Die Uebersetzung des dreizehnten und vierzehnten Buchs der *Metaphysik* fehlt hier: ob sie gedruckt existirt, weiss

ich nicht: nach PIERRON und ZÉVORT a. a. O. S. CXXX und JOURDAIN a. a. O. S. 186. 394. ist sie in der pariser königlichen Bibliothek Nro. 6296. 6297. handschriftlich vorhanden. — Andere lateinische Uebersetzungen, z. B. diejenige des Argyropulus, standen mir nicht zu Gebot: doch scheint die zuletzt genannte, soweit ich aus Bruchstücken urtheilen kann, nicht von Belang für die Textkritik zu seyn.

Unter den gedruckten Ausgaben der Metaphysik musste zuerst die Aldina (der vierte, die Metaphysik enthaltende Band dieser ersten Gesamtausgabe erschien 1497) verglichen werden, da sie als editio princeps den Rang einer Handschrift einnimmt. Als Handschrift betrachtet gehört sie nicht zu den besten. Obwohl von BEKKER nicht verglichen, ist sie doch fast ganz im BEKKER'schen Apparate enthalten: wo sie Eigenes, von den übrigen Handschriften BEKKER's Abweichendes gibt, ist diess mit wenigen Ausnahmen unbrauchbar. Ihr Text ist meist derjenige, in welchem die Codd. *E* und *T* übereinstimmen. Trotz dieses ihres sehr untergeordneten kritischen Werths habe ich es doch für zweckmässig gehalten, sie durchgehends zu collationiren, und ihre Textabweichungen, wo sie nicht offenbare Druckfehler sind, anzumerken. Es schien diess schon desshalb zweckmässig, weil — bis auf Brandis — die aristotelische Metaphysik in der Regel nach der Aldina oder ihren Abdrücken citirt wird.

Ob eine Collationirung der alten, auf die Aldina folgenden Ausgaben (ein vollständiges Verzeichniss derselben werde ich dem Commentar anhängen: eine gute Charakteristik der wichtigeren gibt STAHR in den Neuen Jahrb. für Philolog. und Pädag. Band XV. 1835. S. 321 ff.) sich verlohnt und für die Textkritik von Belang ist, ist eine von Verschiedenen verschiedene beantwortete Frage. TRENDLENBURG (*de anim.*) und STAHR (*polit.*) z. B. haben eine Vergleichung derselben angestellt, und ihre sämtlichen Textverschiedenheiten sorgfältig angemerkt. Es mag eine solche Vergleichung aus äussern, historischen Gründen zweckmässig, auch bei manchen, häufiger

gelesenen und daher fleissiger bearbeiteten Schriften (z. B. der Politik — vgl. STAHR a. a. O. S. 325 ff.) nicht ohne Frucht seyn. Hinsichtlich der Metaphysik jedoch habe ich mich überzeugt, dass sämtliche ältere Ausgaben nur prinziplose Wiederholungen des aldinischen Textes, und daher für die Textkritik ohne alle Bedeutung sind. Handschriftliche Hülfsmittel hat keiner ihrer Herausgeber benützt, selbst der sonst fleissige und gewissenhafte SYLBURG nicht: wenn FONSECA und CASAU-BONUS sich in seltenen Fällen auf „scripti quidam codices“ berufen, so will diess natürlich nichts heissen. Im Allgemeinen haben, wie gesagt, sämtliche Herausgeber bis auf BRANDIS den aldinischen Text sammt seinen Schäden und Entstellungen wiederholt, (wesswegen auch die von mir angemarkten Varianten der Aldina in Regel auch als Varianten der folgenden Ausgaben, wenigstens der drei Basler und der zweiten Aldina gelten können); nur hin und wieder haben sie bei allzu auffallenden und störenden Textverderbnissen theils aus freier Conjectur, theils auf den Grund der alten lateinischen Uebersetzungen willkürliche Aenderungen angebracht, so dass man bei keiner Textabweichung sicher weiss, ob man auf dem Boden handschriftlicher Bezeugung, oder auf demjenigen subjectiver, oft unbegründeter oder unzulänglicher Vermuthung steht. Unter diesen Umständen glaubte ich meine kritische Berücksichtigung der alten nachaldinischen Ausgaben auf Folgendes beschränken zu müssen.

Zunächst auf die Aldina folgen die drei Basler Ausgaben. Die erste, von ERASMUS hesorgt (Basel bei Bebel 1531), ist ein bis auf die Druckfehler hinaus getreuer Abdruck der Aldina, mit einigen Verbesserungen des Sim. Grynaüs. Nur für die Physik, das Organon und einzelne naturwissenschaftliche Schriften sind neue handschriftliche Hülfsmittel benützt (FABRICIUS, Bibl. graec. III, 318—319, Harl. und BUHLE, Arist. Opp. Bip. I, 216.). Sie wurde wiederaufgelegt 1539 (Basileensis secunda), und noch einmal 1550 (Basil. tertia oder Isingriniana). Die letztere, von dem gelehrten und thätigen Buchdrucker MICHAEL

ISINGRIN veranstaltete Ausgabe gibt eine neue, bei mehreren Schriften sehr beachtenswerthe (vgl. STAHR a. a. O. S. 326.) Recognition des Textes, unter Benützung der Bemerkungen und Conjectural-Verbesserungen mehrerer Gelehrten, des JUSTUS WELS, MATTHIAS FLACH, P. VETTORIO und CONRAD GESNER, deren Handexemplare dem Herausgeber zu Gebot gestanden zu haben scheinen. Die Metaphysik aber ist auch in dieser Ausgabe leer ausgegangen: die wenigen am Rand beigesetzten Conjectural-Verbesserungen sind fast durchaus werthlos. Doch habe ich diese Marginalbemerkungen, wo sie nicht durch die inzwischen erfolgte handschriftliche Herstellung des ursprünglichen Textes überflüssig gemacht sind, angemerkt.

Kurz nach der dritten Basler Ausgabe, 1551–53, erschien die zweite Aldina (Aldina minor oder Camotiana, Venetiae apud Aldi filios), in 6 Bänden, deren vierter, 1552, die Metaphysik enthält. Sie stand mir nicht zu Gebot: wo Lesarten aus ihr angemerkt sind, geschah es nach der Collation SYLBURG'S.

Auf die kleinere Aldina folgt chronologisch die erste Separat-Ausgabe der Metaphysik, die einzige bis jetzt existirende Ausgabe derselben mit Commentar, diejenige des Jesuiten FONSECA (der erste Band, die vier ersten Bücher enthaltend, erschien Rom 1577, der zweite, das fünfte Buch enthaltend, ebend. 1589, der dritte, das sechste bis neunte Buch enthaltend, Cöln 1604: weiteres scheint nicht herausgekommen zu seyn). Der sehr weitschweifige Commentar ist ganz scholastisch: auf die Textkritik wird geringe Rücksicht genommen. Einigemale (meist nur vornherein) werden Verbesserungsvorschläge gemacht und handschriftliche, übrigens jetzt nichts Neues mehr bietende Lesarten mitgetheilt. Was hievon irgendwie der Aufzeichnung werth schien, ist angegeben worden.

Am meisten Beachtung verdient die Ausgabe von SYLBURG. Sie erschien 1584–87, 11 Theile, gewöhnlich in 5 Bänden: Theil 8 (Band 4), 1585 ausgegeben, enthält die Metaphysik. SYLBURG hat das Verdienst, die grössten Fehler der Aldina und ihrer Abdrücke (er selbst hatte jedoch nicht die Aldina,

sondern nur die *Isingriniana* und *Camotiana* vor sich), soweit es ohne Benützung handschriftlicher Hülfsmittel geschehen konnte, verbessert zu haben, grossentheils auf Bessarion's Uebersetzung gestützt, „quam,“ wie er von sich sagt (*Metaph. Praef.*), „sicubi haererem, velut oraculum adii.“ Seine Abweichungen vom überlieferten Text und seine oft glücklichen Verbesserungsvorschläge zu demselben hat er in der angehängten *annotatio critica* angemerkt und motivirt. Viele der letztern sind jetzt freilich durch BEKKER's Handschriften als überflüssig beseitigt, manche von ihm vorgeschlagene Aenderungen in der Interpunction sind späterhin stillschweigend eingeführt worden. Was nicht von der letztern Art ist, habe ich — darunter selbst manche jetzt veraltete Bemerkung — vollständig aufgenommen und mitgetheilt. — Aus SYLBURG's *annot. crit.* sind auch die Varianten der Morel'schen Ausgabe des zwölften Buchs (*Paris 1556*) entlehnt.

Auf die SYLBURG'sche folgte die Ausgabe des CASAUBONUS, *Lyon 1590*. Ihr Text ist (wenigstens in der *Metaphysik*) fast durchgehends der von SYLBURG überlieferte, so sehr man auch durchgreifendere Verbesserungen, wenn nicht eine neue Recension, von dem grossen Philologen zu erwarten berechtigt war, zumal nach dem achtungswerthen Vorgange SYLBURG's. Schon LIPSIVS beklagt sich, unmittelbar nach dem Erscheinen der Ausgabe, in einem Briefe an CASAUBONUS über deren Flüchtigkeit. „*Aristotelem tuum — schreibt er bei BURMANN, Syllog. Epist. I. S. 368. — vidi et utar: at, quam opus ipsum probum, probius, si totius in eo fuisses, nam cursim te hoc egisse non ego video? recipe spiritum et aliquando itera.*“ CASAUBONUS selbst bemerkt in der Vorrede, er sey nur in geringem Masse im Besitz der nöthigen Hülfsmittel gewesen, habe auch nicht allzuviel Zeit auf die Arbeit verwenden können. Die beigefügten Marginalbemerkungen, theils Varianten, theils Conjecturen, sind jedoch nicht ohne Werth, und geben manchmal zuerst das Richtige. Sie sind, soweit sie nicht entschieden aus Missverständnissen entsprungen oder aller

Beachtung unwerth sind, von mir angemerkt worden (γρ. Casaub. oder Var. Lect. ap. Casaub.). Freilich beruhen wohl die wenigsten der aufgeführten Varianten auf handschriftlicher Bezeugung (Handschriften erwähnt CASAUBONUS sehr selten, wenn er gleich in der Vorrede angibt, „einige alte Codices“ seyen ihm zur Hand gewesen), sondern sie sind, wie es scheint, fast durchaus Rückübersetzungen aus dem Text der alten lateinischen Uebersetzungen in's Griechische, oft Rückübersetzungen von unzweifelhaften Uebersetzungsfehlern oder willkürlichen Abweichungen der lateinischen Interpreten. Alle Varianten der letztern Art sind von mir übergangen worden.

Die auf die Casaubon'sche gefolgten Ausgaben, namentlich die PACIUS'sche (Genf 1597 und 1607) und DUVAL'sche (Paris 1619, 1629, 1639, 1654.) sind nur Abdrücke der zuerst genannten, und kommen für die Textkritik nicht in Betracht.

Erst mit BRANDIS (*Aristotelis et Theophrasti Metaphysica ad vet. cod. manuscr. fidem recensita indicibusque instructa* Berl. 1823) beginnt eine neue Epoche für den Text der aristotelischen Metaphysik. BRANDIS hat ihn zuerst wieder auf seine handschriftlichen Grundlagen zurückgeführt. *Inter codices manuscriptos* — sagt er Praef. VI. — *quos aut integros conferre aut inspicere mihi contigit, duos nactus sum antiquos, qui a nullo Aristotelis editore adhuc in usum conversi permultos locos corruptos sanant, lacunas explent, easque lectiones plerumque referunt, quas veteres interpretes graeci ante oculos habuisse videntur.* Welches diese beiden Handschriften sind, hat BRANDIS nicht näher angegeben: die eine derselben ist aber ohne Zweifel der BEKKER'sche Cod. A¹. Diese Handschrift kann als die eigentliche Grundlage der BRANDIS'schen Recension gelten: nicht ohne Noth und nur in dringenderen Fällen ist BRANDIS von ihr abgegangen und zu der, weit näher mit Cod. E verwandten Vulgata zurückgekehrt. BEKKER seinerseits (*Aristoteles graece, ex rec. Imm. Bekkeri ed. Acad. Reg. Borussica, 2 Bde, Berl. 1831.*) hat sich im Allgemeinen

entschiedener an den Cod. *E* gehalten, und den Cod. *A*^b, sowie den ihm nahe verwandten Cod. *F*^b mehr nur als subsidiäre Hilfsquelle, wenn gleich ziemlich häufig, benützt. Eine durchgängige Aufzeichnung der BRANDIS'schen Lesarten schien mir unter den angegebenen Umständen nicht gefordert zu seyn. Conjecturen hat BRANDIS nirgends in den Text aufgenommen, dagegen hin und wieder in den Anmerkungen solche mitgetheilt: die letztern sind von mir sorgfältig angemerkt worden.

Der vorliegende kritische Apparat enthält somit das gesammte von Alexander an bis auf BRANDIS und BEKKER einschliesslich überlieferte kritische Material zur aristotelischen Metaphysik. Was nach BEKKER und BRANDIS von TRENDLENBURG, BONITZ, ZELLER, KRISCHE u. A. für unsere Schrift und die Wiederherstellung ihres Urtextes geschehen ist, findet schicklicher, um Wiederholungen zu vermeiden, seine Stelle im Commentar.

Eine deutsche Uebersetzung habe ich mit Rücksicht auf Diejenigen beigegeben, welche die aristotelische Metaphysik in rein philosophischem Interesse zu lesen wünschen. Gerade für Solche ist die HENGSTENBERG'sche Uebersetzung (Bonn 1824), die einzige bis jetzt vorhandene, wenig brauchbar, da sie, oft sichtbar ohne alles Verständniss des Sinns, in durchaus undeutscher Sprache und Satzfügung von Wort zu Wort fortdolmetscht, ungerechnet die zahlreichen Missverständnisse und Verstösse, an denen sie leidet. Die spätern Bücher sind übrigens in ihr ungleich besser übersetzt, als die frühern. Das andere Extrem, den Schriftsteller durch Paraphrase und Einschaltungen zu modernisiren, seinen Ton und seine Darstellungsweise zu verwischen und zu verfälschen, ist freilich um nichts besser, als diese übertriebene Treue: ich glaube jedoch, dem einen Abweg so fern geblieben zu seyn als dem andern. Der Uebersetzung selbst liegt der BEKKER'sche Text zu Grund, und es ist nur da, wo Sinn und Zusammenhang es gebiete-

risch forderten, von demselben abgegangen worden, auf den Grund von Textänderungen, die im Commentar ihre Rechtfertigung finden werden.

Der Commentar wird, wie ich hoffe, bis Ostern in den Händen des Publicums seyn.

Tübingen, Mitte October 1846.

Der Verfasser.

CODICES BEKKERI.

- E* Paris. Reg. 1853.
 - Q* Marcianus 200.
 - S* Laurentianus 81, 1.
 - T* Vaticanus 256.
 - H^a* Marcianus 214.
 - A^b* Laurentianus 87, 12.
 - B^b* Laurentianus 87, 18.
 - C^b* Laurentianus 87, 26.
 - D^b* Ambrosianus F. 113.
 - E^b* Marcianus 211.
 - F^b* Parisiensis 1876.
 - G^b* Parisiensis 1896.
 - H^b* Parisiensis 1901.
 - J^b* Coislinianus 161.
 - f* Marcianus 206.
-

LIBER I. (A)

Cap. 1.

3 Br. Πάντες ἄνθρωποι τοῦ εἰδέναι ὀρέγονται φύσει. σημεῖον δ' ἡ τῶν 1
980a αἰσθήσεων ἀγάπησις· καὶ γὰρ χωρὶς τῆς χρείας ἀγαπῶνται δι' αὐτάς, καὶ
μάλιστα τῶν ἄλλων ἢ διὰ τῶν ὁμμάτων. οὐ γὰρ μόνον ἵνα πράττωμεν, 2
ἀλλὰ καὶ μὴθὲν μέλλοντες πράττειν τὸ ὁρᾶν αἰρούμεθα ἀντὶ πάντων ὡς
εἰπεῖν τῶν ἄλλων. αἴτιον δ' ὅτι μάλιστα ποιεῖ γνωρίζειν τι ἡμῶς αὕτη 3
τῶν αἰσθήσεων, καὶ πολλὰς· δηλοὶ διαφοράς. φύσει μὲν οὖν αἰσθῆσιν. 4
980b ἔχοντα γίνεται τὰ ζῷα, ἐκ δὲ τῆς αἰσθήσεως τοῖς μὲν αὐτῶν ἐκ ἐγγίγνεται
μνήμη, τοῖς δ' ἐγγίγνεται. καὶ διὰ τοῦτο ταῦτα φρονιμώτερα καὶ μαθη- 5
τικώτερα τῶν μὴ δυναμένων μνημονεύειν ἐστίν. φρόνιμα μὲν ἄνευ τοῦ
μανθάνειν, ὅσα μὴ δύναται τῶν ψόφων ἀκούειν, οἷον μέλιττα, καὶ εἴ τι 6
τοιούτου ἄλλο γένος ζῶων ἐστίν· μανθάνει δ' ὅσα πρὸς τῇ μνήμῃ καὶ
ταύτην ἔχει τὴν αἰσθησιν. τὰ μὲν οὖν ἄλλα ταῖς φαντασίαις ζῇ καὶ ταῖς 6
μνήμαις, ἐμπειρίας δὲ μετέχει μικρόν· τὸ δὲ τῶν ἀνθρώπων γένος καὶ
τέχνη καὶ λογισμοῖς. γίγνεται δ' ἐκ τῆς μνήμης ἐμπειρία τοῖς ἀνθρώποις· 7

Tit. A — E^{ab}, α τὸ μῖζον plerique, α μῖζον QT, μῖζον α f, α μέγα E^b.

§. 1. αὐτάς] ἱαντάς HaE^b f. Ald. Ising. Sylb.

§. 2. μέλλοντες] θέλλοντες HaE^b f.

§. 3. γνωρίζειν τι] τι om. E^{ab} Ef f, tuetur praeter rel. cod. versio Bessarionis.

§. 4. ἐκ δὲ τῆς αἰσθήσεως] ἐκ δὲ ταύτης A^b D^b Brand. | ἐκ ἐγγίγνεται] οὐ γίνεται Ascl. in lemm. | δ' ἐγγίγνεται] sic A^b D^b et rc E^b, dein Casaub. in marg. et Brand.: cum ceteris codd. Ald. Ising. Sylb. δὲ γίγνεται. Bess. ita vertit: ex quibusdam eorum non innascitur memoria, quibusdam vero innascitur. α | ταῦτα φρονιμώτερα] ita A^b D^b Brand.: ceteri codd. et Bess. versio τὰ μὲν φρόνιμα, quae lectio transit in Ald. Ising. Sylb. et edit. posteriores. | καὶ μαθητικώτερα] ita A^b D^b Brand., τὰ δὲ μαθητικώτερα E^b b E^b f^b Bess.: reliqui codd. assentientibus Ald. Ising. Sylb. τὰ δὲ μαθηματικώτερα. Alex. idem legisse videtur, quod Brandisius et Bekkerus praetulerunt, ταῦτα φρονιμώτερα καὶ μαθητικώτερα: Ascl. et commentator Laur. τὰ μὲν φρόνιμα τὰ δὲ μαθητικώτερα aut etiam μαθηματικώτερα. | μὴ δυναμένων] μὴ om. S.

§. 5. μὲν] μὲν ὅν T. | δύναται] A^b D^b E^b Brand.: δυνατά praeter reliquos Bekkeri codices habent Ald. Ising. Sylb. | τοιούτου] τοιούτο Ising. | ὅσα] ὅ A^b D^b.

§. 7. ὅμοιον εἶναι ἢ ἐμπειρία] ὅμοιον εἶναι ἐμπειρία Haf, ὅμοιον εἶναι καὶ ἐμπειρία A^b D^b, καὶ ἐμπειρία ὅμοιον εἶναι H^b.

- αἱ γὰρ πολλαὶ μῆμαι τῷ αὐτῷ πράγματι μιᾷ ἐμπειρίᾳ δύναμις ἀποτε- 981^a
 λούσιν. καὶ δοκεῖ σχεδὸν ἐπιστήμη καὶ τέχνη ὅμοιον εἶναι ἢ ἐμπειρία.
 8 ἀποβαίνει δ' ἐπιστήμη καὶ τέχνη διὰ τῆς ἐμπειρίας τοῖς ἀνθρώποις· ἢ 4 Br.
 μὲν γὰρ ἐμπειρία τέχνην ἐποίησεν, ὡς φησὶ Πῶλος, ὀρθῶς λέγων, ἢ δ'
 9 ἀπειρία τέχνην· γίνεται δὲ τέχνη, ὅταν ἐκ πολλῶν τῆς ἐμπειρίας ἐννοημάτων
 10 μία καθόλου γένηται περὶ τῶν ὁμοίων ἐπόληψις. τὸ μὲν γὰρ ἔχειν ἐπόληψιν
 ὅτι Καλλιῆς κάμνοντι τῆνδὲ τὴν νόσον τοδὶ συνήνεγκε καὶ Σωκράτει καὶ καθ'
 ἑκάστον οὕτω πολλοῖς, ἐμπειρίας ἐστίν· τὸ δ' ὅτι πᾶσι τοῖς τοιοῖσδε κατ'
 εἶδος ἐν ἀφορισθεῖσι, κάμνονσι τῆνδὲ τὴν νόσον, συνήνεγκεν, οἷον τοῖς φλε-
 11 γματούδεσιν ἢ χολώδεσιν ἢ πυρέττοις καύσῳ, τέχνης. πρὸς μὲν ἔν τὸ πράττειν
 ἐμπειρία τέχνης οὐδὲν δοκεῖ διαφέρειν, ἀλλὰ καὶ μᾶλλον ἐπιτυγχάνοντας
 12 ὀρώμεν τὴν ἐμπειρίαν τῶν ἄνεν τῆς ἐμπειρίας λόγον ἔχοντων. αἵτιος δ' ὅτι ἢ
 μὲν ἐμπειρία τῶν καθ' ἑκάστον ἐστὶ γνώσις, ἢ δὲ τέχνη τῶν καθόλου, αἱ δὲ
 πράξεις καὶ αἱ γενέσεις πᾶσαι περὶ τὸ καθ' ἑκάστον εἰσιν· ἢ γὰρ ἀνθρώπων
 ἐγιάζει ὁ ἱατρεύων, πλὴν ἀλλ' ἢ κατὰ συμβεβηκός, ἀλλὰ Καλλιᾶν ἢ Σωκράτην

§. 8. διὰ τῆς ἐμπειρίας δι' ἐμπειρίας Q. | τοῖς ἀνθρώποις] omitt. cod. quidam Brandisii. | ὀρθῶς λέγων] om. A D b.

§. 9. ὅταν ἐκ πολλῶν τῆς ἐμπειρίας ἐννοημάτων] ἤνκα ἐκ πολλῶν νοημάτων τῆς ἐμπειρίας Hb. | μία καθόλου] sic A D b Brand.: καθόλου μία reliqui codd. Bekkeri atque editiones paene omnes, Ald. Ising. Sylb., Hb. quidem post ὁμοίων, περὶ τῶν ὁμοίων καθόλου μία ἐπόληψις γίγνεται.

§. 10. κάμνοντι] νοσῶντι Hb. | κάμνοντι τῆνδὲ τὴν νόσον] κάμνοντι τῆνδε τὴν νόσον Hb Fb Alex. | τοδὶ] τῷδε A D b. | Σωκράτει] σωκράτη Eb Ald. Ising. Sylb. | πολλοῖς] πολλῆς D b Ald. Ising. Sylb., πολλοῖς primus restituit Casaub.: tuetur nostram lectionem etiam versio Bessarionis. | τὸ δ' ὅτι] τὸ δὲ τε Eb. | κάμνοσι τῆνδὲ τὴν νόσον] κάμνουσι τῆνδε τὴν νόσον Ald Ising. Sylb. | οἷον τοῖς — καύσῳ] om. A D b. | περὶ ττοις] περὶ τοῖς T.

§. 11. δοκεῖ διαφέρειν] διήνηκεν A D b Fb Alex. in lemm. Brand., om. Hb.; Bess.: «videtur differre. a | ἐπιτυγχάνοντας ἐρῶμεν τὰς ἐμπειρίας] ἐπιτυγχάνουν οἱ ἐμπειροὶ A D b Brand.; Bess.: «videmus expertos consequi»

§. 12. τῶν καθ' ἑκάστον] τῶν καθ' ἑκάστα Hb Fb Ald. Ising. Sylb. | τὸ καθ' ἑκάστον] τὰ καθ' ἑκάστον commentator Laur. | πλὴν ἀλλ' ἢ] πλὴν om. A D b Hb Brand. | ἀλλὰ Καλλιᾶν] ἀλλ' ἢ Καλλιᾶν D b. | Σωκράτην] Σωκράτη E. Sylburgius adnotat: «Camotiana editio contractorum nominum more habet Σωκράτη ut infra capite tertio, [sed ubi jam in recentioribus editionibus, veluti in Bekkeriana 983, b, 13. 16. legitur bis Σωκράτην], ferre tamen et Σωκράτην possumus ut paulo ante [§. 10] Σωκράτη, more nominum parisyllaborum. a | τῶν ἄλλων τινὰ] τινὰ τῶν ἄλλων T. | τῶν ἄνω] τῶν ante ἄνω add. E Q T A D b Brand., om. praeter reliquos codices Ald. Ising. Sylb. | καὶ ἀνθρώπων] καὶ add. A D b et rec. Eb. omittunt reliq. codd. et Bess. versio et edit. praeter Brandisianam et Bekkerianam omnes.

ἡ τῶν ἄλλων τινὰ τῶν ἔτω λεγομένων, ᾧ συμβέβηκε καὶ ἀνθρώπων εἶναι. ἴαν 13.
 οὐκ ἄνεν τῆς ἐμπειρίας ἔχη τις τὸν λόγον, καὶ τὸ μὲν καθόλου γνωρίζῃ, τὸ
 δ' ἐν τούτῳ καθ' ἕκαστον ἄγνωσθαι, πολλάκις διαμαρτίζεται τῆς θεραπείας·
 θεραπευτὸν γὰρ τὸ καθ' ἕκαστον μᾶλλον. ἀλλ' ὁμως τό γε εἰδέναι καὶ 14
 τὸ ἐπαίειν τῇ τέχνῃ τῆς ἐμπειρίας ὑπάρχειν οἴομεθα μᾶλλον, καὶ σοφω-
 τέρους τοὺς τεχνίτας τῶν ἐμπειρῶν ὑπολαμβάνομεν, ὡς κατὰ τὸ εἰδέναι
 μᾶλλον ἀκολουθοῦσαν τὴν σοφίαν πᾶσιν. τοῦτο δ', ὅτι οἱ μὲν τὴν αἰτίαν 15
 ἴσασιν, οἱ δ' οὐκ. οἱ μὲν γὰρ ἐμπειροὶ τὸ ὅτι μὲν ἴσασιν, διότι δ' οὐκ ἴσασιν·
 5 Br. οἱ δὲ τὸ διότι καὶ τὴν αἰτίαν γνωρίζουσιν. διὸ καὶ τοὺς ἀρχιτέκτονας περὶ 16
 981b ἕκαστον τιμωτέρως καὶ μᾶλλον εἰδέναι νομιζομεν τῶν χειροτέχνων καὶ σοφω-
 τέρων, ὅτι τὰς αἰτίας τῶν ποιουμένων ἴσασιν, τὰς δ' ὥσπερ καὶ τῶν ἀψύχων
 εἶνα, ποιεῖν μὲν, ἐκ εἰδόμενα δὲ ποιεῖν ἃ ποιεῖ, οἷον καίει τὸ πῦρ. τὰ μὲν ἔν 17
 ἀψυχα φύσει τινὲς ποιεῖν τέτων ἕκαστον, τὰς δὲ χειροτέχνους δὲ ἔθος, ὡς οὐ
 κατὰ τὸ πρακτικὸς εἶναι σοφωτέρους ὄντας, ἀλλὰ κατὰ τὸ λόγον ἔχειν
 αὐτὰς καὶ τὰς αἰτίας γνωρίζειν. ὅλως τε σημείον τῷ εἰδόμενῳ τὸ δύνασθαι 18
 διδάσκειν ἐστίν, καὶ διὰ τούτου τὴν τέχνην τῆς ἐμπειρίας οἴομεθα μᾶλλον
 ἐπιστήμην εἶναι· δύναται γάρ, οἱ δὲ οὐ δύναται διδάσκειν. ἔτι δὲ τῶν 19

§. 13. ἔχει] ἔχει H^a, ἔχει E^b. | τὸν λόγον] τὸν om. H^b. | καὶ τὸ μὲν
 τὸ om. Q. | μὲν καθόλου] ita H^b: καθόλου μὲν excepto Bekkero ad unum omnes et
 codices et libri impressi. | γνωρίζῃ] γνωρίζει H^aE^b. | τούτῳ] αὐτῷ Ald. Ising.
 Sylb. | μᾶλλον] om. A Brand., tuentur reliq. codd. et versio Bess.

§. 14. τό γε εἰδέναι] τό om. H^b. | ἐμπειρῶν] ἐμπειρικῶν E.

§. 15. τό ὅτι μὲν] τό om. E.

§. 16. τιμωτέρως καὶ μᾶλλον] τιμωτέρως μᾶλλον καὶ μᾶλλον T. | χειρο-
 τέχνων] χειροτέχνων Ising. | τὰς δ' ὥσπερ] sic ET H^aE^b et rec. A (pr. enim cum D^b
 haec τοῖς — χειροτέχνους δὲ ἔθος om.): rel. codd. et Bess. versio, deinde Ald.
 Ising. Sylb. οἱ δ' ὥστε. Veram lectionem restituit Brandisius. | ποιεῖν] bis
 ET H^aA^bE^b Brand.: reliqui et codices et libri, qui οἱ praebent, exhibent bis ποιεῖ.
 | ποιεῖν ἃ ποιεῖ] ἃ ποιεῖ add. EQ H^aE^b re. A et versio Bessarionis, probante
 Brandisio, om. Ald. Ising. Sylb.

§. 17. ποιεῖν] ποιεῖ E. | δὲ ἔθος, ὡς] δὲ ἔθος· ὡς Casaubonus, dum
 adnotat: γρ. δὲ ἔθος, ὡς. male. | ὄντας] ὄντας τινὰς Casaub. in marg. | τὸ
 λόγον] τὸ τὸν λόγον D^b Brand., τὸ τινὰ λόγον H^b. | ἔχειν αὐτοῖς] αὐτοῖς
 E^bD^b, quos sequitur Brand.

§. 18. εἰ δὲ A. | εἰδόμενος] εἰδόμενος καὶ μὴ εἰδόμενος E: nostram lectionem
 tuentur QT A^bD^b adstipulante Brandisio: ceteri εἰδόμενος καὶ, quod legitur etiam in
 Ald. Ising. Sylb.: Bess. vertit: vet prorsus signum scientiae est posse docere. |
 εἰδόμενος καὶ διὰ τούτου νομιζομεν] διὸ A^bD^b Brand. | οἴομεθα] ἡγόμεθα A^bD^b
 Brand. | δύναται γάρ] Casaub. conj. δύναται γὰρ οἱ μὲν, κτλ.

§. 19. λέγουσι] λέγει H^aE^b. | ἀλλὰ μόνον ὅτι θερμόν] om. A.

- αἰσθήσεων ἰδεΐσθαι ἡγάμεθα εἶναι σοφίαν· καίτοι κυριώταταί γ' εἰσὶν αὐταὶ
 τῶν καθ' ἕκαστα γνώσεις· ἀλλ' οὐ λέγονται τὸ διὰ τί περὶ οὐδενός, οἷον διὰ
 20 τί θερμὸν τὸ πῦρ, ἀλλὰ μόνον ὅτι θερμόν. τὸν μὲν οὖν πρῶτον εἰκὸς τὸν
 ὁποιατοῦν εὐρόντα τέχνην παρὰ τὰς κοινὰς αἰσθήσεις θαυμάζεσθαι ἐπὶ
 τῶν ἀνθρώπων, μὴ μόνον διὰ τὸ χρήσιμον εἶναι τι τῶν εὐρεθέντων, ἀλλ'
 21 ὡς σοφὸν καὶ διαφέροντα τῶν ἄλλων. πλειόνων δ' εὐρισκομένων τεχνῶν,
 καὶ τῶν μὲν πρὸς τάναγκαῖα τῶν δὲ πρὸς διαγωγὴν ἑσῶν, αἰεὶ σοφώτερος
 τοὺς τοιοῦτους ἐκείνων ὑπολαμβάνομεν, διὰ τὸ μὴ πρὸς χρήσιν εἶναι τὰς
 22 ἐπιστήμας αὐτῶν. ὅθεν ἤδη πάντων τῶν τοιούτων κατεσκευασμένων αἱ καὶ
 πρὸς ἡδονὴν μηδὲ πρὸς τάναγκαῖα τῶν ἐπιστημῶν εὐρέθισται, καὶ πρῶτον
 23 ἐν τέτοις τοῖς τόποις ὑπερ' ἐσχόλασαν. διὸ περὶ Αἰγυπτίων αἱ μαθηματικαὶ
 πρῶτον τέχναι συνέστησαν· ἐκεῖ γὰρ ἀφείθη σχολάζειν τὸ τῶν ἱερῶν ἔθνος. 6 Bc.
 24 εἴρηται μὲν ὅτι ἐν τοῖς Ἱηθικοῖς τίς διαφορὰ τέχνης καὶ ἐπιστήμης καὶ τῶν
 25 ἄλλων τῶν ὁμογενῶν· οὐ δ' ἔνεκα τῶν ποιούμεθα τὸν λόγον, τοῦτ' ἐστίν, ὅτι
 τὴν ὀνομαζομένην σοφίαν περὶ τὰ πρῶτα αἰτία καὶ τὰς ἀρχὰς ὑπολαμβάνουσι
 πάντες, ὥστε, καθάπερ εἴρηται πρότερον, ὁ μὲν ἑμπειρὸς τῶν ὁποιατοῦν
 ἔχοντων αἰσθῆσθαι εἶναι δοκεῖ σοφώτερος, ὁ δὲ τεχνίτης τῶν ἐμπείρων,
 26 χειροτέχνα δὲ ἀρχιτέκτων, αἱ δὲ θεωρητικαὶ τῶν ποιητικῶν μᾶλλον. ὅτι μὲν 982 a
 οὗτος ἡ σοφία περὶ τινος αἰτίας καὶ ἀρχῆς ἐστὶν ἐπιστήμη, δῆλον.

§. 20. τὸν μὲν οὖν | τὸ μὲν οὖν Fb, Alex. in lemm. Ascl. | εὐρόντα] εὐρίσκοντα Fb et Alex. in lemm.; lectionem εὐρόντα praeter reliquos codd. exhibent Ascl. in lemm., Ald. Ising. Sylb. Brand. | παρὰ] sic EQT. & Fb & Alex. in lemm. Ascl. Bess. Fons. Casaub. Brand.; ceteri perperam περὶ, quod retinuerunt Ald. Ising. Sylb. Primus correxit Casaubonus.

§. 21. τὸς τοιούτους ἐκείνων] ἐκείνων τὸς τοιούτους HaEb. | ὑπολαμβάνομεν] ὑπολαμβάνεσθαι ex codd. EHa recepit Brandisius.

§. 22. αἱ] ὅσαι & Brand. | ἐν τούτοις] ἐν add. EQTHa & Fb, reliqui codices, adsentientibus editionibus praeter Brandisianam plerisque, omittunt; Bess.: vet in illis locis primo ubi vacabant. | ὑπερ] οὐ πρῶτον & et re Eb. Casaub. adnotat in marg.: „γρ. ὑπερ πρῶτον εἰς“, alii codices superius πρῶτον omittunt, hic retinent.“

§. 23. τέχνας] om. HaEb. | ἀφείθη] ETha & Eb Brand.; ἐγείθη Ald. Ising., ἡγείθη Sylb. et edit. posteriores.

§. 24. τῶν ὁμογενῶν] τῶν om. Ha.

§. 25. ὁ δ'] ὡς ὅν Fb Alex. in lemm. | νῦν] καὶ νῦν HaEb, om. Fb et Alex., exprimit Bess. | ὥστε] διὸ &. | ὁ μὲν ἑμπειρὸς] sic EQT. & Fb: ὅτι ὁ μὲν ἑμπειρὸς codices reliqui et libri impressi, uno refragante Brandisio, qui primus ante Bekkerum ὅτι expunxit. | ὁποιατοῦν] ὁποιαντῶν EThaEb. | ἀρχιτέκτων] ὁ ἀρχιτέκτων & et re Eb, quod in textu posuit Brand. | αἱ δὲ θεωρητικαὶ] Casaub. in marg.: „γρ. αἱ δὲ θεωρητικοὶ et ita plerique interpretes.“ Et Bess. quidem ita habet: „speculativi autem factivi“, assentiente Fonseca.

§. 26. αἰτίας καὶ ἀρχῆς] ἀρχῆς καὶ αἰτίας & Bb Brand.

C a p. 2.

Ἐπεὶ δὲ ταύτην τὴν ἐπιστήμην ζητοῦμεν, τοῦτ' ἂν εἴη σκεπτόν, ἡ 1
 περὶ ποίας αἰτίας καὶ περὶ ποίας ἀρχὰς ἐπιστήμη σοφία ἐστίν. εἰ δὴ λάβοι 2
 τις τὰς ὑπολήψεις αἷς ἔχομεν περὶ τῷ σοφῷ, τάχ' ἂν ἐκ τέτσε φανερόν
 γένοιτο μᾶλλον. ὑπολαμβάνομεν δὲ πρῶτον μὲν ἐπίστασθαι πάντα τὸν 3
 σοφὸν ὡς ἐνδέχεται, μὴ καθ' ἕκαστον ἔχοντα ἐπιστήμην αὐτῶν· εἰτα τὸν 4
 τὰ χαλεπὰ γινῶναι δυνάμενον καὶ μὴ ῥᾶδια ἀνθρώπων γινώσκειν, τοῦτον
 σοφόν (τὸ γὰρ αἰσθάνεσθαι πάντων κοινόν, διὸ ῥᾶδιον, καὶ ὕδεν σοφόν)· 5
 εἴτι τὸν ἀκριβέστερον καὶ τὸν διδασκαλικώτερον τῶν αἰτίων σοφώτερον εἶναι 6
 περὶ πᾶσαν ἐπιστήμην. καὶ τῶν ἐπιστημῶν δὲ τὴν αὐτῆς ἔνεκεν καὶ τοῦ 7
 εἰδέναι χάριν αἰρετὴν οὖσαν μᾶλλον εἶναι σοφίαν ἢ τὴν τῶν ἀποβαινόντων
 ἔνεκεν, καὶ τὴν ἀρχικωτέραν τῆς ὑπηρετούσης μᾶλλον εἶναι σοφίαν· οὐ
 γὰρ δεῖν ἐπιτάττεσθαι τὸν σοφὸν ἀλλ' ἐπιτάττειν, καὶ οὐ τοῦτον ἐτέρῳ
 πείθεσθαι, ἀλλὰ τύτῳ τὸν ἥττον σοφόν. τὰς μὲν ὅν ὑπολήψεις τοιαύτας 7

§. 1. δὲ] δὲ καὶ T. | ἡ περὶ ποίας] ἡ add. ETHaBb Ald. Brand.; Ising. et Sylb. omittunt. | ποίας αἰτίας καὶ περὶ ποίας ἀρχὰς] ποίας αἰτίας καὶ ποίας ἀρχὰς Eb, ποίας ἀρχὰς καὶ ποίας αἰτίας Ha, ποίας ἀρχὰς B. | σοφία ἐστίν] ἐστὶ σοφία B.

§. 2. δὴ] δὲ Ha. | ἔχομεν] TAbBb Alex. Bess. Brand.: ceteri εἰχομεν, minus recte, ut vel ex §. 7: τὰς μὲν ὅν ὑπολήψεις τοιαύτας καὶ τοσαύτας ἔχομεν περὶ τῆς σοφίας καὶ τῶν σοφῶν patet. | τῷ σοφῷ] τὸς σοφῶς B. | τέτσε] τέτων HaEb. | γένοιτο] γένηται Bb.

§. 3. μὲν] om. HaEb. | πάντα] AbBb et, ut probabile est, Alex. (cf. Schol. 526, a, 11—16): quos secuti sunt Brand. et Bekk.: reliqui codices et editiones pleraeque, inter quas Ald. Ising. Sylb., deinde versio Bessarionis μάλιστα πάντα.

§. 4. τὸν] om. Ha. | τὰ] om. B. | τὸ γὰρ — σοφόν] om. THa et pr. Eb.

§. 5. τὸν διδασκαλικώτερον] τὸν om. HaAbBb Alex. in lemm.

§. 6. αὐτῆς] αὐτῆς B. | οὖσαν μᾶλλον] μᾶλλον om. Ha et pr. Eb. | τῆς ὑπηρετούσης μᾶλλον εἶναι σοφίαν] εἶναι om. cod. B, quem secutus est Brand. | τὸν σοφόν] τὸν om. pr. E. | ὁ ἥττον] ὁ αὐτὸν B et rec. Eb, quod recepit Brandisius. | πείθεσθαι] τίθεσθαι pr. B.

§. 7. τοιαύτας καὶ τοσαύτας] τοσαύτας καὶ τοιαύτας Ha, om. καὶ τοσαύτας B. | τῆς] om. B. | πάντα ἐπίστασθαι] πάντα om. Fb. et Alex., quibus accedit commentator codicis Regii (sive E), qui adnotat in margine: ἐν τισι τῶν ἀντιγράφων λείπει τὸ πάντα, ὡς ἀπὸ κοινῆ λαμβανόμενον. ἅπαντα pro πάντα praebent B et commentator Laurentianus in lemmate. | καθόλου] κατὰ πάντων Fb et Alex. in lemm. | οἷδε πως] οἷδε πῶς ἔχει B Brand. | πάντα τὰ ὑποκείμενα] ἅπαντα pro πάντα praebent EHAb Brand.; Ascl. in commentariis: διό φησιν, ἕως γὰρ οἷδε πάντα τὰ ὑποκείμενα. -

καὶ τοσαύτας ἔχομεν περὶ τῆς σοφίας καὶ τῶν σοφῶν, τέτων δὲ τὸ μὲν
 πάντα ἐπίστασθαι τῷ μάλιστα ἔχορτι τὴν καθόλου ἐπιστήμην ἀναγκαῖον 7 B.
 8 ὑπάρχειν· οὗτος γὰρ οἶδε πως πάντα τὰ ὑποκείμενα. σχεδὸν δὲ καὶ χαλε-
 πώτατα ταῦτα γνωρίζειν τοῖς ἀνθρώποις, τὰ μάλιστα καθόλου· πορρωτάτοι
 9 γὰρ τῶν αἰσθησέων ἐστίν. ἀκριβέστεται δὲ τῶν ἐπιστημῶν αἱ μάλιστα
 τῶν πρώτων εἰσίν· αἱ γὰρ ἐξ ἐλαττόνων ἀκριβέστεραι τῶν ἐκ προσθέσεως
 10 λαμβανομένων, οἷον ἀριθμητικὴ γεωμετρίας. ἀλλὰ μὲν καὶ διδασκαλική
 γε ἢ τῶν αὐτῶν θεωρητικῇ μᾶλλον· ἔτοι γὰρ διδάσκουσιν οἱ τὰς αἰτίας
 11 λέγοντες περὶ ἑκάστον. τὸ δ' εἰδέναι καὶ τὸ ἐπίστασθαι αὐτῶν ἕνεκα
 12 μάλιστα ὑπάρχει τῇ τῷ μάλιστα ἐπιστητῷ ἐπιστήμῃ. ὁ γὰρ τὸ ἐπίστασθαι
 δι' ἑαυτὸ αἰρούμενος τὴν μάλιστα ἐπιστήμην μάλιστα αἰρῆσεται, τοιανύτη δ' 982b
 ἐστὶν ἢ τοῦ μάλιστα ἐπιστητοῦ, μάλιστα δ' ἐπιστητὰ τὰ πρῶτα καὶ τὰ
 αἰτία· διὰ γὰρ ταῦτα καὶ ἕκ τούτων τᾶλλα γνωρίζεται, ἀλλ' οὐ ταῦτα
 13 διὰ τῶν ὑποκειμένων. ἀρχικωτάτη δὲ τῶν ἐπιστημῶν, καὶ μᾶλλον ἀρχικὴ

§. 8. δι] γὰρ T. | ταῦτα] add. ETH. AB Brand.; om. Ald. Ising. Sylb., neque exprimit Bessar. versione sua. | ἀνθρώποις, τὰ] sic ETH. AB: ἀνθρώποις ἑοῖ τὰ reliq. codd. et editiones praeter Brand. et Bekk. omnes.

§. 9. δι] τε AB, praeterea Alex. Aphrod. et commentator Laurentianus in lemmate. | αἱ μάλιστα τῶν πρώτων] αἱ μάλιστα τῶν πρώτων Ising. et Brand. tacite, sed ex conjectura admodum probabili. | ἐξ ἐλαττόνων ἀκριβέστεραι] ἐξ ἐλαττον ἢ ἀκριβέστεραι Ald. | προσθέσεως] προσθεσεως codices, deinde Ald. Ising. Sylb.; sed Bess.: «quae ex additione dicuntur, quiam scripturam unice veram primus restituit Fonseca, ex veteribus, ut ait, manuscriptis. | λαμβανόμενων] ita AB et probavit Brandisius: ceteri λεγόμενων.

§. 10. ἕκαστον] ἐκάσθον EHa.

§. 11. τὸ δ'] τότε AB.

§. 12. ἐαυτὸ] αὐτὸ AB Alex. in lemm. Brand. | μάλιστα αἰρῆσεται] μᾶλλον αἰρῆσεται T. | καὶ τὰ αἰτία] καὶ αἰτία AB. | τᾶλλα] τᾶλλα Sylb., haec excusans: «Isingr. hic et alibi passim circumflexe scribit τᾶλλα, mihi Camotium sequi libuit, ut syncope sit potius, quam crasis.» Conferendi de hac scripturae varietate diversarum partium duces F. A. Wolfius de orthograph. quibusd. graec., Anal. litt. II, p. 451 ff. et Göttingius, Theodos. Gramm. p. 222.

§. 13. ἀρχικωτάτη] codices, ἀρχικώτατα Ald. Ising.; correxit Sylb., qui haec monet in annot. crit.: «Ising. et Camot. habent ἀρχικωτάτα, ego ἀρχικωτάτη reposui, non sententiae modo ductum secutus, sed etiam Bessarionis versionem » »principalissima autem scientiarum et principalior subministrante.» Infra repetitur idem loquendi genus III, 2, 8.α | ἀρχικῇ] ἀρχῇ Ald. Ising. Sylb. et edit. insequentes. | ἕνεκα] ἕνεκα EFb Brand.: Alex. in lemm. habet modo ἕνεκα 528, α, 32., modo ἕνεκα 528, α, 31. | πρακτικὸν ἕκαστον] πρακτικὸν ἕκαστον ἐστὶ EFb, ἐστὶ πρακτικὸν ἕκαστον Ha. AB Ald Ising. Sylb. Brand. In his quoque verbis Alex. adeo non sibi constat, ut modo πρακτικὸν ἕκαστον ἐστὶ, modo ἐστὶ πρακτικὸν ἕκαστον

τῆς ὑπηρετούσης, ἡ γνωρίζουσα τίνος ἕνεκέν ἐστι πρακτέον ἕκασον· τῆτο δ' ἐστὶ ἀγαθὸν ἐν ἐκάστοις, ὅπως δὲ τὸ ἀριζον ἐν τῇ φύσει πάσῃ. ἐξ ἀπάντων ἔν 14
 τῶν εἰρημέων ἐπὶ τὴν αὐτὴν ἐπισήμην πίπτει τὸ ζητούμενον ὄνομα· δεῖ γάρ, ταύτην τῶν πρώτων ἀρχῶν καὶ αἰτιῶν εἶναι θεωρητικὴν· καὶ γὰρ ἀγαθὸν καὶ τὸ ἕ ἕνεκα ἐν τῶν αἰτιῶν ἐστίν. ὅτι δ' ἔ ποιητικὴ, δῆλον καὶ ἐκ τῶν 15
 πρώτων φιλοσοφισάντων. διὰ γὰρ τὸ θαυμάζειν οἱ ἄνθρωποι καὶ νῦν καὶ τὸ πρῶτον ἤρξατο φιλοσοφεῖν, ἐξ ἀρχῆς μὲν τὰ πρόχειρα τῶν ἀπόρων θαυμάσαντες, εἰτα κατὰ μικρὸν ἔτω προϊόντες καὶ περὶ τῶν μειζόνων δια-
 8 Br. πορήσαντες, οἷον περὶ τε τῶν τῆς σελήνης παθημάτων καὶ τῶν περὶ τὸν ἥλιον καὶ περὶ ἄσρων καὶ περὶ τῆς τῷ παντός γενέσεως. ὁ δ' ἀπορῶν καὶ θαυμάζων οἶεται ἀγνοεῖν. διὸ καὶ φιλόμυθος ὁ φιλόσοφος πῶς ἐστίν· ὁ γὰρ 16
 μῦθος σύγκειται ἐκ θαυμασιῶν. ὥστ' εἴπερ διὰ τὸ φενγεῖν τὴν ἄνοιαν 17
 ἐφιλοσόφησαν, φανερὸν ὅτι διὰ τὸ εἰδέναι τὸ ἐπίστασθαι ἐδίδωκεν, καὶ οὐ χρήσεώς τινος ἕνεκεν. μαρτυρεῖ δὲ αὐτὸ τὸ συμβεβηκός· σχεδὸν γὰρ πάντων 18
 ὑπαρχόντων τῶν ἀναγκαίων καὶ πρὸς ῥαζώνην καὶ διαγωγὴν ἡ τοιαύτη φρό-
 νησις ἤρξατο ζητεῖσθαι. δῆλον ἔν ὡς δι' ἐδεμίαν αὐτὴν ζητῶμεν χρεῖαν ἐτέραν, 19
 ἀλλ' ὥσπερ ἄνθρωπός φαμεν ἐλευθερός ὁ αὐτῷ ἕνεκα καὶ μὴ ἄλλῃ ὢν, ἔτω

praebeat. | τ ἀγαθόν] τὸ ἀγαθόν Ald. Ising. Sylb. | ἐν ἐκάστοις] ita A et rec. Eb: ceteri ἐκάστῳ. Etiam Bess.: »bonum cuiusque.« | ὅπως δὲ] δὲ om. Ha. Casaub. in marg.: »interpretes ὅπως τε.«

§. 14. ἐπὶ Sylb.: »praepositionem ἐπὶ agnoscere videtur haec Bessarionis versio »in eandem scientiam cadit«. Malim ego ὑπὸ, ut Alex. Aphrod. in libro An virtus suff. ad beat. (pag. 254, 20): εἰ ὑπὸ ἐκλογὴν πίπτει ταῦτα τῇ ἀρετῇ. | ταύτην] αὐτὴν A Brand. | τ ἀγαθόν] τὸ ἀγαθόν Alex. in lemm. Ald. Ising. Sylb. | ἐν] μετὰ Alex. in lemm., haud temere, imo ex constanti fere Aristotelis usu: sic infra §. 24: ὅ τε γὰρ θεὸς δυνεῖ τῶν αἰτιῶν πᾶσιν εἶναι.

§. 15. ποιητικὴ] ποιητικὴν Ha. | δῆλον καὶ] καὶ om. T et Alex. in lemm., deinde Ald. Ising. Sylb. | τῶν ἀπόρων] τῶν ἀτόπων A; idem legisse videtur Alexander: ait enim in commentariis τὰ πρόχειρα διὰ τὴν φανομένην ἀτοπίαν θαυμάσαντες 528, b, 35; sed alteram lectionem cum reliquis codd. tuetur interpretatio Bessarionis: »quae de dubitandis faciliiora erant.« | προϊόντες] προϊίν-
 tes Ha. | μειζόνων διαπορήσαντες] μειζόνων οὕτω διαπορήσαντες Ha. | περὶ τε τῶν τῆς σελήνης] περὶ τῶν σελήνης Ha. | περὶ ἄσρων] ita ex cod. A dedit Bekk. praeunte Brandisio: reliqui codd. et editiones et versio Bess. ἄσρα.

§. 16. ὁ φιλόσοφος] ὁ om. A.

§. 18. μαρτυρεῖ δὲ] post δὲ inserunt καὶ T Ald. Ising. Sylb.

§. 19. αὐτῷ] αὐτῷ A, αὐτῷ Ald. | ὢν] om. T Ald. Ising. Sylb. | αὕτη μόνῃ ἐλευθέρῃ ὅσα] αὕτη μόνῃ ἐλευθέρῃ ὅσα Ald. Ising. Sylb., αὕτη ἐλευθέρῃ μόνῃ ὅσα Ha, αὕτην ὡς μόνῃ ὅσαν ἐλευθέρῃ A, αὕτην ὡς μόνῃ ἐλευθέρῃ ὅσαν Brand. | μόνῃ γὰρ αὕτῃ] μόνῃ γὰρ αὕτη Ald. Sylb. Brand.; μόνον γὰρ αὕτη Ising. | αὕτῃς] αὐτῆς A.

- καὶ αὕτη μόνη ἐλευθέρα ἔσα τῶν ἐπιστημῶν· μόνη γὰρ αὕτη αὐτῆς ἑταρὴν
 20 ἔσιν. διὸ καὶ δικαίως ἂν ἢ ἀνθρωπίνη νομιζοίτο αὐτῆς ἢ κτήσις· πολλὰ γὰρ
 ἢ φύσις δύλη τῶν ἀνθρώπων ἐσίν, ὥστε κατὰ Σιμωνίδην θεὸς ἂν μόνος
 τοῦτο ἔχοι γέρας, ἄνδρα δ' ἢ ἀξίον μὴ ἂ ζῆτεῖν τὴν καθ' αὐτὸν ἐπιστήμην.
 21 εἰ δὲ λέγονσι τι οἱ ποιηταὶ καὶ πείνκε φθορεῖν τὸ θεῖον, ἐπὶ τούτου 983
 22 συμβαίνειν μάλιστα εἰκὸς καὶ δυστυχεῖς εἶναι πάντας τὰς περιττάς. ἀλλ'
 οὔτε τὸ θεῖον φθορερὸν ἐνδέχεται εἶναι, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν παροιμίαν
 πολλὰ ψεύδοται ἀοιδοί, ἔτε τῆς τοιαύτης ἄλλῃ χρὴ νομίζειν τιμιωτέραν.
 23 ἢ γὰρθειοτάτη καὶ τιμιωτάτη. τοιαύτη δὲ διχῶς ἂν εἴη μόνον· ἢν τα
 γὰρ μάλιστ' ἂν ὁ θεὸς ἔχοι, θεία τῶν ἐπιστημῶν ἐστί, κἄν εἰ τις τῶν
 24 θεῶν εἴη. μόνη δ' αὕτη τούτων ἀμφοτέρων τετύχηκεν· ὃ τε γὰρ θεὸς
 δοκεῖ τῶν αἰτίων πᾶσιν εἶναι καὶ ἀρχὴ τις, καὶ τὴν τοιαύτην ἢ μόνος ἢ 984
 μάλιστ' ἂν ἔχοι ὁ θεός. ἀνυγκαιότεραι μὲν ἔν πασαι ταύτης, ἀμείνων δ'
 25 ἀδεμία. δεῖ μέντοι πως καταστήναι τὴν κτῆσιν αὐτῆς εἰς τὰναντίον ἡμῖν

§. 20. ἂν ἔκ] μὴ ἔκ E; ἂν om. HaEb. | ἔχοι γέρας] dedit Bekk. ex uno cod. A, ceteri omnes ἔχοι τὸ γέρας. | ἀξίον μὴ] ἀξίον τὸ μὴ A. | ἂ ζῆτεῖν] ἂ add. A et reposuerunt Brand. atque Bekk.: reliq. codd. et editiones omittunt.

§. 21. δὲ] A Brand.: ceteri δὲ. | τὰ οἱ] πη E; τὰ om. Ascl. | τοῖς] τοῖς Ha. | συμβαίνειν] A Brand.: ceteri συμβήνας | πάντας] πάντων Ald. Ising. Sylb.; correxit Fonseca.

§. 22. φθορερὸν ἐνδέχεται] ἐνδέχεται φθορερὸν Eb. | ἀλλὰ καὶ] καὶ add. A Brand., | πολλὰ] πολλοὶ Ha.

§. 23. μόνον] μόνη A Ald. Ising. Sylb. Brand.; Bess. ita vertit: vltalis vero bifariam dumtaxat utique fuerit. a | ἢν τα] ἢν tara T. | ὁ θεός] ὁ om. A. ἔχοι] ἔχει Ha. | εἰ τις E. | εἴη] εἶσι A.

§. 24. μόνη] μόνον Eb. | αὕτη] αὐτὴ Ald. Ising. Sylb.; cum nostra scriptura consentit versio Bessarionis. | τῶν αἰτίων πᾶσιν] τῶν αἰτίων πάντων Ha; τὸ αἶτιον πᾶσιν Ising. Sylb.; Bess.: vdeus etenim tum causa omnibus esse videtur, tum quoddam principium. a | μάλιστ' ἂν ἔχοι] μάλιστ' ἔχει Ha. | ὁ θεός] ὁ T. A. | ταύτης] ita A Brand.: ceteri αὐτῆς.

§. 25. δεῖ μέντοι πως] πως post καταστήναι Ha, om. A. | κτῆσιν] τᾶξιν ThEb Ascl. Ald. Ising. Sylb. et versio Bessarionis; sed alteram scripturam, quam Brand. restituit, confirmat praeter reliquos libros etiam paraphrasis Alexandri. | ζήτησιν] κτήσιν E. | πάντας] πάντως Ha. Praeterea editiones antiquiores, praecedente Aldina, aliam loci nostri interpunctionem exhibent: distinguunt enim ita πάντες. εἰ ὅτις. | μὴ πω] om. Isingr. | ἢ τῇ] ἢ περὶ τῇ A Brand. | τῷ ἐλαχίστῳ] τῶν ἐλαχίστων Ha, τῶν ἢ ἐλαχίστων ETeb Ascl. Ald. et editiones aequales: sed E in margine γρ. τῷ ἐλαχίστῳ, καὶ ταύτην μάλ-
 λον τὴν γραφὴν οἶδεν Ἀλέξανδρος. Habet enim Alexander in commentariis suis haec: θαυμάσιον γὰρ εἶναι δοκεῖ πᾶσιν, εἰ τι τῷ ἐλαχίστῳ μὴ μετρεῖται· λέγει δὲ ἐπὶ τῆς διαμέτρου. Bessarion in exemplaribus suis lectionem vulgatam invenit εἰ τι τῶν ἢ ἐλαχίστων μὴ μετρεῖται: nam sic interpretatur: si quid cum non sit minimum non mensuretur. a | μὴ μετρεῖται] ἂ μετρεῖται Ha.

τῶν ἐξ ἀρχῆς ζητήσεων. ἄρχονται μὲν γάρ, ὥσπερ εἵπομεν, ἀπὸ τῆ θαν-
 μάξειν πάντες εἰ οὕτως ἔχει, καθάπερ τῶν θανμάτων ταυτόματα τοῖς
 μήπω τεθεωρηκόσι τὴν αἰτίαν, ἣ περὶ τὰς τοῦ ἡλίου τροπὰς ἢ τὴν τῆς
 διαμέτρου ἀσυμμετρίαν· θανμασὸν γὰρ εἶναι δοκεῖ πᾶσιν, εἴ τι τῶ ἐλαχίστῳ
 μὴ μετρεῖται. δεῖ δὲ εἰς τὸναντίον καὶ τὸ ἄμεινον κατὰ τὴν παρομίαν 26
 ἀποτελεντῆσαι, καθάπερ καὶ ἐν τέτοις ὅταν μάθωσιν· ἂδὲν γὰρ ἂν ἔτω
 θανμάσειεν ἀνὴρ γεωμετρικὸς ὡς εἰ γένοιτο ἡ διάμετρος μετρηκῇ. τίς μὲν 27
 ἔν ἡ φύσις τῆς ἐπιστήμης τῆς ζητημένης, εἴρηται, καὶ τίς ὁ σκοπὸς οὐ
 δεῖ τυγχάνειν τὴν ζήτησιν καὶ τὴν ὅλην μέθοδον.

C a p. 3.

Ἐπεὶ δὲ φανερόν ὅτι τῶν ἐξ ἀρχῆς αἰτίων δεῖ λαβεῖν ἐπισήμην (τότε 1
 γὰρ εἶδέναι φαιμέν ἕκαστον, ὅταν τὴν πρώτην αἰτίαν οἰώμεθα γνωρίζειν),
 τὰ δ' αἰτία λέγεται τετραχῶς, ὧν μίαν μὲν αἰτίαν φαιμέν εἶναι τὴν ὑσίαν
 καὶ τὸ τί ἦν εἶναι (ἀνάγεται γὰρ τὸ διὰ τί εἰς τὸν λόγον ἔσχατον, αἴτιον
 δὲ καὶ ἀρχὴ τὸ διὰ τί πρῶτον), ἑτέραν δὲ τὴν ὕλην καὶ τὸ ὑποκείμενον,
 τρίτην δὲ ὅθεν ἡ ἀρχὴ τῆς κινήσεως, τετάρτην δὲ τὴν ἀντικειμένην αἰτίαν
 ταύτη, τὸ ἢ ἕνεκα καὶ τὰγαθός· τέλος γὰρ γενέσεως καὶ κινήσεως πάσης
 983^b τῆς ἐστίν. τεθεώρηται μὲν ἔν ἱκανῶς περὶ αὐτῶν ἡμῖν ἐν τοῖς περὶ φύσεως, 2
 ὅμως δὲ παραλάβωμεν καὶ τοὺς πρότερον ἡμῶν εἰς ἐπίσκεψιν τῶν ὄντων
 10 Br. ἐλθόντας καὶ φιλοσοφῆσαντας περὶ τῆς ἀληθείας. δῆλον γὰρ ὅτι κἀκείνοι 3
 λέγουσιν ἀρχὰς τινὰς καὶ αἰτίας· ἐπελθῶσιν ἂν ἕξαι τι πρῶτον τῇ μεθόδῳ τῇ

§. 26. δεῖ δὲ] δεῖ δὲ *Ab* Brand. | ἂδὲν γὰρ ἂν] ἂν om. *Ha*. | οὕτω
 θανμάσειεν] θανμάσειεν ἔτως *ETHaEb* Ald. Ising. Sylb. | εἰ γένοιτο] εἰ
 μὴ γένοιτο *T*.

§. 27. τῆς ἐπιστήμης τῆς ζητημένης] ita *AbFb* Alex. Brand.: ceteri
 τῆς ζητημένης ἐπιστήμης.

§. 1. εἰς] πρῶτον εἰς omnes libri praeter *Ab*, sed huic codici accedit aucto-
 ritas Alexandri, qui et ipse verbum illud, importune intrusum ex versu sequenti,
 non legit in exemplaribus suis; Asclepius et versio Bessarionis cum vulgata lec-
 tione faciunt. | ἐτέραν] sic *Ab* et commentator Laurentianus in lemmate: ceteri
 μίαν, quod habet etiam Alex. in lemm., praeterea versio Bessar. et editiones
 praecedunt Aldina pleraeque. | τρίτην δὲ ὅθεν] τρίτην δὲ τὴν ὅθεν *T*. | τὸ ἢ
 ἕνεκα] καὶ τὸ ἢ ἕνεκα *EHaEb*, καὶ τὸ ἢ ἕνεκεν *T* Ald.; Bess.: »quartam vero
 oppositam ei causam, et ejus gratia et bonum.« | καὶ κινήσεως] om. Ald.

§. 2. τεθεωρήται μὲν] ita *Ab* et γρ. *E*, τεθεωρημένον *THa*: ceteri τε-
 θεωρημένων. | οὕν] om. *Ha*. | ἡμῖν] add. *Ab*. | ὅμως δὲ] δὲ add. *AbEb* et
 γρ. *E*. | ὄντων] αὐτῶν *Ha*.

§. 3. ἐπελθῶσιν ἂν] ἐπελθῶσι γὰρ Ald. | ἑτερόν τι γένος] τι om. *THa*.

- νῦν· ἣ γὰρ ἑτερόν τι γένος εὐρήσομεν αἰτίας, ἢ ταῖς νῦν λεγομέναις μᾶλλον
 4 πιστεύσομεν. τῶν δὲ πρώτων φιλοσοφησάντων οἱ πλείστοι τὰς ἐν ὕλης
 εἶδει μόνας ᾗθήθησαν ἀρχὰς εἶναι πάντων· ἐξ οὗ γὰρ ἔστιν ἅπαντα τὰ
 ὄντα, καὶ ἐξ οὗ γίγνεται πρώτη καὶ εἰς ὃ φθίρεται τελευταῖον, τῆς μὲν
 ἐσίας ὑπομενέσης, τοῖς δὲ πάθεσι μεταβαλλέσης, τῷτο φοιχείον καὶ ταύτην
 5 ἀρχὴν φασιν εἶναι τῶν ὄντων, καὶ διὰ τῷτο ἕτε γίγνεσθαι ἑθὲν οἴονται
 ἕτε ἀπόλλυσθαι, ὡς τῆς τοιαύτης φύσεως αἰεὶ σωζομένης, ὥσπερ ἑδὲ τὸν
 Σωκράτην φασὶν ἕτε γίγνεσθαι ἀπλῶς, ὅταν γίγνηται καλὸς ἢ μωσικός,
 ἕτε ἀπόλλυσθαι, ὅταν ἀποβάλλῃ ταύτας τὰς ἔξεις, διὰ τὸ ὑπομένειν τὸ
 6 ὑποκείμενον τὸν Σωκράτην αὐτόν. ἕτως ἑδὲ τῶν ἄλλων οὐδέν· δεῖ γὰρ
 εἶναι τινα φύσιν μίαν ἢ πλείους μιᾶς, ἐξ ὧν γίγνεται τᾶλλα σωζομένης
 7 ἐκείνης. τὸ μέντοι ἀληθὸς καὶ τὸ εἶδος τῆς τοιαύτης ἀρχῆς οὐ τὸ αὐτὸ
 πάντες λέγουσιν, ἀλλὰ Θαλῆς μὲν ὁ τῆς τοιαύτης ἀρχηγὸς φιλοσοφίας ὕδαρ
 8 εἶναι φησιν (διὸ καὶ τὴν γῆν ἐφ' ὕδατος ἀπεφάνετο εἶναι), λαβὼν ἴσως
 τὴν ὑπόληψιν ἐκ τῆ πάντων ἀρᾶν τὴν τροφὴν ὑγρὰν ἔσαν καὶ αὐτὸ τὸ
 θερμὸν ἐκ τῆς γιγνόμενον καὶ τούτῳ ζῶν (τὸ δ' ἐξ οὗ γίγνεται, τοῦτ'
 ἔστιν ἀρχὴ πάντων), διὰ τε δὴ τῷτο τὴν ὑπόληψιν λαβὼν ταύτην, καὶ
 διὰ τὸ πάντων τὰ σπέρματα τὴν φύσιν ὑγρὰν ἔχειν, τὸ δ' ὕδαρ ἀρχὴν
 9 τῆς φύσεως εἶναι τοῖς ὑγροῖς. εἰσὶ δὲ τινες οἱ καὶ τὰς παμπάλαιας καὶ
 πολὺ πρὸ τῆς νῦν γενέσεως καὶ πρώτης θεολογήσαντας ἕτως οἴονται περὶ 11 Br.
 10 τῆς φύσεως ὑπολαβεῖν· Ὠκεανόν τε γὰρ καὶ Τηθὸν ἐποίησαν τῆς γενέσεως

§. 4. πρώτων] πρῶτον EHaEb. | εἶδει μόνας] μόνον εἶδει HaEb, εἶδει
 μόνον Ald. | πρώτων] πρῶτον Ha. | ταύτην] ταῦτα τὴν Eb, ταύτην τὴν
 THa Ald.

§. 5. καὶ διὰ τῷτο ἕτε γίγνεσθαι] ἕτε om. T. | Σωκράτην bis]
 σωκράτη bis ETha Ald. | ὥσπερ ἑδὲ] ὥσπερ δὲ Ald. | ἀποβάλλῃ] ἀποβάλλη B.

§. 6. μίαν] sic B: ceteri libri et Alexandri interpretatio et versio Bess.
 et editiones ante Brand. omnes ἢ μίαν. At paulo infra §. 15 sine lectionis discrepantia
 legitur εἰ πάσα φθορά καὶ γένεσις ἐκ τινος εἰός ἢ καὶ πλείονων εἰσιν. | τᾶλλα] τὰ
 ἄλλα Alex. Ald.

§. 7. Θαλῆς μὲν] μὲν om. T. | εἶναι φησιν] ita B: ceteri φησὶν εἶναι. |
 ἀπεφάνετο] ἀπεφάνετο B.

§. 8. τὴν ὑπόληψιν] τὴν ἐπὶ τὴν ταύτην Ald. | καὶ τῷτο ζῶν] καὶ
 τῷτο ζῆν B Alex., καὶ τὸ ζῶιον τῷτο ζῶν EThaEb Ald.; Bess.: «eoque animal
 vivere.» | γίγνεται, τῷτ'] γίγνεται τε τῷτ' Ha Ald. | ἀρχὴν τῆς φύσεως
 εἶναι] ἀρχὴ τῆς φύσεως εἶναι EThaEb, ἀρχὴ φύσεως εἶναι Ald. | τοῖς ὑγροῖς]
 τῶν ὑγρῶν T.

§. 9. παμπάλαιος] πᾶν παλαιὸς Eb, πάλα παλαιός T, παλαιός B et
 Alex. in lemm., «antiquissimos» Bess. | ὑπολαβεῖν] διαλαβεῖν T Ald.

§. 10. Ὠκεανόν τε] τε om. T. | τὸν ὕρκον] τῶν ὕρκων Eb. | ὑπ'

πατίρας, καὶ τὸν ὄρκον τῶν θεῶν ὕδωρ, τὴν καλεμένην ὑπ' αὐτῶν Στύγα
 τῶν ποιητῶν· τιμωτάτον μὲν γὰρ τὸ πρεσβύτατον, ὄρκος δὲ τὸ τιμώ-
 984 α τατόν ἐστιν. εἰ μὲν ἔν ἀρχαία τις αὐτῇ καὶ παλαιὰ τετύχηκεν ἕσα περὶ 11
 τῆς φύσεως ἢ δόξα, τυχ' ἂν ἀδελφον εἴη, Θαλῆς μέντοι λέγεται οὕτως
 ἀποφῆναι περὶ τῆς πρώτης αἰτίας· Ἰάπωνα γὰρ ἔκ ἂν τις ἀξιώσει
 θεῖναι μετὰ τούτων διὰ τὴν ἐντέλειαν αὐτῷ τῆς διανοίας. Ἀναξίμενης δὲ αἶρα 12
 καὶ Διογένης πρότερον ὕδατος καὶ μάλιστα ἀρχὴν τιθεῖσι τῶν ἀπλῶν σωμά-
 των, Ἰάπασος δὲ πῦρ ὁ Μεταπορτίσιος καὶ Ἡράκλειτος ὁ Ἐφέσιος, Ἐμπε-
 δοκλῆς δὲ τὰ τέτταρα, πρὸς τοῖς εἰρημένοις γῆν προσθεῖς τέταρτον· ταῦτα
 γὰρ αἰεὶ διαμένειν καὶ ἡ γίνεσθαι ἀλλ' ἢ πλῆθει καὶ ὀλιγότῃ συγκρινόμενα
 καὶ διακρινόμενα εἰς ἓν τε καὶ ἐξ ἑνός. Ἀναξαγόρας δὲ ὁ Κλαζομέσιος 13
 τῇ μὲν ἡλικίᾳ πρότερος ὢν τέττε, τοῖς δ' ἔργοις ὕστερος, ἀπείρους εἰναί
 φησι τὰς ἀρχάς· σχεδὸν γὰρ ἅπαντα τὰ ὁμοιομερῆ, καθάπερ ὕδωρ ἢ πῦρ,
 ἔτω γίνεσθαι καὶ ἀπόλλυσθαι φησι συγκρίσει καὶ διακρίσει μόνον, ἄλλως
 δ' ὅτε γίνεσθαι ἔτ' ἀπόλλυσθαι, ἀλλὰ διαμένειν αἰδία. ἐκ μὲν ἔν τέτων 14
 μόνῃν τις αἰτίαν νομίσαιεν ἂν τὴν ἐν ὕλης εἶδει λεγομένην. προϋόντων δ' 15
 ἔτως, αὐτὸ τὸ πρᾶγμα ὡδοποίησεν αὐτοῖς καὶ συνηγάγκασε ζητεῖν· εἰ γὰρ
 ὅτι μάλιστα πᾶσα φθορὰ καὶ γένεσις ἐκ τινος ἑνός ἢ καὶ πλειόνων ἐστίν,
 διὰ τί τοῦτο συμβαίνει καὶ τί τὸ αἷτιον; οὐ γὰρ δὴ τό γε ὑποκείμενον 16
 αὐτὸ ποιεῖ μεταβάλλειν ἑαυτό· λέγω δ' οἷον ὅτε τὸ ξύλον ἔτε ὁ χαλκός
 12 Br. αἷτιος τῷ μεταβάλλειν ἐκάτερον αὐτῶν, ὅδὲ ποιεῖ τὸ μὲν ξύλον κλίην ὁ 17
 δὲ χαλκὸς ἀνδριάντα, ἀλλ' ἑτερόν τι τῆς μεταβολῆς αἷτιον. τὸ δὲ τοῦτο
 ζητεῖν ἐστὶ τὸ τὴν ἐτίραν ἀρχὴν ζητεῖν, ὡς ἂν ἡμῖς γαίμεν, ὅθεν ἡ ἀρχὴ

αὐτῶν Στύγα] εἶγα ὑπ' αὐτῶν H^aE^b. | τιμωτάτον μὲν] μὲν om. T. |
 εἶεν] om. Alex. in lemm.

§. 11. τετύχηκεν] ἐτέχχανεν H^a. | ὕδατος] sic B^aF^b Alex. et commentator
 Laur.; ceteri tūtor τὸν τρόπον: vñunc in modum Bess. | γὰρ] μὲν γὰρ E^TH^aE^b
 Ald., δ' ἔν F^b.

§. 12. ἀπλῶν] πρώτων H^aE^b. | ὁ Ἐφέσιος] ὁ om. B^a. | προσθεῖς]
 προσθεῖς E^TH^aE^bF^b Ald. | ἡ πλῆθει] ἡ om. B^a.

§. 13. τέττε] τέτων H^a. | εἰναί φησι] φησι om. F^b. | τὰ ὁμοιομερῆ]
 τά om. Ald. | διακρίνειν] μ'ειν B^a.

§. 14. μόνῃν] μόνον H^a. | νομίσαιεν] νομίσαιεν H^aE^b, εἶναι νομίσαιεν T.,
 nostram lectionem confirmat Alex. Schol. 536, a, 5. 537, b, 20.; deinde ἂν
 ante αἷτιαν ponit F^b, prorsus omittit B^a. | λεγομένην] προαγομένην H^a.

§. 15. φθορὰ καὶ γένεσις] γένεσις καὶ φθορὰ B^a. | ἐκ τινος ἑνός]
 ἐκ τινος οἷς ἑνός Ald. Bess.

§. 16. αἷτιος] αἷτιον H^aE^b Ald. | αἷτιον] ἰδίον H^a Ald., correctit Cassaub.

- 18 τῆς κινήσεως. οἱ μὲν ἔν πάμπαν ἐξ ἀρχῆς ἀψάμενοι τῆς μεθόδου τῆς τοιαύτης καὶ ἔν φάσκοιτες εἶναι τὸ ὑποκείμενον οὐθὲν ἐδυσχέραναν ἑαυτοῖς, ἀλλ' ἐνιοί γε τῶν ἐν λεγόντων, ὥσπερ ἡττηθέντες ὑπὸ ταύτης τῆς ζητήσεως, τὸ ἐν ἀκίνητόν φασιν εἶναι καὶ τὴν φύσιν ὅλην οὐ μόνον κατὰ γένεσιν καὶ φθοράν (τοῦτο μὲν γὰρ ἀρχαῖον τε καὶ πάντες ὠμολόγησαν) ἀλλὰ
- 19 καὶ κατὰ τὴν ἄλλην μεταβολὴν πᾶσαν· καὶ τῷτο αὐτῶν ἰδίον ἐσιν. τῶν 984 b μὲν οὖν ἐν φασκόντων εἶναι τὸ πᾶν οὐθενὶ συνέβη τὴν τοιαύτην συνιδεῖν αἰτίαν, πλὴν εἰ ἄρα Παρμενίδη, καὶ τούτῳ κατὰ τοσούτον ὅσον οὐ μόνον
- 20 ἐν ἀλλὰ καὶ δύο πως τίθησιν αἰτίας εἶναι. τοῖς δὲ δὴ πλείω ποιῶσι μᾶλλον ἐνδέχεται λέγειν, οἷον τοῖς θερμὸν καὶ ψυχρὸν ἢ πῦρ καὶ γῆν· χροῶνται γὰρ ὡς κινήτικὴν ἔχοντι τῷ πυρὶ τὴν φύσιν, ὕδατι δὲ καὶ γῇ καὶ τοῖς
- 21 τοιούτοις ἐναντίον. μετὰ δὲ τύττες καὶ τὰς τοιαύτας ἀρχάς, ὡς ἐχ' ἱκανῶν ὁσῶν γεννησάι τὴν τῶν ὄντων φύσιν, πάλιν ὑπ' αὐτῆς τῆς ἀληθείας, ὥσπερ
- 22 εἵπομεν, ἀναγκαζόμενοι τὴν ἐχομένην ἐζητήσαν ἀρχήν. τοῦ γὰρ εὖ καὶ καλῶς τὰ μὲν ἔχειν τὰ δὲ γίνεσθαι τῶν ὄντων ἴσως ὅτε πῦρ ὅτε γῆν ὅτε

§. 18. τῆς μεθόδου τῆς τοιαύτης] τῆς τοιαύτης μεθόδου *Ha*, γρ. καὶ ταύτης ἦτοι τῆς φυσικῆς *E* in margine; *vistam viam* Bess. | ἐδυσχέραναν ἑαυτοῖς] ἐδυσχέραναν ἐν ἑαυτοῖς *AbFb*; eandem scripturam ante oculos habuisse videtur Alexander cf. Schol. 535, b, 8; ἐδυσχέραναν πρὸς ἑαυτοὺς ait Ascl. in paraphr.; »nil difficultatis sibi ipsis reliquerunt« vertit Bessar. | ἐνιοί γε] γε om. *Ab*. | ὑπὸ ταύτης] ἐπ' αὐτῆς *Fb*; a nostra lectione stare videtur Alex. Schol. 535, b, 26. | τῷτο μὲν γὰρ ἀρχαῖον τε καὶ πάντες ὠμολόγησαν] hunc versum omittunt *AbFb* probante Brandisio, et non attingit Alexander, sed habet in paraphrasi Asclepius, et versione sua exprimit Bessar. | ἀρχαῖόν τε] τε om. *T*. | ἄλλην μεταβολὴν] ἄλλην om. *HaEb*. | πᾶσαν] ἅπασαν *Ab*. | καὶ τῷτο αὐτῶν ἰδίον ἐσιν] om. *Ab*, quem sequitur Brand.

§. 19. τῶν μὲν ἔν ἐν] τῶν μὲν ἔν ἐν μόνον *ETHaEb* Ald. Bess. | συνιδεῖν] ἰδεῖν *AbFb*. | εἰ ἄρα] ἐν *Ha*, ἐνὶ παρὰ *Eb*: vulgatam lectionem tuentur Alex. et Bessar.

§. 20. τοῖς δὲ δὴ] δὴ add. *AbCbFb*. | μᾶλλον ἐνδέχεται] ἐνδέχεται μᾶλλον *Ha*. | τοῖς θερμὸν] τὸ θερμὸν *T* Ald. | καὶ ψυχρὸν] ἢ ψυχρὸν Ald. Bess.; correxit Fons. | ἐναντίον] ἐναντίον *Ha*.

§. 21. ὁσῶν om. *T*. | πάλιν] πάντες *Eb*. | ἐπ' *Ha*. | ἀρχήν] post ἀρχήν cod. *Ab* haec verba habet: τινεῖς τὴν ποιητικὴν τῶντων [τῷ add. Brand. in app. crit.] εὖ ἔχειν καὶ καλῶς. Pergit deinde cum textu vulg. τῷ γὰρ κτλ.

§. 22. τῷ γὰρ] τῷ μὲν *Ha*. | ὅτε πῦρ] om. Ald. | ἄλλο τῶν] ἄλλο τῶν *Ab*. | ἐκείνους οἰηθῆναι] ἐκείνους εἰκὸς οἰηθῆναι *ETHaEb* Ald. Bess. | εἰδ' αὖ τῷ] γρ. εἰδ' αὖτῳ Casaub. in marg. | τῇ τύχῃ] τῇ add. *Ab*. | εἰχεν] ἔχεν *ESTHaBbCb* Ald.; Sylburgius: »indicative legendum esse καλῶς ἔχει, non infinitive καλῶς ἔχεν, ut habent Isingr. et Cam. editio, docet etiam Bessarionis versio.« Vertit enim Bessa.: »nec cursus casui et fortunae tantam attribuere rem, probe se habet.«

ἄλλο τῶν τοιούτων ἔθ' ἐκὸς αἴτιον εἶναι ἢ ἐκείνως οἰηθῆναι· οὐδ' αὖ τῷ αὐτομάτῳ καὶ τῇ τύχῃ τοσούτον ἐπιτρέψαι πρῶγμα καλῶς εἶχεν. νοῦν δὴ τις εἰπὼν ἐνεῖναι, καθάπερ ἐν τοῖς ζώοις, καὶ ἐν τῇ φύσει τὸν 23
 13 Br. αἴτιον τοῦ κόσμου καὶ τῆς τάξεως πάσης οἷον νήφων ἐφάνη παρ' εἰκῇ λέγοντας τοὺς πρότερον. φανερώς μὲν οὖν Ἀναξαγόραν ἴσμεν ἀψάμενον 24
 τούτων τῶν λόγων, αἰτίαν δ' ἔχει πρότερον Ἐρμότιμος ὁ Κλαζομένος εἰπεῖν. οἱ μὲν ἦν ἔτως ὑπολαμβάνοντες ἅμα τῷ καλῶς τὴν αἰτίαν ἀρχὴν 25
 εἶναι τῶν ὄντων ἔθεσαν, καὶ τὴν τοιαύτην ὅθεν ἡ κίνησις ὑπάρχει τοῖς ἔσιν.

C a p. 4.

Ἐποπτεύσειε δ' ἂν τις Ἡσίοδον πρῶτον ζητῆσαι τὸ τοιοῦτον, κἂν 1
 εἴ τις ἄλλος ἔρωτα ἢ ἐπιθυμίαν ἐν τοῖς οὐσιν ἔθικεν ὡς ἀρχὴν, οἷον καὶ Παρμενίδης· οὗτος γὰρ κατασκευάζων τὴν τῷ παντός γένεσιν „πρώτισον 2
 μὲν“ γῆσιν „ἔρωτα θεῶν μητίσαστο πάντων“, Ἡσίοδος δὲ „πάντων μὲν 3
 πρώτιστα χάος γένετ', ἀντάρ ἔπειτα γαί' εὐρύστερνος, ἡδ' ἔρος, ὃς πάντεσσι μεταπρέπει ἀθανάτοισιν“, ὡς δέον ἐν τοῖς ἔσιν ὑπάρχειν τιν' αἰτίαν ἣτις 4
 κινήσει καὶ συναΐξει τὰ πράγματα. τύτ' μὲν ἦν πῶς χρὴ διανεῖμαι περὶ 4
 τῷ τίς πρῶτος, ἐξέστω κρίνειν ὕστερον· ἐπεὶ δὲ καὶ τάναντία τοῖς ἀγα-
 985 α θοῖς ἐνόητα ἐφαίμετο ἐν τῇ φύσει, καὶ οὐ μόνον τάξις καὶ τὸ καλὸν ἀλλὰ καὶ ἀταξία καὶ τὸ αἰσχροτόν, καὶ πλεῖον τὰ κακὰ τῶν ἀγαθῶν καὶ τὰ φαῦλα τῶν καλῶν, ἔτως ἄλλος τις φιλίαν εἰσήνεγκε καὶ νεῖκος, ἐκότερον

§. 23. νῦν δὴ τις] νῦν δ' εἴ τις Eb, γρ καὶ νῦν δ' εἴ τις E in margine; square qui — intellectum inesse — dixerat Bess. | ἐνεῖναι] ETAb, ἐν εἶναι rec. Eb: ceteri εἶναι. | ἐν τοῖς ζώοις] τοῖς om. ESBbCb, habet Alex. Ald. | τὸν αἴτιον] τὸ αἴτιον Ab. | τῷ κόσμῳ] sic Ab: ceteri καὶ τῷ κόσμῳ. | τῆς τάξεως πάσης] πάσης om. Ha. | εἰκῇ] οἰκῇ S.

§. 24. φανερώς μὲν] μὲν om. T. | αἰτίαν] αἴτιον E Ald., nostram scripturam restituerunt Fons. et Casaub. | δ' ἔχει] δ' ἂν ἔχη HaEb. | Ἐρμότιμος ὁ Κλαζομένος] ὁ κλαζομένος ἐρμότιμος S.

§. 25. ἅμα τῷ] ἅμα τῷ Ha. Ald. | τὴν αἰτίαν] τὴν om. Ha. | ἔθεσαν, καὶ τὴν τοιαύτην ὅθεν ἡ κίνησις] γρ. καὶ „ἔθεσαν τὴν τοιαύτην“, εἰτα „ὅθεν ἡ κίνησις“ E in margine. | ὑπάρχει] ὑπάρχειν Ald.

§. 2. ὕτος γάρ] sic Ab, καὶ γὰρ ὕτως Eb: ceteri καὶ γὰρ ὕτος. | πρῶτος] πρῶτον EHaAbEb Ald. | μητίσαστο] μητίσαστο Ald.

§. 3. δὲ] μὲν Ha. | αὐτὸ Ha. | γαί'] γαῖα E. | ἔρος] ἔρωσ HaAb. | τιν' αἰτίαν] τὴν αἰτίαν HaAb. | συναΐξει] συνέξει ET Ald.

§. 4. τύτ' μὲν] τύτοις Ab. | περὶ] παρὰ Ha. | ἐπεὶ δὲ] ἐπειδὴ Ab. | ἀλλὰ καὶ ἀταξία] καὶ om. Ald. | καὶ νεῖκος, ἐκότερον ἐκατέρω] καὶ τὸ νεῖκος ἐκότερον ἐκατέρω Ha; articulum ante νεῖκος habet etiam Ald.

- 5 ἐκατέρωθεν αἰτίον τούτων. εἰ γὰρ τις ἀκολουθοῖη καὶ λαμβάνοι πρὸς τὴν
 διάνοιαν καὶ μὴ πρὸς ἃ ψελλίζεται λέγων Ἐμπεδοκλῆς, εὐρήσει τὴν μὲν
 φιλίαν αἰτίαν οὖσαν τῶν ἀγαθῶν, τὸ δὲ ρείκος τῶν κακῶν· ὥστ' εἰ τις
 φαίη τρόπον τινὰ καὶ λέγειν καὶ πρῶτον λέγειν τὸ κακὸν καὶ τὸ ἀγαθὸν
 ἀρχὰς Ἐμπεδοκλέα, τάχ' ἂν λέγοι καλῶς, εἴπερ τὸ τῶν ἀγαθῶν ἀπάντων
 6 αἰτίον αὐτὸ τὰγαθὸν ἐστὶ καὶ τῶν κακῶν τὸ κακόν. ὅτοι μὲν ἔν, ὥσπερ 14 Bc.
 λέγομεν, καὶ μέχρι τέτε δυοῖν αἰτίαις ἐξήψατο ὥς ἡμεῖς διωρίσαμεν ἐν
 τοῖς περὶ φύσεως, τῆς τε ὕλης καὶ τοῦ ὄθιν ἢ κινήσις, ἀμυδρῶς μέντοι
 καὶ οὐθὲν σαφῶς, ἀλλ' οἷον ἐν ταῖς μάχαις οἱ ἀγῶμαστοι ποιοῦσιν· καὶ
 γὰρ ἐκεῖνοι περιφερόμενοι τύπτουσι πολλάκις καλὰς πληγὰς, ἀλλ' οὔτε
 ἐκεῖνοι ἀπὸ ἐπιστήμης οὔτε οὗτοι εἰκόσιν εἰδόσι λέγειν ὃ τι λέγουσιν·
 7 σχεδὸν γὰρ ὕδην χρωόμενοι φαίνονται τούτοις ἄλλ' ἢ κατὰ μικρόν. Ἀναξαγόρας
 τε γὰρ μηχανῇ χρῆται τῷ νῷ πρὸς τὴν κοσμοποιίαν, καὶ ὅταν ἀπορήσῃ
 διὰ τίν' αἰτίαν ἐξ ἀνάγκης ἐστί, τότε παρὶλκει αὐτόν, ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις
 8 πάντα μᾶλλον αἰτιάται τῶν γιγνομένων ἢ πῦν. καὶ Ἐμπεδοκλῆς ἐπὶ πλέον
 μὲν τούτου χρῆται τοῖς αἰτίοις, ἢ μὴν εἴθ' ἰκανῶν, ἥτ' ἐν τούτοις εὐρίσκει
 τὸ ὁμολογούμενον. πολλὰ γὺν αὐτῷ ἢ μὲν φιλία διακρίνει, τὸ δὲ ρείκος
 9 συγκρίνει. ὅταν μὲν γὰρ εἰς τὰ σοιχεῖα δίσχεται τὸ πᾶν ὑπὸ τῷ ρείκει,
 τό τε πῦρ εἰς ἐν συγκρίνεται καὶ τῶν ἄλλων στοιχείων ἕκαστον· ὅταν δὲ
 πάλιν πάντα ὑπὸ τῆς φιλίας συνίσσιν εἰς τὸ ἓν, ἀναγκαῖον ἐξ ἑκάστου

§. 5. λαμβάνοι] λαμβάνει Ha. B. | τὴν μὲν φιλίαν αἰτίαν οὖσαν] τὴν μὲν φιλίαν εἶναι Ald. | ὡσαν] om. Ha. B. | ὥς] ὡς Ha. | καὶ λέγειν καὶ] om. Ha. | ἀπάντων] πάντων A. | αὐτὸ] αἰτῶ T. | τὰγαθόν] τὸ ἀγαθόν Ald. | καὶ τῶν κακῶν τὸ κακόν] om. A.

§. 6. δυοῖν] sic A.; vulgo διῶν. | ἐξήψατο] omittit A., atque ejus verbi loco post φύσις inserit ἡμέτεροι φαίνονται. Recepit hanc scripturam Brandisius. | ὡς] ὡς T Ald. | ἔτε ἔτοι] ἔτε αὐτοῖ T. | εἰδόσι] εἰδέναι, omissio λέγειν, A., consentiente Bessarione, qui ita vertit: „nec isti videntur scire, quid dicant.“ | ὃ τι λέγουσιν] ἃ λέγουσιν Ha Ald. | ἀλλ' ἢ] ἢ om. Fb.

§. 7. γὰρ] om. Ha. | καὶ ὅταν ἀπορήσῃ] ὅταν γὰρ ἀπορήσῃ Ha, ὅταν ἀπορήσῃ γὰρ ET. | διὰ τίν' αἰτίαν ἐξ ἀνάγκης ἐστί] haec verba om. A et margo E., luetur versio Bess. | παρὶλκει] ἔλκει THaEb Ald. et pr. E. | αὐτόν] αἰτὸ Ald.

§. 8. ἐπὶ] δὲ ἐπὶ T, μὲν πρὸς Ha. | τό τε χρῆται] χρῆται τούτου A, τό τε χρῆται Ha Ald. | εὐρίσκει] ἐξερίσκει A. | τὸ ὁμολογούμενον] vne-que in his reperit quod sequitur Bess.

§. 9. δίσχεται] διίσταται Ha. | τό τε πῦρ] τότε τὸ πῦρ ET Ald. Bess. (?) εἰς ἐν] om. T. | ὅταν δὲ πάλιν] πάλιν om. Ha Ald. | πάντα] om. EEb. | ἐξ ἑκάστου] ἑκάστου, omissio ἐξ, Ha Bess.

τὰ μόρια διακρίνεσθαι πάλιν. Ἐμπειδοκλῆς μὲν οὖν παρὰ τοὺς πρότερον 10
 πρῶτος ταύτην τὴν αἰτίαν διελὼν εἰσέγεγκεν, οὐ μίαν ποιήσας τὴν τῆς
 κινήσεως ἀρχὴν ἀλλ' ἐτέρας τε καὶ ἐναντίας. ἔτι δὲ τὰ ὡς ἐν ὕλης εἶδει 11
 λεγόμενα στοιχεῖα τέτταρα πρῶτος εἶπεν· οὐ μὴν χρῆται γε τέτταρσιν,
 985b ἀλλ' ὡς δυὶν ὅσι μόνοις, περὶ μὲν καθ' αὐτό, τοῖς δ' ἀντικειμένοις ὡς
 μιᾷ φύσει, γῇ τε καὶ αἰρί καὶ ὕδατι. λάβοι δ' αἶν τις αὐτὸ θεωρῶν ἐκ
 15 Bt. τῶν ἐπῶν. ὅτος μὲν ὅν, ὥσπερ λέγομεν, ὕτω τε καὶ τοσαύτας εἰργκεν
 ἀρχάς· Λεύκιππος δὲ καὶ ὁ ἐταῖρος αὐτοῦ Δημόκριτος στοιχεῖα μὲν τὸ 12
 πληρὲς καὶ τὸ κενὸν εἶναι φασι, λέγοντες τὸ μὲν ὄν τὸ δὲ μὴ ὄν, τῶν
 δὲ τὸ μὲν πληρὲς καὶ στερεὸν τὸ ὄν, τὸ δὲ κενόν γε καὶ μανὸν τὸ μὴ
 ὄν (διὸ καὶ οὐθὲν μᾶλλον τὸ ὄν τοῦ μὴ ὄντος εἶναι φασιν, ὅτι οὐδὲ τὸ
 κενὸν τῇ σώματος), αἰτία δὲ τῶν ὄντων ταῦτα ὡς ὕλην. καὶ καθάπερ 13
 οἱ ἐν ποιῶντες τὴν ὑποκειμένην ὁσίαν τᾶλλα τοῖς πάθεσιν αὐτῆς γεννῶσι,
 τὸ μανὸν καὶ τὸ πυκνὸν ἀρχὴς τιθέμενοι τῶν παθημάτων, τὸν αὐτὸν
 τρόπον καὶ οὗτοι τὰς διαφορὰς αἰτίας τῶν ἄλλων εἶναι φασιν. ταύτας 14
 μέντοι τρεῖς εἶναι λέγουσι, σχῆμά τε καὶ τάξιν καὶ θέσιν· διαφέρειν γάρ
 φασι τὸ ὄν ὁυσμῇ καὶ διαθιγῇ καὶ τροπῇ μόνον. τούτων δὲ ὁ μὲν ὁυσμὸς 15
 σχῆμά ἐστιν, ἡ δὲ διαθιγὴ τάξις, ἡ δὲ τροπὴ θέσις· διαφέρει γὰρ τὸ
 μὲν A τῷ N σχήματι, τὸ δὲ AN τῷ NA τάξει, τὸ δὲ Z τῷ N θέσει.

§. 10. παρὰ τὰς πρότερον] παρὰ τὸ πρότερον A. | τὴν τῆς κινήσεως] τὴν τε κινήσεως T.

§. 11. ἔτι δὲ τὰ] ἔτι δὲ καὶ τὰ Ald. | μόνοις] μόνον HaEb Ald. | γῇ τε καὶ] καὶ om. HaEb. | ὅτος μὲν ὅν] ὅτος μὲν ὄν T. | τοσαύτας] τοσαύτας Ha. | εἰργκεν ἀρχάς] εἰργκεν τὰς ἀρχάς var. lect. ap. Brand.

§. 12. λέγοντες τὸ] sic A, neque aliter legisse videtur Bessario, ejus versio haec est: «— esse ajunt dicentes hoc quidem ens, hoc vero non ens: ceteri λέγοντες οἶον τὸ. Casaub. in marg. et Fons. ita interpungunt: φασὶ λέγοντες· οἶον κτλ. | κενόν γε] κενόν τε E, γε om. Ha, B, Eb. | καὶ μανόν] om. A. | ὁ δὲ τὸ κενὸν τῷ σώματος] ὁ δὲ τὸ σῶμα τῷ κενῷ Fons. et γρ. Casaub. in marg. Eundem textum ante oculos habuisse commentatores graecos, auspiciari aliquis possit ex Alexandri et Asclepij commentariis Schol. 538, b, 13. 33. | ταῦτα ὡς] ταῦτά γε ὡς A, ταῦτα ante τῶν T. | ὕλην] ὕλη HaEb Ald.

§. 13. τᾶλλα] τὰ ἄλλα Ald. | τοῖς πάθεσιν αὐτῆς] τοῖς πάθεσιν αὐτοῖς Eb. | τιθέμενοι] ποιῶμενοι Ha. | τῶν παθημάτων] haec verba ante ἀρχάς ponit A. | τὸν αὐτὸν τρόπον] Alexander in commentariis Schol. 538, b, 23 habet haec: φέρεται δὲ ἐν τοῖς γραφαῖς τοιαύτη «καὶ ὥσπερ τῶν μαθηματικῶν τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ ὅτοι» κἄν ᾗ αὕτη ἡ γραφή, λέγουσιν ἂν περὶ Πλάτωνος.

§. 14. διαφέρειν] διαφέρει EHb. | φασι] φησι EHa. | ὁυσμῇ] ὁοισμῷ A. | διαθιγῇ] διαθιγῇ ETEb Ald.; vdiathigea Bess.

§. 15. ὁυσμὸς] ὁοισμὸς A. | διαφέρει γὰρ] γὰρ om. Ha.

- 16 περὶ δὲ κινήσεως, ὅθεν ἢ πῶς ὑπάρχει τοῖς ἴσιν, καὶ ἵτοι παραπλησίως τοῖς ἄλλοις ῥυθύνως ἀφιεῖσαν. περὶ μὲν οὖν τῶν δύο αἰτιῶν, ὥσπερ λέγομεν, ἐπὶ τοσούτον ἵσικε ἐξηγήσθαι παρὰ τῶν πρότερον.

C a p. 5.

- 1 Ἐν δὲ τέτοις καὶ πρὸ τούτων οἱ καλούμενοι Πυθαγόρειοι τῶν μαθη-
μάτων ἀφάμενοι πρῶτοι ταῦτα προήγαγον, καὶ ἐντραφίντες ἐν αὐτοῖς
2 τὰς τούτων ἀρχὰς τῶν ὄντων ἀρχὰς φήθησαν εἶναι πάντων. ἐπεὶ δὲ
τούτων οἱ ἀριθμοὶ γένει πρῶτοι, ἐν δὲ τοῖς ἀριθμοῖς ἐδόκουν θεωρεῖν
ὁμοιώματα πολλὰ τοῖς οὖσι καὶ γιγνομένοις, μᾶλλον ἢ ἐν πυρὶ καὶ γῇ
καὶ ὕδατι, ὅτι τὸ μὲν τοιοῦδὲ τῶν ἀριθμῶν πέθος δικαιοσύνη, τὸ δὲ 16 B.
τοιοῦδὲ ψυχὴ καὶ νοῦς, ἕτερον δὲ καιρὸς καὶ τῶν ἄλλων ὡς εἰπεῖν ἕκασον
3 ὁμοίως· ἔτι δὲ τῶν ἀρμονικῶν ἐν ἀριθμοῖς ὁρῶντες τὰ πάθη καὶ τοὺς
λόγους, ἐπειδὴ τὰ μὲν ἄλλα τοῖς ἀριθμοῖς ἐφαίετο τὴν γένειν ἀφομοιωσθαι
πᾶσαν, οἱ δ' ἀριθμοὶ πάσης τῆς γένεως πρῶτοι, τὰ τῶν ἀριθμῶν σοι- 986
χεῖα τῶν ὄντων στοιχεῖα πάντων εἶναι ὑπέλαβον, καὶ τὸν ὅλον εὐρατόν
4 ἀρμονίαν εἶναι καὶ ἀριθμόν· καὶ ὅσα εἶχον ὁμολογώμενα δεικνύται ἐν τε

§. 16. ἀφιεῖσαν] ἀφῆσαν E^b Ald.; cf. cap. 6, 3., ubi omnes libri, uno refragante A^b, exhibent ἀφιεῖσαν. | περὶ μὲν ἂν τῶν] περὶ μὲν ἂν τούτων τῶν F^b. | λέγομεν] ἰλλέγομεν Ald. Bess. | παρὰ τῶν πρότερον] παρὰ τῶν add. A^b, vulgo πρότερον. Lectionem codicis A^b confirmat interpretatio Bessarionis: „videtur quaesitum a prioribus fuisse.“

§. 1. πρῶτοι ταῦτα] πρῶτον ταῦτα THa Ald., ταῦτα τε πρῶτον A^bB^b. | προήγαγον] προῆγον ETHaE^b Ald. | τῶν ὄντων] τὰς ὄντων S; verba τῶν ὄντων ἀρχὰς om. A^b, sed ea non abfuisse a textu Alexandri, ostendit haec ejus paraphrasis: τὰς τούτων ἀρχὰς πᾶν ὄντων πάντων ἀρχὰς φήθησαν εἶναι Schol. 540, a, 4., atque iterum: τὰ τῶν ἀριθμῶν στοιχεῖα καὶ τὰς ἀρχὰς τούτων πάντων τῶν ὄντων ἀρχὰς εἶδεντο 542, a, 24. Neque illa desunt in latina versione Bessarionis.

§. 2. ἐπεὶ δὲ τούτων] Alex. Schol. 540, a, 5.: καὶ ἂν καταλληλότερον ἔχουσι ἢ λίξαι, εἰ ἀντὶ τῆς δὲ τὸ γὰρ εἶη. | τοῖς ἀριθμοῖς] τέτοις A^b, neque aliter legisse videtur Alex., qui haec habet in commentariis: ὁμοιώματα δὲ μᾶλλον πρὸς τὰ ὄντα καὶ γινόμενα ἡγοῦντο ἐν τέτοις εἶναι, τοτ' εἰς τοῖς ἀριθμοῖς κτλ. Vulgatam exprimit Bess. | ψυχὴ καὶ νοῦς] ψυχὴ τε καὶ νοῦς A^b.

§. 3. ἀρμονικῶν] ἀρμονιῶν SHaB^bC^bE^b Bess. | τὰ πάθη] καὶ τὰ πάθη Ha Ald. | ἐφαίετο] ἐφαίνοντο A^b. | τὴν γένειν] om. SB^bC^b Bess. | ἀφομοιωσθαι] ἀφομοιωθῆναι A^b, ἀφομοιωθῆναι ESB^bC^b. | πᾶσαν] πᾶσιν ESHaB^b Ald. Bess., cujus haec est interpretatio: „cum itaque cetera quidem viderentur in omnibus numeris assimilari.“ | εἶχον ἐπέλαβον] ἐπέλαβον εἶναι A^b. | καὶ τὸν ὅλον εὐρατόν — καὶ ἀριθμόν] haec verba post καὶ ὅσα εἶχον (versu insequentis) transponit Ald. Verum restituit Sylburgius in annot. crit.

§. 4. ὅσα εἶχον] ὅσα εἶχεν S.AB^bC^b. | δεικνύται] om. A^b, neque illam

τοῖς ἀριθμοῖς καὶ ταῖς ἀρμονίαις πρὸς τὰ τοῦ οὐρανοῦ πάθη καὶ μέρη
καὶ πρὸς τὴν ὅλην διακόσμησιν, ταῦτα συνάγοντες ἐφῆρμοντον. καὶ εἴ τί 5
πον διέλειπε, προσεγγίχοντο τοῦ συνειρομένην πᾶσαν αὐτοῖς εἶναι τὴν
πραγματείαν. λέγω δ' οἷον, ἐπειδὴ τέλειον ἢ δεκάς εἶναι δοκεῖ καὶ πᾶσαν 6
περιειληφέναι τὴν τῶν ἀριθμῶν γένειν, καὶ τὰ φερόμενα κατὰ τὸν ἑρατὸν
δέκα μὲν εἶναι φασιν, ὅτων δὲ ἑννέα μόνον τῶν φανερῶν διὰ τοῦτο
δεκάτην τὴν ἀντίχθονα ποιοῦσιν. διώρισται δὲ περὶ τούτων ἐν ἑτέροις 7
ἡμῖν ἀκριβέστερον. ἀλλ' ὃ δὲ χάριν ἐπερχόμεθα, τῷτο ἔστιν, ὅπως λάβωμεν
καὶ παρὰ τούτων τίνας εἶναι τιθείας τὰς ἀρχὰς καὶ πῶς εἰς τὰς εἰρη- 8
μένας ἐμπέπτουσιν αἰτίας. φαίνονται δὲ καὶ οὗτοι τὸν ἀριθμὸν νομίζοντες
ἀρχὴν εἶναι καὶ ὡς ὅλην τοῖς οὖσι καὶ ὡς πάθη τε καὶ ἔξεις, τοῦ δὲ
ἀριθμοῦ στοιχεῖα τό τε ἄρτιον καὶ τὸ περιττόν, τούτων δὲ τὸ μὲν πε- 9
περασμένον τὸ δὲ ἄπειρον, τὸ δ' ἐν ἑξ ἄμφοτέρων εἶναι τούτων (καὶ γὰρ
ἄρτιον εἶναι καὶ περιττόν), τὸν δ' ἀριθμὸν ἐκ τοῦ ἐτός, ἀριθμὸν δὲ,
καθάπερ εἴρηται, τὸν ὅλον οὐρανό. ἑτεροὶ δὲ τῶν αὐτῶν τούτων τὰς

vocem ante oculos habuisse videtur Alex., cujus haec est paraphrasis: καὶ ὅσα
μὲν εἶχον ὁμολογούμενα ἐν τοῖς ἀριθμοῖς καὶ ταῖς κατὰ τὰς ἀρμονίας οὐράτοις
πρὸς τὰ τοῦ οὐρανοῦ καὶ πάθη τε καὶ μέρη κτλ. Schol. 512, a, 32. | πρὸς τὴν
ὅλην] πρὸς τὴν ἄλλην THaEb.

§. 5. εἴ τί πον] πον om. A. | διέλειπε] διέλειπε SCbEb, διέλειπον T, πολὺ
διέλειπον Ald. | προσεγγίχοντο] προσεγγίχοντο E. Discrepantem textum sequi
videtur Bessarion, qui verbum nostrum ita vertit: »quod si quid alicubi deerat,
supplebant, ut totus ejus tractatus consentaneus esset.« | συνειρομένην] σινη-
ρημένην SBbCb, σινηροσμένην Eb Ald. | πᾶσαν αὐτοῖς εἶναι] εἶναι πᾶσαν
αὐτοῖς T, αὐτοῖς πᾶσαν εἶναι Hm.

§. 6. λέγω δ' οἷον] οἷον om. Hm. | εἶναι δοκεῖ — τῶν ἀριθμῶν
γένειν] haec verba om. A, neque ea attingit Alex. in paraphr. | καὶ τὰ φερό-
μενα] καταφερόμενα S, καὶ τὰ φαινόμενα var. lect. ap. Casaub. et Fonsec. |
μόνον] μόνων EHaA, μὲν μόνον Cb.

§. 7. ἐπερχόμεθα] ἐπεχόμεθα Ald. et edit. insequentes. | εἶναι τι-
θείας] εἶναι ἤδη τιθείας Ald.

§. 8. φαίνονται δὲ] φαίνονται δι AEd Ald. | τό τε ἄρτιον] τε add.
A. | πεπερασμένον τὸ δι ἄπειρον] ἄπειρον τὸ δι πεπερασμένον A, sed
eum verborum ordinem, quem textus vulgatus praebet, defendere videtur para-
phrasis Alexandri 513, a, 34 et interpretatio Bess. | τὸ δ' ἐν ἑξ] τὸ δὲ ἐν δὲ
ἐξ Ald. | καὶ γὰρ ἄρτιον εἶναι καὶ περιττόν] om. A. | ἀριθμὸν δὲ
ἀριθμὸν δι S.

§. 9. στοιχεῖαν] στοιχειάν T, quam scripturam retinuit Sylburgius,
quamquam confitens in annot. crit., rectius scribi στοιχειάν. Atque in reliquis
librorum mataphysicorum locis (IV, 2, 26. X, 3, 18. 8, 8. XIV, 6, 18.) sine lectio-
nis discrepantiā legitur στοιχειάν, adversantibus, si qua occurrit scripturae varietas
(ut XI, 9, 15. XII, 7, 6.), singulis tantum codicibus. | καὶ] add. A, decies: vulgo-

- ἀρχὰς δέκα λέγουσιν εἶναι τὰς κατὰ συστοιχίαν λεγομένας, πέντε καὶ ἄπειρον, 17 Br.
περιττὸν καὶ ἄρτιον, ἓν καὶ πλῆθος, δεξιὸν καὶ ἀριστερόν, ἄρρεν καὶ
θηλυ, ἡρεμοῦν καὶ κινούμενον, εὐθὺ καὶ καμπύλον, φῶς καὶ σκότος, ἀγαθὸν
10 καὶ κακόν, τετράγωνον καὶ ἐτερόμηκες. ὅνπερ τρόπον ἔοικε καὶ Ἀλκμαίων
ὁ Κροτωνιάτης ὑπολαβεῖν, καὶ ἦτοι οὗτος παρ' ἐκείνων ἢ ἐκείνοι παρὰ
11 τούτου παρέλαβον τὸν λόγον τούτου· καὶ γὰρ ἐγένετο τὴν ἡλικίαν Ἀλ-
12 κμαίων ἐπὶ γέροντι Πυθαγόρῃ, ἀπεφάνητο δὲ παραπλησίως τέτοις· φησὶ
γὰρ εἶναι δύο τὰ πολλὰ τῶν ἀνθρωπίνων, λέγων τὰς ἐναντιότητας οὐχ
ὥσπερ οὗτοι διωρισμένας ἀλλὰ τὰς τυχούσας, οἷον λευκὸν μέλαν, γλυκὺ
13 πικρόν, ἀγαθὸν κακόν, μικρὸν μέγα. οὗτος μὲν οὖν ἀδιορίστως ἐπέριψε
περὶ τῶν λοιπῶν, οἱ δὲ Πυθαγόρειοι καὶ πόσαι καὶ τίνες αἱ ἐναντιώσεις 986b
14 ἀπεφάνητο. παρὰ μὲν ἔν τῶν ἀμφοῖν τοσούτων ἔσι λαβεῖν, ὅτι τὰναντία
ἀρχαὶ τῶν ὄντων· τὸ δ' ὅσαι παρὰ τῶν ἐτέρων, καὶ τίνες αὐταὶ εἰσιν.
15 πῶς μέντοι πρὸς τὰς εἰρημένας αἰτίας ἐνδέχεται συναγαγεῖν, σαφῶς μὲν
οὐ διήρθρωται παρ' ἐκείνων, εἰκόσι δ' ὡς ἐν ὕλης εἶδει τὰ στοιχεῖα
τάττειν· ἐκ τῶν γὰρ ὡς ἐνπαρχόντων συνεξάναι καὶ πεπλάσθαι φασὶ
16 τὴν οὐσίαν. τῶν μὲν οὖν παλαιῶν καὶ πλείω λεγόντων τὰ στοιχεῖα τῆς
17 φύσεως ἐκ τούτων ἰκανόν ἐστι θεωρῆσαι τὴν διάνοιαν· εἰσὶ δὲ τινες οἱ 18 Br.
περὶ τῷ παντὸς ὡς ἂν μιᾶς φύσεως ἀπεφάνητο, τρόπον δὲ ὡς τὸν
18 αὐτὸν πάντες οὔτε τοῦ καλῶς ὅτε τοῦ κατὰ τὴν φύσιν. εἰς μὲν ἔν τὴν

πέντε ἄπειρον, περιττὸν ἄρτιον et sic deinceps. Alexander locum nostrum ita reddit in paraphr.: πέντε καὶ ἄπειρον, περιττὸν τε καὶ ἄρτιον, ἓν καὶ πλῆθος, δεξιὸν καὶ ἀριστερόν, ἄρρεν θῆλην, ἡρεμοῦν κινούμενον, εὐθὺ καμπύλον, φῶς σκότος, ἀγαθὸν κακόν, τετράγωνον ἐτερόμηκες 543, a, 41. | ἀγαθὸν καὶ κακόν] Casaub.: »apud Themistium pro istis legitur νοῦς, δόξα.“

§. 11. ἐγένετο] ἐγένετο Cb; deinde ἐγένετο τὴν ἡλικίαν et ἐπὶ γέροντι Πυθαγόρῃ et δὲ post ἀπεφάνητο omittit A: habet itaque καὶ γὰρ Ἀλκμαίων ἀπεφάνητο παραπλησίως τούτοις. Adsentiri videtur Alex., qui verba a codice A omissa silentio praeterit.

§. 12. λέγων] λέγω Cb. | διωρισμένας] διωρισμένως SBb. | μικρὸν μέγα] μέγα μικρόν A.

§. 13. οὗτος μὲν οὖν] οὕτως μὲν, omisso οὖν, Eb. | ἐπέριψε] ἀπέριψε CbEb.

§. 14. ἀμφοῖν τοσούτων] ἀμφοῖν μὲν τοσούτων A. | τὸ δ' ὅσαι παρὰ τῶν ἐτέρων] om. A; deinde pro παρὰ exhibet Eb περι.

§. 15. συναγαγεῖν] ita A: ceteri συνάγειν. | φασὶ] φησὶ TCb.

§. 16. λεγόντων τὰ στοιχεῖα] τὰ στοιχεῖα λεγόντων ESTHbEb Ald.

§. 17. φύσεως] om. S., τῆς φύσεως T. | κατὰ τὴν φύσιν] τὴν om. HbEb Anon.Urb. Ald.

νῦν σκέψιν τῶν αἰτίων ἐδαμῶς συναρμόττει περὶ αὐτῶν ὁ λόγος· ἡ γὰρ 19
 ὥσπερ ἔνιοι τῶν φυσιολόγων ἐν ὑποθέμενοι τὸ ὄν ὁμῶς γεννῶσιν ὡς ἐξ
 ὕλης τῇ ἐνός, ἀλλ' ἕτερον τρόπον ἔτοι λέγουσιν· ἐκεῖνοι μὲν γὰρ προσεθίσαι
 κίνησιν, γεννῶντές γε τὸ πᾶν, ἔτοι δὲ ἀκίνητον εἶναι φασιν. οὐ μὴν ἀλλὰ 20
 τοσοῦτόν γε οἰκεῖόν ἐστι τῇ νῦν σκέψει. Παρμενίδης μὲν γὰρ ἔοικε τοῦ
 κατὰ τὸν λόγον ἐνὸς ἅπτεσθαι, Μελισσος δὲ τοῦ κατὰ τὴν ὕλην· διὸ
 καὶ ὁ μὲν πεπερασμένον, ὁ δ' ἀπειρόν φησιν εἶναι αὐτό· Ξενοφάνης δὲ 21
 πρῶτος τούτων ἐπίσας (ὁ γὰρ Παρμενίδης τάττε λέγεται μαθητής) οὐθὲν
 διεσαφηνίσεν, ἐδὲ τῆς φύσεως τούτων ἑδετέρως ἔοικε θιγεῖν, ἀλλ' εἰς τὸν
 ὅλον ἑρᾶν ἁποβλέψας τὸ ἐν εἶναι φησι τὸν θεόν. οὗτοι μὲν ἔν, καθάπερ 22
 εἴπομεν, ἀγεταιίς πρὸς τὴν νῦν παροῦσαν ζήτησιν, οἱ μὲν δύο καὶ ἀάμπαν
 ὡς ὅττις μικρὸν ἀγροικότεροι, Ξενοφάνης καὶ Μελισσος· Παρμενίδης δὲ 23
 μᾶλλον βλέπων ἔοικε πῦρ λέγειν· παρὰ γὰρ τὸ ὄν τὸ μὴ ὄν ἔθιν ἀξίων
 εἶναι, ἐξ ἀνάγκης ἐν οἶται εἶναι τὸ ὄν καὶ ἄλλο ἐθὲν (περὶ οὗ σαφε-
 στέρως ἐν τοῖς περὶ φύσεως εἰρήκαμεν), ἀναγκαζόμενος δ' ἀκολουθεῖν τοῖς 24
 φαινομένοις, καὶ τὸ ἐν μὲν κατὰ τὸν λόγον, πλείω δὲ κατὰ τὴν αἴσθησιν
 ὑπολαμβάνων εἶναι, δύο τὰς αἰτίας καὶ δύο τὰς ἀρχὰς πάλιν τίθῃσι,
 987* θερμὸν καὶ ψυχρὸν, οἷον πῦρ καὶ γῆν λέγων· τούτων δὲ κατὰ μὲν τὸ 25
 ὄν τὸ θερμὸν τάττει, θάτερον δὲ κατὰ τὸ μὴ ὄν. ἐκ μὲν ἔν τῶν εἰρη- 26

§. 19. γεννῶντίς γε] γε om. ST^{ab}.

§. 20. μὲν γὰρ] γὰρ om. S. | κατὰ τὸν λόγον] τὸν om. Tlla. ^{ab} Ald.

§. 21. Παρμενίδης τούτου] παρμενίδης ὡς τοῦτου ETE^b, sed nostram scripturam tuerent commentatores veteres, Alexander, Asclepius, Anon. Urbinas, commentator Cod. Regii, quibus accedit consentiens Bessarionis interpretatio. Orta est lectio illa ex falsa verborum conjunctione: editiones certe veteres vitiosa interpunctione orationis contextum turbant. | διεσαφηνίσεν] διεσαφηνίσεν T. | ἐδὲ τῆς φύσεως] ὡς τῆς φύσεως ^{ab}. | τούτων οὐδετέρως ἔοικε] οὐδετέρως ἔοικε τούτων ^{ab}; deinde θιγεῖν ante ἔοικε ponunt SBB^c. | τὸν ὅλον] ὅλον τὸν E^b. | τὸν θεόν] om. ^{ab}, habent Alex. et Bess.

§. 22. οὗτοι] ὅτοι T. | ἀγεταιίς] ἀγεταιίκατο SBB, ἀπεφάνησαν Cb. | παροῦσαν] add. ^{ab}.

§. 23. βλέπων] om. E. | ἔοικε πῦρ λέγειν] πῦρ λέγειν ἔοικε E^b. | σαφεστέρως] σαφίσιον T. ^{ab} Ald.

§. 24. κατὰ τὸν λόγον] τὸν om. T Ald. | ὑπολαμβάνων] ὑπολαβὼν ^{ab}. | τὰς ἀρχὰς] τὰς om. ^{ab}. | πάλιν τίθῃσι] τίθῃσι πάλιν SBB^c Ald.

§. 25. κατὰ μὲν] ita ^{ab}: ceteri τὸ μὲν κατὰ.

§. 26. παρὰ τῶν συνηδρευκόντων] περὶ pro παρὰ E^b; συνηδρευκόντων pro συνηδρευκόντων ^{ab}. | τοσαῦτα] sic ^{ab}: vulgo ταῦτα. | πλείους ἀρχὰς] πλείους τὰς ἀρχὰς τὰς ^{ab} E^b. | ὡς ἐν ὕλης εἶδει] ὡς ἐν ὕλης εἶδει T Ald. | τὴν αἰτίαν τῶν εἰνόντων] τὴν om. T Ald. | πρὸς ταύτην] πρὸς ταύτην Alex. | παρὰ τῶν μὲν μίαν παρὰ τῶν δὲ δύο] παρ' ὧν μὲν μίαν παρ' ὧν δὲ δύο ^{ab}.

- μένων καὶ παρὰ τῶν συνηδρευνκόντων ἤδη τῷ λόγῳ σοφῶν τοσαῦτα παρελήφα- 19 Br.
 μεν, παρὰ μὲν τῶν πρώτων σωματικῇ τε τῇ ἀρχῇ (ὑδωρ γὰρ καὶ πῦρ
 καὶ τὰ τοιαῦτα σώματά ἐστιν), καὶ τῶν μὲν μίαν τῶν δὲ πλείους ἀρχὰς
 τὰς σωματικὰς, ἀμφοτέρων μὲντοι ταύτας ὡς ἐν ὕλης εἶδει τιθέντων,
 παρὰ δὲ τινων ταύτην τε τῇ αἰτίαν τιθέντων καὶ πρὸς ταύτῃ τῇ ὁδῷ
 27 ἢ κίνησις, καὶ ταύτην παρὰ τῶν μὲν μίαν παρὰ τῶν δὲ δύο. μέχρι μὲν
 οὖν τῶν Ἰταλικῶν καὶ χωρὶς ἐκείνων μετριώτερον εἰρήκασιν οἱ ἄλλοι περὶ
 αὐτῶν, πλὴν ὥσπερ εἶπομεν, δυοῖν τε αἰτίαιν τυγχάνουσι κεχρημένοι, καὶ
 τάτων τῇ ἑτέραν οἱ μὲν μίαν οἱ δὲ δύο ποιοῦσι, τῇ ὁδῷ ἢ κίνησις·
 28 οἱ δὲ Πιθαγόρειοι δύο μὲν τὰς ἀρχὰς κατὰ τὸν αὐτὸν εἰρήκασιν τρόπον,
 τοσοῦτον δὲ προσεπέθεσαν, ὃ καὶ ἰδίον ἐστὶν αὐτῶν, ὅτι τὸ πεπερασ-
 μένον καὶ τὸ ἀπειρον καὶ τὸ ἐν ἑτέρας τινας φήθησαν εἶναι φύσεις,
 οἷον πῦρ ἢ γῆν ἢ τι τοιούτων ἑτερον, ἀλλ' αὐτὸ τὸ ἀπειρον καὶ αὐτὸ τὸ
 ἐν ὕσιν εἶναι τάτων ὡς κατηγορεῖται, διὸ καὶ ἀριθμὸν εἶναι τῇ ὕσιν
 29 ἀπάντων. περὶ τε τούτων ἔν τούτοις ἀπεφάνησαν τὸν τρόπον, καὶ περὶ τῷ
 τί ἐστιν ἤρξαντο μὲν λέγειν καὶ ὀρίζεσθαι, λίαν δ' ἀπλῶς ἐπραγματεύθησαν.
 30 ὠρίζοντό τε γὰρ ἐπιπολαιῶς, καὶ ὅ ἢ πρῶτον ὑπάρξειεν ὁ λεχθεὶς ὅρος,
 τὸ εἶναι τῇ ὕσιν τῷ πράγματι ἐνόμιζον, ὥσπερ εἴ τις οἴοιτο ταυτὸν
 εἶναι διπλάσιον καὶ τῇ διάδι, διότι πρῶτον ὑπάρχει τοῖς δυοῖν τὸ διπλάσιον.
 31 ἀλλ' ὃ ταυτὸν ἴσως ἐστὶ τὸ εἶναι διπλάσιον καὶ διάδι· εἰ δὲ μή, πολλὰ

§. 27. μετριώτερον] μαλακώτερον A^{Fb} et γρ. E. Eandem scripturam exhibent codices Alexandri 546, a, 2: sed falso: legit enim Alexander, ut ex ejus paraphrasi patet, μοναχώτερον: adnotans tamen γράφεται ἐν τισιν ἀντί τοῦ μοναχώτερον „μοναχώτερον,“ ὃ ἐξηγουμένοι οἱ μὲν σκοτεινότερον λήγουσιν, οἱ δὲ μαλακώτερον Schol. 546, b, 2. Augēt lectionis discrepantiam Asclepius, qui μονιμώτερον legit, addita ejus vocis interpretatione hac: τοῦτ' οἷσι μετριώτερον. ἤγονν σκοτεινότερον ἢ μαλακώτερον Schol. 547, a, 28. Μοναχώτερον recepit Brandisius. | περὶ αὐτῶν] περὶ αὐτῶν ESTB^bCb. | δυοῖν] δυοῖν T Ald.; deinde re post δυοῖν om. F^b Alex. | οἱ μὲν μίαν, οἱ δὲ δύο ποιοῦσι] οἱ μὲν μίαν ποιοῦν, οἱ δὲ δύο Alex. Idem post ὁδῷ ἢ κίνησις in exemplaribus suis verba videtur habuisse haec: ἀλλὰ πάντες ἀμειβόμεν. Schol. 546, b, 9.

§. 28. δι' προσεπέθεσαν] δι' om. T. | ἴστιν αὐτῶν] ita A: vulgo αὐτῶν ἴστιν. | καὶ τὸ ἐν] om. ESTB^bC^bE^b. | εἶναι φύσεις] φύσεις εἶναι E^b. | ἀπάντων] πάντων A.

§. 29. τοῦτον ἀπεφάνησαν] ἀπεφάνησαν τοῦτον A.

§. 30. ὠρίζοντό τε] re om. T. | ὅ ἢ πρῶτον] ὅ ἢ πρῶτος A: vulgatam tuetur Alex. in paraphr. | ὑπάρξειεν] ὑπάρξειεν T. | ἐνόμιζον] ita A: ceteri ἐνόμιον. | διότι] ὅτι S. | τοῖς δυοῖν] τοῖς δυοῖν A.

§. 31. ἴσως ἐστὶ] ἐστὶ om. E^b, ante ἴσως ponit A. | τῶν πρώτων] τῶν πρώτων E^bF^b, τῶν πρώτων Ald.

τὸ ἐν ἔσται, ὃ κακείνοις συνέβαιεν. παρὰ μὲν οὖν τῶν πρότερον καὶ τῶν ἄλλων τσαῦτα ἐξί λαβεῖν.

Cap. 6.

- 20 Br. Μετὰ δὲ τὰς εἰρημένας φιλοσοφίας ἡ Πλάτωνος ἐπεγένετο πραγμα- 1
 τεία, τὰ μὲν πολλὰ τέτοις ἀκολουθοῦσα, τὰ δὲ καὶ ἴδια παρὰ τὴν τῶν 2
 Ἰταλικῶν ἔχουσα φιλοσοφίαν. ἐκ νέου τε γὰρ συνήθης γενόμενος πρῶτον 3
 Κρατύλῳ καὶ ταῖς Ἡρακλείτειοις δόξαις, ὡς ἀπάντων τῶν αἰσθητῶν ἀεὶ 987b
 ῥεόντων καὶ ἐπιστήμης περὶ αὐτῶν ἐκ ὕψους, ταῦτα μὲν καὶ ὕψερρον ἔσως 4
 ὑπέλαβεν· Σωκράτους δὲ περὶ μὲν τὰ ἡθικὰ πραγματευομένου, περὶ δὲ 5
 τῆς ὅλης φύσεως ὑθέειν, ἐν μέντοι τούτοις τὸ καθόλου ζητοῦντος καὶ περὶ 6
 ὁρισμῶν ἐπιστήσαντος πρῶτον τὴν διάνοιαν, ἐκεῖνον ἀποδεξάμενος διὰ τὸ 7
 τοιοῦτον ὑπέλαβεν ὡς περὶ ἐτέρων τέτο γινόμενον καὶ οὐ τῶν αἰσθητῶν 8
 τινός· ἀδύνατον γὰρ εἶναι τὸν κοινὸν ὅρον τῶν αἰσθητῶν τινός, ἀεὶ γε 9
 μεταβαλλόντων. ἔτος μὲν οὖν τὰ τοιαῦτα τῶν ὄντων ἰδέας προσηγόρευσε, 10
 τὰ δ' αἰσθητὰ παρὰ ταῦτα καὶ κατὰ ταῦτα λέγεσθαι πάντα· κατὰ μέθεξιν 11
 γὰρ εἶναι τὰ πολλὰ τῶν συνωνύμων τοῖς εἶδεσιν. τὴν δὲ μέθεξιν τῷνομα 12

§. 1. ἐπεγένετο] ἐγένετο S. | τούτοις] τοῖς πιθαγορείοις τούτοις Ald.

§. 2. ἐκ νέου τε] τε om. A. | συνήθης γενόμενος] ita A et Alex. in
 paraphr.: ceteri συγγενόμενος. Bess.: «cum Cratylo — conversatus et Heracliti
 opinionibus assuetus.» | Κρατύλῳ] Κρατύλλῳ Ald. Camot. Ising.: scripturam
 usitatiorem restituit Sylb. | καὶ ὕστερον] καὶ om. Ald. | οὕτως] οὕτος E,
 οὔτε Bb.

§. 3. μέντοι] δὲ A. | ἐκεῖνον] ἐκεῖνων Eb. | διὰ τὸ τοιοῦτον] διὰ
 τὸ ζητῆσαι περὶ τῶν καθόλου τοιοῦτον Ald. | τοῦτο γινόμενον καὶ οὐ τῶν
 αἰσθητῶν τινός] τοῦτο γινόμενον καὶ ὃ περὶ τῶν αἰσθητῶν A, τοὺς ὁρισμὸς
 τέτοις γινόμενος καὶ ὃ περὶ τῶν αἰσθητῶν τινος Ald. Alex. in paraphr. haec
 habet cum textu reliquorum librorum consentanea: ἀποδεξάμενος οὖν Σωκράτους
 τὴν περὶ τὸς ὁρισμὸς τε καὶ τὸ καθόλου πραγματείαν, ὑπέλαβε τέτοις ἐτέρων τινῶν
 γίνεσθαι τε καὶ εἶναι φύσεων καὶ οὐ τῶν αἰσθητῶν τινός. Item Bess.: «putavit
 de aliis et non de aliquo sensibilibus hoc fieri.» | ὅρον] λόγον EShbCbEb: sed
 confirmat nostram lectionem Alexandri paraphrasis et Bessarionis interpretatio.

§. 4. οὕτως] οὕτως SAbCbEb Ald. Bess. | μὲν οὖν τὰ] τὰ μὲν οὖν A,
 οὖν τὰ μὲν Ald. | παρὰ ταῦτα] περὶ τὰ παρὰ ταῦτα Ald., περὶ ταῦτα παρὰ
 ταῦτα γρ. Casaub.; Bess.: «sensibilia vero praeter haec omnia dicia», quasi κατὰ
 ταῦτα non legerit in exemplaribus suis. | συνωνύμων τοῖς] ita AbFb Alex. et
 γρ. E: ceteri συνωνύμων ὁμώνυμα τοῖς.

§. 5. μετέβαλεν] μετέβαλεν T, μετέβαλεν AbFb et duo codices commentario-
 rum Alexandri (cf. Brandisii app. crit. 549, a, 22.), μεταβάλλον Eb. Vulgatam tumentur
 Alexandri codices plerique. | μιμήσει] μίμησιν T Ald. | μετέβη] μετέβη
 Ald. | τῷνομα μεταβαλῶν] om. A, probante Brandisio. | μέντοι γε] γε
 om. A. | ἥτις] ἥτις Eb. | ἀφῆσαν] ἀφῆσαν A. | ἐν κοινῷ] ἐν κοινῶν SAbCb.

- μόνον μετέβαλεν· οἱ μὲν γὰρ Πυθαγόρειοι μίμῃσι τὰ ὄντα φασὶν εἶναι τῶν ἀριθμῶν, Πλάτων δὲ μεθέξει, τὸνομα μεταβαλὼν. τὴν μέντοι γε μέθεξιν
- 6 ἢ τὴν μίμησιν, ἣτις ἂν εἴη τῶν εἰδῶν, ἀφείσαν ἐν κοινῷ ζητεῖν. ἔτι δὲ παρὰ τὰ αἰσθητὰ καὶ τὰ εἶδη τὰ μαθηματικὰ τῶν πραγμάτων εἶναι φησι μεταξὺ, διαγέροντα τῶν μὲν αἰσθητῶν τῷ αἰδία καὶ ἀκίνητα εἶναι, τῶν δ' εἰδῶν τῷ τὰ μὲν πόλλ' ἅττα ὅμοια εἶναι τὸ δὲ εἶδος αὐτὸ ἐν ἕκαστον
- 7 μόνον. ἐπεὶ δ' αἷτια τὰ εἶδη τοῖς ἄλλοις, τὰκείνων στοιχεῖα πάντων ᾧήθη
- 8 τῶν ὄντων εἶναι στοιχεῖα. ὡς μὲν οὖν ὕλην τὸ μέγα καὶ τὸ μικρὸν εἶναι ^{21 Br.} ἀρχάς, ὡς δ' ὁσίαν τὸ ἔν' ἐξ ἐκείνων γὰρ κατὰ μέθεξιν τῷ ἐνὸς τὰ εἶδη
- 9 εἶναι τὸς ἀριθμούς. τὸ μέντοι γε ἐν ὁσίαν εἶναι, καὶ μὴ ἕτερόν· γέ τι ὄν λέγεσθαι ἔν, παραπλησίως τοῖς Πυθαγορείοις ἔλεγε, καὶ τὸ τὸς ἀριθμούς
- 10 αἰτίως εἶναι τοῖς ἄλλοις τῆς οὐσίας ὡσαύτως ἐκείνοις· τὸ δὲ ἀντὶ τοῦ ἀπειρον ὡς ἐνὸς δυνάδα ποιῆσαι καὶ τὸ ἀπειρον ἐκ μεγάλου καὶ μικροῦ, τῷτ'
- 11 ἴδιον· καὶ ὅτι ὁ μὲν τοὺς ἀριθμούς παρὰ τὰ αἰσθητὰ, οἱ δ' ἀριθμούς εἶναι φασιν αὐτὰ τὰ πράγματα, καὶ τὰ μαθηματικὰ μεταξὺ τούτων οὐ
- 12 τιθέασιν. τὸ μὲν οὖν τὸ ἐν καὶ τοὺς ἀριθμούς παρὰ τὰ πράγματα ποιῆσαι, καὶ μὴ ὥσπερ οἱ Πυθαγόρειοι, καὶ ἡ τῶν εἰδῶν εἰσαγωγή διὰ τὴν ἐν τοῖς λόγοις ἐγένετο σκέψιν (οἱ γὰρ πρότεροι διαλεκτικῆς οὐ μετεῖχον), τὸ δὲ δυνάδα ποιῆσαι τὴν ἑτέραν φύσιν διὰ τὸ τοὺς ἀριθμούς ἔξω τῶν πρώτων
- 13 εὐφυῶς ἐξ αὐτῆς γεννᾶσθαι, ὥσπερ ἐκ τινος ἐκμαγείου. καίτοι συμβαίνει ^{988a} γ' ἐναντίως· ἡ γὰρ εὐλογον ἔσως. οἱ μὲν γὰρ ἐκ τῆς ὕλης πολλὰ ποιοῦσιν, τὸ δ' εἶδος ἅπαξ γεννᾷ μόνον, φαίνεται δ' ἐκ μιᾶς ὕλης μία τράπεζα, ὁ

§. 6. φησι] φασι *Eb* Ald. | ἅττα] τὰ *Ab*, om. *Fb* Alex. (?).

§. 7. πάντων ᾧήθη τῶν ὄντων] ἀπάντων τῶν ὄντων ᾧήθη *Ab*.

§. 8. γὰρ κατὰ] γὰρ τὰ κατὰ *T* Ald. | τοὺς ἀριθμούς] καὶ τοὺς ἀριθμούς *Ascl*.

§. 9. τὸ μέντοι γε ἐν] τὸ μέντοι γε ὄν ὡς Ald. et edit. insequentes. Correxerit Casaub. ex auctoritate Bessarionis. | ἕτερόν γε τι] γε add. *AbFb*, | ὄν] τὸ ὄν *E* Ald. | λέγεσθαι ἐν] ita *AbFbFb* Alex. (?): ceteri λέγεσθαι εἶναι: λέγεσθαι sine ἐν *T*. Cum nostra lectione facere videtur Bessario, cuius haec est interpretatio: «ut non aliquid aliud dici unum esse.» *Asclepius* totum locum ita affert: καὶ μὴ ἕτερόν τι τὸ ἐν λέγεσθαι. | ἄλλοις] ὅλοις *T*, γρ. τῆς ὕλης ὁσίως *E*.

§. 10. καὶ τὸ ἀπειρον] ita *Ab*: reliqui codices et commentatores graeci et Bessarionis versio τὸ δ' ἀπειρον.

§. 11. ὅτι] ita *Ab*: ceteri ἔτι.

§. 12. καὶ τὸς ἀριθμούς] καὶ τὸν ἀριθμὸν *AbHb*; recepit Brand. | Πυθαγόρειοι] πυθαγορικοὶ *Fb*. | ποιῆσαι τὴν] ποιῆσαι καὶ τὴν *S*.

§. 13. συμβαίνει γ'] γε συμβαίνει *T*. | οἱ μὲν γὰρ] ita *Ab*: ceteri οὖν μὲν γὰρ. Cum nostra lectione facere videtur Alex. in paraphr. | εἶς ὦν] ἐν ὄν Ald. Bess.

δὲ τὸ εἶδος ἐπιφέρων εἰς ὧν πολλὰς ποιεῖ. ὁμοίως δ' ἔχει καὶ τὸ ἄρρεν 14
 πρὸς τὸ θῆλυ· τὸ μὲν γὰρ θῆλυ ὑπὸ μιᾶς πληρῶται ὀχέας, τὸ δ' ἄρρεν
 πολλὰ πληροῖ· καίτοι ταῦτα μμήματα τῶν ἀρχῶν ἐκείνων ἐσίν. Πλά- 15
 των μὲν ἔν περὶ τῶν ζητουμένων ἔτω διώρισεν· φανερόν δ' ἐκ τῶν εἰρη-
 μῶν ὅτι δυοῖν αἰτίαι μόνον κέχρηται, τῇ τε τῷ τί ἐστι καὶ τῇ κατὰ
 22 Br. τὴν ὕλην· τὰ γὰρ εἶδη τοῦ τί ἐστίν αἰτία τοῖς ἄλλοις, τοῖς δ' εἶδеси τὸ
 ἔν. καὶ τίς ἡ ὕλη ἡ ὑποκειμένη, καθ' ἧς τὰ εἶδη μὲν ἐπὶ τῶν αἰσθητῶν 16
 τὸ δ' ἔν ἐν τοῖς εἶδεσι λέγεται, ὅτι αὕτη δυνάς ἐστι, τὸ μέγα καὶ τὸ
 μικρόν. ἔτι δὲ τὴν τῷ εὖ καὶ τῷ κακῶς αἰτίαν τοῖς στοιχείοις ἀπέδωκεν 17
 ἐκατέρους ἐκατέραν, ὥσπερ φάμεν καὶ τῶν προτέρων ἐπιζητῆσαί τινος φιλο-
 σόφων, οἷον Ἐμπεδοκλέα καὶ Ἀναξαγόραν.

§. 14. τὸ μὲν γὰρ θῆλυ] θῆλυ add. A.

§. 15. διώρισεν] διώριξε A. | μόνον κέχρηται:] sic A, μόνον κερη-
 μένος T, ἐστὶ μόνον κερημένος ceteri, inter quos Alex. Aphrod. Bessario κέ-
 χρηται legisse videtur, vertit enim: »duabus causis utitur solum.« | τοῖς δ' εἶδεσι
 τὸ ἔν] Alex. Schol. 552, h, 21.: φέρεται ἐν τισι γραφῇ τοιαύτη, «τὰ γὰρ εἶδη
 τῷ τί ἐσίν αἰτία τοῖς ἄλλοις, τοῖς δὲ εἶδεσι τὸ ἔν καὶ τῇ ὕλῃ.» καὶ εἴη ἂν δι'
 αὐτῆς λεγόμενον ἐν τοῖς οἰκ εἰδόσι τὴν Πλάτωνος δόξαν τὴν περὶ τῶν ἀρχῶν,
 ὅτι τὸ ἔν καὶ τῇ ἰδέᾳ αἰτίον τῷ τί ἐσίν. (Haec verba adeo non cadunt in con-
 textum reliquae orationis, ut corruptelam in iis latere existimandum sit: legen-
 dum, si quid video, τῇ ὕλῃ pro τῇ ἰδέᾳ). ἀμείνων μέντοι ἡ πρώτη γραφή ἡ
 δηλοῦσα ὅτι τὰ μὲν εἶδη τοῖς ἄλλοις τῷ τί ἐσίν αἰτίον, τοῖς δὲ εἶδεσι τὸ ἔν. ἰσορεῖ
 δὲ Ἀσπασίος ὡς ἐκείνης μὲν ἀρχαιοτέρως ὄσης τῆς γραφῆς, μεταγραφείσης δὲ ταύ-
 της ἕτερον ὑπὸ Ἐνδοῦρου καὶ Ἐναρμόστου. Deinde Casaub. in marg.: »ἦρ. τοῖς δ'
 εἰδόσι.« Plane diversam sententiam, cujus in libris nostris nulla jam vestigia ex-
 stant, versione sua expressit Bessario. Quum enim haec praebeat: »species enim
 ceteris ipsius quid sint, causae sunt, speciebus vero ipsum unum, et quae sub-
 jecta materia, de qua species. Illa quidem de sensibilibus, illud vero in specie-
 bus unum dicitur« conjeceris legisse eum τὰ γὰρ εἶδη τοῦ τί ἐστίν αἰτία τοῖς
 ἄλλοις, τοῖς δ' εἶδεσι τὸ ἔν καὶ τῇ ὕλῃ ἡ ὑποκειμένη, καθ' ἧς τὰ εἶδη. τὰ μὲν ἐπὶ
 τῶν αἰσθητῶν τὸ δ' ἔν ἐν τοῖς εἶδεσι λέγεται κτλ.

§. 16. καὶ τίς ἡ ὕλη ἡ ὑποκειμένη] καὶ τίς ἡ ὕλη; ἡ ὑποκειμένη κτλ.
 Alex. in paraphr. | τὰ εἶδη μὲν] sic A: ceteri omnes τὰ εἶδη τὰ μὲν. Alexan-
 der locum nostrum ita legit: καθ' ἧς τὰ εἶδη τὰ μὲν ἐπὶ τῶν αἰσθητῶν τὰ δὲ
 ἐπὶ τοῖς εἶδεσι λέγεται, sed addens γράφεται καὶ ὅτως, καθ' ἧς τὰ εἶδη μὲν ἐπὶ
 τῶν αἰσθητῶν, τὸ δὲ ἔν ἐν τοῖς εἶδεσι λέγεται, quae lectio congruit cum lectione
 codicis A, quam reddidit Bekkerus: alteram, quam commentator graecus pro-
 posuit, praetulit Brandisius, atque ita, ut in Corrigendis ἐν τοῖς εἶδεσι pro ἐπὶ
 τοῖς εἶδεσι, quod in textu posuerat, commendaret. | ὅτι αὕτη δυνάς ἐστι, τὸ
 μέγα καὶ τὸ μικρόν] om. A. | αὕτη δυνάς] δυνάς αὕτη T.

§. 17. ἔτι δὲ] ἔτι τε καὶ Fb. | ὥσπερ] sic AFb Alex.: ceteri ὅπερ μάλ-
 λον. | φιλοσόφων] sic AFb Alex. Bess.: vulgo φιλοσόφους.

C a p. 7.

- 1 Συντόμως μὲν οὖν καὶ κεφαλαιωδῶς ἐπιηλέθαμεν τίνες τε καὶ πῶς
 τυγχάνουσιν εἰρηκότες περὶ τε τῶν ἀρχῶν καὶ τῆς ἀληθείας· ὁμοῦ δὲ
 τοσούτον γ' ἔχομεν ἐξ αὐτῶν, ὅτι τῶν λεγόντων περὶ ἀρχῆς καὶ αἰτίας
 οὐθεὶς ἔξω τῶν ἐν τοῖς περὶ φύσεως ἡμῖν διωρισμένων εἰρηκεῖν, ἀλλὰ πάντες
- 2 ἀμνηδρῶς μὲν ἐκείνων δὲ πῶς φαίνονται θυγαίνοντες. οἱ μὲν γὰρ ὡς ὕλην
 τὴν ἀρχὴν λέγουσιν, ἅν τε μίαν ἅν τε πλείους ἐποθῶσι, καὶ ἴαν τε σῶμα
 ἴαν τε ἀσώματος τιθῶσιν, οἷον Πλάτων μὲν τὸ μέγα καὶ τὸ μικρὸν λέγων,
 οἱ δ' Ἰταλικοὶ τὸ ἀπειρον, Ἐμπεδοκλῆς δὲ πῦρ καὶ γῆν καὶ ὕδωρ καὶ αἶρα,
- 3 Ἀναξαγόρας δὲ τὴν τῶν ὁμοιομερῶν ἀπειρίαν. οὗτοί τε δὴ πάντες τῆς
 τοιαύτης αἰτίας ἡμῖνοι εἰσὶ, καὶ ἔτι ὅσοι αἶρα ἢ πῦρ ἢ ὕδωρ ἢ πυρὸς
 μὲν πικνότερον αἶρος δὲ λεπτότερον· καὶ γὰρ τοιούτων τινες εἰρηκασιν εἶναι
- 4 τὸ πρῶτον στοιχεῖον. οὗτοι μὲν οὖν ταύτης τῆς αἰτίας ἤψαντο μόρον,
 ἕτεροι δὲ τινες ὅθεν ἡ ἀρχὴ τῆς κινήσεως, οἷον ὅσοι φιλίαν καὶ ρεῖκος ἢ
- 5 πῦν ἢ ἔρωτα ποιῶσιν ἀρχήν. τὸ δὲ τί ἦν εἶναι καὶ τὴν ἐσίαν σαφῶς μὲν
 οὐθεὶς ἀπέδωκε, μάλιστα δ' οἱ τὰ εἶδη τιθέντες λέγουσιν· οὔτε γὰρ ὡς 988^b
 ὕλην τοῖς αἰσθητοῖς τὰ εἶδη καὶ τὰ ἐν τοῖς εἶδεσιν, εἴθ' ὡς ἐντεῦθεν τὴν 23^{πρ}.
 ἀρχὴν τῆς κινήσεως γιγνομένην ὑπολαμβάνουσιν (ἀκινήσιος γὰρ αἷτια μᾶλλον
 καὶ τοῦ ἐν ἡρεμίᾳ εἶναι φασιν), ἀλλὰ τὸ τί ἦν εἶναι ἐκάστω τῶν ἄλλων
- 6 τὰ εἶδη παρέχονται, τοῖς δ' εἶδεσι τὸ ἐν. τὸ δ' οὐ ἕνεκα αἱ πράξεις καὶ
 αἱ μεταβολαὶ καὶ αἱ κινήσεις, τρόπον μὲν τινα λέγουσιν αἷτιον, οὕτω δὲ
- 7 οὐ λέγουσιν, οὐδ' ὅσπερ πέφικεν. οἱ μὲν γὰρ τοῦν λέγοντες ἢ φιλίαν ὡς
 ἀγαθὸν μὲν τι ταύτας τὰς αἰτίας τιθέασιν, οὐ μὴν ὡς ἕνεκά γε τούτων
 ἢ ὅν ἢ γιγνόμενόν τι τῶν ὄντων, ἀλλ' ὡς ἀπὸ τούτων τὰς κινήσεις ὕσας

§. 1. περὶ τε τῶν ἀρχῶν] τῶν ἀρχῶν om. S. | τοσούτον γ' | τούτον γ' S,
 τοσούτον εἶπε γ' FbB Alex. | περὶ φύσεως] περὶ τῆς φύσεως SBbC. | ἐκεί-
 νων δὲ πῶς] ἐκείνων δὲ πῶς Camot.

§. 2. ἅν bis] ἴαν bis T. | ἀσώματος] ἀσώματος ET, ἀσώματος SCb. | ὕδωρ καὶ αἶρα] αἶρα καὶ ὕδωρ Eb.

§. 3. οὗτοί τε] οὗτοι δι Ald. | ἡμῖνοι] ἡμῖνοι Ald. et edit. inseq.,
 ἐφημένοι conj. Sylb.

§. 4. μόρον] om. Eb. | ἢ νοῦν] καὶ τοῦν ESBbC.

§. 5. ἀπέδωκε] ἀποδίδωκε ESBbC Alex. Ald. | τὰ εἶδη τιθέντες] τὰ
 εἶδη καὶ τὰ ἐν τοῖς εἶδεσι τιθέντες Ald. | ὡς ὕλην] ὡς ὕλην A. | αἷτια] ita E,
 αἷτια Eb: ceteri αἷτιαν, T post μᾶλλον.

§. 6. πέφικεν. οἱ] πέφικε τρόπον. οἱ E.

§. 7. ἢ φιλίαν] καὶ φιλίαν A. | ἀγαθὸν μὲν τι] ἀγαθὸν μὲν τοι Eb,
 τι om. A. | τούτας τὰς αἰτίας] τὰς αἰτίας ταύτας SBbC. | ὕσας] ita A,
 τούτων εἶναι SBbC, ceteri εἶναι τούτων.

λέγουσαν, ὡς δ' αὐτως καὶ οἱ τὸ ἐν ἢ τὸ ὄν φάσκοντες εἶναι τὴν τοιαύτην φύσιν, τῆς μὲν οὐσίας αἰτιὸν φασιν εἶναι, οὐ μὴν τούτου γε ἕνεκα ἢ εἶναι ἢ γίνεσθαι. ὥςτε λέγειν τε καὶ μὴ λέγειν πως συμβαίνει αὐτοῖς; 9
τὰ γὰρ ἀπλῶς ἀλλὰ κατὰ συμβεβηκὸς λέγουσιν. ὅτι μὲν 10
οὗν ὁρθῶς διαίρισται περὶ τῶν αἰτίων, καὶ πόσα καὶ ποῖα, μαρτυρεῖν εὐόικασιν ἡμῖν καὶ οὗτοι πάντες, οὐ δυνάμενοι θιγεῖν ἄλλης αἰτίας. πρὸς δὲ τέτοις, ὅτι ζητηταί αἱ ἀρχαὶ ἢ ἔτως ἀπασαι ἢ τινὰ τρόπον τέτων, δῆλον. πῶς δὲ τούτων ἕκαστος εἴρηκε, καὶ πῶς ἔχει περὶ τῶν ἀρχῶν, 11
τὰς ἐνδεχομένας ἀπορίας μετὰ τοῦτο διλθωμεν περὶ αὐτῶν.

C a p. 8.

Ὅσοι μὲν ἔν ἐν τε τὸ πᾶν καὶ μίαν τινὰ φύσιν ὡς ὕλην τιθείασιν, 1
καὶ ταύτην σωματικὴν καὶ μίγεθος ἔχουσαν, δῆλον ὅτι πολλαχῶς ἀμαρ-
τάνουσιν. τῶν γὰρ σωμάτων τὰ στοιχεῖα τιθείασιν μόνον, τῶν δ' ἀσωμά- 2
των οὐ, ὄντων καὶ ἀσωμάτων. καὶ περὶ γενέσεως καὶ φθορᾶς ἐπιχειροῦντες 3
τὰς αἰτίας λέγειν, καὶ περὶ πάντων φυσιολογῶντες, τὸ τῆς κινήσεως αἰτιὸν
24 B. ἀναιροῦσιν. ἔτι δὲ τὸ τὴν οὐσίαν μεθενὸς αἰτίαν τιθέναι, μηδὲ τὸ τί ἐστι, 4
καὶ πρὸς τούτοις τὸ ὁρθῶς τῶν ἀπλῶν σωμάτων λέγειν ἀρχὴν ὅτιοῦν
πλὴν γῆς, ἐκ ἐπισκευάμενοι τὴν ἐξ ἀλλήλων γίνεσιν πῶς ποιῶνται, λέγω
δὲ πῦρ καὶ ὕδωρ καὶ γῆν καὶ αἶρα· τὰ μὲν γὰρ συγκρίσει, τὰ δὲ διακρίσει

§. 8. ὡς δ' αὐτως] ὡςῆτως Camot. | τὸ ἐν ἢ τὸ ὄν] τὸ ὄν ἢ τὸ ἐν
Ab. | μὲν οὐσίας] οὐσίας μὲν ESBbCbEb. | αἰτιὸν φασιν] φασιν αἰτιὸν Eb.
ἢ εἶναι] ἢ om. Ab.

§. 9. λέγειν τε] τε om. T. | αἴτιον] τοῦτον SBBbCb Bess., τοῦτον αἴτιον
Ald. | ἢ γὰρ ἀπλῶς — λέγουσιν] om. Var. Lect. ap. Brand. | ἀλλὰ κατὰ
ἀλλὰ καὶ κατὰ Cb. | συμβεβηκὸς λέγουσιν] συμβεβηκὸς εἶναι λέγουσιν rc. Eb.

§. 10. πόσα καὶ ποῖα] πόσαι καὶ ποῖαι Eb. | θιγεῖν] θίγειν Ald. |
τρόπον τῶν] τρόπον τῶν S.

§. 1. ἐν τε τὸ πᾶν] ἐν τε τὸ πᾶν Hb. | μίαν τινὰ] μίαν εἶναι τινὰ
ESTHbCbEb Ald. Bess.: μίαν τινὰ, sine εἶναι, praeter reliquos Bekkeri codices
Alexander.

§. 2. ὄντων καὶ ἀσωμάτων] om. Ab.

§. 3. φθορᾶς] φθορᾶς Bekk. errore typographico; φθορᾶς non legisse
videtur Alex.: adnotat enim τὸ δι' „καὶ περὶ γενέσεως“ ἀντὶ τοῦ καὶ γενέσεως καὶ
φθορᾶς Schol. 555, a, 19. | λέγειν] λέγουσι Ald.; verum restituit Casaub. |
πάντων] ἀπάντων Ab. | ἀναιροῦσιν] παρέλιπον Alex. in lemm. 555, a, 22. (?)

§. 4. ἔτι δὲ τὸ τὴν οὐσίαν μεθενὸς αἰτίαν τιθέναι] ἔτι δὲ τὴν
οὐσίαν μεθενὸς αἰτίαν τιθένται var. lect. ap. Casaub. | λέγειν ἀρχὴς] εἶναι
ἀρχὴν Eb Ald. Bess.; deinde post πλὴν γῆς Ald. haec habet: μὴ δοξάζοντες γί-
ναισιν ἐκ στοιχείων ἢ μεταβολῇ. | πῦρ καὶ ὕδωρ] καὶ om. Bb. | ὕδωρ καὶ
γῆν] γῆν καὶ ὕδωρ Ab.

- 5 ἐξ ἄλλήλων γίγνεται. τὸτο δὲ πρὸς τὸ πρότερον εἶναι καὶ ὕστερον διαφέρει
 πλείστον· τῇ μὲν γὰρ ἂν δόξειε σοικειωδέστατον εἶναι πάντων ἐξ ἧ γίγνεται
 συγκρίσει πρώτα, τοιῦτον δὲ τὸ μικρομερέστατον καὶ λεπτότατον ἂν εἴη 989
 τῶν σωμάτων. διόπερ ὅσοι πῦρ ἀρχὴν τιθέασιν, μάλιστα ὁμολογουμένως
 6 ἂν τῷ λόγῳ τάτῳ λέγοιεν. τοιοῦτον δὲ καὶ τῶν ἄλλων ἕκαστος ὁμολογεῖ
 τὸ στοιχεῖον εἶναι τὸ τῶν σωμάτων. οὐθὲς γοῦν τῶν ὕστερον ἡξίωσε καὶ
 7 ἐν λεγόντων γῆν εἶναι στοιχεῖον, δηλονότι διὰ τὴν μεγαλομέρειαν. τῶν δὲ
 τριῶν στοιχείων ἕκαστον εἴληφε κριτὴν τινα· οἱ μὲν γὰρ πῦρ, οἱ δ' ὕδωρ,
 8 οἱ δ' ἀέρα τοῦτ' εἶναι φασίν. καίτοι διὰ τί ποτ' οὐ καὶ τὴν γῆν λέγουσιν,
 ὥσπερ οἱ πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων; πάντα γὰρ εἶναι φασὶ γῆν. φησὶ δὲ
 καὶ Ἡσίοδος τὴν γῆν πρώτῃ γενέσθαι τῶν σωμάτων· οὕτως ἀρχαίαν καὶ
 9 δημοτικὴν συμβέβηκεν εἶναι τὴν ὑπόληψιν. κατὰ μὲν οὖν τοῦτον τὸν λόγον
 οὐτ' εἴ τις τούτων τι λέγει πλὴν πυρός, οὐτ' εἴ τις ἀέρος μὲν πεκνότερον
 10 τοῦτο τίθῃσιν ὕδατος δὲ λεπτότερον, οὐκ ὀρθῶς ἂν λέγοι. εἰ δ' ἔστι τὸ
 τῇ γενέσει ὕστερον τῇ φύσει πρότερον, τὸ δὲ πεπεμμένον καὶ συγκεκρι-
 μένον ὕστερον τῇ γενέσει, τὴν ἀντίον ἂν εἴῃ τάτῳ, ὕδωρ μὲν ἀέρος πρότερον,
 11 γῆ δὲ ὕδατος. περὶ μὲν ἔν τῶν μίαν τιθεμένων αἰτίαν οἷαν εἵπομεν, ἐξω 25 Br.
 ταῦτ' εἰρημένα· τὸ δ' αὐτὸ καὶν εἴ-τις ταῦτα πλείω τίθῃσιν, οἷον Ἐμπε-
 12 δοκλῆς τέτταρά φησιν εἶναι σώματα τὴν ὕλην. καὶ γὰρ τοῦτο τὰ μὲν

§. 5. τῇ] ita A, πῇ E, γῇ SBbCb, πῦρ TEb: in plerisque editionibus, prae-
 eunte Aldina, deest, mutata videlicet interpunctione; margo E γρ. „τί μὲν“ καὶ
 „γῆν μὲν“, ἔστιν ὅτε καὶ „τῇ μὲν.“ Alexandrum vel τῇ vel πῇ legisse probabile
 est ex hac ejus paraphrasi: εἰπὼν δὲ ταῦτα δείκνυσιν ὅτι κατὰ τοὺς τῆς γενέσεως
 τρόπους σκοπομένοις κατὰ τὴν μὲν δόξιν πρῶτον εἶναι τῶν σωμάτων, ἐξ οὗ
 πρώτου κτλ. Bessario verba nostra ita reddit: „multum differt id etenim apparere
 possit maxime omnium elementale etc.“, quasi eandem scripturam ante oculos
 habuerit, quam nescio quibus nisis auctoritatibus Fonseca recepit imitante Casau-
 bono διαφέρει πλείστον· τὸ μὲν γὰρ ἂν δόξειε κτλ. [πάντων ἐξ οὗ γίγνεται]
 πάντων γῆ, ἐξ οὗ γίγνεται Ald., πάντων ἐξ ὧν γῆ γίγνεται var. lect. ap. Casaub.

§. 6. ἕκαστος ὁμολογεῖ] ἕκαστον ὁμολογεῖτο A, [τὸ τῶν σωμάτων]
 τὸ om. A, [γῆν] γὰρ BbEb, [τῶν ὕστερον ἡξίωσε καὶ] ἡξίωσε τῶν A.

§. 7. σοικειῶν ἕκαστον] ἕκαστον σοικειῶν ETCb Ald., ἕκαστον σοικεῖον
 SBbEb, [κριτὴν τινα] τινα om. A, [γὰρ πῦρ] γὰρ τὸ πῦρ Eb.

§. 8. ἡ καὶ] ὁδὲ A, [φασὶ γῆν] φασὶ τὴν γῆν TBbEb Ald. [γενέσθαι]
 γεγενῆσθαι A, [συμβέβηκεν εἶναι] εἶς A.

§. 9. τι λέγει] λέγει τι A, τι om. Eb. [ἂν λέγοι] ἂν λέγει Ald.

§. 10. ὕστερον τῇ φύσει πρότερον] πρότερον τῇ φύσει ὕστερον ABbHb
 Alex. [πεπεμμένον] πεπεμμένον T, συμπεπεμμένον Ald., συμπεπηγμένον conj.
 Sylb.

§. 11. ταῦτα πλείω] πλείω ταῦτα S.

§. 12. εἴρηται δὲ] εἴρηται δὲ καὶ Ald. [τῶν κινουμένων] Quod Bek-

ταὐτὰ τὰ δ' ἴδια συμβαίνειν ἀνάγκη. γιγνόμενά τε γὰρ ἐξ ἀλλήλων ὁρῶμεν
ὡς οὐκ αἰεὶ διαμένοντος πνρὸς καὶ γῆς τῷ αὐτῷ σώματι (εἴρηται δὲ ἐν
τοῖς περὶ φύσεως περὶ αὐτῶν)· καὶ περὶ τῆς τῶν κινουμένων αἰτίας,
πότερον ἐν ἢ δύο θετέον, οὐτ' ὁρθῶς οὔτε εὐλόγως οἰητέον εἰρησθαι
παρτελῶς. ὅλως τε ἀλλοίωσιν ἀναιρεῖσθαι ἀνάγκη τοῖς οὕτω λέγουσιν· οὐ 13
γὰρ ἐκ θερμοῦ ψυχρὸν οὐδὲ ἐκ ψυχροῦ θερμὸν ἔσται. τί γὰρ ἂν αὐτὰ
πάσχοι τάναρτία, καὶ τίς ἂν εἴη μία φύσις ἢ γιγνομένη πῦρ καὶ ὕδωρ;
ὁ ἐκεῖνος οὐ φησιν. Ἀναξαγόραν δ' εἴ τις ὑπολάβοι δύο λέγειν στοιχεῖα, 14
μάλιστα ἂν ὑπολάβοι κατὰ λόγον, ὃν ἐκεῖνος αὐτὸς μὲν οὐ διήρθρωσεν,
ἠκολούθησε μὲντ' ἂν ἐξ ἀνάγκης τοῖς ἐπάγουσιν αὐτόν. ἀτόπῃ γὰρ ὅντος 15
989^b καὶ ἄλλως τῷ φάσκειν μεμῖχθαι τὴν ἀρχὴν πάντα, καὶ διὰ τὸ συμβαίνειν
ἄμικτα δεῖν προὑπάρχειν, καὶ διὰ τὸ μὴ πεφικῆναι τῷ τυχόντι μίγνυσθαι
τὸ τυχόν, πρὸς δὲ τούτοις ὅτι τὰ πάθη καὶ τὰ συμβεβηκότα χωρίζοιτ'
ἂν τῶν οὐσιῶν (τῶν γὰρ αὐτῶν μίξις ἐστὶ καὶ χωρισμός), ὅμως εἴ τις
ἀκολουθήσειε συνδιαρθρῶν ἂ βέλεται λέγειν, ἴσως ἂν φανείη καιροπρεπείας
λέγων. ὅτε γὰρ ἐθὲν ἦν ἀποκεκριμένον, διήλον ὡς οὐθὲν ἦν ἀληθὲς εἰπεῖν 16
κατὰ τῆς ἐσίας ἐκείνης, λέγω δ' οἷον ὅτι οὔτε λευκὸν οὔτε μέλαν ἢ φαιὸν
26 Br. ἢ ἄλλο χροῶμα, ἀλλ' ἄχρων ἦν ἐξ ἀνάγκης· εἶχε γὰρ ἂν τι τῶν τῶν
χρωμάτων. ὁμοίως δὲ καὶ ἄχνημον, καὶ τῷ αὐτῷ λόγῳ τούτῳ οὐδὲ ἄλλο 17

kerus habet in app. crit.: „κινέντων *Ab*, ceteri κινουμένων“ haud dubie fluxit ex
trajectione verborum vel siglorum: editiones enim praeter Brandisianam omnes,
consentiente translatione Bessarionis, exhibent κινέντων. | οὐτ' ὁρθῶς] ὁ οὐτ'
ὁρθῶς *Ab* Casaub. | εὐλόγως] εὐλόγως *STBbCbEb* pr. *E* Ascl. Ald. Bess.; Alex.
εὐλόγως, sed adnotans: ἢ ἄμεινον γεγράφθαι τὸ „ἴτε εὐλόγως“, ἵνα ἢ τὸ λεγόμενον
οὔτε πάντῃ ὁρθῶς οὔτε εὐλόγως πάντῃ Schol. 556, a, 42. Idem proponit com-
mentator Laurentianus 557, a, 25.

§. 15. ὅλως τε ἀλλοίωσιν — ὁ ἐκεῖνος οὐ φησιν] totum versum
om. *Ab*, neque commemorat Alex., sed eum habent Asclepius atque versio Bessa-
rionis. | ἔσαι] ἐς *STBb* Ald. | ἂν αὐτὰ] αὐτὰ ἂν *ETEb* Ald. | τίς ἂν εἴη]
τίς εἴη ἂν *ESBbCb* Ald.

§. 14. εἴ τις ὑπολάβοι] εἴ τις ὑπολαμβάνει *Fb*. | ἐδιήρθρωσεν] ἐ-
σαφῶς διήρθρωσεν *Ab*, ἐ διήρθρωκεν *T* Ald. | ἐπάγουσιν] ita *Ab* Bess., deinde
Fonseca et var. lect. ap. Casaub.: ceteri λέγουσιν.

§. 15. χωρίζοιτ'] χωρίζονται Ald.

§. 16. ἀποκεκριμένον] ἀποκεκρυμμένον *S*. | ἐκείνης] ἐκείνους *Cb* Ald.;
correxerit Casaub. | λέγω δ' οἷον] οἷον add. *Ab*. | ἢ ἄλλο χροῶμα] om. *Ab*. |
ἄχρων] ἄχρων *STBbCb*, ἄχρων *Fb*, ἀχρωμάτων *Ab* Ald. | ἦν ἐξ] ἦν om. *Ab*. |
τῶν τῶν χρωμάτων] τῶν χρωμάτων τῶν *Ab*.

§. 17. καὶ τῷ αὐτῷ] καὶ add. *Ab*; τῷ δ' αὐτῷ ex interpretibus latinis con-
jecerat quondam Casaubonus. | ἐστὶν ἐδὲ ἄλλο τι τῶν] ἐστὶν ἐδὲ τῶν *T*; τι
ex uno cogl. *Ab* addidit Bekkerus praecunte Brandisio.

- τι τῶν ὁμοίων οὐθέν· οὔτε γὰρ ποιόν τι οἶόν τε αὐτὸ εἶναι οὔτε ποσὸν
 18 οὔτε τί. τῶν γὰρ ἐν μέρει τι λεγομένων εἰδῶν ὑπῆρχεν ἂν αὐτῷ, τοῦτο
 δὲ ἀδύνατον μεμιγμένων γε πάντων· ἤδη γὰρ ἂν ἀπεκρίκτο, φησὶ δ' εἶναι
 19 μεμιγμένα πάντα πλὴν τοῦ τοῦ, τοῦτον δὲ ἀμιγῆ μόνον καὶ καθαρὸν. ἐκ
 δὴ τούτων συμβαίνει λέγειν αὐτῷ τὰς ἀρχὰς τό τε ἐν (τῷτο γὰρ ἀπλῶν
 καὶ ἀμιγῆς) καὶ θάτερον, οἷον τίθεμεν τὸ ἀόριστον πρὶν ὀρισθῆναι καὶ
 20 μετασχεῖν εἶδος τινός. ὥστε λέγεται μὲν ἔτ' ὀρθῶς ἔτε σαφῶς, βέλεται
 μέντοι τι παραπλήσιον τοῖς τε ὕστερον λέγουσι καὶ τοῖς τῶν φαινομένοις
 21 μᾶλλον. ἀλλὰ γὰρ οὗτοι μὲν τοῖς περὶ γένεσιν λόγοις καὶ φθορὰν καὶ
 κίνησιν οἰκεῖοι τυγχάνουσι μόνον· σχεδὸν γὰρ περὶ τῆς τοιαύτης οὐσίας
 22 καὶ τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς αἰτίας ζητᾷσι μόνον. ὅσοι δὲ περὶ μὲν ἀπάντων
 τῶν ὄντων ποιοῦνται τὴν θεωρίαν, τῶν δ' ὄντων τὰ μὲν αἰσθητὰ τὰ δ'
 ἔκ αἰσθητὰ τιθέασι, δῆλον ὡς περὶ ἀμφοτέρων τῶν γενῶν ποιοῦνται τὴν
 ἐπίσκεψιν· διὸ μᾶλλον ἂν τις ἐνδιατρίψειε περὶ αὐτῶν, τί καλῶς ἢ μὴ
 23 καλῶς λέγουσιν εἰς τὴν τῶν νῦν ἡμῖν προκειμένων σκέψιν. οἱ μὲν οὖν
 καλούμενοι Πυθαγόρειοι ταῖς μὲν ἀρχαῖς καὶ τοῖς στοιχείοις ἐκτοπωτέρως
 24 χρώνται τῶν φυσιολόγων. τὸ δ' αἴτιον ὅτι παρέλαβον αὐτὰς ἐκ ἐξ αἰσθητῶν·
 τὰ γὰρ μαθηματικὰ τῶν ὄντων ἄνευ κινήσεως ἐστίν, ἔξω τῶν περὶ τὴν
 25 ἀστρολογίαν. διαλέγονται μέντοι καὶ πραγματεύονται περὶ φύσεως πάντα·
 γεννώσι τε γὰρ τὸν οὐρανόν, καὶ περὶ τὰ τούτου μέρη καὶ τὰ πάθη καὶ 990 α
 τὰ ἔργα διατηροῦσι τὸ συμβαῖνον, καὶ τὰς ἀρχὰς καὶ τὰ αἰτία εἰς ταῦτα 27 B.
 καταναλίσκουσιν, ὡς ὁμολογοῦντες τοῖς ἄλλοις φυσιολόγοις ὅτι τό γε ὄν
 τοῦτ' ἐστὶν ὅσον αἰσθητόν ἐστι καὶ περιείληφεν ὁ καλούμενος οὐρανός.

§. 18. τῶν γὰρ] τῶν δὲ Eb. | τι λεγομένων] om. T. | ἂν αὐτῷ] ἂν αὐτό Eb. | τῷτο δὲ] τῷτο δὲ Cb.

§. 19. ἐκ δὴ τούτων] ἐκ δὲ τούτων Hb, ἐκ μὲν δὴ τούτων Fb. | θάτερον, οἶον] θάτερον, καθάπερ ὄν, οἶον ESBbCb Ald. Bess.

§. 20. μέντοι τι] τι om. Fb, Alex. modo omittit, ut Schol. 558, a, 12., modo habet, ut 534, b, 31. (ubi apud Brandisium certe τι legitur, repugnante tamen codice Alexandri Parisiensi Regio.) | νῦν φαινομένοις] νῦν om. Fb Alex.; deinde ἀκόλουθα post φαινομένοις μᾶλλον addendum esse censet Alex. Schol. 558, a, 14.

§. 21. περὶ τῆς] περὶ τε Hb, περὶ τε τῆς TCb Ald. | ζητᾷσι μόνον] ζητᾷσι μόνως Ab: μόνον tuentur Alex. et Bess.

§. 22. ποιοῦνται τὴν θεωρίαν] ποιοῦσι τὴν θεωρίαν EST Ald.

§. 23. τῶν φυσιολόγων] τὴν φυσιολογίαν Eb.

§. 25. περὶ φύσεως πάντα] πάντα περὶ φύσεως Ab. | γεννώσι τε] τε om. T. | καὶ τὰ ἔργα] τὰ om. Ab. | καὶ περιείληφεν] καὶ ὁ περιείληφεν var. lect. ap. Casaub.

τὰς δ' αἰτίας καὶ τὰς ἀρχάς, ὥσπερ εἵπομεν, ἱκανὰς λέγουσιν ἐπαναβῆναι 26
 καὶ ἐπὶ τὰ ἀνωτέρω τῶν ὄντων, καὶ μᾶλλον ἢ τοῖς περὶ φύσεως λόγοις
 ἀρμοττοῦσας. ἐκ τίνος μέντοι τρόπου κινήσεις ἔσται πέρατος καὶ ἀπείρου 27
 μόνον ὑποκειμένων καὶ περιττοῦ καὶ ἀρτίου, οὐθὲν λήγουσιν, ἢ πῶς δυνατόν
 εἶναι κινήσεως καὶ μεταβολῆς γένεσιν εἶναι καὶ φθορὰν ἢ τὰ τῶν γερο-
 μένων ἔργα κατὰ τὸν ἄρατον. ἔτι δὲ εἴτε δοῦν τις αὐτοῖς ἐκ τέτων εἶναι 28
 τὸ μέγεθος εἴτε διχθεῖν τοῦτο, ὅμως τίνα τρόπον ἔσται τὰ μὲν κοῦφα
 τὰ δὲ βάρος ἔχοντα τῶν σωμάτων; ἐξ ὧν γὰρ ὑποτίθεται καὶ λέγουσιν,
 εἶθ' ἢ μᾶλλον περὶ τῶν μαθηματικῶν λέγουσι σωμάτων ἢ περὶ τῶν αἰσθητῶν.
 διὸ περὶ πυρὸς ἢ γῆς ἢ τῶν ἄλλων τῶν τοιούτων σωμάτων οὐδ' ὅτιον
 εἰρήκασιν, αἶτι οὐθὲν περὶ τῶν αἰσθητῶν οἶμαι λέγοντες ἴδιον. ἔτι δὲ πῶς 29
 δεῖ λαβεῖν αἴτια μὲν εἶναι τὰ τοῦ ἀριθμοῦ πάθη καὶ τὸν ἀριθμὸν τῶν
 κατὰ τὸν οὐρανὸν ὄντων καὶ γιγνομένων καὶ ἐξ ἀρχῆς καὶ νῦν, ἀριθμὸν
 δ' ἄλλον μὴθὲν εἶναι παρὰ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐξ ἡ συνείσκηκεν ὁ κόσμος;
 ὅταν γὰρ ἐν τοῦδ' ἢ μὲν τῷ μέρει δόξα καὶ καιρὸς αὐτοῖς ἢ, μικρὸν δὲ 30
 ἄνωθεν ἢ κάτωθεν ἀδικία καὶ κρίσις ἢ μῖξις, ἀπόδειξις δὲ λέγουσιν ὅτι
 τέτων μὲν ἐν ἑκάστῳ ἀριθμῷ ἐστὶ, συμβαίνει δὲ κατὰ τὸν τόπον τῶν
 ἡδὴ πληθὺς εἶναι τῶν συνισταμένων μεγεθῶν διὰ τὸ τὰ πάθη ταῦτα
 ἀκολουθεῖν τοῖς τόποις ἑκάστοις, πότερον οὗτος ὁ αὐτός ἐστιν ἀριθμὸς
 ὁ ἐν τῷ οὐρανῷ, ὃν δεῖ λαβεῖν ὅτι τούτων ἑκαστόν ἐστιν, ἢ παρὰ τῶν

§. 26. ἱκανὰς λέγουσιν ἐπαναβῆναι] ἱκανὰς οἷς λέγουσι καὶ ἐπαναβῆναι
 Scb Ald. Bess. | ἀνωτέρω] ἀνώτερα T.

§. 27. μόνον] μόνον E.

§. 28. ἔτι δὲ εἴτε] ἔτι δὲ εἴτε ST. | τὸ μέγεθος] τὸ add. AB². | εἴτε
 διχθεῖν] εἴτε διχθεῖν S. | ὅμως] ὁμοίως SHC²Ed. | ἢ περὶ τῶν αἰσθη-
 τῶν] περὶ om. A. Sed totum locum haud sanum esse, recte intellexit Casau-
 bonus. Legendum itaque censet cum interpretibus latinis εἶθ' ἢ μᾶλλον περὶ τῶν
 αἰσθητῶν ἢ περὶ τῶν μαθηματικῶν λέγουσι σωμάτων, quam lectionem jam ante
 Casaubonum in textum recepit Fonseca, vel etiam εἶθ' ἢ μᾶλλον ἢ περὶ τῶν μαθη-
 ματικῶν σωμάτων λέγουσι περὶ τῶν αἰσθητῶν, cui verborum ordini maxime favet
 Bessarionis translatio haec: «nihil magis quam de mathematicis corporibus aut
 de sensibilibus dicunt.» Commendat praeterea emendationem Casaubonianam
 paraphrasis Alexandri, quae sic se habet: «ὅ γὰρ λέγουσι περὶ τῶν σωμάτων, οὐ
 μᾶλλον ταῦτα ἀριθμοῖς τοῖς φυσικοῖς ἢ τοῖς μαθηματικοῖς σώμασιν Schol. 559, a, 20.

§. 29. ἔτι δὲ] ἔτι καὶ E². | αἴτια μὲν εἶναι] εἶναι om. T. | τὸν ἄρα-
 τόν] τῶν ἄρατῶν SE².

§. 30. αὐτοῖς ἢ] ἢ αὐτοῖς T. | ἀδικία] ἀνικία E²B²: vulgatam ἀδικία prae-
 ter reliquos Bekkeri libros tuentur commentatores graeci, adnotante tamen com-
 mentatore Laurentiano: «ἐν τισὶ τῶν βιβλίων γράφεται καὶ „ἀνικία.” ἀνικίαν δὲ
 ἔλεγον οἱ Πιθαγόρειοι τὴν πεντάδα ἐπὶ ὑποτίθησαν τὴν ὀρθὴν ἴσον δύναται ἀμ-
 φότερα εἶναι ἅμα ταῖς περιεχόμεναις τὴν ὀρθήν. ἔλεγον δὲ ταύτην ἀνικίαν οἷς μὴ νικῶ-

- 31 ἄλλος; ὁ μὲν γὰρ Πλάτων ἕτερον εἶναι φησιν· καίτοι κακίους ἀριθμούς 28 Br. οἶεται καὶ ταῦτα εἶναι καὶ τὰς τούτων αἰτίας, ἀλλὰ τοὺς μὲν νοητοὺς αἰτίους, τούτους δὲ μισοητούς.

C a p. 9.

- 1 Περὶ μὲν οὖν τῶν Πυθαγορείων ἀφείσθω τὰ νῦν· ἱκανὸν γὰρ αὐτῶν
ἄψασθαι τοσοῦτον. οἱ δὲ τὰς ἰδέας αἰτίας τιθέμενοι πρῶτον μὲν ζητῶντες 990
τωνδὲ τῶν ὄντων λαβεῖν τὰς αἰτίας ἕτερα τότοις ἴσα τὸν ἀριθμὸν ἐκό-
μισαν, ὥσπερ εἰ τις ἀριθμῆσαι βουλόμενος ἐλαττόνων μὲν ὄντων οἴοιτο
2 μὴ δευτέρησθαι, πλείω δὲ ποιήσας ἀριθμοί· σχεδὸν γὰρ ἴσα ἢ ἐκ ἐλάττω
τὰ εἶδη ἐστὶ τούτων περὶ ὧν ζητοῦντες τὰς αἰτίας ἐκ τούτων ἐπ' ἐκεῖνα
3 προῆλθον· καθ' ἕκαστον γὰρ ὁμώνυμόν τί ἐστι, καὶ παρὰ τὰς οὐσίας
τῶν τε ἄλλων ὧν ἐστὶν ἐν ἐπὶ πολλῶν, καὶ ἐπὶ τοῖσδε καὶ ἐπὶ τοῖς αἰδίοις.
4 ἔτι καθ' οὗς τρόπους δείκνυμεν ὅτι ἐστὶ τὰ εἶδη, κατ' οὐδένα φαίνεται
τούτων· ἐξ ἐνίων μὲν γὰρ οὐκ ἀνάγκη γίγνεσθαι συλλογισμόν, ἐξ ἐνίων
5 δὲ καὶ οὐχ ὧν οἰόμεθα τούτων εἶδη γίνεσθαι. κατὰ τε γὰρ τοὺς λόγους

μὲν ἔτι τῶν δύο τῶν περιχρῶν τὴν ὀρθὴν 561, a, 12. Similia leguntur in Alexandri commentariis 561, a, 43. | κρείσσει διακρίσει Ald. ESTB⁶Cb comment. Laur. | ἀποδείξιν δὲ λίσσιν | ἀποδείξιν δὲ λίσσιν Fonseca ex conij. | τῶν μὲν νῦν | μὲν om. B, ἐν om. ST. | τὸν τόπον τῶν | τὸν τόπον τῶν ST, τῶν τὸν τόπον B⁶; τὸν τόπον τῶν confirmat Alex. | πότερον | πότερον δὲ B et comm. Laur., πότερον οὖν B⁶ Ald. | ὁ αὐτός ἐστιν | ἐστὶν ὁ αὐτός B⁶Cb, ὁ αὐτός om. B, | ἐστὶν ἀριθμὸς | ἀριθμὸς ἐστὶν B.

§. 1. περὶ μὲν νῦν | καὶ περὶ μὲν B⁶ et Alex. 561, b, 8. | τὰ νῦν | τὰ νῦν ESTB⁶Cb Ald., τὰ νῦν praeter reliq. Bekkeri codd. Alexander. | τοσοῦτον | μό-
νον B⁶ Alex. | ἰδέας αἰτίας | αἰτίας om. ESTB⁶CbE⁶H⁶ Bess., habet Alex. Ald. | τωνδὲ τῶν | τῶν διὰ τῶν S. | ἐκόμισαν | ἐτόμοσεν Var. lect. ap. Casaub.; idem conjecit Sylb.

§. 2. τὰ εἶδη ἐστὶ τούτων | ἐστὶ τὰ εἶδη τούτοις B⁶; τούτοις etiam Asclepium legisse, probabile est ex ejus paraphr. | ἐπ' ἐκεῖνα | ἐπ' om. B.

§. 3. τῶν τε ἄλλων | τε om. B, habet Alexander et locus parall. XIII, 4, 12. | ὧν | ita B, ἃ B⁶ et margo E, ceteri omittunt. Atque eadem lectionis discrepantia occurrat apud Alexandrum, qui modo ἃ praebet 562, a, 9., modo ὧν 562, a, 18., modo ἄλλων B, omisso ἃ vel ὧν 571, b, 21. Sed in libro decimo tertio 4, 12. eodices ad unum omnes ἄλλων ἐν ἐστὶν exhibent, omisso ὧν vel ἃ. | ἐν ἐπὶ πολλῶν | ἐπὶ πολλῶν ἐν ESTB⁶CbE⁶ Ald.; nostram scripturam tuetur Alex.

§. 4. ἔτι καθ' οὗς | ἔτι δὲ καθ' οὗς SB⁶Cb, ἔτι δὲ καὶ καθ' οὗς ETE⁶ Ald. | τρόπους δείκνυμεν | δείκνυμεν τρόπους SB⁶Cb, τρόπους δείκνυται B Ald. Bess. et loc. parall. XIII, 4, 13. | ὅτι ἔστι | ὅτι om. B⁶, ἔστι om. TC⁶E⁶, ὅτι ἔστι om. Alex. | εἶδη γίνεσθαι | ἤδη γίνεσθαι comment. Laur.

§. 5. κατὰ τε γὰρ | κατὰ γε γὰρ B. | εὖ ἐκ τῶν ἐπισημῶν | ἐκ om.

τὰς ἐκ τῶν ἐπισημῶν εἶδη ἔσται πάντων ὅσων ἐπιστήμαί εἰσι, καὶ κατὰ
 τὸ ἐν ἐπὶ πολλῶν καὶ τῶν ἀποφάσεων, κατὰ δὲ τὸ νοεῖν τι φθαρέντος
 τῶν φθαρτῶν· φάντασμα γὰρ τι τούτων ἐστίν. ἔτι δὲ οἱ ἀκριβέστεροι 6
 τῶν λόγων οἱ μὲν τῶν πρὸς τι ποιοῦσιν ιδίας, ὧν οὐ φαιμεν εἶναι καθ'
 αὐτὸ γένος, οἱ δὲ τὸν τρίτον ἄνθρωπον λέγουσιν. ὅπως τε ἀναιρουῦσιν οἱ 7
 περὶ τῶν ιδιῶν λόγοι αἱ μᾶλλον εἶναι βούλονται οἱ λέγοντες εἶδη τῷ τὰς
 ιδίας εἶναι· συμβαίνει γὰρ μὴ εἶναι τῇς δυάδα πρώτης ἀλλὰ τὸν ἀριθμόν,
 καὶ τὸ πρὸς τι τῷ καθ' αὐτό, καὶ πάνθ' ὅσα τινὲς ἀκολοθῆσαντες ταῖς
 29 Br. περὶ τῶν ιδιῶν δόξαις ἡγνυτιώθησαν ταῖς ἀρχαῖς. ἔτι δὲ κατὰ μὲν τῇς 8
 ὑπόληψιν καθ' ἣν εἶναι φαιμεν τὰς ιδίας, οὐ μόνον τῶν οὐσιῶν ἔσται
 εἶδη ἀλλὰ πολλῶν καὶ ἐτέρων (καὶ γὰρ τὸ τόχημα ἐν οὐ μόνον περὶ τὰς
 ὑσίας ἀλλὰ καὶ κατὰ τῶν ἄλλων ἐστί, καὶ ἐπιστήμαι ὃ μόνον τῇς ὑσίας
 εἰσὶν ἀλλὰ καὶ ἐτέρων, καὶ ἄλλα δὲ μυρία συμβαίνει τοιαῦτα)· κατὰ δὲ 9
 τὸ ἀναγκαῖον καὶ τὰς δόξας τὰς περὶ αὐτῶν, εἰ ἔστι μεθεκτὰ τὰ εἶδη,
 τῶν οὐσιῶν ἀναγκαῖον ιδίας εἶναι μόνον· οὐ γὰρ κατὰ συμβεβηκὸς μετέ- 10

Ab et comm. Laur. [τὸ νοεῖν τι] τι om. *Ab*, neque eam vocem in textu habuisse videntur Alexander et commentator Laurentianus. [φθαρέντος] φθαρμένων *STBbCcEbHb* Ald. Nostram scripturam agnoscit Bessario, dum vertit: «ut secundum quod intelligitur quippiam eo corrupto, etiam corruptibilium.» Deinde XIII, 4, 14. libri omnes exhibent φθορέντος. [τούτων] τῶν *Tb* Ald.

§. 6. οἱ ἀκριβέστεροι] οἱ ἀκριβέστατοι *ESTbCc* comm. Laur. Ald. et loc. parall. XIII, 4, 13, ἀκριβέστατοι sine οἱ *Eb*. Cum nostra lectione faciunt Alexandri paraphrasis et Bessarionis versio. [φαμεν] φαοιν *Eb* Ald. [καθ' αὐτό γένος] γένος καθ' αὐτό Ald.

§. 7. οἱ περὶ τῶν ιδιῶν λόγοι] οἱ περὶ τῶν ιδιῶν λόγοι *Fb*. [βούλονται] βυλόμεθα *ESTbCcEb*; alteram scripturam βύλονται tueri videntur Alexandri paraphrasis et Bessarionis interpretatio. [τῷ καθ' αὐτό] τῶν καθ' αὐτό *Ab*; cum vulgata faciunt Alex. in paraphr. et Bess. [τῶν ιδιῶν] τῶν ιδιῶν *ESTbCcEb* Ald.

§. 8. ἔτι δὲ κατὰ μὲν] δὲ om. *Ab*, μὲν om. *Eb*. [ἔσαι] ἔονται *AbEb*. [περὶ τὰς οὐσίας] περὶ τῶν οὐσιῶν *SBbCc*. [κατὰ τῶν ἄλλων] κατὰ om. *SBbCc*, κατὰ τῶν ἄλλων οὐσιῶν Ald. [καὶ ἐπιστήμαι] καὶ αἱ ἐπιστήμαι *TAb*.

§. 9. τὰ εἶδη] τὰ add. *STAb*.

§. 10. δεῖ] δὴ *Eb*; deinde de toto versu hanc lectionis varietatem adnotat Alex. 570, a, 2: γράφεται ἐν τισιν ἡ ἀλλὰ δὴ ταῦτα ἐκάς [corrigendum cum Brandisio, quum etiam Alexandri codices admodum inter se discrepent, aut δεῖ ταῦτα ἐκάς aut δεῖ ταῦτα ἔκασον] μετέχιν, ἢ καθ' ὑποκειμένη λίγεται.⁴ Sed Bessario vulgatæ assensuit, dum ita vertit: «utenus oportet uniuscujusque participem esse, quatenus dicitur non de subjecto.» Neque alia est scriptura libri decimi tertii 4, 18., ubi codices tantum non omnes hæc præbent: ἀλλὰ δεῖ ταῦτα ἐκάς μετέχιν, ἢ μὴ καθ' ὑποκειμένη λίγεται. [ἐκάς] ἔκασον *Fb*, [ἢ] εἰ *Hb* et rec. *BbCc*.

- χορται, ἀλλὰ δεῖ ταύτη ἐκάστου μετέχειν, ἢ μὴ καθ' ὑποκειμένου λέγεται.
 11 λέγω δ' οἷον; εἴ τι αὐτοδιπλασίον μετέχει, τὸτο καὶ αἰδῖς μετέχει, ἀλλὰ
 12 κατὰ συμβεβηκός· συμβέβηκε γὰρ τῷ διπλασίῳ αἰδίῳ εἶναι. ὥστ' ἔσται
 οὐσία τὰ εἶδη· ταῦτά δὲ ἐνταῦθα οὐσίαν σημαίνει κάκει' ἢ τί ἔσται τὸ 991
 13 εἶναι θάνατι τι παρὰ ταῦτα, τὸ ἐν ἐπὶ πολλῶν; καὶ εἰ μὲν ταῦτο εἶδος
 τῶν ἰδεῶν καὶ τῶν μετεχόντων, ἔσται τι κοινόν· τί γὰρ μᾶλλον ἐπὶ τῶν
 φθαρτῶν δυνάδων, καὶ τῶν πολλῶν μὲν αἰδῖων δέ, τὸ δυνᾶς εἶναι ἐν καὶ
 14 ταῦτόν, ἢ ἐπὶ ταύτης καὶ τῆς τινός; εἰ δὲ μὴ τὸ αὐτὸ εἶδος, ὁμώνυμα
 ἂν εἴη, καὶ ὅμοιον ὥσπερ ἂν εἴ τις καλοῖ ἀνθρωπον τόν τε Καλλίαν
 15 καὶ τὸ ξύλον, μηδεμίαν κοινωνίαν ἐπιβλέψας αὐτῶν. πάντων δὲ μάλιστα
 διαπορήσειεν ἂν τις, τί ποτε συμβάλλεται τὰ εἶδη τοῖς αἰδῖοις τῶν αἰσθητῶν
 ἢ τοῖς γιγνομένοις καὶ φθειρομένοις· οὔτε γὰρ κινήσεως οὔτε μεταβολῆς
 16 οὐδεμιᾶς ἐστὶν αἷτια αὐτοῖς. ἀλλὰ μὴν οὔτε πρὸς τὴν ἐπιστήμην οὐθέν
 βοηθεῖ τὴν τῶν ἄλλων (οὐδὲ γὰρ οὐσία ἐκεῖνα τούτων· ἐν τούτοις γὰρ
 ἂν ᾔην), οὔτε εἰς τὸ εἶναι, μὴ ἐνυπάρχοντά γε τοῖς μετέχουσιν· οὕτω μὲν
 17 γὰρ ἂν ἴσως αἷτια δοξείεν εἶναι ὡς τὸ λευκὸν μεμιγμένον τῷ λευκῷ. ἀλλ' 50 B.
 οὗτος μὲν ὁ λόγος λίαν ἐνκίνητος, ὃν Ἀναξαγόρας μὲν πρῶτος Εὐδοξος
 δ' ὕστερον καὶ ἄλλοι τινὲς ἔλεγον· ῥᾷδιον γὰρ συναγαγεῖν πολλὰ καὶ

§. 11. αὐτοδιπλασίον] αὐτοῦ τοῦ διπλασίον STBbCb Ald. | συμβέ-
 βηκε γὰρ τῷ διπλασίῳ αἰδίῳ εἶναι] om. Ab.

§. 12. ταυτὰ] ita Fb, atque XIII, 4, 20 libri omnes: vulgo ταῦτα. / Alexan-
 der in lemmate exhibet ταῦτα, sed in paraphrasi locum nostrum ita interpretatur
 569, b, 42, ut ταῦτά eum legisse manifestum sit. | δὲ ἐνταῦθα] γὰρ ἐνταῦθά
 τε Fb et Alex. 570, a, 14., sed is ita, ut aliis vicissim locis vulgatam praebeat
 ταῦτα δὲ ἐνταῦθα. | ἢ τί] ἢ ἔτι Hb Ascl. | τὸ εἶναι] τῷ εἶναι Sylb. | τὸ ἐν
 ἐπὶ πολλῶν] τὸ om. Ascl.

§. 13. τί γὰρ μᾶλλον] μᾶλλον om. S, ὅτι γὰρ μᾶλλον Ald. | τῶν πολ-
 λῶν] τῶν δυνάδων τῶν πολλῶν Fb et Alex., δυνάδων τῶν πολλῶν TAbEb Ald. et
 XIII, 4, 21. | τὸ δυνᾶς εἶναι] εἶναι om. TEFb.

§. 14. ὁμώνυμα] ὁμωνυμία SBbCbEb. | καλοῖ] ita E et XIII, 4, 22.:
 ceteri καλοῖη. | μηδεμίαν κοινωνίαν] μηδεμίαν δὲ κοινωνίαν BbCb Ald.

§. 15. διαπορήσειεν ἂν] ἂν om. Ab. | τί ποτε] ποτε om. T. | τὰ
 εἶδη τοῖς] τὰ εἶδη ἢ τοῖς Fb Alex. | καὶ φθειρομένοις] καὶ τοῖς φθειρο-
 μένοις ESTBbCbEb Ald.; Alexander cum reliquis Bekk. codicibus τοῖς omittit.

§. 16. ἀλλὰ μὴν ὅτι] ἀλλὰ μὴν ὅδε codices. | ὅδε γὰρ] ὅτι γὰρ codi-
 ces. Et ita etiam in Aldina exhibetur totus locus: ἀλλὰ μὴν ὅδε πρὸς τὴν ἐπι-
 στήμην· ὅδεν βοηθεῖ τὴν τῶν ἄλλων· ὅτι γὰρ οὐσία ἐκεῖνα τούτων (ἐν τούτοις γὰρ ἂν
 ᾔην) ὅτι εἰς τὸ εἶναι κτλ. Veram scripturam primus restituit Sylburgius. | οὐσία
 ἐκεῖνα] εἶσαν ἐκεῖνα Cb, ἐκεῖνα οὐσία Eb. | ἐνυπάρχοντά γε] γε om. ESTBbCb. |
 οὕτω μὲν γὰρ] μὲν om. Eb. | αἷτια] αἷτιον T. | ὡς τὸ λευκόν] ὡς om. ET.

§. 17. ὕστερον] δεύτερος Hb. | ἔλεγον] om. SBbCb.

ἀδύνατα πρὸς τὴν τοιαύτην δόξαν. ἀλλὰ μὴν ἂν ἐκ τῶν εἰδῶν ἔσι τᾶλλα 18
 κατ' οὐθένα τρόπον τῶν εἰωθότων λέγεσθαι. τὸ δὲ λέγειν παραδείγματα
 αὐτὰ εἶναι καὶ μετέχειν αὐτῶν τᾶλλα κενολογεῖν ἐς καὶ μεταφορὰς λέγειν
 ποιητικάς. τί γάρ ἐστι τὸ ἐργαζόμενον πρὸς τὰς ἰδέας ἀποβλέπον; ἐνδέ- 19
 χεται τε καὶ εἶναι καὶ γίνεσθαι ὅμοιον ὅτιοῦν καὶ μὴ εἰκαζόμενον πρὸς
 ἐκεῖνο, ὥς καὶ ὄντος Σωκράτους καὶ μὴ ὄντος γένοιτ' ἂν οἷόσπερ Σωκράτης.
 ὁμοίως δὲ δῆλον ὅτι καὶ εἴ ἦν ὁ Σωκράτης αἰδῖος, ἔσται τε πλείω 20
 παραδείγματα τοῦ αὐτοῦ, ὥστε καὶ εἶδη, οἷον τοῦ ἀνθρώπου τὸ ζῶον
 καὶ τὸ δίπουν, ἅμα δὲ καὶ τὸ αὐτοάνθρωπος. ἔτι οὐ μόνον τῶν αἰσθητῶν 21
 παραδείγματα τὰ εἶδη, ἀλλὰ καὶ αὐτῶν τῶν ἰδεῶν, οἷον τὸ γένος, ὡς
 991b γένος εἰδῶν· ὥστε τὸ αὐτὸ ἔσται παράδειγμα καὶ εἰκὼν. ἔτι δόξειεν ἂν 22
 ἀδύνατον εἶναι χωρὶς τὴν οὐσίαν καὶ ἡ ἑστία· ὥστε πῶς ἂν αἱ ἰδέαι
 ἑστίαι τῶν πραγμάτων ἔσαι χωρὶς εἶεν; ἐν δὲ τῷ Φαίδωνι ἕτως λέγεται, 23
 ὡς καὶ τοῦ εἶναι καὶ τοῦ γίνεσθαι αἰτία τὰ εἶδη ἐστίν. καίτοι τῶν εἰδῶν
 ὄντων ὅμως οὐ γίνεται τὰ μετέχοντα, ἂν μὴ ἢ τὸ κινήσον, καὶ πολλὰ
 γίνεται ἕτερα, οἷον οἰκία καὶ δακτύλιος, ὧν οὐ φαμεν εἶδη εἶναι· ὥστε
 δῆλον ὅτι ἐνδέχεται καὶ τᾶλλα καὶ εἶναι καὶ γίνεσθαι διὰ τοιαύτας αἰτίας
 οἷας καὶ τὰ ῥηθέντα νῦν. ἔτι εἴπερ εἰσὶν ἀριθμοὶ τὰ εἶδη, πῶς αἵτιοι 24
 31 Br. ἔσονται; πότερον ὅτι ἕτεροι ἀριθμοὶ εἰσὶ τὰ ὄντα, οἷον ὁδὶ μὲν ἀριθμὸς

§. 18. ἐκ τῶν εἰδῶν] ἐκ τῶν ἰδεῶν Fb. | αὐτὰ] ταῦτα Hb, om. Ab.

§. 19. πρὸς τὰς ἰδέας ἀποβλέπον] πρὸς τὰς ἰδέας ἀποβλέπειν T, ἀποβλέπον πρὸς τὰς ἰδέας Hb. | τε] ita Ab et XIII, 5, 5. codices plerique, δὲ Fb: ceteri γάρ. | ὅμοιον ὅτιοῦν] ὅτιοῦν ὅμοιον Hb, ὅτιοῦν om. Fb. | γένοιτ'] γίνοιτ' ESBbCb.

§. 20. Paragraphos 20 et 21. inde a verbis ἔσται τε πλείω παραδείγματα usque ad παράδειγμα καὶ εἰκὼν in nonnullis exemplaribus haud inveniri refert Alexander 575, a, 40., probante Bonitzio, qui eos versus aliunde intrusos esse suspiciatur (Observ. crit. p. 79). | καὶ εἶ] εἶ om. Eb. | ἔσαι τε] τε om. Hb. | οἷον τῷ ἀνθρώπῳ τὸ ζῶον καὶ τὸ δίπουν] οἷον τὸ ἀνθρώπος, τὸ ζῶον, τὸ δίπουν Ald. | τὸ αὐτοάνθρωπος] τῷ αὐτοάνθρωπῳ Ab, ὁ αὐτοάνθρωπος Hb.

§. 21. ἔτι οὐ μόνον] ἔτι δὲ οὐ μόνον Hb. | αἰσθητῶν παραδεί-
 γματα] αἰσθητῶν ἔσονται παραδείγματα Hb. | τὰ εἶδη] αἱ ἰδέαι Hb, εἶδη
 omisso τὰ SBbCb. | αὐτῶν τῶν ἰδεῶν] τῶν ἰδεῶν add. Fb/Hb Alex. |
 ὡς] ὡς T.

§. 23. οὕτως λέγεται] ἕτως λέγομεν FbHb Alex. Asclep. | αἵτια τὰ
 εἶδη] τὰ εἶδη αἵτια Fb. | ἂν μὴ ἢ] ἐὰν μὴ ἢ ETEb. | διὰ τοιαύτας] διὰ
 τὰς τοιαύτας T, καὶ διὰ τοιαύτας SBbCb Ald.

§. 24. ἔτι εἴπερ εἰσὶν] ἔτι εἴπερ εἶεν Fb. | ἀριθμοὶ εἰσὶ] εἰσιν
 ἀριθμοὶ T. | ἀριθμὸς ἀνθρώπος] ἀνθρώπος ἀριθμὸς Ab Ald. | ἐθὲν διοίσεις]
 οὐθέν om. T.

- ἄνθρωπος, ὁδὶ δὲ Σωκράτης, ὁδὶ δὲ Καλλίας; τί οὖν ἐκείνοι τούτοις
 25 αἵτιοι εἰσιν; οὐδὲ γὰρ εἰ οἱ μὲν αἰδιοὶ οἱ δὲ μὴ, οὐθὲν διοίσει. εἰ δ' ὅτι
 λόγοι ἀριθμῶν τὰνταυῦθα, οἷον ἡ συμφωνία, δῆλον ὅτι ἔστιν ἕν γέ τι ὦν
 εἰς λόγους. εἰ δὲ τι τοῦτο, ἡ ὕλη, φανερόν ὅτι καὶ αὐτοὶ οἱ ἀριθμοὶ λόγοι
 26 τινὲς ἔσονται ἐτέρου πρὸς ἕτερον. λέγω δ' οἷον, εἰ ἔστιν ὁ Καλλίας λόγος
 ἐν ἀριθμοῖς πηρὸς καὶ γῆς καὶ ὕδατος καὶ ἀέρος, ἄλλων τινῶν ὑποκει-
 μένων ἔσται, καὶ ἡ ἰδέα ἀριθμός· καὶ αὐτοάνθρωπος, εἴτ' ἀριθμός τις
 ὦν εἴτε μὴ, ὅμως ἔσται λόγος ἐν ἀριθμοῖς τινῶν, καὶ οὐκ ἀριθμός, ὡδ'
 27 ἔσται τις διὰ ταῦτα ἀριθμός. ἔτι ἐκ πολλῶν ἀριθμῶν εἰς ἀριθμὸς γίνεται,
 εἰς εἰδῶν δὲ ἐν εἶδος πῶς; εἰ δὲ μὴ εἰς αὐτῶν ἀλλ' ἐκ τῶν ἐναριθμῶν,
 28 οἷον ἐν τῇ μυριάδι, πῶς ἔχουσιν αἱ μονάδες; εἴτε γὰρ ὁμοειδεῖς, πολλὰ
 συμβήσεται ἄτοπα, εἴτε μὴ ὁμοειδεῖς, μήτε αἱ αὐταὶ ἀλλήλαις μήτε αἱ
 ἄλλαι πᾶσαι πᾶσαι; τίνι γὰρ διοίσουσιν ἀπαθεῖς οὐσαι; οὔτε γὰρ εὐλογα
 29 ταῦτα οὔτε ὁμολογούμενα τῇ ροῇσει. ἔτι δ' ἀναγκαῖον ἕτερόν τι γένος
 ἀριθμοῦ κατασκευάζειν, περὶ ὃ ἡ ἀριθμητικὴ καὶ πάντα τὰ μεταξὺ λεγό-
 μενα ὑπὸ τινῶν ἀπλῶς· ἡ ἐκ τινῶν ἔστιν ἀρχῶν; ἡ διὰ τί τὰ μεταξὺ
 30 τῶν δευρὸ τ' ἔσται καὶ αὐτῶν; ἔτι αἱ μονάδες αἱ ἐν τῇ δυνάδι ἑκατέρω

§. 25. ὅτι ἔστιν] ὅτι ἔσαι *SBbCb* Ald. | ἐν γέ τι | ἐν δέ τι *BbCb*. | εἰς
 λόγοι | εἰσιν οἱ λόγοι *SEb*. | εἰ δὲ τι | τι om. *STAb* Ald. | οἱ ἀριθμοὶ |
 οἱ om. *T*.

§. 26. καὶ ἀέρος] om. *ESBbCbEb*. Post ἀέρος Ald. inserit καὶ ὁ αὐτὸς
 ἄνθρωπος, eandemque lectionem Bessario exprimit, quum ita vertat: «ut, si Callias
 proportio est in numeris ignis —, et ipse homo aliquorum aliorum subiectorum
 erit.» | ἄλλων τινῶν ὑποκειμένων ἔσαι, καὶ ἡ ἰδέα ἀριθμός· καὶ |
 om. *STbCbEb*. | αὐτοάνθρωπος] ὁ αὐτὸς ἄνθρωπος *TCbEb*. | οὐδ' ἔσται |
 ita *AFbHb* Alex.: ceteri καὶ οὐκ ἔσαι. | ταῦτα ἀριθμός] ταῦτα ὁ ἀριθμός *T*.

§. 27. ἔτι ἐκ πολλῶν] ἔτι δ' ἐκ πολλῶν *ESBbCb*. | εἰ δὲ μὴ] εἰ δὲ μὴδ'
STbCb Ald. | ἐκ τῶν ἐναριθμῶν] ἐκ om. *Ab*. | ἐναριθμῶν] ἀριθμῶν *Hb*
Ascl. et, ut probabile est, Alexander, ἐν τῷ ἀριθμῷ *Ab*; *E* in margine: γρ.
 „ἀλλὰ ἐκ τῶν ἀριθμῶν.“ τὸ δὲ ἐναριθμῶν ἀντὶ τοῦ ἐκ τῶν λόγων τῶ ἀριθμοῦ.
 Bess.: «ex numerabilibus.»

§. 28. εἴτε γὰρ] εἰ γὰρ *Eb*. | οὐμβήσεται ἄτοπα] ἄτοπα συμβήσεται
ESTHbCbEb. | μήτε αἱ αὐταὶ | μηδὲ αἱ αὐταὶ *AFbHb*, μήτε αὐταὶ *S*. | αἱ
 ἄλλαι πᾶσαι | ἄλλαι αἱ πᾶσαι *EEb*.

§. 29. ἔτι δ'] ἔτι τε *Ab*. | ἕτερόν τι γένος] τι om. *Ab*. | περὶ ὃ
 περὶ ὅν *Ab*. | ἀπλῶς] ἄ πῶς *Ab* Ald. Ising. Bess.: ἀπλῶς ceteri, inter quos
 Alex. | τὰ μεταξὺ | τὰ om. *Ab* et Alex. in paraphr. | τῶν δευρὸ | τῶνδὲ *Ab*. |
 τ' ἔσαι | τ' om. *Cb*.

§. 30. ἑκατέρω] ἑκατέρων *Ab*. | τινος προτέρας δυνάδος] τινος ἔτι
 προτέρας τῆς δυνάδος *Ab*. | καίτοι ἀδύνατον] om. *T*. | ἐν ὁ ἀριθμός] ὁ
 ἀριθμός ἐν *Eb*.

- 992* ἐκ τινος προτέρας δυνάδος· καίτοι ἀδύνατον. ἔτι διὰ τί ἐν ὁ ἀριθμὸς
 συλλαμβανόμενος; ἔτι δὲ πρὸς τοῖς εἰρημένους, εἶπερ εἶσιν αἱ μονάδες διά- 31
- 32 Br. φοροί, ἐχρῆν οὕτω λέγειν ὥσπερ καὶ ὅσοι τὰ στοιχεῖα τέτταρα ἢ δύο
 λέγουσιν· καὶ γὰρ τούτων ἕκαστος οὐ τὸ κοινὸν λέγει στοιχεῖον, οἷον τὸ
 σῶμα, ἀλλὰ πῦρ καὶ γῆν, εἴτ' ἔστι τι κοινὸν τὸ σῶμα εἴτε μὴ. νῦν δὲ 32
 λέγεται ὡς ὄντος τοῦ ἐνὸς ὥσπερ πυρὸς ἢ ὕδατος ὁμοιομεροῦς· εἰ δ' ἔτως,
 οὐκ ἔσονται οὐσίαι οἱ ἀριθμοί, ἀλλὰ δῆλον ὅτι, εἶπερ ἔστι τι ἐν αὐτῷ
 καὶ τοῦτό ἐστιν ἀρχή, πλεοναχῶς λέγεται τὸ ἐν· ἄλλως γὰρ ἀδύνατον.
 βουλούμενοι δὲ τὰς οὐσίας ἀνάγειν εἰς τὰς ἀρχὰς μήκη μὲν τίθεμεν ἐκ 33
 μακρῷ καὶ βραχέος, ἐκ τινος μικρῷ καὶ μεγάλῃ, καὶ ἐπίπεδον ἐκ πλατέος
 καὶ στενῷ, σῶμα δ' ἐκ βαθείος καὶ ταπεινῷ. καίτοι πῶς ἔξει ἢ τὸ ἐπί- 34
 πεδον γραμμὴν ἢ τὸ στερεὸν γραμμὴν καὶ ἐπίπεδον; ἄλλο γὰρ γένος τὸ
 πλατὺ καὶ τὸ στενὸν καὶ βαθὺ καὶ ταπεινόν· ὥσπερ οὖν οὐδ' ἀριθμὸς
 ὑπάρχει ἐν αὐτοῖς, ὅτι τὸ πολὺ καὶ ὀλίγον ἕτερον τούτων, δῆλον ὅτι
 οὐδ' ἄλλο οὐθέν τῶν ἄνω ὑπάρξει τοῖς κάτω. ἀλλὰ μὴν οὐδὲ γένος τὸ
 πλατὺ τῷ βαθείος· ἦν γὰρ ἂν ἐπίπεδόν τι τὸ σῶμα. ἔτι αἱ στιγμαὶ ἐκ 35
 τίνος ἐνυπάρξουσιν; τούτῳ μὲν οὖν τῷ γένει καὶ διεμάχeto Πλάτων ὡς
 ὄντι γεωμετρικῷ δόγματι, ἀλλ' ἐκάλει ἀρχὴν γραμμῆς, τῷτο δὲ πολλάκις
 ἐτίθει τὰς ἀτόμους γραμμάς. καίτοι ἀνάγκη τούτων εἶναι τι πέρας· ὥστ'
 ἐξ ἧς λόγον γραμμῆς ἐστι, καὶ στιγμή ἐξιν. ὅλως δὲ ζητήσης τῆς σοφίας 36
 περὶ τῶν φανερῶν τὸ αἴτιον, τῷτο μὲν εἰάκαυεν (ἔθεν γὰρ λέγομεν περὶ
 τῆς αἰτίας ὅθεν ἡ ἀρχὴ τῆς μεταβολῆς), τὴν δ' οὐσίαν οἰόμενοι λέγειν
 αὐτῶν ἐτέρας μὲν οὐσίας εἶναι φάμεν, ὅπως δ' ἐκείναι τούτων οὐσίαι, διὰ
 κενῆς λέγομεν· τὸ γὰρ μετέχειν, ὥσπερ καὶ πρότερον εἵπομεν, ἔθεν ἐξιν. ἐδὲ 37

§. 31. διὰ φοροί] γρ. ἀδιάφοροι Fb, quae lectionis discrepantia jam Alexandri aetate exstitit: cf. ejusdem commentarios 580, a, 1. b, 11. Sed Alexandri auctoritas et libri paene omnes et versio Bessarionis vulgatae διάφοροι patrocinantur. | καὶ γὰρ τούτων] καὶ γὰρ καὶ τούτων T. | εἴτ' ἔς τε] τε om. TAbEb.

§. 32. εἶπερ] εἰπεῖν SBbCb.

§. 33. τίθεμεν] τίθενται SBbCb Ald. Bess. | μακροῦ καὶ βραχέος] βραχέος καὶ μακροῦ Ab Alex.

§. 34. καίτοι] καὶ Fb Alex. | ἢ τὸ ἐπίπεδον] ἢ om. Ab. | τὸ πλατὺ] καὶ τὸ πλατὺ TEb. | καὶ τὸ στενόν] τὸ om. Ab. | ἐν αὐτοῖς] ἐν om. Ab. | δῆλον ὅτι] ὅτι om. Eb. | ἦν γὰρ ἂν] ἂν om. T.

§. 35. ἐνυπάρξουσιν] ἐνυπάρχουσι ESTBbCbHb Ald. Bess.

§. 36. σοφίας] φιλοσοφίας Ab. | ὅθεν] πόθεν Ab. | ἐτέρας μὲν] μὲν add. EAbHb. | πρότερον] τὸ πρότερον STBbCb Ald.

§. 37. ὅπερ ταῖς ἐπισήμας] ὅπερ τὰς ἐπισήμας Ab. | ἐδὲ ταύτης] τὸ δὲ ταύτης Ab. | τοῖς νῦν] τῆς νῦν S. | τῶν ἄλλων] τῶν add. Ab.

- δὴ ὅπερ ταῖς ἐπιστήμαις ὀρωμεν ὃν αἴτιον, διὸ καὶ πᾶς νοῦς καὶ 33 B.
 πᾶσα φύσις ποιεῖ, οὐδὲ ταύτης τῆς αἰτίας ἦν φαμεν εἶναι μίαν τῶν
 ἀρχῶν, οὐθὲν ἀπτεται τὰ εἶδη, ἀλλὰ γέγονε τὰ μαθήματα τοῖς νῦν ἢ
 38 φιλοσοφία, φασκόντων τῶν ἄλλων χάριν αὐτὰ δεῖν πραγματεύεσθαι. ἔτι 992^b
 δὲ τὴν ὑποκειμένην οὐσίαν ὡς ὕλην μαθηματικωτέραν ἢν τις ὑπολάβοι,
 καὶ μᾶλλον κατηγορεῖσθαι καὶ διαφορὰν εἶναι τῆς οὐσίας καὶ τῆς ὕλης
 39 ἢ ὕλην, οἷον τὸ μέγα καὶ τὸ μικρόν, ὥσπερ καὶ οἱ φυσιολόγοι φασὶ τὸ
 μανὸν καὶ τὸ πνικρόν, πρώτας τῷ ὑποκειμένῳ φάσκοντες εἶναι διαφορὰς
 40 ταύτας· ταῦτα γὰρ ἔστιν ὑπεροχὴ τις καὶ ἑλλειψις. περὶ τε κινήσεως, εἰ
 μὲν ἔσται ταῦτα κίνησις, δῆλον ὅτι κινήσεται τὰ εἶδη· εἰ δὲ μή, πόθεν
 41 ἦλθεν; ὅλη γὰρ ἢ περὶ φύσεως ἀνήρηται σκέψις. ὅ τε δοκεῖ ῥᾶδιον εἶναι,
 τὸ δεῖξαι ὅτι ἐν ᾧ πάντα, ἢ γίγνεται· τῇ γὰρ ἐκθίσει ἢ γίγνεται πάντα
 ἐν ἀλλ' αὐτὸ τι ἐν, ἢν διδῶ τις πάντα. καὶ οὐδὲ τοῦτο, εἰ μὴ γένος
 42 δώσει τὸ καθόλου εἶναι· τοῦτο δ' ἐν ἐνίοις ἀδύνατον. ἐθένα δ' ἔχει λόγον
 οὐδὲ τὰ μετὰ τοὺς ἀριθμοὺς μήκη καὶ ἐπίπεδα καὶ στερεά, οὔτε ὅπως
 ἔστιν ἢ ἔσαι, ἢτ' εἴ τιν' ἔχει δύναμιν· ταῦτα γὰρ οὔτε εἶδη οἷον τε εἶναι (οὐ
 γὰρ εἰσιν ἀριθμοί) οὔτε τὸ μεταξὺ (μαθηματικὰ γὰρ ἐκεῖνα) οὔτε τὰ
 43 φθαρτά, ἀλλὰ πάλιν τέταρτον ἄλλο φαίνεται τῷτο τι γένος. ὅλως τε τὸ
 τῶν ὄντων ζητεῖν στοιχεῖα μὴ διελόντας, πολλαχῶς λεγομένων, ἀδύνατον

§. 38. ἢ ὕλην] add. *AbFb*, neque aliter legisse Alexandrum probabile esset ex ejus paraphrasi 582, h, 30., nisi ipse disertis verbis versum nostrum ita redderet: καὶ διαφορὰν εἶναι τῆς οὐσίας καὶ τῆς ὕλης ἢ ὕλη [cod. Laur. ἢ ὕλην] 582, h, 32.

§. 39. ὥσπερ καὶ] καὶ om. *SBbCb*. | τὸ μανόν] καὶ μανόν *S*. | τοῦ ὑποκειμένου] τῆς ὑποκειμένης *Eb*. | ταύτας] om. *Ab*. | ταῦτα γὰρ] ταῦτα δὲ *STHb*. | ὑπεροχὴ] ἢ ὑπεροχὴ *Alex*. | καὶ ἑλλειψις] om. *Ab*, habet *Alex*.

§. 40. περὶ τε] περὶ δὲ *Ab Ald*. | ἔσαι] ἔσι *EbHb*. | ἀνήρηται σκέψις] σκέψις ἀνήρηται *Ab*.

§. 41. ὅ τε δοκεῖ] ὁ δὲ δοκεῖ *T*, καὶ ὁ δοκεῖ *EHb Ald*. | ἐν ᾧ πάντα] ἐν τὰ πάντα *Hb*. | ἢ γίγνεται· τῇ γὰρ ἐκθίσει ἢ γίγνεται] ἐκ τῆς ἐκθίσεως ἢ γίγνεται *Ab*. | γίγνεται πάντα] γίγνεται τὰ πάντα *Hb*. | εἰ μὴ γένος δώσει] ita *AbFb*; ceteri ἢν μὴ γένος δῶ. | ἐν ἐνίοις] ἐν om. *Ab*. | ἀδύνατον] τε ἀδύνατον *Hb*.

§. 42. ἐθέ τα μετὰ] τὰ om. *S*. | καὶ ἐπίπεδα] τε καὶ ἐπίπεδα *Ab*. | οὔτε ὅπως] εἰδὲ ὅπως *Ab*. | ἢτ' εἴ τιν' οὔτε τίν' *Ab*. | μαθηματικὰ] τὰ μαθηματικὰ *ESTBbCb Ald*. | πάλιν τέταρτον] πάλιν γε τέταρτον *Bb*. | τέταρτον ἄλλο] ἄλλο τέταρτον *Eb*. | φαίνεται τῷτο τι γένος] τὸτο φαίνεται γένος *Ab*.

§. 43. τῶν ὄντων] τῶν ὄλων *T*. | διελόντας] διελόντα *Eb*. | λεγομένων] λεγόμενα *Ab*. | ἐξ οἷων] ἐξ ὧν *Ab*.

εὐρεῖν, ἄλλως τε καὶ τῷτον τὸν τρόπον ζητῶντας ἐξ οἷων ἐς σοιχείων.
 ἐκ τίνων γὰρ τὸ ποιεῖν ἢ πύσχειν, ἢ τὸ εὐθύ, ἐκ ἑστί δῆπρ λαβεῖν, ἀλλ' 44
 εἴπερ, τῶν ὑσιῶν μόνον ἐνδέχεται· ὥς τὸ τῶν ὄντων ἀπάντων τὰ σοι-
 34 Br. χεῖα ἢ ζητεῖν ἢ οἶσθαι ἔχειν ἐκ ἀληθείας. πῶς δ' ἂν τις καὶ μάθοι τὰ 45
 τῶν πάντων σοιχεῖα; δῆλον γὰρ ὡς ἔθεν οἶόν τε προὑπάρχειν γνωρίζοντα
 πρότερον. ὥσπερ γὰρ τῷ γεωμετρεῖν μαθηθάνοντι ἄλλα μὲν ἐνδέχεται προει- 46
 δέναι, ὧν δὲ ἡ ἐπιστήμη καὶ περὶ ὧν μέλλει μαθηθάνειν ἔθεν προγιγνώσκει,
 οὕτω δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων. ὥς εἴ τις τῶν πάντων ἐστὶν ἐπιστήμη, ὡς
 τινὲς φασιν, ἔθεν ἂν προὑπάρχοντι γνωρίζων ἕτος. καίτοι πάσα μάθησις 47
 διὰ προγιγνώσκομένων ἢ πάντων ἢ τινῶν ἐστί, καὶ ἡ δι' ἀποδείξεως ἢ
 δι' ὀρισμῶν· δεῖ γὰρ ἐξ ὧν ὁ ὀρισμὸς προειδέναι καὶ εἶναι γνώριμα. ὁμοίως 48
 993^a δὲ καὶ ἡ δι' ἐπαγωγῆς. ἀλλὰ μὴν καὶ εἰ τυγχάνει σύμφυτος οὖσα, θαν-
 μασὸν πῶς λανθάνομεν ἔχοντες τὴν κρατίστην τῶν ἐπιστημῶν. ἔτι πῶς τις 49
 γνωρίει ἐκ τίνων ἐστὶ, καὶ πῶς ἔσαι δῆλον; καὶ γὰρ τοῦτ' ἔχει ἀπορίαν·
 ἀμφισβητήσει γὰρ ἂν τις, ὥσπερ καὶ περὶ ἐνίας συλλαβῆς· οἱ μὲν γὰρ
 τὸ σμα ἐκ τῷ σ καὶ μ καὶ α φασὶν εἶναι, οἱ δὲ τινες ἕτερον φθόγγον
 φασὶν εἶναι καὶ οὐθέντα τῶν γνωρίμων. ἔτι δὲ ὧν ἐστὶν αἰσθησις, ταῦτα 50
 πῶς ἂν τις μὴ ἔχων τὴν αἰσθησιν γνοίῃ; καίτοι ἔδει, εἴγε πάντων ταῦτα
 στοιχεῖα ἐστὶν ἐξ ὧν, ὥσπερ αἱ σύνθετοι φωναὶ εἰσιν ἐκ τῶν οἰκείων
 στοιχείων.

§. 44. ἡ πύσχειν] om. Bess. | ἡ τὸ εὐθύ] ἡ τὸ εὐ Ab. | τῶν ὄντων ἀπάντων] ὄντων om. TAb. | ἡ ζητεῖν] ἡ om. Ab.

§. 45. γνωρίζοντα] γνωρίζοντας Alex.

§. 46. τῷ γεωμετρεῖν] τὸ γεωμετρεῖν T, τοῖ γεωμέτρῃ γεωμετρεῖν Ab. | ἔτω δὲ] ἔτω δὲ Eb Ald., ἔτω δεῖ ESBbCb, ἔτω sine δὲ Sylb. | εἴ τις] ἡ τις SBbCb. | τῶν πάντων] τῶν ἀπάντων AbEb. | ὡς τινὲς] οἶον δὲ τινὲς Ab.

§. 47. εἶναι γνώριμα] εἶδε γνώριμα Eb.

§. 48. εἰ τυγχάνει] εἰ καὶ τυγχάνοι BbFb.

§. 49. γνωρίσει] γνωρίσει Fb, γνωρίσειεν ESTBbCb Ald. | περὶ ἐνίας] ἐπὶ ἐνίας S. | οἱ μὲν γὰρ] οἱ μὲν γὰρ T. | σμα] σῶμα Eb; Alexander ζα pro σμα in textu habuit, eandemque lectionem ab Asclepio explicari apertum est, quam in ipsa explicatione falso σμα scriptum est pro σδα sive ζα 587, a, 3. Memoratur ea scripturae discrepantia a commentatore Laurentiano, qui haec adnotat: τινὰ τῶν βιβλίων ἀντὶ τοῦ ζῶ σμα ἔχει γεγραμμένον· καλλίον δὲ ἡ δαῦ τοῦ ζῶ γραφὴ 586, b. not. | οἱ δὲ τινες ἕτερον φθόγγον φασὶν εἶναι] οἱ δὲ τὸν ἕτερον τρόπον ἴδιον εἶναι Ab.

§. 50. ἔτι δὲ ὧν ἐστὶν αἰσθησις] ἔτι ὧν αἰσθησις Fb. | αἰσθησις] αἰσθησις Eb. | γνοίῃ] ἔχει Fb Alex. | ἔδει] δεῖ Ab Bess. | ταῦτα στοιχεῖα] ταῦτα σοιχεῖα Bess., vertit enim: eadem elementa, α [οἰκείων] om. Ald.

C a p. 10.

- 1 Ὅτι μὲν οὖν τὰς εἰρημένας ἐν τοῖς φυσικοῖς αἰτίαις ζητεῖν εἰκόσαι πάντας, καὶ τούτων ἐκτὸς οὐδεμίαν ἔχομεν ἂν εἰπεῖν, δηλον καὶ ἐκ τῶν πρότερον εἰρημέων. ἀλλ' ἀμυνδρῶς ταύτας' καὶ τρόπον μὲν τινα πᾶσαι
- 2 πρότερον εἰρηται, τρόπον δὲ τινα οὐδαμῶς. ψελλιζομένη γὰρ εἰσιν ἡ πρώτη φιλοσοφία περὶ πάντων, ἅτε νέα τε κατ' ἀρχὰς ἔσα καὶ τὸ πρῶτον, 35 B. εἰπεῖ καὶ Ἑμπεδοκλῆς ὅσπου τῷ λόγῳ φησὶν εἶναι, τὸτο δ' ἐστὶ τὸ τί ἦν
- 3 εἶναι καὶ ἡ εἰσα τῷ πράγματι. ἀλλὰ μὴν ὁμοίως ἀναγκαῖον καὶ σαρκὸς καὶ τῶν ἄλλων ἐκαστον εἶναι τὸν λόγον, ἢ μηθενός' διὰ τοῦτο γὰρ καὶ σὰρξ καὶ ὅσων ἔσται καὶ τῶν ἄλλων ἑκαστος, καὶ οὐ διὰ τὴν ὕλην, ἣν ἐκεῖνος λέγει πῦρ καὶ γῆν καὶ ὕδωρ καὶ αἶρα. ἀλλὰ ταῦτα ἄλλον μὲν
- 4 λέγοντος συνέσχευεν ἂν ἐξ ἀνάγκης, σαφῶς δὲ ἐκ εἰρηκεν. περὶ μὲν ἂν τῶν τοιούτων δεδῆλωται καὶ πρότερον' ὅσα δὲ περὶ τῶν αὐτῶν τούτων ἀπορήσειεν ἂν τις, ἐπατέλωμεν πάλιν' τάχα γὰρ ἂν ἐξ αὐτῶν εὐπορήσαιμὲν τε πρὸς τὰς ὕστερον ἀπορίας.

LIBER II. (A ELATTON).

C a p. 1.

- 1 Ἡ περὶ τῆς ἀληθείας θεωρία τῇ μὲν χαλεπῇ, τῇ δὲ ῥαδίᾳ. σημεῖον δὲ τὸ μήτ' ἀξίως μηδένα δύνασθαι τυχεῖν αὐτῆς, μήτε πάντας ἀποτυγχάνειν, 993b

§. 1. ἔχομεν ἂν] ἔχομεν *AFb*, ἔχομεν ἂν *Fb*. | πᾶσαι] ἅπασαι *SBbCb* Ald., αἱ πᾶσαι *T*.

§. 2. ψελλιζομένη] ψελλιζομένη *Ald.* | περὶ πάντων] περὶ πάντων *Ab*. | νέα τε κατ' ἀρχὰς] νέα τε καὶ κατ' ἀρχὰς *S Ald.*, νέα κατ' ἀρχὰς *AFb*.

§. 3. ὁμοίως ἀναγκαῖον] ἀναγκαῖον ὁμοίως *T*, καὶ ὁμοίως ἀναγκαῖον *Ald.* | σὰρξ] σάρκα *TEb Sylb.*, σάρκας *Ab*. | ἐκαστον εἶναι] ἑκαστον εἶναι *codices* atque inde editiones ante Brandisianam omnes. At Bessario ἐκαστον, ut apparet ex hac ejus interpretatione: «similiter necesse est etiam carnis ceterorumque singulorum esse rationem, aut nihil esse.» Etiam Casaub. in marg. γρ. καὶ σαρκὸς καὶ τῶν ἄλλων ἐκαστον. | ἢ μηθενός] ἢ μηδὲ ἐν *ESTBbCbFb Ald.* | διὰ τοῦτο γὰρ σὰρξ] διὰ τοῦτο γὰρ καὶ ἡ σὰρξ *Ab*. | ἔσαι] ἔσαι *STBbCbFb Ald. Bess.* | ἦν ἐκεῖνος λέγει] λέγει *om. T.* | καὶ γῆν] καὶ *om. SBess.* | καὶ ὕδωρ] καὶ *om. SBbCb Bess.* | ἀλλὰ ταῦτα] ἀλλὰ καὶ ταῦτα *Ald.* | ἄλλο μὲν λέγοντος] μὲν *om. SBbCb.* | ἐκ εἰρηκεν] οὐκ *om. S*.

§. 4. περὶ μὲν οὖν] οὖν *om. Fb.* | τῶν τοιούτων] τούτων *Ab Bess.* | ὅσα δὲ] ὅσα δὲ καὶ *S*, ὅσα δὲ *Alex.* | ἐπατέλωμεν] ἀνατέλωμεν *conjec. Sylb.* | εὐπορήσαιμὲν] εὐπορήσοιμὲν *SCb.* | τε] τοι *Eb*, *om. AFb Alex.* 588, a, 22.

Tit. *A* Ἐλαττον] α τοῦ Ἐλαττον *ST*, Ἐλαττον α *f*, β *E*, βιβλίον β *Q*.

§. 1. ἡ περὶ] ὅτι ἡ περὶ *rec. Hb*; *Alex.* 589, b, 19: γράφεται καὶ χωρὶς τοῦ ὅτι «ἡ περὶ τῆς ἀληθ. θεωρ.» καὶ μᾶλλον δευτὴ ἐκείνη ἀρχὴ εἶναι, τὸ δὲ μετὰ

ἀλλ' ἕκασον λέγειν τι περὶ τῆς φύσεως, καὶ καθ' ἓνα μὲν μὴδὲν ἢ μικρὸν ἐπιβάλλειν αὐτῇ, ἐκ πάντων δὲ συναθροισζομένων γίνεσθαι τι μίγεθος. ὥς' εἴπερ ἔοικεν ἔχειν καθάπερ τυγχάνομεν παροιμαζόμενοι, τίς ἂν θύρας 2 ἀμάρτοι; ταύτῃ μὲν ἂν εἴη ῥαδία· τὸ δ' ὅλον τι ἔχειν καὶ μέρος μὴ δύνασθαι δηλοῖ τὸ χαλεπὸν αὐτῆς. ἴσως δὲ καὶ τῆς χαλεπότητος οὕσης 3 36 Br. κατὰ δύο τρόπους, οὐκ ἐν τοῖς πράγμασιν ἀλλ' ἐν ἡμῖν τὸ αἰτιὸν ἔστιν αὐτῆς. ὥσπερ γὰρ καὶ τὰ τῶν νυκτερίδων ὄμματα πρὸς τὸ φέγγος ἔχει τὸ μεθ' ἡμέραν, ἔτω καὶ τῆς ἡμετέρας ψυχῆς ὁ νῦς πρὸς τὰ τῇ φύσει φανερώτατα πάντων. οὐ μόνον δὲ χάριν ἔχειν δίκαιον τοῦτοις ὧν ἂν τις 4 κοινώσαιτο ταῖς δόξαις, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἐπιπολαιότερως ἀποκηναμένοις· καὶ γὰρ οὗτοι συνεβάλλοντό τι· τὴν γὰρ ἔξιν προήσκησαν ἡμῶν. εἰ μὲν 5 γὰρ Τιμόθεος μὴ ἐγίνετο, πολλὴν ἂν μελοποιίαν οὐκ εἴχομεν· εἰ δὲ μὴ Φρῦνης, Τιμόθεος οὐκ ἂν ἐγίνετο. τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον καὶ τῶν περὶ τῆς ἀληθείας ἀποκηναμένων· παρὰ μὲν γὰρ ἐνίων παρελίσφαμέν τινας δόξας, οἱ δὲ τοῦ γενέσθαι τέτυς αἵτιοι γεγόνασιν. ὀρθῶς δ' ἔχει καὶ τὸ 6

τοῦ ἡττα" οὐκ ἀρχὴ ἀλλ' ἐπόμενον προοιμαίνω τινί. | μηδ' ἓνα | om. T. | τυχεῖν] διγχεῖν B. | πάντας ἀποτυγχάνειν] πάντως pro πάντας scribendum esse conj. Brand., ad Alexandri interpretationem provocans; et Alex. quidem πάντας habet in lemmate 590, a, 1., sed πάντη in paraphrasi 589, b, 55. 590, a, 2. 7. 588, b, 28. | περὶ τῆς φύσεως] τῆς om. T. | μηδὲν ἢ] ἢ μηδὲν ἢ E et Alex. in paraphr. 590, a, 29. b, 8.; ab eodem commentatore b, 19 versus noster ita redditur: καθ' ἓνα μὲν ἢ μικρὸν ἢ μηδὲν ἐπιβάλλειν αὐτῇ, ἐκ πάντων δὲ τῶν συναθροισζομένων γίνεσθαι τι μίγεθος.

§. 2. θύρας] θήρας conjectura quorundam apud F onsecam. | ὅλον τι] ita AEBFb; ceteri, inter quos Alex., ὅλον τ'. De toto deinde loco hanc quorundam conjecturam proponit Alex.: τὸ δὲ ὅλον μὴ δύνασθαι καὶ μέρος ἔχειν δηλοῖ τὸ χαλεπὸν αὐτῆς 590, b, 2.

§. 3. τὸ αἰτιὸν ἐστίν] ἐστίν add. B. | ὥσπερ γὰρ καὶ] καὶ om. EQEb. | τὸ μεθ' ἡμέραν] πρὸς ἡμέραν Q.

§. 4. τοῦτοις ὧν] τοῦτοις καὶ οὕτως ὧν Eb. | κοινώσαιτο] ita Eb, κοινοινήσαιτο ETAb Brand. (qui habet κοινοῖναιτο in textu, et κοινοινήσαιτο in Corrigen- dis), κινήσαιτο Fb; ceteri κοινοῖναι. | ἀλλὰ καὶ τοῖς] ἀλλὰ καὶ τοῖς ἔτι omnes praeter B. | ἐπιπολαιότερως] ἐπιπολαιότερον ABb Ald. et Alex. in paraphr. | συνεβάλλοντό] ita B; ceteri συμβάλλονταί. | προήσκησαν] ἡσκησαν B; cum nostra scriptura facit Alex.

§. 5. Φρῦνης] φρένης Eb. | τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον] δὲ om. S. | τῶν περὶ τῆς] περὶ τῶν ABb. | τέτους] τέτοις rec. Eb.

§. 6. ὀρθῶς δ'] ὀρθῶς δὲ ET Ald. Deinde ἔχει post ὀρθῶς δ' om. ABb. | καλέσθαι] καλέσαι ESTBbCb Ald. Bess. | τὴν φιλοσοφίαν ἐπιστήμην τῆς ἀληθείας] τὴν κατὰ φιλοσοφίαν ἐπιστήμην τῆς ἀληθείας θεωρητικὴν B, τὴν φιλοσοφίαν ἐπιστήμην τῆς ἀληθείας θεωρητικὴν Ald., neque multum ab ea scriptura abhorrere videtur Alexandri paraphrasis 592, a, 18. Bessario nostrum textum sequitur. | καὶ γὰρ ἐάν] καὶ γὰρ ἂν ABb. | τὸ πῶς ἔχει] τὸ πῶς

- καλεῖσθαι τὴν φιλοσοφίαν ἐπιστήμην τῆς ἀληθείας. θεωρητικῆς μὲν γὰρ τέλος ἀλήθεια, πρακτικῆς δ' ἔργον· καὶ γὰρ ἐὰν τὸ πῶς ἔχει σκοπῶσιν, οὐ τὸ αἰδῖον ἀλλὰ πρὸς τι καὶ νῦν θεωροῦσιν οἱ πρακτικοί. οὐκ ἴσμεν
 7 δὲ τὸ ἀληθὲς ἀνεὺ τῆς αἰτίας. ἕκαστον δὲ μάλιστα αὐτὸ τῶν ἄλλων, καθ' ὃ καὶ τοῖς ἄλλοις ὑπάρχει τὸ συνώνυμον, οἷον τὸ πῦρ θερμότερον· καὶ γὰρ τοῖς ἄλλοις τὸ αἷτιον τοῦτο τῆς θερμότητος· ὥστε καὶ ἀλη-
 8 θέστατον τὸ τοῖς ὑστέροις αἷτιον τοῦ ἀληθεύειν εἶναι. διὸ τὰς τῶν αἰεὶ ὄντων ἀρχὰς ἀναγκαῖον αἰεὶ εἶναι ἀληθεστάτας· οὐ γὰρ ποτε ἀληθεῖς, οὐδ' ἐκείναις αἷτιόν τί ἐστι τοῦ εἶναι, ἀλλ' ἐκείναι τοῖς ἄλλοις, ὥσθ' ἕκαστον ὡς ἔχει τοῦ εἶναι, ἔτω καὶ τῆς ἀληθείας.

C a p. 2.

- 1 Ἀλλὰ μὴν ὅτι γ' ἐστὶν ἀρχὴ τις καὶ ἐκ ἁπείρα τὰ αἷτια τῶν ὄντων, 994^a
 οὐτ' εἰς εὐθυωρίαν οὔτε κατ' εἶδος, δηλον. ἔτε γὰρ ὡς ἐξ ὕλης τόδ' ἐκ 37 Br.
 τῆδε δυνατόν ἐῖναι εἰς ἁπείρον, οἷον σάρκα μὲν ἐκ γῆς, γῆν δ' ἐξ αἰέρος, αἰέρα δ' ἐκ πυρός, καὶ τοῦτο μὴ ἴσασθαι· οὔτε ὅθεν ἡ ἀρχὴ τῆς κινή-
 σεως, οἷον τὸν μὲν ἀνθρωπον ὑπὸ τῷ αἰέρος κινήθῃν, τοῦτον δ' ὑπὸ
 τοῦ ἡλίου, τὸν δὲ ἡλίον ὑπὸ τῷ νείκους, καὶ τούτου μὴδὲν εἶναι πέρας.
 2 ὁμοίως δὲ ἂν τὸ ἡ ἕνεκα εἰς ἁπείρον οἷόν τε εἶναι, βάδιαι μὲν ὑγιείας
 ἕνεκεν, ταύτην δ' εὐδαιμονίας, τὴν δ' εὐδαιμονίαν ἄλλον, καὶ οὕτως αἰεὶ
 3 ἄλλο ἄλλῃ ἕνεκεν εἶναι. καὶ ἐπὶ τῶν τί ἦν εἶναι δ' ὡσαύτως. τῶν γὰρ

ἔχῃ EQS. | οὐ τὸ αἰδῖον | οὐ τὸ αἷτιον EQS Bess., οὐ γὰρ αἷτιον T Ald., οὐ τὸ αἷτιον οὐ Eb, οὐ μὴν τὸ αἷτιον conj. Fous.; deinde omnes praeter A addunt καθ' αὐτό. Alex. 592, a, 30 οὐκ αἰδῖον legit, sed adnotans γράφεται δὲ ἐν τισιν ἀντιγράφοις „οὐ τὸ αἷτιον καθ' αὐτό ἀλλὰ πρὸς τι καὶ νῦν θεωροῦσιν.“ | ἀνεὺ τῆς αἰτίας | τῆς om. Alex.

§. 7. καθ' ὃ | καθὼς S. | ἀληθέστατον | Alex. modo ἀληθέστατον 593, b, 19., modo ἀληθέστερον 592, b, 23.

§. 8. τῶν αἰεὶ ὄντων | τῶν αἰεὶ ὄντων QT. | ἀναγκαῖον | δέον Alex. 592, b, 25., sed per negligentiam, habet enim ἀναγκαῖον 593, b, 20. | ἐκείναις | ἐκείνων AB et Alex. 592, b, 25. 593, b, 29. | αἷτιόν τί ἐστι | ἐστὶ om. A et Alex.

§. 1. ἀρχὴ τις | τις ἀρχὴ Fb. | εἰς εὐθυωρίαν | ἐπ' εὐθυωρίαν A, ἐπ' εὐθυωρίαν Eb. | εἶναι εἰς ἁπείρον | εἶναι ἐπ' ἁπείρον EQSTeb.

§. 2. ὁμοίως δὲ οὐδὲ | ὁμοίως δὲ καὶ A. | οἷόν τε εἶναι | οὐχ οἷόν τε εἶναι A. | ὑγιείας ἕνεκεν | ita A: ceteri ὑγιείας ἕνεκα. | ταύτην δ' | ταύτην δι' T. | ἄλλον, καὶ | ἄλλῃ ἕνεκεν καὶ A. | ἐπὶ τῶν | ἐπὶ τοῦ Ald.; eadem δ' ante ὡσαύτως omittit.

§. 3. ἔξω τε | om. ABFb, τε ἔξω T. | τῶν μετ' αὐτό | τῷ μετ' αὐτό ET, τῶν μετ' αὐτό A, τῶν μίσεων Fb. Nostram lectionem confirmare videntur Alexandri paraphrasis et Bessarionis versio. | εἰπεῖν ἡμᾶς | ἡμᾶς εἰπεῖν A. |

μέσων, ὡς ἐξὶν ἔξω τὶ ἔσχατον καὶ πρότερον, ἀναγκαῖον εἶναι τὸ πρότερον
 αἷτιον τῶν μετ' αὐτό. εἰ γὰρ εἰπεῖν ἡμῶς δέοι τι τῶν τριῶν αἷτιον, τὸ
 πρῶτον ἐρῶμεν· ἡ γὰρ δὴ τὸ γ' ἔσχατον, ἐθενὸς γὰρ τὸ τελευταῖον· ἀλλὰ
 μὴν οὐδὲ τὸ μέσον, ἐνὸς γάρ. οὐθὲν δὲ διαφέρει ἐν ἡ πλείω εἶναι, ἐδ' 4
 ἄπειρα ἢ πεπερασμένα· τῶν δ' ἀπείρων τῶν τὸν τρόπον καὶ ὅλως τῷ
 ἀπείρου πάντα τὰ μόρια μέσα ὁμοίως μέχρι τοῦ νῦν· ὥστ' εἴπερ μὴθὲν
 ἔστι πρῶτον, ὅλως αἷτιον ἐθεν ἐξιν. ἀλλὰ μὴν ἐπὶ τὸ κάτω οἶόν τ' 5
 εἰς ἄπειρον ἵεναι, τῷ ἄνω ἔχοντος ἀρχήν, ὥστ' ἐκ πρὸς μὲν ὕδαρ, ἐκ
 δὲ τῆς γῆς, καὶ ἔως αἰετὶ ἄλλο τι γίνεσθαι γένος. διχῶς γὰρ γίγνεται 6
 τόδε ἐκ τοῦδε, ἢ ὡς τόδε λέγεται μετὰ τόδε, οἶον ἐξ Ἰσθμίων Ὀλύμπια,
 ἢ οὐχ ἔως ἀλλ' ὡς ἐκ παιδὸς ἀνὴρ μεταβάλλοντος, ἢ ἐξ ὕδατος ἀνὴρ.
 ὡς μὲν οὖν ἐκ παιδὸς ἄνδρα γίνεσθαι φημεν, ὡς ἐκ τοῦ γιγνόμενου τὸ 7
 38 Br. γεγονὸς ἢ ἐκ τῶ ἐπιτελεσμένου τὸ τετελεσμένον· αἰετὶ γὰρ ἐς μεταξὺ, ὥσπερ
 τὰ εἶναι καὶ μὴ εἶναι γένεσις, οὕτω καὶ τὸ γιγνόμενον τῷ ὄντος καὶ μὴ
 ὄντος. ἔστι δ' ὁ μανθάνων γιγνόμενος ἐπιστήμων, καὶ τῶν ἐξιν ὁ λέγεται,
 ὅτι γίγνεται ἐκ μανθάνοντος ἐπιστήμων. τὸ δ' ὡς ἐξ ἀέρος ὕδαρ, φθειρο-

τε τῶν τριῶν αἷτιον] τί τῶν τριῶν αἷτιον Ald., τί τῶν τριῶν αἷτιον Cassaub.;
 τί pro τε etiam Bessario legisse videtur: nam ita vertit vel enim dicere nos
 oportuerit, quid trium causa est, primum dicemus. a | τὸ γ' | γε τὸ Ab. | τὸ
 τελευταῖον] τότε τελευταῖον Q, τότε τελ. EBB⁶Cb Ald.

§. 4. ἢ πεπερασμ.] οὐδὲ πετ. Fb. | καὶ ὅλως] καὶ ἄλλως τε δὴ Ib. |
 ὁμοίως] om. Ib. | εἰς πρῶτον] εἰς τὸ πρῶτον STBB⁶Cb Ed Ald.

§. 5. οἶόν τ' εἶ] ita A, οἶόν τ' εἶ Fb et Alex. in paraphr.: ceteri οἶον
 τ' εἶναι ἐπ'. | εἶναι] ἀπείρας A, προίεναι Fb, quod probat Brand. in Corrigen-
 dis. | τῷ ἄνω ἔχοντος] ἔχοντος τῷ ἄνω Fb. | ἐκ δὲ τούτου] ἐκ δὲ τοῦ ὕδα-
 ρος Ib.

§. 6. γίγνεται] λέγεται μετὰ Q. | ἢ ὡς τόδε] ita ET. AEd: vulgo μὴ ὡς
 τόδε, quam lectionem etiam Alexander, ut probabile est ex ejus interpretatione
 595, b, 37. 596, a, 3., ante oculos habuisse videtur; eandem exhibet Asclepius
 596, a, 40. atque exprimit versio Bessarionis. Utramque scripturam commo-
 morat cod. Reg. (sive E), qui haec habet in margine γε. καὶ οὕτως „μὴ ὡς τόδε
 λέγεται μετὰ τόδε“ καὶ ἐξῆς „ἀλλ' ὡς ἢ ἐκ παιδός.“ αἱ δὲ γραφοῦνται „ἢ ὡς
 τόδε“ δύο παραδείγματα φασιν ἰσχυρῶς κατὰ. 596, b, 4. | μετὰ τόδε] Bran-
 dius tacite et nulla, ut videtur, codicum auctoritate in textu exhibet κατὰ τόδε,
 in Corrigen-dis κατὰ τοῦδε. | ἢ οὐχ οὕτως ἀλλ' ὡς] ita A, οὐτ' ἀλλ' ὡς S,
 ἄλλως Ed: ceteri ἢ. Bess.: used ut aut ex puero mutato vir. a | ἀνὴρ μετα-
 βάλλοντος] μεταβάλλοντος ἀνὴρ Ed. | ἢ ἐξ] ἢ ὡς ἐξ A.

§. 7. μὲν — φημεν] om. E. | ἄνδρα] ἀνὴρ QSCbEd. | γίγνεσθαι]
 γαίνεσθαι Fb. | ἢ ἐκ τοῦ ἐπιτελεσμένου] ἐκ om. Fb Alex. | μεταξὺ] τι με-
 ταξὺ Ib, μεταξὺ τε STBB⁶Cb Ald.; Bess.: valiquid medium. a | εἰς δ' ὁ] εἰς γὰρ
 ὁ A. | καὶ τῶν — ἐπιστήμων] om. Ab. | ὅτι γίγνεται] om. T.

- 8 μένε θάτερον. διὸ ἐκεῖνα μὲν οὐκ ἀνακάμπτει εἰς ἄλληλα, ὡδὲ γίγνεται ἐξ
ἀνδρὸς παῖς· οὐ γὰρ γίγνεται ἐκ τῆς γενέσεως τὸ γιγνόμενον, ἀλλ' ἐστὶ 994b
μετὰ τὴν γένεσιν. ἔτω γάρ καὶ ἡμέρα ἐκ τῷ πρώτῳ, ὅτι μετὰ τῷτο· διὸ
9 ὡδὲ τὸ πρῶτ' ἐξ ἡμέρας. θάτερα δὲ ἀνακάμπτει. ἀμφοτέρως δὲ ἀδύνατον
εἰς ἅπειρον ἵεναι. τῶν μὲν γὰρ ὄντων μεταξὺ ἀνάγκη τέλος εἶναι, τὰ δ'
10 εἰς ἄλληλα ἀνακάμπτει· ἡ γὰρ θάτερον φθορὰ θάτερον ἐστὶ γένεσις. ἅμα
δὲ καὶ ἀδύνατον τὸ πρῶτον αἰδιον ὄν φθαρῆναι· ἐπεὶ γὰρ ἐκ ἁπείρου ἡ
γένεσις ἐπὶ τὸ ἄνω, ἀνάγκη, ἐξ ἡ φθαρέντος πρώτου τι γένητο, μὴ αἰδιον
11 εἶναι. ἔτι δὲ τὸ ἡ ἔνεκα τέλος, τοιούτων δὲ ὃ μὴ ἄλλω ἔνεκα, ἀλλὰ τὰλλα
ἐκείνου· ὥστ' εἰ μὲν ἔστιν τοιούτων τὸ ἔσχατον, ἐκ ἔσται ἁπείρων, εἰ δὲ
12 μὴθὲν τοιούτων, ἐκ ἔσται τὸ ἡ ἔνεκα. ἀλλ' οἱ τὸ ἁπείρων ποιοῦντες λατ-
θάνουσιν ἐξαιρῶντες τὴν τοῦ ἀγαθοῦ φύσιν. καίτοι οὐθεὶς ἂν ἐγχειρήσειεν
οὐθὲν πράττειν μὴ μύλλων ἐπὶ πέρας ἤξειν. οὐδ' ἂν εἴη τοῦς ἐν τοῖς
· τοιούτοις· ἔνεκα γὰρ τις αἰεὶ πράττει ὃ γε τοῦν ἔχων· τῷτο γὰρ ἔστι
13 πέρας· τὸ γὰρ τέλος πέρας ἐστίν. ἀλλὰ μὲν οὐδὲ τὸ τί ἐν εἶναι ἐνδέ-
χεται ἀνάγεσθαι εἰς ἄλλον ὁρισμὸν πλεονάζοντα τῷ λόγῳ. αἰεὶ τε γὰρ ἐστὶν
ὁ ἔμπροσθεν μύλλων, ὃ δ' ὕστερος ἐκ ἔστιν· ἡ δὲ τὸ πρῶτον μὴ ἔστιν, 39 Br.
14 ὡδὲ τὸ ἐχόμενόν ἐστιν. ἔτι τὸ ἐπίστασθαι ἀναιρῶσιν οἱ ὕτως λέγοντες· ἡ
γὰρ οἷόν τε εἰδέναι πρὶν ἢ εἰς τὰ ἄτομα ἰλθεῖν. καὶ τὸ γιγνώσκειν οὐκ
15 ἔστιν· τὰ γὰρ ὕτως, ἁπείρα πῶς ἐνδέχεται τοῖς; οὐ γὰρ ὁμοιον ἐπὶ τῆς

§. 8. ἐκεῖνα μὲν οὐκ ἀνακάμπτει] οὐκ ἀνακόμπτει μὲν ἐκεῖνα Q. | εἰς ἄλληλα] πρὸς ἄλληλα SBBcAld. | οὐ γὰρ] οὐδέ A. | ἀλλ' ἐστὶ] ἐστὶ om. FbHb Alex. | καὶ ἡμέρα] καὶ ἡ ἡμέρα T, ἡ ἡμέρα sine kai Ald. | τὸ πρῶτ'] τὸ om. A. | θάτερα] θάτερον A.

§. 9. ἀμφοτέρως] ἀμφοτέρως Eb. | τῶν μὲν γὰρ] γὰρ om. Eb. | ἀνα- κάμπτει] ἀνακάμπτειν A. | ἐστὶ γένεσις] γένεσις ἐστὶν Alex.; eandem lectio- nis discrepantiam in app. crit. adnotat Bekkerus, sed omisiss per hypothetæe negligentiam codicum notis.

§. 10. πρῶτον αἰδιον] πρῶτον αἰδιον αἰδιον Fb; Alex. et Bess. vulgatam tuentur. | ἐπεὶ γὰρ — αἰδιον· εἶναι] om. pr. Eb; ἐπεὶ δὲ rec. Eb. | ἡ γέ- νεσις] ἡ om. A. | ἐπὶ τὸ ἄνω] ἐπὶ τῶν ἄνω Ald.; eadem deinde editio post αἰδιον εἶναι hæc addit: τοῦτο δὲ ἀδύνατον. Expunxit Casaubonus.

§. 11. ἔτι δὲ] ἐπὶ δὲ AFB Alex.

§. 12. ἐγχειρήσειεν] ἐγχειρίσειεν S. | πράττειν] πράττειν EEb. | ἐν τοῖς τοιούτοις] ἐν τοιούτοις E, ἐν τοῖς οὖτοις A probante Brandisio. | τέλος πέρας] πέρας τέλος SAb.

§. 13. ἀνάγεσθαι] εἶναι Q. | αἰεὶ τε γὰρ] τε om. T. | ἐχόμενόν ἐστιν] ἐστὶν om. A.

§. 14. πρὶν ἢ] ἡ om. TAb Ald. | ἰλθεῖν] ἰλθῃ A.

§. 15. ἡ] ἡ SEb Camot. | ἀριθμήσει] ἀριθμῇ A.

γραμμῆς, ἣ κατὰ τὰς διαιρέσεις μὲν οὐχ ἴσται· νοῆσαι δ' ἐκ ἔστι μὴ
στήσαντα· διόπερ ἐκ ἀριθμήσει τὰς τομὰς ὁ τὴν ἀπειρον διεξιὼν. ἀλλὰ 16
καὶ τὴν ὕλην ἐν κινουμένῳ νοεῖν ἀνάγκη, καὶ ἀπείρῳ ἐθενεῖ εἶναι· εἰ
δὲ μή, ἐκ ἀπείρῳ γ' εἶναι τὸ ἀπείρῳ εἶναι. ἀλλὰ μὴν καὶ εἰ ἀπειρά γ' 17
ἦσαν πλήθει τὰ εἶδη τῶν αἰτίων, οὐκ ἂν ἦν οὐδ' οὕτω τὸ γινώσκειν·
τότα γὰρ εἰδέναι οἰόμεθα, ὅταν τὰ αἰτία γνωρίσωμεν· τὸ δ' ἀπειρον κατὰ
τὴν πρόσθεσιν ἐκ ἔστιν ἐν πεπερασμένῳ διεξελεθεῖν.

C a p. 3.

- 995^a Αἱ δ' ἀκροάσεις κατὰ τὰ ἔθνη συμβαίνουσιν· ὥς γὰρ εἰώθαμεν, ἔως 1
ἀξιῶμεν λέγεσθαι, καὶ τὰ παρὰ ταῦτα ἐκ ὁμοιο φαίνεται ἀλλὰ διὰ τὴν
ἀσυνήθειαν ἀγνωστότερα καὶ ξενικώτερα· τὸ γὰρ σύνηθες γνωριμώτερον.
ἡλικίην δὲ ἰσχύει τὸ σύνηθες αἱ νόμοι διηλοῦσιν, ἐν οἷς τὰ μινθώδη 2
καὶ παιδαριώδη μῦθον ἰσχύει τῷ γινώσκειν περὶ αὐτῶν διὰ τὸ ἔθος. οἱ 3
μὲν ἦν, εἰ μὴ μαθηματικῶς λέγῃ τις, ἐκ ἀποδιχοῦται τῶν λεγόντων, οἱ
δ', ἂν μὴ παραδειγματικῶς, οἱ δὲ μῦθον ἀξιούσιν ἐπάγεσθαι ποιητήν.
καὶ οἱ μὲν πάντα ἀκριβῶς, τοὺς δὲ λυπεῖ τὸ ἀκριβὲς ἢ διὰ τὸ μὴ δύνασθαι 4
συνεῖρειν ἢ διὰ τὴν μικρολογίαν· ἔχει γάρ τι τὸ ἀκριβὲς τοιοῦτον, ὥς
10 Br. καθάπερ ἐπὶ τῶν συμβολαίων, καὶ ἐπὶ τῶν λόγων ἀνελεύθερον εἶναι τις 5
δοκεῖ. διὸ δεῖ πεπαιδευθῆναι πῶς ἕκαστα ἀποδεκτέον, ὥς ἄτοπον ἅμα 6
ζητεῖν ἐπιστήμην καὶ τρόπον ἐπιστήμης. ἔστι δ' οὐδέτερον ῥᾶδιον λαβεῖν.

§. 16. ἐν κινουμένῳ] κινουμένην Var. Lect. ap. Alex. 600, b, 10. | ἐθενεῖ] οἰδὲν ST. BbCbEh Ald.; cum nostra lectione faciunt Alex. et Bess. | γ' εἰς] δ' εἰς B. | τὸ ἀπείρῳ] τοῦ ἀπείρῳ Eb.

§. 17. ἀλλὰ μὴ καὶ εἰ] εἰ om. S. | πρόσθεσιν] πρόσθειν SAb.

§. 1. συμβαίνουσιν] συμβαίνουσαι Fb et Alex. 601, b, 9.; sed idem alteram vicissim scripturam reddit 602, b, 17. | ἀξιῶμεν λέγεσθαι] ἀξιοῦμεν εἶναι τὸ λέγεσθαι Fb; eandem lectionem sequitur Alex., sed addens: δοκεῖ τὸ εἶναι παρῆκτον εἶναι. εἰ δὲ εἴη γεγραμμένον, λοιπὸν ἂν τῷ εἶναι τὸ λέγεσθαι ἄλλως· τὸ γὰρ ἄλλως λέγεσθαι τινα καὶ ὡς μὴ εἰδόμεθα, ἀγνωστότερα ποιεῖ τὰ λεγόμενα 601, b, 16. | γνωριμώτερον] γνωρίμον Ab.

§. 2. ἐν οἷς τὰ] ἐν οἷς περὶ τὰ B. | διὰ τὸ ἔθος] διὰ om. B. Textum codicis B recepit Brandisius; Alexander in paraphrasi et Bessario vulgatam exprimunt.

§. 3. ἐπάγεσθαι] μεταάγεσθαι Q.

§. 4. συμβολαίων] συμβόλων Eb. | τις δοκεῖ] δοκεῖ τις B.

§. 5. πεπαιδευθῆναι] πεπαιδευθῆναι E. | δ' οὐδέτερον] δι' ὁμάρον AbFb.

§. 6. τρόπος] λόγος Fb; utriusque scripturae mentionem facit Alex. 602, a, 18.: nostram expressit Bessario.

τὴν δ' ἀκριβολογίαν τὴν μαθηματικὴν οὐκ ἐν ἅπασιν ἀπαιτητέον, ἀλλ' ἐν τοῖς μὴ ἔχουσιν ὕλην. διόπερ οὐ φυσικὸς ὁ τρόπος· ἅπανα γὰρ ἴσως
 7 ἢ φύσις ἔχει ὕλην. διὸ σκεπτέον πρῶτον τί ἐξιν ἡ φύσις· ἔτω γὰρ καὶ περὶ τίνος ἡ φυσικὴ δῆλον ἔσται, καὶ εἰ μιᾶς ἐπιστήμης ἢ πλειόνων τὰ αἷτια καὶ τὰς ἀρχὰς θεωρησαί ἐξιν.

LIBER III. (B)

Cap. 1.

- 1 Ἀνάγκη πρὸς τὴν ζητούμενην ἐπιστήμην ἐπελθεῖν ἡμᾶς πρῶτον, περὶ ὧν ἀπορῆσαι δεῖ πρῶτον· ταῦτα δ' ἐστὶν ὅσα τε περὶ αὐτῶν ἄλλως
- 2 ὑπελήφασί τινες, καὶν εἴ τι χωρὶς τούτων τυγχάνοι παρεωραμένοι. ἔστι δὲ τοῖς εὐπορῆσαι βυλομένοις προὔργον τὸ διαπορῆσαι καλῶς· ἡ γὰρ ὕπερον εὐπορία λύσις τῶν πρότερον ἀπορουμένων ἐσί, λύειν δ' ἔκ ἐξιν ἀγνοῦντας
- 3 τὸν δεσμόν. ἀλλ' ἡ τῆς διανοίας ἀπορία δηλοῖ τῷτο περὶ τῷ πράγματος· ἥ γὰρ ἀπορεῖ, ταύτη παραπλήσιον πέπονθε τοῖς δεδεμένοις· ἀδύνατον γὰρ
- 4 ἀμφοτέρως προελθεῖν εἰς τὸ πρόσθεν. διὸ δεῖ τὰς δυσχερείας τεθεωρηκέναι πάσας πρότερον, τῶν τε χάριν καὶ διὰ τὸ τὰς ζητῶντας ἄνευ τῷ διαπορῆσαι πρῶτον ὁμοίως εἶναι τοῖς ποῖ δεῖ βαδίζειν ἀγνοῦσι, καὶ πρὸς τῶτοις
- 5 ἐδ' εἴ ποτε τὸ ζητούμενον εὗρηκεν ἢ μὴ γινώσκειν· τὸ γὰρ τέλος τούτω 995b μὲν οὐ δῆλον, τῷ δὲ προηπορηκότι δῆλον. ἔτι δὲ βέλτιον ἀνάγκη ἔχειν 41 Bc. πρὸς τὸ κρίναι τὸν ὥπερ ἀντιδίκων καὶ τῶν ἀμφισβητῶντων λόγων ἀκηκοῦτα
- 6 πάντων. ἔστι δ' ἀπορία πρώτη μὲν περὶ ὧν ἐν τοῖς πεφρομισασμένοις

§. 7. τί ἐξιν ἡ φύσις] ἡ om. EQS, habet Alex. 588, a, 29. 602, b, 2. | περὶ τίνος] περὶ τίνων AbFb Alex. 588, a, 30. 602, b, 2.

§. 1. ζητούμενην] ita Ab; ceteri ἐπιζητούμενην, quod etiam Alex. prae-
bet in paraphr. | ἐπελθεῖν] ἀπελθεῖν Fb Ald. | ἡμᾶς πρῶτον] πρῶτον om.
AbFb, habent Alex. in paraphr. et Bess. | τυγχάνοι] τυγχάνη ESTAbBbCb.

§. 2. πρότερον ἀπορουμένων] προειρημένων ἀπόρων Fb et Alex. in
paraphr. | λύειν δ'] λύειν γὰρ Fb. | ἀγνοῦντας] ἀγνοῦντα ESTHbCb Ald.;
nostram lectionem confirmare videtur Alexandri paraphrasis.

§. 3. ἥ γὰρ ἀπορεῖ] ἡ γὰρ ἀπορία Ab. | πρόσθεν] ἔμπροσθεν Ald.

§. 4. οὐδ' εἴ ποτε τὸ ζητούμενον εὗρηκεν] εἰδέποτε τὸ ζητούμενον εἰ
εὗρηκεν Ab, quam lectionem recepit Brand. | προηπορηκότι] καλῶς προηπορη-
κότι SBbCb Ald.

§. 5. ἔτι δὲ] δεῖ om. Ab.

§. 6. πεφρομισασμένοις] πεπρομισασμένοις E; nostram scripturam

διηγορήσαμεν, πότερον μιᾶς ἢ πολλῶν ἐπιστημῶν θεωρῆσαι τὰς αἰτίας,
 καὶ πότερον τὰς τῆς οὐσίας ἀρχὰς τὰς πρῶτας ἐστὶ τῆς ἐπιστήμης ἰδεῖν
 μόνον, ἢ καὶ περὶ τῶν ἀρχῶν ἐξ ὧν δεικνύουσιν ἅπαντες, οἷον πότερον
 ἐνδέχεται ταὐτὸ καὶ ἐν ἅμα φάναι καὶ ἀποφάναι ἢ οὐ, καὶ περὶ τῶν
 ἄλλων τῶν τοιούτων. εἴτ' ἐστὶ περὶ τὴν οὐσίαν, πότερον μία περὶ πάσας 7
 ἢ πλείονές εἰσι, καὶ εἰ πλείονες, πότερον ἅπασαι συγγενεῖς, ἢ τὰς μὲν
 σοφίας τὰς δ' ἄλλο τι λεκτέον αὐτῶν. καὶ τῷτο δ' αὐτὸ τῶν ἀναγκαίων 8
 ἐστὶ ζητῆσαι, πότερον τὰς αἰσθητὰς οὐσίας εἶναι μόνον φατέον ἢ καὶ παρὰ
 ταύτας ἄλλας, καὶ πότερον μοναχῶς ἢ πλείονα γίνη τῶν οὐσιῶν, οἷον οἱ
 ποιῶντες τὰ τε εἶδη καὶ τὰ μαθηματικὰ μεταξὺ τούτων τε καὶ τῶν αἰσθη-
 τῶν. περὶ τε τούτων οὖν, καθάπερ φασί, ἐπισκεπτέον, καὶ πότερον περὶ 9
 τὰς οὐσίας ἢ θεωρία μόνον ἐστὶν ἢ καὶ περὶ τὰ συμβεβηκότα καθ' αὐτὰ
 ταῖς οὐσίαις. πρὸς δὲ τέτοις περὶ ταύτῃ καὶ ἑτέρῃ καὶ ὁμοίῃ καὶ ἀνομοίῃ 10
 καὶ ταυτότητος καὶ ἐναντιότητος, καὶ περὶ προτέρου καὶ ὑστέρου καὶ τῶν
 ἄλλων ἀπάντων τῶν τοιούτων, περὶ ὧν οἱ διαλεκτικοὶ πειρῶνται σκοπεῖν
 ἐκ τῶν ἐνδόξων μόνον ποιοῦμενοι τὴν σκέψιν, τίος ἐστὶ θεωρῆσαι περὶ
 πάντων. ἔτι δὲ τέτοις αὐτοῖς ὅσα καθ' αὐτὰ συμβέβηκεν· καὶ μὴ μόνον 11
 τί ἐστὶ τούτων ἕκαστον, ἀλλὰ καὶ ἄρα ἐν ἐνὶ ἐναντίον· καὶ πότερον αἱ
 42 Br. ἀρχαὶ καὶ τὰ στοιχεῖα τὰ γίνη ἐστὶν ἢ εἰς ἃ διαιρεῖται ἐνυπάρχοντα
 ἕκαστον· καὶ εἰ τὰ γίνη, πότερον ὅσα ἐπὶ τοῖς ἀτόμοις λέγεται τελευταῖα
 ἢ τὰ πρῶτα, οἷον πότερον ζῶον ἢ ἄνθρωπος ἀρχή τε καὶ μᾶλλον ἐστὶ
 παρὰ τὸ καθ' ἕκαστον. μάλιστα δὲ ζητῆτέον καὶ πραγματευτέον, πότερον 12

tuetur Alexander. | πολλῶν ἐπιστημῶν] πολλῶν ἐστὶν ἐπιστ. STBbCb Ald. |
 ἅπαντες] πάντες ABbB. | καὶ ἀποφάναι] om. E.

§. 7. πλείονές εἰσι] εἶον om. Fb. | καὶ εἰ] ita GbB: ceteri ὧν εἰ.

§. 8. ἢ πλείονα γίνη] ἢ πλειοναχῶς τὰ γίνη Ab; cum vulgata facere
 videtur Alex. io paraphr. 605, b, 31. Infra 2, 22 sine lectionis varietate sic
 legitur: καὶ πότερον μοναχῶς ἢ πλείονα γίνη τετέλεσται ὄντα τῶν οὐσιῶν.

§. 9. περὶ τὰς οὐσίας] ἐπὶ τὰς οὐσίας GbB. | ἢ θεωρία μόνον] μόνον
 ἢ θεωρία Fb.

§. 10. καὶ ταυτότητος] καὶ ἐναντίς FbT, om. EABGbB Bess. | ἐνδό-
 ξων μόνον] ἐνδόξων μόνων Ab.

§. 11. ἄρα] ita EAb: ceteri εἰ ἄρα. | τὰ γίνη εἰσιν] τὰ om. GbB, habet
 Alex. in lemm. 607, b, 42. | καὶ εἰ τὰ γίνη] εἰ om. E. | τὸ καθ' ἕκαστον]
 τὸν καθ' ἕκαστον GbB.

§. 12. μάλιστα] μᾶλλον Ab, μάλιστα praeter reliq. codd. Alexander in lemm.
 et Bess. | πότερον ἐστὶ τι] τι om. GbB, habet Alex. in paraphr. | αἵτιον]
 αἷτια Fb. | καθ' αὐτὸ ἢ οὐ] haec verba om. Ab, sed ea agnoscit Alex. in
 paraphr. et Bess. io versione. | καὶ τῷτο χωρεῖσθον] om. E, tuetur Alex. in
 paraphr., et versione sua exprimit Bess.

- ἔστι τι παρὰ τὴν ὕλην αἴτιον καθ' αὐτὸ ἢ δ, καὶ τὺτο χωρίζον ἢ οὐ,
 13 καὶ πότερον ἐν ἡ πλείω τὸν ἀριθμόν. καὶ πότερον ἔστι τι παρὰ τὸ σύνολον
 (λέγω δὲ τὸ σύνολον, ὅταν κατηγορηθῇ τι τῆς ὕλης) ἢ οὐθὲν, ἢ τῶν
 14 μὲν τῶν δ' οὐ, καὶ ποῖα ταῦτα τῶν ὄντων. ἔτι αἱ ἀρχαὶ πότερον ἀριθμῶ 996
 ἢ εἶδει ὠρισμέναι, καὶ αἱ ἐν τοῖς λόγοις καὶ αἱ ἐν τῷ ὑποκειμένῳ· καὶ
 πότερον τῶν φθαρτῶν καὶ ἀφθάρτων αἱ αὐταὶ ἢ ἕτεραι· καὶ πότερον
 15 ἀφθαρτοὶ πᾶσαι, ἢ τῶν φθαρτῶν φθαρταί. ἔτι δὲ τὸ πύτων χαλεπώτατον
 καὶ πλείστην ἀπορίαν ἔχον, πότερον τὸ ἐν καὶ τὸ ὄν, καθάπερ οἱ Πυ-
 θαγόρειοι καὶ Πλάτων εἰλεγον, ἔχ' ἑτερόν τί ἐστιν ἀλλ' ὡσαύτως τῶν ὄντων,
 16 ἢ οὐ, ἀλλ' ἑτερόν τι τὸ ὑποκείμενον, ὥσπερ Ἑμπεδοκλῆς φησὶ φιλίαν,
 17 ἄλλος δὲ τίς πῦρ, ὁ δὲ ὕδωρ, ὁ δὲ αἶρα. καὶ πότερον αἱ ἀρχαὶ καθόλου
 εἰσὶν ἢ ὡς τὰ καθ' ἑκάστα τῶν πραγμάτων, καὶ δυνάμει ἢ ἐνεργείᾳ. ἔτι
 πότερον ἄλλως ἢ κατὰ κίνησιν· καὶ γὰρ ταῦτα ἀπορίαν ἔν παρὰσχοι
 18 πολλήν. πρὸς δὲ τούτοις πότερον οἱ ἀριθμοὶ καὶ τὰ μήκη καὶ τὰ σχή-
 ματα καὶ αἱ ζημαὶ ὡσαύτως τινὲς εἰσιν ἢ οὐ, κἂν εἰ ὡσαύτως, πότερον κεχωρι-
 19 σμέναι τῶν αἰσθητῶν ἢ ἐνυπάρχουσαι ἐν τούτοις. περὶ γὰρ τέτων ἀπάντων
 οὐ μόνον χαλεπὸν τὸ ἐνυπορῆσαι τῆς ἀληθείας, ἀλλ' ἐδὲ τὸ διαπορῆσαι
 τῷ λόγῳ ῥᾶδιον καλῶς.

Cap. 2.

- 1 Πρῶτον μὲν ἐν περὶ ὧν πρῶτον εἶπομεν, πότερον μιᾶς ἢ πλείονος 43 Bc.
 εἰσὶν ἐπιστημῶν θεωρῆσαι πάντα τὰ γένη τῶν αἰτίων. μιᾶς μὲν γὰρ
 2 ἐπιστήμης πῶς ἂν εἴη μὴ ἐναντίας ὕσας τὰς ἀρχὰς γνωρίζειν; ἔτι δὲ
 πολλοῖς τῶν ὄντων οὐχ ὑπάρχουσι πᾶσαι. τίνα γὰρ τρόπον οἶόν τε κινήσεως

§ 13. ταῦτα τῶν ὄντων] ita Gdb: ceteri τοιαῦτα τῶν ὄντων.

§ 14. ἔτι αἱ] αἱ om. Ab. | καὶ αἱ ἐν τῷ ὑποκειμένῳ] αἱ add. EbbCbGdb. | αἱ αὐταὶ] αἱ om. S.

§ 15. ἔτι δὲ τὸ] ἔτι δὲ τὸ Gb, ἔτι δὲ τῶν Jb. | πότερον] om. Fb. | τὸ
 ἐν] καὶ τὸ ἐν Gb. | εἰλεγον] εἰλεγον Gdb, om. Fb. | ἑτερόν τί ἐστιν] τι
 om. Jb. | ὡσαύτως] ὡσαύτως Alex. | τὸ ὑποκείμενον] τὸ om. BbCb. | φησὶ] om. Jb.
 δὲ αἶρα] ita Ab Vet: ceteri ἢ αἶρα.

§ 16. καὶ δυνάμει ἢ ἐνεργείᾳ] om. Ab, tuentur Alex. et Bess.

§ 17. ἂν παρὰσχοι] ἂν om. Fb.

§ 18. κἂν εἰ ὡσαύτως] κἂν εἰ ὡσαύτως Ab, κἂν δὲ ὡσαύτως Ald. | ἐνυπάρ-
 χουσαι] add. Ab.

§ 1. ἐπιστημῶν] ἐπιστήμης Ab. | ὡσαύτως] ὡσαύτως Gb.

§ 2. ὑπάρχουσι πᾶσαι] ὑπάρχουσι πᾶσι πᾶσαι ES Ald. Bess. | τίνα γὰρ
 τρόπον] οἶόν τε τρόπον Gdb. | οἶόν τε] οἶοντα τῆς Ald. | τὰγαθῶ] ἀγα-
 θοῦ S. Ab. | εἰπερ ἅπαν] ὅπερ ἅπαν S. | ὁ ἂν ᾗ] ἢ ἂν ᾗ T. | δια τῆν
 αὐτῶ φύσιν] αὐτῶ pro αὐτῶ exhibent Alex. Ald. | ἔτι καὶ τὰλλα Ab.

ἀρχὴν εἶναι τοῖς ἀκινήτοις ἢ τὴν τὰγαθῶ φύσιν, εἴπερ ἅπαν, ὃ ἂν ἢ ἀγαθὸν καθ' αὐτὸ καὶ διὰ τὴν αὐτοῦ φύσιν, τέλος ἐστὶν καὶ οὕτως αἴτιον, ὅτι ἐκείνου ἕνεκα καὶ γίγνεται καὶ ἐστὶ τᾶλλα, τὸ δὲ τέλος καὶ τὸ ἕ ἕνεκα πράξεώς τινός ἐστι τέλος, αἱ δὲ πράξεις πᾶσαι μετὰ κινήσεως· ὥστ' ἐν τοῖς ἀκινήτοις ἐκ ἂν ἐνδέχοιτο ταύτην εἶναι τὴν ἀρχὴν ἐδ' εἶναι τι αὐτο-
 3 ἀγαθόν. διὸ καὶ ἐν τοῖς μαθημασιν οὐθὲν δαίκεται διὰ ταύτης τῆς αἰτίας, ἐδ' ἐστὶν ἀπόδειξις ἡδεμία διότι βέλτιον ἢ χεῖρον, ἀλλ' ἐδὲ τὸ παρὰπαν μέ-
 4 μνηται οὐθεις ἕθενός τῶν τοιούτων. ὥς ἐδὲ ταῦτα τῶν σοφιστῶν τινὲς οἶον Ἀρίσιππος προεπηλάκιζεν αὐτάς· ἐν μὲν γὰρ ταῖς ἄλλαις τέχναις, καὶ
 996b ταῖς βαναύσοις, οἷον ἐν τεκτονικῇ καὶ σκυτικῇ, διότι βέλτιον ἢ χεῖρον λέγεσθαι πάντα, τὰς δὲ μαθηματικὰς ἕθενά ποιεῖσθαι λόγον περὶ ἀγαθῶν
 5 καὶ κακῶν. ἀλλὰ μὴν εἴ γε πλείους ἐπιστῆμαι τῶν αἰτίων εἰδὶ καὶ ἕτεραι ἐτέρας ἀρχῆς, τίνα τούτων φατέον εἶναι τὴν ζητουμένην, ἢ τίνα μάλιστα
 6 τοῦ πράγματος τοῦ ζητουμένου ἐπιστήμονα τῶν ἐχόντων αὐτάς; ἐνδέχεται γὰρ τῷ αὐτῷ πάντας τὰς τρόπους τὰς τῶν αἰτίων ὑπάρχειν, οἷον οἰκίας,
 7 ὅθεν μὲν ἡ κίνησις, ἡ τέχνη καὶ ὁ οἰκοδόμος, ἕ δ' ἕνεκα, τὸ ἔργον, ὕλη δὲ γῆ καὶ λίθοι, τὸ δ' εἶδος ὁ λόγος. ἐκ μὲν οὖν τῶν πάλαι διωρι-
 44 Br. σμένων, τίνα χρὴ καλεῖν τῶν ἐπιστημῶν σοφίαν, ἔχει λόγον ἐκάστην προσαγο-
 8 ρεῖν. ἢ μὲν γὰρ ἀρχικωτάτη καὶ ἡγεμονικωτάτη, καὶ ἢ ὥσπερ δούλας οὐδ' ἀντειπεῖν τὰς ἄλλας ἐπιστήμας δίκαιον, ἢ τοῦ τέλους καὶ τὰγαθῶ
 9 τοιαύτη (τούτου γὰρ ἕνεκα τᾶλλα)· ἢ δὲ τῶν πρώτων αἰτίων καὶ τοῦ

§. 3. οὐθεις ἕθενός] ἕθενός om. T. Vitiose Bessario locum nostrum ita distinguit: »unde in mathematicis nihil per hanc causam probatur, nec est aliqua demonstratio. Quare ejus, quod melius aut pejus, et omnino alicujus talium, nemo mentionem facit.«

§. 4. ταῖς βαναύσοις] ταῖς βαναύσοις αὐταῖς S. A. B. B. C. b. Ald. Bess. | καὶ κακῶν] καὶ καλῶν A. b; κακῶν tuerentur Alex. in paraphr. et interpretes latini.

§. 5. εἴγε πλείους] πλείους εἴγε F. b. | ἕτεραι ἐτέρας] ἐτέρα ἐτέρας ET Bess. | τῷ ζητουμένῳ] om. A. b, habent Bess. et Alex. in lemm.

§. 6. τὰς τῶν αἰτίων] τὰς add. F. A. b, non agnoscit Alex. in paraphr. 610, a, 5.

§. 7. ἔχει λόγον] ita ET G. b. J. b: ceteri οὐδαμῶς ἔχει λόγον. Nostram lectionem confirmat paraphrasis Alexandri 610, b, 2. 8. et versio latina Bessarionis, ad quas auctoritates provocans deleri οἰδαμῶς primus voluit Fonseca. Atque delevit Casaub.

§. 8. ἢ μὲν γὰρ] ita E. G. b. Ald. Alex. in paraphr. et Bess.: vulgo ἢ μὲν γὰρ. | ἡγεμονικωτάτη] ἡ γενικωτάτη A. b. | δούλας] om. G. b. J. b. | ἀντειπεῖν] ἀντετελεῖν J. b. | ἢ] ἢ G. b. | τὰγαθῶ] ἀγαθῶ A. b. | τούτου] ita E. A. b. G. b. J. b: ceteri τούτων

§. 9. ἢ] ita E. G. b. J. b: ceteri ἢ. | μᾶλλον μὲν ἐιδήνας] om. F. b, habet Alex. | τὸν τί ἐστι] ita E, τὸ τί ἐστι G. b, τὸν τὸ τί ἐστι J. b: vulgo τῶν τί ἐστι. Nostrae

- μάλις ἐπιστητοῦ διωρίσθῃ εἶναι, ἢ τῆς οὐσίας ἂν εἴη τοιαύτη. πολλὰ γὰρ ἐπισταμένων τὸ αὐτὸ μᾶλλον μὲν εἶδέναι φαινόμενον τὸν τῷ εἶναι γνωρίζοντα τί τὸ πρᾶγμα ἢ τῷ μὴ εἶναι, αὐτῶν δὲ τῶν ἑτερον ἐτέρου μᾶλλον, καὶ μάλις τὸν τί εἶναι, ἀλλ' οὐ τὸν πόσον ἢ ποῖον ἢ τί ποιεῖν
- 10 ἢ πάσχειν πείθουν. ἔτι δὲ καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις τὸ εἶδέναι ἕκαστον, καὶ ὡς ἀποδείξεις εἰσὶ, τὸτ' οἰόμεθα ὑπάρχειν, ὅταν εἰδῶμεν τί ἐστίν, οἷον τί ἐστὶ τὸ τετραγωνίζεσθαι, ὅτι μέσης εὐρεσις· ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων.
- 11 περὶ δὲ τὰς γενέσεις καὶ τὰς πράξεις καὶ περὶ ἅσας μεταβολήν, ὅταν εἰδῶμεν τὴν ἀρχὴν τῆς κινήσεως. τοῦτο δ' ἕτερον καὶ ἀντικείμενον τῷ τελεί· ὥστ' ἄλλης ἂν δόξειεν ἐπιστήμης εἶναι τὸ θεωρῆσαι τῶν αἰτίων
- 12 τῶν ἕκαστον. ἀλλὰ μὴν καὶ περὶ τῶν ἀποδεικτικῶν ἀρχῶν, πότερον μίας ἐστὶν ἐπιστήμης ἢ πλειόνων, ἀμφισβητήσιμόν ἐστιν. λέγω δὲ ἀποδεικτικὰς τὰς κοινὰς δόξας, ἐξ ὧν ἅπαντες δεικνύουσιν, οἷον ὅτι πᾶν ἀναγκαῖον ἢ φάναι ἢ ἀποφάναι, καὶ ἀδύνατον ἅμα εἶναι καὶ μὴ εἶναι, καὶ ὅσαι ἄλλαι τοιαῦται προτάσεις, πότερον μία τῶν ἐπιστήμη καὶ τῆς ἐσίας ἢ ἐτέρα, καὶ
- 13 εἰ μὴ μία, ποτέραν χορὴν προσαγορεύειν τὴν ζητούμενην νῦν. μίας μὲν οὖν ἢ ἐυλόγον εἶναι· τί γὰρ μᾶλλον γεωμετρίας ἢ ὅποιαν περὶ τῶν ἐστίν 45 B. ἴδιον τὸ ἐκαίειν; εἴπερ ὅν ὁμοίως μὲν ὅποιαν ἐστίν, ἀπασῶν δὲ μὴ ἐνδέχεται, ὥσπερ οὐδὲ τῶν ἄλλων οὕτως ἰδὲ τῆς γνωρίσεως τὰς ἐσίας ἰδίον 997 A
- 14 ἐστὶ τὸ γνωσκέναι περὶ αὐτῶν. ἅμα δὲ καὶ τίνα τρόπον ἔσται αὐτῶν ἐπιστήμη; τί μὲν γὰρ ἕκαστον τῶν τυγχάνει ὅν καὶ νῦν γνωρίζομεν· χρῶνται

lectioni patrocinator Alexander, quem, cum verbum nostrum ita reddat τῶν τῷ εἶναι γνωρίζοντων μάλις εἶδέναι λέγομεν τὸν τί ἐστὶ τὸ πρᾶγμα εἰδόντα ἢ τὸν ὅτι αὐτῷ συμβέβηκεν 610, b, 40, dubitari vix potest legisse τὸν τί ἐστὶ et τὸν πόσον. Eundem textum ante oculos habuit Bess., cuius haec est interpretatio: vet maxime illum, qui quid est, non vero illum, qui quantum, aut quale, aut quid agere, sive quid pati natura aptum est. | τὸν πόσον] ita EGB: ceteri τῶν πόσον.

§. 10. ἔτι δὲ καὶ ἐν] ἔτι δὲ καὶ ἐν Gb. | οἷον τί ἐστὶ] om. T.

§. 11. ἅσας μεταβολήν] πᾶσαν μεταβολήν AGb. | ὥστ' ἄλλης ἂν] ὥς ἂν ἄλλης T; Alexander scribi mavult addita negatione ὥστε οὐκ ἄλλης ἂν κτλ. 611, b, 10., atque recepit eam emendationem Fonseca.

§. 12. περὶ τῶν ἀποδεικτικῶν] περὶ om. Fb. | τὰς κοινὰς δόξας] ita EAb. Bess.: ceteri καὶ τὰς κοιν. δόξ. | οἷον ὅτι πᾶν ἀναγκαῖον] οἷον ὅτι τὸ ἀναγκαῖον Gb. | καὶ ἂν εἴη μὴ μία B. | τὴν ζητούμενην νῦν] νῦν add. ETAB. Bess.

§. 13. περὶ τούτων] τῶν περὶ τούτων Ab. | ἐστὶν ἴδιον] ἴδιον ἐστὶ Gb. | μὴ ἐνδέχεται] μὴδὲ ἐνδέχεται Gb. | ὥσπερ ἰδὲ T.

§. 14. καὶ τίνα] καὶ τίνα Ald. | αὐτῶν ἐπιστήμη] αὐτοῖς ἢ γνωστὴ Alex. in lemm. 612, a, 37. | γῶν] ita ETAB: ceteri ὅν.

γοῦν ὡς γιγνωσκομένοις αὐτοῖς καὶ ἄλλαι τέχναι. εἰ δὲ ἀποδεικτικὴ περὶ 15
 αὐτῶν ἐστί, δεήσει τι γένος εἶναι ὑποκείμενον, καὶ τὰ μὲν πάθη τὰ δ'
 ἀξιωματ' αὐτῶν. περὶ πάντων γὰρ ἀδύνατον ἀπόδειξιν εἶναι· ἀνάγκη γὰρ 16
 ἕκ τινων εἶναι καὶ περὶ τι καὶ τινων τὴν ἀπόδειξιν· ὥςτε συμβαίνει πάντων
 εἶναι γένος ἐν τι τῶν δεικνυμένων· πᾶσαι γὰρ αἱ ἀποδεικτικαὶ χρῶνται
 τοῖς ἀξιώμασιν. ἀλλὰ μὴν εἰ ἑτέρα ἢ τῆς ἐσίας καὶ ἢ περὶ τούτων, ποτέρα 17
 κυριωτέρα καὶ προτέρα πέφυκεν αὐτῶν; καθόλου γὰρ μάλιστα καὶ πάν-
 των ἀρχαὶ τὰ ἀξιωματὰ ἐστίν. εἴτ' ἐστὶ μὴ τῷ φιλοσόφῳ, τίος ἐστὶ περὶ
 αὐτῶν ἄλλον τὸ θεωρῆσαι τὸ ἀληθὲς καὶ τὸ ψεῦδος; ὅλως τε τῶν ἐσιῶν 18
 πότερον μία πασῶν ἐστὶν ἢ πλείους ἐπιστῆμαι; εἰ μὲν οὖν μὴ μία, ποίας
 ἐσίας θετέον τὴν ἐπιστήμην ταύτην; τὸ δὲ μίαν πασῶν ἕκ εὐλογον· καὶ γὰρ
 ἂν ἀποδεικτικὴ μία περὶ πάντων εἴη τῶν συμβεβηκότων, εἴπερ πᾶσα ἀπο-
 δεικτικὴ περὶ τι ὑποκείμενον θεωρεῖ τὰ καθ' αὐτὰ συμβεβηκότα ἐκ τῶν
 κοινῶν δοξῶν. περὶ ἐν τὸ αὐτὸ γένος τὰ συμβεβηκότα καθ' αὐτὰ τῆς αὐτῆς 19
 ἐστὶ θεωρῆσαι ἐκ τῶν αὐτῶν δοξῶν. περὶ τε γὰρ τὸ ὅτι μιᾶς, καὶ ἐξ ὧν
 μιᾶς, εἴτε τῆς αὐτῆς εἴτε ἄλλης· ὥστε καὶ τὰ συμβεβηκότα, εἴτ' αὐταὶ
 θεωρηθῶσιν, εἴτ' ἐκ τούτων μία. ἔτι δὲ πότερον περὶ τὰς οὐσίας μόνον 20
 46 Br. ἢ θεωρία ἐστὶν ἢ καὶ περὶ τὰ συμβεβηκότα ταύταις· λέγω δ' οἶον, εἰ τὸ

§. 15. εἰ δὲ ἀποδεικτικὴ] ἢ δὲ ἀποδεικτικὴ T.

§. 16. ἀδύνατον ἀπόδειξιν εἶναι] ἀπύδειξιν εἶναι ἀδύνατον GbJb. | γένος ἐν τι] ἐν om. Ab, habent Alex. et Bess.

§. 17. τῷ φιλοσόφῳ] τῷ σοφῷ Ald. | καὶ τὸ ψεῦδος] τὸ om. EbCbJb.

§. 18. θετέον] ῥητέον GbJb. | περὶ πάντων εἴη] περὶ πάντων ἂν εἴη Ab; Alex. nostram lectionem tuetur. | τῶν συμβεβηκότων] τῶν καθ' αὐτὸ συμβεβηκότων SBbCb Ald.; Alexandri et Bessarionis textus cum nostro consentit. | θεωρεῖ τὰ καθ' αὐτὰ] θεωρεῖται καθ' αὐτὰ T Ald.

§. 19. ἐστὶ θεωρῆσαι] θεωρῆσαι ἐστὶ Ab. | τὸ ὅτι] καὶ ὅτι Var. Lect. ap. Brand., ὃ AbFb; eadem lectionis discrepantia est in commentariis interpretum graecorum: et Syrianus quidem nostram scripturam ante oculos habuit, cf. Brand. schol. gr. in Ar. Met. 84, 2. 5., sed Alex. modo ὃ legit 614, b, 35. 615, a, 19., modo omisis τὸ ὅτι vel ὃ hunc textum exhibet: περὶ τε γὰρ μιᾶς κτλ. 614, a, 24. 28. Bess.: circa enim quod est unius, et ex quibus unius. Vet.: ἑνὴν circa ipsum quia, unius. α | εἴτε ἄλλης] εἴτε τῆς ἄλλης FbCb Ald., εἴτε ἄλλοις Cb; cum textu Bekkeri faciunt Alex. et Syr. | αὐταὶ] αὐταὶ Ald. Vet. Bess., eandem lectionem praebent Syrian. et Alex. in lemm. 614, b, 14., sed hic adnotans γράφεται ἐν τισιν ἀντὶ τῷ εἶθ' αὐταὶ, εἶθ' αἰ αὐταὶ 615, a, 13. Fonseca in textu habet εἶθ' εἰσὶν αὐταὶ θεωρ., errore manifesto. | θεωρηθῶσι] θεωρηθῶσιν AbFb Alex. in lemm.

§. 20. μόνον ἢ θεωρία] ἢ θεωρία μόνον omnes praeter Ab. | ἢ καὶ περὶ] καὶ om. Cb, περὶ om. Fb. | οὐσία τίς ἐστὶ] οὐσία τί ἐστὶ T. | γνωρίζειν ἐπιστῆμης] γνωρίζειν ἐστὶν ἐπιστῆμης Ab.

- στερεὸν οὐσία τις ἐστὶ καὶ γραμμαὶ καὶ ἐπίπεδα, πότερον τῆς αὐτῆς ταῦτα γνωρίζειν ἐπιστήμης καὶ τὰ συμβεβηκότα περὶ ἕκαστον γένος, περὶ
 21 ὧν αἱ μαθηματικαὶ δεικνύουσιν, ἢ ἄλλης. εἰ μὲν γὰρ τῆς αὐτῆς, ἀπο-
 δεικτική τις ἂν εἴη καὶ ἡ τῆς οὐσίας· οὐ δοκεῖ δὲ τοῦ τί ἐξιν ἀπόδειξις
 εἶναι. εἰ δ' ἐτέρας, τίς ἔσαι ἢ θεωρεῖσα περὶ τὴν ἑσῖαν τὰ συμβεβηκότα;
 22 τοῦτο γὰρ ἀποδῶναι παγγάλεπον. ἔτι δὲ πότερον τὰς αἰσθητὰς ἑσῖας
 μόνας εἶναι φαιτόν ἢ καὶ παρὰ ταύτας ἄλλας· καὶ πότερον μοναχῶς ἢ πλείω 997b
 γένη τετύχηκεν ὅσα τῶν ἑσῶν, οἷον οἱ λέγοντες τὰ τε εἶδη καὶ τὰ
 23 μεταξὺ, περὶ ἃ τὰς μαθηματικὰς εἶναι φασιν ἐπιστήμας. ὥς μὲν οὖν
 λέγομεν τὰ εἶδη αἰτία τε καὶ ἑσῖας εἶναι καθ' αὐτάς· εἰρηται ἐν τοῖς
 πρώτοις λόγοις περὶ αὐτῶν· πολλαχῇ δ' ἐχόντων δυσκολίαν, ἕθενος ἤττον
 ἄτοπον τὸ φάναι μὲν εἶναι τινὰς φύσεις παρὰ τὰς ἐν τῷ ὕρανῳ, ταύτας
 δὲ τὰς αὐτάς φάναι τοῖς αἰσθητοῖς πλὴν ὅτι τὰ μὲν αἰδία τὰ δὲ φθαρτά.
 24 αὐτὸ γὰρ ἀνθρωπὸν φασιν εἶναι καὶ ἵππον καὶ ἰνίμιαν, ἄλλο δ' οὐδέν,
 παραπλήσιον ποιοῦντες τοῖς θεοῖς μὲν εἶναι φάσκουσιν, ἀνθρωποειδεῖς
 δὲ ὅτε γὰρ ἐκείνοι ἕθεν ἄλλο ἐποῖεν ἢ ἀνθρώπου αἰδίου, οὗθ' ἔτοι
 25 τὰ εἶδη ἀλλ' ἢ αἰσθητὰ αἰδία. ἔτι δὲ εἰ τις παρὰ τὰ εἶδη καὶ τὰ αἰσθητὰ
 26 τὰ μεταξὺ θήσεται, πολλὰς ἀπορίας ἔξει. δηλον γὰρ ὡς ὁμοίως γραμμαὶ τε
 παρ' αὐτάς καὶ τὰς αἰσθητὰς ἴσονται καὶ ἕκαστον τῶν ἄλλων γενῶν· ὥσθ'
 ἐπεὶπερ ἡ ἀστρολογία μία τέτων ἐξίν, ἔσαι τις καὶ οὐρανὸς παρὰ τὸν αἰσθη-
 τὸν οὐρανὸν καὶ ἡλιός τε καὶ σελήνη καὶ τὰλλα ὁμοίως τὰ κατὰ τὸν ὕρανόν. 47 B.
 27 καίτοι πῶς δεῖ πισῦσαι τύτοις; οὐδὲ γὰρ ἀκίνητον εὐλογον εἶναι, κινέ-
 28 μενον δὲ καὶ πατελῶς ἀδύνατον. ὁμοίως δὲ καὶ περὶ ὧν ἡ ὀπτική πρα-
 γματεύεται καὶ ἡ ἐν τοῖς μαθήμασιν ἀρμονική· καὶ γὰρ ταῦτα ἀδύνατον
 εἶναι παρὰ τὰ αἰσθητὰ διὰ τὰς αὐτάς αἰτίας· εἰ γὰρ ἐξιν αἰσθητὰ

§. 21. ἀποδεικτική τις] τις om. Alex. in lemm. | ἔσται] ἐστὶν S. | παγγάλεπον] χαλιτόν Gb.

§. 22. ἔτι δὲ] δι om. Gb. | ὅσα τῶν ἑσῶν] om. Ald. | περὶ ἃ] ἃ om. Ab.

§. 23. αἰτία τε καὶ] αἰτία τε τῆς Gb. | πολλαχῇ δ' ἐχόντων δυσκολίαν] πολλὰς δ' ἐχόντων δυσκολίας Fb. | πλὴν ὅτι] πλὴν τί Ab.

§. 24. καὶ ἵππον] καὶ αἰτὸ ἵππον T Ald. Bess. | παραπλήσιον ποιοῦντες] παραπλήσιον μὲν ποιοῦντες T Ald. | ἀνθρωποειδεῖς δὲ] ἀνθρωποειδεῖς δ' εἶτας Ab Vet. | ἐποῖεν] ποιοῦν Ab.

§. 25. τὰ μεταξὺ] τὰ om. Fb. | θήσεται] τίθεται Fb.

§. 26. παρ' αὐτάς] παρὰ ταύτας Ab. | ἡλιός τε καὶ] τε add. EAb.

§. 27. καίτοι πῶς] καὶ τοί πως Ald.

§. 28. ἐν τοῖς μαθήμασιν] ἐν τοῖς μαθηματικοῖς T Ald. | ἀδύνατον] ἀδύνατα S. | παρὰ τὰ αἰσθητὰ] περὶ τὰ αἰσθητὰ Gb.

μεταξὺ καὶ αἰσθήσεως, ὃλον ὅτι καὶ ζῶα ἔσονται μεταξὺ αὐτῶν τε καὶ
 τῶν φθαρτῶν. ἀπορήσει δ' ἂν τις καὶ περὶ ποῖα τῶν ὄντων δεῖ ζητεῖν 29
 ταύτας τὰς ἐπισήμας. εἰ γὰρ τέτθ' διοίσει τῆς γεωδαισίας ἢ γεωμετρίας
 μόνον, ὅτι ἢ μὲν τέτων ἔστιν ὧν αἰσθανόμεθα ἢ δ' ἢ αἰσθητῶν, ὃλον
 ὅτι καὶ παρ' ἱατρικῆς ἔσαι τις ἐπισήμη καὶ παρ' ἐκάστην τῶν ἄλλων μεταξὺ
 αὐτῆς τε ἱατρικῆς καὶ τῆςδε τῆς ἱατρικῆς. καίτοι πῶς τέτο δυνατόν; 30
 καὶ γὰρ ἂν ὑγιεῖν ἅττα εἴη παρὰ τὰ αἰσθητὰ καὶ αὐτὸ τὸ ὑγιεῖνόν.
 ἅμα δὲ οὐδὲ τοῦτο ἀληθές, ὥς ἢ γεωδαισία τῶν αἰσθητῶν ἐστὶ μεγεθῶν 31
 καὶ φθαρτῶν· ἐφ' οὗριτο γὰρ ἂν φθειρομένων. ἀλλὰ μὲν ἰδὲ τῶν αἰσθη- 32
 998 α τῶν ἂν εἴη μεγεθῶν ἰδὲ περὶ τὸν ἕρανόν ἢ ἀερολογία τόνδε. ὅτε γὰρ αἱ αἰσθη-
 τὰι γραμμαὶ τοιαῦταί εἰσιν οἷας λέγει ὁ γεωμέτρης· οὐδὲν γὰρ εὐθὺ τῶν
 αἰσθητῶν ἔως ἰδὲ στρογγύλον· ἄπτεται γὰρ τῷ κατόνος ἢ κατὰ σιμῆς
 ὁ κύκλος, ἀλλ' ὥσπερ Πρωταγόρας ἔλεγεν ἰλέγχων τὰς γεωμέτρους, ἔθ'
 αἱ κινήσεις καὶ ἕλικες τῷ ἕρανῳ ὅμοιαι, περὶ ὧν ἢ ἀερολογία ποιεῖται
 τοὺς λόγους, οὕτε τὰ σημεῖα τοῖς ἀέροις τὴν αὐτὴν ἔχει φύσιν. εἰσὶ δὲ 33
 48 B. τινες οἱ φασιν εἶναι μὲν τὰ μεταξὺ ταῦτα λεγόμενα τῶν τε εἰδῶν καὶ
 τῶν αἰσθητῶν, ἢ μὴν χωρὶς γε τῶν αἰσθητῶν ἀλλ' ἐν τούτοις· οἷς τὰ
 συμβαίνοντα ἀδύνατα πάντα μὲν πλείονος λόγῳ διελθεῖν, ἱκανὸν δὲ καὶ

§. 29. *περὶ ποῖα*] *περὰ ποῖα E*; *nostram scripturam ante oculos habuit*
Alex. 617, a, 39., et expressit Bessario. | *τούτῃ διοίσει*] *τοῦτο διοίσει Ald.* |
γεωδαισίας] *γεωδοσίας Gb*; *ceterum Aldina totum versum ita reddit: εἰ γὰρ*
τέτθ' διοίσει τῆς γεωμετρίας μόνον, ὅτι κτλ. Bess.: nisi enim in hoc differret so-
lulum a Geometria Geodæsiæ, quasi legerit τῆς γεωμετρίας ἢ γεωδαιοῖα. | *ὧν*
αἰσθανόμεθα] *ἂ αἰσθανόμεθα ESTBbCbJb.* | *ὃλον ὅτι καὶ*] *ὃλον οὖν*
ἦται καὶ SBb, ὃλον καὶ Gb. | *ἔσαι*] *ἢ ἔσαι Gb.* | *παρ' ἐκάστην*] *παρ' ἐκάστης*
Gb. | *μεταξὺ αὐτῆς*] *μεταξὺ τῆς GbJb.* | *τῆςδε τῆς*] *τῆς τε τῆς Gb, τῆςδε*
sine τῆς S.

§. 30. *ἅττα*] *om. T.* | *ἅττα*] *τὰ A.* | *παρὰ*] *περὶ Gb.*

§. 31. *ἅμα δὲ ἰδὲ*] *ἰδὲ add. ESTAFbGb Bess. Vet.* *Addendum esse*
primus vidit Casaub. | *ἢ γεωδαιοῖα*] *ἢ om. T.*

§. 32. *ἰδὲ τῶν αἰσθητῶν*] *ἰδ' αἰσθητῶν A.* | *οἱ δὲ περὶ τὸν ἕρα-*
νόν ἢ ἀερολογία] *ἰδ' ἢ περὶ τὸν ἕρανόν ἀερολογία ABb.* | *ἰδὲ γὰρ αἱ*] *αἱ*
om. A. | *ἰδὲ στρογγύλον*] *ὅτε στρογγύλον Gb.* | *ἰλέγχων τὰς γεωμέτρους*
τὰς γεωμέτρους ἰλέγχων T. | *καὶ ἕλικες*] *καὶ αἱ ἕλικες ES Ald.* | *τοῦ ἕρανῳ*
om. S. | *ὅμοιαι*] *om. A.* | *ἢ ἀερολογία*] *ἢ om. A.* | *τὰ σημεῖα*] *τὰ om.*
Gb. | *ἔχει φύσιν*] *φύσιν ἔχει S.*

§. 33. *εἶναι μὲν*] *μὲν εἶναι Ald.* | *ταῦτα λεγόμενα*] *ταῦτα τὰ λεγ. S.* |
χωρὶς γε] *γε χωρὶς Fb et Alex. 618, a, 33.* | *οἷς τὰ συμβαίνοντα*] *οἱ τὰ*
συμβ. pr. E, οἷς τὰ συμβαίνοντα T.

- 34 τὰ τοιαῦτα θεωρῆσαι. οὐτε γὰρ ἐπὶ τούτων εὐλογον ἔχειν ἕτω μόνον, ἀλλὰ
 δηλόν ὅτι καὶ τὰ εἶδη ἐνδέχονται ἂν ἐν τοῖς αἰσθητοῖς εἶναι· τῷ γὰρ
 35 αὐτῷ λόγῳ ἀμφοτέρω ταυτὰ ἐσιν. ἔτι δὲ δύο σερεὰ ἐν τῷ αὐτῷ ἀναγκαῖον
 εἶναι τόπων, καὶ μὴ εἶναι ἀκίνητα ἐν κινουμένοις γε ὄντα τοῖς αἰσθητοῖς.
 36 ὅλως δὲ τίνος ἕνεκ ἂν τις θεῖη εἶναι μὲν αὐτά, εἶναι δ' ἐν τοῖς αἰσθη-
 τοῖς; ταῦτα γὰρ συμβήσεται ἄτοπα τοῖς προειρημένοις· ἔσαι γὰρ ἔρα-
 τός τις παρὰ τὸν οὐρανόν, πλήν γ' οὐ χωρὶς ἀλλ' ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ·
 ὅπερ ἐστὶν ἀδυνατώτερον.

C a p. 3.

- 1 Περὶ τε τούτων ἢν ἀπορία πολλή πῶς δεῖ θέμενον τυχεῖν τῆς ἀλη-
 θείας, καὶ περὶ τῶν ἀρχῶν πότερον δεῖ τὰ γένη στοιχεῖα καὶ ἀρχὰς ὑπο-
 2 λαμβάνειν ἢ μᾶλλον ἐξ ὧν ἐνυπαρχόντων ἐστὶν ἕκαστον πρῶτον, οἷον
 φωνῆς στοιχεῖα καὶ ἀρχαὶ δοκῶσιν εἶναι ταῦτ' ἐξ ὧν σύγκεινται αἱ φωναὶ
 πᾶσαι πρώτων, ἀλλ' ἢ τὸ κοινὸν ἢ φωνή· καὶ τῶν διαγραμμάτων ταῦτα
 στοιχεῖα λέγομεν, ὧν αἱ ἀποδείξεις ἐνυπάρχουσιν ἐν ταῖς τούτων ἀποδείξεσιν
 3 ἢ πάντων ἢ τῶν πλείων. ἔτι δὲ τῶν σωμάτων καὶ οἱ πλείω λέγοντες εἶναι
 στοιχεῖα καὶ οἱ ἔν, ἐξ ὧν σύγκειται καὶ ἐξ ὧν συνέστηκεν ἀρχὰς λέγουσιν
 εἶναι, οἷον Ἐμπέδοκλῆς πῦρ καὶ ὕδωρ καὶ τὰ μετὰ τούτων στοιχεῖα γῆσιν
 εἶναι ἐξ ὧν ἐστὶ τὰ ὄντα ἐνυπαρχόντων, ἀλλ' οὐχ ὡς γένη λέγει ταῦτα

§. 34. ἕτοι μόνον] ἕτοι om. SBbCb, ἕτοι μόνων GbJb. | ὕτε καὶ τὰ εἶδη] ὅτι εἶδη Ald.

§. 35. ἔτι δὲ] ἔτι τε E. | ἐν τῷ αὐτῷ ἀναγκαῖον] ἀναγκαῖον ἐν τῷ αὐτῷ GbJb. | γε ὄντα] τε ὄντα T Ald.

§. 36. ὅλως δὲ] ὅλως δὲ καὶ T Ald. | ταῦτα γὰρ] ταῦτα γὰρ Ald., ταῦτά γάρ καὶ Gb. | ἄτοπα] ἄστογον SBb Ald. | προειρημένοις] ἐρημένοις Gb. | ἔσαι γὰρ] ἔσαι γὰρ T. | ὅπερ] ὁ Ab.

§. 4. οὖν] om. Ab. | πότερον] πότερα E; nostram scripturam tuetur Alex. | ἐνυπαρχόντων] ἐπαρχόντων Ab; cum vulgata ἐνυ. facit Alex. | ἕκαστον] ἕκαστα Fb Alex. | πρῶτον] πρῶτων rec. Jb et Vet.; nostram scripturam etiam Alex. praebet in lemm. 619, a, 3., eandem exprimit Bess.

§. 2. ταῦτ'] om. GbJb, Vet. | σύγκεινται] σύγκειται Gb. | αἱ φωναὶ] πᾶσαι] πᾶσαι om. AbGb. | πρώτων] πρῶτον TAb Ald, Bess. Vet., αὐτῶν Gb. | ταῦτα στοιχεῖα] τοιαῦτα στοιχ. Gb. | ἐνυπάρχουσιν] ἐνυπάρχοντα Ab. | τούτων] ita Ab; ceteri τῶν ἄλλων.

§. 3. ἔτι δὲ τῶν] ἔτι δὲ καὶ τῶν Gb. | σύγκειται] GbJb: vulgo σύγκεινται. Sylburgius, qui cum reliquis editionibus ἐξ ὧν σύγκεινται καὶ ἐξ ὧν συνέστηκεν in textu habet, hanc structuram aliis ejusdem generis exemplis excusat. Sic, ait, infra legi IV, 2, 5.: ἐξ οὗ τὰ ἄλλα ἤρτηται καὶ δι' ὃ λέγονται. | τὰ μετὰ τούτων] τὰ μετὰ τῶν Ab, τὰ τοιαῦτα S. | λέγει ταῦτα τῶν ὄντων] ταῦτα λέγει τῶν ὄντων T Ald.

998^b τῶν ὄντων. πρὸς δὲ τούτοις καὶ τῶν ἄλλων εἴ τις ἐθέλει τὴν φύσιν 4
 ἀθρεῖν, οἷον κλίην ἐξ ὧν μορίων συνέστηκε καὶ πῶς συγκειμένων, τότε γνω-
 49 Br. ρίζει τὴν φύσιν αὐτῆς. ἐκ μὲν ἔν τούτων τῶν λόγων ἔκ ἃν εἴησαν αἱ ἀρχαὶ 5
 τὰ γένη τῶν ὄντων· ἢ δ' ἔκαστον μὲν γνωρίζομεν διὰ τῶν ὀρισμῶν, ἀρχαὶ
 δὲ τὰ γένη τῶν ὀρισμῶν εἰσίν, ἀνάγκη καὶ τῶν ὀρισμῶν ἀρχὰς εἶναι τὰ γένη.
 καὶ εἰ ἐστὶ τὴν τῶν ὄντων λαβεῖν ἐπιστήμην τὸ τῶν εἰδῶν λαβεῖν καθ' ἃ λέ- 6
 γονται τὰ ὄντα, τῶν γε εἰδῶν τὰ γένη ἀρχαὶ εἰσιν. φαίνονται δέ τινες καὶ 7
 τῶν λεγόντων σοιχεῖα τῶν ὄντων τὸ ἐν ἢ τὸ ὄν ἢ τὸ μέγα καὶ τὸ μικρὸν
 ὡς γένεσιν αὐτοῖς χρῆσθαι. ἀλλὰ μὴν οὐδὲ ἀμφοτέρως γε οἷόν τε λέγειν 8
 τὰς ἀρχάς. ὁ μὲν γὰρ λόγος τῆς ἑαίας εἰς· ἕτερος δ' ἔσται ὁ διὰ τῶν γενῶν
 ὀρισμὸς καὶ ὁ λέγων ἐξ ὧν ἔστιν ἐνυπαρχόντων. πρὸς δὲ τούτοις εἰ καὶ ὅτι 9
 μάλιστα ἀρχαὶ τὰ γένη εἰσὶ, πότερον δεῖ νομίζειν τὰ πρῶτα τῶν γενῶν ἀρχὰς
 ἢ τὰ ἔσχατα κατηγορούμενα ἐπὶ τῶν ἀτόμων; καὶ γὰρ τῷτο ἔχει ἀμφισβήτησιν.
 εἰ μὲν γὰρ ὅτι τὰ καθόλου μᾶλλον ἀρχαί, φανερόν ὅτι τὰ ἀνωτάτω τῶν 10
 γενῶν· ταῦτα γὰρ λέγεται κατὰ πάντων. τοσαῦται ἔν ἔσονται ἀρχαὶ τῶν 11
 ὄντων ὅσαπερ τὰ πρῶτα γένη, ὡς ἔσαι τό τε ὄν καὶ τὸ ἐν ἀρχαὶ καὶ ἑαίας·
 ταῦτα γὰρ κατὰ πάντων μάλιστα λέγεται τῶν ὄντων. ἐκ οἷον τε δὲ τῶν 12

§. 4. ἐθέλει] ἐθέλοι TGB^b Bess., θέλει A^b, | συνέστηκε] ita A^b et Alex. in paraphr.: ceteri ἐστὶ. | τότε] καὶ τότε A^b.

§. 5. ἢ] εἰ AB^b Vet.; ἢ praeter reliquos Bekk. codd. praebet Alex. in lemm., deinde Ald. et edit. inseq.

§. 6. καὶ εἰ] καὶ εἰ FbG^b B^b Alex. | τὴν τῶν ὄντων] τὴν om. FbG^b Alex. | τὸ τῶν εἰδῶν λαβεῖν] τῷ τῶν εἰδῶν λαβεῖν F^b; cum nostro textu consentiunt Alex. et Bess. | καθ' ἃ λέγονται] καθὸ λέγονται S^a A^b. | τὰ γένη ἀρχαί] ita A^b: ceteri ἀρχαὶ τὰ γένη.

§. 7. τὸ ἐν ἢ τὸ ὄν] τὸ ἐν καὶ τὸ ὄν T^a A^b. | καὶ τὸ μικρὸν] τὸ om. ESAB^b G^b B^b.

§. 8. ἀμφοτέρως γε] γε om. F^b. | λόγος] ὁ λόγος B^b. | ἔσται] ἐστὶν pr. B^b. | ὀρισμὸς] ὁ ὀρισμὸς ET^a A^b.

§. 9. εἰ καὶ ὅτι] εἰ ἔτι καὶ F^b. | πότερον] ita AB^b G^b B^b: vulgo πότερα. | ἐπὶ τῶν ἀτόμων] ἐπὶ om. G^b.

§. 10. εἰ μὲν γὰρ] ἢ μὲν γὰρ E; nostram lectionem expressit Alex. in paraphr. et servaverunt editiones. | ὅτι τὰ καθόλου] δεῖ τὰ καθόλου A^b; Alexandrum αἰετὰ καθόλου legisse suspicari aliquis possit ex ejus paraphrasi 620, a, 33. | ἀρχαί] ἀρχὰς A^b.

§. 11. ἔσονται ἀρχαί] ἀρχαὶ ἔσονται G^b B^b. | τό τε ὄν καὶ τὸ ἐν] τό τε ἐν καὶ τὸ ὄν F^b Alex. | κατὰ πάντων μάλιστα λέγεται] μάλιστα λέγεται κατὰ πάντων F^b Alex.

§. 12. τῶν ὄντων] om. A^b. | ὅτι τὸ ἐν ἔτε τὸ ὄν εἶναι γένος] ita A^b: reliqui codices et libri impressi ἐν εἶναι γένος ἔτε τὸ ἐν ἔτε τὸ ὄν. Bess.: non est autem possibile, neque ipsum unum entium esse genus, neque ipsum ens. | εἶναι ἐκάστην] ἐκάστην εἶναι T. | ἀδύνατον δὲ] ἀδ. γὰρ G^b B^b;

- ὄντων οὕτε τὸ ἐν οὕτε τὸ ὄν εἶναι γένος· ἀνάγκη μὲν γὰρ τὰς διαφορὰς ἐκάστου γένους καὶ εἶναι καὶ μίαν εἶναι ἐκάστην, ἀδύνατον δὲ κατηγορεῖσθαι ἢ τὰ εἶδη τῷ γένει ἐπὶ τῶν οἰκείων διαφορῶν, ἢ τὸ γένος ἅπασιν τῶν αὐτῶν εἰδῶν. ὥς· εἴπερ τὸ ἐν γένος ἢ τὸ ὄν, ἑδεμία διαφορὰ οὕτε ὄν ὥτε ἐν εἷται.
- 13 ἀλλὰ μὴν εἰ μὴ γένῃ, ἂδ' ἀρχαὶ ἔσονται, εἴπερ ἀρχαὶ τὰ γένῃ. ἔτι καὶ τὰ 50 B.
- μεταξὺν συλλαμβανόμενα μετὰ τῶν διαφορῶν εἷται γένῃ μέχρι τῶν ἀτόμων·
- 14 εὖν δὲ τὰ μὲν δοκεῖ τὰ δ' ἂν δοκεῖ. πρὸς δὲ τέτοις ἔτι μᾶλλον αἱ διαφοραὶ ἀρχαὶ ἢ τὰ γένῃ· εἰ δὲ καὶ αὐταὶ ἀρχαὶ, ἀπειροὶ ὡς εἰπεῖν ἀρχαὶ γίγνεται,
- 15 ἄλλως τε καὶν τις τὸ πρῶτον γένος ἀρχὴν τιθῇ. ἀλλὰ μὴν καὶ εἰ μᾶλλον γε 999^a
- ἀρχοειδὲς τὸ ἐν εἷται, ἐν δὲ τὸ ἀδιαίρετον, ἀδιαίρετον δὲ ἅπαν ἢ κατὰ τὸ ποσὸν ἢ κατὰ τὸ εἶδος, πρότερον δὲ τὸ κατ' εἶδος, τὰ δὲ γένῃ διαιρετὰ εἰς εἶδη, μᾶλλον ἂν ἐν τὸ ἴσχατον εἶη κατηγορούμενον· οὐ γὰρ εἷται γένος ὁ
- 16 ἀνθρώπος τῶν τινῶν ἀνθρώπων. ἔτι ἐν οἷς τὸ πρότερον καὶ ὕστερόν εἷται, ἢ οἷον τε τὸ ἐπὶ τέτων εἶναι τι παρὰ ταῦτα· οἷον εἰ πρῶτη τῶν ἀριθμῶν ἢ δυνάς, ἢ εἷται τις ἀριθμὸς παρὰ τὰ εἶδη τῶν ἀριθμῶν· ὁμοίως
- 17 δὲ ἂδὲ σχῆμα παρὰ τὰ εἶδη τῶν σχημάτων. εἰ δὲ μὴ τούτων, σχολῇ τῶν γε

nostram lectionem praebent Alex. Bess. Vet. | τὰ εἶδη τῶν γένους | τὰ εἶδη ἅπαν τῶν γένους *EGbJb*; nostrum textum praebent Alex. et Syrianus, deinde Ald. et edit. seq.; praeterea Bess., qui ita vertit: »aut species generis de propriis differentiis praedicari.« Interpretatio Veteris haec est: »impossibile autem praedicari aut species de propriorum generum differentiis.« | ἐπὶ | ita *Ab* et Alex. in lemm., καὶ *EGbJb*, om. Ald. Sylb. | ἅπαν τῶν | ἅπαν τῶν τινῶν τῶν *AbJb*; Bekkeri lectionem tuetur Alex., eandemque praebent Ald. Sylb. Bessario versum nostrum ita vertit: »aut genus esse absque suis speciebus«, quasi post τὸ γένος additum legerit εἶναι. | ὥς· | ὡς *Jb*. | ὥτε ὄν ὥτε ἐν | ὥτε ἐν ὥτε ὄν *ESTBbCb*, ὥτε τὸ ὄν ὥτε τὸ ἐν Ald. | οὐδ' ἂν ἀρχαὶ | οἷον ἀρχαὶ *Fb* Alex.

§. 13. ἔτι καὶ τὰ] τὰ om. *T*.

§. 14. αὐταὶ] αὐταὶ *E*. | καὶ τῶν | Sylb. mavult scribi καὶν εἷται. | ἀρχὴν τιθῇ] τιθῇ ὡς ἀρχὴν *GbJb*.

§. 15. μᾶλλον γε] γε om. *Fb*. | κατὰ τὸ ποσὸν] τὸ om. *Jb*. | κατὰ τὸ εἶδος] κατ' εἶδος *Ab* et Alex. in paraphr. | τὰ δὲ γένῃ] τὰ γένῃ δι Ald. | διαιρετὰ] διαιρετὰ *Jb*. | μᾶλλον ἂν ἐν τὸ ἴσχατον εἶη] μᾶλλον ἐν ἂν εἶη τὸ ἴσχατον *T*, μᾶλλον ἐν ἂν τὸ ἴσχατον εἶη Ald. Sylb., ἐν τὸ om. *Gb*. Deinde editiones antiquiores et versio Bessarionis vocem μᾶλλον ad membrum antecedens trahunt, dum virgulam non post εἶδη ponunt, sed post μᾶλλον. | οὐ γὰρ εἷται | οὐ γὰρ εἷται τὸ *E*, οὐ γὰρ (omisso εἷται) *Fb* et Alex. | ὁ ἀνθρώπος] ὁ add. *AGbJb*, om. Alex. Ald.

§. 16. τὸ πρότερον καὶ ὕστερόν εἷται] τὸ om. *Cb*, εἷται ante τὸ ponit *Fb*. | ὅς εἷται] οἷον *Es*. | τὰ εἶδη τῶν ἀριθμῶν] τὰ εἶδη τὰ τῶν ἀρ. *Ab*, τὰ εἶδη τῶν τῶν ἀρ. *Gb*. | ἢ δὲ] om. *Ab*. | σχῆμα] σχήματα *T* Ald.

§. 17. αἰὶ τὸ βίλτιον] τὸ βίλτιον αἰὶ *S*. | ὥς· οὐδὲν] ὥς· ἐδὲ *ESAb*,

ἄλλων εἶναι τὰ γένη παρὰ τὰ εἶδη· τέτων γὰρ δοκεῖ μάλιστα εἶναι γένη. ἐν δὲ τοῖς ἀτόμοις ἐκ ἑστὶ τὸ μὲν πρότερον τὸ δ' ὕστερον. ἔτι ὅπου τὸ μὲν βέλτιον τὸ δὲ χεῖρον, αἰεὶ τὸ βέλτιον πρότερον· ὥς' ἔδεν τέτων ἂν εἴη γένος. ἐκ μὲν οὖν τούτων μᾶλλον φαίνεται τὰ ἐπὶ τῶν ἀτόμων κατηγορού- 18
μενα ἀρχαὶ εἶναι τῶν γενῶν. πάλιν δὲ αὖς αὐ δεῖ ταύτας ἀρχὰς ὑπολαβεῖν 19
οὐ ῥᾶδιον εἰπεῖν. τὴν μὲν γὰρ ἀρχὴν δεῖ καὶ τὴν αἰτίαν εἶναι παρὰ τὰ πρά-
γματα ὧν ἀρχή, καὶ δύνασθαι εἶναι χωριζομένην αὐτῶν· τοιοῦτος δέ τι 20
παρὰ τὸ καθ' ἕκαστον εἶναι διὰ τί ἂν τις ὑπολάβοι, πλὴν ὅτι καθόλου
κατηγορεῖται καὶ κατὰ πάντων; ἀλλὰ μὴν εἰ διὰ τῆτο, τὰ μᾶλλον καθόλου
51 Br. μᾶλλον θετίον ἀρχάς· ὥςτε ἀρχαὶ τὰ πρῶτ' ἂν εἴησαν γένη.

Cap. 4.

Ἐστὶ δ' ἐχομένη τε τούτων ἀπορία καὶ πασῶν χαλεπωτάτη καὶ ἀναγ- 1
καιοτάτη θεωρεῖσθαι, περὶ ἧς ὁ λόγος ἐφίεσθαι νῦν. εἴτε γὰρ μὴ ἔστι τι
παρὰ τὰ καθ' ἕκαστα, τὰ δὲ καθ' ἕκαστα ἄπειρα, τῶν δ' ἀπείρων πῶς
ἐνδύχεται λαβεῖν ἐπισήμην; ἢ γὰρ ἐν τι καὶ ταυτόν, καὶ ἢ καθόλου τι 2
ὑπάρχει, ταύτη πάντα γνωρίζομεν. ἀλλὰ μὴν εἰ τοῦτο ἀναγκαῖον ἔστι, καὶ 3
δεῖ τι εἶναι παρὰ τὰ καθ' ἕκαστα, ἥτοι τὰ ἔσχατα ἢ τὰ πρῶτα· τῆτο δ'
ὅτι ἀδύνατον ἄρτι διηπορήσαμεν. ἔτι εἰ ὅτι μάλιστα ἔστι τι παρὰ τὸ σύνολον, 4
999^b εἴται τι, ἢ παρὰ μὲν ἕνα εἶναι παρὰ δ' ἕνα μὴ εἶναι, ἢ παρ' ἐθέιν; εἰ μὲν 4
ἔν μὴθὲν ἔστι παρὰ τὰ καθ' ἕκαστα, ἔθεν ἂν εἴη νοητὸν ἀλλὰ πάντα αἰ-

§. 18. ἀρχαί] ἀρχάς Fb Alex.

§. 19. ταύτας] ταῦτα CbCb. | ἀρχὰς ὑπολαβεῖν] ὑπολαβεῖν ἀρχάς A
Ald. | εἰπεῖν] om. Ab. | δεῖ καὶ τὴν αἰτίαν εἶναι] εἶναι δεῖ καὶ τὴν αἰτίαν
Ab; vulgatum verborum ordinem agnoscit Alex. in lemm. 623, b, 8.

§. 20. διὰ τί] διὰ τί CbCb; ita etiam Sylb., posito post εἶναι puncto.

§. 1. ἐχομένη τε] τε om. Fb. | ὁ λόγος] articulum omittit Sylb. | εἴτε] εἴ Ab. | τὰ δὲ καθ' ἕκαστα ἄπειρα] om. S. | τῶν δ' ἀπείρων] δ' om. Ald. | ταῖς ἐπὶ] ταῦτο Ab. | καὶ ἢ] ἢ om. S.

§. 2. καθ' ἕκαστα] editiones ante Brand, omnes post καθ' ἕκαστα addunt ἀναγκαῖον ἂν εἴη τὰ γένη εἶναι παρὰ τὰ καθ' ἕκαστα, nulla, ut videtur, codicum auctoritate, et refragante interpretatione Alexandri. Agnoscunt veruntamen versum istum Asclepii paraphrasis atque interpretes latini.

§. 3. εἴτε εἰ] εἴτε δ' Ab, εἴτε sine εἰ Fb. | εἴτε τε] τε om. Ab. | κατηγορηθῆναι τε τῆς] τῆς om. Ald., κατηγορηθήσθαι τῆς Gb. | εἰδός τε] εἰδός om. E Vet., τε om. S., εἰδός τε om. Brand., permotus, ut videtur, auctoritate Alexandri, qui 625, b, 8. versum nostrum ita reddit πρότερον εἰ ἔστι παρὰ πάντα εἶναι δεῖ. Deinde Ising. ante εἰδός τε distinguit, deleto commate proximo.

§. 4. λέγει] λέγοι Jb.

- σθητὰ καὶ ἐπισήμη ἕθενός, εἰ μὴ τις εἶναι λέγει τὴν αἴσθησιν ἐπισήμην.
- 5 ἔτι δ' ἐδ' αἰδίων ἕθεν ἐδ' ἀκίνητον· τὰ γὰρ αἰσθητὰ πάντα φθείρεται καὶ ἐν κινήσει ἔξιν. ἀλλὰ μὴν εἴ γε αἰδίων ἕθεν ἔξιν, οὐδὲ γένεσιν εἶναι δυνατόν· ἀνάγκη γὰρ εἶναι τι τὸ γιγνόμενον καὶ ἐξ οὗ γίγνεται καὶ τέτων τὸ ἔσχατον ἀγέννητον, εἴπερ ἴσεται τε καὶ ἐκ μὴ ὄντος γενέσθαι ἀδύνατον.
- 6 ἔτι δὲ γενέσεως ἕσης καὶ κινήσεως ἀνάγκη καὶ πέρας εἶναι· οὔτε γὰρ ἀπειρός ἔξιν οὐδεμία κίνησις ἀλλὰ πάσης ἐς τέλος, γίγνεσθαι τε οὐχ οἶόν τε τὸ ἀδύνατον γενέσθαι· τὸ δὲ γεγονὸς ἀνάγκη εἶναι ὅτε πρῶτον
- 7 γέγονεν. ἔτι δ' εἴπερ ἡ ὕλη ἐς διὰ τὸ ἀγέννητος εἶναι, πολὺν ἔτι μᾶλλον εὐλογον εἶναι τὴν οὐσίαν ὅποτε ἐκείνη γίγνεται· εἰ γὰρ μήτε τοῦτο ἔσται 52 Br. μήτε ἐκείνη, οὐδὲν ἔσαι τὸ παράπαν. εἰ δὲ τὸτο ἀδύνατον, ἀνάγκη τι
- 8 εἶναι παρὰ τὸ σύνολον τὴν μορφήν καὶ τὸ εἶδος. εἰ δ' αὖ τις τοῦτο θήσει, ἀπορία ἐπὶ τίνων τε θήσει τοῦτο καὶ ἐπὶ τίνων οὐ. ὅτι μὲν γὰρ ἐπὶ πάντων οὐχ οἶόν τε, φανερόν· ὃ γὰρ ἂν θείημεν εἶναι τινα οἰκίαν
- 9 παρὰ τὰς τινὰς οἰκίας. πρὸς δὲ τέτοις πότερον ἡ ὕστα μία πάντων ἔσαι,

§. 5. ἔτι δ' δ' add. Ab. | ἕθεν ἔστιν] μηθὲν ἐξιν EJB Ald.; nostram lectionem confirmat Alex. | τέτων] τέτο Gb; cum nostra lectione faciunt Alex. et interpretes latini. | γενέσθαι] γίγνεσθαι Fb Alex.

§. 6. ἔτι δὲ] ὅτι δὲ ἐκ S. | καὶ πέρας] καὶ om. S. | ἀλλὰ πάσης] ἀλλὰ καὶ πάσης Ald. | ὅτε πρῶτον] ὅτε τὸ πρῶτον GbJb; Alex. πρῶτον habet sine τὸ.

§. 7. ἡ ὕλη] ἡ om. Ald. | ἔτι μᾶλλον] μᾶλλον ἔτι SBbCb. | εἶναι τὴν οὐσίαν] Casaub.: «script. cod. εἶναι καὶ τὴν οὐσίαν, h. e. formam, quam duobus his modis designat.» Videtur haec lectio fluxisse ex editione Fonsecae, qui eam in textu posuit, haec adnotans: «particula καὶ carent omnes codices, quotquot viderim, uno excepto manuscripto, antiquo et probato.» | ὅποτε] ὅποτε E et Alex. 625, a, 25. 27. | γίγνεται] γίγνεται εἶναι TAbGb Vet. Ald.; Alex. nostram lectionem tuetur. Bessario totum locum ita interpretatur: «multo magis rationabile est, ipsam substantiam esse, cum illa existat, ut haec sit», unde Casaub. conjicit Bessarionem scriptum legisse τὴν εἶναι ταύτην sc. ἔνεκα. | εἰ γὰρ μήτε — παράπαν] om. S. | μήτε ἐκείνη] μήτε ἐκεῖνο Gb; Alex. in lemm. modo ἐκείνη exhibet 625, a, 38, modo ἐκεῖνο 625, a, 31. | τε] om. Tfb; Alex. in lemm. modo ponit 625, a, 34., modo omittit 625, a, 40. | τὴν] τε τὴν T.

§. 8. αὖτε] αὖθις TGb Ald. | θήσει τέτο] τέτο θήσει T.

§. 9. ἐν γὰρ] ita GbJb et, ut videtur, Alex. in paraphr.: ceteri, inter quos interpretes latini, ὃ γὰρ ἔν. Etiam Syrianus nostrum textum ante oculos habuit, sed alteram praeterea lectionem commemorat, quae sic se habet: ὃ γὰρ πάντων ἡ οὐσία μία Brand. Schol. in Ar. Metaph. p. 102. | ἅπαντα] πάντα Jb Syr. | ὥν ἡ οὐσία] ἡ om. Ab. | τέτοις] τέτοις Ab. | ἡ ὕλη] ποτε ἡ ὕλη Ab. | τέτων] τέτων ἐν GbJb. | ἔκαστον] ἐκάστω T Sylb.

οἶον τῶν ἀνθρώπων; ἀλλ' ἄτοπον· ἐν γὰρ ἅπαντα ὧν ἡ οὐσία μία.
 ἀλλὰ πολλὰ καὶ διάφορα; ἀλλὰ καὶ τοῦτο ἄλογον. ἅμα δὲ καὶ πῶς γίγνεται
 ἡ ὕλη τούτων ἕκαστον καὶ ἐστὶ τὸ σύνολον ἅμω ταῦτα; ἐπὶ δὲ περὶ τῶν ἀρχῶν 10
 καὶ τότε ἀπορήσειεν ἂν τις. εἰ μὲν γὰρ εἶδει εἰσὶν ἐν, ἂθ' ἐξαι ἀριθμῷ
 ἐν, ἂδ' αὐτὸ τὸ ἐν καὶ τὸ ὅν. καὶ τὸ ἐπίσασθαι πῶς ἐξαι, εἰ μὴ τι ἐξαι
 ἐν ἐπὶ πάντων; ἀλλὰ μὴν εἰ ἀριθμῷ ἐν καὶ μία ἐκάστη τῶν ἀρχῶν, 11
 καὶ μὴ ὥσπερ ἐπὶ τῶν αἰσθητῶν ἄλλαι ἄλλων, οἷον τῆσδε τῆς συλλαβῆς
 τῷ εἶδει τῆς αὐτῆς ὥστος καὶ αἱ ἀρχαὶ εἶδει αἱ αὐταί· καὶ γὰρ αὐταὶ 12
 ὑπάρχουσιν ἀριθμῷ ἑτεραί· εἰ δὲ μὴ ἕτως, ἀλλ' αἱ τῶν ὄντων ἀρχαὶ
 ἀριθμῷ ἐν εἰσιν, οὐκ ἐξαι παρὰ τὰ σοιχεῖα οὐθὲν ἕτερον· τὸ γὰρ ἀριθμῷ
 1000· ἐν ἡ τὸ καθ' ἕκαστον λέγειν διαφέρει οὐθὲν· ἅτω γὰρ λέγομεν τὸ καθ'
 ἕκαστον τὸ ἀριθμῷ ἐν, καθόλου δὲ τὸ ἐπὶ τέτων. ὥσπερ οὖν εἰ τὰ τῆς 13
 φωνῆς ἀριθμῷ ἦν σοιχεῖα ὠρισμένα, ἀναγκαῖον ἦν τοσαῦτα εἶναι τὰ
 πάντα γράμματα ὥσπερ τὰ σοιχεῖα, μὴ ὄντων γε δύο τῶν αὐτῶν μηδὲ
 πλειόνων.

Οὐθενὸς δ' ἐλάττων ἀπορία παραλείπεται καὶ τοῖς νῦν καὶ τοῖς 14
 53 Br. πρότερον, πότερον αἱ αὐταὶ τῶν φθαρτῶν καὶ τῶν ἀφθάρτων ἀρχαὶ
 εἰσιν ἢ ἑτεραί. εἰ μὲν γὰρ αἱ αὐταὶ εἰσι, πῶς τὰ μὲν φθαρτὰ τὰ δὲ
 ἀφθαρτα, καὶ διὰ τί· αἰτίαν; οἱ μὲν ἂν περὶ Ἡσίοθον καὶ πάντες ὅσοι 15
 θεολόγοι μόνον ἐφρόντισαν τὰ πιθανὰ τὰ πρὸς αὐτούς, ἡμῶν δ' ὀλιγω-
 ρησαν· θεὰς γὰρ ποιοῦντες τὰς ἀρχὰς καὶ ἐκ θεῶν γεγενῆσθαι, τὰ μὴ

§. 10. περὶ τῶν ἀρχῶν καὶ τότε] om. Ab. | τότε] tūto Fb. | εἶδαι] εἶδη Fb; nostram lectionem tuetur Alexandri paraphrasis, eandem exhibent editiones. | ἂδ' αὐτὸ] ἂδ' αὐ Jb Vet: cum nostro textu consentit Alexandri interpretatio. | τὸ ἐν] τὸ om. EGb. | τὸ ὅν] τὸ om. ST. | πῶς] ὅπως Fb.

§. 11. ἐπὶ τῶν αἰσθητῶν] ἐπὶ add. ESAb. | αἱ ἀρχαὶ] αἱ add. Ab. | αἱ αὐταὶ] αἱ om. T.

§. 12. αἱ τῶν ὄντων ἀρχαὶ] ἀρχαὶ add. Ab. | ἀριθμῷ ἐν εἰσιν] ἐν om. ESAb. | τὸ ἀριθμῷ] τῷ αρ. ST.

§. 13. ἐν] Fonseca aut expungendam putat particulam ἐν, aut ponendum ἂν pro οὖν. Casaubonus conjuncte scribi vult ὥσπερ οὖν. | φωνῆς ἀριθμῷ] φωνῆς ἐν αρ. ESTGJb Ald; Alexander et Vet. nostrum textum agnoscunt. Bess.: «quemadmodum si vocis elementa, eo quod unum numero est, determinata essent.» | ὠρισμένα] ὠρισμένω Ab. | ἦν τοσαῦτα] ἦν ἂν τοσ. ES. | ὥσπερ — πλειόνων] om. T. | τὰ σοιχεῖα] τὰ om. Ab.

§. 14. αἱ αὐταὶ εἰσι] εἰσι om. Ab. | τὰ μὲν φθαρτὰ τὰ δὲ ἀφθαρτα] τὰ μὲν ἀφθαρτα τὰ δὲ φθαρτὰ ETGb Ald.

§. 15. μόνον] τῷ μόνον Ald., omisso τοῦ post ἐφρόντισαν. | τοῦ πρὸς αὐτούς] τῷ om. GbJb. | ἐκ θεῶν] ἐκ τῶν θεῶν EGb Ald. | δὴ ὡς] δὴ ὡς S Ald.

- γενεσάμεναι τῷ νέκταρος καὶ τῆς ἀμβροσίας θνητὰ γενέσθαι φασίν, δῆλον
 16 ὥς ταῦτα τὰ ὀνόματα γινώσκοντες αὐτοῖς. καίτοι περὶ αὐτῆς τῆς
 προσφορᾶς τῶν αἰτίων τούτων ὑπὲρ ἡμᾶς εἰρήκασιν. εἰ μὲν γὰρ χάριν
 ἡδονῆς αὐτῶν διγγάνουσιν, οὐδὲν αἷτιον τῷ εἶναι τὸ νέκταρ καὶ ἡ ἀμβροσία.
 17 εἰ δὲ τῷ εἶναι, πῶς ἂν εἶεν αἰδιοὶ δεόμενοι τροφῆς; ἀλλὰ περὶ μὲν τῶν
 μυθικῶς σοφιστομένων ἐκ αἵσιον μετὰ σπαδῆς σκοπεῖν· παρὰ δὲ τῶν δι'
 ἀποδείξεως λεγόντων δεῖ πενθάνεσθαι διερωτῶντας τί δὴ ποτ' ἐκ τῶν
 αὐτῶν ὄντα τὰ μὲν αἰδία τῆν φύσιν ἐστὶ τὰ δὲ φθείρεται τῶν ὄντων.
 18 ἐπεὶ δ' ἔτε αἰτίαν λήγουσιν οὔτε εὐλογον οὔτως ἔχειν, δῆλον ὥς ἐκ αἰ
 19 αὐταὶ ἀρχαὶ οὐδὲ αἰτίαι αὐτῶν ἂν εἶεν. καὶ γὰρ ὅπερ οἰηθεὶς λέγειν
 ἂν τις μάλιστα ὁμολογουμένως αὐτῶ, Ἐμπεδοκλῆς, καὶ οὗτος ταῦτον
 πέπονθεν· τίθησι μὲν γὰρ ἀρχὴν τινα αἰτίαν τῆς φθορᾶς τὸ νεῖκος,
 δόξειε δ' ἂν ὕθὲν ἦν καὶ τοῦτο γεννᾶν ἔξω τῷ ἐνός· ἅπαντα γὰρ ἐκ
 20 τούτου τὰλλὰ ἐστὶ πλὴν ὁ θεός. λέγει γὰρ ὡς πάνθ' ὅσα ε' ἦν ὅσα
 ε' ἴσθ' ὅσα ε' ἔσαι ὁπίσω, δένδρεά ε' ἐβλάστησε καὶ ἀνέρις ἡδὲ γυναῖκες,
 θῆρες ε' οἰωνοὶ τε καὶ ὕδατοθρίμμοις ἰχθυῖς, καὶ τε θεοὶ δολιχαίωρες.
 21 καὶ χωρὶς δὲ τούτων δῆλον· εἰ γὰρ μὴ ἦν τὸ νεῖκος ἐν τοῖς πράγμασι, 1000b
 ἐν ἂν ἦν ἅπαντα, ὥς φησὶν· ὅταν γὰρ συνέλθῃ, τότε δ' ἔσχατον ἔσκατο 54 b.
 22 νεῖκος. διὸ καὶ συμβαίνει αὐτῶ τὸν εὐδαιμονέστατον θεὸν ἦν τὸν φρόνημον

§. 16. καίτοι περὶ] καίτοι καὶ περὶ E. | προσφορᾶς] προσφορᾶς EST Ab Ald.; nostram scripturam exhibet Alex. in paraphr. 627, a, 28.; eandem ante oculos habuisse videntur interpretes latini. | ἡδονῆς αὐτῶν] ἡδονῆς περὶ αὐτῶν EST Ald. | διγγάνουσιν] ἐριγγάνουσιν Gb. | αἰδίοι] αἰδίων T, αἰδία Jb et Alex. in paraphr. | δεόμενοι] δεόμενα Jb et Alex. in paraphr.

§. 17. ἀλλὰ περὶ μὲν] μὲν om. S. | μυθικῶς] μυθικῶν Ab, μυθικῶς cum reliquis Bekkeri codd. Alexander. | παρὰ δὲ τῶν] περὶ δὲ τῶν ST Ald. | τί δὴ ποτ'] δὴ om. T.

§. 18. ἐπεὶ αἰτίαι] ἐπεὶ αἰ. S. | αὐτῶν ἂν] ἴτα Ab; ceteri ἂν αὐτῶν.

§. 19. αὐτῶ] αὐτῶ Ald. Sylb. | ταῦτόν] ἴτα Ab; ceteri ταῦτό. | δόξειε δ' ἂν ὕθὲν] ὡς δόξειεν ἂν, ὕθὲν δὲ Ab; vulgatam sequitur Alex. 627, b, 35. | γεννᾶν] γεννᾶ Ab. | ἔξω] ἐξ αὐτῶ Gb Ald.; nostram scripturam sequuntur interpretes latini. | τὰλλὰ] om. T.

§. 20. ὅσα ε' ἔσαι] ὅσα ε' ἔσαν Ab et margo E, om. SBbCb pr. E Vet. | ὁπίσω] om. Ab. | ἀνέρις] ἀνέρις ε' Ab. | καὶ τε θεοὶ] καὶ τε θεοὶ ST Ab Ald.

§. 21. εἰ γὰρ] εἰ μὲν γὰρ T. | μὴ ἦν τὸ νεῖκος] ἴτα Fb et Alex. in paraphr. 627, b, 41., μὴ ἦν τὸ νεῖκος Gb Ald., μὴ ἦν τὸ νεῖκος Besa., μὴ ἦν ἦν ESBbCb, μὴ ἦν Ab et Vet. probante Brandisio, ἦν T. | συνέλθῃ] συνελθούσιν Ab. | τότε δ'] δ' add. Ab. | ἔσκατο] ἴτα Ab; ceteri ἐστὶ τὸ.

§. 22. θεὸς] ὁ Ab. | θεόν] βίον Gb Ald., θεόν cum reliq. Bekk. codd.

εἶναι τῶν ἄλλων· ἡ γὰρ γνωρίζει τὰ στοιχεῖα πάντα· τὸ γὰρ νεῖκος οὐκ
 ἔχει, ἡ δὲ γνωσις τῷ ὁμοίῳ τῷ ὁμοίῳ. „γαῖαν μὲν γὰρ,“ φησί, „γαῖαν 23
 ὁποῦπαμεν, ὑδατι δ' ὕδωρ, αἰθέρι δ' αἰθέρα διόν, ἀτὰρ περὶ πῦρ αἰθρῶν,
 στοργὴν δὲ στοργῇ, νεῖκος δὲ τε νεῖκεϊ λυγρῷ.“ ἀλλ' ὅθεν δὴ ὁ λόγος, τοῦτο 24
 γε φανερόν, ὅτι συμβαίνει αὐτῷ τὸ νεῖκος μηδὲν μᾶλλον φθορᾶς ἢ τοῦ
 εἶναι αἷτιον. ὁμοίως δ' ὑδ' ἡ φιλότις τῷ εἶναι· συνάγεσθαι γὰρ εἰς τὸ ἐν
 φθείρει τὰλλα. καὶ αἶμα δὲ αὐτῆς τῆς μεταβολῆς αἷτιον οὐδὲν λέγει, ἀλλ' 25
 ἡ ὅτι οὕτως πέφυκεν· „ἀλλ' ὅτε δὴ μέγα νεῖκος ἐνὶ μελέεσσιν ἐθρέφθη,
 εἰς τιμᾶς τ' ἀνόρουσε τελειομένοιο χρόνιοι, ὅς σφιν ἀμοιβαῖος πλατέος
 παρελήλαται ὄρκυ.“ ὡς ἀναγκαῖον μὲν ὄν μεταβάλλειν· αἰτίαν δὲ τῆς
 ἀνάγκης οὐδεμίαν δηλοῖ. ἀλλ' ὅμως τοσοῦτόν γε μόνον λέγει ὁμολογού- 26
 μένως· οὐ γὰρ τὰ μὲν φθαρτὰ τὰ δὲ ἀφθαρτα ποιεῖ τῶν ὄντων, ἀλλὰ
 πάντα φθαρτὰ πλὴν τῶν στοιχείων. ἡ δὲ νῦν λεγόμενη ἀπορία ἐστὶ διὰ τί τὰ 27
 μὲν τὰ δ' ἄ, εἴπερ ἐκ τῶν αὐτῶν ἐστίν. ὅτι μὲν ἔν ἐκ ἄν εἴησαν αἱ αὐταὶ
 ἀρχαί, τοσαῦτα εἰρήσθω. εἰ δὲ ἕτεραι ἀρχαί, μία μὲν ἀπορία πότερον 28
 ἀφθαρτοι καὶ αὐταὶ ἔσονται ἢ φθαρταί. εἰ μὲν γὰρ φθαρταί, δῆλον ὡς
 ἀναγκαῖον καὶ ταύτας ἐκ τινων εἶναι· ἅπαντα γὰρ φθεῖρεται εἰς ταῦτ'
 ἐξ ὧν ἔστιν· ὥς συμβαίνει τῶν ἀρχῶν ἐτέρας ἀρχὰς εἶναι προτέρας.
 55 Br. τοῦτο δ' ἀδύνατον, καὶ εἰ ἴσταται καὶ εἰ βαδίζει εἰς ἄπειρον. ἔτι δὲ
 πῶς ἔσται τὰ φθαρτά, εἰ αἱ ἀρχαὶ ἀναιρεθῇσονται; εἰ δὲ ἀφθαρτοι, 29
 διὰ τί ἐκ μὲν τέτων ἀφθάρτων ὑσῶν φθαρτὰ ἔσαι, ἐκ δὲ τῶν ἐτέρων
 ἀφθαρτα; τῷτο γὰρ ἐκ εὐλογον, ἀλλ' ἡ ἀδύνατον ἢ πολλῷ λόγῳ δεῖται.

Alexander et interpretes latini. | τὰ στοιχεῖα] om. *Ab*, habent *Alex.* in paraphr.
 et interpr. latini. | πάντα] ἅπαντα *AbCb*.

§. 23. γαῖαν] γαίην *Ald.* | αἰθέρι — αἰθρῶν] om. *ESTBb Vet.* | δῖον]
 θεῖον *Ab*. | ἀτὰρ περὶ πῦρ αἰθρῶν] om. *Ab Ald.* | στοργὴν δὲ στοργῇ]
 στοργῇ τε στοργῇ *STBbCb Ald. Bess. Vet.* | δέ τε] *BbCb*, τε sine *δέ Ald.*

§. 24. ἀλλ' ὅθεν] ἄλλοθεν *Ald. Camot.* | δὴ] *δέ Ald. Cam. Sylb.* | τοῦ
 εἶναι αἷτιον] αἷτιον om. *Ab*, agnoscit *Alex.* in paraphr.

§. 25. μεταβολῆς αἷτιον] μεταβ. τὸ αἷτιον *Ab*. | ἀλλ' ἢ] ἢ add.
ETAbBbCb. | ὅτι] om. *T.* | εἰς τιμᾶς] ἐπὶ τιμᾶς *GbJb Syr.* | τελειομένοιο
 χρόνιοι] τελειομένοις χρόνοις *Gb*. | παρελήλαται] παρελήλατο *ETCb Ald.*,
 παρήλατο *SBb*. | τῆς ἀνάγκης] ita *TAb Vet.*: ceteri ἐξ ἀνάγκης.

§. 27. ἡ δὲ νῦν λεγόμενη ἀπορία] δὲ νῦν λεγ. ἡ ἀπορ. *Ald.*, νῦν δὲ
 λεγ. ἡ ἀπ. *Ising.* | ὅτι μὲν οὖν] ἔν om. *S.*

§. 28. καὶ αὐταὶ] καὶ αὐταὶ *E Vet.* | ἅπαντα γὰρ] πάντα γὰρ *Ab*. |
 ἐτέρας ἀρχὰς εἶναι] ἀρχὰς om. *Alex.* in lemm. | τὰ φθαρτά] τὰ om.
TAb, habet *Alex.* in lemm.

§. 29. ἐκ μὲν τέτων] ἐκ μὲν ἔν τέτων *S.* | ἢ πολλῷ λόγῳ] ἢ om. *T.*

- 30 ἔτι δὲ ὑδ' ἐγνεχείρηκεν ὑδεὶς ἐτέρας λέγειν, ἀλλὰ τὰς αὐτὰς ἀπάντων 1001
λέγουσιν ἀρχάς. ἀλλὰ τὸ πρῶτον ἀπορηθὲν ἀποτρώγουσιν ὥσπερ τὸτο
μικρὸν τι λαμβάνοντες.
- 31 Πάντων δὲ καὶ θεωρῆσαι χαλεπώτατον καὶ πρὸς τὸ γινῶναι τὰλη-
θὲς ἀναγκαιότατον, πότερὸν ποτε τὸ ὄν καὶ τὸ ἐν ὅσαι τῶν ὄντων εἰσί,
καὶ ἐκάτερον αὐτῶν ἔχ' ἑτερόν τι ὄν τὸ μὲν ἐν τὸ δὲ ὄν ἐστιν, ἢ δεῖ ζητεῖν
- 32 τί ποτ' ἐστὶ τὸ ὄν καὶ τὸ ἐν ὡς ὑποκειμένης ἄλλης φύσεως. οἱ μὲν γὰρ
ἐκείνως, οἱ δ' οὕτως οἰοῦνται τὴν φύσιν ἔχειν. Πλάτων μὲν γὰρ καὶ οἱ Πν-
θαγόρειοι οὐχ' ἑτερόν τι τὸ ὄν ἐδὲ τὸ ἐν, ἀλλὰ τὸτο αὐτῶν τὴν φύσιν
- 33 εἶναι, ὡς ἔσσης τῆς ὁσίας αὐτὸ τὸ ἐν εἶναι καὶ ὄν τι. οἱ δὲ περὶ φύσεως,
οἷον Ἐμπεδοκλῆς, ὡς εἰς γνωριμώτερον ἀνάγων λέγει ὅτι τὸ ἐν ὄν ἐστιν.
δόξειε γὰρ ἂν λέγειν τὸτο τὴν φιλίαν εἶναι· αἰτία γοῦν ἐστὶν αὕτη τοῦ
- 34 ἐν εἶναι πᾶσιν. ἑτεροὶ δὲ πῦρ, οἱ δ' ἀέρα φασὶν εἶναι τὸ ἐν τοῦτο καὶ
τὸ ὄν, ἐξ οὗ τὰ ὄντα εἶναι τε καὶ γεγονέναι. ὡς δ' αὐτῶς καὶ οἱ πλείω
τὰ στοιχεῖα τιθέμενοι· ἀνάγκη γὰρ καὶ τούτοις τοσαῦτα λέγειν τὸ ἐν καὶ
- 35 τὸ ὄν ὅσας περ ἀρχάς εἶναι φασιν. συμβαίνει δέ, εἰ μὲν τις μὴ θήσεται
εἶναι τινα ὁσίαν τὸ ἐν καὶ τὸ ὄν, μηδὲ τῶν ἄλλων εἶναι τῶν καθόλου
μηθέν· ταῦτα γάρ ἐστι καθόλου μάλιστα πάντων. εἰ δὲ μὴ ἐστὶ τι ἐν 56 Br.
αὐτὸ μὴδ' αὐτὸ ὄν, σχολῇ τῶν γε ἄλλων τι ἂν εἴη παρὰ τὰ λεγόμενα

§. 30. λέγειν] add. *Ab.* | ἀπάντων λέγουσιν] λέγουσιν ἀπάντων *Ab.*
ἀπαρτες ἀπάντων λέγουσιν *Casaub.* in marg., ad veteres nescio quos interpretes
pronotans. | ἀπορηθὲν] ἀπορήθην *Ald.*

§. 31. πάντων δὲ καὶ] καὶ om. *GhJb.* | πότερὸν ποτε] πότερόν τε *Gb.* |
τὸ μὲν ἐν] om. *S.* Bessario locum nostrum ita vertit: »et non aliquid aliud
utrumque eorum sit, sed hoc unum, illud vero ens sita quasi scriptum legerit
καὶ ἐκάτερον αὐτῶν οἷχ' ἑτερόν τι ὄν, ἀλλὰ τὸ μὲν ἐν τὸ δὲ ὄν ἐστιν. | τί ποτ'
ἐστὶ τὸ ὄν καὶ τὸ ἐν] τί ποτ' ἐστὶ τὸ ἐν καὶ τὸ ὄν *Fb* et *Alex.* in lemm.

§. 32. αὐτὸ τὸ] ita *Fb* et *Vet.*, αὐτοῦ τὸ *Ab.*: ceteri ταῦτο. Alexander in
lemm. 630, a, 6. exhibet αὐτὸ τὸ, sed ex insequenti interpretatione apparet cum
scriptum legisse ταῦτο. Bess.: »tantum substantia idem unum et ens esset.« |
ὄν τι] ἐν τι *Fb*; sed *Alex.* cum reliq. codd. sequitur vulgatam ὄν τι. Deinde
Ald. (?) et *Camot.* pro ὄν τι conjuncte scribunt ὄντι.

§. 33. ὅτι τὸ ἐν ὄν ἐστιν] ὅτι ποτὲ τὸ ἐν ἐστὶν *Ab.*, quod recepit *Brand.*
Eandem lectionem commendare videtur paraphrasis Alexandri 630, a, 12. | τῷ το] *Ab.*
ὅτι τῷ το *S.* τῷ το *Ab.* | γὰρ] γὰρ *Var.* *Lect.* ap. *Casaub.*

§. 34. λέγειν τὸ ἐν καὶ τὸ ὄν] ita *Ab.*: ceteri λέγουσιν τὸ ὄν καὶ τὸ ἐν. |
ὅσας περ] ὅσας περ *Ising.*

§. 35. τινα ὁσίαν] τινὰς ὁσίας *SAb.*, τινὸς ὁσίαν *Var.* *Lect.* ap. *Alex.*
630, a, 23. 31. | τῶν καθόλου] *Camot.* articulum omittit. | εἰ δὲ μὴ] εἰ γὰρ
μὴ *Ab.*

καθ' ἑκαστα. ἔτι δὲ μὴ ὄντος τῷ ἐνὸς οὐσίας, δηλον ὅτι ἐδ' ἂν ἀριθμὸς 36
 εἴη ὡς κειχωρισμένη τις φύσις τῶν ὄντων· ὁ μὲν γὰρ ἀριθμὸς μονάδης,
 ἡ δὲ μονάς ὅπερ ἐν τί ἐστιν. εἰ δ' ἔστι τι αὐτὸ ἐν καὶ ὄν, ἀναγκαῖον 37
 ἕσaiαν αὐτῶν εἶναι τὸ ἐν καὶ τὸ ὄν. οὐ γὰρ ἕτερόν τι καθόλου κατη-
 γορεῖται, ἀλλὰ ταῦτα αὐτά. ἀλλὰ μὴν εἴ γ' ἔστι τι αὐτὸ ὄν καὶ αὐτὸ 38
 ἐν, πολλὴ ἀπορία πῶς ἔστι τι παρὰ ταῦτα ἕτερον, λέγω δὲ πῶς ἔσαι
 πλείω ἐνὸς τὰ ὄντα. τὸ γὰρ ἕτερον τοῦ ὄντος ἐκ ἔστιν, ὥςτε κατὰ τὸν
 1001^b Παρμενίδου λόγον συμβαίνειν ἀνάγκη ἐν ἅπαντα εἶναι τὰ ὄντα καὶ ταῦτο
 εἶναι τὸ ὄν. ἀμφοτέρως δὲ δύσκολον· ἂν τε γὰρ μὴ ἦ τὸ ἐν ἕσaiα ἂν τε 39
 ἦ τι αὐτὸ ἐν, αὐνύατον τὸν ἀριθμὸν ἕσaiαν εἶναι. εἰάν μὲν ἔν μὴ ἦ, εἴρηται
 πρότερον δι' ὅ· εἰάν δὲ ἦ, ἡ αὐτὴ ἀπορία καὶ περὶ τοῦ ὄντος. ἐκ τίνος 40
 γὰρ παρὰ τὸ ἐν ἔσαι αὐτὸ ἄλλο ἐν; ἀνάγκη γὰρ μὴ ἐν εἶναι· ἅπαντα
 δὲ τὰ ὄντα ἢ ἐν ἢ πολλά, ὧν ἐν ἑκάστον. ἔτι εἰ ἀδιαιρέτον αὐτὸ τὸ 41

§. 36. ἔτι] ὕεi GbJb. | ὅτι] om. Gb. | ὡς κειχωρισμένη] συγκεχω-
 ρισμένη S. | τις φύσις] ita Ab: vulgo φύσις τις.

§. 37. τι αὐτὸ] τὸ αὐτὸ Gb. | καὶ ἔν] καὶ αὐτὸ ὄν Tjb Ald. | αὐτῶν
 εἶναι] εἶναι αὐτῶν Gb. Alexander in lemm. 630, b, 10. versum nostrum ita
 exhibet οὐσίας αὐτὸ (al. αὐτῶν) εἶναι τὸ ἐν καὶ τὸ ὄν: negligentius sane: etenim
 paulo infra 630, b, 26. rectius sic legitur ἀναγκαῖον αὐτῶν οὐσίας εἶναι τὸ ἐν καὶ
 τὸ ὄν. | τὸ ἐν καὶ τὸ ὄν] τὸ ὄν καὶ τὸ ἐν EST Ald. | καθόλου] om. GbJb,
 habet Alex. in lemm. et exprimunt interpretes latini. | κατηγορεῖται] om. Fb,
 habet Alex. in lemm. et agnoscunt interpr. latini. | ταῦτα αὐτά] αὐτὰ ταῦτα
 Fb Alex.

§. 38. αὐτὸ ὄν καὶ αὐτὸ ἐν] αὐτὸ ἐν καὶ αὐτὸ ὄν Fb. | ἔσαι τε παρὰ
 ταῦτα ἕτερον] ἔσαι παρὰ ταῦτα ἕτερα Fb. | λόγον συμβαίνειν ἀνάγκη]
 ita GbJb, ἀνάγκη συμβαίνειν λόγον Ab: vulgo συμβαίνειν ἀνάγκη λόγον.

§. 39. δύσκολον] δίσκαλον E. | ἂν τε γὰρ] εἰάν τε γὰρ AbGbJb. | ἂν
 τε γὰρ] εἰάν τε γὰρ AbGbJb. | ἂν τε ἦ] ἂν τε μὴ ἦ Gb, ἂν τις θῇ Fb: | τι
 αὐτὸ ἐν] ita AbGbJb, αὐτὸ (omissis τι et ἐν) Fb: ceteri τὸ αὐτὸ ἐν. | εἰάν μὲν
 ἐν μὴ ἦ] ἐν et ἦ om. Gb.

§. 40. γὰρ παρὰ] ita AbFb Alex. in lemm.: vulgo γὰρ καὶ παρὰ. | ἔσαι
 αὐτὸ ἄλλο ἐν] ἄλλο (omissis ἔσαι αὐτὸ et ἐν) Alex. in lemm. 631, b, 23, majori
 fortasse in asserendis philosophi verbis licentia utens. Brandisius in margine editionis
 suae lemma Alexandri ita exhibet „ἐκ τίνος γὰρ παρὰ τὸ ἐν ἄλλο ἔξ οὗ ἔσαι τὸ
 ἄλλο ἐν“: at enim vero, si quid video, verba ἔξ οὗ ἔσαι τὸ ἄλλο ἐν non sunt
 verba citantis, sed explicantis. | ἀνάγκη γὰρ] ἀνάγκη δὲ GbJb Bess. | μὴ ἐν]
 ita Ab: ceteri μηδέν. | ἐν ἑκάστον] ἑκάστον ἐν Gb.

§. 41. κατὰ μὲν τὸ] κατὰ μὲν ἐν τὸ T. | ποιεῖ μετῴον] ita EAb Ascl.
 in paraphr. et Vet.: ceteri ποιεῖ τι μ. | μηδὲ ἔλαττον] add. Ab: atque
 agnoscunt hoc additamentum Alex. et Ascl. in paraphr., praeterea interpretes Vetus.
 Idem ex conjectura proposuerat Fonseca, probante Casaubono. | φησιν] ita
 ESAb: vulgo φασιν. | πάντη ὄν] Alex. haec habet in paraphrasi: διὸ καὶ πάντη
 προσιθιζόμενον τὸ τοιούτον μέγεθος αὐξάνει· τὰ δὲ ἄλλα μεγέθη ἐκ ἀπλῶς συντιθέ-

ἐν, κατὰ μὲν τὸ Ζήτωνος ἀξίωμα ἔθ' ἂν εἴη. ὁ γὰρ μήτε προστιθέμενον
 μήτε ἀφαιρούμενον ποιεῖ μείζον μηδὲ ἔλαττον, ἢ φησιν εἶναι τῶν ὄντων,
 ὡς δῆλον ὅτι ὁστος μεγέθους τοῦ ὄντος. καὶ εἰ μέγεθος, σωματικόν· τοῦτο
 42 γὰρ πάντῃ ὄν. τὰ δὲ ἄλλα πῶς μὲν προστιθέμενα ποιήσῃ μείζον, πῶς δ'
 43 ἔθ' ἐν, οἷον ἐπίπεθον καὶ γραμμὴ· σιγμὴ δὲ καὶ μονὰς ὑδαμῶς. ἀλλ' ἐπειδὴ
 οὗτος θεωρεῖ φορτικῶς, καὶ ἐνδέχεται εἶναι ἀδιαίρετόν τι ὥς καὶ ἔτως 57 Br.
 καὶ πρὸς ἐκεῖνόν τιν' ἀπολογίαν ἔχει (μείζον μὲν γὰρ ἢ ποιήσει, πλείον
 δὲ προστιθέμενον τὸ τοιούτων)· ἀλλὰ πῶς δὴ ἐξ ἐνός τοιούτου ἢ πλειόνων
 τοιούτων ἔσται μέγεθος; ὅμοιον γὰρ καὶ τὴν γραμμὴν ἐκ στιγμῶν εἶναι
 44 φάσκειν. ἀλλὰ μὴν καὶ εἴ τις οὕτως ὑπολαμβάνει ὥς γενέσθαι, καθάπερ
 λέγουσιν τινες, ἐκ τοῦ ἐνός αὐτοῦ καὶ ἄλλον μὴ ἐνός τινος τὸν ἀριθμόν,
 ἔθ' ἔττον ζητητέον διὰ τί καὶ πῶς ὅτε μὲν ἀριθμός ὅτε δὲ μέγεθος ἔσται
 τὸ γεόμενον, εἴπερ τὸ μὴ ἐν ἢ ἀνισότης, καὶ ἢ ἀντὶ φύσεως ἦν. ἔτε γὰρ
 ὅπως ἐξ ἐνός καὶ ταύτης, ἔτε ὅπως ἐξ ἀριθμοῦ τινός καὶ ταύτης γένοιτ'
 ἂν τὰ μεγέθη, δῆλον.

C a p. 5.

- 1 Τούτων δ' ἔχομένη ἀπορία, πότερον οἱ ἀριθμοὶ καὶ τὰ σώματα
 2 καὶ τὰ ἐπίπεδα καὶ αἱ σιγμαὶ οὐσίαι τινεὶ εἰσιν ἢ ἔ. εἰ γὰρ μὴ εἰσιν,
 διαφεύγει τί τὸ ὄν καὶ τίνας αἱ οὐσίαι τῶν ὄντων. τὰ μὲν γὰρ πάθη
 καὶ αἱ κινήσεις καὶ τὰ πρὸς τι καὶ αἱ διαθέσεις καὶ οἱ λόγοι ἕθενός

μὲνα αἴξει τὸ ὅλον, πῶς δὲ κελ. 632, a, 29., unde conjicias deleto ὅν scriptum
 eum legisse tāto γὰρ πάντῃ, τὰ δὲ ἄλλα πῶς μὲν προστιθέμενα ποιήσει μείζον,
 πῶς δ' ἔθ' ἂν κελ.

§. 42. πῶς bis] πῶς Alex. in paraphr. 632, a, 31. | προστιθέμενα] *προσσεθιμένα* A.

§. 43. οὗτος] ita ET Bess. Vet. Fonseca: ceteri ἔτως. | καὶ ἐνδέχεται],
 καὶ ἂν ἐνδ. ESGb Ald. Nostrum textum sequuntur commentatores graeci 632,
 a, 16. b, 2. et interpretes latini, ad quos provocans particulam οὐκ primus ex-
 punxit Fonseca. | ἀδιαίρετόν τι] τι om. ES Vet. | ὥς καὶ ἔτως] ὥς καὶ
 ἔτως Fonseca dedit ex conjectura, ὥς καὶ ἔτος Var. Lect. ap. Casaub. | καὶ
 πρὸς ἐκεῖνον] καὶ non agnoscunt interpretes latini: usque ad illum habetur ali-
 qua responsio vertit Bess. | ἀπολογίαν ἔχει] ita A, ἔχιν ἀπολογίαν S; ceteri
 ἔχει ἀπολογίαν. | μείζον μὲν γὰρ] γὰρ add. ESTA Alex. et Ascl. in paraphr.,
 assentientibus Bessarione et interprete Vetere. | πῶς δὴ] πῶς δὲ Gb. | τοιούτων]
 τότε Gb. | τοιούτων] add. A et Alex. in paraphr.

§. 44. ὑπολαμβάνει] ὑπολαμβάνει Ald. | γενέσθαι] γίνεσθαι T Ald. |
 ἢ ἀνισότης] ἢ om. Fb et Alex. in lemm. | ἔτε ὅπως — ταύτης] om. T.

§. 1. καὶ τὰ ἐπίπεδα] om. Fb et Alex. 632, b, 52.

§. 2. εἰ γὰρ μὴ] εἰ μὴ γὰρ GbJb.

δοκῶσιν ὑσίαν σημαίνει· λέγονται γὰρ πάντα καθ' ὑποκειμένου τινός, 3
 καὶ οὐθὲν τόδε τι. ἃ δὲ μάλιστα ἂν δόξειε σημαίνειν οὐσίαν, ὕδωρ καὶ 3
 1002 α γῆ καὶ πῦρ καὶ ἀήρ, ἐξ ὧν τὰ σύνθετα σώματα συνέστηκε, τάτων θερμό-
 τητες μὲν καὶ ψυχρότητες καὶ τὰ τοιαῦτα πάθη, ἐκ ὑσίων, τὸ δὲ σῶμα 4
 τὸ ταῦτα πεπονηδὸς μόνον ὑπομένει ὡς ὃν τι καὶ ὑσία τις ἔσται. ἀλλὰ 4
 μὴν τό γε σῶμα ἤττον ὑσία τῆς ἐπιφανείας, καὶ αὕτη τῆς γραμμῆς, καὶ ἡ
 γραμμὴ τῆς μονάδος καὶ τῆς στιγμῆς· τούτοις γὰρ ὥριζαι τὸ σῶμα. καὶ τὰ 5
 μὲν ἄνευ σώματος ἐνδέχονται δοκεῖ εἶναι, τὸ δὲ σῶμα ἄνευ τούτων εἶναι 5
 58 Br. ἀδύνατον. διόπερ οἱ μὲν πολλοὶ καὶ οἱ πρότερον τὴν οὐσίαν καὶ τὸ ὃν 5
 ᾧοντο τὸ σῶμα εἶναι, τὰ δὲ ἄλλα τότε πάθη, ὥστε καὶ τὰς ἀρχὰς τὰς 6
 τῶν σωμάτων τῶν ὄντων εἶναι ἀρχάς· οἱ δ' ὕστερον καὶ σοφώτεροι τού- 6
 των εἶναι δόξαντες ἀριθμούς. καθάπερ ἔν εἵπομεν, εἰ μὴ ἔσιν ὑσία ταῦτα, 6
 ὅλως ὑδεμία ἐστὶν ὑσία ὑδὲ ὃν ὑθέν· οὐ γὰρ δὴ τὰ γε συμβεβηκότα τού- 7
 τοις ἄξιον ὄντα καλεῖν. ἀλλὰ μὴν εἰ τὸτο μὲν ὁμολογεῖται, ὅτι μᾶλλον 7
 ὑσία τὰ μήκη τῶν σωμάτων καὶ αἱ στιγμαί, ταῦτα δὲ μὴ ὁρῶμεν ποίων 8
 ἂν εἶεν σωμάτων (ἐν γὰρ τοῖς αἰσθητοῖς ἀδύνατον εἶναι), οὐκ ἂν εἴη 8
 οὐσία ὑδεμία. ἔτι δὲ φαίνεται ταῦτα πάντα διαιρέσεις ὄντα τοῦ σώματος, 8
 τὸ μὲν εἰς πλάτος, τὸ δ' εἰς βάθος, τὸ δ' εἰς μήκος. πρὸς δὲ τούτοις 9
 ὁμοίως ἔν ἐστιν ἐν τῷ ζερεῶ ὁποιοῦν σχῆμα ἢ ὑθέν· ὥς· εἰ μὴδ' ἐν τῷ 9
 λίθῳ Ἐρμῆς, ὑδὲ τὸ ἥμισυ τῷ κύβον ἐν τῷ κύβῳ οὕτως ὡς ἀφορισμένον.
 οὐκ ἄρα ἐδ' ἐπιφάνεια· εἰ γὰρ ὁποιαῦν, κἂν αὕτη ἂν ἦν ἡ ἀφορίζουσα
 τὸ ἥμισυ. ὁ δ' αὐτὸς λόγος καὶ ἐπὶ γραμμῆς καὶ στιγμῆς καὶ μονάδος.
 ὥστ' εἰ μάλιστα μὲν οὐσία τὸ σῶμα, τούτου δὲ μᾶλλον ταῦτα, μὴ ἐστὶ 10

§. 3. μάλιστα ἂν ἂν μάλιστα Gb Ald. | καὶ ἀήρ] add. A et codex quidam Fonsecae. | τῶν θερμότητε] τῶν δὲ θερμ. Gb Ald.

§. 4. τό γε σῶμα] τὸ τε σῶμα AbGb Ald. | ἤττον] ἤτεων E. | ἡ γραμμή] ita Ab: vulgo αὕτη. | εἶναι ἀδύνατον] εἶναι om. ES.

§. 5. τὸ σῶμα] τὸ add. EAb. | τὰ δὲ ἄλλα] ita Ab: vulgo τὰλλα δὲ. | τῶν ὄντων] τῶν om. Fb, habet Alex. in lemm. | καὶ σοφώτεροι] καὶ οἱ σοφ. Ab.

§. 6. ὑδεμία] ὑδὲν Ab. | οὐ γὰρ δὴ] ὑ γὰρ ἂν Ab. | τὰ γε] γε om. S.

§. 7. μᾶλλον ὑσία] μᾶλλον ἐστὶν ὑσία TGb Ald., μᾶλλον ὑσίοι sine ἐστὶν S. | τὰ μήκη τῶν σωμάτων] τῶν σωμάτων τὰ μήκη GbJb.

§. 8. ἔτι δὲ] δὲ add. AbGbJb. | τὸ σῶμα] τὸ om. GbJb.

§. 9. ἐν ἐστὶν] ἐν om. Fb et Alex. in paraphr. 633, b, 18. 21. 28. et interpres Vetus; ἐνεσσι (vinesta) Bess. Cum quibus aut ἐν delendum, aut ἐνεσσι pro ἐν ἐστι scribendum esse recte vidit Brandisius. | ἢ ὑθέν] add. AbGbJb. | Ἐρμῆς] ὁ Ἐρμῆς Jb. | κἂν αὕτη ἂν] κἂν αὕτη Gb, καὶ αὕτη ἂν Ald. | ἡν] εἴη GbJb. | καὶ στιγμῆς] καὶ ἐπὶ στιγμῆς ESTGb Ald.

- δὲ ταῦτα μὴδ' ὁμοίαι τινές, διαφεύγει τί τὸ ὄν καὶ τίς ἢ ὁμοία τῶν ὄντων.
 πρὸς γὰρ τοῖς εἰρημένοις καὶ τὰ περὶ τὴν γένεσιν καὶ τὴν φθορὰν συμβαίνει
 11 ἄλογα. δοκεῖ μὲν γὰρ ἡ ὁμοία, εἰ μὴ ὅσα πρότερον νῦν ἢ ἢ πρότερον ὅσα
 ὕστερον μὴ ἢ, μετὰ τῷ γίνεσθαι καὶ φθεῖρεσθαι ταῦτα πάσχειν· τὰς δὲ
 στιγμὰς καὶ τὰς γραμμὰς καὶ τὰς ἐπιφανείας ἐκ ἐνδέχεται ὅτε γίνεσθαι ὅτε
 12 φθεῖρεσθαι, ὅτε μὲν ὅσας ὅτε δὲ ἐκ ὅσας. ὅταν γὰρ ἀπτηται ἢ διαιρῇται τὰ
 σώματα, ἅμα ὅτε μὲν μία ἀπομένων, ὅτε δὲ δύο διαιρουμένων γίνονται·
 ὥς ὅτε συγκειμένων ἐστὶν ἀλλ' ἐφθαρται, διττημένων τέ εἰσιν αἱ πρότερον
 ἐκ ὅσαι. ἢ γὰρ· δὴ ἢ γ' ἀδιαίρετος σιγμὴ διτρεῖθι εἰς δύο. εἴ τε γίνονται
 13 καὶ φθεῖρονται, ἐκ τινος γίνονται. παραπληρώως δ' ἔχει καὶ περὶ τὸ νῦν τὸ
 ἐν τῷ χρόνῳ· οὐδὲ γὰρ τοῦτο ἐνδέχεται γίνεσθαι καὶ φθεῖρεσθαι, ἀλλ'
 14 ὅμως ἕτερον αἰεὶ δοκεῖ εἶναι, ἐκ ὁμοίας τις ὅσα. ὁμοίως δὲ δῆλον ὅτι ἔχει
 καὶ περὶ τὰς στιγμὰς καὶ τὰς γραμμὰς καὶ τὰ ἐπίπεδα· ὁ γὰρ αὐτὸς
 λόγος· ἅπαντα γὰρ ὁμοίως ἢ πέρατα ἢ διαιρέσεις εἰσίν.

59 Br.
1002b

C a p. 6.

- 1 Ὅλος δ' ἀπορήσειεν ἂν τις διὰ τί καὶ δεῖ ζητεῖν ἄλλ' ἅττα παρὰ
 2 τε τὰ αἰσθητὰ καὶ τὰ μεταξὺ, οἷον ἂ τίθεμεν εἶδη. εἰ γὰρ διὰ τοῦτο,

§. 11. δοκεῖ μὲν γὰρ] μὲν om. Ab. | εἰ μὴ] add. Ab. | ὅσα πρότερον] ὅσα τὸ πρ. Ab. | νῦν ἢ] om. Ab, νῦν οὐσα Fonseca: ceteri νῦν εἶναι. Quam Bekkerus in textu posuit scripturam νῦν ἢ, dedit ex conjectura Brandisii. Bes-sarionis haec est interpretatio: »videtur enim substantia, cum ante non sit, nunc sit; aut cum antea sit, postea non, haec pati fieri scilicet atque corrumpi.« Vetus interpres vulgatum textum sequitur. | ὕστερον μὴ ἢ] ἢ add. Ab. | μετὰ τῷ] μετὰ τούτῳ TGb Ald.

§. 12. διαιρουμένων γίνονται] διαρ. γίνεται Fb et Alex. in lemm. | συγκειμένων] συγκειμένων Ab. | ἐφθαρται] ἐφθαρτο E. | οὐ γὰρ δὴ] οὐ γὰρ δ' S.

§. 13. ἐν τῷ χρόνῳ] τῷ om. GbJb et Alex. in paraphr. | ὅδ' ἔτι γὰρ] ὅδ' ἔτι γὰρ Ald. | αἰεὶ δοκεῖ εἶναι] δοκεῖ αἰεὶ εἶναι Gb Ald., αἰεὶ εἶναι δοκεῖ S, αἰεὶ δοκεῖ sine εἶναι Ab.

§. 14. καὶ περὶ] καὶ τὰ περὶ Gb Ald. | τὰς στιγμὰς καὶ τὰς γραμ- μὰς] τὰς στιγμὰς καὶ γραμμὰς Ald, τὰς γραμμὰς καὶ σιγμὰς T. Deinde τὰς alterum add. Ab. | καὶ τὰ ἐπίπεδα] καὶ περὶ τὰ ἐπίπ. Gb Ald. | διαιρέσεις] διαιρέσεις E.

§. 1. ἀλλ' ἅττα] ἄλλα τοιαῦτα AbJb, ἄλλα τὰ τοιαῦτα Fb, ἄλλα τοιαῦτα ἀλλ' ἅττα Gb. Nostram scripturam ante oculos habuisse videntur Alex. in paraphr. et Bess.; eadem est in Ald. | παρὰ τε] τε add. AbGbJb. | τὰ με- ταξὺ] τὰ om. E. | τίθεμεν] τίθεται μὲν Gb. | εἶδη] ἤδη Fb.

§. 2. διὰ τούτο, ὅτι] haec verba uncis inclusit Fonseca, nulla, ut videtur, librorum auctoritate. Aliam loco impeditiori medelam afferre conatus est Bran- disius, dum mutata interpunctione textum nostrum ita reddit: εἰ γὰρ, διὰ τοῦτο

ὅτι τὰ μὲν μαθηματικὰ τῶν δεῦρο ἄλλω μὲν τινι διαφέρει, τῷ δὲ πόλλ' 3
 ἄττα ὁμοειδῆ εἶναι οὐθὲν διαφέρει· ὥστ' οὐκ ἔσονται αὐτῶν αἱ ἀρχαὶ
 ἀριθμῷ ἀφωρισμέναι, ὥσπερ οὐδὲ τῶν ἐνταῦθα γραμμάτων ἀριθμῷ μὲν
 πάντων ἐκ εἰδῶν αἱ ἀρχαὶ ὠρισμέναι, εἶδει δέ, ἐὰν μὴ λαμβάνῃ τις τησδὶ
 τῆς συλλαβῆς ἢ τησδὶ τῆς φωνῆς· τούτων δ' ἔσονται καὶ ἀριθμῷ ὠρι-
 σμέναι. ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν μεταξὺ· ἀπειρα γὰρ κακεῖ τὰ ὁμοειδῆ.
 ὥς εἰ μὴ ἔστι παρὰ τὰ αἰσθητὰ καὶ τὰ μαθηματικὰ ἕτερ' ἄττα, οἷα 4
 λήγονται τὰ εἶδη τινεῖς, ἐκ ἔσται μία ἀριθμῷ καὶ εἶδει ἑσία, οὐδ' αἱ ἀρχαὶ
 τῶν ὄντων ἀριθμῷ ἔσονται ποσαὶ τινεῖς ἀλλὰ εἶδει. εἰ ἔν τῷτο ἀναγ-
 καῖον, καὶ τὰ εἶδη ἀναγκαῖον διὰ τῷτο εἶναι τιθῆναι. καὶ γὰρ εἰ μὴ 5
 60 Br. οὐθὲν κατὰ συμβεβηκός. ἀλλὰ μὴν εἴ γε θήσομεν τὰ τε εἶδη εἶναι, καὶ
 ἐν ἀριθμῷ τὰς ἀρχὰς ἀλλὰ μὴ εἶδει, εἰρήκαμεν ἃ συμβαίνειν ἀναγκαῖον
 ἀδύνατα. σύνεγγος δὲ τούτων ἐστὶ τὸ διαπορῆσαι πότερον δυνάμει ἐστὶ 6
 1003· τὰ στοιχεῖα ἢ τίν' ἕτερον τρόπον. εἰ μὲν γὰρ ἄλλως, πῶς πρότερόν τι
 ἔσται τῶν ἀρχῶν ἄλλο; πρότερον γὰρ ἢ δυνάμεις ἐκείνης τῆς αἰτίας, τὸ
 δὲ δυνατόν ἐκ ἀναγκαῖον ἐκείνως πᾶν ἔχειν. εἰ δ' ἔστι δυνάμει τὰ σοιχεῖα, 7
 ἐνδέχεται μὴδὲν εἶναι τῶν ὄντων· δυνατόν γὰρ εἶναι καὶ τὸ μήπω ὄν·
 γίγνεται μὲν γὰρ τὸ μὴ ὄν, ἐθὲν δὲ γίγνεται τῶν εἶναι ἀδυνάτων. ταν- 8
 τας τε ἔν τὰς ἀπορίας ἀναγκαῖον ἀπορῆσαι περὶ τῶν ἀρχῶν, καὶ πότε-
 ρον καθόλου εἰδῶν ἢ ὡς λέγομεν τὰ καθ' ἕκαστα. εἰ μὲν γὰρ καθόλου,
 ἐκ ἔσονται ἑσιαί· ἐθὲν γὰρ τῶν κοινῶν τόδε τι σημαίνει, ἀλλὰ τοιόνδε,

ὅτι Schol. 634, b, 17. | πόλλ' ἄττα] πολλά τὰ Αβ. | ἀριθμῷ ἀφωρι-
 σμέναι] ἀφωρ. ἀριθμῷ S. | γραμμάτων ἀριθμῷ] γραμμάτων ἀριθμῶν Αβ. |
 πάντων] om. Fb et Alex. 635, a, 13.

§. 3. καὶ εἶδει] καὶ τῷ εἶδει Fb et Alex. in lemm. 634, b, 31. Idem
 tamen pro καὶ scribi mavult ἀλλὰ: ἄμεινον, αἰτ, γιγρᾶσθαι, οὐκ ἔσαι μία ἀριθμῷ
 ἀλλ' εἶδει· τοῦτο γὰρ οὐτάγει τὰ τε προσηγμένα καὶ τὸ ἐπιφερόμενον κτλ. |
 ἀριθμῷ ἔσονται] ἀριθμῷ ἐν εἰ Αβ. Nostrium textum reddit Alex. 634, b, 39. |
 ἀλλὰ εἶδει] ἀλλὰ εἶδη Ald. Correxuit Sylb. | τιν' εἶναι] add. Αβ.

§. 4. εἰ γε τοῦθ' γν add. Αβ. | ταῦτα λέγειν] ταῦτα om. S. | αὐτοῖς]
 αὐτὸς Αβ. | ἑκαστόν] ἐκάτων TGb Sylb.

§. 5. τὰ τε εἶδη] τε add. Αβ. | ἐν ἀριθμῷ] ἐν om. ES, ἐν ἀριθμῷ
 Ald. | ἀλλὰ μὴ] ἀλλὰ μὴν Ald. | ἀδύνατα] ἀδύνατα πρότερον Αβ.

§. 6. τούτων] τούτω T Ald. | ἢ τίν' ἕτερον] ἢ τινὰ ἕτερον Alex. 635, b,
 23. Bese. Vet. | ἄλλως, πῶς] ἄλλως πως Alex. 635, b, 23. Ald. Bese. Vet. |
 πρότερον γὰρ] πότερον γὰρ Ald. Correxuit Fonseca. | δυνατόν] ἀδύνατον Fb.

§. 8. ταύτας τε ἐν] τε om. S.

- 9 ἡ δ' εἰς αὐτὸς τόδε τι. εἰ δ' ἔσται τόδε τι καὶ ἐκθίσθαι τὸ κοινῇ κατηγο-
 ρούμενον, πολλὰ ἔσται ζῶα ὁ Σωκράτης αὐτός τε καὶ ὁ ἄνθρωπος καὶ τὸ
 10 ζῷον, εἴπερ σημαίνει ἕκαστον τόδε τι καὶ ἔν. εἰ μὲν οὖν καθόλου αἰ
 ἀρχαί, ταῦτα συμβαίνει· εἰ δὲ μὴ καθόλου ἀλλ' ὥς τὰ καθ' ἕκαστα, ἐκ
 ἴσονται ἐπιστηταί· καθόλου γὰρ αἰ ἐπιστῆμαι πάντων. ὥς ἔσονται ἀρχαὶ
 ἑτεραι πρότεραι τῶν ἀρχῶν αἰ καθόλου κατηγορούμεναι, ἄντις μὲλλῃ
 εἴσεσθαι αὐτῶν ἐπιστήμη.

LIBER IV. (Γ)

C a p. 1.

- 1 Ἔστιν ἐπιστήμη τις ἣ θεωρεῖ τὸ ὄν ἢ ὄν καὶ τὰ τούτῳ ἐπάρχοντα
 καθ' αὐτό. αὕτη δ' ἐστὶν ἐδεμῖα τῶν ἐν μίρει λεγομένων ἢ αὐτῇ· οὐδεμία 61 Br.
 γὰρ τῶν ἄλλων ἐπισκοπεῖ καθόλου περὶ τοῦ ὄντος ἢ ὄν, ἀλλὰ μέρος αὐτῆς
 τι ἀποτεμύμεναι περὶ τῆς θεωρῆσι τὸ συμβεβηκός, οἷον αἰ μαθηματικαὶ
 2 τῶν ἐπιστημῶν. ἐπὶ δὲ τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς ἀκροτάτας αἰτίας ζητοῦμεν,
 3 διόλον ὥς φύσει τις αὐτὰς ἀναγκαῖον εἶναι καθ' αὐτήν. εἰ ἔν καὶ οἱ
 τὰ στοιχεῖα τῶν ὄντων ζητῶντες ταύτας τὰς ἀρχὰς ἐζητῶν, ἀνάγκη καὶ
 τὰ στοιχεῖα τοῦ ὄντος εἶναι μὴ κατὰ συμβεβηκός, ἀλλ' ἢ ὄντα· διὸ καὶ
 ἡμῖν τοῦ ὄντος ἢ ὄν τὰς πρώτας αἰτίας ληπτέον.

C a p. 2.

- 1 Τὸ δὲ ὄν λέγεται μὲν πολλαχῶς, ἀλλὰ πρὸς ἔν καὶ μίαν τινα φύσιν, καὶ
 οὐχ ὁμωνύμως ἀλλ' ὥσπερ καὶ τὸ ὑγιεινὸν ἅπαν πρὸς ὑγίαν, τὸ μὲν
 τῷ φηλάττειν, τὸ δὲ τῷ ποιεῖν, τὸ δὲ τῷ σημειῖν εἶναι τῆς ὑγείας, τὸ
 2 δ' ὅτι δεκτικὸν αὐτῆς. καὶ τὸ ἱατρικὸν πρὸς ἱατρικὴν· τὸ μὲν γὰρ τῷ 1003b

§. 9. εἰ δ' ἔστι] εἰ δ' ἐστὶ TGr Ald.

§. 10. ἐπιστηταί] ἐπιστῆμαι Ab. | αἰ ἐπιστῆμαι] ἢ ἐπιστήμη Ab. | αἰ κα-
 θόλου] αἰ add. Ab; deinde καθόλου ante ἀρχῶν ponit T.

§. 1. τῇ τῷ] αὐτῷ Fb. | καθ' αὐτῶ] καθ' αὐτά Fb Alex. | περὶ τῆς
 θεωρῆσι] περὶ τῆς θεωρῆσι ET, θεωρῆσι περὶ τῆς SGr Ald.

§. 3. ἀλλ' ἢ ὄντα] ἀλλ' ἢ ὄντας Ab, omittis διὸ καὶ ὄν τὰς.

§. 1. λέγεται μὲν] μὲν om. Fb. | καὶ ἔχ ὁμωνύμως] καὶ add. ET Ab
 Bess. Vet. | ἀλλ' ὥσπερ] ἀλλ' om. Ab.

§. 2. τὴν ἱατρικὴν] τὴν add. Ab. | πρὸς αὐτήν] πρὸς τὴν ἱατρικὴν
 Ab. | ὁμοιοτρόπως] ὁμοίως STGr Ald., ὁμοιοτρόπως cum reliquis codd. Alex.
 in lemm.

ἔχειν τὴν ἰατρικὴν λέγεται ἰατρικόν, τὸ δὲ τῷ εὐφυὲς εἶναι πρὸς αὐτήν, τὸ δὲ τῷ ἔργον εἶναι τῆς ἰατρικῆς. ὁμοιοτρόπως δὲ καὶ ἄλλα λεγόμενα 3
 λεγόμενα τέτοις. οὕτω δὲ καὶ τὸ ὄν λέγεται πολλαχῶς μὲν, ἀλλ' ἅπαν πρὸς μίαν ἀρχήν· τὰ μὲν γὰρ ὅτι ἑσείας, ὅττα λέγεται, τὰ δ' ὅτι πάθη 4
 ἑσείας, τὰ δ' ὅτι ὁδὸς εἰς οὐσίαν, ἢ φθορὰ ἢ στερήσεις ἢ ποιότητες ἢ γεννητικά οὐσίας, ἢ τῶν πρὸς τὴν οὐσίαν λεγομένων, ἢ τούτων τινὸς ἀποφάσεις ἢ ἑσείας· διὸ καὶ τὸ μὴ ὄν εἶναι μὴ ὄν φασί. καθάπερ ἔν 4
 καὶ τῶν ὑγιεινῶν ἀπάντων μία ἐπιστήμη ἐστίν, ὁμοίως τὰτο καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων. οὐ γὰρ μόνον τῶν καθ' ἑν λεγομένων ἐπιστήμης ἐστὶ θεωρησαι 5
 μίας, ἀλλὰ καὶ τῶν πρὸς μίαν λεγομένων φύσιν· καὶ γὰρ ταῦτα τρόπον 62 Br. τινὰ λέγεται καθ' ἑν. δηλὸν ἂν ὅτι καὶ τὰ ὅττα μίας θεωρησαι ἢ ὅττα. 6
 πανταχῶ δὲ κυρίως τῷ πρώτῳ ἢ ἐπιστήμῃ, καὶ εἰς ἃ τὰ ἄλλα ἡρτῆται, καὶ δι' ὃ λέγονται. εἰ ἂν τῶτ' ἐστὶν ἡ ἑσεία, τῶν ἑσείων ἂν. δεῖοι τὰς 7
 ἀρχὰς καὶ τὰς αἰτίας ἔχειν τὸν φιλόσοφον. ἅπατος δὲ γένος καὶ αἰσθησις μία ἐνὸς καὶ ἐπιστήμῃ, οἷον ἢ γραμματικὴ μία ἕσα πάσας θεωρεῖ 8
 τὰς φωνάς. διὸ καὶ τοῦ ὄντος ὅσα εἶδη θεωρησαι μίας ἐστὶν ἐπιστήμης τῷ γένει, τὰ τε εἶδη τῶν εἰδῶν. εἰ δὴ τὸ ἐν καὶ τὸ ὄν ταὐτὸν καὶ μία 7
 φύσις, τῷ ἀκολουθεῖν ἀλλήλοις ὥσπερ ἀρχὴ καὶ αἷτιον, ἀλλ' ἔχ ὡς ἐνὶ λόγῳ διγέμενα. διαφέρει δ' ἂθ' ἐν ἑδ' ἂν ὁμοίως ὑπολάβωμεν, ἀλλὰ καὶ 8
 πρὸ ἔργον μᾶλλον. ταὐτὸ γὰρ εἰς ἄνθρωπος καὶ ὢν ἄνθρωπος καὶ ἄνθρωπος, καὶ οὐχ ἕτερόν τι δηλοῖ κατὰ τὴν λέξιν ἐπαναδιπλάμενον τὸ εἰς 9
 εἰς ἄνθρωπος καὶ εἰς ἄνθρωπος· δηλὸν δ' ὅτι ἂ χωρίζεται ἕτ' ἐπὶ

§. 3. ἀλλ' ἅπαν] ita A: vulgo ἀλλὰ πᾶν. | ὅτι ἑσείας] ὅτι οὐσία S. A. G. b. Ald. | φθορὰ ἢ στερήσεις] φθορὰ ἢ εἰρησις A. | ἢ τούτων τινός] ἢ τούτων τινῶν T. | ἀποφάσεις] ἀπόφασις Ab; nostram scripturam exhibet Alex. in lemm.

§. 4. ἐπιστήμης ἐστὶ] ἐπιστήμη ἐστὶ Ald. | λέγεται] λέγονται Ab.

§. 6. αἰσθησις μία ἐνός] ἐνός αἰσθησις μία F. b. | ἢ γραμματικὴ] ἢ add. A. | τῷ ὄντος ὅσα] τῷ ὄντος ἢ ὄν ὅσα A. Vet. et Alex. in paraphr., τῷ ὄντος τὰ F. b. et Alex. in lemm. 642, b, 37. et commentator cod. Laur. 643, a, 43. | τὰ τε εἶδη] τὰ δὲ εἶδη F. b. et Alex. in lemm., praeterea comment. Laur. 643, a, 44.

§. 7. εἰ δὴ] Fonseca legi mavult ἦδη vel εἰς δὴ. | τὸ ἐν καὶ τὸ ὄν] ita Ab F. b.: vulgo τὸ ὄν καὶ τὸ ἐν, quod etiam Alex. exhibet in lemm. 642, b, 36., assentiente commentatore Laur. 643, a, 43.

§. 8. διαφέρει δ' ἂθ' ἐν] διαφέρει γ' ἂθ' ἐν (>nihil quidem refert) Bes-sario. Versum enim nostrum ut apodosin conjungit cum membro priori εἰ δὴ ἀτλ | λέξιν] τὰξιν Ch. | ἐπαναδιπλάμενον τό] ἐπαναδ. τί E. | εἰς εἰς ἄνθρωπος καὶ εἰς ἄνθρωπος] ita Ab et, quantum conjectare licet, Alex. in paraphr. 641, b, 9. 29.: vulgo εἰς ὁ ἄνθρωπος, καὶ ἄνθρωπος, καὶ εἰς ἄνθρωπος. | ἂ χωρίζεται] ἔχ ὁρίζεται STG. b. Ald.

- 9 γενέσθως ὅτ' ἐπὶ φθορᾷς. ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῷ ἐνός. ὥς τε φανερόν ὅτι ἢ πρόσθεσις ἐν τέτοις ταῦτό διηλοῖ, καὶ οὐθὲν ἕτερον τὸ ἐν παρὰ τὸ ὄν.
- 10 ἔτι δ' ἢ ἐκάς ἐστὶ ἐν ἔστιν ἢ κατὰ συμβεβηκός, ὁμοίως δὲ καὶ ὅπερ ὄν τι· ὥσθ' ὅσα περ τοῦ ἐνός εἶδη, τσαῦτα καὶ τοῦ ὄντος ἐξίν· περὶ ὧν τὸ τί ἐστὶ τῆς αὐτῆς ἐπιστήμης τῷ γένει θεωρῆσαι, λῖγῳ δ' οἶον περὶ ταῦτ' καὶ ὁμοίς καὶ τῶν ἄλλων τῶν τοιούτων. σχεδὸν δὲ πάντα ἀνάγκηται 1004 τὰναντία εἰς τὴν ἀρχὴν ταύτην. τεθεωρησθῶ δ' ἡμῖν ταῦτα ἐν τῇ ἐκλογῇ
- 11 τῶν ἐναντίων. καὶ τσαῦτα μέρη φιλοσοφίας ἐστὶν ὅσαι περ αἱ οὐσίαι· ὥστε ἀναγκαῖον εἶναι πρώτην τινὰ καὶ ἐχομένην αὐτῶν. ὑπάρχει γὰρ εὐθὺς γένη ἔχοντα τὸ ἐν καὶ τὸ ὄν· διὸ καὶ αἱ ἐπιστήμαι ἀκολουθήσουσι 63 Br.
- 12 τούτοις. ἐστὶ γὰρ ὁ φιλόσοφος ὥσπερ ὁ μαθηματικὸς λεγόμενος· καὶ γὰρ αὕτη ἔχει μέρη, καὶ πρώτη τις καὶ δευτέρα ἐστὶν ἐπιστήμη καὶ ἄλλαι
- 13 ἐφεξῆς ἐν τοῖς μαθήμασιν. ἐπεὶ δὲ μιᾷς ἀντικείμενα θεωρῆσαι, τῷ δ' ἐνὶ ἀντικείμεναι πλῆθος, ἀπόφασιν δὲ καὶ εἰρήσιν μιᾷς ἐστὶ θεωρῆσαι διὰ τὸ ἀμφοτέρως θεωρεῖσθαι τὸ ἐν, ὃ ἢ ἀπόφασιν ἢ ἐν στήρησις ἢ ἀπλῶς
- 14 λεγομένη ὅτι οὐχ ὑπάρχει ἐκείνῳ ἢ τι γένει· ἐνθα μὲν οὖν τῷ ἐνὶ ἢ

§. 9. πρόσθεσις] πρόθεσις Ald. | ὅθ' ἐν ἕτερον] ὅθ' ἐν ἕτερον A; Ixi non habet Alex. in lemm. | τὸ ἐν παρὰ τὸ ὄν] τὸ ὄν παρὰ τὸ ἐν Alex. in lemm.

§. 10. ὅν τ' εἰ] ὄντ' conjuncte scribunt Ald. (?) Canot. Sylb. | ὅσα περ τ' αἱ] ὅσα περὶ τῷ T. | καὶ ὁμοί' αἱ] καὶ τῷ ὁμοί' SCb Ald. | τῶν τοιούτων] post τοιούτων SGb Ald. addunt καὶ τῶν τούτων ἀντικείμενων. | τεθεωρησθῶ] ita A, θεωρεῖσθαι Fb, ceteri, inter quos Alex. in lemm. 643, b, 19. (ubi tamen codex Coisl. exhibet θεωρεῖσθαι) et interpretes latini τεθεωρήσας. Sed T haec τεθεωρ. — ἐκλογῇ τῶν ἐναντίων omittit. | δ' ἡμῖν] δὲ τῷτο ἡμῖν Fb et Alex. in lemm. 643, b, 19.

§. 11. φιλοσοφίας ἐξίν] φιλοσ. εἰσίν Fb; nostram scripturam agnoscent Alex. in lemm. et commentator Laur. | ὅσαι] ὅσα FbT; ὅσαι Alex. in lemm. et commentator eod. Laur. | πρώτην τινὰ] πρώτην EST Ald. | ἔχοντα] ἔχον A et probavit Brand.; ἔχοντα Alex. 643, a, 2., sed adnotans γράφεται καὶ ἡγένη ἔχον 643, a, 14. | τὸ ἐν καὶ τὸ ὄν] τὸ ὄν καὶ τὸ ἐν ESTGb Ald. Alex. et comm. Laur. in lemm. | αἱ ἐπιστήμαι] αἱ add. A.

§. 12. ὥσπερ] ὥτως ὥσπερ A et Alex. in paraphr. 643, a, 19. | ἄλλαι] ἄλλη SCb Ald.

§. 13. ἐπεὶ δὲ] Ixi δὲ Var. Lect. ap. Casaub. | ἢ ἐρήρησις] ἢ om. S. | ἢ ἀπλῶς] sic T. A Vet.: idem conjectaverat Sylburgius: vulgo ἢ ἀπλῶς. Paulo diversam scripturam ante oculos habuisse videtur Alexander. Ita enim locum nostrum interpretatur, quasi legerit ἢ γὰρ ἀπλῶς λέγομεν ὅτι κτλ. 644, a, 10. | ὑπάρχει] ὑπάρξει SCb Ald. | ἐκείνῳ] ἐκείνῳ Cb Ald. Alex. in paraphr. modo ἐκείνῳ habet 644, a, 11., modo ἐκείνῳ 644, a, 12. Sed interpretes latini in ἐκείνῳ consentiunt.

§. 14. παρὰ τὸ] παρὰ τῷ Ising.

διαφορὰ πρόσσεσι παρὰ τὸ ἐν τῇ ἀποφάσει (ἀπουσία γὰρ ἢ ἀπόφασις
 ἐκείνου ἐστίν), ἐν δὲ τῇ στερήσει καὶ ὑποκειμένη τις φύσις γίγνεται, καθ'
 ἧς λέγεται ἢ στήρησις. τῷ δ' ἐνὶ πληθὸς ἀντίκειται, ὥστε καὶ τάντι- 15
 κείμενα τοῖς εἰρημένοις, τὸ τε ἕτερον καὶ ἀνόμοιον καὶ ἄησον, καὶ ὅσα
 ἄλλα λέγεται ἢ κατὰ ταῦτα ἢ κατὰ πληθὸς καὶ τὸ ἐν, τῆς εἰρημένης
 γνωρίζειν ἐπιστήμης· ὧν ἐστὶ καὶ ἡ ἐναντιότης· διαφορὰ γὰρ τις ἢ
 ἐναντιότης, ἢ δὲ διαφορὰ ἐτερότης. ὥς· ἐπειδὴ πολλαχῶς τὸ ἐν λέγεται, 16
 καὶ ταῦτα πολλαχῶς μὲν λεχθήσεται, ὅμως δὲ μιᾷς ἅπαντά ἐστι γνω-
 ρίζειν· ἐ γὰρ εἰ πολλαχῶς, ἐτέρας, ἀλλ' εἰ μήτε καθ' ἐν μήτε πρὸς
 ἐν οἱ λόγοι ἀναφέρονται. ἐπεὶ δὲ πάντα πρὸς τὸ πρῶτον ἀναφέρεται, 17
 οἷον ὅσα ἐν λέγεται πρὸς τὸ πρῶτον ἐν, ὡσαύτως φατέον καὶ περὶ ταυτῶ καὶ
 ἐτέρω καὶ τῶν ἐναντίων ἔχειν. ὥστε διελόμενον ποσαχῶς λέγεται ἕκαστον 18
 ὥτως ἀποδοτόν πρὸς τὸ πρῶτον ἐν ἐκάστη κατηγορίᾳ, πῶς πρὸς ἐκεῖνο
 64 Br. λέγεται· τὰ μὲν γὰρ τῷ ἔχειν ἐκεῖνα, τὰ δὲ τῷ ποιεῖν, τὰ δὲ κατ' ἄλλους
 λεχθήσεται τοιούτους τρόπους. φανερόν οὖν, ὅπερ ἐν ταῖς ἀπορίαις ἐλέχθη, 19
 ὅτι μιᾷς περὶ τούτων καὶ τῆς οὐσίας ἐστὶ λόγον ἔχειν. τοῦτο δ' ἦν ἐν τῶν ἐν
 1004 b τοῖς ἀπορήμασιν. καὶ ἐστὶ τῷ φιλοσόφῃ περὶ πάντων δύνασθαι θεωρεῖν. εἰ 20
 γὰρ μὴ τῷ φιλοσόφῃ, τίς ἔξαιό ἐπισκεψόμενος εἰ ταὐτὸ Σωκράτης καὶ Σωκρά-
 τῆς καθήμενος, ἢ εἰ ἐν ἐνὶ ἐναντίον, ἢ τί ἐσι τὸ ἐναντίον, ἢ ποσαχῶς λέγεται;
 ὁμοίως δὲ καὶ περὶ τῶν ἄλλων τῶν τοιούτων. ἐπεὶ ἔν τῷ ἐνὸς ἢ ἐν καὶ τῷ 21

§. 15. τῷ δ' ἐν] δ' om. Fb, habet Alex. in lemm. | καὶ ἀνόμοιον] καὶ
 τὸ ἀνόμ. SGB Ald. | ταῦτα] ita TFb et Alex. in lemm., ταῦτα EAb Bess., αὐτὰ
 conj. Sylb.: vulgo αὐτὰ. | κατὰ πληθὸς] κατὰ τὸ πλ. Fb et Alex. in lemm. |
 καὶ τὸ ἐν] τε καὶ τὸ ἐν Alex. in lemm. | τῆς εἰρημένης] τοῖς εἰρημένοις E.
 ὧν ἐστὶ] ὧν ἐν τε ESTGb Ald., ESGb Ald. addito ἐξ' post ἐναντιότης. Nostram
 lectionem tuetur Alex. | ἢ δὲ διαφορὰ] ἢ δὲ ἐναντιότης Ab. Nostrum textum
 confirmat Alex. in lemm.

§. 16. πολλαχῶς τὸ ἐν] τὸ ἐν πολλαχῶς T. | ὅμως] ὁμοίως Var. Lect.
 ap. Brand. | ἐσι γνωρίζειν] γνωρίζειν ἐστὶ ESTGb Ald. | ἀναφέρονται] ἀνα-
 φέρονται, τότε ἐτέρας ESGb Ald. Bess. Vet.

§. 17. ἐπεὶ δὲ πάντα — ἀναφέρεται] om. T. | ἀναφέρεται] ἀνα-
 φέρετε E, ἀναφέρονται Ab. | τὸ πρῶτον ἐν] τὸ πρῶτος ἐν Ab. | τῶν ἐναν-
 τίων ἔχειν] τῶν ἄλλων ἐναντίον ἔχειν Fonseca. Eandem scripturam esse in
 Alexandri commentariis, temere affirmat Casaub. in marg. Cf. Schol. 615, a, 39.

§. 18. ἐκεῖνα] ἐκεῖνο TAb.

§. 19. ὅπερ ἐν ταῖς ἀπορίαις ἐλέχθη] haec verba omittit Ab atque
 ea delevit Brand. Accedit codici Ab cod. E, in ejus margine haec leguntur ἐν
 τῷσι λείπει τὸ ὅπερ ἐν ταῖς ἀπορίαις ἐλέχθη.

§. 20. τίς ἔξαι] τίς ἐστὶν Fb Vet. | ταὐτό] ταὐτὸν Fb.

§. 21. ἢ ἀριθμοὶ] ἢ ἀριθμὸς AbFb et Alex. in lemm., οἱ ἀριθμοὶ T. |
 ἢ γραμμαὶ] ἢ γραμμὴ Ab.

- ὅντος ἢ ὃν ταῦτα καθ' αὐτά ἐστι πάθη, ἀλλ' οὐχ ἢ ἀριθμοὶ ἢ γραμμαὶ ἢ πῦρ, δῆλον ὡς ἐκείνης τῆς ἐπιστήμης καὶ τί ἐστι γνωρίσαι καὶ τὰ συμβεβη-
 22 κός αὐτοῖς. καὶ ἡ ταύτη ἀμαρτάνουσιν οἱ περὶ αὐτῶν σκοπέμενοι ὡς ἡ φιλοσοφῶντες, ἀλλ' ὅτι πρότερον ἢ ὑσία, περὶ ἧς ἔθεν ἐπαύειν, ἐπεὶ ὥσπερ ἐστὶ καὶ ἀριθμὸς ἢ ἀριθμὸς ἴδια πάθη, οἷον περιττότης ἀρτιότης, συμμετρία ἰσότης, ὑπεροχὴ ἔλλειψις, καὶ ταῦτα καὶ καθ' αὐτοὺς καὶ
 23 πρὸς ἀλλήλους ὑπάρχει τοῖς ἀριθμοῖς· ὁμοίως δὲ καὶ στερεῶ καὶ ἀκινήτῳ καὶ κινουμένῳ ἀβαρεῖ τε καὶ βάρους ἔχοντι ἐστὶν ἕτερα ἴδια· οὕτω καὶ τῷ ὄντι ἢ ὃν ἐστὶ τινὰ ἴδια, καὶ ταῦτ' ἐστὶ περὶ ὧν τοῦ φιλοσόφου
 24 ἐπισκεύασθαι τάληθές. σημειῶν δέ· οἱ γὰρ διαλεκτικοὶ καὶ σοφισταὶ ταῦ- τὸν μὲν ὑποδύονται σχῆμα τῷ φιλοσόφῳ (ἡ γὰρ σοφιστικὴ φαινομένη μόνον σοφία ἐστί, καὶ οἱ διαλεκτικοὶ διαλέγονται περὶ ἀπάντων), κοινὸν δὲ πᾶσι τὸ ὄν ἐστίν. διαλέγονται δὲ περὶ τῶν δῆλον ὅτι διὰ τὸ τῆς
 25 φιλοσοφίας εἶναι αὐτὰ οἰκεία. περὶ μὲν γὰρ τὸ αὐτὸ γένος εἴρεται ἡ σοφιστικὴ καὶ ἡ διαλεκτικὴ τῇ φιλοσοφίᾳ, ἀλλὰ διαφέρει τῆς μὲν τῷ τρόπῳ τῆς δυνάμεως, τῆς δὲ τῷ βίῳ τῇ προαιρέσει. ἐστὶ δὲ ἡ διαλεκτικὴ πειραστικὴ περὶ ὧν ἡ φιλοσοφία γνωριστικὴ, ἡ δὲ σοφιστικὴ φαινομένη, 65 Br.
 26 ἔσα δ' ἔ. ἐτι τῶν ἐναντίων ἢ ἕτερα συστοιχία στέρησις, καὶ πάντα ἀνά- γεται εἰς τὸ ὄν καὶ τὸ μὴ ὄν, καὶ ἐν καὶ πλήθος, οἷον στάσις τῷ ἐνός,
 27 κίνησις δὲ τῷ πλήθους. τὰ δ' ὄντα καὶ τὴν ὑσίαν ὁμολογεῖν ἐξ ἐναντίων σχεδὸν ἅπαντες συγκείσθαι· πάντες γὰρ τὰς ἀρχὰς ἐναντίας λέγουσιν. οἱ μὲν γὰρ περιττὸν καὶ ἄρτιον, οἱ δὲ θερμὸν καὶ ψυχρόν, οἱ δὲ πέρας
 28 καὶ ἄπειρον, οἱ δὲ γιλιάν καὶ νεῖκος. πάντα δὲ καὶ τᾶλλα ἀναγόμενα

§. 22. καθ' αὐτὸς] καθ' αὐτὸς plerique.

§. 23. ἀβαρεῖ τε] καὶ ἀβαρεῖ Ab. | ἕτω καὶ — ἴδια] om. Ab.

§. 24. καὶ σοφισταὶ] καὶ οἱ σοφ. Fb. | ταῦτόν] τὸ αὐτὸ Ald. | εἶνα αὐτὰ οἰκεία] ταῦτα εἶναι οἰκεία Ab.

§. 25. ἡ σοφιστικὴ] καὶ ἡ σοφ. Fb et Alex. in lemm. | ἡ διαλεκτικὴ] ἡ om. E, habet Alex. in lemm. | τῇ προαιρέσει] τῇ om. Ab, ponit Alex. in lemm. | πειραστικὴ] ἡ πειρ. T.

§. 26. πάντα] ἅπαντα Fb. | τὸ μὴ ὄν] τὸ om. Fb et Alex. in lemm. | καὶ ἐν] καὶ εἰς ἐν ESGb Ald., καὶ εἰς τὸ ἐν T.

§. 27. ἐξ ἐναντίων σχεδὸν ἅπαντες] σχεδὸν ἅπαντες ἐξ ἐναντίων Fb et Alex. in lemm. 648, a, 7. 32. | γὰρ] om. T. Porro Ald. Sylb. Casaub., omissis his συγκείσθαι πάντες ἀρχὰς, locum nostrum ita exhibent ἐμολογεῖν ἐξ ἐναντίων· σχεδὸν ἅπαντες γὰρ τὰς ἐναντίας λέγουσιν.

§. 28. πάντα] ἅπαντα Ab. | ἀναγόμενα φαίνεται] φαίνεται ἀναγόμενα Ab. | καὶ πλήθος] καὶ τὸ πλ. T Ald. | ἡμῖν] ἡμῖν ἐν τῷ πρώτῳ περὶ ἀγαθῶ T Ald. Primus expunxit Fonseca. | αἰ παρὰ] καὶ παρὰ T Ald. | εἰς γένη ταῦτα] εἰς γένη εἰς ταῦτα Ab. | ἢ ὄν] om. T Ald.

1005 φαίνεται εἰς τὸ ἐν καὶ πληθὺς· εἰληφθω γὰρ ἡ ἀναγωγὴ ἡμῖν. αἱ δ' ἀρχαὶ καὶ παντελῶς αἱ παρὰ τῶν ἄλλων ὡς εἰς γένη ταῦτα πίπτουσιν. φανερόν οὖν καὶ ἐκ τούτων ὅτι μιᾷς ἐπιστήμης τὸ ὄν ἢ ὄν θεωρηῖται. πάντα γὰρ ἢ ἐναντία ἢ εἰς ἐναντίων, ἀρχαὶ δὲ τῶν ἐναντίων τὸ ἐν καὶ 29 πληθὺς. ταῦτα δὲ μιᾷς ἐπιστήμης, εἴτε καθ' ἐν λέγεται εἴτε μή, ὥσπερ ἴσως ἔχει καὶ τάληθές. ἀλλ' ὅμως εἰ καὶ πολλαχῶς λέγεται τὸ ἐν, πρὸς 30 τὸ πρῶτον τᾶλλα λεχθήσεται καὶ τὰ ἐναντία ὁμοίως. καὶ διὰ τούτο καὶ 31 εἰ μὴ ἐστὶ τὸ ὄν ἢ τὸ ἐν καθόλου καὶ ταὐτὸ ἐπὶ πάντων ἢ χωριστόν, ὥσπερ ἴσως ἔστιν, ἀλλὰ τὰ μὲν πρὸς ἐν τὰ δὲ τῷ ἐφεξῆς, καὶ διὰ τούτου οὐ τοῦ γεωμέτρου θεωρηῖται τί τὸ ἐναντίον ἢ τέλειον ἢ ὄν ἢ ἐν ἢ ταῦτόν ἢ ἕτερον, ἀλλ' ἢ εἰς ὑποδείσεως. ὅτι μὲν οὖν μιᾷς ἐπιστήμης τὸ ὄν ἢ ὄν θεωρηῖται, 32 καὶ τὰ ὑπάρχοντα αὐτῷ ἢ ὄν, δῆλον, καὶ ὅτι οὐ μόνον τῶν οὐσιῶν. ἀλλὰ καὶ τῶν ὑπαρχόντων ἢ αὐτῇ θεωρητική, πῶν τε εἰρημένων καὶ περὶ προτέρου καὶ ὑστέρου, καὶ γένους καὶ εἶδους, καὶ ὅλα καὶ μέρη καὶ τῶν ἄλλων τῶν τοιούτων.

C a p. 3.

66 Bc. Λεκτίον δὲ πότερον μιᾷς ἢ ἑτέρας ἐπιστήμης περὶ τε τῶν ἐν τοῖς 1 μαθήμασι καλουμένων ἀξιωμαμάτων καὶ περὶ τῆς ὕσεως. φανερόν δὲ ὅτι 2 μιᾷς τε καὶ τῆς τῷ φιλοσόφῳ καὶ ἡ περὶ τούτων ἐστὶ σκέψις· ἀπασι γὰρ ὑπάρχει τοῖς ὕσιν, ἀλλ' ὃ γένει τιπὶ χωρὶς ἰδίᾳ τῶν ἄλλων. καὶ 3 χρώνται μὲν πάντες, ὅτι τῷ ὄντος ἐστὶν ἢ ὄν, ἕκαστον δὲ τὸ γένος ὄν, ἐπὶ τούτων δὲ χρώνται, ἐφ' ὅσον αὐτοῖς ἰκανόν· τούτο δ' ἐστὶν, ὅσον ἐπείχει τὸ γένος περὶ οὐ φέρει τὰς ἀποδείξεις. ὥς ἐπεὶ δῆλον ὅτι ἢ 4 ὄντα ὑπάρχει πᾶσι (τούτο γὰρ αὐτοῖς τὸ κοινόν), τῷ περὶ τὸ ὄν ἢ ὄν

§. 29. τῶν ἐναντίων] καὶ τῶν ἐναντίων Ald. | τὸ ἐν] om. T. [-καὶ πληθὺς] καὶ τὸ πλ. T Ald. | ταῦτα δὲ] ταῦτα δὲ καὶ A. | καὶ τάληθές] καὶ add. A Bess.

§. 30. λέγεται τὸ ἐν] τὸ ἐν λέγεται A. | τᾶλλα] ἄλλο S. | λεχθήσεται] ἀναχθήσεται T Ald. Bess.

§. 31. καὶ διὰ τούτο] om. A. | καὶ εἰ] καὶ om. S. | ἢ τὸ ἐν] ἢ καὶ τὸ ἐν A. | τὰ μὲν πρὸς ἐν τὰ δὲ] τὸ μὲν πρὸς ἐν τὸ δὲ E. | τῷ ἐφεξῆς] τῷ om. ST; Alex. modo ὡς ἐφεξῆς exhibet 648, b, 40., modo τῷ ἐφεξῆς 649, a, 1., modo ἐφεξῆς omisso τῷ 649, a, 7. | ὄν ἢ ἐν] ἐν ἢ ὄν ES Ald. | ἀλλ' ἢ εἰς] Alex. in lemm. ἢ omittit 649, a, 20.

§. 32. καὶ εἶδους καὶ ὅλα] καὶ ὅλα καὶ εἶδους S.

§. 2. τοῦ φιλοσόφου] τούτου φιλ. S. | ἐστὶ σκέψις] ἐπιστάσις A. | ὑπάρχει τοῖς ὕσιν] τοῖς κοιν ὑπάρχει S.

§. 3. ὄντος] ὄντως E. | γένος ὄν] γένος οὐ T Ald., γένος ἐν A.

§. 4. ὅτι] om. T. | περὶ τὸ ὄν] περὶ τοῦ ὄν S.

- 5 γνωρίζοντος· καὶ περὶ τῶν ἐξ ἡ θεωρία. διόπερ ἄνεις τῶν κατὰ μέρος ἐπισκοπούντων ἐγγχειρεῖ λέγειν τι περὶ αὐτῶν, εἰ ἀληθὴ ἢ μή, ἅτε γεωμέτρης οὐτ' ἀριθμητικός, ἀλλὰ τῶν φυσικῶν ἔνιοι, εἰκύτως τοῦτο δρῶντες· μόνοι γὰρ ὄντο περὶ τε τῆς ὅλης φύσεως σκοπεῖν καὶ περὶ τοῦ
- 6 ὄντος. ἐπεὶ δ' ἔστιν ἔτι τοῦ φυσικοῦ τις ἀνωτέρω (ἐν γὰρ τι γένος τῷ ὄντος ἢ φύσεως), τῷ καθόλου καὶ τῷ περὶ τὴν πρώτην εἰσὶν θεωρητικῷ καὶ ἢ περὶ τούτων ἂν εἴη σκέψις. ἔτι δὲ σοφία τις καὶ ἡ φυσική, ἀλλ' ἢ 1005^b
- 7 πρώτη. ὅσα δ' ἐγγχειρῶσι τῶν λεγόντων τινὲς περὶ τῆς ἀληθείας, ὃν τρόπον δεῖ ἀποδέχεσθαι, δι' ἀπαιδευσίαν τῶν ἀναλυτικῶν τῷτο δρῶσιν· δεῖ γὰρ περὶ τῶν ἡκεῖν προεπισταμένους, ἀλλὰ μὴ ἀκόοντας ζητεῖν.
- 8 ὅτι μὲν ἔν τῷ φιλοσόφῳ καὶ τῷ περὶ πάσης τῆς οὐσίας θεωρῶντος ἢ πέφυκεν, καὶ περὶ τῶν συλλογιστικῶν ἀρχῶν ἐστὶν ἐπισκῆψασθαι, δῆλον.
- 9 προσήκει δὲ τὸν μάλιστα γνωρίζοντα περὶ ἕκαστον γένος ἔχειν λέγειν τὰς 67^{Br.} βεβαιότητας ἀρχὰς τῷ πράγματι, ὥστε καὶ τὸν περὶ τῶν ὄντων ἢ ὄντα τὰς πάντων βεβαιότητας. ἔτι δ' ἔτος ὁ φιλόσοφος. βεβαιωτάτη δ' ἀρχὴ πασῶν περὶ ἣν διαψευδῆσθαι ἀδύνατον· γνωριμωτάτην τε γὰρ ἀναγκαῖον εἶναι τὴν τοιαύτην (περὶ γὰρ ἂ μὴ γνωρίζουσιν, ἀπατῶνται πάντες) καὶ
- 11 ἀνυπόθετον. ἣν γὰρ ἀναγκαῖον ἔχειν τὸν ὅτιον ξυνιέντα τῶν ὄντων, τῷτο ἔχ' ὑπόθεσις· ὁ δὲ γνωρίζειν ἀναγκαῖον τῷ ὅτιον γνωρίζοντι, καὶ ἡκεῖν
- 12 ἔχοντα ἀναγκαῖον. ὅτι μὲν ἔν ἡ τοιαύτη πασῶν βεβαιωτάτη ἀρχή, δῆλον· τίς

§. 5. εἰ ἀληθῆ] ita S. A. Vet., εἰ ἡ ἀληθῆ E: vulgo εἰ ἡ ἀληθῆ. Bess.: »sive quatenus vera, sive non«, unde Sylb. scribendum esse putavit εἴτε ἡ ἀληθῆ, εἴτε ἡ μή. | ἡ μή] εἴτε μή T. | περὶ τε τῆς] τε om. Ab.

§. 6. ἔτι] om. S. | τις ἀνωτέρω] ita S. A. Bess. Vet.: ceteri τι ἀνωτ. | τῷ ὄντος ἢ φύσεως] ἡ φύσις τῷ ὄντος S. | καὶ τῷ περὶ] τῷ om. T. | ἂν εἴη] εἴη ἂν S. | σοφία τις] τις σοφία S. A. Vulgatam σοφία τις sequitur Alex.

§. 7. Alex. 650, b, 20.: δοκεῖ δὲ μοι αὕτη ἡ λέξις, δι' ἣς λέγει »ὅσα δ' ἐγγχειροῦσι« ἕως τοῦ »ἀκούοντας ζητεῖν« (§. 7.) τὴν τάξιν ἔχειν μετὰ τὴν ἐφεξῆς κειμένην τὴν »ὅτι μὲν ἂν« ἕως τῆς »δῆλον« (§. 8.). | τῶν λεγόντων] om. Alex. 650, b, 21. 26. | προεπισταμένους] ἐπισταμένους Alex. in lemm. 650, b, 12., sed idem in paraphr. utitur voce προεπιστασθαι b, 13. 15.

§. 9. τὰς πάντων] τὰς περὶ πάντων Ab. Additum περὶ non agnoscit Alex. in paraphr. 651, a, 24. 25.

§. 10. γνωριμωτάτην τε] τε om. T.

§. 11. ἣν γὰρ] ἣν γὰρ ἂν T. | ξυνιέντα] ξυνιόντα Ab. | ὑπόθεσις] ὑποθέσει Ab. Nostram scripturam confirmat Alexandri paraphrasis 651, a, 43. | ὁ] οὐ S. | ἔχοντα] ἔχοντι EST Ald.

§. 12. ἡ τοιαύτη πασῶν βεβαιωτάτη ἀρχή] βεβαιωτάτη ἡ τοιαύτη πασῶν ἀρχή Ab, ἡ τοιαύτη ἀρχὴ πασῶν βεβαιωτάτη ST. | λέγομεν] λέγομεν ST Ald.

ὃ ἔστιν αὕτη, μετὰ ταῦτα λέγομεν. τὸ γὰρ αὐτὸ ἅμα ὑπάρχειν τε καὶ 13
 μὴ ὑπάρχειν ἀδύνατον τῷ αὐτῷ καὶ κατὰ τὸ αὐτό· καὶ ὅσα ἄλλα προσ-
 διορισαίμεθ' ἂν, ἔστω προσδιορισμένα πρὸς τὰς λογικὰς δισχερείας.
 αὕτη δὴ πασῶν ἐπὶ βεβαιότητι τῶν ἀρχῶν· ἔχει γὰρ τὸν εἰρημένον διο- 14
 ρισμόν. ἀδύνατον γὰρ ὄντινὺν ταύτων ὑπολαμβάνειν εἶναι καὶ μὴ εἶναι,
 καθάπερ τινὲς οἰοῦνται λέγειν Ἡράκλειτον· οὐκ ἔστι γὰρ ἀναγκαῖον, ἃ
 τις λέγει, ταῦτα καὶ ὑπολαμβάνειν. εἰ δὲ μὴ ἐνδέχεται ἅμα ὑπάρχειν τῷ 15
 αὐτῷ τὰναντία (προσδιορισθῶ δ' ἡμῖν καὶ ταύτῃ τῇ προτάσει τὰ
 εἰωθότα), ἐναντία δ' ἐστὶ δόξα δόξῃ ἢ τῆς ἀντιθέσεως, φανερόν ὅτι
 ἀδύνατον ἅμα ὑπολαμβάνειν τὸν αὐτὸν εἶναι καὶ μὴ εἶναι τὸ αὐτό· ἅμα 16
 γὰρ ἂν ἔχοι τὰς ἐναντίας δόξας ὁ διεψευσμένος περὶ τέτων. διὸ πάντες
 οἱ ἀποδεικνύοντες εἰς ταύτην ἀνάγουσιν ἐσχάτην δόξαν· φύσει γὰρ ἀρχὴ
 καὶ τῶν ἄλλων ἀξιωμαίων αὕτη πάντων.

C a p. 4.

- 1006^a Εἰσὶ δὲ τινες οἱ, καθάπερ εἵπομεν, αὐτοὶ τε ἐνδέχεσθαι φασὶ τὸ 1
 αὐτὸ εἶναι καὶ μὴ εἶναι, καὶ ὑπολαμβάνειν οὕτως. χρῶνται δὲ τῷ λόγῳ
 68^{Bt}· τοῦτῳ πολλοὶ καὶ τῶν περὶ φύσεως. ἡμεῖς δὲ νῦν εἰλήφαμεν ὡς ἀδυνάτου 2
 ὄντος ἅμα εἶναι καὶ μὴ εἶναι, καὶ διὰ τούτου ἐδείξαμεν ὅτι βεβαιότητι
 αὕτη τῶν ἀρχῶν πασῶν. ἀξιούσι δὴ καὶ τοῦτο ἀποδεικνύειν τινὲς δι' 3
 ἀπαιδευσίαν· ἔστι γὰρ ἀπαιδευσία τὸ μὴ γινώσκειν τίτων δεῖ ζῆτεῖν

§. 13. ὑπάρχειν τε] τε add. *AbFb* et *Alex.* in lemm. | ὑπάρχειν ἀδύ-
 νατον] *Alex.* in lemm. ἀδύνατον non post ὑπάρχειν ponit, sed in fine membri
 post κατὰ τὸ αὐτό. | τῷ αὐτῷ καὶ κατὰ] om. *Cd*, καὶ om. *S* *Ald.* et *Alex.*
 in lemm. | προσδιορισαίμεθ' ἂν] προσδιορισάμεθα, omisso ἂν, *AbFb* et *Alex.*
 in lemm., quod recepit *Brand.* Interpretes latini vulgatum textum sequuntur. |
 ἔστω] ἔτω τὰ *Ab*.

§. 14. δὴ πασῶν] δ' ἀπασῶν *EST* *Ald.*

§. 15. ἅμα ὑπάρχειν] μὴ ὑπάρχειν ἅμα *S.* | ὑπάρχειν τῷ αὐτῷ]
 τῷ αὐτῷ ὑπάρχειν *Ab*. | προσδιορισθῶ δ' ἡμῖν] προσδιορισθῶ ἡμῖν *Ab*.
Nostrae lectioni assentitur *Alex.* in lemm. | ταύτῃ] ταῦτα *STAb* *Ald.*; ταύτῃ
Alex. in lemm. et *Bess.* | ἀδύνατον ἅμα] ἅμα ἀδύνατον *Ab*. | διεψευ-
 σμένος] διαψευσμένος *E.* *Vulgatam* confirmat *Alex.* in lemm.

§. 16. πάντες οἱ] οἱ add. *AbFb* et *Alex.* in lemm. | αὐτῇ] αὐτῇ *Alex.*
 in lemm.

§. 1. ὑπολαμβάνειν] μὴ ὑπολ. *T.*

§. 2. ὡς] add. *ESAbFb* *Alex.* *Bess.* *Vet.* | διὰ τοῦτο *S.* |
 πασῶν] ἀπασῶν *Ab*.

§. 3. δὴ] δι' *T.*

- 4 ἀπόδειξιν καὶ τίνων οὐ δεῖ. ὅλως μὲν γὰρ ἀπάντων ἀδύνατον ἀπόδειξιν εἶναι· εἰς ἄπειρον γὰρ ἂν βαδίζοι, ὥστε μὴδ' οὕτως εἶναι ἀπόδειξιν. εἰ δέ τινων μὴ δεῖ ζητεῖν ἀπόδειξιν, τίνα ἀξιουσιν εἶναι μᾶλλον τοιαύτην
- 5 ἀρχὴν ἢ ἂν ἔχοιεν εἰπεῖν. ἔστι δ' ἀποδείξαι ἐλεγκτικῶς καὶ περὶ τούτου ὅτι ἀδύνατον, ἂν μόνον τι λέγῃ ὁ ἀμφισβητῶν· ἂν δὲ μὴθὲν, γελοῖον τὸ ζητεῖν λόγον πρὸς τὸν μὴθενὸς ἔχοντα λόγον, ἢ μὴ ἔχει· ὅμοιος γὰρ
- 6 φντῶ ὁ τοιούτος ἢ τοιούτος ἦδη. τὸ δ' ἐλεγκτικῶς ἀποδείξαι λέγω διαφέρειν καὶ τὸ ἀποδείξαι, ὅτι ὁ ἀποδεικνύων μὲν ἂν δόξειεν αἰτεῖσθαι τὸ ἐν ἀρχῇ, ἄλλε δὲ τοῦ τοιούτου αἰτίε ὄντος ἔλεγχος ἂν εἴῃ καὶ ἢ ἀπό-
- 7 δεῖξιν. ἀρχὴ δὲ πρὸς ἅπαντα τὰ τοιαῦτα ἢ τὸ ἀξιῶν ἢ εἶναι τι λέγειν ἢ μὴ εἶναι (τοῦτο μὲν γὰρ τάχ' ἂν τις ὑπολάβοι τὸ ἐξ ἀρχῆς αἰτεῖν), ἀλλὰ τὸ σημαίνειν γέ τι καὶ αὐτῶ καὶ ἄλλω· τῷτο γὰρ ἀνάγκη, εἴπερ
- 8 λέγοι τι. εἰ γὰρ μή, ἢ ἂν εἴῃ τῷ τοιούτῳ λόγος, οὐτ' αὐτῶ πρὸς αὐτὸν οὐτε πρὸς ἄλλον. ἂν δὲ τις τῷτο διδῶ, ἔξαι ἀπόδειξιν· ἦδη γάρ τι ἔξαι
- 9 ὠρισμένον. ἀλλ' αἴτιος ἢ ὁ ἀποδεικνύς ἀλλ' ὁ ὑπομένων· ἀναιρῶν γὰρ

§. 4. ἀπάντων] πάντων *Ab*. | ἀδύνατον ἀπόδειξιν] ἀπόδειξιν ἀδύνατον *S*. | ζητεῖν ἀπόδειξιν] ἀπόδειξιν *om. T*. | εἶναι μᾶλλον] μᾶλλον εἶναι *T*.

§. 5. ὅτι ἀδύνατον] ἀδύνατον *om. S*. | ζητεῖν λόγον] ζητεῖν τὸν λόγον *Cb*. | ἢ μὴ ἔχει] *ita AbFb Alex.*: ceteri, adstipulantibus interpretibus latinis, ἢ μὴθὲν ἔχει (ἔχειν *Bb*) λόγον. | ἦδη] *ita Ab Alex.*, ἦδη εἰς *T*: ceteri omittunt. Vetus interpr.: «similis nam plantae talis jam est»; legit itaque ἦδη, sed sine ἢ τοιούτος.

§. 6. ὁ ἀποδεικνύων] ὁ *om. Ab*. | αἰτεῖσθαι] αἰτῆσθαι *SAb*. | τοῦ τοιούτου] τοῦ *om. T*. | αἰτίε] hanc vocem *om. Ab*, sed eam habet *Alex.* in paraphr. et exprimunt interpretes latini. | εἴῃ] *om. SBbCb Bess*.

§. 7. ἢ τὸ] ἢ *τὸ Ab*. Sed *Alexander* in commentariis suis locum nostrum ita interpretatur, ut ab ejus textu particulam negativam prorsus abfuisse appareat. Legit itaque ἀρχὴ δὲ πρὸς ἅπαντα τὰ τοιαῦτα τὸ ἀξιῶν κτλ. Cf. Schol. 653, b, 20—27. In aliis tamen exemplaribus idem ille adnotat eam inveniri scripturam, quae nunc vulgo habetur ἢ τὸ ἀξιῶν κτλ. Schol. 653, b, 36.: φέρεται τις καὶ τοιαύτη γραφή, «ἀρχὴ δὲ πρὸς ἅπαντα τὰ τοιαῦτα ἢ τὸ ἀξιῶν λέγειν τι εἶναι ἢ μὴ εἶναι.» καὶ ἔτι γνωριμώτερον τὸ λεγόμενον ἔτσι. | ἀξιῶν ἢ] ἀξιῶμα ἔν *ἢ SBbCb*. *Alex.* nostram lectionem tuctur; item interpretes lat. | τῷτο μὲν γὰρ] *Alex. Schol. 653, b, 33.*: καταλληλότερον δὲ ἢ λέξιν ἔχει ἂν, εἰ ἀντὶ τῷ «τῷτο μὲν γὰρ τάχα ἂν τις ὑπολάβοι τὸ ἐξ ἀρχῆς αἰτεῖν» εἴῃ γεγραμμένον «τὸ τῷτο μὲν τάχα ἂν τις», ὡς καὶ φέρεται ἔντισιν. | τάχ' *om. T*. | τὸ σημαίνειν] τὸ *om. Brand*. | γέ τι] *τι om. Ab*, γέ τοι *Ald*, | αὐτῶ] ἐαυτῷ *Ab*, ὡς αὐτῶ *Ald*, ὡς αὐτῶ *Casaub.* | λέγοι] λίγει *Ald*.

§. 8. εἴ] *SBbCb*. | ἔτ' αὐτῶ] *ita Ab*: ceteri ἔθ' αὐτῶ. | πρὸς αὐτὸν] πρὸς αὐτὸν *Ald*. | ἂν] *ἐάν Ab*.

§. 9. ὑπομένει λόγον] ὑπομ. λόγος, χρώμενός γε τῷ λόγῳ *Var. lect. ap.*

λόγον ὑπομένει λόγον. ἔτι δὲ ὁ τῷτο συγχεώρησας συγχεώρηκέ τι ἀληθὲς
 εἶναι χωρὶς ἀποδείξεως, ὥςτε οὐκ ἂν πᾶν οὕτως καὶ ἔχῃ ἔσως ἔχοι. πρῶ- 10
 69 Br. τον μὲν οὖν δῆλον ὡς τοῦτο γ' αὐτὸ ἀληθές, ὅτι σημαίνει τὸ ὄνομα τὸ
 εἶναι ἢ μὴ εἶναι τοδί· ὡς ἂν πᾶν ἔσως καὶ ἔχῃ ἔσως ἔχοι. ἔτι εἰ 11
 τὸ ἄνθρωπος σημαίνει ἔν, ἔστω τῷτο τὸ ζῶον δίπυν. λέγω δὲ τὸ ἔν
 σημαίνειν τοῦτο· εἰ τοῦτ' ἔστιν ἄνθρωπος, ἂν ἢ τι ἄνθρωπος, τοῦτ'
 ἔσται τὸ ἀνθρώπων εἶναι. διαφέρει δ' ἐθὲν οὐδ' εἰ πλείω τις φαιή ση-
 1006 b μαινεῖν, μόνον δὲ ὠρισμένα· τεθείη γὰρ ἂν ἐφ' ἐκάστη τῶ λόγῳ ἕτερον
 ὄνομα. λέγω δ' οἷον, εἰ μὴ φαιή τὸ ἄνθρωπος ἔν σημαίνειν, πολλὰ δέ, 12
 ὧν ἐνός μὲν εἰς λόγος, τὸ ζῶον δίπυν. εἰσὶ δὲ καὶ ἕτεροι πλείους, ὠρι-
 σμένοι δὲ τὸν ἀριθμόν· τεθείη γὰρ ἂν ἴδιον ὄνομα καθ' ἕκαστον τῶν
 λόγων. εἰ δὲ μὴ τεθείη ἀλλ' ἅπειρα σημαίνειν φαιή, φανερόν ὅτι ἔκ ἂν 13
 εἴη λόγος· τὸ γὰρ μὴ ἔν τι σημαίνειν ἐθὲν σημαίνειν ἐξίν, μὴ σημαί-
 νόντων δὲ τῶν ὀνομάτων ἀνήρηται τὸ διαλέγεσθαι πρὸς ἀλλήλους, κατὰ
 δὲ τὴν ἀλήθειαν καὶ πρὸς αὐτόν· ἐθὲν γὰρ ἐνδέχεται νοεῖν μὴ νοοῦντα
 ἔν. εἰ δ' ἐνδέχεται, τεθείη ἂν ὄνομα τούτῳ τῷ πρᾶγματι ἔν. ἔσω δὴ, 14

Casaub. | ἔτι δὲ ὁ — οὕτως ἔχοι·] hunc versum ex uno codice *A* addidit Bekkerus, auctore Brandisio: reliquae cum editiones omittunt omnes, assentientibus interpretibus latinis, uno excepto Argyropulo. Neque illum agnoscit paraphrasis Alexandri, etsi in lemmate superscripto 654, a, 32. videatur ejus mentio fieri. Nam quae in Alexandri commentariis 654, a, 32—37 leguntur, ea pertinent ad enuntiationem proxime antecedentem ἂν δὲ τις τῷτο διδῶ, ἔσαι ἀπόδειξις· ἥδη γὰρ τι ἔσται ὠρισμένον §. 8.

§. 10. τῷτο γ' τῷτ' sine γ' Ald. | τᾶν] ἅπαν *A*.

§. 11. ἔτι εἰ τὸ] ἔτι εἰ γὰρ Ald. | ἔστω τῷτο] τῷτο om. *T*, ἔσω δὲ τῷτο Bess. | εἰ τῷτ' τὸ εἰ τῷτ' *A*, οἷον εἰ τῷτ' conj. Fonseca. | ἔστιν ἄνθρωπος] ἄνθρωπος om. *A* et Alex. 655, a, 19. | ἢ] εἰ *A*. | τι ἄνθρωπος] τί ὁ ἄνθρωπος Ald. Porro totam parenthesin ἂν ἢ τι ἄνθρωπος om. Var. Lect. ap. Brand. | ἔσαι] ita *AFb* et Alex. in paraphr.: ceteri *εἰ*, cui scripturae assentiantur interpretes latini. | εἰ πλείω] εἰ ἐπὶ πλείω *A*. | τῷ λόγῳ] τῷ add. *A*.

§. 12. τὸ ἄνθρωπος] τὸν ἄνθρωπον *EST* Ald. | ὧν ἐνός μὲν εἰς λόγος] ὧν εἰς μὲν εἰς λόγος *A*. Interpretes latini textum vulgatum sequuntur. | δίπυν] om. *E*, τὸ δίπυν, comitate post ζῶον posito, Ald. Sylb. | εἰσὶ] εἰς *A* Bess.; eandem lectionem in textum recepit Brand. | ἔτεροι] »Argyropulus videtur legisse τῶν ἄλλων ἕτεροι, quod idem postulat sententia Fonseca. | τῶν λόγων] τὸν λόγον *T* *A*.

§. 13. ἔν τι] τι om. *EST* *A*, probante Brand. | κατὰ δὲ τὴν] δὲ non in textu habuisse videtur Bessario: sic enim vertit: »nominibus vero non significantibus perit ipsa re vera disputatio, et ad invicem et ad se ipsum.« | πρὸς αὐτόν] πρὸς αὐτόν Alex. in lemm. Casaub. Bess. | μὴ νοοῦντα ἔν] ita *A* et Alex. in paraphr.: ceteri μὴθὲν νοοῦντα ἔν.

§. 14. ἔσω δὴ] ἔσαι δὲ *Fb*, ἔσω ἄρα δὴ *T* Ald. Alex. in lemmate exhibet

- ὥσπερ ἐλέχθη κατ' ἀρχάς, σημαῖνόν τι τὸ ὄνομα καὶ σημαῖνον ἔν. ἡ δὲ
 ἐνδέχεται τὸ ἀνθρώπων εἶναι σημαίνειν ὅπερ μὴ εἶναι ἀνθρώπων, εἰ τὸ
 15 ἀνθρώπος σημαίνει μὴ μόνον καθ' ἐνός ἀλλὰ καὶ ἔν. οὐ γὰρ τὺτο
 ἀξιοῦμεν τὸ ἔν σημαίνειν τὸ καθ' ἐνός, ἐπεὶ ὅτω γε κἂν τὸ μουσικὸν
 καὶ τὸ λευκὸν καὶ τὸ ἀνθρώπος ἔν ἐσήμαιεν, ὥστε ἔν ἅπαντα εἶναι.
 16 συνώνυμα γάρ. καὶ ἢ εἶναι εἶναι καὶ μὴ εἶναι τὸ αὐτὸ ἀλλ' ἢ καθ'
 ὁμωνυμίας, ὥσπερ ἂν εἰ ὃν ἡμεῖς ἀνθρώπον καλοῦμεν, ἄλλοι μὴ ἀνθρω- 70⁸⁴.
 17 πον καλοῦν. τὸ δ' ἀπορούμενον ἡ τὺτό ἐστίν, εἰ ἐνδέχεται τὸ αὐτὸ ἅμα
 18 εἶναι καὶ μὴ εἶναι ἀνθρώπον τὸ ὄνομα, ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα. εἰ δὲ μὴ
 σημαίνει ἕτερον τὸ ἀνθρώπος καὶ τὸ μὴ ἀνθρώπος, δῆλον ὅτι καὶ τὸ
 μὴ εἶναι ἀνθρώπων τῷ εἶναι ἀνθρώπων ὥς ἐστὶ τὸ ἀνθρώπων εἶναι μὴ
 ἀνθρώπων εἶναι· ἔν γὰρ ἐστὶ. τοῦτο γὰρ σημαίνει τὸ εἶναι ἔν, ὡς λώπιον
 19 καὶ ἰμάτιον, εἰ ὁ λόγος εἷς. εἰ δ' ἐστὶ ἔν, ἔν σημαίνει τὸ ἀνθρώπων
 εἶναι καὶ μὴ ἀνθρώπων. ἀλλ' ἐδίδεικτο ὅτι ἕτερον σημαίνει. ἀνάγκη τοί-
 20 γαρ ἦν ὃ ἐσήμαιε τὸ ἀνθρώπος. εἰ δ' ἀνάγκη τᾶτο, ἢ ἐνδέχεται μὴ
 εἶναι τὸ αὐτὸ ζῶον δίπεν· τᾶτο γὰρ σημαίνει τὸ ἀνάγκη εἶναι, τὸ ἀδύνα-
 21 τον εἶναι μὴ εἶναι ἀνθρώπον. οὐκ ἄρα ἐνδέχεται ἅμα ἀληθὲς εἶναι εἰπεῖν

ἔστι pro ἔτω 656, a, 39. | κατ' ἀρχάς] καὶ κατ' ἀρχάς E Ald. | σημαῖνόν τι] σημαίνειν τι A. | οὐ δὲ] οὐδ' εἰ Ald. et quidam codices Fonsecae. | τὸ ἀνθρώπων εἶναι] τὸ ἀνθρώπος εἶναι S. | σημαίνειν] σημαίνει Sylb. | ὅπερ μὴ εἶναι] ἀνθρώπων μὴ εἶναι A. | μὴ μόνον] μὴ om. S. | ἀλλὰ καὶ ἔν] ἀλλὰ καὶ μίαν φείον καὶ ἔν Ald.

§. 15. ἐπεὶ ὅτω] ἐπεὶ εἰ ὅτω Ald. | τὸ λευκὸν] τὸ add. A. | τὸ ἀνθρώπος] τὸ om. EST.

§. 16. ἂν] om. T.

§. 17. τὸ αὐτὸ ἅμα] ἅμα τὸ αὐτὸ EST Ald. Alteram scripturam tuetur Alex. in lemm. | εἶναι καὶ] καὶ εἶναι καὶ S Ald.

§. 18. εἰ δὲ μὴ σημαίνει] εἰ δὲ σημαίνει, omisso μὴ, scribi vult Joh. Philop. | τὸ μὴ εἶναι ἀνθρώπων] εἶναι om. Alex. in lemm. | μὴ ἀνθρώπων εἶναι] τὸ μὴ εἶναι ἀνθρώπων S Ald. | τὸ εἶναι ἔν] ἔν τὸ A.

§. 19. εἰ τι ἔστιν] εἰ τί ἔστιν Sylb. | εἰπεῖν, ὅτι ἀνθρώπος ζῶον εἶναι]. Rectius hunc locum, commate non post εἰπεῖν, sed post ἀνθρώπος posito, distinxit Brandisius in editione Scholiorum 657, b, 12. Sic etiam Bessario: vne-cesse igitur, si quid est verum dicere, quod homo sit, animal esse bipes. a | τὸ ἀνθρώπος] ὁ ἀνθρώπος Alex. in lemm.

§. 20. ἀνάγκη τῷτο] ita AE, ἀνάγκη τόδε Casaub.: ceteri ἀνάγκη τότε. Bess.: vbi autem necesse est, quasi εἰ δ' ἀνάγκη legerit sine τοῦτο vel τόδε. | εἶναι τὸ αὐτὸ] ita A Bess. Vet.: ceteri εἶναι τότε αὐτὸ.

§. 21. ὁ δ' αὐτός] ὁ αὐτός δὲ A. | ἀνθρώπων εἶναι] εἶναι ἀνθρώπων T. | σημαίνειν] σημαίνει A.

- 1007^a τὸ αὐτὸ ἄνθρωπον εἶναι καὶ μὴ εἶναι ἄνθρωπον. ὁ δ' αὐτὸς λόγος
καὶ ἐπὶ τοῦ μὴ εἶναι ἄνθρωπον· τὸ γὰρ ἀνθρώπων εἶναι καὶ τὸ μὴ
ἀνθρώπων εἶναι ἑτερον σημαίνει, εἴπερ καὶ τὸ λευκὸν εἶναι καὶ τὸ
ἄνθρωπον εἶναι ἑτερον· πολὺ γὰρ ἀντίκειται ἐκεῖνο μᾶλλον, ὥςτε σημαί-
νουν ἑτερον. εἰ δὲ καὶ τὸ λευκὸν γῆσι τὸ αὐτὸ καὶ ἐν σημαίνειν, 22
πάλιν τὸ αὐτὸ ἐρῶμεν ὅπερ καὶ πρότερον ἐλέχθη, ὅτι ἐν πάντα ἐστὶ
καὶ ἡ μοῖον τὰ ἀντικείμενα. εἰ δὲ μὴ ἐνδέχεται τῷτο, συμβαίνει τὸ λεχ-
θῆναι, ἂν ἀποκρίνεται τὸ ἐρωτώμενον. εἰ δὲ προστιθῇ ἐρωτῶντος ἀπλῶς 23
καὶ τὰς ἀποφάσεις, ἕκ ἀποκρίνεται τὸ ἐρωτώμενον. εἰδὼν γὰρ κωλύει εἶναι
τὸ αὐτὸ καὶ ἄνθρωπον καὶ λευκὸν καὶ ἄλλα μυρία τὸ πλῆθος· ἀλλ'
71 Br. ὁμως ἐρομένα εἰ ἀληθὺς εἰπεῖν ἄνθρωπον τοῦτο εἶναι ἢ οὐ, ἀποκριτέον
τὸ ἐν σημαῖνον, καὶ ἡ προσθετίον ὅτι καὶ λευκὸν καὶ μίγα. καὶ γὰρ 24
ἀδύνατον ἀπειρά γ' ὄντα τὰ συμβεβηκότα διελθεῖν· ἢ οὐν ἅπαντα διελ-
θῆτω ἢ μὴθιν. ὁμοίως τοῖσιν εἰ καὶ μυριάκις ἐστὶ τὸ αὐτὸ ἄνθρωπος
καὶ ἕκ ἄνθρωπος, ἡ προσἀποκριτέον τῶν ἐρομένων εἰ εἰς ἄνθρωπος, ὅτι
ἐστὶν ἅμα καὶ οὐκ ἄνθρωπος, εἰ μὴ καὶ τὰλλα ὅσα συμβέβηκε προσα-
ποκριτέον, ὅσα εἰς ἢ μὴ εἰς· εἰ δὲ τῷτο ποιῇ, ἡ διαλέγεται. ὅλως 25
δ' ἀναιρῶσιν οἱ τῷτο λέγοντες ἑσείαν καὶ τὸ τί ἦν εἶναι. πάντα γὰρ
ἀνάγκη συμβεβηκέναι φάσκειν αὐτοῖς, καὶ τὸ ὅπερ ἀνθρώπων εἶναι ἢ ζῷον
εἶναι, μὴ εἶναι. εἰ γὰρ εἶσαι τι ὅπερ ἀνθρώπων εἶναι, τοῦτο οὐκ ἐσται 26
μὴ ἀνθρώπων εἶναι ἢ μὴ εἶναι ἀνθρώπων, καίτοι αὗται ἀποφάσεις τού-
τον· ἐν γὰρ ἦν ὁ ἐσήμερε, καὶ ἦν τοῦτο τινὸς οὐσία. τὸ δ' οὐσίαν 27

§. 22. γῆσι) γῆσι *Ab*, γῆσι *Isingr.* | ἐν πάντα) ἐν τὰ πάντα *S Ald.*

§. 23. προστιθῇ) προστιθῇ *Ald. Isingr.* | ἐρωτῶντος ἀπλῶς) ἐρωτ.
τινος ἀπλῶς *ST Ald.* | καὶ τὰς ἀποφάσεις) κατὰ τὰς ἀποφάσεις *Ising. in*
margine. | εἶναι τὸ αὐτό) τὸ αὐτὸ εἶναι *Ab.* | ἐρομένα) ἐρωμένα *E.*

§. 24. γ' ὄντα) γ' *om.* *S Ald.* | ἅπαντα διελθῆτω) τὰ ἅπαντα πάντα
διελθεῖν *Ab.* | ἐρομένῳ) ἐρωμένῳ *E.* | ἅμα) ἀλλὰ *Ab.* | εἰ μὴ καὶ) εἰ καὶ
μὴ *S Ald.*, εἰ δὲ μὴ καὶ *Casaub. in marg.*, ἢ καὶ, *deleto μὴ. conj. Sylb.* | προσ-
ἀποκριτέον) προσαποκρίνεται *Casaub. in marg.* *Bess.:* nisi cetera quoque —
respondent. | εἰ δὲ μὴ) εἰ δὲ μὴ *Fonseca*, ex auctoritate interpretum latinorum.

§. 25. τί ἦν εἶναι) τί ἦν εἶναι μὴ εἶναι *Ab et Alex. 659, a, 30.* | ἢ
ζῷον) πὸ μὴ ἢ ζῷον *Cd.* Deinde verba ἢ ζῷον — ὅπερ ἀνθρώπων εἶναι (versu
proximo) omittit *E.* | μὴ εἶναι) μὴ εἶναι τί ἦν εἶναι *τινος Ab.* Sed *Alex.*,
quantum ex ejus interpretatione conjectare licet, haec verba μὴ εἶναι non legisse
videtur in exemplaribus suis, cf. *Schol. 659, a, 28. 29.* Asclepius textum vul-
gatum agnoscit 659, b, 20.

§. 26. ἐσήμερε) ἐσήμερε *T. Ab.*, ἐσήμερε *Alex. in lemm. Ald.* | οὐσία)
οὐσία τῇδ' οὐσία *S.*

§. 27. σημαίνειν) σημαίνειν δ' αὐτῆς *Ab.* | αὐτῇ τὸ) τί *Ab.*, αὐτῇ καὶ
τὸ *Ald.*; nostram lectionem αὐτῇ τὸ exhibet *Alex. in lemm.* et exprimit *Bessa-*

- σημαίνειν ἐστὶν ὅτι οὐκ ἄλλο τι τὸ εἶναι αὐτῷ. εἰ δ' ἔσται αὐτῷ τὸ
 28 ὅπερ ἀνθρώπῳ εἶναι ἢ ὅπερ μὴ ἀνθρώπῳ εἶναι ἢ ὅπερ μὴ εἶναι ἀνθρώπῳ,
 ἄλλο τι ἔσται. ὥστ' ἀναγκαῖον αὐτοῖς λέγειν ὅτι οὐθενὸς ἔσται τοιούτος
 λόγος, ἀλλὰ πάντα κατὰ συμβεβηκός· τὴν γὰρ διώρισται ἑαυτὰ καὶ τὸ
 29 συμβεβηκός· τὸ γὰρ λευκὸν τῷ ἀνθρώπῳ συμβέβηκεν, ὅτι ἔστι μὲν λευκός
 ἀλλ' ἔχ' ὅπερ λευκόν. εἰ δὲ πάντα κατὰ συμβεβηκός λέγεται, ἔθεν ἔσαι
 30 πρῶτον τὸ καθόλου, εἰ αἰεὶ τὸ συμβεβηκός καθ' ὑποκειμένῃς τινός σημαίνει 72 Br.
 τὴν κατηγορίαν. ἀνάγκη ἄρα εἰς ἀπειρον ἵεναι. ἀλλ' ἀδύνατον· ἐδὲ γὰρ 1007^b
 πλείω συμπλέκεται δυοῖν· τὸ γὰρ συμβεβηκός οὐ συμβεβηκότη συμβεβηκός,
 31 εἰ μὴ ὅτι ἄμφω συμβέβηκε ταὐτῷ. λέγω δ' οἷον τὸ λευκὸν μουσικόν, καὶ
 τὸ λευκόν, ὅτι ἄμφω τῷ ἀνθρώπῳ συμβέβηκεν. ἀλλ' ἔχ' ὁ Σωκράτης
 32 μουσικός ἕτως, ὅτι ἄμφω συμβέβηκεν ἑτέρῳ τινί. ἐπεὶ τοίνυν τὰ μὲν
 οὕτως τὰ δ' ἐκείνως λέγεται συμβεβηκότη, ὅσα ἕτως λέγεται ὡς τὸ
 λευκὸν τῷ Σωκράτει, ἐκ ἐνδέχεται ἀπειρα εἶναι ἐπὶ τὸ ἄνω, οἷον τῷ
 Σωκράτει τῷ λευκῷ ἕτερόν τι συμβεβηκός· ἢ γὰρ γίγνεται ἢ ἐν ἐξ ἀπάν-
 33 των. ἐδὲ δὴ τῷ λευκῷ ἕτερόν τι ἔσται συμβεβηκός, οἷον τὸ μουσικόν·
 οὐθέν τε γὰρ μᾶλλον τοῦτο ἐκείνῳ ἢ ἐκείνῳ τούτῳ συμβέβηκεν, καὶ
 ἅμα διώρισται ὅτι τὰ μὲν ἕτω συμβέβηκε, τὰ δ' ὡς τὸ μουσικόν Σωκρά-
 τεϊ· ὅσα δ' οὕτως, οὐ συμβεβηκότη συμβέβηκε τὸ συμβεβηκός, ἀλλ' ὅσα

rio. | ἢ ὅπερ μὴ ἀνθρώπῳ εἶναι] ἢ add. Ab, ἅμα καὶ ὅπερ μὴ ἀνθρώπῳ
 εἶναι Alex. in lemm. Deinde cod. Ab ἀνθρώπῳ μὴ exhibit pro μὴ ἀνθρώπῳ. |
 ἄλλο τι] τι add. Ab et Alex.

§. 28. τοιούτος λόγος] τοιούτος εἰδικὸς καὶ ἐσιώδης καὶ αἰεὶ τῷ ὑποκει-
 μένῳ προσηροσμένος λόγος Ald. | τὴν γὰρ] τὸ γὰρ ST Ald. Porro haec
 τὴν — συμβεβηκός desunt in cod. E. | ὅτι ἔστι μὲν] ὅτι ἔσται μὲν S.

§. 29. τὸ καθόλου] Alex. Schol. 660, b, 3.: δύναται γεγράφθαι, οὐδὲν
 ἔσται πρῶτον τὸ καθ' οὐ, ταῦτάς τὸ πρῶτον καὶ ὑποκείμενον, καθ' οὗ τὰ συμβε-
 βηκότη ἀναίρεται. | εἰ αἰεὶ] εἰ δ' αἰεὶ EST Ald., mutata videlicet interpunctione.
 Idem legit Bess., cujus haec est translatio: »si autem accidens semper de aliquo
 subjecto significat praedicationem, necesse est in infinitum progredi».

§. 30. ἐδὲ] οὐ ST. | πλείω] διό Ab.

§. 31. μουσικόν] καὶ μ. T Ald. | οὕτως] οὕτως S.

§. 32. ἐκείνως] ἄλλως T. | τὸ ἄνω] τὸ ἀνθρώπῳ T, τῷ ἀνθρώπῳ Ald.
 Fonseca εἰς τὰ ἄνω scribit. | ἕτερόν] καὶ ἕτερόν T Ald. ὁμοίως ἕτερον Alex.
 in lemm.

§. 33. ἕτερόν τι ἔσται] ἔσται ἕτερόν τι S. | ἐθέν τε γὰρ] γὰρ om. T. |
 τὰ μὲν ἕτω] τὰ μὲν τὴν Ab. | τὸ συμβεβηκός] τὸ om. ES. Deinde
 Sylburgius κατὰ τὸ συμβεβηκός legendum esse suspicatur, quae emendatio fidem
 accipere videtur ex hac Veteris versione: »quaecunque vero sic, non accidenti
 accidunt per accidens» | ἐκείνως] ἐκείνῳ S.

ἐκείνως, ὥς' οὐ πάντα κατὰ συμβεβηκὸς λεχθήσεται. ἔσται ἄρα τι καὶ 34
 ὡς οὐσίαν σημαῖνον. εἰ δὲ τῦτο, δίδεικται ὅτι ἀδύνατον ἅμα κατηγο- 35
 ρεῖσθαι τὰς ἀντιφάσεις. ἔτι εἰ ἀληθεῖς αἱ ἀντιφάσεις ἅμα κατὰ τῷ αὐτῷ 36
 πᾶσαι, δῆλον ὡς ἅπαντα ἔσται ἐν. ἔσται γὰρ τὸ αὐτὸ καὶ τριήρης καὶ 36
 τοῖχος καὶ ἄνθρωπος, εἰ κατὰ παρτὸς τι ἢ καταφῆσαι ἢ ἀποφῆσαι ἐν-
 δέχεται, καθάπερ ἀνάγκη τοῖς τὸν Πρωταγόρου λέγουσι λόγον. εἰ γὰρ τῷ
 δοκεῖ μὴ εἶναι τριήρης ὁ ἄνθρωπος, δῆλον ὅτι οὐκ ἔστι τριήρης· ὥς 37
 καὶ ἔστιν, εἴπερ ἡ ἀντιφάσις ἀληθής. καὶ γίνεταί δὲ τὸ τῷ Ἀναξαγόρει, 37
 75 Br. ὁμοῦ πάντα χρήματα· ὥστε μηθὲν ἀληθῶς ὑπάρχειν. τὸ ἀόριστον ἐν 38
 εἰκόσσι λέγειν, καὶ οἰόμενοι τὸ ὄν λέγειν περὶ τῷ μὴ ὄντος λέγουσιν· τὸ
 γὰρ δύναμει ὄν καὶ μὴ ἐντελεχείᾳ τὸ ἀόριστόν ἐστιν. ἀλλὰ μὴν λεκτέον 39
 γ' αὐτοῖς κατὰ παρτὸς τὴν κατάφασιν ἢ τὴν ἀπόφασιν· ἄτοπον γὰρ εἰ
 ἐκάστω ἢ μὲν αὐτοῦ ἀποφάσις ὑπάρξει, ἢ δ' ἐτέρῳ ὁ μὴ ὑπάρχει αὐτῷ
 ἢ ὑπάρξει. λέγω δ' οἷον εἰ ἀληθὲς εἰπὴν τὸν ἄνθρωπον ὅτι οὐκ ἄνθρω- 40
 πος, δῆλον ὅτι καὶ οὐ τριήρης. εἰ μὲν οὖν ἡ κατάφασις, ἀνάγκη καὶ
 τὴν ἀπόφασιν· εἰ δὲ μὴ ὑπάρχει ἡ κατάφασις, ἢ γε ἀποφάσις ὑπάρξει
 1008^a μᾶλλον ἢ αὐτῷ. εἰ οὖν κάκεινῃ ὑπάρχει, ὑπάρξει καὶ ἡ τῆς τριήρης· εἰ
 δ' αὐτῇ, καὶ ἡ κατάφασις. ταῦτά τε οὖν συμβαίνει τοῖς λέγουσι τὸν 41
 λόγον τῦτον, καὶ ὅτι ἐκ ἀνάγκῃ ἢ φάναι ἢ ἀποφάναι. εἰ γὰρ ἀληθὲς ἔστιν ὅτι 42
 ἄνθρωπος καὶ οὐκ ἄνθρωπος, δῆλον ὅτι καὶ ἔτ' ἄνθρωπος ἔτ' ἐκ ἄνθρω-
 πος ἔσται· τοῖν γὰρ δυοῖν δύο ἀποφάσεις. εἰ δὲ μία ἐξ ἀμφοῖν ἐκείνῃ, καὶ
 αὐτῇ μία ἂν εἴη ἀντικειμένη. ἔτι ἥτοι περὶ ἅπαντα ἕτως ἔχει, καὶ ἔστι 43

§. 35. κατὰ] καὶ S.

§. 36. ἔσαι γὰρ] ἔσαι ἄρα Ald. | κατὰ παρτὸς] κατὰ πάντα S. | τι
 ἢ καταφῆσαι] τι om. Ab. | λέγουσι λόγον] λόγον λέγουσιν Ab et Alex. in
 lemm. | δοκεῖ] δοκεῖν SAb Ald. | ὅτι] ὡς Ab et Alex. in lemm. | οὐκ ἔστι]
 ἐκ ἔσαι T Ald. | εἴπερ ἢ] εἴπερ ἢν ἢ Ab.

§. 37. ὑπάρχειν] ἐνυπάρχειν E, ἐν ὑπάρχειν TS Ald. Bess. Vet.

§. 38. εἰκόσσι] εἰκόσσι τῆς ἑλξε T. | τὸ ὄν λέγουσιν] λέγουσιν τὸ ὄν Ab.
 Alexander in lemm. eum verborum ordinem praebebat, qui vulgo habetur. | μὴ
 ὄντος] μὴ ὄντος δύνανται Ald. et codices Fonsecae. | τὸ ἀόριστόν] τῷ ἀόρ. T.

§. 39. αὐτοῖς] αὐτὸς S.

§. 40. οὐ τριήρης] ἢ τριήρης ἢ οὐ τριήρης Ab. | ἢ γε] εἰ ἢ γε E, εἴγε
 ἢ Ald. | ἢ αὐτῷ] ἢ om. Ab, ἢ αὐτοῦ S, ἢ ἢ αὐτῷ E Bess. Vet., ἢ ἢ αὐτοῦ ἢ
 τῆς τριήρης T Ald. | ὑπάρχει] om. Ald.

§. 41. ἢ φάναι] ἢ om. ST.

§. 42. ἔστι] add. Ab. | ἀμφοῖν] ἀμφοτέρων EST Ald.

§. 43. ἔτι] τι Ab, ἐτι εἴτε T; Alex. in lemm. habet ἐτι; idem tuentur in-
 terpretes lat. | καὶ λευκόν] καὶ om. T. | ἢ λευκόν] οὐ om. S. | περὶ μὲν
 τινος] μὲν περὶ τινος Ab.

- καὶ λευκὸν καὶ οὐ λευκὸν καὶ ὄν καὶ ἐκ ὄν, καὶ περὶ τὰς ἄλλας φάσεις
καὶ ἀποφάσεις ὁμοιοτρόπως, ἢ οὐ ἀλλὰ περὶ μὲν τινας, περὶ τινας δ'
44 οὐ. καὶ εἰ μὲν μὴ περὶ πάσας, αὐταὶ ἂν εἴεν ὁμολογούμεναι· εἰ δὲ περὶ
πάσας, πάλιν ἦτοι καθ' ὅσων τὸ φῆσαι καὶ ἀποφῆσαι καὶ καθ' ὅσων
ἀποφῆσαι καὶ φῆσαι, ἢ κατὰ μὲν ὧν φῆσαι καὶ ἀποφῆσαι, καθ' ὅσων
45 δὲ ἀποφῆσαι ἐ πάντων φῆσαι. καὶ εἰ μὲν ἔτως, εἴη ἂν τι παρὶς οὐκ
ὄν, καὶ αὕτη βεβαία δόξα· καὶ εἰ τὸ μὴ εἶναι, βεβαίον τι καὶ γνώριμον·
46 γνωριμωτέρα γὰρ ἂν εἴη ἢ φάσις ἢ ἀντικειμένη. εἰ δὲ ὁμοίως καὶ ὧν
ἔσιν ἀποφῆσαι κατὰ τούτων ἔσι φάναι, ἀνάγκη ἦτοι ἀληθὲς διαιρῶντα 74 Br.
47 λέγειν, οἷον ὅτι λευκὸν καὶ πάλιν ὅτι ἐ λευκόν, ἢ οὐ. καὶ εἰ μὲν μὴ
ἀληθὲς διαιρῶντα λέγειν, οὐ λέγει τε ταῦτα καὶ οὐκ ἔστιν ἐθέν· τὰ
δὲ μὴ ὄντα πῶς ἂν φθίγγαιτο ἢ νοήσκειν; καὶ πάντα δ' ἂν εἴη ἐν,
ὥσπερ καὶ πρότερον εἴρηται, καὶ ταὐτὸν ἔσαι καὶ ἀνθρωπος καὶ θεός
48 καὶ τριήρης καὶ αἱ ἀντιφάσεις αὐτῶν. εἰ γὰρ ὁμοίως καθ' ἐκάστη,
οὐδὲν διοίσει ἕτερον ἐτέρῃ· εἰ γὰρ διοίσει, τὸ ἔσαι ἀληθὲς καὶ ἴδιον.
ὁμοίως δὲ καὶ εἰ διαιρῶντα ἐνδέχεται ἀληθεύειν, συμβαίνει τὸ λεχθέν.
49 πρὸς δὲ τούτῳ ὅτι πάντες ἂν ἀληθεύοιεν καὶ πάντες ἂν ψεύδοιντο, καὶ
50 αὐτὸς αὐτὸν ὁμολογεῖ ψεύδεσθαι. ἅμα δὲ φανερόν ὅτι περὶ οὐθενός

§. 44. ἦτοι·] εἴτε T. | καθ' ὅσων] καὶ καθ' ὅσων T. | πάντων] πάν-
τως ES.

§. 45. γνωριμωτέρα] βεβαιωτέρα Ald. | γὰρ] add. Ab, sed et reliqui
libri et editiones ante Brandisianam omnes et interpretes latini particulam istam
omittunt, neque Alexandrum eam in textu habuisse inde apparet, quod interpre-
tatur εἰ τὸ μὴ εἶναι καὶ ἢ ἀπίφασις βεβαίον τι καὶ γνώριμον καὶ καταληπτόν,
γνωριμωτέρα ἂν εἴη ἢ ἀντικειμένη φάσις τῇ ἀποφάσει, τοιούτιον ἢ κατάφασις
663, b, 26. | ἢ ἀντικειμένη] ἢ ἢ ἀντικειμένη ἀπόφασις Ab Vet., et probat
Brand. Alexander in paraphr. 663, b, 27. nostram scripturam sequitur.

§. 46. ὧν ἔσιν ἀποφῆσαι κατὰ τούτων ἔστι φάναι] ita Ab et, ut
probabile est, Bessario: ceteri ὅσα ἀποφῆσαι φάναι, Aldina et editiones proximae
addita post φάναι voce κατάφασιν.

§. 47. διαιρῶντα λέγειν] διαιρῶντα λέγει Ab. | νοήσκειν] ita Ab:
ceteri, inter quos Alex. Ascl. Bess. Vet., probante Brandisio, βαδίσκειν. | καὶ
πάντα] καὶ ἅπαντα Ab. | καὶ ἀνθρωπος] καὶ om. T.

§. 48. εἰ γὰρ] ita Ab: ceteri εἰ δ'. Alexander δὲ: ὁ „δέ“ σύνδεσμος, ait,
ἀντὶ τῷ „γὰρ“ κῆται 664, b, 1. | καθ' ἐκάστη] καθ' ἑκάστον ST Ald. | οὐδὲν] οὐδενὶ Ab. | καὶ εἰ] εἰ καὶ T.

§. 49. ἀληθεύοιεν] ἀληθεύουσι Ab. | ὁμολογεῖ] ὁμολογοῖ Var. Lect.
ap. Casaub.

§. 50. ἀπόφασιν] ἀπόφασιν T Ald. | οὔτε ἐχ' ἔτως] post οὐχ οὔτως
cod. S haec addit λέγει, ἀλλ' ἔτως τε καὶ ἐχ' ἔτως. Deinde cum reliquis libris
ita pergit εἰ γὰρ μὴ κτλ. Et transiit hoc additamentum in Aldinam proximamque
editiones. | εἴη] πω Ab.

ἔστι πρὸς τῶτον ἢ σκέψις· ἰδεῖν γὰρ λέγει. ὅτε γὰρ ὅτως ὅτ' οὐχ
 οὕτως λέγει, ἀλλ' ὅτως τε καὶ ἄχ ὅτως. καὶ πάλιν γε ταῦτα ἀπο-
 φησιν ἄμφω, ὅτι ὅθ' ὅτως ὅτε ἄχ ὅτως· εἰ γὰρ μή, ἤδη ἂν τι εἴη
 ὠρισμένον. ἔτι εἰ ὅταν ἢ φάσις ἀληθοῦς ἢ, ἢ ἀπόφασις ψευδούς, κἂν 51
 αὕτη ἀληθοῦς ἢ, ἢ κατὰφασις ψευδούς, οὐκ ἂν εἴη τὸ αὐτὸ ἄμα
 1008^b φάναι καὶ ἀποφάναι ἀληθῶς. ἀλλ' ἴσως φαῖεν ἂν τοῦτ' εἶναι τὸ ἐξ ἀρ-
 χῆς κείμενον. ἔτι ἄρα ὁ μὲν ἢ ἔχειν πως ὑπολαμβάνων ἢ μὴ ἔχειν διέ- 52
 ψευσαι, ὁ δὲ ἄμφω ἀληθεύει; εἰ γὰρ ἀληθεύει, τί ἂν εἴη τὸ λεγόμενον
 ὅτι τοιαύτη τῶν ὄντων ἢ φύσις; εἰ δὲ μὴ ἀληθεύει, ἀλλὰ μᾶλλον ἀλη-
 θεύει ὁ ἐκείνως ὑπολαμβάνων, ἤδη πως ἔχει ἂν τὰ ὄντα, καὶ τοῦτ' ἀλη- 53
 75^{Br} θοται καὶ ἀληθῇ λόγῳ, ὅτε φθέγγασθαι οὐτ' εἰπεῖν τῷ τοιούτῳ ἴστιν·
 ἄμα γὰρ ταῦτά τε καὶ οὐ ταῦτα λέγει. εἰ δὲ μηθὲν ὑπολαμβάνει ἀλλ' 54
 ὁμοίως οἶεται καὶ οὐκ οἶεται, τί ἂν διαφερόντως ἔχοι τῶν περικότων;
 ὅθεν καὶ μάλιστα φανερόν ἐστιν ὅτι ὅθεις ὅτω διάκειται ὅτε τῶν ἄλλων 55
 ὅτε τῶν λεγόντων τὸν λόγον τῶτον. διὰ τί γὰρ βαδιῶμι Μίμηράδε ἀλλ'
 ἄχ ἡσυχάζει οἰόμενος βαδιῶμι; ἂν εὐθέως ἰωθην πορεύεται εἰς φρέαρ ἢ
 εἰς φάραγγα, ἐὰν τύχη, ἀλλὰ φαίνεται εὐλαβόμενος, ὥς ἄχ ὁμοίως ριό-
 μενος μὴ ἀγαθὸν εἶναι τὸ ἐμπεσεῖν καὶ ἀγαθόν; δῆλον ἄρα ὅτι τὸ μὲν 56
 βέλτιον ὑπολαμβάνει τὸ δ' ἢ βέλτιον. εἰ δὲ τῶτο, καὶ τὸ μὲν ἀνθρωπον
 τὸ δ' ἢ ἀνθρωπον καὶ τὸ μὲν γλυκὺ τὸ δ' ἢ γλυκὺ ἀνάγκη ὑπολαμβάνειν.
 ἢ γὰρ ἐξ ἴσου ἅπαντα ζητεῖ καὶ ὑπολαμβάνει, ὅταν οἰηθεὶς βέλτιον εἶναι 57
 τὸ πικρὸν ὕδωρ καὶ ἰδεῖν ἀνθρωπον εἶτα ζητῇ αὐτά· καίτοι γ' ἰδεῖ, εἰ
 ταυτὸν ἦν ὁμοίως καὶ ἀνθρωπος καὶ οὐκ ἀνθρωπος. ἀλλ' ὅπῃ ἐλέχθη, 58

§. 51. αὕτη ἀληθοῦς ἢ] ἢ om. Ab. | τὸ αὐτὸ ἄμα] ἄμα τὸ αὐτὸ
 EST Ald.

§. 52. ἄρα] ἄρα Var. Lect. ap. Casaub. | πως] πῶς Ald. | εἰ γὰρ] εἰ
 γὰρ μὴ Ab. | ὅτε] εἰ μὴ ὅτε Fonseca. Bess.: «quid aliud, quod dicitur, est,
 nisi quod talis natura entium est.» | ἢ φύσις] ἢ φύσις ἀληθεύει S Ald. | ὁ
 ἐκείνως] ἢ ὁ ἐκ. A, quam scripturam praetulit Brand. | πως] πῶς Ald.

§. 53. ἅπαντες] πάντες Alex. in lemm. | καὶ ἀληθῇ] καὶ ὅτι ἀλ E. |
 φθέγγασθαι] φθίγγεσθαι S Ald. | ἔστιν] ἔστι Ab. | ταῦτά τε] ταῦτα Var.
 Lect. ap. Brand. Bess.: «eudem.» Vet.: «haec.» | οὐ ταῦτα] ἢ ταῦτα plerique.
 Hic quoque eadem discrepantia inter Bessarionem et interpretem Veterem.

§. 54. ἔχει τῶν] ἔχει τί τῶν T.

§. 55. εὐθέως] εὐθέως Ab. | ἢ εἰς φάραγγα] εἰς om. E, ἢ om. Camot. |
 τὸ ἐμπεσεῖν] τὸ om. E.

§. 57. οἰηθεὶς] οἰηθεὶς Ab, οἰηθῇ Ald. | ζητῇ] ζητεῖ STA Ald. | γ'
 ἰδεῖ] γε δεῖ T, ἰδεῖ γ' ES Ald.

§. 58. ὥς εἰς] ὥς om. T.

- ὕθεις ὅς οὐ φαίνεται τὰ μὲν εὐλαβούμενος τὰ δ' οὐ. ᾤσε, ὡς ἴσκει,
 πάντες ὑπολαμβάνουσιν ἔχειν ἀπλῶς, εἰ μὴ περὶ ἅπαντα, ἀλλὰ περὶ τὸ
 59 ἄμεινον καὶ χεῖρον. εἰ δὲ μὴ ἐπιστάμενοι ἀλλὰ δοξάζοντες, πολὺ μᾶλλον
 ἐπιμιλητέον ἂν εἴη τῆς ἀληθείας, ὥσπερ καὶ ρωσάδει ὄντι ἢ ὑγιεινῷ τῆς
 ὑγίειας· καὶ γὰρ ὁ δοξάζων πρὸς τὸν ἐπιστάμενον ἢ ὑγιεινῶς διακρίνεται
 60 πρὸς τὴν ἀλήθειαν. ἔτι εἰ ὅτι μάλιστα πάντα ὕτως ἔχει καὶ ἢ ὕτως,
 ἀλλὰ τό γε μᾶλλον καὶ ἥττον ἐνεσιν ἐν τῇ φύσει τῶν ὄντων· ἢ γὰρ ἂν
 ὁμοίως γήσαιμεν εἶναι τὰ δύο ἄρτια καὶ τὰ τρία, οὐδ' ὁμοίως διε-
 ψευσται ὁ τὰ τέτταρα πέντε οἰόμενος καὶ ὁ χίλια. εἰ οὖν μὴ ὁμοίως,
 61 δῆλον ὅτι ἄτερος ἥττον, ὥσε μᾶλλον ἀληθεύει. εἰ οὖν τὸ μᾶλλον ἐγγύ-
 1009^a
 76^{Br}
 τερον, εἴη γε ἂν τι ἀληθές οὐ ἐγγύτερον τὸ μᾶλλον ἀληθές. κἂν εἰ
 μὴ ἐσιν, ἀλλ' ἥδη γέ τι ἐστὶ βεβαιότερον καὶ ἀληθειώτερον, καὶ τοῦ λόγον
 ἀπηλλαγμένοι ἂν εἴμεν τοῦ ἀκράτου καὶ κωλύοντός τι τῇ διανοίᾳ ὀρίσαι.

C a p. 5.

- 1 Ἔστι δ' ἀπὸ τῆς αὐτῆς δόξης καὶ ὁ Πρωταγόρας λόγος, καὶ ἀνάγκη
 2 ὁμοίως ἄμω αὐτὸς ἢ εἶναι ἢ μὴ εἶναι. εἴτε γὰρ τὰ δοκῶντα πάντα ἐστὶν
 ἀληθῆ καὶ τὰ φαινόμενα, ἀνάγκη πάντα ἅμα ἀληθῆ καὶ ψευδῆ εἶναι.
 πολλοὶ γὰρ τἀναντία ὑπολαμβάνουσιν ἀλλήλοις, καὶ τοὺς μὴ ταῦτα δοξα-
 ζοντας ἑαυτοῖς διεψευῆσθαι νομίζουσιν· ὥς ἀνάγκη τὸ αὐτὸ εἶναί τε καὶ
 3 μὴ εἶναι. καὶ εἰ τῷτ' ἐσίν, ἀνάγκη τὰ δοκῶντα πάντα ἀληθῆ· τὰ ἀντι-
 κείμενα γὰρ δοξάζουσιν ἀλλήλοις οἱ διεψευσμένοι καὶ ἀληθεύοντες. εἰ ἔν
 4 ἔχει τὰ ὄντα ὕτως, ἀληθεύουσι πάντες. ὅτι μὲν ἔν ἀπὸ τῆς αὐτῆς εἰσὶ
 διανοίᾳ ἀμφοτέροι οἱ λόγοι, δῆλον. ἔστι δ' οὐχ ὁ αὐτὸς τρόπος πρὸς
 5 πάντας τῆς ἐντεύξεως· οἱ μὲν γὰρ πειθοῦς δύνανται, οἱ δὲ βίης. ὅσοι

§. 59. πρὸς τὸν ἐπιστάμενον] τὸν om. S Ald.

§. 60. ἔτι εἰ] εἴτε ἢ T. | τὰ δύο] τὰ δύο εἶναι Ab. | πέντε] πάντα E. |
 μὴ ὁμοίως] μὴ om. Camot.

§. 61. εἴη γε ἂν τε] τι om. Ab.

§. 1. ἄμω αὐτὸς] αὐτὸς ἄμω Ab.

§. 2. ψευδῆ εἶναι] εἶναι non post ψευδῆ, sed post ἀνάγκη ponit Ab.
 Alexander in lemm. locum nostrum ita reddit πάνθ' ἅμα ἀνάγκη εἶναι ἀληθῆ
 καὶ ψευδῆ 667, b, 11.; conferenda tamen ejusdem paraphrasis b, 2., quae plane
 congruit cum lectione codicis Ab. | διεψευῆσθαι] ψευδεῖς Alex. in lemm.

§. 3. εἶναι πάντα] πάντα εἶναι T. | ἀληθεύουσι] ἀληθεύουσι EST Ald.
 Bess. Vet.

§. 4. ὅτι μὲν οὖν] ὅτι μὲν ἔν εἰσίν Ab, omisso εἰσὶ post τῆς αὐτῆς. |
 ἀμφοτέροι οἱ] οἱ τοῦτοι Ab. | πρὸς πάντας] πρὸς ἅπαντας EST Ald.

§. 5. τὸ τ' ἐν τῷ] τ' om. Ab.

μὲν γὰρ ἐκ τοῦ ἀπορῆσαι ὑπέλαβον ὅτως, τῶν εὐίατος ἢ ἄγνοια· ἔ
 γὰρ πρὸς τὸν λόγον ἀλλὰ πρὸς τὴν διάνοιαν ἢ ἀπάντησις αὐτῶν· ὅσοι
 δὲ λόγῳ χάριν λέγουσι, τῶν δ' ἑλεγχος ἴσας τῷ ε' ἐν τῇ φωνῇ λόγῳ καὶ
 τῷ ἐν τοῖς ὀνόμασιν. ἐλήλυθε δὲ τοῖς διαποροῦσιν αὕτη ἡ δόξα ἐκ τῶν 6
 αἰσθητῶν, ἢ μὲν τοῦ ἅμα τὰς ἀντιφάσεις καὶ τὰναντία ὑπάρχειν ὁρῶσιν
 ἐκ ταυτοῦ γινόμενα τὰναντία. εἰ οὖν μὴ ἐνδέχεται γενέσθαι τὸ μὴ ὄν, 7
 προὑπῆρχεν ὁμοίως τὸ πρᾶγμα ἅμφω ὄν, ὥσπερ καὶ Ἀναξαγόρας μεμύ-
 χθαι πᾶν ἐν παρτί φησι καὶ Δημόκριτος· καὶ γὰρ οὗτος τὸ κενὸν καὶ τὸ
 77 Br. πλήρες ὁμοίως καθ' ὅτιον ὑπάρχειν μέρος, καίτοι τὸ μὲν ὄν τῶν εἶναι,
 τὸ δὲ μὴ ὄν. πρὸς μὲν ἔν τῷ ἐκ τῶν ὑπολαμβάνοντος ἐρῶμεν ὅτι 8
 τρόπον μὲν τινα ὁρθῶς λέγουσι, τρόπον δὲ τινα ἄγνοοσιν. τὸ γὰρ ὄν 9
 λέγεται διχῶς, ὥστ' ἔσιν ὄν τρόπον ἐνδέχεται γίνεσθαι τι ἐκ τοῦ μὴ
 ὄντος, ἔστι δ' ὄν οὐ, καὶ ἅμα τὸ αὐτὸ εἶναι καὶ ὄν καὶ μὴ ὄν, ἀλλ' ἔ
 κατὰ ταῦτ' ὄν· δυναμίμ μὲν γὰρ ἐνδέχεται ἅμα ταῦτ' εἶναι τὰ ἐναντία,
 ἐντελεχεία δ' οὐ. ἐτι δ' ἀζιώσομεν αὐτοὺς ὑπολαμβάνειν καὶ ἄλλην τινα 10
 εἰσὶν εἶναι τῶν ὄντων, ἢ ἔτε κίνησις ὑπάρχει οὔτε φθορὰ ἔτε γενεαίς τὸ
 1009 b παράπαν. ὁμοίως δὲ καὶ ἡ περὶ τὰ φαινόμενα ἀλήθεια ἐνίοις ἐκ τῶν 11
 αἰσθητῶν ἐλήλυθεν. τὸ μὲν γὰρ ἀληθὲς οὐ πλήθει κρίνεσθαι οἴονται
 προσήκειν ἐδὲ ὀλιγότῃ, τὸ δ' αὐτὸ τοῖς μὲν γλυνὺ γενομένοις δοκεῖν
 εἶναι, τοῖς δὲ πικρόν· ὥς· εἰ πάντες ἔκαμνον ἢ πάντες παρσφρόνουν, δύο
 δ' ἢ τρεῖς ὑγίαινον ἢ πῶν εἶχον, δοκεῖν ἂν τῶν κάμνειν καὶ παρσφρονεῖν,
 τῶς δ' ἄλλος ἔ. ἐτι δὲ πολλοῖς τῶν ἄλλων ζῶων τὰναντία περὶ τῶν 12
 αὐτῶν φαίνεσθαι καὶ ἡμῖν, καὶ αὐτῷ δὲ ἐκάστῳ πρὸς αὐτὸν οὐ ταυτὰ
 κατὰ τὴν αἰσθησιν ἀεὶ δοκεῖν. ποῖα ἔν τῶν ἀληθῶν ἢ ψευδῶν, μῦθον 13

§. 6. ὑπάρχειν] ὑπάρξειν ET.

§. 7. γενέσθαι] γίνεσθαι A. | ἅμφω ὄν] ἅμφω ὄν, τῷ ε' ἐν καὶ μὴ ὄν A.

§. 8. πρὸς μὲν ἔν] ὄν add. EA Bess. Vet. et Alex. in paraphr. 668, b, 9. | ὁρθῶς] ἀληθῶς T.

§. 9. ἔστι δ' ὄν] ἔστι δ' ὅπως A. | καὶ ὄν] καὶ add. A. | κατὰ ταῦτ' ὄν] κατὰ om. AB, κατ' αὐτὸ T. Nostram scripturam confirmat Alex. paraphr. 668, b, 19.

§. 10. ἄλλην τινα εἰσὶν] τινα add. A.

§. 11. οἴονται προσήκειν] Bess.: vat enim verum non pluralitate neque paucitate judicari censere debent, quasi scriptum legerit κρίνεσθαι οἴεσθαι αὐτοὺς προσήκει. | δοκεῖν εἶναι] δοκεῖ εἶναι EST Ald.

§. 12. ἔτι δὲ] ἐτι δὲ καὶ A, probante Brand. | ἄλλων] om. A. | ζῶων] ζῶον ὑγίαινοι AB, atque recepit hanc scripturam Brand. | περὶ τῶν αὐτῶν] add. A.

§. 13. ἀληθῶν ἢ ψευδῶν] ψευδῶν ἢ ἀληθῶν T.

- ἴθὺν γὰρ μᾶλλον τάδε ἢ τάδε ἀληθῆ, ἀλλ' ὁμοίως. διὸ Δημόκριτός γε
 14 φησιν ἥτοι οὐθὲν εἶναι ἀληθὲς ἢ ἡμῖν γ' ἀδηλον. ὅλως δὲ διὰ τὸ ὑπο-
 λαμβάνειν φρόνησιν μὲν τὴν αἰσθησιν, ταύτην δ' εἶναι ἀλλοίωσιν, τὸ
 15 φαινόμενον κατὰ τὴν αἰσθησιν ἐξ ἀνάγκης ἀληθὲς εἶναι φασιν· ἐκ τού-
 των γὰρ καὶ Ἐμπειδοκλῆς καὶ Δημόκριτος καὶ τῶν ἄλλων ὡς ἔπος εἰπείν
 16 ἕκαστος τοιαύταις δόξαις γιγνέσθαι ἐνοχοί. καὶ γὰρ Ἐμπειδοκλῆς μετα- 78 Br.
 βάλλοντας τὴν ἔξιν μεταβάλλειν φησὶ τὴν φρόνησιν· „πρὸς παρεὸν γὰρ
 17 μῆτις ἐναύζεται ἀνθρώποισιν.“ καὶ ἐν ἐτέροις δὲ λέγει ὅτι „ὅσσον ἄλλοιοι
 18 μετέφην, τόσον ἄρ σφισιν αἰεὶ καὶ τὸ φρονεῖν ἄλλοια παρίστατο.“ καὶ
 Παρμενίδης δὲ ἀποφαίνεται τὸν αὐτὸν τρόπον· „ὥς γὰρ ἕκαστος ἔχει
 κρᾶσιν μελέων πολυκάμπτων, τὼς τόσος ἀνθρώποισι παρίσταται. τὸ γὰρ
 αὐτὸ ἐστὶν ὅπερ φρονεῖ μελέων φύσις ἀνθρώποισιν καὶ πᾶσιν καὶ παντί·
 19 τὸ γὰρ πλεόν ἐστὶ νόημα.“ Ἀναξαγόρου δὲ καὶ ἀπόφθεγμα μνημονεύεται
 πρὸς τῶν ἐταίρων τινάς, ὅτι τοιαῦτ' αὐτοῖς ἔσται τὰ ὄντα οἷα ἂν ὑπο-
 20 λάβωσιν. φασὶ δὲ καὶ τὸν Ὀμηρον ταύτην ἔχοντα φαίνεσθαι τὴν δόξαν,
 ὅτι ἐποίησε τὸν Ἔκτορα, ὡς ἐξέστη ὑπὸ τῆς πληγῆς, κῆσθαι ἄλλοσρο-
 21 νόντα, ὡς φρονούντας μὲν καὶ τὸς παραφρονούντας ἀλλ' ἐ ταυτά. δηλον
 ὅν ὅτι, εἰ ἀμρότεροι φρονήσεις, καὶ τὰ ὄντα ἅμα ἔτω τε καὶ οὐχ ἔτως
 22 ἔχει. ἢ καὶ χαλεπώτατον τὸ συμβαῖνον ἐστίν· εἰ γὰρ οἱ μάλιστα τὸ

§. 14. ὅλως] ὁμοίως *Ab*, ἀπλῶς γρ. *Casaub.* Videtur haec lectio vel viri
 eujusdam docti conjectura fluxisse ex versione Bessarionis, quae vet simpliciter
 exhibet. At Bessario etiam aliis in locis ὅλως per vocem »simpliciter« interpre-
 tatur: conferas statim infra §. 42. init.

§. 16. ἐναύζεται] ἀέξεται *SBbCb.* Alex. in lemm. nostram scripturam
 exhibet.

§. 17. ὅτε] om. *Ald.* | ὅσσον] ὅσον *Ald.* | ἀλλοίοις] ἀλλοίους *Ald.* |
 μετέφην] μετέφην *STAb Ald.*; Alex. cum reliq. codd. et interpr. latinis μετέφην. |
 τόσον] τόσον *E Ald.* | ἄρ] ἂν *Alex.*

§. 18. ἕκαστος] ἐκάστω *Ab Bess.*, ἐκάστον *SBbCb.* Cum nostra lectione
 facit Alex. | ἔχει] ἔχη *SBb*, ἔχει *Ald.* | κρᾶσιν] Alex. modo κρᾶσιν exhibet
 669, b, 25., modo κρᾶσεως 669, b, 29. | τῶς] ὡς *E Alex.* | παρίσταται]
 παρέστηκεν *Sylb.* | φύσις ἀνθρώποισιν] om. *Ab*, ἀνθρώποισιν om. *Alex.*

§. 19. καὶ] om. *T.* | τινάς] τινός *ETAb Bess. Ald.*, τινά γρ. *Casaub.*
 Alexander eandem scripturam, quam Bekkeri textus exhibet, ante oculos habuit:
 sic enim locum nostrum interpretatur ὅτι δὲ καὶ Ἀναξαγόρας ἦν ἐπὶ ταύτης τῆς
 δόξης, δηλοῖ δὲ — ἀποφθέγματος αὐτοῦ τινός σοφομένου, ὃ πρὸς τοῖς ἐταίροις ἔλαγε
 669, b, 34.

§. 20. ταύτην] τοιαύτην *ST Ald. Bess.*

§. 21. εἰ] om. *Ab.* | ἔχει] ἔχη *E.*

§. 22. ἢ] ἢ *TAb.* | ἀθυμήσαι] ἀθυμεῖν *E et Alex.* in paraphr. | πετό-
 μενα] πετώμενα *E Ald.*

ἐνδεχόμενον ἀληθὲς ἰωρακότες (οὔτοι δ' εἰσὶν οἱ μάλιστα ζητῶντες αὐτὸ καὶ φιλεῖντες) ἔτοι τοιαύτας ἔχουσι τὰς δόξας καὶ ταῦτα ἀποφαίνονται περὶ τῆς ἀληθείας, πῶς οὐκ ἄξιον ἀθυμῆσαι τοὺς φιλοσοφεῖν ἐγχειροῦν-
 1010 ας; τὸ γὰρ τὰ πετόμενα διώκειν τὸ ζητεῖν ἂν εἴη τὴν ἀλήθειαν. αἴτιον 23
 δὲ τῆς δόξης τούτοις ὅτι περὶ τῶν ὄντων μὲν τὴν ἀλήθειαν ἐσκόπουν, τὰ δ' ὄντα ὑπέλαβον εἶναι τὰ αἰσθητὰ μόνον· ἐν δὲ τούτοις πολλὴ ἡ τῷ ἀορίστῃ φύσει ἐνπαρχει, καὶ ἡ τοῦ ὄντος οὕτως ὥσπερ εἵπομεν· διὸ
 79 Br. εἰκότως μὲν λέγουσιν, ἐκ ἀληθῆ δὲ λέγουσιν. ἔτω γὰρ ἀρμόττει μᾶλλον 24
 εἰπεῖν ἢ ὥσπερ Ἐπίχαρμος εἰς Ξενοφάνην. ἔτι δὲ πᾶσαν ὁρῶντες ταύτην 25
 κινουμένην τὴν φύσιν, κατὰ δὲ τῷ μεταβάλλοντος οὐθὲν ἀληθεύονμεν, περὶ γε τὸ πάντῃ πάντως μεταβάλλον οὐκ ἐνδέχασθαι ἀληθεύειν. ἐκ γὰρ 26
 ταύτης τῆς ὑπολήψεως ἐξήνθησεν ἡ ἀκροτάτη δόξα τῶν εἰρημένων, ἡ τῶν φασκόντων ἡρακλειτίζειν, καὶ οἶαν Κρατύλος εἶχεν, ὃς τὸ τελευταῖον οὐθὲν ᾤετο δεῖν λέγειν ἀλλὰ τὸν δάκτυλον ἐκίνει μόνον, καὶ Ἡρακλείτῳ ἐπετίμα εἰπόντι ὅτι δις τῷ αὐτῷ ποταμῷ ἔκ ἐστιν ἐμβῆναι· αὐτὸς γὰρ ᾤετο
 27 ἂδ' ἅπαξ. ἡμεῖς δὲ καὶ πρὸς τῷτον τὸν λόγον ἐρῶμεν ὅτι τὸ μὲν μετα-
 βάλλον ὅτε μεταβάλλει ἔχει τινὰ αὐτοῖς ἀληθῆ λόγον μὴ οἶεσθαι εἶναι. καίτοι ἔτι γε ἀμφισβητήσιμον· τό τε γὰρ ἀποβάλλον ἔχει τι τοῦ ἀπο- 28
 βαλλομένου, καὶ τῷ γιγνομένου ἤδη ἀνάγκη τι εἶναι. ὅλος τε εἰ φθείρεται, 29
 ὑπάρχει τι ὄν· καὶ εἰ γίγνεται, ἐξ οὗ γίγνεται καὶ ὑφ' οὗ γεννᾶται, ἀναγ-
 καῖον εἶναι, καὶ τῷτο μὴ εἶναι εἰς ἀπειρον. ἀλλὰ ταῦτα παρέντες ἐκεῖνα 30
 λέγωμεν, ὅτι οὐ ταυτόν ἐστι τὸ μεταβάλλειν κατὰ τὸ ποσὸν καὶ κατὰ τὸ ποιόν. κατὰ μὲν ἔν τὸ ποσὸν ἔστω μὴ μένον· ἀλλὰ κατὰ τὸ εἶδος ἅπαντα γιγνώ-
 σκομεν. ἔτι δ' ἄξιον ἐπιτιμῆσαι τοῖς ἔτως ὑπολαμβάνουσιν, ὅτι καὶ αὐτῶν 31
 τῶν αἰσθητῶν ἐπὶ τῶν ἐλαττόνων τὸν ἀριθμὸν ἰδόντες οὕτως ἔχοντα περὶ

§. 21. εἰς Ξενοφάνην] ἢ ξεροφάνης T Ald. atque inde editiones pleraeque. Sed et codices longe plurimi et commentatores graeci 670, b, 1. 671, b, 36. 39. et interpretes latini veteres Bekkeri scripturam tueruntur.

§. 25. πάντῃ πάντως] πάντως πάντῃ ST Ald.

§. 26. δεῖν λέγειν] λέγειν δεῖν T. [ὅτε δις] ὅτε add. Ab.

§. 27. πρὸς τῷτον] πρὸς τῶτων E. [ὅτε] ὅτε Ald. Correxist Sylb.

§. 28. ἤδη] δὴ Alex. in lemm.

§. 29. εἶναι] ita primus dedit Bekkerus ex conjectura: codices omnes et Alex. in paraphr. 671, a, 7 exhibent εἶναι. Atque ita etiam Bess. et Vet.: vet hoc non esse in infinitum. Sed aptius et ex constanti fere Aristotelis usu legi εἶναι, jam Sylburgius vidit.

§. 30. λέγωμεν] λέγομεν S Ald. [ταυτόν] τὸ αὐτὸ Ald.

§. 31. ἰδόντες] εἰδότες ST Ald. Vet.

- 32 ὅλον τοῦ ἡρανοῦ ὁμοίως ἀπεφάνησαντο. ὁ γὰρ περὶ ἡμᾶς τῷ αἰσθητῷ
τόπος ἐν φθορᾷ καὶ γενέσει διατελεῖ μόνος ὢν· ἀλλ' ἔτος ἔθεν ὡς
εἰπεῖν μόνιον τῷ παντός ἐστιν, ὥστε δικαιότερον ἂν δι' ἐκείνα τάτων
33 ἀπεψηφίσαντο ἢ διὰ ταῦτα ἐκείνων κατεψηφίσαιτο. ἔτι δὲ δήλον ὅτι 80 Br.
καὶ πρὸς τέτοντας ταῦτα τοῖς πάλαι λεχθεῖσιν ἐρῶμεν· ὅτι γὰρ ἐστιν
34 ἀκίνητός τις φύσις δεικτικὸν αὐτοῖς καὶ πειστικόν αὐτούς. καίτοι συμ-
βαίνει γε τοῖς ἅμα φάσκουσιν εἶναι καὶ μὴ εἶναι ἡρεμεῖν μᾶλλον φάναι
πάντα ἢ κινεῖσθαι· οὐ γὰρ ἐστιν εἰς ὃ τι μεταβάλλει· ἅπαντα γὰρ
35 ὑπάρχει πᾶσιν. περὶ δὲ τῆς ἀληθείας, ὡς οὐ πῶν τὸ φαινόμενον ἀλη- 1010 b
θές, πρῶτον μὲν γε ὅτι οὐδ' ἡ αἰσθησις ψευδὴς τοῦ ἰδίου ἐστίν, ἀλλ'
36 ἡ φαντασία ἐ ταῦτόν τῇ αἰσθήσει. εἰτ' ἄξιον θανατῶσαι εἰ τῷ ἀπορῶσι,
πότερον τηλικαυτὰ ἐστί τὰ μεγέθη καὶ τὰ χρώματα τοιαῦτα οἷα τοῖς
ἄποθεν φαίνεται ἢ οἷα τοῖς ἐγγύθεν, καὶ πότερον οἷα τοῖς ὑγιαίνουσιν
ἢ οἷα τοῖς κάμνουσιν, καὶ βαρύτερα πότερον ἢ τοῖς ἀσθενέουσιν ἢ ἢ τοῖς
ισχύουσιν, καὶ ἀληθὴ πότερον ἢ τοῖς καθεύδουσιν ἢ ἢ τοῖς ἐγρηγορόσιν.
37 ὅτι μὲν γὰρ ἔκ οἴονταί γε, φανερόν· οὐθίς γοῦν ἐὰν ὑπολάβῃ νύκτωρ
38 Ἀθήνησιν εἶναι ὢν ἐν Αἰβύῃ, πορεύεται εἰς τὸ ᾧδεῖον. ἔτι δὲ περὶ τῷ
μέλλοντος, ὥσπερ καὶ Πλάτων λέγει, ἐ δῆπον ὁμοίως κυρία ἢ τῷ ἱατρῷ
δόξα καὶ ἢ τῷ ἀγνοῦντος, οἷον περὶ τῷ μέλλοντος ἐσεσθαι ὑγιῶς ἢ μὴ
39 μέλλοντος. ἔτι δὲ ἐπ' αὐτῶν τῶν αἰσθήσεων ἐκ ὁμοίως κυρία ἢ τῷ

§. 32. φθορᾷ] φθορᾷ E. | ἀλλ' ἔτος] ἔτος om. Ald. | ἔθεν ὡς εἰπεῖν]
ὡς εἰπεῖν ἔθεν Ab Brand. | μόνιον τῷ παντός] τῷ παντός μόνιον SBbC. |
δικαιότερον ἂν] δικ. εἰ Ab. | τάτων] τῶν EAb, quod praetulit Brand. Bes-
sario τάτων legit. | ἢ] ἢ E, εἰ Ab. Ei scripturae, quam Bekk. in textu posuit,
patrocinantur Alexandri paraphrasis et Bessarionis versio.

§. 34. συμβαίνει γε] γε συμβαίνει EST Ald. | κινεῖσθαι] κινεῖσθαι
πάντα Ab. | μεταβάλλει] μεταβάλλειν Ab.

§. 35. μὲν γε] γε add. Ab. | ὅτι] om. TAb Bess. Brand.

§. 36. ἢ οἷα τοῖς ἐγγύθεν] ἢ om. S. | πότερον οἷα] πότερον ἢ οἷα T. |
ὑγιαίνουσιν] ισχύουσιν T. | ἢ οἷα] om. S. | κάμνουσι] νοσοῦσι Ab Ald. Sed
Alex. in paraphr. utitur voce κάμνουσι. | καὶ βαρύτερα — ισχύουσιν] om. T. |
ἢ quater] Ab; ceteri quater οἷα. | ἀσθενέουσιν] ἀσθενέουσι Ald. | ισχύουσι]
ισχυροῖς Ab. Alexandri paraphrasis exhibet ισχυροῖς. | ἐγρηγορόσιν] ἐγρη-
γοροῖς E.

§. 37. ἔκ οἴονταί] ἐκ οἴον τε Ab; eandem scripturam eruere aliquis
possit ex interpretatione Alexandri 672, b, 33.; atque eam in textu posuit Bran-
disius. | ἐὰν ὑπολάβῃ] ἐπολαβῶν Ab. | τὸ ᾧδεῖον] τὸν Ἀρειοπάγον Isingri-
nanae margo. Ansam dedisse videtur versio Bessarionis, in qua haec leguntur:
vād Ariopagum vadit. Argypopolus τὸ Ἀρεῖον in textu habuit.

§. 39. καὶ τοῦ αὐτῆς] ἢ τοῦ αὐτῆς Alex. in lemm. | περὶ μὲν] μὲν

ἄλλοτρίου καὶ ἰδίου ἢ τῷ πλησίον καὶ τῷ αὐτῆς, ἀλλὰ περὶ μὲν χρώ-
 ματος ὄψις, ἢ γεῦσις, περὶ δὲ χυμῷ γεῦσις, οὐκ ὄψις· ὧν ἐκάστη ἐν τῷ
 αὐτῷ χρόνῳ περὶ τὸ αὐτὸ ἑδέ ποτέ φησιν ἅμα οὕτω καὶ οὐχ ὕτως ἔχειν.
 ἀλλ' οὐδ' ἐν ἐτέρῳ χρόνῳ περὶ γε τὸ πάθος ἡμφισβήτησεν, ἀλλὰ περὶ 40
 τὸ ὃ συμβέβηκε τὸ πάθος. λέγω δ' οἷον ὁ μὲν αὐτὸς οἶνος δόξειεν ἂν
 81 Br. ἢ μεταβαλὼν ἢ τῷ σώματος μεταβαλόντος ὅτε μὲν εἶναι γλυκὺς ὅτε δὲ
 ἢ γλυκὺς· ἀλλ' ἢ τὸ γε γλυκὺ οἷον ἐστὶν ὅταν ἦ, ἔδεδώποτε μετέβαλεν,
 ἀλλ' αἰεὶ ἀληθεύει περὶ αὐτῷ, καὶ ἐστὶν ἐξ ἀνάγκης τὸ ἐσόμενον γλυκὺ
 τοιῷτον. καίτοι τὸτο ἀναιρῶσιν ὑποὶ οἱ λόγοι ἅπαντες, ὥσπερ καὶ οὐσία 41
 μὴ εἶναι μηθενός, ἔτω μὴδ' ἐξ ἀνάγκης μηθὲν· τὸ γὰρ ἀναγκαῖον ἐκ
 ἐνδέχεται ἄλλως καὶ ἄλλως ἔχειν, ὥς εἴ τι ἐστὶν. ἐξ ἀνάγκης, οὐχ ἔξει
 ἔτω τε καὶ ἐκ ὕτως. ὅλως τ' εἴ περ ἐστὶ τὸ αἰσθητὸν μόνον, ~~μὴδ' ἂν~~ 42
 εἴη μὴ ὄντων τῶν ἐμφύχων· αἰσθησις γὰρ ἐκ ἂν εἴη. τὸ μὲν ἂν μήτε
 τὰ αἰσθητὰ εἶναι μήτε τὰ αἰσθητά ἴσως ἀληθές (τοῦ γὰρ αἰσθανο-
 μένου πάθος τῷτο ἐστὶ), τὸ δὲ τὰ ὑποκείμενα μὴ εἶναι, ἃ ποιεῖ τὴν αἰ-
 σθησιν, καὶ ἄνευ αἰσθήσεως ἀδύνατον. ἢ γὰρ δὴ ἢ γ' αἰσθησις αὐτῇ 43
 ἐαυτῆς ἐστίν, ἀλλ' ἐστὶ τι καὶ ἕτερον παρὰ τὴν αἰσθησιν, ὃ ἀνάγκη πρό-
 1011 α. τερον εἶναι τῆς αἰσθήσεως· τὸ γὰρ κινῶν τῷ κινουμένῳ φύσει πρότερόν
 ἐστὶ· καὶν εἰ λέγεται πρὸς ἄλληλα ταῦτα, οὐδὲν ἥττον.

C a p. 6.

Εἰσὶ δὲ τινες οἱ ἀπορῶσι καὶ τῶν ταῦτα πεπεισμένων καὶ τῶν τῆς 1
 λόγους τέτους μόνον λεγόντων· ζητῶσι γὰρ τίς ὁ κρίνων τὸν ὑγιαίνοντα
 καὶ ὅλως τὸν περὶ ἕκαστα κρινούντα ὀρθῶς. τὰ δὲ τοιαῦτα ἀπορήματα 2

περὶ T. | ἐκ ὄψις] ἀλλ' ἐκ ὄψις ES Ald. Vet. | ὧν ἐκάστη] ὧν καὶ ἐκάστη Ab. |
 ἑδέ ποτέ] ἔδεδώποτε Ab Brand. Sed Alex. cum reliq. codd. ἑδέ ποτέ.

§. 40. περὶ γε] περὶ δὲ Ab. Alex. in lemm. vulgatam scripturam reddit. |
 ἡμφισβήτησεν] ἡμφισβήτησαν S Ald. | μεταβαλὼν] μεταβάλλων Ab et
 Alex. in paraphr. 674, a, 1. | μεταβαλόντος] μεταβάλλοντος Ab Ald. | ἢ τὸ
 γε] οὐ τὸ τε T Ab Ald. | μετέβαλεν] μεταβάλλει Ab Brand.

§. 41. ἅπαντες] πάντες Ab. | μηθενός] καθ' ἐνός Ald. | ἔξει] om. T.

§. 42. ὅλως τ'] ὅλως δὲ Alex. in lemm. 674, a, 25., ἄλλως idem 674, b, 27. |
 μήτε τὰ αἰσθητὰ] μὴδὲ τὰ αἰσθητὰ Ab, omissis mox μήτε τὰ αἰσθητά.
 Atque ita dedit Brand. | ἀδύνατον] δυνατὸν Ab.

§. 43. αὐτῇ] αὐτῇ E, om. Ab Vet. et Alex. in paraphr. 674, b, 2., pro-
 bante Brand. | καὶ ἕτερον] καὶ om. Var. Lect. ap. Brand. | λέγεται] λέγη-
 ται S. | ἄλληλα] ἄλλα Ab. Vulgatam scripturam sequitur Alex. in paraphr. |
 ταῦτα] ταῦτα Ab, ταῦτα αὐτά ET Ald. Bess. Vet.

§. 1. κρίνων] κρινῶν γρ. Casaub. | κρινῶντα] κρινοντα Ab.

§. 2. αἱ τοιαῦται] αἵται Ab. Alex. in paraphr. 675, a, 20 nostram lec-

- ὁμοιά ἐστι τῷ ἀπορεῖν πότερον καθιδύομεν τῶν ἢ ἐργηγόραμεν. δύναται δ' αἱ ἀπορίαι αἱ τοιαῦται πᾶσαι τὸ αὐτό· πάντων γὰρ λόγον ἀξιῶσιν ὑποτιθεῖν· ἀρχὴν γὰρ ζητῶσι, καὶ ταύτην δι' ἀποδείξεως λαμβάνειν, ἐπεὶ
- 3 ὅτι γε ὁ πεπεισμένος εἰσὶ, φανεροὶ εἰσιν ἐν ταῖς πράξεσιν. ἀλλ' ὅπερ εἴπομεν, τῷτο αὐτῶν τὸ πάθος ἐστίν· λόγον γὰρ ζητῶσιν ὧν ἕκ ἐστι 82 Bc. λόγος· ἀποδείξεως γὰρ ἀρχὴ ἕκ ἀποδείξεως ἐστίν. οὗτοι μὲν ἐν ῥαδίως
- 4 ἂν τῷτο πείσθουσι· ἐστὶ γὰρ ὁ χαλεπὸν λαβεῖν. οἱ δ' ἐν τῷ λόγῳ τὴν βίαν μόνον ζητῶντες ἀδύνατον ζητῶσιν· ἐναντία γὰρ εἰπεῖν ἀξιῶσιν, εὐθύς ἐναντία λέγοντες. εἰ δὲ μὴ ἐστὶ πάντα πρὸς τι, ἀλλ' ἐνιά ἐστὶ καὶ αὐτὰ καθ' αὐτά, οὐκ ἂν εἴη πᾶν τὸ φαινόμενον ἀληθές· τὸ γὰρ φαινόμενον τι εἰς ἐστὶ φαινόμενον· ὥστε ὁ λέγων ἅπαντα τὰ φαινόμενα εἶναι
- 5 ἀληθῆ ἅπαντα ποιεῖ τὰ ὅσα πρὸς τι. διὸ καὶ φυλακτέον τοῖς τὴν βίαν ἐν τῷ λόγῳ ζητοῦσιν, ἅμα δὲ καὶ ὑπέχειν λόγον ἀξιῶσιν, ὅτι οὐ τὸ φαινόμενόν ἐστιν, ἀλλὰ τὸ φαινόμενον ᾧ φαίνεται καὶ ὅτε φαίνεται καὶ ἢ καὶ ὥς. ἂν δ' ὑπέχωσι μὲν λόγον, μὴ οὕτω δ' ὑπέχωσι, συμβήσεται
- 6 αὐτοῖς τάναντία ταχὺ λέγειν. ἐνδέχεται γὰρ τῷ αὐτῷ κατὰ μὲν τὴν ὄψιν μῆτι φαινεσθαι, τῇ δὲ γένεσι μὴ, καὶ τῶν ὀφθαλμῶν δυοῖν ὅσῳ μὴ ταῦτά ἐκατέρω τῇ ὄψει, ἂν ὥσιν ἀνόμοιοι, ἐπεὶ πρὸς γε τοὺς διὰ τὰς πάλαι εἰρημίνους αἰτίας τὸ φαινόμενον φάσκοντας ἀληθεῖς εἶναι, καὶ διὰ τοῦτο πάνθ' ὁμοίως εἶναι ψευδῇ καὶ ἀληθῇ· οὔτε γὰρ ἅπασι ταῦτά φαινεσθαι οὔτε αὐτῷ αἰεὶ ταῦτά, ἀλλὰ πολλάκις τάναντία κατὰ τὸν
- 7 αὐτὸν χρόνον. ἢ μὲν γὰρ ἀγῇ δύο λέγει ἐν τῇ ἐπαλλάξει τῶν δακτύλων,

tionem sequitur. | πάντων γὰρ λόγον] πάντων γὰρ λόγων S. | ἔτοι εἶναι] εἶναι ἔτοι ES. | ὅτι γε] ita Ab: ceteri γε ὅτι. | ὁ πεπεισμένος] πεπεισμένος ὁκ Ab.

§. 3. ἀρχὴ] ἀρχῆς Fonseca.

§. 4. τὴν βίαν μόνον] τὴν βίαν μόνον Ab. | ἐναντία γὰρ] ἐναντίον γὰρ S Ald. | ἐνιά ἐστι] ἐνιά εἶσι T. | καθ' αὐτά] καθ' ἐαυτά ST Ald. | πᾶν] ἅπαν F. | εἶναι ἀληθῇ] ἀληθῆ εἶναι T.

§. 5. ἂν δ'] ἰάν δ' Ab. | αὐτοῖς] ἐαυτοῖς Ab.

§. 6. τῇ αὐτῇ] τὸ αὐτὸ S Ald. | τῇ δὲ γένεσι — ταῦτα φαινεσθαι om. pr. S. | δυοῖν] διεῖν T Ald. | μὴ ταῦτά] μὴ ταῦτ' E Ald. | ἐκατέρω] ἐκάτερα Ald. | ἂν ὥσιν] ἰάν ὥσιν ET Ald. | ἀνόμοιοι] ἀνόμοια T Ald. | ἀληθῆς εἶναι] ἀληθεῖς, omisso εἶναι, S. | φαίνεσθαι] φαίνεσθαι Alex. in lemm. 676, b, 22. | αὐτῷ] ἐαυτῷ Ab, ταῦτ' T. Bess.: videm. a | χρόνον] λόγον T.

§. 7. ἢ μὲν γὰρ — ἀλλ' οὔτε] om. pr. S. | ἐπαλλάξει] ἐπάξει Ald., ἀπαλλάξει Ab, ἐπαλλάξει Casaub. Sed Alex. in paraphr. utitur voce ἐπαλλαγῇ 677, a, 9. et Asclepius disertis verbis nostram lectionem confirmat 677, b, 27. | ἀλλ' οὔτε] ἀλλ' οὐ τί Ab. Alex. in lemm. exhibet ὅτι. | τῇ αὐτῇ γε καὶ κατὰ τὸ αὐτὸ αἰοθῆσαι] τῇ αὐτῇ αἰοθῆσαι καὶ κατὰ τὸ αὐτὸ Alex. in lemmate 677, a, 20.

ἡ δ' ὄψις ἐν. ἀλλ' οὔτε τῇ αὐτῇ γε καὶ κατὰ τὸ αὐτὸ αἰσθήσει καὶ
 1011b ὡσαύτως καὶ ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ, ὥστε τοῦτ' ἂν εἴῃ ἀληθές. ἀλλ' ἴσως διὰ 8
 τῷτ' ἀνάγκη λέγειν τοῖς μὴ δι' ἀπορίαν ἀλλὰ λόγον χάριν λέγουσιν, ὅτι οὐκ
 ἔστιν ἀληθές τῷτο, ἀλλὰ τῷτο ἀληθές. καὶ ὡσπερ δὴ πρότερον εἰρηται, 9
 83 Br. ἀνάγκη καὶ πρὸς τι ποιεῖν ἅπαντα καὶ πρὸς δόξαν καὶ αἴσθησιν, ὥστ'
 οὔτε γέγονεν οὐτ' ἔσται οὐθὲν μηθενὸς προδοξάσαντος. εἰ δὲ γέγονεν ἡ
 ἔσται, δῆλον ὅτι οὐκ ἂν εἴῃ ἅπαντα πρὸς δόξαν. ἔτι εἰ ἐν, πρὸς ἐν ἡ 10
 πρὸς ὠρισμένον· καὶ εἰ ταὐτὸ καὶ ἡμῖν καὶ ἴσον, ἀλλ' οὐ πρὸς τὸ
 διπλάσιόν γε τὸ ἴσον. πρὸς δὴ τὸ δοξάζον εἰ ταὐτὸ ἀνθρώπος καὶ τὸ 11
 δοξαζόμενον, ἐκ ἔσται ἀνθρώπος τὸ δοξάζον, ἀλλὰ τὸ δοξαζόμενον.
 εἰ δ' ἕκαστον ἔσται πρὸς τὸ δοξάζον, ἅπειρα ἔσται τῷ εἶδει τὸ δοξάζον.
 ὅτι μὲν οὖν βεβαιότητι δόξα πασῶν τὸ μὴ εἶναι ἀληθεῖς καὶ τὰς 12
 ἀντικειμένας φάσεις, καὶ τί συμβαίνει τοῖς ἔτῳ λέγονσι, καὶ διὰ τί ἔτῳ
 λέγονσι, τοσαῦτα εἰρήσθω. ἐπεὶ δ' ἀδύνατον τὴν ἀντίφασιν ἀληθεύειν 13
 ἅμα κατὰ τοῦ αὐτοῦ, φανερόν ὅτι οὐδὲ τάνατῳ ἅμα ὑπάρχειν ἐνδέχ-
 εται τῷ αὐτῷ. τῶν μὲν γὰρ ἐναντίων θάτερον στέρησίς ἐστιν οὐχ ἦττον,
 οὐσίας δὲ στέρησις ἀποφασίς ἐστιν ἀπὸ τινος ὠρισμένης γένους. εἰ οὖν 14
 ἀδύνατον ἅμα καταφάναι καὶ ἀποφάναι ἀληθῶς, ἀδύνατον καὶ τάνατῳ
 ὑπάρχειν ὅμα, ἀλλ' ἡ πῇ ἄμφω, ἡ θάτερον μὲν πῇ θάτερον δὲ ἀπλῶς.

C a p. 7.

Ἀλλὰ μὴν ἐδὲ μεταξὺ ἀντιφάσεως ἐνδέχεται εἶναι ὑθίν, ἀλλ' ἀνάγκη 1
 ἡ φάναι ἡ ἀποφάναι ἐν καθ' ἐνὸς ὅτιον. δῆλον δὲ πρῶτον μὲν ὀρίσα- 2

§. 8. λέγειν] om. T. | τῷτῳ] τῷτο Ald.

§. 9. καὶ πρὸς τι] καὶ om. Ab.

§. 10. ἡ πρὸς] ἡ πρὸς Ab.

§. 11. δοξάζον] δοξάζειν ST Ald. | οὐκ ἔστιν] οὐκ ἔστιν EST Ald. Bess. Vet. | εἰ δ' ἕκαστον] εἰ δὲ καθ' ἕκαστον Ab et Alex. in paraphr. 678, b, 30. | ἅπειρα] πρὸς ἅπειρα Ab Vet. et Alex. 678, b, 31. 34. 679, a, 7. Vulgatam lectionem sequitur Bessarionis versio, quae haec est: »infinita specie, quod opinatur erit.«

§. 12. καὶ διὰ τί] καὶ ἂν Ab.

§. 13. ἀληθεύειν] ἅμα] ἅμα ἀληθεύειν Ab. | ἦττον, οὐσίας δὲ στέρησις] ἦττον· οὐσίας στέρησις. ἡ δὲ στέρησις Ab. Eundem textum ante oculos habuit Alexander, addito δὲ post οὐσίας 679, b, 19. 21. 25., atque ei lectioni ad-stipulatus est Brand. Interpretes latini vulgatam expriment.

§. 14. θάτερον μὲν] μὲν om. Ab et Alex. 680, a, 7.

§. 1. ἐν] om. Ab, sed agnoscit Alex. 680, a, 28.

§. 2. ἡ τὸ μὴ ὂν] ἡ τῷτο EST Ald. Bess. | τὸ δὲ τὸ ὂν] τὸ post δὲ om. E. | καὶ τὸ μὴ ὂν] τὸ δὲ μὴ ὂν ET. | καὶ ὁ λέγων] ἐκεῖνο λέγων Ab

- μένοις τί τὸ ἀληθὲς καὶ ψεύδος. τὸ μὲν γὰρ λέγειν τὸ ὄν μὴ εἶναι ἢ
 τὸ μὴ ὄν εἶναι ψεύδος, τὸ δὲ τὸ ὄν εἶναι καὶ τὸ μὴ ὄν μὴ εἶναι ἀληθὲς,
 ὥστε καὶ ὁ λέγων εἶναι ἢ μὴ ἀληθεύσει ἢ ψεύσεται. ἀλλ' οὔτε τὸ ὄν
 3 λέγεται μὴ εἶναι ἢ εἶναι οὔτε τὸ μὴ ὄν. ἔτι ἦτοι τὸ μεταξὺ ἴσται τῆς
 ἀντιφάσεως, ὥσπερ τὸ φαιδὸν μελανὸς καὶ λευκῷ, ἢ ὡς τὸ μηδέτερον 84 B.
 4 ἀνθρώπου καὶ ἵππου. εἰ μὲν οὖν οὕτως, οὐκ ἂν μεταβάλλοι (ἐκ μὴ ἀγαθῷ
 γὰρ εἰς ἀγαθὸν μεταβάλλει, ἢ ἐκ τούτου εἰς μὴ ἀγαθόν)· οὖν δ' αἰ
 φαίνεται. οὐ γὰρ ἴσται μεταβολὴ ἀλλ' ἢ εἰς τὰ ἀντικείμενα καὶ μεταξὺ.
 5 εἰ δ' ἴσται μεταξὺ, καὶ οὕτως εἴη ἂν τις εἰς λευκὸν οὐκ ἐκ μὴ λευκῷ 1012 a
 6 γένεσις· οὖν δ' ἔχ' ὁράται. ἔτι πᾶν τὸ διατοκτὸν καὶ τοιχτὸν ἢ διάνοια
 ἢ κακότησιν ἢ ἀπόφασιν· τῦτο δ' ἐξ ὀρισμῷ δῆλον ὅταν ἀληθεύῃ ἢ
 ψεῦδῃ ὅταν μὲν ὠδὶ συνθῇ γᾶσα ἢ ἀποφᾶσα, ἀληθεύει, ὅταν δὲ
 7 ὠδί, ψεύδεται. ἔτι παρὰ πάσας δεῖ εἶναι τὰς ἀντιφάσεις, εἰ μὴ λόγῳ
 ἔνεκα λέγεται· ὥστε καὶ οὔτε ἀληθεύσει τις οὐτ' οὐκ ἀληθεύσει. καὶ
 παρὰ τὸ ὄν καὶ τὸ μὴ ὄν ἴσται, ὥστε καὶ παρὰ γένεσιν καὶ φθορᾶν
 8 μεταβολὴ τις ἴσται. ἔτι ἐν ὅσοις γένεσιν ἢ ἀπόφασιν τὸ ἐναντίον ἐπι-
 φέρει, καὶ ἐν τέτοις ἴσται, οἷον ἐν ἀριθμοῖς οὔτε περιττὸς οὔτε οὐ
 9 περιττός· ἀριθμός. ἀλλ' ἀδύνατον· ἐκ τοῦ ὀρισμοῦ δὲ δῆλον. ἔτι εἰς
 ἀπειρον βαδιῖται, καὶ οὐ μόνον ἡμιόλια τὰ ὅσα ἴσται ἀλλὰ πλείω.
 πάλιν γὰρ ἴσται ἀποφῆσαι τῦτο πρὸς τὴν γᾶσιν καὶ τὴν ἀπόφασιν, καὶ
 10 τοῦτ' ἴσται τι· ἢ γὰρ ἐσία ἴστί τις αὐτοῦ ἄλλῃ. ἔτι ὅταν ἱερόμενος εἰ

Brand., καὶ ὁ λέγων τῦτο Alex. 680, a, 31., vquare qui dixerit ita esses Vet. | ἢ μὴ] ἢ μὴ εἶναι S Ald. | λέγεται] λέγει E.

§. 3. ἦτοι] εἴτε S Casaub. | τὸ μεταξὺ] τὸ add. A. | ἴσται] ἐκ A.

§. 4. αἰ] om. A; habet Alex. 680, b, 52. 58.

§. 5. εἴη ἂν τις] εἴη ἔν τε Ascl. 681, a, 25., ἢ ἢ ἀντιφάσεως A, ἢ ἀντιφάσεως, omisso ἢ. Fb et Alex. 681, a, 3. 5., atque recepit eam scripturam Brandisius Sed Bess. et Vet. cum vulgata lectione consentiunt. | μὴ λευκῷ] μὴ ὁ λευκῷ ST Ald.

§. 6. καὶ τοιχτὸν] τε καὶ τοιχτὸν Alex. in lemm. 681, a, 5., etai paulo ante καὶ τοιχτὸν praebet a. 1. | ἀληθεύῃ ἢ ψεῦδῇ] ἀληθεύει ἢ ψεύδεται S, ἀληθεύει ἢ ψεύδεται Ald.

§. 7. λέγεται] λέγεται A. | καὶ τὸ μὴ ὄν] τὸ om. T, καὶ παρὰ τὸ μὴ ὄν Alex. in lemm.

§. 8. γένεσιν] γένεσις rec. T.

§. 9. τὰ ὅσα] ταῦτα A. Alex. in paraphr. vulgatam lectionem sequitur 682, a, 19. 30. | ἀλλὰ πλείω] ἀλλὰ καὶ πλείω ST Ald. | ἴσται] ἴσται S Ald. | ἀλλῇ] Alex. in lemm. 682, b, 14 addit καὶ τῦτο ἐπ' ἀπειρον.

§. 10. ἱερόμενος] ἱερωμένος E. | εἰ] om. A. | ὅταν] om. T. | ἀλλο] om. A. | ἀποφῆσαι] ἀπέφηεν S Ald. Eandem lectionem traditam accepit Fon-

λευκόν ἐστιν εἶπη ὅτι οὐ, οὐθὲν ἄλλο ὑποπέφυκεν ἢ τὸ εἶναι ἀπόφασιν
 δὲ τὸ μὴ εἶναι. ἐλήλυθε δ' ἐνίοις αὕτη ἢ δόξα ὥσπερ καὶ ἄλλαι τῶν 11
 παραδόξων· ὅταν γὰρ λύνει μὴ δύνωνται λόγος ἐριστικός, ἐνδόντες τῷ
 λόγῳ σύμφασιν ἀληθείς εἶναι τὸ συλλογισθῆναι. οἱ μὲν οὖν διὰ τοιαύτην 12
 αἰτίαν λέγουσιν, οἱ δὲ διὰ τὸ πάντων ζητεῖν λόγον. ἀρχὴ δὲ πρὸς ἀπαν-
 85 τας τέτρε εἰς ὅρισμον. ὅρισμός δὲ γίνεται ἐκ τοῦ σημαίνει τι ἀναγκαῖον 13
 εἶναι αὐτούς· ὁ γὰρ λόγος, οὐ τὸ ὄνομα σημειῖον, ὅρισμός γίνεται. εἰκοι 14
 δ' ὁ μὲν Ἡρακλείτης λόγος, λέγων πάντα εἶναι καὶ μὴ εἶναι, ἅπαντα ἀληθῆ
 ποιεῖν, ὁ δ' Ἀναξαγόρου εἶναι τι μεταξὺ τῆς ἀντιφάσεως, ὥστε πάντα
 ψευδῆ· ὅταν γὰρ μιχθῇ, οὐτ' ἀγαθὸν οὐτ' οὐκ ἀγαθὸν τὸ μῆγμα, ὥστ'
 οὐθὲν εἰπεῖν ἀληθείς.

Cap. 8.

Λιωρισμένων. δὲ τέτων φανερὸν ὅτι καὶ τὰ μοναχῶς λεγόμενα καὶ 1
 τὰ κατὰ πάντων ἀδύνατον ὑπάρχειν, ὥσπερ τινὲς λέγουσιν, οἱ μὲν οὐθὲν
 φάσκοντες ἀληθεῖς εἶναι (οὐθὲν γὰρ κωλύειν φασὶν οὕτως ἅπαντα εἶναι
 ὥσπερ τὸ τὴν διάμετρον σύμμετρον εἶναι), οἱ δὲ πάντ' ἀληθῆ. σχεδὸν 2
 γὰρ οὗτοι οἱ λόγοι οἱ αὐτοὶ τῷ Ἡρακλείτῃ· ὁ γὰρ λέγων ὅτι πάντ'
 1012 ἀληθῆ καὶ πάντα ψευδῆ, καὶ χωρὶς λέγει τῶν λόγων ἐκάτερον τούτων,
 ὥστ' εἶπερ ἀδύνατα ἐκείνα, καὶ ταῦτα ἀδύνατον εἶναι. ἔτι δὲ φανερώς 3
 ἀντιφάσεις εἰσὶν αἷς οὐχ οἷόν τε ἅμα ἀληθεῖς εἶναι. οὐδὲ δὴ ψευδεῖς
 πάσας· καίτοι δοξεῖε γ' ἂν μᾶλλον ἐνδέχασθαι ἐκ τῶν εἰρημένων. ἀλλὰ 4

seca, sed quum eam cum totius orationis contextu stare non posse recte intelli-
 geret, aut ἀπέφησι pro ἀπέφησι aut ἢ τὸ μὴ εἶναι pro ἢ τὸ εἶναι scribendum
 esse suspicatus est.

§. 11. καὶ ἄλλαι] καὶ αἱ ἄλλαι EST Ald. | γὰρ] om. Ab.

§. 12. ζητεῖν λόγον] λόγον ζητεῖν EST Ald.

§. 13. εἶναι αὐτοῖς] αὐτοῖς εἶναι T. | γίνεται] ἔχει Ab. γίνεται τοῦ
 πράγματος S Ald.; Vet.: definitio est rei.

§. 14. ὥς πᾶντα ψευδῆ] ὥς om. B Brand.

§. 1. τὰ κατὰ πάντων] τὰ om. ET. B Brand. Alexander τὰ modo
 ponit 681, a, 35., modo omittit 681, a, 28. | ἀληθεῖς εἶναι] εἶναι ἀληθεῖς Alex.
 in lemm. | κωλύειν] κωλύει B. | σύμμετρον εἶναι] οἷον. εἶναι τῇ πληρῇ
 γρ. Casaub.

§. 2. ὅτοι αὐτοῖς EST Ald.; rationes eorum Bess.; Alexander οἱ τοιοῦτοι
 exhibet pro ὅτοι οἱ 681, b, 11. | τῷ Ἡρακλείτῃ] τῷ τῷ Ἡρακλείδῃ Ab. Etiam
 Alex. 684, b, 12 τὸ post τῷ additum legit.

§. 3. αἷ] αἱ Ald. | οὐδὲ δὴ] οὐδὲ δεῖ E. | πάσας] om. T. | γ' αὖ] γ'
 om. Ald. S. B Alex. 685, a, 13. | ἅπαντας] πάντας B.

§. 4. ἐκ εἶναι] οὐκ εἶναι EST Ald. | διαλεκτικόν] δεῖ λεκτικόν T. | λα-
 βόντας] λαβόντα Ab. | σημαίνει] σημαίνων T Ald. | ἢ] καὶ Bb.

- πρὸς ἅπαντας τοὺς τοιοῦτους λόγους αἰτεῖσθαι δεῖ, καθάπερ ἐλήχθη καὶ ἐν τοῖς ἐπάνω λόγοις, οὐκ εἶναι τι ἢ μὴ εἶναι ἀλλὰ σημαίνειν τι, ὥστε ἐξ ὁρισμοῦ διαλεκτικόν λαβόντας τί σημαίνει τὸ ψεῦδος ἢ τὸ ἀληθές.
- 5 εἰ δὲ μηδὲν ἄλλο ἢ τὸ ἀληθὲς φάναι ἢ ἀποφάναι ψεῦδος ἐστίν, ἀδύνατον πάντα ψευδῇ εἶναι· ἀνάγκη γὰρ τῆς ἀντιφάσεως θάτερον εἶναι μόνον ἀληθές. εἰτι εἰ πᾶν ἢ φάναι ἢ ἀποφάναι ἀναγκαῖον, ἀδύνατον ἀμφοτέρω
- 7 ψευδῇ εἶναι· θάτερον γὰρ μέρος τῆς ἀντιφάσεως ψεῦδος ἐστίν. συμβαίνει δὲ καὶ τὸ θρυλλούμενον πᾶσι τοῖς τοιοῦτοις λόγοις, αὐτοὺς εἶναι 86 Br. τοὺς ἀραιρεῖν. ὁ μὲν γὰρ πάντα ἀληθῇ λέγων καὶ τὸν ἐναντίον αὐτοῦ λόγον ἀληθῇ ποιεῖ, ὥστε τὸν αὐτοῦ οὐκ ἀληθῇ (ὁ γὰρ ἐναντίος οὗ
- 8 φησιν αὐτὸν ἀληθῇ), ὁ δὲ πάντα ψευδῇ καὶ αὐτὸς αὐτόν· ἐὰν δ' ἐξαιρῶνται ὁ μὲν τὸν ἐναντίον ὡς οὐκ ἀληθὲς μόνος ἐστίν, ὁ δὲ τὸν αὐτὸς αὐτοῦ ὡς οὐ ψευδής, ἔθεν ἥττον ἀπείρους συμβαίνει· αὐτοῖς αἰτεῖσθαι λόγους ἀληθεῖς καὶ ψευθεῖς· ὁ γὰρ λέγων τὸν ἀληθῇ λόγον ἀληθῇ ἀλη-
- 9 θής, τοῦτο δ' εἰς ἄπειρον βαδιέται. φανερόν δ' ὅτι οὐδ' οἱ πάντα ἡρεμεῖν λέγοντες ἀληθῇ λέγουσιν, οὐδ' οἱ πάντα κινεῖσθαι. εἰ μὲν γὰρ ἡρεμεῖ πάντα, αἰεὶ ταῦτα ἀληθῇ καὶ ψευδῇ ἐσται, φαίνεται δὲ τῷ μετα-
- 10 βύλλον· ὁ γὰρ λέγων ποτὶ αὐτὸς οὐκ ἦν καὶ πάλιν οὐκ ἔσται. εἰ δὲ

§. 5. ἢ τὸ ἀληθές] ἢ om. A Vet. Brand., ponit Alex. 685, b, 1. De toto deinde versu haec lectionis discrepantiam adnotat Alex. 685, b, 19: *φίρεται δὲ καὶ ὕτως ἢ λέξαι „εἰ δὲ μηδὲν ἄλλο τὸ ἀληθὲς ἢ φάναι ἢ ἀποφάναι καὶ τὸ ψεῦδος ἐστίν.“* Receptit eam scripturam Fonseca. Deinde Argyropulus locum nostrum ita interpretatur: «quodsi nihil aliud est verum, nisi affirmare hoc pacto aut negare, et similiter falsum, fieri non potest.» Bess.: «si autem oihil aliud est, quam quod verum est affirmare, aut quod negare falsum est, impossibile est.» [ἀποφάναι] om. Cb.

§. 6. ἢ φάναι] om. T. [ἢ ἀποφάναι] om. Cb. [μέρος] μόνον A.

§. 7. καὶ τὸν ἐναντίον] καὶ τὸ ἐναντίον A. [αὐτοῦ οὐκ] αὐτοῦ οὐκ ST Ald. [οὐ φησιν αὐτὸν ἀληθῇ] οὐ φησιν εἶναι αὐτὸν ἀληθῇ T Ald., ὃν φησιν αὐτὸς εἶναι ἀληθῇ ἐκείνους φησὶ μὴ εἶναι ἀληθῇ A. [αὐτὸς] αὐτοῖς S. [αὐτόν] αὐτὸν A.

§. 8. ἢ ἀληθής] ἢ om. T. [μόνος ἐστίν] ἐστίν om. A. [τὸν αὐτὸς] τὸν αὐτόν codices, atque iode editiones post Aldinam omnes. [αὐτὸ] om. A. [ἢ ψευδής] ἢ om. T. [ἀπείρους] ἀπείρος A. [τὸν ἀληθῇ] ἀληθῇ om. A Vet., ponit Alex. 686, b, 14. Deinde post λόγον ἀληθῇ editiones pleraeque addunt *προσπαύεται* τὸ ὅτι. [ἀληθής] ἀληθὲς ἐστίν Alex. in lemm.

§. 9. φανερόν — κινεῖσθαι] Alex. 686, b, 17.: αὕτη ἢ λέξις ἢ *φίρεται* ἐν τειν ὡς *δοα οἰκία* τῆς *φαικῆς*. ἢ μὴν ἀλλ' ἐπεὶ οὐκ ἐπινοοῦντο τοῖς *προδοιδε- γμένοις* περὶ αὐτῶν λέγειν *δοκίμ*, ἢ ἂν εἴη *παντάπασι* ἀλλοτρία τῶν *προειρημέ- νων*. [πάντα, αἰεὶ] πάντα καὶ αἰεὶ A. [ὁ γὰρ λέγων ποτὶ αὐτὸς] ὁ γὰρ λέγων, ποτὶ, αὐτὸς Sylb.

πάντα κινεῖται, ρῦθὲν ἵσται ἀληθές· πάντα ἄρα ψευδῆ. ἀλλὰ δίδεικται
ὅτι ἀδύνατον. ἔτι τὸ ὃν ἀνάγκη μεταβάλλειν· ἐκ τισος γὰρ εἰς τι ἢ 11
μεταβολή. ἀλλὰ μὴν οὐδὲ πάντα ἡρεμεῖ ἢ κινεῖται, ποτὲ δέ, αἰεὶ δ' ἐθεῖν·
ἔστι γάρ τι ὃ αἰεὶ κινεῖ τὰ κινούμενα, καὶ τὸ πρῶτον κινῶν ἀκίνητον αὐτό.

LIBER V. (A)

C a p. 1.

Ἀρχὴ λέγεται ἢ μὲν ὅθεν ἂν τις τοῦ πράγματος κινήσῃ πρῶτον, 1
1013· οἷον τοῦ μήκους καὶ ὁδοῦ ἐντεῦθεν μὲν αὕτη ἀρχή, ἐξ ἐναντίας δ' ἐτέρᾳ· 2
87 Br. ἢ δὲ ὅθεν ἂν κάλλιστα γένοιτο ἕκαστον, οἷον καὶ μαθήσεως οὐκ ἀπὸ τῷ 2
πρώτῳ καὶ τῆς τῷ πράγματος ἀρχῆς ἐνίοτε ἀρκτέον, ἀλλ' ὅθεν ῥᾶσ' 3
ἂν μάθοι· ἢ δὲ ὅθεν πρῶτον γίνεται ἐνυπάρχοντος, οἷον ὡς πλοῖς τρώ- 3
πας καὶ οἰκίας θεμέλιος, καὶ τῶν ζώων οἱ μὲν καρδίαν οἱ δὲ ἐγκέφαλον· 4
οἱ δ' ὅ τι ἂν τύχωσι τοῖκτον ἐπολαμβάνουσιν· ἢ δὲ ὅθεν γίγνεται πρῶτον 4
μὴ ἐνυπάρχοντος, καὶ ὅθεν πρῶτον ἢ κινήσεις πείθκεν ἀρχεσθαι καὶ ἢ 5
μεταβολή, οἷον τὸ τέκνον ἐκ τοῦ πατρὸς καὶ τῆς μητρὸς καὶ ἢ μάχη 5
ἐκ τῆς λοιθορίας· ἢ δὲ οὐ κατὰ προαίρεσιν κινεῖται τὰ κινούμενα καὶ 5
μεταβάλλει τὰ μεταβάλλοντα, ὥσπερ αἱ τε κατὰ πόλεις ἀρχαὶ καὶ αἱ 6
δυναστεῖαι καὶ αἱ βασιλεῖαι καὶ τυραννίδες. ἀρχαὶ λέγονται καὶ αἱ τέχναι, 6
καὶ τέτων αἱ ἀρχιτεκτονικαὶ μάλιστα. ἔτι ὅθεν γνωστὸν τὸ πρᾶγμα 7

§. 11. τὸ ὢν ἀνάγκη] ἀνάγκη τὸ ὢν EST Ald. | εἰς τας] εἰςιν A. Nostram lectionem confirmat Alexandri interpretatio 687, a, 11. 17. | ποτὲ δέ] δι add. EAb, non agnoscit Alex. in lemm. 687, b, 5. | τας] τας T, τιν' α A. Alex. in paraphr. locum nostrum ita reddit: εἰς γὰρ ὃ αἰεὶ κινεῖ τὰ κινούμενα 687, b, 11. | κινεῖ τὰ] κινεῖται A. | αὐτό] αὐτὸ ἀρχὴ λέγεται Ab.

§. 1. ἀρχή] ἀρχὴ δὲ Hb. | λέγεται ἢ μὲν] ἢ μὲν λέγεται T Ald. | τας] τας Syllb.; Alex. in paraphr. 688, a, 12. exhibet τας, atque idem exprimit interpretes latini. | δ' ἐτέρᾳ] δ' ἢ ἐτέρᾳ Hb, δ' ἕτερα Ald.

§. 2. γένοιτο ἕκαστον] ita A: ceteri ἕκασον γένοιτο.

§. 4. γίγνεται πρῶτον] γίγνεται πρώτος Hb. At in Alexandri paraphrasi constanter legitur ὅθεν πρῶτον 688, a, 12. 37. 39. 40. b, 12. 689, a, 17. | πρῶτον ἢ κινήσεις] ἢ κινήσεις πρῶτον T. | ἢ μεταβολή] ἢ om. Ab.

§. 5. οὐ] οὐ T Ald.

§. 7. εἰς] ἀρχὴ λέγεται εἰς A. | καὶ γὰρ αὐτῇ] γὰρ add. A.

πρῶτον· καὶ γὰρ αὕτη ἀρχὴ λέγεται τῷ πράγματος, οἷον τῶν ἀποδεί-
 8 ξων αἱ ὑποθέσεις. ἰσαχῶς δὲ καὶ τὰ αἰτία λέγεται· πάντα γὰρ τὰ
 9 αἰτία ἀρχαί. πασῶν μὲν οὖν κοιτὸν τῶν ἀρχῶν τὸ πρῶτον εἶναι ὅθεν
 ἢ ἔστιν ἢ γίγνεται ἢ γιγνώσκεται· τούτων δὲ αἱ μὲν ἐννυάρχουσάι εἰσιν
 10 αἱ δὲ ἐκτός. διὸ ἢ τε φύσις ἀρχὴ καὶ τὸ στοιχεῖον καὶ ἡ διάνοια καὶ
 ἡ προαίρεσις καὶ οὐσία καὶ τὸ οὐ ἔνεκα· πολλῶν γὰρ καὶ τοῦ γινῶναι
 καὶ τῆς κινήσεως ἀρχὴ τὰγαθὸν καὶ τὸ καλόν.

C a p. 2.

1 Αἴτιον λέγεται ἓνα μὲν τρόπον ἐξ οὗ γίγνεται τι ἐννυάρχοντος, οἷον
 ὁ χαλκὸς τοῦ ἀνδριάντος καὶ ὁ ἄργυρος τῆς θιάλης καὶ τὰ τούτων
 2 γένη· ἄλλον δὲ τὸ εἶδος καὶ τὸ παράδειγμα· τοῦτο δ' ἐστὶν ὁ λόγος
 τοῦ τί ἦν εἶναι καὶ τὰ τούτων γένη, οἷον τοῦ διὰ πασῶν τὰ δύο πρὸς
 3 ἐν καὶ ὅλως ὁ ἀριθμὸς καὶ τὰ μέρη τὰ ἐν τῷ λόγῳ. ἔτι ὅθεν ἡ ἀρχὴ
 τῆς μεταβολῆς ἡ πρώτη ἢ τῆς ἡρεμείσεως, οἷον ὁ βελεύσας αἴτιος, καὶ 88 Br.
 ὁ πατήρ τοῦ τέκνου, καὶ ὅλως τὸ ποιοῦν τοῦ ποιημένῃ καὶ τὸ μετα-
 4 βλητικὸν τῷ μεταβάλλοντος. ἔτι ὡς τὸ τέλος· τῷτο δ' ἐστὶ τὸ οὐ ἔνεκα,
 οἷον τῷ περιπατεῖν ἡ ὑγίεια. διὰ τί γὰρ περιπατεῖ; φαιμέν, ἵνα ὑγιαίῃ,
 5 καὶ εἰπόντες οὕτως οἰόμεθα ἀποδεδωκέναι τὸ αἴτιον. καὶ ὅσα δὲ κινή-
 σαντος ἄλλῃ μεταξὺ γίγνεται τῷ τέλους, οἷον τῆς ὑγείας ἡ ἰσχυραία ἢ ἡ 1013 b

§. 9. κοινὸν τῶν ἀρχῶν] τῶν ἀρχῶν κοινὸν Ab.

§. 10. τὸ στοιχεῖον] τὸ om. Ib. | ἡ διάνοια] ἡ add. EAbIb. | ἡ προαί-
 ρεσις] ἡ om. E. | καλόν] ita Fb: vulgo κακόν. Utamque lectionem jam Ale-
 xander commemorat: etsi enim nostram scripturam, quam ipse sequitur, magis
 comprobare videatur 689, a, 9. 12., tamen in fine explicationis suae haec addit
 ἔτι δέ, ὥσπερ τὸ ἀγαθὸν ἀρχὴ πράξεως, ἔτι πολλὰ καὶ τὸ κακόν· φεύγοντες
 γὰρ αὐτὸ πρᾶσσομέν τινα. διὸ ἐν τισι γράφεται „τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ κακόν.“

§. 1. αἴτιον] αἴτιον δὲ ET Ald. Bess. Vet. | τὴ] om. T. | ὁ χαλκός] ὁ om. Ab, sed agnoscit articulum locus parall. Phys. II, 3. 194, b, 24.

§. 2. ὁ λόγος] ὁ om. Ab; Phys. 194, b, 27.: ὁ λόγος ὁ. | τούτων] τότε E Vet. Alex. in paraphr. 690, a, 3. 7. et Phys. 194, b, 27.

§. 3. μεταβάλλοντος] μεταβαλλομένης Alex. in lemm. et Phys. 194, b, 32.

§. 5. ἄλλος] ἄλλ' οὐ T. | μεταξὺ γίγνεται τῷ τέλει] Casaub. in marg.: »Bessario sic legit καὶ ὅσα δὲ τῷ κιν. μεταξὺ γίγνεται καὶ τῷ τέλει. [Ita enim interpretatur: »Et quaecunque inter illud movens et finem media fiunt.«] Reliqui quoque veteres interpretes locum esse mutilum arguunt: vertunt enim quasi legerint καὶ ὅσα δὲ κιν. ἄλλον μεταξὺ γίγνεται αὐτοῦ καὶ τῷ τέλει, πάντα τῷ τέλει ἔνεκα γίγνεται, οἷον κτλ.“ At interpretes latini interdum liberius versantur in transferendis philosophi verbis, quare cautio adhibenda, ne leviori cuique discrepantiae nimium tribuas et quodvis verbum quasi ad obrussam exigas. | ὄργανα] ὡς ὄργανα E Ald. | ἔργα] ὡς ἔργα ET Ald.

κάθαρσις ἢ τὰ γάρματα ἢ τὰ ὄργανα· πάντα γὰρ ταῦτα τοῦ τέλους
 ἔνεκά ἐστι, διαφέρει δὲ ἀλλήλων ὥς ὅτα τὰ μὲν ὄργανα τὰ δ' ἔργα. τὰ 6
 μὲν οὖν αἰτία σχεδὸν τοσυνταῶς λέγεται, συμβαίνει δὲ πολλαχῶς λεγο-
 μένων τῶν αἰτίων καὶ πολλὰ τοῦ αὐτοῦ αἰτία εἶναι οὐ κατὰ συμβε-
 βηκόν, οἷον τοῦ ἀνδριάντος καὶ ἡ ἀνδριαντοποιικὴ καὶ ὁ χαλκὸς οὐ καθ'
 ἑτέρων τι ἀλλ' ἢ ἀνδρίας· ἀλλ' οὐ τὸν αὐτὸν τρόπον, ἀλλὰ τὸ μὲν ὡς
 ἔλη τὸ δ' ὡς ὄθεν ἡ κίνησις. καὶ ἀλλήλων αἰτία, οἷον τὸ ποιεῖν τῆς 7
 ἐνέξιας καὶ αὐτῇ τοῦ ποιεῖν· ἀλλ' οὐ τὸν αὐτὸν τρόπον, ἀλλὰ τὸ μὲν
 ὡς τέλος τὸ δ' ὡς ἀρχὴ κινήσεως. ἔτι δὲ ταῦτο ἐνίοτε τῶν ἐναντίων 8
 ἐστίν· ὁ γὰρ παρὸν αἰτιον τυδί, τοῦτ' ἀπὸν αἰτιώμεθα ἐνίοτε τοῦ ἐναν-
 τίου, οἷον τὴν ἀπουσίαν τοῦ κυβερνήτου τῆς ἀνατροπῆς, οὗ ἦν ἡ πα-
 ρουσία αἰτία τῆς σωτηρίας. ἄμφω δέ, καὶ ἡ παρουσία καὶ ἡ στήρισις,
 αἰτία ὡς κινούντα. ἅπαντα δὲ τὰ νῦν εἰρημένα αἰτία εἰς τέτταρας 9
 τρόπους πίπτει τοὺς φανερωτάτους. τὰ μὲν γὰρ στοιχεῖα τῶν συλλαβῶν
 καὶ ἡ ἔλη τῶν σκευαστῶν καὶ τὸ πῦρ καὶ ἡ γῆ καὶ τὰ τοιαῦτα πάντα
 89 B^r τῶν σωμάτων, καὶ τὰ μέρη τοῦ ὅλου καὶ αἱ ὑποθέσεις τοῦ συμπερά-
 σματος, ὡς τὸ ἐξ οὗ αἰτία ἐστίν· τούτων δὲ τὰ μὲν ὡς τὸ ὑποκείμενον, 10
 οἷον τὰ μέρη, τὰ δὲ ὡς τὸ τί ἦν εἶναι, τό τε ὅλον καὶ ἡ σύνθεσις καὶ
 τὸ εἶδος. τὸ δὲ σπέρμα καὶ ὁ ἰατρός καὶ ὁ βουλευσας καὶ ὁλως τὸ 11
 ποιοῦν, πάντα ὄθεν ἡ ἀρχὴ τῆς μεταβολῆς ἢ στάσεως. τὰ δ' ἄλλα ὡς 12
 τὸ τέλος καὶ ἀγαθὸν τῶν ἄλλων· τὸ γὰρ οὐ ἔνεκα βέλτιστον καὶ τέλος
 τῶν ἄλλων ἐθέλει εἶναι. διαφερίτω δὲ μηδὲν αὐτὸ εἰπεῖν ἀγαθὸν ἢ
 φαινόμενον ἀγαθόν. τὰ μὲν οὖν αἰτία ταῦτα καὶ τοσαῦτά ἐστι τῷ εἶδει, 13
 τρόποι δὲ τῶν αἰτίων ἀριθμῷ μὲν εἰσι πολλοί, κεφαλαιούμενοι δὲ καὶ

§. 6. *συμβαίνει*] καὶ *οὐμβαίνει* T Ald. [αἰτία εἶναι οὐ] αἰτία εἶναι καθ' αὐτό *id* Fb; idem exhibet Alex. 690, b, 5. 8., addito καὶ post καθ' αὐτό. [ἀνδριαντοποιικὴ] ἀνδριαντοποιητικὴ T Ab Ald. Alex. 690, b, 9. et in Physicis 195, a, 6. codices duo. [χαλκός] χαλκὺς T. [ἢ] ἢ T.

§. 7. *ποιεῖν*] ποιεῖν αἰτιον Ab et in Phys. 195, a, 9. libri duo.

§. 8. *ταῦτο ἐνίοτε*] *ἐνίοτε* om. AbFbHb et Phys. 195, a, 11., probante Brand. [ἀπὸν] ita Ab Bess. Vet., καὶ ἀπὸν Phys. 195, a, 12; ceteri αὐτό, quod etiam Brand. praelulit. [τῆς ἀνατροπῆς] τῆς ἀνατρ. τῷ πλοῖν Hb Ald. Vet., τῆς τῷ πλοῖν ἀνατροπῆς Phys. 195, a, 14. [ἄμφω δέ] ἄμφω δὲ τὸ αὐτὸ Ab.

§. 9. *δὲ τὰ νῦν*] δὲ καὶ τὰ νῦν Ab. [γῆ] γῆ καὶ τὸ ἔδαφος Hb. [πάντα τῶν] πάντων τῶν Hb. [ὑποθέσεις] προτάσεις Hb.

§. 12. *τὰ δ' ἄλλα*] ἄλλα om. AbFb Alex. 691, a, 15. et Phys. 195, a, 23.; et deletit Brand. [ἐθέλει] ἐθέλειν Ab. [ἀγαθόν] ἢ ἀγαθόν ET, *εἰ ἀγ.* Ald.

§. 13. *οὗν*] om. Ab, agnoscunt libri physici 195, a, 26. [ταῦτα καὶ] om. Ald.

- 14 οὗτοι ἐλάττωσ. λέγεται γὰρ αἴτια πολλαχῶς καὶ αὐτῶν τῶν ὁμοειδῶν, προ-
 τέρως καὶ ὑστέρως ἄλλε ἄλλο, οἷον ὑγείας ὁ ἰατρὸς καὶ ὁ τεχνίτης,
 καὶ τοῦ διὰ πασῶν τὸ διπλάσιον καὶ ἀριθμός, καὶ αἰεὶ τὰ περιέχοντα
 15 ὅτιοῦν τῶν καθ' ἑκαστα. ἔτι δ' ὡς τὸ συμβεβηκὸς καὶ τὰ τέτων γένη,
 οἷον ἀνδριάντος ἄλλως Πολύκλειτος καὶ ἄλλως ἀνδριαντοποιός, ὅτι συμ-
 16 βέβηκε τῷ ἀνδριαντοπιῷ Πολυκλείτῳ εἶναι. καὶ τὰ περιέχοντα δὲ τὸ 1014
 συμβεβηκός, οἷον ἄνθρωπος αἴτιος ἀνδριάντος, ἢ καὶ ὅλως ζῶον, ὅτι ὁ
 17 Πολύκλειτος ἄνθρωπος, ὁ δὲ ἄνθρωπος ζῶον. ἔστι δὲ καὶ τῶν συμβε-
 βηκόντων ἄλλα ἄλλων πρότερον καὶ ἐγγύτερον, οἷον εἰ ὁ λευκὸς καὶ ὁ
 18 ἄνθρωπος. παρὰ πάντα δὲ καὶ τὰ οἰκείως λεγόμενα καὶ τὰ κατὰ συμ-
 βεβηκός, τὰ μὲν ὡς δυνάμενα λέγεται τὰ δ' ὡς ἐνεργῆντα, οἷον τοῦ
 19 οἰκοδομῆσθαι οἰκοδόμος ἢ οἰκοδομῶν οἰκοδόμος. ὁμοίως δὲ λεχθήσεται 90 Br.
 καὶ ἐφ' ὧν αἴτια τὰ αἴτια τοῖς εἰρημένις, οἷον τῷδε τοῦ ἀνδριάντος ἢ
 ἀνδριάντος ἢ ὅλως εἰκόνας, καὶ χαλκῷ τῷδε ἢ χαλκοῦ ἢ ὅλως ὕλης.
 20 καὶ ἐπὶ τῶν συμβεβηκόντων ὡσαύτως. ἔτι δὲ συμπλεκόμενα καὶ ταῦτα
 καίκενα λεχθήσεται, οἷον οὐ Πολύκλειτος οὐδὲ ἀνδριαντοποιός, ἀλλὰ

§. 14. λέγεται] λέγονται *Ab*; alteram scripturam tuentur Phys. a, 29. | αἴτια] τὰ αἴτια *Fb* Alex. 691, a, 51. | ὁμοειδῶν, προτέρως] rectius hunc locum Bekkerus interpunxit in *Physicis* 195, a, 29., ubi non post ὁμοειδῶν, sed post πολλαχῶς distinctum videmus, quemadmodum etiam Alex. locum nostrum distinxit et interpretatus est 691, a, 41. | ἄλλε ἄλλο] ita *Ab*: ceteri ἄλλο ἄλλε, quod etiam in *physicis* legitur 195, a, 30. | ὁ τεχνίτης] ὁ add. *Ab*. | ἑκαστα] ἑκαστον *Ab*.

§. 15. καὶ τὰ τέτων] καὶ διὰ τέτων Ald. | ἄλλως bis] ἄλλος bis Ald.

§. 16. ἀνδριάντος] ἀνδρ. εἴη *Ab*. Fluxit fortasse haec scriptura e textu librorum physicorum, ubi locum nostrum ita conformatum legimus οἷον εἰ ὁ ἄνθρωπος αἴτιος εἴη ἀνδριάντος ἢ ὅλως ζῶον 195, a, 36

§. 17. ἄλλα] ita *Ab* et Alex. in paraphr. 691, b, 10. et locus parall. librorum phys. 195, b, 1.: vulgo ἄλλο. | πρότερον καὶ ἐγγύτερον] πορρώτερα καὶ ἐγγύτερα *Ab* Brand., πορρώτερον καὶ ἐγγύτερον *Ehb* Phys. 195, b, 2. Πορρώτερον, non πρότερον etiam Alexander 691, b, 10. 12. 16. legit, assentientibus interpretibus latinis, atque eam scripturam in textu reponendam esse, recte vidit Casaub. in marg | λέγοιτο] οἶοτο *Ab*.

§. 18. τὰ κατὰ] τὰ om. *T*. | οἷον τῷ] οἷον τὸ τῷ *Ab*.

§. 19. ἐφ' ὧν αἴτια] αἴτια om. Ald. | τοῖς] ταῖς Ald. | ἢ ἀνδριάντος] ἢ ἀνδρ. *E* Bess. Vet. et Phys. 195, b, 8., probante Fonseca. | καὶ χαλκοῦ] ἢ χαλκῷ *ET* Ald. Bess. Vet. | ἢ χαλκῷ] ἢ χαλκῷ *E* Bess. Vet. et Phys. 195, b, 8., quod praefert Fonseca.

§. 20. καὶ ταῦτα] καὶ om. Ald. | ἀλλὰ Πολύκλειτος ἀνδριαντοποιός] om. *T*.

Πολύκλειτος ἀνδριαντοποιός· ἀλλ' ὁμως ἅπαντά γε ταῦτ' ἐστὶ τὸ μὲν 21
 πλῆθος ἕξ, λεγόμενα δὲ διχῶς· ἡ γὰρ ὡς τὸ καθ' ἕκαστον, ἡ ὡς τὸ
 γένος αὐτοῦ, ἡ ὡς τὸ συμβεβηκός, ἡ ὡς τὸ γένος τοῦ συμβεβηκότες,
 ἡ ὡς συμπλεκόμενα ταῦτα, ἡ ἀπλῶς λεγόμενα, ἔτι ὡς ἐνεργῶντα ἢ κατὰ
 δύναμιν. διαφέρει δὲ τοσοῦτον, ὅτι τὰ μὲν ἐνεργῶντα καὶ τὰ καθ' ἕκασον 22
 ἅμα ἐστί καὶ οὐκ ἔστιν αὐτά τε καὶ ὧν αἰτία, οἷον ὅδε ὁ ἰατρῶν
 τῷδε τῷ ὑγιαζομένῳ, καὶ ὅδε ὁ οἰκοδόμος τῷδε τῷ οἰκοδομονμένῳ, τὰ
 δὲ κατὰ δύναμιν οὐκ αἰεὶ· φθείρεται γὰρ οὐχ ἅμα ἢ οἰκία καὶ ὁ οἰκοδόμος.

C a p. 3.

Στοιχεῖον λέγεται ἕξ οὐ σύγκειται πρῶτον ἐνυπάρχοντος, ἀδιαίρετον 1
 τῷ εἶδει εἰς ἕτερον εἶδος, οἷον φωνῆς στοιχεῖα ἕξ ὧν σύγκειται ἡ φωνή
 καὶ εἰς ἃ διαιρεῖται ἔσχατα, ἐκεῖνα δὲ μηκέτ' εἰς ἄλλας φωνὰς ἐτέρας
 τῷ εἶδει αὐτῶν. ἀλλὰ κἂν διαιρῇται, τὰ μέρη ὁμοειδῆ, οἷον ὕδατος 2
 τὸ μόνιον ὕδωρ, ἀλλ' οὐ τῆς συλλαβῆς. ὁμοίως δὲ καὶ τὰ τῶν σωμά-
 των στοιχεῖα λέγουσιν οἱ λέγοντες, εἰς ἃ διαιρεῖται τὰ σώματα ἔσχατα,
 ἐκεῖνα δὲ μηκέτ' εἰς ἄλλα εἶδει διαφέροντα· καὶ εἴτε ἐν εἴτε πλείω τὰ 3
 τοιαῦτα, ταῦτα στοιχεῖα λέγουσιν. παραπλησίως δὲ καὶ τὰ τῶν δια- 3
 91 Br. γραμμάτων στοιχεῖα λέγεται, καὶ ὅλως τὰ τῶν ἀποδείξεων· αἱ γὰρ πρῶ-
 1014b ται ἀποδείξεις καὶ ἐν πλείοσιν ἀποδείξεσιν ἐνυπάρχουσαι, αὐταὶ στοιχεῖα

§. 21. ἡ ὡς τὸ γένος αὐτῶ] hoc membrum om. ET, sed illud agnoscunt
 libri phys. 195, b, 14. et Alex. et interpr. latini; ἡ ὡς τὸ γένος τοῦ καθ' αὐτά
 Var. Lect. ap. Brand. | ἔτι ὡς] πάντα δὲ ὡς B, πάντα δὲ ἡ Phys. 195, b, 16. |
 ἡ κατὰ δύναμιν] haec verba in editione Aldina vitiose collocata leguntur post
 ὡς συμπλεκόμενα ταῦτα.

§. 22. αὐτά τε] om. AB Alex. 692, a, 22 et libri phys. 195, b, 18. Deinde
 post αὐτά τε Ald. addit ἐστὶ. | ὁ ἰατρῶν] ὁ om. AB, agnoscunt libri phys.
 195, b, 18. | τὰ δὲ κατὰ] τὸ δὲ κατὰ T.

§. 1. εἰς ἕτερον εἶδος] om. Fb et Alex. 692, a, 37., sed hic adnotans
 γράφεται δὲ καὶ „ἀδιαίρετος τῷ εἶδει εἰς ἕτερον εἶδος“ καὶ „ἀδιαίρετος εἰς τὸ αὐτὸ
 εἶδος.“ | διαιρεῖται] διαιρεῖ E. | πᾶν] ἂν καὶ AB; Alexander in lemmate vulgatam
 scripturam exhibet 692, b, 9. | τῆς συλλαβῆς] τῆς συλλαβῆς συλλαβῇ γρ.
 Casaub.

§. 2. διαφέροντα] διαφ. σώματα ET Ald. Bess. Vet. | ἐν εἴτε] om.
 Ald.; correxit Fonseca.

§. 3. τοῖς τοῖς οἱ τοῖς τοῖς T. | ἐκ] om. Fb Alex. 693, a, 24. 32. | τριῶν
 τριῶν μέσων AB. Ejusdem scripturae mentionem facit Alexander, etsi ipse nostram
 sequi maluerit: φέρεται, αἱ, ἐν τισιν ἀντιγράφοις καὶ τοιαύτη γραφή, „οἱ πρῶτοι
 τῶν τριῶν μέσων“ 693, a, 38.

τῶν ἀποδείξεων λέγονται· εἰσὶ δὲ τοιοῦτοι συλλογισμοὶ οἱ πρῶτοι ἐκ τῶν
 4 τριῶν δι' ἐνὸς μέσον. καὶ μεταφέροντες δὲ στοιχεῖον καλοῦσιν ἐντεῦθεν,
 ὃ ἂν ἐν ὄν καὶ μικρὸν ἐπὶ πολλὰ ἢ χρήσιμον. διὸ καὶ τὸ μικρὸν καὶ ἀπλὴν καὶ
 5 ἀδιαίρετον στοιχεῖον λέγεται. ὅθεν ἐλήλυθε τὰ μάλιστα καθόλου στοιχεῖα
 εἶναι, ὅτι ἕκαστον αὐτῶν ἐν ὄν καὶ ἀπλοῦν ἐν πολλοῖς ὑπάρχει ἢ πᾶσιν
 ἢ ὅτι πλείστοις. διὸ καὶ τὸ ἐν καὶ τὴν στιγμὴν ἀρχάς τισι δοκεῖ εἶναι.
 6 ἐπεὶ οὖν τὰ καλούμενα γένη καθόλου καὶ ἀδιαίρετα (εἰς γὰρ ἐστὶ λόγος
 αὐτῶν), στοιχεῖα τὰ γένη λέγουσιν τινες, καὶ μᾶλλον ἢ τὴν διαφοράν, ὅτι
 καθόλου μᾶλλον τὸ γένος· ὃ μὲν γὰρ ἢ διαφορὰ ὑπάρχει, καὶ τὸ γένος
 7 ἀκολουθεῖ, ὃ δὲ τὸ γένος, οὐ παρὰ τὴν διαφορά. ἀπάντων δὲ κοινὸν τὸ
 εἶναι στοιχεῖον ἕκαστον τὸ πρῶτον ἐνυπάρχον ἕκαστῳ.

C a p. 4.

1 Φύσις λέγεται εἶνα μὲν τρόπον ἢ τῶν φνομένων γένεσις, οἷον εἴ τις
 ἐπεκτείνας λέγοι τὸ ν, εἶνα δὲ ἐξ οὗ φύεται πρῶτον τὸ φνόμενον ἐν-
 2 πάρχοντος· ἐτι ὅθεν ἢ κινήσεις ἢ πρώτη ἐν ἕκαστῳ τῶν φύσει ὄντων ἐν
 3 αὐτῷ ἢ αὐτῷ ὑπάρχει. φύεσθαι δὲ λέγεται ὅσα αὖξῃσιν ἔχει δι' ἑτέρου
 4 τῷ ἄπτεσθαι καὶ συμπεφυκέναι ἢ προσπεφυκέναι ὥσπερ τὰ ἐμβρυα. δια-
 γέρει δὲ σύμφυσις ἀφ᾽ ἑνῶν· ἐνθα μὲν γὰρ ἐθεν παρὰ τὴν ἀφ᾽ ἑτέρου ἀνάγκη
 εἶναι, ἐν δὲ τοῖς συμπεφυκόσιν ἐστὶ τι ἐν τῷ αὐτῷ ἐν ἀμφοῖν, ὃ ποιεῖ ἀντὶ
 τοῦ ἄπτεσθαι συμπεφυκέναι καὶ εἶναι ἐν κατὰ τὸ συνεχὲς καὶ ποσόν, ἀλλὰ
 5 μὴ κατὰ τὸ ποῖόν. ἐτι δὲ φύσις λέγεται ἐξ οὗ φράτς ἢ ἔξιν ἢ γίγνεται τι 92 Br.
 τῶν φύσει ὄντων, ἀρθμίστου ὄντος καὶ ἀμεταβλήτου ἐκ τῆς δυνάμεως
 τῆς αὐτοῦ, οἷον ἀνδριάντος καὶ τῶν σκευῶν τῶν χαλκῶν ὃ χαλκὸς ἢ

§. 5. ὅτι πλείστοις τοῖς πλείστοις Alex. in lemm. | διὸ ita Ab, ὁμοίως Fb: ceteri, inter quos Alex., omittunt. | ἀρχάς ita Alex. ἀρχὰς καὶ στοιχεῖα Alex. in lemm. | δοκεῖν E.

§. 6. εἰς οὐ Ab Fb Alex. 693, a, 8., quod praefert Brand. in Corrigendis. | τινες ita Alex. εἶναι Ab | γὰρ om. T.

§. 1. φύσις φύσις δὲ E Ald. Bess. Vet., φύσις μὲν T. | ν γ T. | πρῶτον] πρῶτον corr. E; Alex. in paraphr.: φύσις, ἐξ ἧς πρῶτης ἐνυπαρχούσης τῷ γινομένῳ ἢ γένεσις 693, b, 20. | φνόμενον] φαινόμενον T.

§. 2. ἢ αὐτῷ ita E: reliqui libri et editiones praeter Brand. omnes ἢ αὐτό. Alexander modo ἢ αὐτῷ exhibet 693, b, 30. 37., modo ἢ αὐτό 694, a, 5. 10.

§. 3. συμπεφυκέναι ἢ om. Ab, agnoscit Alex. 694, a, 20. 30. cum interpretibus latinis.

§. 4. παρὰ] περὶ T.

§. 5. ἐτι δὲ] δὲ om. Ab. | τῆς αὐτῆς] τῆς αὐτῆς ET Ald. | τῶν χαλκῶν] τῶν χαλκικῶν Ald.

φύσις λέγεται, τῶν δὲ ξυλίνων ξύλον· ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων·
 ἐκ τῶν γὰρ ἐστὶν ἕκαστον διασωζομένης τῆς πρώτης ὕλης. τοῦτον γὰρ 6
 τὸν τρόπον καὶ τῶν φύσει ὄντων τὰ στοιχεῖα φασὶν εἶναι φύσιν, οἱ μὲν
 πῦρ οἱ δὲ γῆν οἱ δ' αἴρα οἱ δ' ὕδωρ οἱ δ' ἄλλο τι τοιοῦτον λέγοντες,
 οἱ δ' ἕνια τούτων, οἱ δὲ πάντα ταῦτα. ἐπὶ δ' ἄλλον τρόπον λέγεται ἡ 7
 φύσις ἢ τῶν φύσει ὄντων οὐσία, οἷον οἱ λέγοντες τὴν φύσιν εἶναι τὴν
 1015^a πρώτην σύνθεσιν, ὥσπερ Ἐμπεδοκλῆς λέγει ὅτι „φύσις οὐθενός ἐστιν
 ἐόντων, ἀλλὰ μόνον μίξις τε διάλλαξις τε μιγέντων ἐστί, φύσις δ' ἐπὶ 8
 τοῖς ὀνομάζεται ἀνθρώποισιν.“ διὸ καὶ ὅσα φύσει ἐστὶν ἢ γίγνεται, ἤδη 8
 ὑπάρχοντος ἐξ οὗ πέφυκε γίνεσθαι ἢ εἶναι, οὕτω γαμὲν τὴν φύσιν
 εἶναι, ἂν μὴ ἔχῃ τὸ εἶδος καὶ τὴν μορφὴν. φύσει μὲν οὖν τὸ ἐξ ἀμφο- 9
 τέρων τούτων ἐστίν, οἷον τὰ ζῶα καὶ τὰ μόρια αὐτῶν· φύσις δὲ ἢ τε
 πρώτη ὕλη, καὶ αὕτη διχῶς, ἢ ἡ πρὸς αὐτὸ πρώτη ἢ ἡ ὅλως πρώτη,
 οἷον τῶν χαλκῶν ἔργων πρὸς αὐτὰ μὲν πρῶτος ὁ χαλκός, ὅλως δ' ἴσως
 ὕδωρ, εἰ πάντα τὰ τηκτὰ ὕδωρ, καὶ τὸ εἶδος καὶ ἡ οὐσία· τοῦτο δ'
 ἐστὶ τὸ τέλος τῆς γενέσεως. μεταφορᾷ δ' ἤδη καὶ ὅλως πᾶσα οὐσία 10
 φύσις λέγεται διὰ ταύτην, ὅτι καὶ ἡ φύσις οὐσία τίς ἐστιν. ἐκ δὲ τῶν 11
 εἰρημένων ἢ πρώτη φύσις καὶ κυρίως λεγομένη ἐστὶν ἡ οὐσία ἢ τῶν
 ἐχόντων ἀρχὴν κινήσεως ἐν αὐτοῖς ἢ αὐτά· ἡ γὰρ ὕλη τῷ ταύτης δεκτικῇ
 93^{Br.} εἶναι λέγεται φύσις, καὶ αἱ γενέσεις καὶ τὸ φύεσθαι τῷ ἀπὸ ταύτης
 εἶναι κινήσεις. καὶ ἡ ἀρχὴ τῆς κινήσεως τῶν φύσει ὄντων αὕτη ἐστὶν 12
 ἐνυπάρχουσα πῶς ἢ δυνάμει ἢ ἐντελεχείᾳ.

Cap. 5.

Ἀναγκαῖον λέγεται, οὐ ἄνευ οὐκ ἐνδέχεται ζῆν ὡς συναιτίου, οἷον 1
 τὸ ἀναπνεῖν καὶ ἡ τροφὴ τῷ ζῳῷ ἀναγκαῖον· ἀδύνατον γὰρ ἄνευ τού-

§. 7. τῶν φύσει ὄντων] τῶν ὄντων φύσει Hb. | ὥσπερ] ἢ ὥσπερ EAb Bess. Brand. | ἐόντων] ὄντων Ald. | διάλλαξις τε] τε om. Ab. | ἐσί, φύσις] ἐσι καὶ φύσις Ab. | τοῖς] ita EAb: ceteri τοῖςδ'.

§. 8. φύσει ἐστίν] ἐσι φύσει T. | ἂν] ἐὰν Ab.

§. 9. ἥτε πρώτη] ἥδε πρώτη γρ. Casaub., »haec prima materia« Bess. | διχῶς, ἢ] ἢ om. Ab. | ἡ ὅλως] ἡ om. Ab. Porro totum hoc membrum ἢ ἢ ὅλως πρώτη deest in Ald. | τῷ] τῷ T.

§. 10. μεταφορᾷ] μεταφορᾷ Ab Ald.

§. 11. ἡ οὐσία] ἡ om. Alex. in lemm. | καὶ αἱ γενέσεις] καὶ γένεσις Ab. | τὸ φύεσθαι] τῷ φύεσθαι TAb. | κινήσεις] κινήσεις Ab.

§. 12. κινήσεως] κινήσεως ὡς Fb. | αὕτη] ἡ αὕτη Ab; Alex. cum reliquis codd. αὕτη. | ἐντελεχείᾳ] ἐνεργείᾳ Fb Alex. 695, a, 11.

- 2 των εἶναι. καὶ ὥν ἄνευ τὸ ἀγαθὸν μὴ ἐνδέχεται ἢ εἶναι ἢ γενέσθαι, ἢ
 3 τι κακὸν ἀποβαλεῖν ἢ στερεθῆναι, οἷον τὸ πιεῖν τὸ φάρμακον ἀναγ-
 4 ματα. ἔτι τὸ βίαιον καὶ ἡ βία· τοῦτο δ' ἐστὶ τὸ παρὰ τὴν ὁρμὴν καὶ
 5 τὴν προαίρεσιν ἐμποδιζόν καὶ κωλυτικόν. τὸ γὰρ βίαιον ἀναγκαῖον λέγεται,
 6 διὸ καὶ λιπερόν, ὥσπερ καὶ Εὐητός φησι, „πᾶν γὰρ ἀναγκαῖον παῖν
 7 ἀτιαρόν ἐστι.“ καὶ ἡ βία ἀνάγκη τις, ὥσπερ καὶ Σοφοκλῆς λέγει „ἀλλ'
 8 ἡ βία με ταυτ' ἀναγκάζει ποιεῖν.“ καὶ δοκεῖ ἡ ἀνάγκη ἀμετάπειστόν τι
 9 εἶναι, ὀρθῶς· ἐκαστίον γὰρ τῇ κατὰ τὴν προαίρεσιν κινήσει καὶ κατὰ
 10 τὸν λογισμόν. ἔτι τὸ μὴ ἐνδεχόμενον ἄλλως ἔχειν ἀναγκαῖον φαμεν
 11 οὕτως ἔχειν. καὶ κατὰ τοῦτο τὸ ἀναγκαῖον καὶ τᾶλλα λέγεται πως ἅπαντα
 12 ἀναγκαῖα· τό τε γὰρ βίαιον ἀναγκαῖον λέγεται ἢ ποιεῖν ἢ πάσχειν τότε, 1015^b
 13 ὅταν μὴ ἐνδέχεται κατὰ τὴν ὁρμὴν διὰ τὸ βιαζόμενον, ὡς ταύτην ἀνά-
 14 κην οὖσαν, δι' ἣν μὴ ἐνδέχεται ἄλλως, καὶ ἐπὶ τῶν συναιτίων τοῦ ζῆν
 15 καὶ τοῦ ἀγαθοῦ ὡσαύτως· ὅταν γὰρ μὴ ἐνδέχεται ἐνθα μὲν τὸ ἀγαθὸν
 16 εἶναι δὲ τὸ ζῆν καὶ τὸ εἶναι ἄνευ τινῶν, ταῦτα ἀναγκαῖα καὶ ἡ αἰτία
 17 ἀνάγκη τίς ἐστίν αὐτῇ. ἔτι ἡ ἀπόδειξις τῶν ἀναγκαίων, ὅτι οὐκ ἐνδέχε-
 18 ται ἄλλως ἔχειν, εἰ ἀποδείκεται ἀπλῶς· τότε δ' αἰτία τὰ πρῶτα, εἰ 94 Br.
 19 ἀδύνατον ἄλλως ἔχειν ἐξ ὧν ὁ συλλογισμός. τῶν μὲν δὲ ἕτερον αἴτιον
 20 τοῦ ἀναγκαῖα εἶναι, τῶν δὲ οὐθέν, ἀλλὰ διὰ ταῦτα ἕτερα ἔστιν ἐξ
 21 ἀνάγκης. ὥστε τὸ πρῶτον καὶ κυρίως ἀναγκαῖον τὸ ἀπλῶν ἐστίν· τὸτο
 22 γὰρ οὐκ ἐνδέχεται πλειοναχῶς ἔχειν, ὥστ' οὐδὲ ἄλλως καὶ ἄλλως· ἥδη
 23 γὰρ πλειοναχῶς ἂν ἔχοι. εἰ ἄρα ἐστὶν ἅττα αἰδία καὶ ἀκίνητα, οὐδὲν
 24 ἐκείνοις ἐστὶ βίαιον οὐδὲ παρὰ φύσιν.

C a p. 6.

- 1 Ἐν λέγεται τὸ μὲν κατὰ συμβεβηκός, τὸ δὲ καθ' αὐτό, κατὰ συμ-

§. 2. ἢ τι κακὸν] ἢ τὸ κακὸν *A* et Alex. in paraphr. 695, a, 30. | ἀπο-
 λάβει,] μὴ ἀποβάλει *T*; idem praebet Ald., sed omisso ἵνα.

§. 3. τὴν προαίρεσιν] τὴν om. *A*. | λέγει] om. *T*.

§. 4. τὴν προαίρεσιν] τὴν om. *T*. | καὶ κατὰ] καὶ τῇ κατὰ *F* b et
 Alex. in paraphr. 695, b, 5.

§. 6. ἅπαντα ἀναγκαῖα] ἅπαντα ἀναγκαῖον *T*. | βίαιον ἀναγκαῖον]
 ἀναγκαῖον om. Ald. | ὡς ταύτην] ὡς αὐτήν *T*. | ἐνδέχεται ἐνθα] ἐνδέ-
 χεται ἐνθα *A* b. | αὐτῇ] αὐτῆς *A*.

§. 7. εἰ ἀδύνατον] ἂ ἀδύνατον Ald.

§. 8. δὴ ἕτερον αἴτιον τοῦ ἀναγκαῖα εἶναι] δι' ἕτερον αἴτιον τὸ
 ἀναγκαῖον *A*.

§. 9. εἰ ἄρα] εἰ γὰρ *A*. | ἅττα] ἅττα καὶ *A*. | οὐθέν] οὐδ' ἐν *E*.

§. 1. εἰ] τὸ ἐν *F* h. | τὸ δὲ καθ' αὐτό, κατὰ συμβεβηκός μὲν] om.

βεβηκός μὲν οἶον Κορίσκος καὶ τὸ μουσικόν καὶ Κορίσκος μουσικός· ταὐτὸ
 γὰρ εἶπεῖν Κορίσκος καὶ τὸ μουσικόν, καὶ Κορίσκος μουσικός. καὶ τὸ 2
 μουσικόν καὶ τὸ δίκαιον, καὶ μουσικός δίκαιος Κορίσκος· πάντα γὰρ ταῦτα
 ἐν λέγεται κατὰ συμβεβηκός, τὸ μὲν δίκαιον καὶ τὸ μουσικόν, ὅτι μιᾷ
 οὐσίᾳ συμβέβηκεν, τὸ δὲ μουσικόν καὶ Κορίσκος, ὅτι θάτερον θατέρῳ
 συμβέβηκεν. ὁμοίως δὲ τρόπον τινα καὶ ὁ μουσικός Κορίσκος τῷ Κορίσκῳ 3
 ἐν, ὅτι θάτερον τῶν μορίων θατέρῳ συμβέβηκε τῶν ἐν τῷ λόγῳ, οἶον
 τὸ μουσικόν τῷ Κορίσκῳ, καὶ ὁ μουσικός Κορίσκος δικαίῳ Κορίσκῳ, ὅτι
 ἑκατέρου μέρος τῷ αὐτῷ ἐν συμβέβηκεν ἐν. ὡσαύτως δὲ καὶ ἐπὶ γένους 4
 καὶ ἐπὶ τῶν καθόλου τινὸς ὀνομάτων λέγεται τὸ συμβεβηκός, οἶον ὅτι
 ἄνθρωπος τὸ αὐτὸ καὶ μουσικός ἄνθρωπος· ἢ γὰρ ὅτι τῷ ἄνθρωπῳ
 μιᾷ οὐσῇ οὐσίᾳ συμβέβηκε τὸ μουσικόν, ἢ ὅτι ἅμφω τῶν καθ' ἕκαστον
 95 Br. τι συμβέβηκεν, οἶον Κορίσκῳ. πλὴν οὐ τὸν αὐτὸν τρόπον ἅμφω ὑπάρ- 5
 χει, ἀλλὰ τὸ μὲν ἴσως ὡς γένος καὶ ἐν τῇ οὐσίᾳ, τὸ δὲ ὡς ἕξις ἢ πάθος
 τῆς οὐσίας. ὅσα μὲν οὖν κατὰ συμβεβηκός λέγεται ἐν, τῶν τὸν τρό-
 1016 πον λέγεται. τῶν δὲ καθ' ἑαυτὰ ἐν λεγομένων τὰ μὲν λέγεται τῷ συνεχῇ 6
 εἶναι, οἶον φάκελλος δεσμῷ καὶ ξύλα κόλλη, καὶ γραμμὴ καὶ κεκαμμένη
 ἢ, συνεχῆς δέ, μία λέγεται, ὥσπερ καὶ τῶν μερῶν ἕκαστον, οἶον σκέλος
 καὶ βραχίον. αὐτῶν δὲ τούτων μᾶλλον ἐν τὰ φύσει συνεχῇ ἢ τέχνῃ.
 συνεχῆς δὲ λέγεται, οὐ κίνησις μία καθ' αὐτὸ καὶ μὴ οἶον τε ἄλλως· 7
 μία δ' οὐ ἀδιαίρετος, ἀδιαίρετος δὲ κατὰ χρόνον. καθ' αὐτὰ δὲ συνεχῇ 8
 ὅσα μὴ ἀφῇ ἐν· εἰ γὰρ θείης ἀπτόμενα ἀλλήλων ξύλα, οὐ φήσεις ταῦτα

Ab Ald. | καὶ Κορίσκος μουσικός] καὶ ὁ K. μυσ. T Ald., καὶ K. καὶ μυσ. Ab. |
 ταὐτὸ γὰρ — μουσικός. καὶ] om. Ab. | Κορίσκος μουσικός] Κορ. καὶ
 μυσ. Ald.

§. 2. δίκαιος] om. Ab. | τὸ δὲ μουσικόν — συμβέβηκεν] om. E.

§. 3. μέρος] μέρος T Ab Brand. | τῷ] om. T. | ἐν] om. Ab. Post συμ-
 βέβηκεν ἐν ET Ald. haec habent: ὅθεν γὰρ διαφέρει ἡ Κορίσκῳ τὸ μουσικόν συμ-
 βέβηκεναι (ἦν [leg. ἦ] ἐκείνῳ τῷτο addit Ald.). Neque hoc additamentum repu-
 diant interpretes latini: nam ita vertit Bessario nihil enim differt, aut Corisco
 musicum accidere, aut isti hoc.

§. 4. τῶν καθ' οὐλ] τῷ καθ' οὐλ T Ald. | ὅτι ἄνθρωπος] ὅτι ὁ ἄνθρ. Ab. |
 ἢ γὰρ ὅτι] ἢ γὰρ ὅτι Ald. | τῷ ἄνθρωπῳ] τῶν ἀνθρώπων T.

§. 5. ὑπάρχει] ὑπάρχειν Ald. | ὡς ἕξις] ὡς om. T. | ἐν] post alterum
 λέγεται ponit Ald.

§. 6. φάκελλος] φάκελος ET Ald., σφάκελλος Fb. | κεκαμμένη] κεκα-
 σμένη Hb, κεκομμένη Ald. | οἶον σκέλος] οἶον add. Ab Vet.

§. 7. κίνησις] ἢ κίνησις Ald. | μία δ' οὐ] μία δ' ἢ Fonseca; eandem
 lectionem in interpretando secutus est Bessario. | κατὰ χρόνον] κατὰ τὸν χρ.
 FbHb Alex. 696, b, 36.

- 9 εἶναι ἐν, οὔτε ξύλον οὔτε σῶμα οὐτ' ἄλλο συνεχὲς οὐθέν. τὰ τε δὴ
 ὅλως συνεχῇ ἐν λέγεται, καὶ ἔχῃ κάμψιν, καὶ ἔτι μᾶλλον τὰ μὴ ἔχοντα
 κάμψιν, οἷον κνήμη ἢ μηρὸς σκέλος, ὅτι ἐνδέχεται μὴ μίαν εἶναι τὴν
 10 κίνησιν τοῦ σκέλους. καὶ ἡ εὐθεία τῆς κεκαμμένης μᾶλλον ἐν. τὴν δὲ
 κεκαμμένην καὶ ἔχουσαν γωνίαν καὶ μίαν καὶ οὐ μίαν λέγομεν, ὅτι ἐνδέχε-
 ται καὶ μὴ ἅμα τὴν κίνησιν αὐτῆς εἶναι καὶ ἅμα τῆς δ' εὐθείας ἀεὶ
 ἅμα, καὶ οὐθὲν μόνιον ἔχον μέγεθος τὸ μὲν ἡρεμεῖ τὸ δὲ κινεῖται, ὥσπερ
 11 τῆς κεκαμμένης. ἔτι ἄλλον τρόπον ἐν λέγεται τῷ τὸ ὑποκείμενον τῷ
 εἶδει εἶναι ἀδιάφορον. ἀδιάφορα δ' ὧν ἀδιαίρετον τὸ εἶδος κατὰ τὴν
 αἰσθησιν τὸ δ' ὑποκείμενον ἢ τὸ πρῶτον ἢ τὸ τελευταῖον πρὸς τὸ τέλος.
 12 καὶ γὰρ οἶνος εἰς λέγεται καὶ ὕδωρ ἐν, ἢ ἀδιαίρετον κατὰ τὸ εἶδος· καὶ
 οἱ χυμοὶ πάντες λέγονται ἐν, οἷον ἔλαιον οἶνος καὶ τὰ τηκτά, ὅτι πάν-
 των τὸ ἴσχατον ὑποκείμενον τὸ αὐτό· ὕδωρ γὰρ ἢ ἀήρ πάντα ταῦτ' 96 Br.
 13 ἐστίν. λέγεται δ' ἐν καὶ ὧν τὸ γένος ἐν διαφέρειται ταῖς ἀντικειμέναις
 διαφοραῖς. καὶ ταῦτα λέγεται ἐν πάντα, ὅτι τὸ γένος ἐν τὸ ὑποκείμενον
 ταῖς διαφοραῖς, οἷον ἵππος ἄνθρωπος κύων ἐν τι, ὅτι πάντα ζῷα, καὶ
 14 τρόπον δὴ παραπλήσιον, ὥσπερ ἡ ὕλη μία. ταῦτα δὲ ὅτε μὲν οὕτως ἐν
 λέγεται, ὅτε δὲ τὸ ἄνω γένος, ὃ ταυτὸν λέγεται, ἂν ἢ τελευταῖα τοῦ
 γένους εἶδη τὰ ἀνωτέρω τούτων, οἷον τὸ ἰσοσκελὲς καὶ τὸ ἰσόπλευρον
 15 ταῦτό καὶ ἐν σχῆμα, ὅτι ἅμφω τρίγωνα· τρίγωνα δ' οὐ ταῦτά. ἐτι δὲ
 ἐν λέγεται ὅσων ὁ λόγος ὁ τὸ τί ἦν εἶναι λίγων ἀδιαίρετος πρὸς ἄλλον
 τὸν δηλοῦντα τί ἦν εἶναι τὸ πρᾶγμα· αὐτὸς γὰρ καθ' αὐτὸν πᾶς λόγος
 16 διαιρετός. οὕτω γὰρ καὶ τὸ ὑψημένον καὶ φθίνον ἐν ἐστίν, ὅτι ὁ λόγος
 17 εἰς, ὥσπερ ἐπὶ τῶν ἐπιπέδων ὁ τοῦ εἶδους εἰς. ὅλως δὲ ὧν ἡ νόησις 1016^b

§. 10. αἰεὶ] δεῖ Ab, αἰεὶ Ald. | οὐθὲν] οὐδὲ Ald.

§. 11. ἐν] om. ET Vet. | ἀδιάφορα δ'] ἀδιάφορον δ' E, om. Ab.

§. 12. ἢ ἀήρ] καὶ ἀήρ T Ald.

§. 13. ἐν πάντα] πάντα ἐν ET Ald. | ἐν τι] τι om. Ab. | τρόπον δὴ] τρόπον δὴ τινα Ald.

§. 14. τὸ ἄνω γένος] »superiore genera vertunt ambo interpretes, unde Casaub. eos suspicatur legisse κατὰ τὸ ἄνω γένος. | ταυτέν] ταῦτό E, τὸ αἰετό Ab. | τὰ ἀνωτέρω τέττων] Bess.: »quod idem dicitur, si ultimae generis species sunt, illa autem superiores ipsis.« | τὸ ἰσοσκελὲς] τὸ μὲν ἰσοσκελὲς T Ald. | ἅμφω τρίγωνα] ἅμφω τρίγωνον ET, ἅμφω ταῦτά Ald.

§. 15. ὁ τὸ τί ἦν εἶναι] ὁ om. Ab. | δηλοῦντα τί ἦν] ἦν om. T, δηλοῦντα ὁ τὸ τί Ald. | πᾶς λόγος] πᾶς ὁ λ. T. | διαιρετός] ἀδιαίρετος Ab; Alex. vulgatam scripturam tuetur 698, a, 18.

§. 16. ἐπὶ τῶν ἐπιπέδων] ὁ τῶν ἐπιπέδων τῶν ἔχοντων μῆκος καὶ πλάτος Ald. | εἶδους εἰς] εἰς om. Ab et Alex. 698, a, 23.

§. 17. χωρίσας] χωρῆσαι Ald., χωρίζεσθαι conj. Casaub., quae emendatio

ἀδιαίρετος ἡ τοῦσα τὸ τί ἦν εἶναι, καὶ μὴ δύναται χωρίσαι μήτε χρόνῳ
 μήτε τόπῳ μήτε λόγῳ, μάλιστα ταῦτα ἐν. καὶ τούτων ὅσα οὐσίαι· κα- 18
 θόλον γὰρ ὅσα μὴ ἔχει διαίρεσιν, ἢ μὴ ἔχει, ταύτη ἐν λέγεται, οἷον εἰ
 ἢ ἄνθρωπος μὴ ἔχει διαίρεσιν, εἰς ἄνθρωπος, εἰ δ' ἢ ζῷον, ἐν ζῷον, εἰ
 δὲ ἢ μέγεθος, ἐν μέγεθος. τὰ μὲν οὖν πλεῖστα ἐν λέγεται τῷ ἑτερόν 19
 τι ἢ ποιεῖν ἢ πάσχειν ἢ ἔχειν ἢ πρὸς τι εἶναι ἐν, τὰ δὲ πρῶτως λε-
 γόμενα ἐν, ὧν ἡ οὐσία μία. μία δὲ ἡ συνεχεῖς ἢ εἶδει ἢ λόγῳ· καὶ 20
 γὰρ ἀριθμοῦμεν ὡς πλείω ἢ τὰ μὴ συνεχῆ, ἢ ὧν μὴ ἐν τὸ εἶδος, ἢ
 ὧν ὁ λόγος μὴ εἰς. ἐπεὶ δ' ἔστι μὲν ὡς ὅτιοῦν ἐν φαμεν εἶναι, ἂν ἢ 21
 97 B. ποσὸν καὶ συνεχῆς, ἔστι δ' ὡς οὗ, ἂν μὴ τι ὅλον ἢ, τοῦτο δὲ ἂν μὴ τὸ
 εἶδος ἔχῃ ἐν· οἷον οὐκ ἂν φαίμεν ὁμοίως ἐν ιδόντες ὅπως οὖν τὰ μέρη 22
 συγκαίμενα τοῦ ὑποδήματος, ἂν μὴ διὰ τὴν συνέχειαν, ἀλλ' ἐὰν οὕτως
 ὥστε ὑπόδημα εἶναι καὶ εἶδος τι ἤδη ἔχειν ἐν. διὸ καὶ ἡ τοῦ κύκλου 23
 μάλιστα μία τῶν γραμμῶν, ὅτι ὅλη καὶ τέλειός ἐστιν. τὸ δὲ ἐν εἶναι 24

fidem accipit ex hac Alexandri interpretatione 698, a, 31.: ἃ κατὰ πάντα ἰστίη
 ἀχώρικτα καὶ μήτε χρόνῳ μήτε τόπῳ μήτε λόγῳ χωρισμόν τινα ἐπιδέχεται.

§. 18. γάρ] δι' E. | ἢ μὴ ἔχει] om. Ab.

§. 19. ἑτερόν τε] ἑτερόν τε ἐν scribi jubet Casaub., atque ita etiam Bess.:
 neo quod aliquid unum aut agunt. « | ἢ πάσχειν ἢ ἔχειν] ἢ πάσχειν EAb
 et, ut probabile est, Alex. 698, b, 17. 19. 21., ἢ ἔχειν om. Ald. | εἶναι ἐν] ἐν
 εἶναι Ald.

§. 20. μία δὲ ἡ συνεχὲς καὶ] γρ. καὶ ἀριθμῶ μόνως καὶ ἐπεὶ δ' εἰς
 ἢ τὰ μὲν καὶ. margo E. | ἢ τὰ μὴ συνεχῆ] ἢ om. Ab. | ἢ ὧν μὴ — μὴ
 εἶς] om. Ab.

§. 21. ἐπεὶ] ἐπεὶ T, ἐπεὶ ἐπεὶ, omissio δ', Ald.; Alex. in commentariis haec
 adnotat 699, a, 12.: δοκεῖ δὲ ἡ λέξις αὕτη ἑλλειπτικῶς εἰρηθῆναι· προθεῖς γὰρ ἔπει
 δ' ἔστι μὲν οἷς ὅτιον καὶ. « ἐκτε οἰδὲν πρὸς τῷ ἀπιδόκει· λέπει γὰρ τὸ εἶναι ἂν
 τας καὶ ἔτος ἑνὸς τρέτος, ἢ τε τοῦτον. — εἶναι δ' ἂν σαφές ἡ λέξις καὶ τὸ ἀ-
 λεθον οὐκ ὄντα, εἰ εἶναι γεγραμμένον ἀπὸ τῶ «ἐπεὶ δ' ἔστι», τὸ «ἐπεὶ δ' ἔστι». Etiam
 interpretes Latini ita vertunt, quasi ἐπεὶ legerint. | ἐν φαμεν] ἐν om. Fb et Alex.
 699, a, 13., ἐν συνεχῆς φαμεν T Ald. | τὸ εἶδος] τε εἶδος Ab.

§. 22. οἷον] add. EAb Vet. et Ascl. in paraphr. 700, a, 9. Bessario ita
 vertit: non enim dicemus similiter unum, unde Casaub. in marg. γρ. εἰ γὰρ ἂν
 φαίμεν ἐν ὁμοίως, ιδόντες καὶ. | ιδόντες ὅπως οὖν] ὅπως οὖν ιδόντες Ab. |
 ἂν μὴ] ἐν T. | ἢ δὲ ἔχειν] ἔχειν ἢ δὲ ET Ald.

§. 23. ὅλη καὶ] om. T Ald.

§. 24. ἐν] ἐν AbAb; Alex. in paraphr. nostram scripturam sequitur. |
 εἶναι ἀρχῇ] εἶναι ἀρχῇ Ab, quod recepit Fonseca. | ἀριθμῶ] ἀριθμῶ ET
 Bess. Vet., ἀριθμῶ καὶ τῷ Ab; Alex. in paraphr. textum vulgatum tuetur. |
 μέτρον ἀρχῇ] μέτρον ἑκάστου γίνεσθαι ἀρχῇ Ab Ald. | γνωρίζομεν] γνωρίζομεν
 τε Fb et Alex. in paraphr. 699, a, 25. | γνωρίζω] γνωρίζω Sylb. | παρὶ ἑκα-
 στον] παρὶ ἑκατον γίνεσθαι Ald.

- ἀρχὴ τινί ἐστιν ἀριθμοῦ εἶναι· τὸ γὰρ πρῶτον μέτρον ἀρχή· ὃ γὰρ
 πρῶτον γνωρίζομεν, τοῦτο πρῶτον μέτρον ἑκάστῃ γένεσι· ἀρχὴ οὖν τοῦ
 γνωστοῦ περὶ ἑκάστον τὸ εἶναι. οὐ ταῦτό δὲ ἐν πᾶσι τοῖς γένεσι τὸ εἶναι.
- 25 ἐνθα μὲν γὰρ δίδως, ἐνθα δὲ τὸ γνωρῆεν ἢ ἀφωρον· βάρος δ' ἕτερον
 καὶ κινήσεως ἄλλο. πανταχοῦ δὲ τὸ εἶναι ἢ τῷ ποσῷ ἢ τῷ εἶδει ἀδιαίρε-
- 26 τόν. τὸ μὲν οὖν κατὰ τὸ ποσὸν καὶ ἢ ποσὸν ἀδιαίρετον, τὸ μὲν πάντῃ
 καὶ ἄθιτον λέγεται μονάς, τὸ δὲ πάντῃ καὶ θέσιν ἔχον στιγμή, τὸ δὲ
 μοναχῇ γραμμῇ, τὸ δὲ διχῇ ἐπίπεδον, τὸ δὲ πάντῃ καὶ τριχῇ διαιρετὸν
- 27 κατὰ τὸ ποσὸν σῶμα. καὶ ἀντιστρέψαντι δὴ τὸ μὲν διχῇ διαιρετὸν ἐπίπε-
 δον, τὸ δὲ μοναχῇ γραμμῇ· τὸ δὲ μηδαμῇ διαιρετὸν κατὰ τὸ ποσὸν
- 28 στιγμή καὶ μονάς, ἢ μὲν ἄθιτος μονάς, ἢ δὲ θετὸς στιγμή. εἶ δὲ τὰ
 μὲν κατ' ἀριθμὸν ἐστιν εἶναι, τὰ δὲ κατ' εἶδος, τὰ δὲ κατὰ γένος, τὰ
 δὲ κατ' ἀναλογίαν, ἀριθμῶ μὲν ὥν ἢ ὕλη μία, εἶδει δ' ὥν ὁ λόγος εἰς,
 γένει δ' ὥν τὸ αὐτὸ σχῆμα τῆς κατηγορίας, κατ' ἀναλογίαν δὲ ὅσα ἔχει
- 29 ὡς ἄλλο πρὸς ἄλλο. αἰεὶ δὲ τὰ ὕστερα τοῖς ἔμπροσθεν ἀκολουθεῖ, οἷον 1017*
 ὅσα ἀριθμῶ καὶ εἶδει εἶναι, ὅσα δ' εἶδει οὐ πάντα ἀριθμῶ· ἀλλὰ γένει 98 Bc.
 πάντα ἐν ὅσῃ περὶ καὶ εἶδει· ὅσα δὲ γένει οὐ πάντα εἶδει ἀλλ' ἀναλογίᾳ·
- 30 ὅσα δὲ ἐν ἀναλογίᾳ, οὐ πάντα γένει. φανερόν δὲ καὶ ὅτι τὰ πολλὰ
 ἀντικειμένως ληθόησεται τῷ ἐνί· τὰ μὲν γὰρ τῷ μὴ συντεχῇ εἶναι, τὰ
 δὲ τῷ διαιρετῇ ἔχειν τὴν ὕλην κατὰ τὸ εἶδος, ἢ τὴν πρῶτην ἢ τὴν
 τελευταίαν, τὰ δὲ τῷ τοῖς λόγους πλείους τοῖς τί ἢν εἶναι λέγονται.

Cap. 7.

- 1 Τὸ ὅν λέγεται τὸ μὲν κατὰ συμβεβηκός, τὸ δὲ καθ' αὐτό, κατὰ
 συμβεβηκός μὲν, οἷον τὸν δίκαιον μουσικὸν εἶναι φάμεν καὶ τὸν ἄνθρω-

§. 26. καὶ ἢ ποσὸν] om. Ab.

§. 27. τὸ δὲ μοναχῇ γραμμῇ] post haec verba Ald. addit τὸ δὲ πάντῃ
 τριχῇ διαιρετὸν σῶμα. | θετὸς] θετῇ T.

§. 28. εἶ δὲ] δι om. Ab. | ἔστιν εἶναι] εἶναι om. Ab. | μὲν ὥν] μὲν οὖν
 ὥν Ab. | λόγος εἰς] εἰς om. Ab.

§. 29. αἰεὶ δὲ] αἰεὶ δὲ ET. | ἀλλὰ γένει] ἀλλὰ γένει Ald. | ἐν ἀναλο-
 γίᾳ] ἐν om. Ab.

§. 30. τῇ τὰς λόγους] τὸ τὰς λόγους T. | πλείους] πλείους εἶναι Var. Lect.
 ap. Brand., πλείους ἔχειν Alex. in paraphr. 699, b, 39. | τὰς τί ἢν εἶναι λέ-
 γονται] ita codices Bekkeri: sed interpretes latini legisse videntur τὰς τί ἢν
 εἶναι λέγονται, nam ita locum nostrum vertit Bessario, assentiente Vetere: quae-
 dam solum eo, quod rationes quod quid erat esse dicentes plures sint a Fon-
 seca et Casaubonus emendationem istam in textu posuerunt.

§. 1. τὸν δίκαιον] τὸ δικ. Hb. | καὶ τὸν μουσικόν] καὶ τὸ μου. T Ald. |
 λέγοντες] λέγεται E. | ὥσπερ] ὥσπερ εἰ Ab. | τὸ γὰρ τόδε] τὸ γὰρ τῷδε

πον μουσικὸν καὶ τὸν μουσικὸν ἄνθρωπον, παραπλησίως λέγοντες ὥσπερ
 τὸν μουσικὸν οἰκοδομεῖν, ὅτι συμβέβηκε τῷ οἰκοδόμῳ μουσικῷ εἶναι ἢ
 τῷ μουσικῷ οἰκοδόμῳ· τὸ γὰρ τόδε εἶναι τόδε σημαίνει τὸ συμβεβηκέναι,
 τῷδε τόδε. οὕτω δὲ καὶ ἐπὶ τῶν εἰρημένων· τὸν γὰρ ἄνθρωπον ὅταν
 μουσικὸν λέγωμεν καὶ τὸν μουσικὸν ἄνθρωπον, ἢ τὸν λευκὸν μουσικὸν
 ἢ τοῦτον λευκόν, τὸ μὲν ὅτι ἄμφω τῷ αὐτῷ συμβεβήκασι, τὸ δ' ὅτι
 συμβέβηκε τῷ ὄντι· τὸ δὲ μουσικὸν ἄνθρωπον, ὅτι τούτῳ τὸ μουσικὸν
 συμβέβηκεν. οὕτω δὲ λέγεται καὶ τὸ μὴ λευκὸν εἶναι, ὅτι ᾧ συμβέβηκεν,
 ἐκεῖνο ἐστίν. τὰ μὲν οὖν κατὰ συμβεβηκὸς εἶναι λεγόμενα οὕτω λέγεται
 ἢ διότι τῷ αὐτῷ ὅτι ἄμφω ὑπάρχει, ἢ ὅτι ὅτι ἐκεῖνῳ ὑπάρχει, ἢ ὅτι
 αὐτὸ ἐστίν ᾧ ὑπάρχει οὐ αὐτὸ κατηγορεῖται. καθ' αὐτὰ δὲ εἶναι λέγεται
 ὥσπερ σημαίνει τὰ σχήματα τῆς κατηγορίας· ὡσαυτὸς γὰρ λέγεται, τοσαν-
 ταυτὸς τὸ εἶναι σημαίνει. ἐπεὶ οὖν τῶν κατηγορουμένων τὰ μὲν τί ἐστι
 σημαίνει, τὰ δὲ ποιόν, τὰ δὲ ποσόν, τὰ δὲ πρὸς τι, τὰ δὲ ποιεῖν ἢ
 99 Br. πάσχειν, τὰ δὲ πού, τὰ δὲ πότε, ἐκάστῳ τούτων τὸ εἶναι ταῦτο σημαίνει.
 οὐδὲν γὰρ διαφέρει τὸ ἄνθρωπος ὑγιαίνων ἐστίν ἢ τὸ ἄνθρωπος ὑγι-
 αίνει, οὐδὲ τὸ ἄνθρωπος βαδίζων ἐστίν ἢ τέρμων τοῦ ἄνθρωπος βαδίζει
 ἢ τέμνει. ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων. ἔτι τὸ εἶναι σημαίνει καὶ τὸ
 7 ἐστίν ὅτι ἀληθές, τὸ δὲ μὴ εἶναι ὅτι οὐκ ἀληθές ἀλλὰ ψεῦδος. ὁμοίως
 ἐπὶ καταφάσεως καὶ ἀποφάσεως, οἷον ὅτι ἐστὶ Σωκράτης μουσικός, ὅτι
 ἀληθές τοῦτο, ἢ ὅτι ἐστὶ Σωκράτης οὐ λευκός, ὅτι ἀληθές· τό δ' οὐκ
 1017^b ἐστίν ἢ διάμετρος ἀσύμμετρος, ὅτι ψεῦδος. ἔτι τὸ εἶναι σημαίνει καὶ 8

Ald. Casaub.; correxit Fonseca. | εἶναι τόδε | τόδε om. pr. E. | τῷδε τόδε |
 τόδε τῷδε Ab. Ald.

§. 2. τὸν γάρ] γάρ add. Ab. | ἢ τὸν λευκόν] ἢ λευκόν ET Ald. | μου-
 σικόν] τὸν μουσικόν Ald. | τῷ αὐτῷ] τῷ αὐτῷ ὄντι Ab. | συμβέβηκε τῷ
 ὄντι] τῷ ὄντι συμβέβηκε ET Ald. | τὸ δὲ μουσικὸν ἄνθρωπον, ὅτι τῷ
 τὸ μ. σ.] om. Ab. Post ἄνθρωπον Ald. addit εἶναι. | μὴ λευκόν] μὴ add. Ab. Fb
 Alex. 700, b, 23.

§. 3. ὄντι ἄμφω] ἄμφω ὄντι Ab. | ἢ ὅτε ὄντι] ὅτι om. T. | ἐκεῖνῳ]
 ἐκεῖνο Ab. | ᾧ] ὃ T.

§. 4. καθ' αὐτὰ] καθ' αὐτὸ Ald.

§. 6. ἢ τὸ ἄνθρωπος] τὸ om. Ab. | ἢ δὲ] ita Ab.; ceteri ἢ. | ἄνθρω-
 πος βαδίζει ἢ τέμνει] ἄνθρωπον βαδίζειν ἢ τέμνειν ET Vet. Ald. Brand.

§. 7. ὁμοίως] ὁμοίως καὶ Ald. | οἷον ὅτι ἐς:] οἷον et ἐς om. T. | ἢ
 ὅτι ἐς:] ἐς add. EAb Vet. Alex. 701, a, 11. | ἀσύμμετρος] σύμμετρος
 Alex. in paraphr. 701, a, 15.: nam ita, ut jam Casaubonus monuerat, ex duobus
 praestantissimis Alexandri codicibus legendum est, etsi Brandisius ex deterioribus
 libris ἀσύμμετρος recipere maluerit.

§. 8. καὶ τὸ ὄν] καὶ τὸ ὄν καὶ Ab. | δυνάμει ἐχτόν] ἐχτόν δυνάμει

τὸ ὄν, τὸ μὲν δυνάμει ῥητόν, τὸ δ' ἐντελεχείᾳ τῶν ἐξημένων τούτων. ὁρῶν τε γὰρ εἶναι φαινομεν καὶ τὸ δυνάμει [ῥητῶς] ὁρῶν καὶ τὸ ἐντελεχείᾳ καὶ τὸ ἐπίστασθαι ὡσαύτως καὶ τὸ δυνάμενος χρῆσθαι τῇ ἐπιστήμῃ καὶ τὸ χρῶμενος καὶ τὸ ἡρεμῶν καὶ ᾧ ἤδη ὑπάρχει ἡρεμία καὶ τὸ
 9 δυνάμενος ἡρεμῶν. ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν οὐσιῶν καὶ γὰρ Ἑρμῆν ἐν τῷ λίθῳ φαινομεν εἶναι, καὶ τὸ ἦμισιν τῆς γραμμῆς, καὶ οἶτον τὸν μήπω ἄδραν. πότε δὲ δυνατόν καὶ πότε οὐκ, ἐν ἄλλοις διοριστέον.

Cap. 8.

- 1 Οὐσία λέγεται τὰ τε ἀπλᾶ σώματα, οἷον γῆ καὶ αὔρ καὶ ὕδωρ καὶ ὅσα τοιαῦτα, καὶ ὅλως σώματα καὶ τὰ ἐκ τούτων συνεστῶτα ζῷα τε καὶ δαιμόνια καὶ τὰ μόρια τούτων. ἅπαντα δὲ ταῦτα λέγεται οὐσία
- 2 ὅτι οὐ καθ' ὑποκειμένου λέγεται, ἀλλὰ κατὰ τούτων τὰ ἄλλα. ἄλλον δὲ τρόπον ὃ ἂν ᾗ αἴτιον τοῦ εἶναι, ἐνυπάρχον ἐν τοῖς τοιοῦτοις ὅσα
- 3 μὴ λέγεται καθ' ὑποκειμένου, οἷον ἡ ψυχὴ τῷ ζῳῳ. ἔτι ὅσα μόρια ἐνυπάρχοντά ἐστιν ἐν τοῖς τοιοῦτοις ὀρίζοντά τε καὶ τόδε τι σημαίνοντα, ^{100 Br.} ὧν ἀναιρουμένων ἀναιρεῖται τὸ ὅλον, οἷον ἐπιπέδον σῶμα, ὡς φασί τινες, καὶ ἐπίπεδον γραμμῆς καὶ ὅλως ὁ ἀριθμὸς δοκεῖ εἶναι τισι τοιού-
- 4 τος ἀναιρεμένης τε γὰρ οὐθὲν εἶναι, καὶ ὀρίζειν πάντα. ἔτι τὸ τί ἦν
- 5 εἶναι οὐ ὁ λόγος ὀρισμός, καὶ τοῦτο οὐσία λέγεται ἐκάστων. συμβαίνει

Ab; γρ. „τὸ μὲν ῥητόν τὸ δ' ἐντελεχείᾳ“ καὶ ἔτι „τὸ μὲν δυνάμει τὸ δ' ἐντελεχείᾳ“ margo E. Alex. 701, a, 20 : ἂν ἡ γραμμῆς ἀντὶ τῆ „δυνάμει“ τὸ „ῥητόν“, λέγει ἂν ῥητόν τὸ δυνάμει, ὅτι ῥηθῆναι μὲν ἀληθὲς ἐστίν, οὐ μὲν καὶ ἔστιν ἤδη. Asclep. b, 8.: ἔτια τῶν ἀντιγράφων τὸ δυνάμει ἔχουσι (omisso videlicet ῥητόν), ἄλλα δὲ τὸ πρῶτον, ὥσπερ καὶ τὰ ἐνταῦθα. | ὁρῶν τε γὰρ εἶναι φαινομεν | ὁρῶντες γὰρ φαινομεν εἶναι Ab. | δυνάμει | om. T. | ῥητῶς | om. A. | καὶ τὸ ἐπίστασθαι | ipsum quoque sciens Bessarion, quasi legerit καὶ αὐτὸ ἐπιστάμενον. | τὸ ἡρεμῶν | τὸ om. A. | ἤδη | δῆ A.

§. 9. Ἑρμῆν | om. T.

§. 1. οὐσία | οὐσία δὲ Ald.

§. 2. τῷ ζῳῳ | τῶν ζώων Ab.

§. 3. ἐνυπάρχοντά ἐστιν ἐν τοῖς τοιοῦτοις | om. A, agnoscit Alex. 701, b, 39. 702, a, 11. | ὀρίζοντά τε | om. T, τε om. Ab. | τόδε τι | τε om. Ald. | τὸ ὅλον | καὶ τὸ ἔλον Alex. in lemm. 702, a, 20. | εἶναι τισι τοιούτοις | τισι τοιούτοις εἶναι A Ald. | πάντα | hanc vocem Aldina vitiose transportit post τὸ τί ἦν εἶναι versu insequenti. Veram scripturam restituit Casaub.

§. 4. ὀρισμός | ἐστὶν ὀρισμός E Ald., ἐστὶν ἀριθμός T. | τῷ τῷ | τῷ τῷ ὁ T.

§. 5. συμβαίνει δῆ | σημαίνει δὲ T. | κατὰ | om. A. | χωριστόν | ἀχώριστον T. | ἡ τοιούτων | τοιούτων ἡ. τῷ A. Sed vulgatum textum tuetur Alex. 702, b, 35.

δὴ κατὰ δύο τρόπους τὴν οὐσίαν λέγεσθαι, τό θ' ὑποκείμενον ἔσχατον, ὃ μηκέτι κατ' ἄλλον λέγεται, καὶ ὃ ἂν τότε τι ὄν καὶ χωριστὸν ἦ· τοιούτων δὲ ἐκάστον ἡ μορφή καὶ τὸ εἶδος.

C a p. 9.

Ταὐτὰ λέγεται τὰ μὲν κατὰ συμβεβηκός, οἷον τὸ λευκὸν καὶ τὸ 1
μουσικόν τὸ αὐτό, ὅτι τῷ αὐτῷ συμβέβηκε, καὶ ἄνθρωπος καὶ μουσικόν,
ὅτι θάτερον θατέρῳ συμβέβηκεν· τὸ δὲ μουσικόν ἄνθρωπος, ὅτι τῷ
ἀνθρώπῳ συμβέβηκεν. ἐκατέρῳ δὲ τοῦτο καὶ τούτῳ ἐκάτερον ἐκείνων· 2
καὶ γὰρ τῷ ἀνθρώπῳ τῷ μουσικῷ καὶ ὁ ἄνθρωπος καὶ τὸ μουσικόν
ταῦτόν λέγεται, καὶ τούτοις ἐκεῖνο. διὸ καὶ πάντα ταῦτα καθόλου οὐ 3
λέγεται· οὐ γὰρ ἀληθὲς εἰπεῖν ὅτι πᾶς ἄνθρωπος ταὐτό καὶ τὸ μουσικόν·
1018 α τὰ γὰρ καθόλου καθ' αὐτὰ ὑπάρχει, τὰ δὲ συμβεβηκότα οὐ καθ' αὐτὰ
ἄλλ' ἐπὶ τῶν καθ' ἕκαστα ἀπλῶς λέγεται. ταὐτὸ γὰρ δοκεῖ Σωκράτης 4
καὶ Σωκράτης εἶναι μουσικός· τὸ δὲ Σωκράτης οὐκ ἐπὶ πολλῶν, διὸ οὐ
πᾶς Σωκράτης λέγεται ὥσπερ πᾶς ἄνθρωπος. καὶ τὰ μὲν οὕτως λέγε- 5
ται ταῦτά, τὰ δὲ καθ' αὐτά, ὥσπερ καὶ τὸ ἐν· καὶ γὰρ ὢν ἡ ὕλη μία
101 Br. ἡ εἶδει ἡ ἀριθμῷ ταὐτὰ λέγεται, καὶ ὢν ἡ οὐσία μία. ὥστε φανερόν 6
ὅτι ἡ ταυτότης ἐνότης τίς ἐστιν ἡ πλείονων τοῦ εἶναι, ἡ ὅταν χρῆται
ὡς πλείοσιν, οἷον ὅταν λέγῃ αὐτὸ αὐτῷ ταυτόν· ὡς δυοὶ γὰρ χρῆται

§. 1. ταῦτα] ταῦτα δὲ Ald. | τὸ δὲ μουσικόν — συμβέβηκεν] om. T. | τῷ ἀνθρώπῳ] τὸ μουσικόν τῷ ἀνθρώπῳ Ald.

§. 2. ἐκατ. δὲ τούτῳ] ἐκατ. δὲ τούτῳ Hb. | τούτῳ Ald. | τούτων Ab; sed Alex. cum reliquis libris exhibet τούτῳ et ἐκείνων 703, a, 36. | ἐκείνων] ἐκείνῳ Ab. | τῷ μουσικῷ] τὸ μουσικόν T, καὶ τῷ μουσ. Ab. Alexandri paraphrasis nostram scripturam tuetur. | καὶ ὁ ἄνθρ.] καὶ τὸ ἄνθρ. Hb, τὸ ἄνθρ. omisso καὶ Ab.

§. 3. δὲ οὐ καὶ] καὶ om. T. | πάντα ταῦτα] ταῦτα πάντα Alex. in lemm. Ald. | ε' λέγεται] ε' om. T. | τὸ μουσικόν] τὸ add. Ab.

§. 4. καὶ Σωκρ. εἶναι] εἶναι καὶ Σωκρ. T. | τὸ δὲ] τὸ γὰρ ET Ald. Bess. Vet.

§. 5. καὶ τὰ μὲν] καὶ om. Ab. | τὰ δὲ] τὰ om. Ab. | ὥσπερ] ὅσα ὥσπερ E; ὅσα vel ὅσπερ etiam Alexander in textu habuisse videtur: sic enim interpretatur: τὰ δὲ καθ' αὐτά ταῦτά ἀλλήλοις λεγόμενα τοσαυτῶς φησὶ λέγεσθαι ὅσα ὥς καὶ τὸ καθ' αὐτὸ ἐν 703, b, 28. | τὸ ἐν] τὸ om. AbHb. | ἡ ἀριθμῷ] ἡ ἀρ. ἡ γένει Ald. | μία] om. Ald.

§. 6. ἡ πλείονων] ἡ om. Ab. Deinde verba τῷ εἶναι non post ἡ πλείονων, sed post ἐνότης τίς ἐστιν ponit Var. Lect. ap. Casaub. | ὡς πλείοσιν] om. Ab, agnoscunt Alex. 704, a, 3. 16. et interpretes latini. | αὐτῷ] αὐτὸ EHb, αὐτῷ Ald.

7 αὐτῷ. ἕτερα δὲ λέγεται ὡς ἢ τὰ εἶδη πλείω ἢ ἡ ὕλη ἢ ὁ λόγος τῆς
 8 οὐσίας· καὶ ὅλως ἀντικειμένως τῷ ταύτῳ λέγεται τὸ ἕτερον. διάφορα
 δὲ λέγεται ὅς ἑτερά ἐστὶ τὸ αὐτὸ τι ὄντα, μὴ μόνον ἀριθμῷ, ἀλλ' ἢ
 εἶδει ἢ γένει ἢ ἀναλογίᾳ. ἔτι ὡς ἕτερον τὸ γένος καὶ τὰ ἐναντία καὶ
 9 ὅσα ἔχει ἐν τῇ οὐσίᾳ τὴν διερότητα. ὁμοία λέγεται τὰ τε πάντα ταῦτὸ
 πεπονηότα, καὶ τὰ πλείω ταῦτὸ πεπονηότα ἢ ἕτερα, καὶ ὡς ἡ ποιότης
 μία· καὶ καθ' ὅσα ἀλλοιοῦσθαι ἐνδέχεται τῶν ἐναντίων, ἐκτὼν τὸ πλείω
 ἔχον ἢ κριώτερα ὁμοιον τούτῳ. ἀντικειμένως δὲ τοῖς ὁμοίοις τὰ ἀνόμοια.

C a p. 10.

1 Ἀντικείμενα λέγεται ἀντίφασιν καὶ τὰ ἐναντία καὶ τὰ πρὸς τι καὶ
 στερήσεις καὶ ἔξις καὶ ἐξ ὧν καὶ εἰς ἃ ἔσχατα, οἷον αἱ γενέσεις καὶ
 2 φθοραί· καὶ ὅσα μὴ ἐνδέχεται ἅμα παρεῖναι τῷ ἀμφοῖν δεκτικῷ, ταῦτα
 ἀντικείμενα λέγεται, ἢ αὐτὰ ἢ ἐξ ὧν ἐστίν. φαιδὸν γὰρ καὶ λευκὸν ἅμα
 3 τῷ αὐτῷ οὐχ ὑπάρχει· διὸ ἐξ ὧν ἐστὶν ἀντίκειται. ἐναντία λέγεται τὰ
 τε μὴ δυνατὰ ἅμα τῷ αὐτῷ παρεῖναι τῶν διαφιρόντων κατὰ γένος, καὶ
 τὰ πλείστον διαφιρόντα τῶν ἐν τῷ αὐτῷ γένει, καὶ τὰ πλείστον δια-
 4 φέροντα τῶν ἐν ταύτῳ δεκτικῷ, καὶ τὰ πλείον διαφιρόντα τῶν ὑπὸ τὴν
 αὐτὴν δύναμιν, καὶ ὡς ἡ διαφορὰ μεγίστη ἢ ἀπλῶς ἢ κατὰ γένος ἢ κατ' εἶδος.
 4 τὰ δ' ἄλλα ἐναντία λέγεται τὰ μὲν τῷ τὰ τοιαῦτα ἔχει, τὰ δὲ τῷ

§. 7. ὡς ἢ] ἢ modo omittit 704, a, 29, modo ponit a, 33 Alexander in lemmatibus.

§. 8. διαφορά δι] δι om. Ab. | μὴ μόνον] καὶ μὴ μόνον EFb; sed Alex. et Ascl. additum καὶ non agnoscunt 704, b, 3. 12. 705, a, 33. Diversam scripturam haurire aliquis possit e Bessarione, qui cum ita vertat «modo non sint idem numeros, in textu habuisse videtur non μὴ μόνον, sed μόνον μὴ. Eandem loci explicationem, sed lectione non immutata, proponit Alexander, in cujus commentariis haec legimus τὸ δι «μὴ μόνον ἀριθμῷ» προσέθηκε τῷ «ταυτό τι ὄντα» ὡς ἴσον τῷ μόνον μὴ ἀριθμῷ ὅτα ταῦτα 704, b, 2.

§. 9. πάντα] add. ABb et, quantum conjectare licet, Alexander: nam haec est ejus paraphrasis: ὁμοιά φησι λῆγεσθαι τὰ τε πάντα ταῦτα πεπονηότα, ταῖς πάντῃ ἰσώτα ἀλλήλοις 704, b, 33.

§. 1. εἶον] om. A. Alex. non modo εἶον, sed etiam καὶ εἰς ἃ ἔσχατα non legiisse videtur, 705, a, 31. 36. | φθοραὶ] αἱ φθοραὶ Ald.

§. 2. ἡ ἐξ] ἢ om. T. | διὸ] διὸ καὶ Ald. | ἀντίκειται] ἀντίκειται τοῦ-
 τοι ET Ald. Bess.

§. 3. τὰ πλείστον primum] τῷ πλ. E, τὰ om. T.

§. 4. τὰ τοιαῦτα] ταῦτα A. | παθητικά εἶναι τῶν τοιούτων] εἶναι τῶν τοιούτων om. Ald. | τερήσεις εἶναι τῶν τοιούτων] τερ. εἶναι τῶν A; idem exhibet Ald., addito καὶ τῶν τοιούτων.

δεκτικὰ εἶναι τῶν τοιούτων, τὰ δὲ τῷ ποιητικῷ ἢ παθητικῷ εἶναι τῶν
 102 Br. τοιούτων, ἢ ποιοῦντα ἢ πάσχοντα, ἢ ἀποβολαὶ ἢ λήψεις, ἢ ἔξεις ἢ σερή-
 σεις εἶναι τῶν τοιούτων. ἐπεὶ δὲ τὸ ἐν καὶ τὸ ὄν πολλαχῶς λέγεται, 5
 ἀκολουθεῖν ἀνάγκη καὶ τὰλλα ὅσα κατὰ ταῦτα λέγεται, ὥστε καὶ τὸ
 ταυτὸν καὶ τὸ ἕτερον καὶ τὸ ἐναντίον, ὥστ' εἶναι ἕτερον καθ' ἐκάστην
 1018 b κατηγορίαν. ἑτερα δὲ τῷ εἶδει λέγεται ὅσα τε ταυτοῦ γένους ὄντα μὴ 6
 ὑπάλληλά· ἐστι, καὶ ὅσα ἐν τῷ αὐτῷ γένει ὄντα διαφορὰν ἔχει, καὶ ὅσα
 ἐν τῇ οὐσίᾳ ἐναντιώσιν ἔχει. καὶ τὰ ἐναντία ἑτερα τῷ εἶδει ἀλλήλων, ἢ 7
 πάντα ἢ τὰ λεγόμενα πρώτως, καὶ ὅσων ἐν τῷ τελευταίῳ τοῦ γένους
 εἶδει οἱ λόγοι ἕτεροι, οἷον ἄνθρωπος καὶ ἵππος ἄτομα τῷ γένει, οἱ δὲ
 λόγοι ἕτεροι αὐτῶν. καὶ ὅσα ἐν τῇ αὐτῇ οὐσίᾳ ὄντα ἔχει διαφορὰν. 8
 ταυτὰ δὲ τῷ εἶδει τὰ ἀντικειμένως λεγόμενα τούτοις.

C a p. 11.

Πρότερα καὶ ὕστερα λέγεται ἔνια μὲν ὡς ὄντος τινὸς πρώτου καὶ 1
 ἀρχῆς ἐν ἐκάστῳ γένει, τὸ ἐγγύτερον ἀρχῆς τινὸς ὠρισμένης, ἢ ἀπλῶς
 καὶ τῇ φύσει, ἢ πρὸς τι ἢ πού ἢ ὑπό τινων· οἷον τὰ μὲν κατὰ τόπον 2
 τῷ εἶναι ἐγγύτερον ἢ φύσει τινὸς τόπου ὠρισμένου, οἷον τοῦ μέσου ἢ
 τοῦ ἐσχάτου, ἢ πρὸς τὸ τυχόν, τὸ δὲ πορρώτερον ὕστερον. τὰ δὲ κατὰ 3
 χρόνον· τὰ μὲν γὰρ τῷ πορρωτέρῳ τοῦ νῦν, οἷον ἐπὶ τῶν γενομένων (πρό-
 τερα γὰρ τὰ Τρωϊκὰ τῶν Μηδικῶν, ὅτι πορρώτερον ἀπέχει τοῦ νῦν), τὰ
 δὲ τῷ ἐγγυτέρῳ τοῦ νῦν, οἷον ἐπὶ τῶν μελλόντων· πρότερον γὰρ Νέμεα 4
 Πυθίων, ὅτι ἐγγύτερον τοῦ νῦν ὡς ἀρχῇ καὶ πρώτῳ χρησαμένων. τὰ
 δὲ κατὰ κίνησιν· τὸ γὰρ ἐγγύτερον τοῦ πρώτου κινήσαντος πρότερον,
 103 Br. οἷον παῖς ἀνδρός· ἀρχῇ δὲ καὶ αὐτῇ τις ἀπλῶς. τὰ δὲ κατὰ δύναμιν· 5
 τὸ γὰρ ὑπερέχον τῇ δυνάμει πρότερον, καὶ τὸ δυνατότερον· τοιοῦτον δ'

§. 5. πολλαχῶς λέγ.] λίγ. πολλ. T. | καθ' ἐκάστην] καὶ καθ' ἐκάστην Ald.

§. 6. ἐναντιώσιν ἔχει] ἐναντίως ἔχει Var. Lect. ap. Brand.

§. 7. ὅσων] ὅσα AbHb.

§. 8. ἐστέ] οὐσίᾳ αὐτῶν Ald. | ὄντα] om. T.

§. 1. πρότερα] τὰ πρότ. ET. | γένει] om. A, tuetur Alex. cum inter-
 pretibus lat. | τὸ ἐγγ.] τῷ ἐγγ. Fb et Alex. 707, b, 10., πρότερον γὰρ τὸ ἐγγ.
 Var. Lect. ap. Cassaub. | ὠρισμένης] διωρισμένης Alex. in lemm. 707, b, 22.

§. 2. τινὸς τόπου] τινὸς τέλους τόπου T.

§. 3. τῷ πορρωτέρῳ] τῷ om. Ald., τὸ πορρώτερον A. | πρότερα γὰρ
 τὰ] πρότερον γὰρ τὰ E. A. | τῷ ἐγγυτέρῳ] τὸ ἐγγύτερον T, τῷ ἐγγύτερον E.
 τῷ νῦν] τῷ νῦν τῷ νῦν Ald., et simile aliquid in textu habuisse videntur inter-
 pretes latini. | χρησαμένων] χρησάμενοι Ab.

§. 4. τὸ γὰρ] τὰ γὰρ A.

ἔστιν οὐ κατὰ τὴν προαίρεσιν ἀνάγκη ἀκολουθεῖν θάτερον καὶ τὸ ὕστερον,
 ὥστε μὴ κινῆντός τε ἐκείνου μὴ κινεῖσθαι καὶ κινῆντος κινεῖσθαι· ἡ δὲ
 6 προαίρεσις ἀρχή. τὰ δὲ κατὰ τάξιν· ταῦτα δ' ἐστὶν ὅσα πρὸς τι ἐν
 ὠρισμένον διέστηκε κατὰ τὸν λόγον, οἷον παραστάτης τριτοστάτου πρό-
 7 τερον, καὶ παρανήτης εἰτης· ἐνθα μὲν γὰρ ὁ κορυφαῖος, ἐνθα δὲ ἡ
 8 μέση ἀρχή. ταῦτα μὲν οὖν πρότερον τοῦτον λέγεται τὸν τρόπον, ἄλλον
 9 δὲ τρόπον τὸ τῷ γνώσει πρότερον ὡς καὶ ἀπλῶς πρότερον. τῶν δὲ
 ἄλλως τὰ κατὰ τὸν λόγον καὶ τὰ κατὰ τὴν αἴσθησιν. κατὰ μὲν γὰρ
 τὸν λόγον τὰ καθόλου πρότερα, κατὰ δὲ τὴν αἴσθησιν τὰ καθ' ἕκαστα.
 10 καὶ κατὰ τὸν λόγον δὲ τὸ συμβεβηκὸς τοῦ ὅλου πρότερον, οἷον τὸ μουσικὸν
 τοῦ μουσικοῦ ἀνθρώπου· οὐ γὰρ ἔσται ὁ λόγος ὅλος ἄνευ τοῦ μέρους.
 11 καίτοι οὐκ ἐνδέχεται μουσικὸν εἶναι μὴ ὅτος μουσικοῦ τινός. ἐτι πρό-
 12 τερα λέγεται τὰ τῶν προτέρων πάθη, οἷον εὐθύτης λειότητος· τὸ μὲν 1019a
 13 γὰρ γραμμῆς καθ' αὐτὴν πάθος, τὸ δ' ἐπιφανείας. τὰ μὲν δὲ οὕτω
 λέγεται πρότερα καὶ ὕστερα, τὰ δὲ κατὰ φύσιν καὶ εἰσιν, ὅσα ἐνδέχεται
 εἶναι ἄνευ ἄλλων, ἐκεῖνα δὲ ἄνευ ἐκείνων μὴ· ἢ διαιρέσει ἐχρήσατο Πλά-
 12 των. ἐπεὶ δὲ τὸ εἶναι πολλαχῶς, πρῶτον μὲν τὸ ὑποκείμενον πρότερον,
 διὸ ἡ οὐσία πρότερον, ἔπειτα ἄλλως τὰ κατὰ δύναμιν καὶ κατ' ἐντελέ-
 13 χειαν. τὰ μὲν γὰρ κατὰ δύναμιν πρότερά ἐστι, τὰ δὲ κατὰ ἐντελέχειαν,
 οἷον κατὰ δύναμιν μὲν ἡ ἡμίσεια τῆς ὅλης καὶ τὸ μόριον τῷ ὅλῳ καὶ ἡ
 ὕλη τῆς εἰσίας, κατ' ἐντελέχειαν δ' ὕστερον· διαλυθέντος γὰρ κατ' ἐντε-
 14 λέχειαν ἔσται. τρόπον δὲ τίνα πάντα τὰ πρότερον καὶ ὕστερον λεγόμενα 104B.
 κατὰ ταῦτα λέγεται· τὰ μὲν γὰρ κατὰ γένεσιν ἐνδέχεται ἄνευ τῶν ἐτέρων
 εἶναι, οἷον τὸ ὅλον τῶν μορίων, τὰ δὲ κατὰ φθοράν, οἷον τὸ μόριον
 τοῦ ὅλου. ὁμοίως δὲ καὶ τὰλλα.

§. 6. τὰ δὲ κατὰ] τὸ δὲ κατὰ A. | παρανήτη] ἡ παραν. ET Ald.

§. 7. τὸ τῇ] τῷ γῇ T. | ὡς καὶ ἀπλῶς] ἡ ἀπλῶς margo cod. Reg. 709, b, 23.

§. 8. καὶ τὰ κατὰ] τὰ om. ET.

§. 9. ὅλος] sdd. EA^bH^b Bess. Vet.

§. 10. καθ' αὐτὴν πάθος] πάθος καθ' αὐτὴν T.

§. 11. λέγεται πρότερα] πρότερα λέγεται E Ald. | καὶ οὐσίαν] om. Ald. | ἐχρήσατο] ἐχρήτο ET Ald. | Πλάτων] ὁ Πλ. Ald.

§. 13. τὰ μὲν γὰρ κατὰ — κατ' ἐντελέχειαν δ' ὕστερον] haec verba om. A^bF^b, sed ea agnoscit Alex. in paraphr. 708, b, 34. seqq. | κατὰ ἐντελέχειαν, οἷον] κατὰ ἐντ. ὕστερον, οἷον Var. Lect. ap. Brand.

§. 14. τρόπον] καὶ τρόπον A^bH^b. | δὲ] δὲ F^b et Alex. in paraphr. 709, a, 14. | πρότερον καὶ ὕστερον] πρότερα καὶ ὕστερα F^b et Alex. in paraphr. 709, a, 14.

Cap. 12.

Δύναμις λέγεται ἢ μὲν ἀρχὴ κινήσεως ἢ μεταβολῆς ἢ ἐν ἑτέρῳ ἢ
 ἑτερον, οἷον ἢ οἰκοδομικὴ δύναμις ἐστίν ἢ οὐχ ὑπάρχει ἐν τῷ οἰκοδομη-
 μένῳ· ἀλλ' ἢ ἱατρικὴ δύναμις ἔσα ὑπάρχει αὖ ἐν τῷ ἱατρουμένῳ, ἀλλ'
 οὐχ ἢ ἱατρουόμενος. ἢ μὲν ἔν ὅλῳς ἀρχὴ μεταβολῆς ἢ κινήσεως λέγε-
 ται δύναμις ἐν ἑτέρῳ ἢ ἑτερον, ἢ δ' ὑφ' ἑτέρῳ ἢ ἑτερον· καθ' ἣν γὰρ
 τὸ πάσχον πάσχει τι, ὅτε μὲν εἰάν ὅτιοῦν δυνατόν αὐτὸ φαιεν εἶναι
 παθεῖν, ὅτι δ' οὐ κατὰ πᾶν πάθος ἀλλ' αὖ ἐπὶ τὸ βέλτιον. ἔτι ἢ τοῦ
 καλῶς τῷ ἐπιτελεῖν, ἢ κατὰ προαίρεσιν· ἐνίοτε γὰρ τὰς μόνον αὖ πορευ-
 θήντας ἢ ἐκόντας, μὴ καλῶς δὲ ἢ μὴ ὡς προεῖλοντο, οὐ φαιεν δύνα-
 σθαι λῆγειν ἢ βαδίζειν. ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῷ πάσχειν. ἔτι ὅσαι ἔξεις
 καθ' αἷς ἀπαθῇ ὅλῳς ἢ ἀμετάβλητα ἢ μὴ ῥηδῶς ἐπὶ τὸ χεῖρον εὐμε-
 τανήντα, δυνάμεις λέγονται· κλᾶται μὲν γὰρ καὶ συντρίβεται καὶ κάμπ-
 τεταὶ καὶ ὅλῳς φθείρεται οὐ τῷ δύνασθαι, ἀλλὰ τῷ μὴ δύνασθαι καὶ
 ἐλλείπειν τινός· ἀπαθῇ δὲ τῶν τοιούτων ἂ μάλιστα καὶ ἡρέμα πάσχει διὰ
 δύναμιν καὶ τὸ δύνασθαι καὶ τὸ ἔχειν πῶς. λεγομένης δὲ τῆς δυνάμεως
 τοσανταχῶς, καὶ τὸ δυνατόν εἶνα μὲν τρόπον λεχθήσεται τὸ ἔχον κινήσεως
 105 Br. ἀρχὴν ἢ μεταβολῆς (καὶ γὰρ τὸ σατικόν δυνατόν τι ἐν ἑτέρῳ ἢ ἑτερον), εἶνα
 1019 b δ' εἰάν ἔχη τι αὐτὸ ἄλλο δύναμιν τοιαύτην, εἶνα δ' εἰάν ἔχη μεταβάλλειν ἐφ'
 ὅτιοῦν δύναμιν, εἴτ' ἐπὶ τὸ χεῖρον εἴτ' ἐπὶ τὸ βέλτιον· καὶ γὰρ τὸ φθειρό-

§. 1. ἢ ἐν ἑτέρῳ] ἢ om. Ald., ἢ ἐν ἑτέρῳ ET Brand. | ἢ ἑτερον] ἢ ἑτ. T, ἢ
 ἢ [ἢ?] ἑτ. E, ἢ ἢ Alex. 709, b, 25. 710, b, 12. etsi in aliis locis, ut 709, b, 39.
 710, a, 10., librarium incuria ἢ omissum sit. Etiam in Aldina et in proximis
 editionibus, assentiente versione Bessarionis, legitur, quod unice verum est, ἢ ἢ.
 ἢ οἰκοδ.] ἢ om. A. | ἢ οὐχ] ἢ οὐχ E.

§. 2. ἢ] ἢ ἢ E Bess. | ἢ] ἢ ET Ald. Bess. | δυνατόν] ἢ δυνατόν E,
 ἢ δυνατόν T, τὸ δυνατόν A, δυνατόν δυνατόν margo E. In Aldina totus versus sic ex-
 hibetur ὅτε μὲν εἰάν ὅτιοῦν οἷον τὸ ἢ παθεῖν, δυνατόν φαιεν εἶναι αὐτὸ πα-
 θεῖν. | αὖ] εἰάν A, ὅν T.

§. 3. ἔτι ἢ] ἔτι ἢ E. | τῷ] τὸδ' Ald.

§. 4. καθ' αἷς ἀπαθῇ] καθ' αἷς τὰ πάθη Var. Lect. ap. Brand. | ἂ μό-
 λις] αὖ μάλιστα A. | πάσχει] πάσχει A. | τὸ δύνασθαι καὶ τὸ ἔχειν] τῷ
 δ. α. τῷ ἔχειν Var. Lect. ap. Brand.

§. 5. δυνατόν τι] δυνατόν τι εἶναι T Ald., δυνατόν τί εἶναι γρ. Casaub. |
 ἢ ἢ] ἢ ἢ ἑτ. Bess. ET Ald. Porro Alexander 710, b, 23. non post ἢ ἑτερον,
 sed in vocabulis δυνατόν τι parenthesin concludit, ut verba ἐν ἑτέρῳ ἢ ἑτερον ad
 ἀρχὴν μεταβολῆς referantur. | δύναμιν, εἴτ'] δύναμιν τοιαύτην εἴτ' Var. Lect.
 ap. Brand.

§. 6. εἰ ἢν ἀδύνατον] εἰ μὴ ἢν δυνατόν A, εἰ εἴη ἀδύνατον T. | δια-
 θεῖν] διαίρειν T Ald., correxit Casaub. | τὸ ἔχειν] τῷ ἔχειν et mox τῷ

μενον δοκεῖ δυνατόν εἶναι φθείρεσθαι, ἢ οὐκ ἂν φθαρῆναι εἰ ἦν ἀδύνατον·
 τὸν δὲ ἔχει τινὰ διάθεσιν καὶ αἰτίαν καὶ ἀρχὴν τοιούτου πάθους. ὅτε μὲν δὴ
 7 τὸ ἔχειν τι δοκεῖ, ὅτε δὲ τὸ ἐστερηθῆναι τοιοῦτον εἶναι. εἰ δ' ἡ στερησίς
 ἐστὶν ἕξις πως, πάντα τῷ ἔχειν ἂν εἴη τι. ὁμωνύμως δὲ λεγόμενον τὸ ὄν, ὥς
 τῷ ἔχειν ἕξιν τινὰ καὶ ἀρχὴν ἐστὶ δυνατόν, καὶ τῷ ἔχειν τὴν τῦτον στέρησιν,
 8 εἰ ἐνδέχεται ἔχειν στέρησιν. ἔνα δὲ τῷ μὴ ἔχειν αὐτοῦ δύναμιν ἢ
 9 ἀρχὴν ἐν ἄλλῳ ἢ ἄλλο φθαρτικῇ. ἔτι δὲ ταῦτα πάντα ἢ τῷ
 10 μόνον ἂν συμβῆναι γενέσθαι ἢ μὴ γενέσθαι, ἢ τῷ καλῶς. καὶ γὰρ
 ἐν τοῖς ἀψύχοις ἐνεστὶν ἡ τοιαύτη δύναμις, οἷον ἐν τοῖς ὀργάνοις· τὴν
 μὲν γὰρ δύνασθαι φασὶ φθίγγεσθαι λύραν, τὴν δ' ἐθέν, ἂν ἢ μὴ εὐ-
 11 φωτος. ἀδυναμία δ' ἐστὶ στέρησις δυνάμεως καὶ τῆς τοιαύτης ἀρχῆς ἄρσις
 τις οἷα ἐρῆται, ἢ ὅλως ἢ τῷ πεφυκότι ἔχειν, ἢ καὶ ὅτε πέφυκεν ἤδη
 ἔχειν· οὐ γὰρ ὁμοίως ἂν φαῖμεν ἀδύνατον εἶναι γεννᾶν παῖδα καὶ ἄνδρα
 12 καὶ εὐνῆχον. ἔτι δὲ καθ' ἑκατέραν δύναμιν ἐστὶν ἀδυναμία ἀντικειμένη,
 13 τῇ τε μόνον κινήτικῃ καὶ τῇ καλῶς κινήτικῃ. καὶ ἀδύνατα δὴ τὰ μὲν κατὰ
 τὴν ἀδυναμίαν ταύτην λέγεται, τὰ δ' ἄλλον τρόπον, οἷον δυνατόν τε καὶ
 14 ἀδύνατον. ἀδύνατον μὲν οὐ τὸ ἐναντίον ἐξ ἀνάγκης ἀληθές, οἷον τὸ τῆν 106 B.
 διάμετρον σύμμετρον εἶναι ἀδύνατον, ὅτι ψεῦδος τὸ τοιοῦτον, οὐ τὸ ἐναντίον

ἐστερηθῆναι Alex. in paraphr. 711, a, 11. 13. Ald. Bess. Eandem lectionis varietatem Brandisius adnotavit in margine editionis suae.

§. 7. εἰ δ' ἢ] ἢ δὲ T. | ἕξις πως] ἕξις om. Ab, sed eam vocem habet Alex. in lemm. et in paraphr., eandemque agnoscunt interpretes lat. | πάντα τῷ ἔχειν ἂν εἴη τι] πάντα τὰ ἐστερημένα τῷ ἔχειν ἂν εἴη Alex. 711, a, 15., πάντα τὸ ἔχειν εἴη ἂν τι Ald. | ὁμωνύμως δὲ λεγόμενον τὸ ὄν] ita E Ald., haec addito καὶ post δὲ, ὁμων. λίσσιν τὸ ὄν T, εἰ δὲ μὴ τῷ ἔχειν ἕξιν τινὰ καὶ ἀρχὴν ἐστὶ δυνατόν ὁμων. Ab, »aequivoce autem dicimus ipsum ens« Bessario, quasi legerit ὁμωνύμως δὲ λίσσιν αὐτὸ τὸ ὄν. | ὥς τῷ] ὥς τὸ T, ὥς τῷ τε Ab. | ἕξιν τινὰ καὶ ἀρχὴν ἐστὶ δυνατόν, καὶ τῷ ἔχειν] om. Ab. | καὶ τῷ] καὶ τὸ T Ald. | εἰ ἐνδέχεται ἔχειν στέρησιν] om. T.

§. 8. ἐν ἄλλῳ] ἐν om. Ab. | ἢ] ἢ T, ἢ ἢ E Ald. Bess. | ἄλλο] ἄλλο T.

§. 9. καλῶς] καλῶς Ab.

§. 10. ἐνεστὶν] ἐν ἐστὶ ET Ab Ald. Brand., sed Bess.: »inest« et Vel.: »in est.« | δύνασθαι φασὶ] φασὶ δύνασθαι Ab. | ἢ μὴ] μὴ ἢ Ald.

§. 11. ἀδυναμία δ' ἐστὶ] ἐστὶ om. T. | ἄρσις τις] ἄρρησις τις Ab, om. Ab. | φαῖμεν] φαμεν Ab, φαίμεν Ab: ceteri φαίεν. | ἄνδρα καὶ εὐνῆχον] γρ. καὶ ἄνδρα εὐνοχίαν« margo E, atque ita T Ald., ἄνδρα εὐνῆχον Var. Lect. ap. Brand., »virum eunuchum« Bess.

§. 12. δύναμιν] τὴν δύναμιν Ab.

§. 13. δὴ] δὲ ET Ald.

§. 14. ἀδύνατον — ἀδύνατον] om. T. | οὐ] καὶ οὐ ET Ald. Bess. | ἀσύμμετρον] οἷον ἀσύμμετρον Sylb. Casaub.

οὐ μόνον ἀληθεὶς ἀλλὰ καὶ ἀνάγκη ἀσύμμετρον εἶναι· τὸ ἄρα σύμμετρον οὐ
μόνον ψευδὸς ἀλλὰ καὶ ἐξ ἀνάγκης ψευδὸς. τὸ δ' ἐναντίον τώτῳ, τὸ δυνατόν, 15
ἦταν μὴ ἀναγκαῖον ἢ τὸ ἐναντίον ψευδὸς εἶναι, οἷον τὸ καθῆσθαι ἀνθρω-
πον δυνατόν· οὐ γὰρ ἐξ ἀνάγκης τὸ μὴ καθῆσθαι ψευδὸς. τὸ μὲν οὖν 16
δυνατόν ἔα μὲν τρόπον, ὥσπερ εἴρηται, τὸ μὴ ἐξ ἀνάγκης ψευδὸς ση-
μαίνει, ἔνα δὲ τὸ ἀληθεὶς εἶναι, ἔνα δὲ τὸ ἐιδεχόμενον ἀληθεὶς εἶναι.
κατὰ μεταφορὰν δὲ ἢ ἐν τῇ γεωμετρίᾳ λέγεται δύναμις. ταῦτα μὲν οὖν 17.18
τὰ δυνατὰ οὐ κατὰ δύναμιν. τὰ δὲ λεγόμενα κατὰ δύναμιν πάντα λέγε-
ται πρὸς τὴν πρώτην [μία]· αὕτη δ' ἐστὶν ἀρχὴ μεταβολῆς ἐν ἄλλῳ
ἢ ἄλλο. τὰ γὰρ ἄλλα λέγεται δυνατὰ τῷ τὰ μὲν ἔχειν αὐτῶν ἄλλο τι 19
τοιαύτης δυνάμει, τὰ δὲ μὴ ἔχειν, τὰ δὲ ὡδὶ ἔχειν. ὁμοίως δὲ καὶ τὰ
ἀδύνατα. ὥστε ὁ κρείσσος ὅρος τῆς πρώτης δυνάμειος ἂν εἴη ἀρχὴ μετα- 20
βλητικῇ ἐν ἄλλῳ ἢ ἄλλο.

Cap. 13.

Ποσὸν λέγεται τὸ διαιρετὸν εἰς ἐννέπαρχοντα, ὧν ἐκάτερον ἢ ἑκασον 1
ἐν τι καὶ τόδε τι πέφικεν εἶναι. πληθος μὲν οὖν ποσὸν τι ἂν ἀριθμη- 2
τὸν ἢ, μέγεθος δὲ ἂν μετρετὸν ἢ. λέγεται δὲ πληθος μὲν τὸ διαιρετὸν 3
δυνάμει εἰς μὴ συνεχῆ, μέγεθος δὲ τὸ εἰς συνεχῆ. μεγέθους δὲ τὸ μὲν 4
ἰσὺ ἐν συνεχίς μήκος, τὸ δ' ἐπὶ δύο πλάτος, τὸ δ' ἐπὶ τρία βάθος.
τούτων δὲ πληθος μὲν τὸ πεπερασμένον ἀριθμός, μήκος δὲ γραμμῇ,
πλάτος δὲ ἐπιγάνεια, βάθος δὲ σῶμα. ἔτι τὰ μὲν λέγεται καθ' αὐτὰ 5
107 B. ποσὰ ἅττα, τὰ δὲ κατὰ συμβεβηκός, οἷον ἢ μὲν γραμμῇ ποσὸν τι καθ'

§. 15. ἦ] om. A.

§. 16. ὥσπερ] οἷς T. | ἐνδεχ. ἀλ. εἶναι] ἐνδ. ἀλ. ἤδη AB Bess. Vet ;
sed Alex. vulgatam scripturam sequitur 712, b, 25. 33.

§. 17. τῇ] om. A et Alex. in paraphr. 712, b, 28, 31 et Ascl. 713, a, 24.

§. 18. τὰ δυνατὰ] τὰ om. A. | μία] om. Alex. in paraphr. 712, b, 38 ;
unde vulgata scriptura origines traxerit, intelligitur ex eo, quod refert Asclepius,
in aliis exemplaribus πρὸς τὴν πρώτην, in aliis πρὸς τὴν μίαν scriptum exhiberi
713, a, 27. Interpretes latini vulgatum textum reddunt. | ἦ] ἢ E.

§. 19. τῷ τὰ μὲν] τὰ μὲν τῷ TSylb. | μὴ ἔχειν] τῷ μὴ ἔχειν ET Ald.
et Ascl. in paraphr. 713, a, 31. | τὰ δὲ ὡδὶ] τὰ δὲ τῷ ὡδὶ scribi vult Sylb.,
ad Bessarionis versionem protocans.

§. 20. ἑρως] om. Ald. | ἦ] ἢ E.

§. 1. ἐν τῇ] ἐν τῇ E. | τὸδε τῇ] τῇ om. F B B Alex. 713, a, 36. 44.

§. 4. τὸ πεπ.] τὸ om. A.

§. 5. εἰ αὐτό] αὐτό A.

- 6 εαυτό, τὸ δὲ μουσικὸν κατὰ συμβεβηκός. τῶν δὲ καθ' αὐτὰ τὰ μὲν κατ' οὐσίαν ἐστίν, οἷον ἡ γραμμὴ ποσὸν τι (ἐν γὰρ τῇ λόγῳ τῇ τί ἐστι λέγοντι τὸ ποσὸν τι ὑπάρχει), τὰ δὲ πάθῃ καὶ ἔξω τῆς τοιαύτης ἐστὶν οὐσίας, οἷον τὸ πολὺ καὶ τὸ ὀλίγον, καὶ μακρὸν καὶ βραχύ, καὶ πλατὺ καὶ στενόν, καὶ βαθὺ καὶ ταπεινόν, καὶ βαρὺ καὶ κοῦφον, καὶ τἄλλα
- 7 τὰ τοιαῦτα. ἐστὶ δὲ καὶ τὸ μέγα καὶ τὸ μικρόν, καὶ τὸ μεῖζον καὶ ἔλαττον, καὶ καθ' αὐτὰ καὶ πρὸς ἄλληλα λεγόμενα, τοῦ ποσοῦ πάθῃ
- 8 καθ' αὐτὰ μεταφίρεται μέντοι καὶ ἐπ' ἄλλα ταῦτα τὰ ὀνόματα. τῶν δὲ κατὰ συμβεβηκός λεγομένων ποσῶν τὸ μὲν οὕτως λέγεται ὥσπερ ἐλέχθη ὅτι τὸ μουσικὸν ποσὸν καὶ τὸ λευκὸν τῷ εἶναι ποσόν τι ὡς ὑπάρχεισι, τὰ δὲ ὡς κινήσεις καὶ χρόνους· καὶ γὰρ ταῦτα πᾶσι ἅπτα λέγεται καὶ συνεχῇ τῇ ἐκείνα διαιρετὰ εἶναι ὥς ἐστὶ ταῦτα πάθῃ. λέγω δὲ ὅ
- 9 τὸ κινούμενον ἀλλ' ὃ ἐκινήθη· τῇ γὰρ ποσὸν εἶναι ἐκεῖνο καὶ ἡ κίνησις ποσῇ, ὃ δὲ χρόνος τῇ ταύτῃ.

Cap. 14.

- 1 Τὸ ποιὸν λέγεται εἶνα μὲν τρόπον ἢ διαφορὰ τῆς οὐσίας οἷον ποιόν τι ἄνθρωπος ζῶον ὅτι δίπνῃ, ἵππος δὲ τετράπνῃ· καὶ κύκλος ποιόν τι σχῆμα ὅτι ἀγώνιον, ὡς τῇ διαφορᾷ τῆς κατὰ τὴν οὐσίαν ποιότητος 1020^b
- 2 οὐσης. εἶνα μὲν δὲ τρόπον τῶτον λέγεται ἢ ποιότης διαφορὰ οὐσίας, εἶνα
- 3 δὲ ὡς τὰ ἀκίνητα καὶ τὰ μαθηματικά· ὥσπερ οἱ ἀριθμοὶ ποιοὶ τινες, οἷον οἱ σύνθετοι καὶ μὴ μόνον ἐφ' ἐν ὅντες ἀλλ' ὡς μίμημα τὸ ἐπίπεδον καὶ τὸ στερεόν (ἵτοι δ' εἰσὶν οἱ ποσάκις ποσοὶ ἢ ποσάκις ποσάκις ποσοί), καὶ ὅλως ὃ παρὰ τὸ ποσὸν ὑπάρχει ἐν τῇ οὐσίᾳ· οὐσία γὰρ 108^{5c}.

§. 6. καθ' αὐτὰ) καθ' αὐτό *Ab.* | τὸ ποσόν τι] τὸ om. *Ald.*, τι om. *Fb/Hb.* | ὑπάρχει] ἐνυπάρχει *Fb.* | τὸ ὀλίγον] τὸ om. *Ab.* | μακρὸν] τὸ μακρὸν *Ab.* | καὶ πλατὺ — καὶ βαρὺ] om. *E.*, tuetur *Alex.* | καὶ βαθὺ καὶ ταπεινόν] om. *Hb. Ab.*, agnoscit *Alex.* | καὶ βαρὺ καὶ κοῦφον] om. *Fb.*, agnoscit *Alex.* 714, a, 17. 715, b, 26. | τὰ τοιαῦτα] τὰ om. *Ab.*, habet *Alex.*

§. 7. τὸ μικρόν] τὸ om. *T.* | τὸ μεῖζον] τὸ om. *EAb.*, habet *Alex.* | ἔλαττον] τὸ ἔλαττον *Ab.* *Alex.* | μεταφίρεται] μεταφίρεται *Ab.* | μέντοι] μέντοι *Hb.*

§. 8. λέγεται] λέγονται *T.* | ὡς ὑπάρχεισι] ἐνυπάρχεισι *T.*

§. 9. λέγεται] λέγονται *T.* | ταῦτα πάθῃ] τὰ πάθῃ *Ab.*, ταῦτα sine πάθῃ *T.*; sed *Alex.* textum vulgatum agnoscit. | λέγω δὲ] λέγω δὲ *Hb.* | ὃ ἐκινήθη] ὡς ἐκινήθη *Fonseca*, equo motum est interpretes latini.

§. 1. ἡ διαφορὰ] αἱ διαφοραὶ *Ab.* | ποιόν τι] ποιόν ποι *T.* | ποιόν] ποιόν *T.* | οὐσης] om. *T.*

§. 3. ἡ ποσάκις ποσάκις ποσοὶ] οἱ ποσοὶ ποσάκις *Ald.* | τρεῖς εἰσὶν] τρεῖς εἰς *Fonseca.* | ἀλλ' ὃ] ἀλλ' ὃ δις ἢ τρεῖς ὃ *T.* | ἔξ extremum] om. *Ab/Hb.*

ἐκάστῳ τὸ ἅπαξ, οἷον τῶν εἴς ἃ ὁ δις ἢ τρις εἰσὶν ἀλλ' ὁ ἅπαξ· εἴς
 γὰρ ἅπαξ εἴς. ἔτι ὅσα πάθη τῶν κινουμένων οὐσιῶν, οἷον θερμότης 4
 καὶ ψυχρότης, καὶ λευκότης καὶ μελανία, καὶ βαρύντης καὶ κερφότης, καὶ
 ὅσα τοιαῦτα, καθ' ἃ λέγονται καὶ ἀλλοιοῦσθαι τὰ σώματα μεταβαλλόν-
 των. ἔτι κατ' ἀρετὴν καὶ κακίαν καὶ ὅλως τὸ κακὸν καὶ ἀγαθόν. 5
 σχεδὸν δὲ κατὰ δύο τρόπους λέγοιτ' αἱ τὸ ποιοῦν, καὶ τούτων ἓνα τὸν 6
 κυριώτατον· πρῶτον μὲν γὰρ ποιότης ἢ τῆς ὁσίας διαφορά. ταύτης δέ 7
 τι καὶ ἡ ἐν τοῖς ἀριθμοῖς ποιότης μέρος· διαφορὰ γὰρ τις ὁσιῶν, ἀλλ'
 ἡ οὐ κινουμένων ἢ οὐκ ἢ κινούμενα. τὰ δὲ πάθη τῶν κινουμένων ἢ κινέ- 8
 μενα, καὶ αἱ τῶν κινήσεων διαφοραί. ἀρετὴ δὲ καὶ κακία τῶν παθη- 9
 μάτων μέρος τι· διαφορὰς γὰρ δηλῶσι τῆς κινήσεως καὶ τῆς ἐνεργείας,
 καθ' ἃς ποιοῦσιν ἢ πάσχειν καλῶς ἢ φαύλως τὰ ἐν κινήσει ὄντα· τὸ
 μὲν γὰρ ὡδὶ δυνάμενον κινῆσθαι ἢ ἐνεργεῖν ἄγαθόν, τὸ δ' ὡδὶ καὶ
 ἐναντίως μοχθηρόν. μάλιστα δὲ τὸ ἀγαθὸν καὶ κακὸν σημαίνει τὸ 10
 ποιοῦν ἐπὶ τοῖς ἐμψύχων, καὶ τέτων μάλιστα ἐπὶ τοῖς ἔχουσι προαίρεσιν.

Cap. 15.

Πρὸς τι λέγεται τὰ μὲν ὡς διπλάσιον πρὸς ἡμισιν καὶ τριπλάσιον 1
 πρὸς τετραμόριον, καὶ ὅλως πολλαπλάσιον πρὸς πολλοσημόριον καὶ ὑπερέ-
 χον πρὸς ἐπιερχόμενον· τὰ δ' ὡς τὸ θερμοτικὸν πρὸς τὸ θερματὸν καὶ 2
 τὸ τηρικὸν πρὸς τὸ τηρόν, καὶ ὅλως τὸ ποιητικὸν πρὸς τὸ παθητικόν·
 τὰ δ' ὡς τὸ μετρητὸν πρὸς τὸ μέτρον καὶ ἐπιστητὸν πρὸς ἐπιστήμην 3
 καὶ αἰσθητὸν πρὸς αἰσθησιν. λέγεται δὲ τὰ μὲν πρῶτα κατ' ἀριθμόν, 4

§. 4. καθ' ἃ | καθ' ὅσα Ab. | καὶ ἀλλοιοῦσθαι | καὶ om. Ab, ponit Alex.
 in paraphr. 715, b, 24.

§. 6. δὴ | δι T.

§. 7. ταύτης δέ τι | ταύτης δέ τις TAb. | κινούμενα | κινουμένων T Ald.;
 sed Alex. κινόμενα 715, b, 40.

§. 8. καὶ αἱ τῶν | αἱ om. Ab.

§. 9. ἐν κινήσει | ἐν τῇ κιν. T Ald. | τὸ μ. γ. ὡ. δυνάμενον | τὰ μ.
 γ. ὡ. δυνάμει T.

§. 10. κακόν | τὸ κακόν ET Ald.

§. 1. πρὸς ἡμισιν | πρὸς τὸ ἡμ. Ab Ald. | τετραμόριον | τὸ τε. Ald. |
 πολλαπλάσιον | τὸ πολλαπλ. Ab. | πολλοσημόριον | τὸ πολλος. EAb Ald. |
 ὑπερεχόμενον | τὸ ὑπερχ. Ab.

§. 2. τὸ primum | om. ET Ald., πρὸς τὸ Ab. | τὸ secundum, tertium,
 quartum | om. T Ald.

§. 3. ἐπιστητόν | τὸ ἐπισ. TAb Ald.

§. 4. ὠρισμένως | ὠρισμένον EAb; Alex. cum reliquis libris ὠρισμένως

ἢ ἀπλῶς ἢ ὀρισμένως πρὸς αὐτὰς ἢ πρὸς ἕν, οἷον τὸ μὲν διπλάσιον 109 B.
 πρὸς ἕν ἀριθμὸς ὀρισμένος, τὸ δὲ πολλαπλάσιον κατ' ἀριθμὸν πρὸς ἕν,
 5 ἐκ ὀρισμένου δέ, οἷον τότδε ἢ τότδε. τὸ δὲ ἡμιόλιον πρὸς τὸ ὑφημιόλιον 1021 A
 κατ' ἀριθμὸν πρὸς ἀριθμὸν ὀρισμένον· τὸ ἐπιμόριον πρὸς τὸ ὑπεπιμόριον
 6 κατὰ ἀόριστον, ὥσπερ τὸ πολλαπλάσιον πρὸς τὸ ἕν. τὸ δ' ἐπερχόν
 πρὸς τὸ ἐπερχόμενον ὅλως ἀόριστον κατ' ἀριθμὸν· ὁ γὰρ ἀριθμὸς σύμ-
 μετρος, κατὰ μὴ σύμμετρον δὲ ἀριθμὸν λήγεται· τὸ γὰρ ἐπερχόν πρὸς
 τὸ ἐπερχόμενον τοσοῦτόν τε ἔστι καὶ ἔτι· τῷτο δ' ἀόριστον· ὁπότερον
 7 γὰρ ἔτιχαι ἔστιν, ἢ ἴσον ἢ οὐκ ἴσον. ταῦτά τε οὖν τὰ πρὸς τι πάντα
 κατ' ἀριθμὸν λήγεται καὶ ἀριθμοῦ πύθι, καὶ ἔτι τὸ ἴσον καὶ ὅμοιον
 8 καὶ ταῦτό κατ' ἄλλον τρόπον· κατὰ γὰρ τὸ ἕν λήγεται πάντα. ταῦτά
 μὲν γὰρ ὡς μία ἢ οὐσία, ὅμοια δ' ὡς ἡ ποιότης μία, ἴσα δὲ ὡς τὸ
 ποσόν ἔν. τὸ δ' ἕν τοῦ ἀριθμοῦ ἀρχὴ καὶ μέτρον, ὥστε ταῦτα μὲν
 9 πάντα πρὸς τι λήγεται κατ' ἀριθμοὺς μὲν, οὐ τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον. τὰ
 δὲ ποιητικὰ καὶ παθητικὰ κατὰ δύναμιν ποιητικὴν καὶ παθητικὴν καὶ
 ἐνεργείας τῶν τῶν δυνάμεων, οἷον τὸ θερματικὸν πρὸς τὸ θερματόν,
 ὅτι δύναιται, καὶ πάλιν τὸ θερμικὸν πρὸς τὸ θερμαινόμενον καὶ τὸ
 10 τέμνον πρὸς τὸ τεμνόμενον, ὡς ἐνεργῶντα. τῶν δὲ κατ' ἀριθμὸν οὐκ
 εἰσὶν ἐνέργειαι ἀλλ' ἢ ὅν τρόπον ἕν ἐτέρους εἰρηται· αἱ δὲ κατὰ κίνησιν

716, b, 18. | αὐτὸς ἢ πρὸς ἕν] αὐτὸν ἢ πρὸς ἕνα Bb. | πρὸς ἕν ἀριθμὸς
 ὀρισμένος, τὸ δὲ πολλαπλάσιον] om. T. | ὀρισμένως] ὀρισμένος πρὸς
 ἕν Ab.

§. 5. ὀρισμένον] ὀρισμένης T. | ἀόριστον] ἀορίστου Ab, ἀορίστου E.

§. 6. ἀριθμὸς σύμμετρος] ἀριθμὸς σύμμετρον B; Alex. vulgatum
 scripturam reddit 717, b, 7. 29. | μὴ σύμμετρον] μὴ om. T. | ἀριθμὸν]
 ἀριθμὸς οὐ Ab. | λήγεται] λήγεται E. B. Vel. Deinde ἐκείνο ante λήγεται
 eticidisse opinatur Fonseca. Sed Alexander et in lemmate et in paraphrasi eadem
 praebet, quae vulgo leguntur: κατὰ μὴ σύμμετρον δὲ ἀριθμὸν λήγεται 717, b,
 9. 17., neque alium textum indicat versio Bessarionis. | τὸ γὰρ] τὸ δὲ B. |
 καὶ ἔτι] καὶ om. B, καὶ ἔτι τῷτο T. | τῷτο δ'] τῷτο δ' ἔστι Alex. in lemm. |
 ἢ ἴσον] ἢ om. B, ponit Alex. 717, b, 21.

§. 7. ταῦτά τε ἔν] τε om. T. B. | πάντα] ἅπαντα ET Ald. | κατ'
 ἄλλον τρόπον] κατ' om. Ab. | πάντα, ταῦτά μὲν γὰρ ὡς] πάντα ταυτά.
 τὸ μὲν γὰρ ταῦτό ὡς B.

§. 8. ἡ οὐσία] ἡ om. Ab et Alex. 718, a, 17. | ὅμοια δ' ὡς ἡ ποιότης
 μία] haec verba post ποσόν ἕν ponit Ab. | ταῦτα μὲν πάντα] μὲν add. Ab,
 qui locum ita exhibet ταῦτα μὲν τὰ πρὸς τι πάντα.

§. 9. ποιητικὴν] ποιητικὴν τε T Ald. | καὶ πάλιν — θερμαινόμε-
 νον] om. Bb.

§. 10. κίνησις] δύναμιν E.

ἐνέργειαι ἐχ' ὑπάρχουσιν. τῶν δὲ κατὰ δύναμιν καὶ κατὰ χρόνους ἤδη 11
 110 Br. λέγονται πρὸς τι, οἷον τὸ πεποιηκὸς πρὸς τὸ πεποιημένον καὶ τὸ ποιῆσον
 πρὸς τὸ ποιησόμενον. οὕτω γὰρ καὶ πατήρ νῦν λέγεται πατήρ· τὸ μὲν 12
 γὰρ πεποιηκός, τὸ δὲ πεπονθός τί ἐστιν. ἔτι ἕνα κατὰ στερήσιν δυ- 13
 νάμεως, ὥσπερ τὸ ἀδύνατον καὶ ὅσα ἔτω λέγεται, οἷον τὸ ἀόρατον.
 τὰ μὲν οὖν κατ' ἀριθμὸν καὶ δύναμιν λεγόμενα, πρὸς τι πάντα ἐστὶ 14
 πρὸς τι τῷ ὅπερ ἐστὶν ἄλλου λέγεσθαι αὐτὸ ὃ ἐστίν, ἀλλὰ μὴ τῷ ἄλλο
 πρὸς ἐκεῖνο· τὸ δὲ μετρητὸν καὶ τὸ ἐπιστιγνόν καὶ τὸ διανοητὸν τῷ 15
 ἄλλο πρὸς αὐτὸ λέγεσθαι πρὸς τι λέγονται. τὸ τε γὰρ διανοητὸν
 σημαίνει ὅτι ἐστὶν αὐτοῦ διάνοια, οὐκ ἔστι δ' ἡ διάνοια πρὸς τῷτο 16
 οὐ ἐστὶ διάνοια· δις γὰρ ταυτὸν εἰρημένον ἂν εἴη. ὁμοίως δὲ καὶ
 1021^b τινός ἐστιν ἡ ὄψις ὄψις, ἐχ' οὐ ἐστὶν ὄψις· καίτοι γ' ἀληθὲς τοῦτο
 εἰπεῖν· ἀλλὰ πρὸς χρῶμα ἢ πρὸς ἄλλο τι τοιοῦτον. ἐκείνως δὲ δις
 ταυτὸν λεχθήσεται, ὅτι ἐστὶν ὄψις οὐ ἐστὶν ἡ ὄψις. τὰ μὲν οὖν 17
 καθ' ἐαυτὰ λεγόμενα πρὸς τι τὰ μὲν ἔτω λέγεται, τὰ δὲ ἂν τὰ γένη
 αὐτῶν ἢ τοιαῦτα, οἷον ἡ ἱατρικὴ τῶν πρὸς τι ὅτι τὸ γένος αὐτῆς ἡ
 ἐπιστήμη δοκεῖ εἶναι τῶν πρὸς τι. ἔτι καθ' ὅσα τὰ ἔχοντα λέγεται 18
 πρὸς τι, οἷον ἰσότης ὅτι τὸ ἴσον, καὶ ὁμοιότης ὅτι τὸ ὅμοιον. τὰ δὲ 19
 κατὰ συμβεβηκός, οἷον ἄνθρωπος πρὸς τι ὅτι συμβέβηκεν αὐτῷ διπλασίῳ
 εἶναι, τῷτο δ' ἐστὶ τῶν πρὸς τι· ἢ τὸ λευκόν, εἰ τῷ αὐτῷ συμβέβηκε
 διπλασίῳ καὶ λευκῷ εἶναι.

C a p. 16.

Τέλειον λέγεται ἐν μὲν οὐ μὴ ἔστιν ἔξω τι λαβεῖν μηδὲ ἐν μόριον, 1

§. 11. πρὸς τι] τὰ πρὸς τι T Ald.

§. 12. πατήρ] ὁ πατήρ T.

§. 13. ἔτι] ἔτι δ' Hb.

§. 14. πρὸς τι τῷ] πρὸς τι om. T. | ὅπερ] ἄπερ Hb. | ὃ ἐστίν] ὅπερ
 ἐστίν Hb, ὃ om. Ald. | ἄλλο] ἄλλος Ald. | τὸ διανοητὸν] τὸ om. ET. | ἄλλο]
 ἄλλα Hb, ἄλλος Ald. | πρὸς αὐτὸ] πρὸς om. Ab, πρὸς αὐτὰ Ald. | λέγονται]
 λέγεται Ald., ἂ λέγονται Ab.

§. 15. ὅτι] ὅ T. | τῷτο] τὸ E.

§. 16. ὄψις ὄψις] ὄψις alterum om. Ald. | ἢ ἐστίν ὄψις] ἢ ἐστίν ἡ ὄψις
 FbHb Alex. 719, b, 5. | καίτοι γ'] γ' add. E. | χρῶμα] τὸ χρῶμα Fb. | ὅτι]
 om. Ab. | ὄψις] ἡ ὄψις Hb, om. Ab. | ἡ ὄψις] ἡ om. FbHb Alex. 719, b, 7.

§. 17. ἡ ἱατρικὴ] ἡ om. Ab.

§. 18. ἰσότης] ἡ ἰσ. Ab.

§. 19. ἄνθρωπος] ὁ ἀνθ. AbHb; sed Alex. 720, b, 15 articulum non
 agnoscit. | εἰ] ἢ Ab.

§. 1. τέλειον] τὸ τέλειον Ab. | μηδὲ ἐν] μηδὲν T, μηδὲν E. | ὃ χρο-
 νος] ὃ add. ET. | ἔξω] ἔξω τι Ald. | τινὰ ὅς ἐστι] ὡς τῷτο T.

οἷον ὁ χρόνος τέλειος ἐκάστου ἔτος οὐ μὴ ἔστιν ἔξω λαβεῖν χρόνον τινα
 2 ὃς τοῦτον μέρος ἰστί τοῦ χρόνου. καὶ τὸ κατ' ἀρετὴν καὶ τὸ τῷ εὖ
 μὴ ἔχον ὑπερβολὴν πρὸς τὸ γένος, οἷον τέλειος ἰατρός καὶ τέλειος ἀνλη-
 3 τής, ὅταν κατὰ τὸ εἶδος τῆς οἰκείας ἀρετῆς μηδὲν ἑλλείπωσιν. οὕτω 111 B.
 δὲ μεταφέροντες καὶ ἐπὶ τῶν κακῶν λέγομεν σκυοφάντην τέλειον καὶ
 κλέπτην τέλειον, ἐπειδὴ καὶ ἀγαθοὺς λέγομεν αὐτούς, οἷον κλέπτην ἀγα-
 4 θόν καὶ σκυοφάντην ἀγαθόν. καὶ ἡ ἀρετὴ τελειώσῃ τις ἕκαστον γὰρ
 τότε τέλειον καὶ οὐσία πᾶσα τότε τελεία, ὅταν κατὰ τὸ εἶδος τῆς οἰκείας
 5 ἀρετῆς μηδὲν ἑλλείπῃ μόριον τῷ κατὰ φύσιν μεγέθους. ἔτι οἷς ὑπάρχει
 τὸ τέλος σπουδαῖον, ταῦτα λέγεται τέλεια· κατὰ γὰρ τὸ ἔχειν τὸ τέλος
 6 τέλεια. ὥστ' ἐπὶ τὸ τέλος τῶν ἐσχάτων τί ἐστι, καὶ ἐπὶ τὰ φαῦλα
 μεταφέροντες λέγομεν τελείως ἀπολωλέναι καὶ τελείως ἐφθάρθαι, ὅταν
 7 μηδὲν ἑλλείπῃ τῆς φθορᾶς καὶ τοῦ κακῷ ἀλλ' ἐπὶ τῷ ἐσχίστῳ ἤ. διὸ
 καὶ ἡ τελειότης κατὰ μεταφορὰν λέγεται τέλος, ὅτι ἄμωγ ἐσχάτα. τέλος
 8 δὲ καὶ τὸ οὐ ἔνεκα ἔσχατον. τὰ μὲν οὖν καθ' αὐτὰ λεγόμενα τέλεια
 τοσαυταῶς λέγεται, τὰ μὲν τῷ κατὰ τὸ εὖ μηδὲν ἑλλείπειν μηδ' ἔχειν
 9 ὑπερβολὴν μηδὲ ἔξω τι λαβεῖν, τὰ δ' ὅλως κατὰ τὸ μὴ ἔχειν ὑπερβολὴν
 ἐν ἐκάστῳ γένει μηδ' εἶναι τι ἔξω· τὰ δὲ ἄλλα ἤδη κατὰ ταῦτα τῷ ἢ 1022·
 ποιεῖν τι τοιούτων ἢ ἔχειν ἢ ἀρμόττειν τοῦτο ἢ ἄμωγ γέ πως λήγεσθαι
 πρὸς τὰ πρῶτως λεγόμενα τέλεια.

§. 2. καὶ τὸ κατ' | καὶ τὰ κατ' Ab Vel. | τὸ τῷ εὖ | τῷ om. AbFb. |
 μὴ ἔχον | μὴ ἔχοντι δ' Ab, om. T. | πρὸς τὸ | πρὸς τι Ald. | ἑλλείπωσιν |
 ἑλλίπωσιν Ab.

§. 3. λέγομεν σκυοφ. | λέγομεν αὐτοὺς σικ. Ald.

§. 4. καὶ ἡ ἀρετὴ τελειώσῃ τις | om. Ab. | τέλειον | τελειόν τι Ab. |
 οὐσία | ἡ οὐσία Ald. | πᾶσα τότε | τότε om. Ab.

§. 5. κατὰ γὰρ τὸ ἔχειν τὸ τέλος τελεία | om. T. | τὸ τέλος | τὸ
 om. E Ald.

§. 6. ἐπὶ | ἐπειδὴ T. | ἑλλείπῃ | ἑλλίπῃ Ab. | τῷ ἐσχίστῳ | τῷ ἐσχίστῳ
 AbFb Alex. in paraphr. 721, a, 59., τῶν ἐσχάτων T. | ἢ | δ' ἢ E.

§. 8. τὰ μὲν τῷ | τῷ om. T. | μηδὲ ἔξω — ὑπερβολὴν | om. Ald. |
 ἐν ἐκάστῳ | ἐν ἐκ. T. | ἔξω, τὰ δὲ ἄλλα ἤδη | ἔξ ὧν τὰ ἄλλα εἶδη T.

§. 9. κατὰ ταῦτα | καθ' αὐτὰ ET, κατ' αὐτὰ interpretes latini, οὐ καθ'
 αὐτὰ Ald. | τοῦτο | τοῦτο ET Bess. Vel. | ἄμωγ | ἄλλως codices. Sed Bekkeri
 emendatio fidem accipit ex hac Alexandri interpretatione: ἡ ὅπως οὖν φησὶ λή-
 γουσθαι πρὸς τὰ πρῶτως λεγόμενα τέλεια 721, b, 27. Vetus interpres vertit:
 valiqualliter.

Cap. 17.

Πείρας λέγεται τὸ ἔσχατον ἐκάστον καὶ οὐ ἔξω μηθὲν ἔστι λαβεῖν 1
 πρώτῃ, καὶ οὐ ἔσω πάντα πρώτον, καὶ ὁ ἄν ἢ εἶδος μεγέθους ἢ ἔχον 2
 τος μίγεθος, καὶ τὸ τέλος ἐκάστον. τοιούτων δ' ἐφ' ὃ ἡ κίνησις καὶ ἡ
 πρᾶξις, καὶ ἡ ἀφ' οὗ. ὅτι δὲ ἄμῃω καὶ ὡς οὐ καὶ ἐφ' ὃ, καὶ τὸ 2
 οὐ ἔνεκα, καὶ ἡ ἑστία ἢ ἐκάστον, καὶ τὸ τί ἦν εἶναι ἐκάστω· τῆς γνώ- 3
 112 Br. σως γὰρ τῷτο πείρας· εἰ δὲ τῆς γνώσεως, καὶ τῷ πράγματος. ὥστε 3
 φανερόν ὅτι ὅσαχῶς τε ἡ ἀρχὴ λέγεται, τοσαυταχῶς καὶ τὸ πείρας, καὶ
 ἔτι πλειοναχῶς· ἡ μὲν γὰρ ἀρχὴ πείρας τι, τὸ δὲ πείρας οὐ πᾶν ἀρχή.

Cap. 18.

Τὸ καθ' ὃ λέγεται πολλαχῶς, εἶνα μὲν τρόπον τὸ εἶδος καὶ ἡ ἑστία 1
 ἐκάστον πράγματος, οἷον καθὸ ἀγαθός, αὐτὸ ἀγαθόν, εἶνα δὲ ἐν ᾧ 2
 πρώτῃ πίνυμι γίγνεσθαι, οἷον τὸ χρώμα ἐν τῇ ἐπιφανείᾳ. τὸ μὲν οὖν 2
 πρώτως λεγόμενον καθὸ τὸ εἶδος ἐστὶ, δευτέρως δὲ ὡς ἡ ὕλη ἐκάστον καὶ τὸ 3
 ὑποκείμενον ἐκάστῳ πρῶτον. ὅλως δὲ τὸ καθὸ ἰσαχῶς καὶ τὸ αἴτιον ὑπάρξει· 3
 κατὰ τί γὰρ ἐλήλυθεν ἢ οὐ ἔνεκα ἐλήλυθε λέγεται, καὶ κατὰ τί παραλε- 4
 λόγισται ἢ συλλελογίσται, ἢ τί τὸ αἴτιον τῷ συλλογισμῷ ἢ παραλογισμοῦ. 4
 ἔτι δὲ τὸ καθὸ τὸ κατὰ θείαν λέγεται, καθὸ ἔζηκεν ἢ καθὸ βαδίζει· 4
 πάντα γὰρ ταῦτα θείαν σημαίνει καὶ τόπον. ὥς καὶ τὸ καθ' αὐτὸ 5
 πολλαχῶς ἀνάγκη λέγεσθαι. ἐν μὲν γὰρ καθ' αὐτὸ τὸ τί ἦν εἶναι ἐκάστῳ, 5
 οἷον ὁ Καλλίας καθ' αὐτὸν Καλλίας, καὶ τὸ τί ἦν εἶναι Καλλία· ἐν δὲ 6
 ὅσα ἐν τῷ τί ἐστὶν ὑπάρχει, οἷον ζῶον ὁ Καλλίας καθ' αὐτόν. ἐν γὰρ 6
 τῷ λόγῳ ἐνυπάρχει τὸ ζῶον· ζῶον γὰρ τι ὁ Καλλίας. ἔτι δὲ εἰ ἐν 7
 αὐτῷ δίδεκεται πρώτῳ ἢ τῶν αὐτῶ τινί, οἷον ἡ ἐπιφάνεια λευκὴ καθ' 7
 αὐτήν, καὶ ζῆ ὁ ἄνθρωπος καθ' αὐτόν· ἢ γὰρ ψυχὴ μέρος τι τῷ ἀν-

§. 1. τὸ ἔσχατον] τότε ἔσχ. A. | καὶ ἔξω πάντα πρώτῃ] om. ET. | τοιούτων] τόγῳ Fb Alex. 722, a, 39.

§. 2. ὅτι] ὅτι T. | ἀφ' ἢ ἐφ' T. | ἢ ἐκάστον] ἢ add. EAb.

§. 2. δευτέρως] δεύτερον AHB. | ὡς ἡ ὕλη] ἢ ὕλη ὡς A.

§. 3. ὅλως δὲ] ὅλως δὲ καὶ T. | ὑπάρξει] ὑπάρχει Fb. | ἢ οὐ ἔνεκα] ἢ om. A. | ἢ τί] ἢ ὅτι ET Ald.

§. 4. ἔτι δὲ] δὲ add. EAb. | θείαν σημαίνει καὶ τόπον] τόπον σημαίνει καὶ θείαν AHB.

§. 5. καθ' αὐτόν Καλλίας] add. A et Alex. in paraphr. 723, b, 11. | Καλλία] καλλίαν T Ald. | καθ' αὐτόν] καθ' αὐτό Ald. | ἐν] ἐν Ald.

§. 7. ἐν] ἐν A. | ἐν αὐτῷ] ἐν τῷ αὐτῷ Ald. | πρώτῃ] πρώτῳ Ald. | ζῆ] ζῶον ET Ald.; Alex. cum reliquis libris ζῆ 723, b, 25.

- 8 θρώπε, ἐν ᾗ πρώτη τὸ ζῆν. ἔτι οὐ μὴ ἐσιν ἄλλο αἴτιον. τῷ γὰρ ἀν-
 9 θρώπε πολλά αἴτια, τὸ ζῶον, τὸ δίπνον· ἀλλ' ὁμως καθ' αὐτὸν ἀνθρο-
 πος ὁ ἀνθρωπὸς ἐστίν. ἔτι ὅσα μόνῳ ὑπάρχει καὶ ἡ μόνον· διὸ τὸ 113Br.
 κχωρισμένον καθ' αὐτό.

C a p. 19.

Διάθεσις λέγεται τοῦ ἔχοντος μέρη τάξεις, ἡ κατὰ τόπον ἢ κατὰ 1022b
 δύναμιν ἢ κατ' εἶδος· θέσιν γὰρ δεῖ τινὰ εἶναι, ὥσπερ καὶ τοῦνομα
 δηλοῖ ἢ διάθεσις.

C a p. 20.

- 1 Ἔξις δὲ λέγεται ἓνα μὲν τρόπον οἷον ἐνέργειά τις τοῦ ἔχοντος καὶ
 ἐχομένου, ὥσπερ πρᾶξις τις ἢ κίνησις· ὅταν γὰρ τὸ μὲν ποιῇ τὸ δὲ ποιῇται,
 2 ἐστὶ ποίησις μεταξύ. οὕτω καὶ τοῦ ἔχοντος ἐσθῆτα καὶ τῆς ἐχομένης
 3 ἐσθῆτος ἐστὶ μεταξύ ἔξις. ταύτην μὲν οὖν φανερόν ὅτι οὐκ ἐνδέχεται
 ἔχειν ἔξιν· εἰς ἀπειρον γὰρ βαδιέται, εἰ τοῦ ἐχομένου ἐστὶ ἔχειν τὴν
 4 ἔξιν. ἄλλον δὲ τρόπον ἔξις λέγεται διάθεσις καθ' ἣν ἢ εὖ ἢ κακῶς
 διακείμεται τὸ διακείμενον, καὶ ἡ καθ' αὐτὸ ἢ πρὸς ἄλλο, οἷον ἡ ὑγίεια
 5 ἔξις τις· διάθεσις γὰρ ἐστὶ τοιαύτη. ἔτι ἔξις λέγεται ἂν ἢ μόνον δια-
 θέσεως τοιαύτης· διὸ καὶ ἡ τῶν μερῶν ἀρετὴ ἔξις τις ἐστίν.

C a p. 21.

- 1 Πάθος λέγεται ἓνα μὲν τρόπον ποιότης καθ' ἣν ἀλλοιοῦσθαι ἐνδέχεται, οἷον
 τὸ λευκὸν καὶ τὸ μέλαν, καὶ γλυκὺ καὶ πικρὸν, καὶ βαρύντης καὶ κερφότης,
 καὶ ὅσα ἄλλα τοιαῦτα· ἓνα δὲ αἱ τούτων ἐνέργειαι καὶ ἀλλοιώσεις ἦδη.

§. 8. ἐσιν ἄλλο] ἐστὶ τι ἄλλο E, ἐσιν ἐν τι ἄλλο T, ἐσιν ἄλλο ἐν τι Ald.
 Alexandri paraphrasis nostram scripturam exprimit 723, b, 31.

§. 9. ἡ μόνον] ἡ μόνῳ Ald. | διὸ τὸ κχωρισμένον] γρ. διότι ὡρι-
 σμένον margo E, γρ. διὸ τὸ κχωρισμένον Alex. 724, a, 10. Sed Alex. ipse vul-
 gatam sequitur 724, a, 7.

Cap. 19. τόπον] τὸν τόπον Ab. | καὶ] om. EAbHb, ponit Alex. in lemm.
 724, a, 27., et expriment interpretes latini.

Cap. 20. §. 1. ἔξις δὲ] δὲ om. Ab.

§. 3. ἔχειν ἔξιν] ἔχειν τὴν ἔξιν ET Ald.

§. 4. ἡ εὖ] ἡ add. Ab. | καὶ ἡ] καὶ om. Ab.

§. 5. ἂν] ἐάν Ab. | τοιαύτης] τοιαύτη Ab. | τίς] om. T.

Cap. 21. §. 1. πάθος] πάθος δὲ T, πάθος μὲν Ald. | τὸ μέλαν] τὸ om. Ab.

ἔτι τέτων μάλλον αἱ βλαβεραὶ ἀλλοιώσεις καὶ κινήσεις, καὶ μάλιστα αἱ λυπηραὶ βλάβαι. ἔτι τὰ μεγέθη τῶν συμφορῶν καὶ λυπηρῶν πάθῃ λέγεται.

C a p. 22.

Στέρησις λέγεται ἵνα μὲν τρόπον ἂν μὴ ἔχῃ τι τῶν πεφυκότων ἔχειν, 1
 σθαι, κἂν μὴ αὐτὸ ἢ πεφυκὸς ἔχειν, οἷον φετὸν ὀμμάτων ἰστερῆσθαι
 114 Br. λέγεται. ἵνα δὲ ἂν πεφυκὸς ἔχειν, ἢ αὐτὸ ἢ τὸ γένος, μὴ ἔχῃ, οἷον 2
 ἄλλως ἄνθρωπος ὁ τυφλὸς ὄψεως ἰστερῆται καὶ ἀσπάλαξ· τὸ μὲν κατὰ 3
 τὸ γένος, τὸ δὲ καθ' αὐτό. ἔτι ἂν πεφυκὸς καὶ ὅτε πέφυκεν ἔχειν μὴ 4
 ἔχῃ· ἢ γὰρ τυφλότης στέρησις τις, τυφλὸς δ' οὐ κατὰ πᾶσαν ἡλικίαν, 5
 ἀλλ' ἐν ἣ πέφυκεν ἔχειν, ἂν μὴ ἔχῃ. ὁμοίως δὲ καὶ ἐν ᾧ ἂν ἢ καὶ 6
 καθ' ὃ καὶ πρὸς ὃ, καὶ ὡς ἂν μὴ ἔχῃ πεφυκός. ἔτι ἡ βίαία ἐκάστου 7
 ἀφαιρέσις στέρησις λέγεται. καὶ ὅσα καὶ δὲ αἱ ἀπὸ τοῦ ᾧ ἀποφάσεις 8
 λέγονται, τοσανταχῶς καὶ αἱ στέρησεις λέγονται· ἄνισον μὲν γὰρ τῷ 9
 μὴ ἔχειν ἰσότητα πεφυκὸς λέγεται, ἀόρατον δὲ καὶ τῷ ὅλως μὴ ἔχειν 10
 χροῶμα καὶ τῷ φαύλως, καὶ ἄπην καὶ τῷ μὴ ἔχειν ὅλως πόδας καὶ τῷ 11
 1023* φαύλως. ἔτι καὶ τῷ μικρὸν ἔχειν, οἷον τὸ ἀπύρηνον· τὶτο δ' ἐστὶ τὸ 12
 φαύλως πως ἔχειν. ἔτι τῷ μὴ ῥαδίως ἢ τῷ μὴ καλῶς, οἷον τὸ ἀτμη- 13
 τον οὐ μόνον τῷ μὴ τίμνεσθαι ἀλλὰ καὶ τῷ μὴ ῥαδίως ἢ μὴ καλῶς. 14
 ἔτι τῷ πάντῃ μὴ ἔχειν· τυφλὸς γὰρ οὐ λέγεται ὁ ἑτερόφθαλμος ἀλλ' 15
 ὁ ἐν ἄμφοιν μὴ ἔχων ὄψιν. διὸ οὐ πᾶς ἀγαθὸς ἢ κακός, ἢ δίκαιος 16
 ἢ ἀδίκος, ἀλλὰ καὶ τὸ μεταξύ.

§. 2. βλάβαι] βλαβεραὶ ET, καὶ αἱ βλαβεραὶ Ald. Bessario, assentiente Vetere, ita vertit: vet maxime, quae tristes et noxae sunt. a [συμφορῶν] ἡδίων E. Vet.; sed Alex. nostram scripturam agnoscit 725, a, 2.

§. 1. στερίχοις] στέρησις μὲν T. [τῶν πεφ.] τῶν μὴ πεφ. ET Ald. [ἢ] ἢν E.

§. 2. ἀσπάλαξ] ὁ ἀσπ. Ald. [κατὰ τὸ γένος] τὸ add. ET. Hb.

§. 3. ὅτε] ὅ T.

§. 4. καὶ ἐν ᾧ ἂν ἢ] om. A, habet Alex. 725, a, 20. [καθ' ὃ] ἐὰν καθ' ὃ A. [ὡς ἂν] ἂν om. A, ponit Alex. Porro Casaubonus pro ὡς ἂν μὴ ἔχῃ πεφυκός scribi vult sic ἂν εἴη πεφυκός, ἂν μὴ ἔχῃ.

§. 5. τῷ quinquies] τὸ quinquies A. Hb.; sed Alex. Bekkeri scripturam tuetur 725, b, 2. 8. [ἰσότητα] om. A. [πεφυκός] πεφυκός ἔχειν γρ. Casaub. [καὶ τῷ φαύλως] καὶ τὸ φαύλως T, om. A. F. b. [πόδας] πόδα T.

§. 6. τῷ μικρόν] τὸ μ. A. Hb. [τὸ ἀπύρηνον] τὸν ἀπ. T. [τὸ φαύλως] τῷ φ. T.

§. 7. ἢ μὴ καλῶς] ἢ τῷ μὴ κ. ET Ald.

§. 8. τῷ] τὸ ET. A. F. b. Vet. [ἔχειν] ἔχον Hb.

§. 9. καὶ τὸ] om. A.

Cap. 23.

- 1 Τὸ ἔχειν λέγεται πολλαχῶς, ἵνα μὲν τρόπον τὸ ἄγειν κατὰ τὴν
αὐτοῦ φύσιν ἢ κατὰ τὴν αὐτοῦ ὁρμὴν, διὸ λέγεται πνευτός τε ἔχειν
2 τὸν ἀνθρώπον καὶ οἱ τύραινοι τὰς πόλεις καὶ τὴν ἐσθλῆτα οἱ ἀμπεχό-
3 μνοι. ἵνα δ' ἐν ᾧ ᾗ τι ὑπάρχη ὡς δικτικῶ, οἷον ὁ χαλκὸς ἔχει τὸ εἶδος τῷ
ἀνδριάντος καὶ τὴν ἰόσον τὸ σῶμα. ἵνα δ' ὡς τὸ περιέχον τὰ περιεχόμενα
ἐν ᾧ γάρ ἐστι περιεχόμενόν τι, ἔχισθαι ἐπὶ τοῦτου λέγεται, οἷον τὸ 113 B.
ἀγγεῖον ἔχειν τὸ ὑγρόν φαιμεν καὶ τὴν πόλιν ἀνθρώπων καὶ τὴν καὶ αὐτὰς
4 οὕτω δὲ καὶ τὸ ὅλον ἔχειν τὰ μέρη. ἔτι τὸ καλῶς κατὰ τὴν αὐτοῦ
ὁρμὴν τι κινεῖσθαι ἢ πράττειν ἔχειν λέγεται τοῦτο αὐτό, οἷον καὶ οἱ
κίονες τὰ ἐπικείμενα βάρη, καὶ ὡς οἱ ποιηταὶ τὸν Ἀτλαντα ποιοῦσι
τὸν οὐρανὸν ἔχειν ὡς συμπίσόντ' αὐ ἐπὶ τὴν γῆν, ὥσπερ καὶ τῶν φυσιο-
5 λόγων τινὲς φασιν. τοῦτον δὲ τὸν τρόπον καὶ τὸ συνέχον λέγεται ἂ
συνέχει ἔχειν, ὡς διαχωρισθέντα ἂν κατὰ τὴν αὐτοῦ ὁρμὴν ἕκαστον.
6 καὶ τὸ ἐν τινι δὲ εἶναι ὁμοιοτρόπως λέγεται καὶ ἐπομένως τῷ ἔχειν.

Cap. 24.

- 1 Τὸ ἐκ τίνος εἶναι λέγεται ἵνα μὲν τρόπον ἐξ οὗ ἐστὶν ὡς ὕλης,
καὶ τῷτο διχῶς, ἢ κατὰ τὸ πρῶτον γένος ἢ κατὰ τὸ ὑστατον εἶδος,
οἷον ἐστι μὲν ὡς ἅπαντα τὰ τεκτὰ ἐξ ὕδατος, ἐστὶ δ' ὡς ἐκ χαλκοῦ
2 ὁ ἀνδριάς. ἵνα δ' ὡς ἐκ τῆς πρώτης κινήσεως ἀρχῆς, οἷον ἐκ τίνος

§. 1. ἔχειν] ἔχιν δὲ Hb. | τρόπον] om. ET Hb, ponit Alex. in lemm. | ἄγειν] ἄγον B.

§. 2. ὑπάρχη] ὑπάρχοι Ald.

§. 3. τὸ περιέχον] τὰ περιέχοντα AB Alex. 726, a, 12. | τὰ] καὶ B. | περιεχόμενον] περιχον AB et, ut probabile est, Alex. 726, a, 13. | ὅλον ἔχειν] ὅλον ἔχει ET Ald. Bess.

§. 4. τῷτο αὐτό] τῷτο ταῦτα B. | Ἀτλαντα ποιοῦσι] ποιοῦσιν ἄλλ. BHb. | συμπίσόντ'] συμπίσων T, συμπίσοι T Fonseca, μὴ συμπίσοι T' codices Fonnsecac, μὴ συμπίσοι T Casaub. | καὶ] add. AB Alex. in paraphr. 726, a, 23. | φασιν] post φασιν add. B, ἄλλας δ' ἄρᾶν ἐν ἑνὶ ἔχει κρητηρῆς ἐπ' ἀνάγκης. Eundem versum Alexander affert in commentariis 726, a, 20., sed, ut videtur, ex suo.

§. 5. συνέχον] συνέχιν T Hb. | λέγεται ἂ συνέχει ἔχειν] ἔχιν λέγεται BHb.

§. 6. ὁμοιοτρόπως] ὁμοτρόπως ET.

§. 1. ὡς ἐκ] ὡς ἐκ AB.

§. 2. ὡς] om. ET. | τῆς πρώτης κινήσεως ἀρχῆς] τῷ πρώτῳ κινήσαντος ABb. Eandem scripturam ante oculos habuisse videtur Alex. 726, b, 8. | ἐκ τίνος ἢ μάχη; ἐκ λοιδορίας] ἐκ τῆς λοιδορίας ἢ μάχη ABb Alex. in paraphr. 726, b, 8. | αὐτῇ] αὐτῇ TAB Ald.

ἡ μάχη· ἐκ λοιδορίας, ὅτι αὐτὴ ἀρχὴ τῆς μάχης. ἔνα δ' ἐκ τῶ συν- 3
 θέτου ἐκ τῆς ὕλης καὶ τῆς μορφῆς, ὥσπερ ἐκ τοῦ ὅλου τὰ μέρη καὶ
 ἐκ τῆς Ἰλιάδος τὸ ἔπος καὶ ἐκ τῆς οἰκίας οἱ λίθοι· τέλος μὲν γὰρ
 ἴσους ἡ μορφῇ, τέλειον δὲ τὸ ἔχον τέλος. τὰ δὲ ὡς ἐκ τοῦ μέρους τὸ 4
 εἶδος, οἷον ὁ ἄνθρωπος ἐκ τοῦ δίποδος καὶ ἡ σιλλαβὴ ἐκ τοῦ σιχαίου
 1023^b (ἄλλως γὰρ τοῦτο), καὶ ὁ ἀνδρὺς ἐκ τῶ χαλκῷ· ἐκ τῆς αἰσθητῆς γὰρ 5
 ἔλγῃ ἡ συνθέτη ὕσις. ἀλλὰ καὶ τὸ εἶδος ἐκ τῆς τοῦ εἶδους ὕλης. τὰ
 μὲν οὖν ἕτοιμ λέγεται, τὰ δ' ἔαν κατὰ μέρος τι τέτοιον τις ἐπάρχῃ τῶν
 116^{Br} τρόπων, οἷον ἐκ πατρὸς καὶ μητρὸς τὸ τέκνον καὶ ἐκ γῆς τὰ φυτόν, 6
 ὅτι ἐκ τινος μέρους αὐτῶν. ἔνα δὲ μεθ' ὃ τῷ χρόνῳ, οἷον ἐξ ἡμέρας
 ἡμέρας καὶ ἐξ ἐνδίας χειμῶν, ὅτι τῷτο μετὰ τῷτο. τέτοιον δὲ τὰ μὲν τῷ 7
 ἔχον μεταβολὴν εἰς ἄλλα ἕτοιμ λέγεται, ὥσπερ καὶ τὰ ἐν εἰρημίᾳ,
 τὰ δὲ τῷ κατὰ τὸν χρόνον ἐφεξῆς μόνον, οἷον ἐξ ἰσημερίας ἐγένετο ὁ
 πλοῦς, ὅτι μετ' ἰσημερίαν ἐγένετο, καὶ ἐκ Λιονύσιων Θαργήλια, ὅτι
 μετὰ τὰ Λιονύσια.

Cap. 25.

Μέρος λέγεται ἔνα μὲν τρόπον εἰς ὃ διαιρεθεῖν αὐτὸ ποσὸν ὅπως 1
 αἰετὶ γὰρ τὸ ἀφαιρούμενον τῷ ποσοῦ ἢ ποσὸν μέρος λέγεται ἰκέειν, οἷον
 τῶν τριῶν τὰ δύο μέρος λέγεται πως. ἄλλον δὲ τρόπον τὰ καταμε- 2
 τρουῖντα τῶν τοιούτων μόνον· διὸ τὰ δύο τῶν τριῶν ἴσους μὲν ὡς λέγε-
 ται μέρος, ἴσους δ' ὡς οὐ. ἔτι εἰς αὐτὸ εἶδος διαιρεθεῖν αὐτὸ ἀνεν τῷ 3
 ποσῷ, καὶ ταῦτα μόρια λέγεται τότε· διὸ τὰ εἶδη τῷ γένους φασὶν εἶναι
 μόρια. ἔτι εἰς αὐτὸ διαιρεῖται τι, ἢ ἐξ ὧν σύγκειται τὸ ὅλον ἢ τὸ εἶδος 4
 ἢ τὸ ἔχον τὸ εἶδος, οἷον τῆς σφαίρας τῆς χαλκῆς ἢ τοῦ κύβου τοῦ
 χαλκοῦ καὶ ὁ χαλκὸς μέρος· τῷτο δ' ἴσους ἡ ὕλη ἐν ἢ τὸ εἶδος. καὶ ἡ 5
 γωνία μέρος. ἔτι τὰ ἐν τῷ λόγῳ τῷ δηλοῦντι ἕκαστον, καὶ ταῦτα μόρια
 τοῦ ὅλου· διὸ τὸ γένος τοῦ εἶδους καὶ μέρος λέγεται, ἄλλως δὲ τὸ
 εἶδος τοῦ γένους μέρος.

§. 4. τῷ χαλκῷ] τῷ om. AB^{Ed} et Alex. in paraphr. 727, a, 1. | συν-
 θέτει] σύνθετος T Ald.

§. 5. ἔν] om. Ald.

§. 6. ἐνδίας] εἰδείας AB.

§. 7. ἐφεξῆς μόνον] om. T. | τὰ Λιονύσια] τὰ om. A.

§. 1. διαιρεθεῖν] διαιρεθῆ AB.

§. 3. διαιρεθεῖν] διαιρεθῆ AB, τῷ ζῶν διαιρεθεῖν Ald.

§. 4. διαιρεῖται τι] τι om. AB. | ἔχον τὸ εἶδος] τὸ om. Alex. in
 lemm. 727, b, 31. 35. | ἢ τῷ κύβῳ] ἢ ὁ τῷ κ. AB. | ἐν ἢ] ἐν ᾧ Ald.

C a p. 26.

- 1 Ὅλον λέγεται οὐ τε μὴθ' ἄπεισι μέρος ἐξ ὧν λέγεται ὅλον γίνεσθαι,
 2 καὶ τὸ περιέχον τὰ περιεχόμενα ὥστε εἶναι ἐκείνα. τοῦτο δὲ
 3 διχῶς· ἢ γὰρ ὡς ἕκαστον εἶναι, ἢ ὡς ἐκ τάτων τὸ εἶναι. τὸ μὲν γὰρ κα-
 4 θόλου καὶ τὸ ὅλως λεγόμενον ὡς ὅλον τι ὄν, ἔτι καὶ καθόλου ὡς
 5 πολλὰ περιέχον τῷ κατηγορεῖσθαι καθ' ἑκάστη καὶ εἶναι ἅπαντα εἶναι ὡς
 6 ἕκαστον, οἷον ἄνθρωπον, ἵππον, θεόν, ὅτι ἅπαντα ζῷα. τὸ δὲ συνε- 117 B.
 7 χὲς καὶ πεπερασμένον, ὅταν εἶναι ἐκ πλειόνων ἢ ἐνυπαρχόντων, μάλιστα
 8 μὲν δυναμει, εἰ δὲ μή, ἐνεργείᾳ. τούτων δ' αὐτῶν μᾶλλον τὰ γίνεσθαι ἢ
 9 τέχνῃ τοιαῦτα, ὥσπερ καὶ ἐπὶ τῷ ἐνὸς λέγομεν ὡς οὐσῆς τῆς ὁλότητος
 10 τινος. εἴτι τοῦ ποσὺ ἔχοντος ἀρχὴν καὶ μέσον καὶ ἔσχατον, ὅσων μὲν 1024
 11 μὴ ποιεῖ ἢ θίσις διαφορὰν, πᾶν λέγεται, ὅσων δὲ ποιεῖ, ὅλον· ὅσα δὲ
 12 ἄμφω ἐνδέχεται, καὶ ὅλα καὶ πάντα. ἐστὶ δὲ ταῦτα ὅσων ἢ μὲν γένεσις
 13 ἢ αὐτὴ μένει τῇ μεταθέσει, ἢ δὲ μορῇ οὐ, οἷον κίχρος καὶ ἱμάτιον·
 14 καὶ γὰρ ὅλον καὶ πᾶν λέγεται· ἔχει γὰρ ἄμφω. ὕδωρ δὲ καὶ ὅσα ἔργα
 15 καὶ ἀριθμὸς πᾶν μὲν λέγεται, ὅλος δ' ἀριθμὸς καὶ ὅλον ὕδωρ οὐ λέγε-
 16 ται, ἂν μὴ μεταφορᾷ. πάντα δὲ λέγεται, ἐφ' οἷς τὸ πᾶν ὡς ἐφ' ἐνί,
 17 ἐπὶ τούτοις πάντα ὡς ἐπὶ διχηρήμοις· πᾶς οὗτος ὁ ἀριθμὸς, πᾶσαι
 18 αὐταὶ αἱ μονάδες.

C a p. 27.

- 1 Κολοβὸν δὲ λέγεται τῶν ποσῶν οὐ τὸ τυχόν, ἀλλὰ μεριστόν τε δεῖ
 αὐτὸ εἶναι καὶ ὅλον. τὰ τε γὰρ δύο οὐ κολοβὰ θατέρον ἀφαιρημένον

§. 1. οὐ τε] τε om. Ald. | ὅλον] τὸ ὅλον Ald. | περιέχον] περιέχον εἶναι καὶ B Ald. et codices Fonnecce.

§. 3. τὸ ὅλως] ὅλον Ab. | τῷ κατηγορεῖσθαι] τὸ κατηγ. T Ald. | ὅτι] διότι Ab.

§. 4. ἐνεργείᾳ] καὶ ἐνεργ. T, ἐντελεχείᾳ Ab.

§. 5. λέγομεν] ἐλλέγομεν Ab Ald. | ὁλότητος ἐνότητος] ἐνότητος ὁλότητος T.

§. 6. ἔχοντος] ἔχ. δὲ Ab. | ποιεῖ ἢ] ποιεῖ ἢ E. | πάντα] πᾶν ET Ald.

§. 7. καὶ γὰρ] γάρ om. T.

§. 8. ὅλος δ'] ὁ δὲ πᾶς ὅλος Ab. | καὶ] ἢ Ab. | μεταφορᾷ] κατὰ μεταφορὰν Ab.

§. 9. οἷς] ὅσοις Ab. | πάντα] τὰ πάντα Ab et Alex. in paraphr. 728, b, 17.

§. 1. μεριστόν τε] τε om. T. | δεῖ αὐτὸ] om. Ab, αὐτὸ δεῖ Ald. | ἀφαιρημένον] ἀφαιρεθέν E. Alex. in paraphr. nostram acripturam sequitur 728, b, 40. | οὐ γὰρ] καὶ γὰρ Ald. | λοιπὸν] λοιπὸν Fb et Alex. 728, b, 42. | ὅλως] ὅλος Ab. | εἴτι] εἴτι δεῖ ET Ald.

ἐνός (οὐ γὰρ ἴσον τὸ κολόβομα καὶ τὸ λοιπὸν οὐδέποτε ἐστίν), οὐδ'
 ὅλως ἀριθμὸς ἰδεῖς· καὶ γὰρ τὴν ἐσίαν δεῖ μένειν· εἰ κύλιξ κολοβός,
 ἔτι εἶναι κύλικα· ὁ δ' ἀριθμὸς ὑκέτι ὁ αὐτός. πρὸς δὲ τέτοις καὶ ἀνο- 2
 μοιομερῇ ἢ, ἐδὲ ταῦτα πάντα· ὁ γὰρ ἀριθμὸς ἐστίν ὃς καὶ ἀνομοι-
 ἔχει μέρη, οἷον δυάδα, τριάδα. ἀλλ' ὅλως ὅσων μὴ ποιεῖ ἡ θέσις δια- 3
 σορὰν ἐθὲν κολοβόν, οἷον ὕδωρ ἢ πῦρ, ἀλλὰ δεῖ τοιαῦτα εἶναι ἃ κατὰ
 118 Br τὴν οὐσίαν θέσιν ἔχει. ἔτι συνεχῇ· ἡ γὰρ ἀρμονία ἐξ ἀνομοιομερῶν 4
 μὲν καὶ θέσιν ἔχει, κολοβός δὲ οὐ γίνεται. πρὸς δὲ τούτοις ἐδ' ὅσα 5
 ὅλα, ἐδὲ ταῦτα ὅτεσιν μορίου στερήσει κολοβία. οὐ γὰρ δεῖ ἔτε τὰ κύρια
 τῆς ἐσίας ἔτε τὰ ὀπῶν ὄντι· οἷον ἂν τρυπηθῇ ἡ κύλιξ, οὐ κολοβός,
 ἀλλ' ἂν τὸ οὖς ἢ ἀκρωτήριόν τι. καὶ ὁ ἀνθρώπος οὐκ ἔαν σάρκα ἢ 6
 τὸν σπλῆνα, ἀλλ' ἔαν ἀκρωτήριον, καὶ τὶτο οὐ πᾶν ἀλλ' ὁ μὴ ἔχει
 γένεσιν ἀφαιρεθὲν ὅλον. διὰ τῶτο οἱ γαλακτοὶ οὐ κολοβοί.

Cap. 28.

Γένος λέγεται τὸ μὲν ἔαν ἢ ἡ γένεσις συνεχῆς τῶν τὸ εἶδος ἐχόν- 1
 των τὸ αὐτό, οἷον λέγεται ἔως ἂν ἀνθρώπων γένος ἢ, ὅτι ἔως ἂν ἢ,
 ἡ γένεσις συνεχῆς αὐτῶν. τὸ δὲ ἀφ' οὗ ἂν ὡς πρώτη κινήσαντος εἰς 2
 τὸ εἶναι· ἔτω γὰρ λέγονται Ἕλληνες τὸ γένος οἱ δ' Ἴωνες, τῷ οἱ μὲν
 ἀπὸ Ἑλλήνος οἱ δὲ ἀπὸ Ἴωνος εἶναι πρῶτον γεννήσαντος. καὶ μᾶλλον 3
 οἱ ἀπὸ τῷ γεννήσαντος ἢ τῆς ὕλης· λέγονται γὰρ καὶ ἀπὸ τῷ θήλεος
 1024 b τὸ γένος, οἷον οἱ ἀπὸ Πύρρας. ἔτι δὲ ὡς τὸ ἐπίπεδον τῶν σχημάτων 4
 γένος τῶν ἐπιπέδων καὶ τὸ στερεὸν τῶν στερεῶν· ἕκαστον γὰρ τῶν
 σχημάτων τὸ μὲν ἐπίπεδον τοιονδί, τὸ δὲ στερεὸν ἐστὶ τοιονδί· τοῦτο
 δ' ἐστὶ τὸ ὑποκείμενον ταῖς διαφοραῖς. ἔτι ὡς ἐν τοῖς λόγοις τὸ πρῶ- 5
 τον ἐννύαχον, ὃ λέγεται ἐν τῷ τί ἐστὶ τῶτο γένος, οὐ διαφοραὶ λέ-

§. 2. ἀνομοιομερῇ ἢ ὁμοιομερῇ *Ab*; Alex. cum reliq. libris et interpre-
 tibz lat. exhibet ἀνομ. 729, a, 8. Deinde cod. Reg. adnotat in margine γρ. καὶ
 „ἀνομοιομερῇ ἢ ἐδὲ ταῦτα.“ | ὁ γὰρ | ἐδὲ γὰρ *T*. | ὅς | ὡς *TAb* Bess. Vet.

§. 3. ὅσων] ὣν *ET* Ald. | ἐθὲν] ἐδὲ *T*.

§. 4. ἀνομοιομερῶν] ἀνομοίων *Ab*; Alex. in paraphr. nostrum textum
 agnoscit 729, a, 18.

§. 5. ὅσα ὅλα] ὅσα ἄλλα *Hb*. | δεῖ] δὴ *Ab*. | ὀπῶν] ὀπωσοῦν *T*. |
 οἷον ἂν] οἷον ἔαν *Ab*.

§. 6. οὐκ ἔαν] οὐκ ἔν *Ab*. | ἀκρωτήριον] ἀκρωτήριόν τι *Ab*.

§. 1. Ἕλληνες] οἱ μὲν Ἕλληνες *Ab* Ald. Brand. | τῷ οἱ μὲν] τὸ οἱ μὲν *T*.

§. 3. οἷον οἱ] οἱ add. *Ab*.

§. 4. ἔτι δὲ] δὲ om. *Ab*. | γένος] τὸ γ. *E*.

§. 5. ὃ] om. *Ab*.

- 6 γονται αἱ ποιότητες. τὸ μὲν οὖν γένος τοσανταχῶς λέγεται, τὸ μὲν κατὰ γένεσιν συνεχῇ τῇ αὐτῇ εἶδους, τὸ δὲ κατὰ τὸ πρῶτον κινήσαν ὁμοειδές, τὸ δ' ὡς ἔλγῃ· οὐ γὰρ ἡ διαφορὰ καὶ ἡ ποιότης ἐστί, τῷ
7 ἐστί τὸ ὑποκείμενον, ὃ λέγομεν ἔλγῃ. ἕτερον δὲ τῷ γένει λέγεται ὡν^{119 Br.} ἕτερον τὸ πρῶτον ὑποκείμενον καὶ μὴ ἀναλύεται θάτερον εἰς θάτερον μηδ' ἄμφω εἰς ταυτόν, οἷον τὸ εἶδος καὶ ἡ ἔλγῃ ἕτερον τῷ γένει, καὶ
8 ὅσα καθ' ἕτερον σχῆμα κατηγορίας τοῦ ὅτιος λέγεται· τὰ μὲν γὰρ τί ἐστι σημαίνει τῶν ὄντων, τὰ δὲ ποιόν τι, τὰ δ' ὡς διήρηται πρότερον· ἡδὲ γὰρ ταῦτα ἀναλύεται οὐτ' εἰς ἄλληλα οὐτ' εἰς ἓν τι.

C a p. 29.

- 1 Τὸ ψεῦδος λέγεται ἄλλον μὲν τρόπον ὡς πρᾶγμα ψεῦδος, καὶ τούτου τὸ μὲν τῷ μὴ συγκεῖσθαι ἢ ἀδύνατον εἶναι συνεθῆναι, ὥσπερ λέγεται τὸ τὴν διάμετρον εἶναι σύμμετρον ἢ τὸ σὲ καθῆσθαι· τούτων
2 γὰρ ψεῦδος τὸ μὲν αἰεὶ, τὸ δὲ ποτέ· ἔτω γὰρ ἕκ ὅντα ταῦτα. τὰ δὲ ὅσα ἐστί μὲν ὅντα, πέφυκε μέντοι φαίνεσθαι ἢ μὴ οἰάεσθαι ἢ ἂ μὴ ἐστίν, οἷον ἡ σκιαγραφία καὶ τὰ ἐνύπνια· ταῦτα γὰρ ἐστὶ μὲν τι, ἀλλ'
3 οὐχ ὡς ἐμποιεῖ τὴν φαντασίαν. πρᾶγματα μὲν οὖν ψευδῇ οὕτω λέγεται, ἢ τῷ μὴ εἶναι αὐτά, ἢ τῷ τὴν ἀπ' αὐτῶν φαντασίαν μὴ ὅντος εἶναι.
4 λόγος δὲ ψευδὴς ὁ τῶν μὴ ὄντων ἢ ψευδὴς. διὸ πᾶς λόγος ψευδὴς
5 ἐτέρου ἢ οὐ ἐστὶν ἀληθείας, οἷον ὁ τῷ κύκλον ψευδὴς τριγώνου. ἐκάστον δὲ λόγος ἐστὶ μὲν ὡς εἰς ὃ τῷ τί ἦν εἶναι, ἐστὶ δ' ὡς πολλοί, ἐπεὶ ταυτὸ πως αὐτὸ καὶ αὐτὸ πεπονηθός, οἷον Σωκράτης καὶ Σωκράτης
6 μουσικός. ὁ δὲ ψευδὴς λόγος ἐθενός ἐστὶν ἀπλῶς λόγος. διὸ Ἀντισθένης ᾗτο ἐνέθως μηδὲν ἀξιῶν λέγεσθαι πλὴν τῷ οἰκείῳ λόγῳ ἐν ἐφ' ἐνός· ἐξ ὧν συντίβαινε μὴ εἶναι ἀντιλέγειν, σχεδὸν δὲ μηδὲ ψεύδεσθαι.
7 ἐστὶ δ' ἕκαστον λέγειν οὐ μόνον τῷ αὐτῷ λόγῳ, ἀλλὰ καὶ τῷ ἐτέρου,

§. 6. τὸ πρῶτον] τὸ om. E.

§. 7. ὧν ἕτερον] ὧν τε ἕτερον E.

§. 1. ἄλλον] ἕνα Hb. | πρᾶγμα ψεῦδος] πρ. ψευδὲς T Sylb. Casaub.

§. 2. καὶ τὰ ἐνύπνια] τὴν φαντασίαν T.

§. 3. μὴ ὄντος] μὴ ὄντως T.

§. 4. ἢ ψευδὴς] ἢ ψευδὴς conjectura Alexandri 731, b, 25.

§. 5. πολλοί] οἱ πολλοί T. | καὶ Σωκράτης] om. Ab.

§. 6. ἐνέθως] ἀνοήτως Hb.

§. 7. τῷ αὐτοῦ] τῷ αὐτῷ T. | τῷ ἐτέρου] τῷ τῷ ἐτ. Ald. | καὶ παντελῶς] καὶ vel deest vel transponitur in versione Bessarionis, quae haec exhibet: »et false quidem omnino.« | ἐστὶ δ' ὡς] ἐστὶ δ' οὖν ὡς T Ald.

120Br.

1025^a ψευδοῦς μὲν καὶ παντελοῦς, ἔστι δ' ὡς καὶ ἀληθοῦς, ὥσπερ τὰ ὄντα
 διπλάσια τῇ τῆς διαδόος λόγῳ. τὰ μὲν ἔν οὗτω λέγεται ψευδῆ, ἀνθρω- 8
 πος δὲ ψευδὴς ὁ ἐν χειρὶ καὶ προαιρετικὸς τῶν τοιούτων λόγων, μὴ δὲ
 ἑτερόν τι ἀλλὰ δι' αὐτό, καὶ ὁ ἄλλοις ἐμποητικὸς τῶν τοιούτων λόγων,
 ὥσπερ καὶ τὰ πράγματά φαμεν ψευδῆ εἶναι, ὅσα ἐμποιεῖ φαντασίαν
 ψευδῆ. διὸ ὁ ἐν τῷ Ἰππία λόγος παρακρούεται ὡς ὁ αὐτὸς ψευδὴς 9
 καὶ ἀληθής. τὸν δεινύμενον γὰρ ψεύσασθαι λαμβάνει ψευδῆ, οὗτος δ'
 ὁ εἰδὼς καὶ ὁ φρόνιμος· ἐτι τὸν ἐκόντα φαῦλον βελτίῳ. τοῦτο δὲ ψεύδος 10
 λαμβάνει διὰ τῆς ἐπαγωγῆς (ὁ γὰρ ἐκὼν χωλαίνων τοῦ ἀκοντος κρείττων),
 τὸ χωλαίνειν τὸ μιμεῖσθαι λόγων, ἐπεὶ εἴγε χωλὸς ἐκὼν, χεῖρων ἴσως,
 ὥσπερ ἐπὶ τοῦ ἡθους, καὶ οὔτως.

C a p. 30.

Συμβεβηκὸς λέγεται ὁ ὑπάρχει μὲν τιτι καὶ ἀληθὲς εἰπεῖν, οὐ μὲν- 1
 τοι οὐτ' ἐξ ἀνάγκης οὐτ' ἐπὶ τὸ πολὺ, οἷον εἴ τις ὀρέττων φητῶ βόθρον
 εὔρεθ' ὀθησαυρόν. τὲτο τοῖτεν συμβεβηκὸς τῷ ὀρύττεσσι τὸν βόθρον, τὸ 2
 εὔρεθ' ὀθησαυρόν· οὔτε γὰρ ἐξ ἀνάγκης τῷτο ἐκ τούτου ἢ μετὰ τῷτο, εἴθ'
 ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἂν τις φητεύη ὀθησαυρόν εὐρίσκει. καὶ μουσικός γ' ἂν 3
 τις εἴη λευκός· ἀλλ' ἐπεὶ ὅτε ἐξ ἀνάγκης εἴθ' ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τοῦτο
 γίνεται, συμβεβηκὸς αὐτὸ λέγομεν, ὥστ' ἐπεὶ ἔστιν ὑπάρχον τι καὶ τιτί, 4
 καὶ ἔστι τῶτων καὶ πῦ καὶ ποτί, ὃ τι ἂν ὑπάρχη μὲν, ἀλλὰ μὴ· διότι
 τοδί ἦν ἢ ἔνν ἢ ἐσταῦθα, συμβεβηκὸς ἔσται. οὐδὲ δὴ αἴτιον ὠρισμένο 5
 οὐθὲν τῷ συμβεβηκότος ἀλλὰ τὸ τεχόν· τῷτο δ' ἀόριστον. συνίβη τῷ 6

§. 8. ἀνθρωπος δὲ] δι om. E. | μὴ] ὁ Ab. | αὐτό] αὐτὰ Ab, αὐτό E. |
 ὁ] om. T. | καὶ τὰ πράγματά φαμεν] φαμὲν καὶ πράγματα ET Ald. |
 φαντασίαν ψευδῆ] ψευδῆ φαντ. Ab.

§. 9. διὸ ὁ] ὁ codicibus deest; sed Alex. articulum ponit in paraphr.
 732, b, 41. | ψεύσασθαι] ψεύδεσθαι Ald. | ἐκόντα] εἰδόντα Ab. | φαῦλον]
 τὰ φαῦλα ET Ab; Vet.: volentem turpia. Alex. in paraphr. locum ita reddit
 τὸν ἐκόντα φαῦλα πρόσοοντα βελτίονα εἶναι τῷ ἀκοντος 733, a, 9.

§. 10. τὸ χωλαίνειν] τὸ om. Ab. | εἴγε] εἰς γε T. | ὁτος] ὁτος Ab,
 τῷτο ET Ald. Bess. Vet.; Alex. in paraphr. nostram scripturam sequi videtur
 733, a, 16.

§. 1. συμβ.] συμβ. δι Ald. | μέντοι] μέντοιγε T. | ἔτι] ἔτι Ab.

§. 3. γ'] δι Ab. | οὔτε] ἐκ Ab. | οὔθ'] εἴθ' Ab.

§. 4. ὑπάρχον τε] τε om. Ab. | τοδί ἦν] ἦν om. Ald.

§. 5. ἀλλὰ] om. E.

§. 6. τῷ] τὸ E, Ab Bess. | ἡ ἐπὶ λησῶν ληφθεῖς] om. FbH et Alex.
 u paraphr.

- εἰς Αἴγιαν ἐλθεῖν, εἰ μὴ διὰ τοῦτο ἀφίκετο ὅπως ἐκεῖ ἔλθῃ, ἀλλ' ὑπὸ
 7 χειμῶνος ἐξωσθεῖς ἢ ὑπὸ ληστῶν ληφθεῖς. γέγονε μὲν δὴ καὶ ἔστι τὸ
 συμβεβηκός, ἀλλ' οὐχ ἢ αὐτὸ ἀλλ' ἢ ἕτερον· ὁ γὰρ χειμὼν αἴτιος τοῦ 121 B.
 8 μὴ ὅπου ἐπλεῖ ἐλθεῖν, τὶτο δ' ἦν Αἴγινα. λέγεται δὲ καὶ ἄλλως συμ-
 βεβηκός, οἷον ὅσα ὑπάρχει ἐκάστῳ καθ' αὐτὸ μὴ ἐν τῇ οὐσίᾳ ὄντα,
 9 οἷον τῷ τριγώνῳ τὸ δύο ὀρθὰς ἔχειν. καὶ ταῦτα μὲν ἐνδέχεται αἰδία
 εἶναι, ἐκείνων δὲ οὐθέν. λόγος δὲ τούτου ἐν ἐτέρῳ.

LIBER VI. (E)

C a p. 1.

- 1 Αἱ ἀρχαὶ καὶ τὰ αἰτία ζητεῖται τῶν ὄντων, δῆλον δὲ ὅτι ἢ ὄντα. 1025 b
 2 ἔστι γάρ τι αἴτιον ὑγείας καὶ ἐνέξιας, καὶ τῶν μαθηματικῶν εἰσὶν ἀρχαὶ
 καὶ στοιχεῖα καὶ αἰτία, καὶ ὅλως δὲ πᾶσα ἐπιστήμη διανοητικὴ ἢ μετέ-
 3 χουσά τι διανοίας περὶ αἰτίας καὶ ἀρχάς ἐστιν ἢ ἀκριβεστέρας ἢ ἀπλε-
 στέρας. ἀλλὰ πᾶσαι αὐταὶ περὶ ἐν τι καὶ γένος τι περιγραφάμεναι
 περὶ τέτον πραγματεύονται, ἀλλ' ὑπὲρ περὶ ὅντος ἀπλῶς ὑδὲ ἢ ὄν, οὐδὲ
 4 τοῦ τί ἐστιν ἐθέτα λόγον ποιῶνται· ἀλλ' ἐκ τούτου αἱ μὲν αἰσθήσει
 ποιήσασαι αὐτὸ δῆλον, αἱ δ' ὑπόθεσιν λαβῆσαι τὸ τί ἐστιν, ἔτω τὰ
 καθ' αὐτὰ ὑπάρχοντα τῷ γένει περὶ ὃ εἰσιν ἀποδεικνύουσιν ἢ ἀναγκαιό-
 5 τερον ἢ μαλακώτερον. διόπερ φανερόν ὅτι οὐκ ἔστιν ἀπόδειξις ἐσίας
 ὑδὲ τῷ τί ἐστιν ἐκ τῆς τοιαύτης ἐπαγωγῆς, ἀλλὰ τις ἄλλος τρόπος τῆς

§. 7. γέγονε] γεγονός T. | δὲ] om. T. | καὶ] ἢ Ab, ἢ Alex. in lemm. 735, b, 23. | ἐστὶ] ἐπὶ T, ἐστὶ Sylb. Casaub. | αἰτίας] om. T. | ὅπως] ὅ Ab. | ἢν] εἶναι Ab.

§. 8. ἐκάστῳ] om. T. | μὴ] καὶ μὴ T Alex. in lemm. 734, b, 5. | οἷον] ὡςπερ Ab.

§. 9. αἰδία εἶναι] καὶ ἄν τε αἰδία αἰτία Var. Lect. ap. Alex. 734, a, 4.

§. 1. δὲ] δὴ Ab, γὰρ Hb.

§. 2. ὑγείας] υγιείας E Ald. | ἢ μετέχουσα] ἢ καὶ μετ. Ald.

§. 3. ἐν τι] ὅν τι Ab. Vulgatam ἐν τι sequitur Alex. 734, a, 30. et ex-
 primunt interpretes latini.

§. 4. ποιήσασαι] ποιήσασθαι Ald.

δηλώσεως. ὁμοίως δὲ ἢ εἰ ἔστιν ἢ μὴ ἔστι τὸ γένος περὶ ὃ πραγμα- 6
 τεύονται ἔθδεν λήγουσι, διὰ τὸ τῆς αὐτῆς εἶναι διαφοράς τὸ τε τί ἐστι
 δῆλον ποιεῖν καὶ εἰ ἔστιν. ἐπεὶ δὲ καὶ ἡ φυσικὴ ἐπιστήμη τυγχάνει ἕσα 7
 122^b· περὶ γένος τι τοῦ ὄντος (περὶ γὰρ τὴν τοιαύτην ἔστιν οὐσίαν ἐν ἣ ἡ
 ἀρχὴ τῆς κινήσεως καὶ στάσεως ἐν αὐτῇ), δῆλον ὅτι ἔτε πρακτικὴ ἐστὶν
 ἔτε ποιητικὴ. τῶν μὲν γὰρ ποιητικῶν ἐν τῷ ποιεῖν ἡ ἀρχὴ ἢ τοῦς ἢ 8
 τέχνη ἢ δυνάμεις τις, τῶν δὲ πρακτικῶν ἐν τῷ πράττειν ἡ προαίρεσις·
 τὸ αὐτὸ γὰρ τὸ πρακτὸν καὶ τὸ προαιρετόν. ὥστε εἰ πᾶσα διάφορα ἢ 9
 πρακτικὴ ἢ ποιητικὴ ἢ θεωρητικὴ, ἡ φυσικὴ θεωρητικὴ τις ἂν εἴη, ἀλλὰ
 θεωρητικὴ περὶ τοιούτων ὅν ὃ ἐστὶ δυνατόν κινεῖσθαι, καὶ περὶ οὐσίαν
 τὴν κατὰ τὸν λόγον ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ οὐ χωριστὴν μόνον. δεῖ δὲ τὸ τί 10
 ἦν εἶναι καὶ τὸν λόγον πῶς ἐστὶ μὴ λανθάνειν, ὡς ἄνεν γε τούτου τὸ
 ζῆτεῖν μηθέν ἐστι ποιεῖν. τῶν δ' ὀριζομένων καὶ τῶν τί ἐστὶ τὰ μὲν 11
 ἔτις ὑπάρχει ὡς τὸ σιμόν, τὰ δ' ὡς τὸ κοῖλον. διαφέρει δὲ ταῦτα
 ὅτι τὸ μὲν σιμόν συντεληγμένον ἐστὶ μετὰ τῆς ἔλξης· ἐστὶ γὰρ τὸ μὲν
 σιμόν κοῖλον εἶναι, ἡ δὲ κοιλότης ἄνεν ἔλξης αἰσθητὴς. εἰ δὲ πάντα τα 12
 1026^a φυσικὰ ὁμοίως τῷ σιμῷ λέγονται, οἷον εἶναι, σφουαλμός, πρόσωπον, σάξ,
 ὅστις, ὅλως ζῶον, φύλλον, ῥίζα, γλοιός, ὅλως κνέον (οὐθενὸς γὰρ ἄνεν
 κινήσεως ὁ λόγος αὐτῶν, ἀλλ' αἰεὶ ἔχει ἔλξιν), διόλου πῶς δεῖ ἐν τοῖς

§. 6. τῆς αὐτῆς τῆς τοιαύτης T. | τὸ τε] τε om. A. | καὶ εἰ] καὶ
 τὸ εἰ Fb. | ἐστὶ] ἐστὶ τὸτο ET Ald. Bess. Vet.

§. 7. ἐν αὐτῇ] ἐν αὐτῇ A, τῆς ἐν αὐτῇ γρ. Casaub., atque eam scrip-
 turam confirmare videtur Bessario, cuius haec est interpretatio: vetenim circa
 talem substantiam est, in qua principium est motus et status, qui in ea est.

§. 8. ποιητικῶν] Quod Casaubonus dicit in margine, Alexandrum legi
 velle ποιητῶν, ut mox πρακτῶν, id secus affirmat. Legit enim Alexander cum
 textu vulgato ποιητικῶν, etsi altera lectio magis conveniat cum ejus interpreta-
 tione. | ἐν τῷ ποιεῖν — πρακτικῶν] om. T. | τοῖς] τοῖς ἐστὶν Ald. |
 πρακτικῶν] πρακτῶν E Alex. 734, b, 35. 41. | πράττειν] πράττειν Alex.
 in lemm. 734, b, 36. | γὰρ τὸ] post haec verba T haec habet τῶν δὲ πρακτι-
 κῶν ἐν τῷ πράττειν ἡ προαίρεσις. τὸ αὐτὸ γὰρ. | τὸ προαιρετόν] τὸ om.
 A, agnoscit Alex. 735, a, 1.

§. 9. εἰ] ἡ T, εἰ ἡ Ald., om. A. | ἡ φυσικὴ] ἡ φυσικὴ A. Porro A
 haec omittit ἡ φυσικὴ θεωρητικὴ. | τοῖς] τοῖς E. A. | ἡ χωριστὴν]
 ὡς ἡ χωρ. ET, καὶ ἡ χωρ. Fb.

§. 10. μηθέν] ἔθδεν Fb. | ἐστὶ ποιεῖν] ποιεῖν ἐστὶν E Ald.

§. 11. τῶν δ'] ἐστὶ δὲ τῶν A Fb, τῶν δὲ Ald. | καὶ τῶν] om. Fb. | ἔτις
 ὑπάρχει] om. A. | ἐστὶ γὰρ τὸ μὲν] μὲν om. E.

§. 12. εἰ δὲ] εἰ δὲ T. | ὅστις] om. T. | οὐθενὸς] οὐδὲν ὅσον T. | ὁ
 λόγος αὐτῶν] αὐτῶν ὁ λόγος Alex. 735, a, 27 | αἰεὶ] om. A. | δῆλος] om. A.

- φυσικοῦ τὸ τί ἐστὶ ζῆτιν καὶ ὀρίζεσθαι, καὶ διότι καὶ περὶ ψυχῆς ἐνίας
 13 θεωρῆσαι τοῦ φυσικοῦ, ὅση μὴ ἄνεν τῆς ὕλης ἐστίν. ὅτι μὲν οὖν ἡ
 φυσικὴ θεωρητικὴ τίς ἐστι, φανερόν ἐκ τούτων. ἀλλ' ἐστὶ καὶ ἡ μαθη-
 14 ματικὴ θεωρητικὴ. ἀλλ' εἰ ἀκίνητων καὶ χωριστῶν ἐστί, νῦν ἄδηλον·
 15 ὅτι μέντοι ἐνια μαθημάτων ἢ ἀκίνητα καὶ ἢ χωριστὰ θεωρεῖ, δῆλον. εἰ
 δέ τί ἐστιν ἰδίον καὶ ἀκίνητον καὶ χωριστόν, φανερόν ὅτι θεωρητικῆς
 16 τὸ γινῶναι. οὐ μέντοι φυσικῆς γε (περὶ κινήτων γὰρ τιτῶν ἢ φυσικῆ), 123^{Bc}.
 17 οὐδὲ μαθηματικῆς, ἀλλὰ προτέρως ἀμφοῖν. ἡ μὲν γὰρ φυσικὴ περὶ
 ἀχώριστα μὲν ἀλλ' οὐκ ἀκίνητα, τῆς δὲ μαθηματικῆς ἐνια περὶ ἀκίνητα
 μὲν οὐ χωριστὰ δ' ἴσως, ἀλλ' ὡς ἐν ὕλῃ· ἡ δὲ πρώτη καὶ περὶ χωριστὰ
 18 καὶ ἀκίνητα. ἀνάγκη δὲ πάντα μὲν τὰ αἴτια αἰδία εἶναι, μάλιστα
 19 δὲ ταῦτα· ταῦτα γὰρ αἴτια τοῖς φανεροῖς τῶν θεῶν. ὥστε τρεῖς
 ἂν εἴεν φιλοσοφίαι θεωρητικαί, μαθηματικὴ, φυσικὴ, θεολογικὴ. οὐ
 γὰρ ἄδηλον ὅτι εἰ που τὸ θεῖον ὑπάρχει, ἐν τῇ τοιαύτῃ φύσει
 ὑπάρχει· καὶ τὴν τιμιωτάτην δεῖ περὶ τὸ τιμιώτατον γένος εἶναι. αἱ
 μὲν οὖν θεωρητικαὶ τῶν ἄλλων ἐπιστημῶν κρείττωται, αὕτη δὲ τῶν
 20 θεωρητικῶν. ἀπορήσει γὰρ ἂν τις πότερόν ποθ' ἢ πρώτη φιλοσοφία
 καθόλου ἐστίν, ἢ περὶ τι γένος καὶ φύσιν τινὰ μίας. οὐ γὰρ ὁ αὐτὸς
 τρόπος οὐδ' ἐν ταῖς μαθηματικαῖς, ἀλλ' ἡ μὲν γεωμετρία καὶ ἀστρολογία
 21 περὶ τινι φύσιν εἰσίν, ἡ δὲ καθόλου πασῶν κοινή. εἰ μὲν οὖν μὴ ἐς

§. 13. τίς] add. *AFb*. [φανερὸν] δῆλον *Hb*. [ἐκ τούτων] ἐκ τούτων *Var*.
 Lect. ap. Brand.

§. 11. ἐστὶ] *ἔτι T*. [νῦν ἄδηλον] ἄδηλον νῦν *Fb*. [μέντοι] μὲν *ἔν E Ald*.

§. 15. εἰ δὲ τί] τί om. *Fb*. [αἰδίον καὶ ἀκίνητον] ἀκίνητον καὶ
 αἰδίον *ET Ahl. Bess. Vet*.

§. 16. μαθηματικῆς, ἀλλὰ] μαθ. γε ἀλλ' ἐτέρως *Φ*.

§. 17. ὡς ἐν ὕλῃ] ὡς om. *T*.

§. 18. πάντα μέν] μὲν om. *Fb*. Diversum textum ante oculos habuisse
 videntur interpretes latini: sic enim vertit Argyropolus «universales autem causas
 sempiternas esse necesse est.» Atque Vet.: «necesse vero communes quidem
 causas sempiternas.» Sed Bessario vulgatum textum exprimit. [εἶναι] om.
Ffb. [θεῖον] αἰσθητῶν *T*, αἰσθητῶν τηχάσει *Var*. Lect. ap. Alex. 736, a, 3.
 Eandem scripturam vertendo exhibet interpres Vetus («haec namque causae mani-
 festis sensibilibus sunt»).

§. 19. δεῖ] αἰεί *Φ*.

§. 20. τι γένος] τι om. *Ald*. [φύσιν τινὰ] τινὰ add. *AFb Alex*. in
 paragr. 736, a, 13. [οὐδ' ἐν ταῖς] ὡς ἐν ταῖς γρ. Casaub., «non enim idem
 modus est, atque in mathematicis» Bess. [τινα φύσιν] τινὰ φύσιν *ιδίαν Ald*. [ἡ δὲ]
 ἡ δὲ] *ἡ δὲ ET Ald*. [πασῶν] γρ. καὶ πᾶσι *rec. E*. [κοινή] κοινῇ *Isingr*.

§. 21. καὶ φιλοσοφία] καὶ ἡ φιλ. *T*. [ὑπάρχοντα] ὑπάρχοντα κα-
 θόλου *Ald*.

τις ἑτέρα οὐσία παρὰ τὰς φύσει συνεστηκυίας, ἡ φυσικὴ ἂν εἴη πρώτη ἐπιστήμη· εἰ δ' ἐστὶ τις οὐσία ἀκίνητος, αὕτη πρώτη καὶ φιλοσοφία πρώτη, καὶ καθόλου οὕτως ὅτι πρώτη· καὶ περὶ τῷ ὄντος ἢ ὄν, ταύτης ἂν εἴη θεωρεῖσθαι, καὶ τί ἐστὶ καὶ τὰ ἐπάρχοντα ἔσθαι.

C a p. 2.

Ἀλλ' ἐπεὶ τὸ ὄν τὸ ἀπλῶς λεγόμενον λέγεται πολλαχῶς, ὡς ἐν μὲν 1
 ἦν τὸ κατὰ συμβεβηκός, ἕτερον δὲ τὸ ὡς ἀληθές, καὶ τὸ μὴ ὄν ὡς τὸ 2
 ψεύδος, παρὰ ταῦτα δ' ἐστὶ τὰ σχήματα τῆς κατηγορίας, οἷον τὸ μὲν 3
 τί, τὸ δὲ ποιόν, τὸ δὲ ποσόν, τὸ δὲ ποῦ, τὸ δὲ ποτέ, καὶ εἰ τι ἄλλα 4
 σημαίνει τὸν τρόπον τῶτον· ἐτι παρὰ ταῦτα πάντα τὸ δύναμει καὶ 5
 ἐνεργείᾳ· ἐπεὶ δὲ πολλαχῶς λέγεται τὸ ὄν, πρῶτον περὶ τῷ κατὰ συμβε- 6
 βηκός λεκτόν, ὅτι ἑδμήκ ἐστὶ περὶ αὐτὸ θεωρεῖσθαι. σημείον δὲ· οὐδεμίᾳ γὰρ 7
 ἐπιστήμῃ ἐπιμελὲς περὶ αὐτοῦ ἔτε πρακτικῇ ἔτε ποιητικῇ ἔτε θεωρητικῇ.
 ἔτε γὰρ ὁ ποιῶν οἰκίαν ποιεῖ ὅσα συμβαίνει ἄμκ τῇ οἰκίᾳ γινομένη·
 ἄπειρα γὰρ ἐστίν· τοῖς μὲν γὰρ ἡδεῖαν, τοῖς δὲ βλαβεράν, τοῖς δ' αἰφέ-
 λιμον ἢ δὲν εἶναι κολύει τὴν ποιηθεῖσαν, καὶ ἑτέραν ὡς εἰπεῖν πάντων
 τῶν ὄντων· ὡς οὐθενός ἐστιν ἡ οἰκοδομικὴ ποιητικὴ. τὸν αὐτὸν δὲ
 τρόπον ἢ δ' ὁ γεωμέτρης θεωρεῖ τὰ ὕτω συμβεβηκότα τοῖς σχήμασιν, ἢ δ'
 εἰ ἑτερόν ἐστι τρίγωνον καὶ τρίγωνον δύο ὁρθῶς ἔχον. καὶ τῷτο εὐ-
 λόγως συμβαίνει· ὥσπερ γὰρ ὁνόματι μόνον τὸ συμβεβηκός ἐστιν. διδ
 Πλάτων τρόπον τινὰ οὐ κακῶς τὴν σοφιστικὴν περὶ τὸ μὴ ὄν ἔταξεν.
 εἰσὶ γὰρ οἱ τῶν σοφιστῶν λόγοι περὶ τὸ συμβεβηκός ὡς εἰπεῖν μάλιστα
 πάντων, πότερον ἕτερον ἢ ταῦτὸν μουσικόν καὶ γραμματικόν, καὶ μου-
 σικὸς Κορίσκος καὶ Κορίσκος, καὶ εἰ πᾶν ὃ ἂν ἢ, μὴ ἀλλ' ἀλλ' εἰ, γέγονεν,
 ὥστ' εἰ μουσικὸς ὡς γραμματικὸς γέγονε, καὶ γραμματικὸς ὡς μουσικὸς,
 καὶ ὅσοι δὲ ἄλλοι τοιοῦτοι τῶν λόγων εἰσὶν· φαίνεται γὰρ τὸ συμβε-

§ 1. πολλαχῶς] καὶ πολλαχῶς *It.* | τὸ ψεύδος] τὸ om. *E* | τὸ δὲ ποσόν] om. *T*. | καὶ ἐνεργείᾳ] καὶ τὸ ἐνεργ. *Ab.*

§ 2. εἰπεῖ] δι] ἐπιμελὲς *ET*, ἐπεὶ δὲ (cum itaque) *Bess. Vet.* | εἰς] περὶ αὐτό] περὶ αὐτό εἰς *ET Ald.*

§ 5. δι] om. *T*. | θεωρεῖ] post σχήμασιν ponunt *BbCbFb.* | τρίγωνον] τὸ τρίγωνον *Ald.* | καὶ τρίγωνον] om. *S.*

§ 6. ὁνόματι] ὀνόματι *It.*

§ 7. τὴν σοφιστικὴν] περὶ τὴν σοφ. *Ald.*, omisso περὶ post σοφ. Eundem textum sequi videtur *Bessario*, quum ita vertat: «quare Plato non male circa sophisticam ipsam non ens applicuit.» | καὶ γραμματικὸς] ἢ γραμμ. *Ab.* | καὶ Κορίσκος] om. *E*.

- 8 βηκὸς ἐγγύς τι τῷ μὴ ὄντος. δῆλον δὲ καὶ ἐκ τῶν τοιούτων λόγων·
 τῶν μὲν γὰρ ἄλλον τρόπον ὅτεν ἔστι γενεαὶς καὶ φθορά, τῶν δὲ κατὰ
 9 συμβεβηκὸς ἔκ ἔστιν. - ἀλλ' ὅμως λεκτέον ἔτι περὶ τοῦ συμβεβηκὸς
 ἐφ' ὅσον ἐνδέχεται, τίς ἢ φύσις αὐτοῦ καὶ διὰ τί τὴν αἰτίαν ἔστιν· ἅμα
 10 γὰρ δῆλον ἴσως ἔσται καὶ διὰ τί ἐπιστήμη ἔκ ἔστιν αὐτῶ. ἐπεὶ οὖν
 ἔστιν ἐν τοῖς οὐσι τὰ μὲν αἰεὶ ὡσαύτως ἔχοντα καὶ ἐξ ἀνάγκης, οὐ τῆς
 κατὰ τὸ βίαιον λεγομένης ἀλλ' ἣν λέγομεν τῷ μὴ ἐνδέχεσθαι ἄλλως, τὰ
 δ' ἐξ ἀνάγκης μὲν ἔκ ἔστιν ἐδ' αἰεὶ, ὡς δ' ἐπὶ τὸ πολὺν, αὕτη ἀρχὴ ^{125 Br.}
 11 καὶ αὕτη αἰτία ἐστὶ τῷ εἶναι τὸ συμβεβηκὸς· ὁ γὰρ ἂν ἢ μὴτ' αἰεὶ μὴθ'
 12 ὡς ἐπὶ τὸ πολὺν, τοῦτο φαμεν συμβεβηκὸς εἶναι. οἷον ἐπὶ κνὴ ἂν χει-
 μῶν γένηται καὶ ψυχὸς, τῷτο συμβῇ καὶ φαμεν, ἀλλ' οὐκ ἂν πνίγος καὶ
 13 ἄλεια, ὅτι τὸ μὲν αἰεὶ ἢ ὡς, ἐπὶ τὸ πολὺν, τὸ δ' οὐ. καὶ τὸν ἀνθρω-
 πον λευκὸν εἶναι συμβέβηκεν (ἔτε γὰρ αἰεὶ ἔθ' ὡς ἐπὶ τὸ πολὺν), ζῶον
 14 δ' οὐ κατὰ συμβεβηκὸς. καὶ τὸ ὑγιαίνει δὲ τὸν οἰκοδόμον κατὰ συμ- ^{1027 *}
 βεβηκὸς, ὅτι οὐ πέφυκε τῷτο ποιεῖν οἰκοδόμος ἀλλ' ἱατρός, ἀλλὰ συνέβη
 15 ἱατρὸν εἶναι τὸν οἰκοδόμον. καὶ ὁποποιοὺς ἡδονῆς στοχαζόμενοι, ποιή-
 σαιεν ἂν τι ὑγιεινόν, ἀλλ' οὐ κατὰ τὴν ὁποποιητικὴν· διὸ συνέβη φαμέν,
 16 καὶ ἔστιν ὡς ποιεῖ, ἀπλῶς δ' οὐ. τῶν μὲν γὰρ ἄλλων ἐνίοτε δυνάμεις
 εἰσιν αἱ ποιητικαί, τῶν δ' ἑδεμία τέχνη οὐδὲ δύναμις ὠρισμένη· τῶν
 γὰρ κατὰ συμβεβηκὸς ὄντων ἢ γινομένων καὶ τὸ αἰτιόν ἐστι κατὰ
 17 συμβεβηκὸς. ὥστ' ἐπειδὴ οὐ πάντα ἔστιν ἐξ ἀνάγκης καὶ αἰεὶ ἢ ὄντα
 ἢ γιόμενα, ἀλλὰ τὰ πλεῖστα ὡς ἐπὶ τὸ πολὺν, ἀνάγκη εἶναι τὸ
 18 κατὰ συμβεβηκὸς ὄν· οἷον οὐτ' αἰεὶ οὐθ' ὡς ἐπὶ τὸ πολὺν ὁ λευκὸς
 μουσικός ἐστιν, ἐπεὶ δὲ γίγνεται ποτε, κατὰ συμβεβηκὸς ἔσται. εἰ δὲ

§. 9. ἐφ' ὅσον] ἐφ' ὅσον T. | ἴσως] εἰγ' T, om. Hb; ἴσως post ἔσται
 ponit Ald.

§. 10. τῷ μὴ ἐνδ.] τὸ μὴ ἐνδ. THb Ascl. 737, a, 27. | ὡς δ' ἐπὶ] οἷθ'
 ὡς ἐπὶ Ald.

§. 11. συμβεβηκὸς εἶναι] εἶναι συμβ. Hb.

§. 12. ψυχὸς] πάθος Hb.

§. 14. καὶ τὸ ὑγιαίνει δὲ τὸν οἰκοδόμον] καὶ τὸ τὸν οἰκοδόμον
 ὑγιαίναν ποιῶσαν Ald. ETHb Ascl. 737, a, 39. Sed Alex. nostram scripturam con-
 firmat 737, a, 38. | κατὰ συμβεβηκὸς] συμβεβηκὸς E, συμβέβηκεν T Ald.

§. 15. ἡδονῆς] ἡδονῇ Hb. | τι] τινα ABHb Alex. 737, a, 44. Vet., at-
 que ita dedit Brand. | ὑγιεινόν] ὑγιαίναν Hb.

§. 16. ἄλλων] ἄλλαι THb Ald. Bess. | ἐνίοτε] om. FbHb, post δυνάμεις
 ponit Ald. | γινομένων] γενομένων Hb.

§. 17. ἐπειδὴ] ἐπεὶ ABHb.

§. 18. οἷον] τῷ T. | τὸ πολὺν] τὸ πολὺν ἀνάγκη T. | πάντ' ἔσαι]
 πάντες τε T.

μή, πάντ' ἔσται ἐξ ἀνάγκης. ὥστε ἡ ὕλη ἔσται αἰτία ἡ ἐνδεχομένη παρὰ 19
 τὸ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἄλλως τῷ συμβεβηκότος. ἀρχὴν δὲ τῆνδε ληπτέον, 20
 πότερον ἐθεὶν ἔστιν οὐτ' αἰεὶ οὐθ' ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, ἢ τοῦτο ἀδύνατον.
 ἔστιν ἄρα τι παρὰ ταῦτα τὸ ὁπότερ' ἔτυχε καὶ κατὰ συμβεβηκός. ἄλλῃ 21
 πότερον τὸ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, τὸ δ' αἰεὶ οὐθενὶ ἐπάρχει, ἢ ἔστιν αἴτια
 αἰδία; περὶ μὲν οὖν τούτων ὑστερον σκεπτέον, ὅτι δ' ἐπιστήμη οὐκ
 126^h ἔστι τοῦ συμβεβηκότος φανερόν· ἐπιστήμη μὲν γὰρ πᾶσα ἢ τοῦ αἰεὶ ἢ
 τοῦ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ. πῶς γὰρ ἢ μαθήσεται ἢ διδάξει ἄλλον; δεῖ γὰρ 22
 ὁρίσθαι ἢ τῷ αἰεὶ ἢ τῷ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, οἷον ὅτι ὠφέλιμον τὸ μελί-
 κρατον τῷ περὶττοντι ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ. τὸ δὲ παρὰ τὸτο οὐχ ἔξει λέ- 23
 γειν, πότε οὐ, οἷον νοσηνία· ἢ γὰρ αἰεὶ ἢ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ καὶ τὸ τῇ
 νοσηνίᾳ· τὸ δὲ συμβεβηκός ἔστι παρὰ ταῦτα. τί μὲν οὖν ἔστι τὸ 24
 συμβεβηκός καὶ διὰ τί τιν' αἰτίαν, καὶ ὅτι ἐπιστήμη οὐκ ἔστιν αὐτῷ, εἴρηται.

Cap. 3.

Ὅτι δ' εἰσὶν ἀρχαὶ καὶ αἰτία γεννητὰ καὶ φθαρτὰ ἀπὸ τοῦ γί- 1
 γνισθαι καὶ φθειρῆσθαι, φανερόν. εἰ γὰρ μὴ τοῦτ', ἐξ ἀνάγκης πάντ' 2
 ἔσται, εἰ τῷ γιγνομένῳ καὶ φθειρομένῳ μὴ κατὰ συμβεβηκός αἰτίον τι 3
 ἀνάγκη εἶναι. πότερον γὰρ ἔσται τοδὶ ἢ οὐ; εἰάν γε τοδὶ γίνηται· 2
 εἰ δὲ μή, οὐ. τὸτο δὲ ἄλλο. καὶ ἔτω δῆλον ὅτι αἰεὶ χρόνον ἀφαιρου- 3

§. 19. ἡ ὕλη ἔσται] ἔσται ἡ ὕλη *A*. ἡ ὕλη εἰς *B*. | αἰτία] post συμ-
 βεβηκός ponit *A*. | ἐπὶ τὸ πολὺ] τὸ om. *S*. | ἄλλως] om. *A* *B* Brand. |
 συμβεβηκός] αἰτία post συμβ. addit Aldina, etsi eam vocem supra non
 omiserit.

§. 20. τῆνδε] τὴν δὲ *A* *B*. ἔστιν ἄρα] εἴη ἄρα *A*.

§. 21. πότερον τὸ] πότερον τὸ μὲν γὰρ cod. Reg. 737, b, 21. | ἐθεὶν]
 εἰδὶν Ascl. in paraphr. 737, b, 31. | σκεπτέον] ἐπισκεπτέον *T*. | πᾶσα]
 ὅν ἢ πᾶσα *T*.

§. 22. πῶς γὰρ] πῶς γὰρ ἂν *E*. | οἷον ὅτι] οἷον τί *T*. | τὸ μελί-
 κρατον τῷ περὶττοντι] τῷ πρ. τὸ μελ. *T* Ald.

§. 23. πότε οὐ] οὐ om. *A* *F* *B* Vet. Alex. 737, b, 45., agnoscunt Ascl.
 737, b, 37. 738, a, 3. et Bessarion. | ἢ γὰρ] ἢ γὰρ Var. Lect. ap. commenta-
 torem codicis Reg.

§. 24. ὅτι εἰςιν αὐτῷ] αὐτῷ οὐκ εἰςιν *S*.

§. 1. γεννητὰ] γενητὰ *F* *b*. | καὶ φθειρῆσθαι] om. *F* *b*. | μὴ κατὰ]
 μὴ om. *S*.

§. 2. πότερον γὰρ] γὰρ om. *B* *b*. | τῷτο] γὰρ τῷτο margo *E*. | ἄλλο]
 ἄλλο *T* et margo *E*. Scribendum esse τῷτο δ' εἰάν ἄλλο, quod idem vertendo ex-
 hibent interpretes latini, recte vidit Cassaub.

§. 3. χρόνον ἡξέει] χρόνον om. *F* *b*.

- 4 μένον ἀπὸ πεπειρασμένου χρόνου ἤξει ἐπὶ τὸ νῦν. ὥστε ὅδε ἀποθνήσκει 1027^b
 5 ται νόσφ ἢ βίᾳ, εἴαν γε ἐξέλθῃ· τοῦτο δὲ εἴαν διψήσῃ· τὸτο δὲ εἴαν
 6 ἄλλο· καὶ οὕτως ἤξει εἰς ὃ νῦν ὑπάρχει, ἢ εἰς τῶν γεγονότων τι· οἷον
 7 εἴαν διψήσῃ· τοῦτο δ' εἰ ἐσθίει δριμέα· τοῦτο δ' ἦτοι ὑπάρχει ἢ οὐ·
 8 ὥστ' ἐξ ἀνάγκης ἀποθνήσκειται ἢ οὐκ ἀποθνήσκειται. ὁμοίως δὲ καὶ ὑπερ-
 9 πηθῆσθαι τις εἰς τὰ γετόμενα, ὃ αὐτὸς λόγος· ἦδη γὰρ ὑπάρχει τοῦτο ἐν
 10 τῇ, λέγω δὲ τὸ γεγονός· ἐξ ἀνάγκης ἄρα πάντα ἔσται τὰ ἐσόμενα,
 11 οἷον τὸ ἀποθνήσκειν τὸν ζῶντα· ἦδη γάρ τι γίγνεται, οἷον τὰ ἐναντία ἐν
 12 τῇ αὐτῇ σώματι· ἀλλ' εἰ νόσφ ἢ βίᾳ, οὕτως, ἀλλ' εἴαν τοδὶ γένηται.
 13 δηλὸν ἄρα ὅτι μέχρι τιτὸς βαδίζει ἀρχῆς, αὕτη δ' οὐκέτι εἰς ἄλλο. ἔσται
 14 οὖν ἡ τοῦ ὀπότερ' ἔτιχεν αὕτη, καὶ αἵτιον τῆς γενέσεως αὐτῆς ἄλλο 127^{Bc}.
 15 ἐσθίει. ἀλλ' εἰς ἀρχὴν ποῖαν καὶ αἵτιον ποῖον ἢ ἀναγωγὴν ἢ τοιαύτην,
 16 πότερον ὥς εἰς ἔλθῃ ἢ ὥς εἰς τὸ οὐ ἔνεκα ἢ ὥς εἰς τὸ κινήσαν,
 17 μάλιστα σκεπτόμεν.

C a p. 4.

- 1 Περὶ μὲν οὖν τοῦ κατὰ συμβεβηκὸς ὄντος ἀφείσθω· διώρισταί γάρ
 2 ἱκανῶς. τὸ δὲ ὡς ἀληθὲς ὄν, καὶ μὴ ὄν ὡς ψεῦδος, ἐπειδὴ περὶ σύν-
 3 θεσίῃ ἐστὶ καὶ διαίρεσιν, τὸ δὲ σύνολον περὶ μερισμὸν ἀντιφάσεως. τὸ
 4 μὲν γὰρ ἀληθὲς τῶν κατὰφασιν ἐπὶ τῷ συγκειμένῳ ἔχει, τῇ δ' ἀπόφασιν
 5 ἐπὶ τῷ διηρημένῳ, τὸ δὲ ψεῦδος τότε τῷ μερισμῷ τὴν ἀντίφασιν. πῶς
 6 δὲ τὸ ἅμα ἢ τὸ χωρὶς νοεῖν συμβαίνει, ἄλλος λόγος. λέγω δὲ τὸ ἅμα
 7 καὶ τὸ χωρὶς ὥστε μὴ τὸ ἐφεξῆς ἀλλ' ἐν τι γίγνεσθαι· οὐ γάρ ἐστὶ τὸ

§. 4. νόσφ] ἢ νόσφ Ald. | τὸτο δὲ εἴαν διψήσῃ] om. *AB* Bess. Vet. | εἴαν ἄλλο] ἂν ἄλλο *Ab*.

§. 6. γεγονός] γένος *T*.

§. 7. οἷον τὸ] ἢ τὸ *S*. | σώματι] om. *Ab*.

§. 8. αὕτη] αἵτῃ *ET* Ald. | οὐκέτι] οὐκ ἔστιν *T* Ald. | ἄλλο οὐθὶν] ἄλλο add. *Ab*.

§. 9. εἰς τὸ οὐ ἔνεκα] εἰς om. *Ab*.

§. 1. ἱκανῶς] om. *Fb*.

§. 2. περὶ σύνθ.] ita *Fb/Ab* et, ut probabile est, Ascl. 738, b, 43.: ceteri περὶ σύνθ. | ἀντιφάσεως] ἀντιφάσεων *S*.

§. 3. κατὰφασιν ἐπὶ τῷ συγκ.] κατὰφ. ἐπὶ τῶν συγκειμένων Ald., κατὰ ἐπὶ τῶν συγκειμένων *T*. | τῷ διηρημένῳ] τῶν διηρημένων Ald. | μερισμῷ] ὀρισμῷ *T*.

§. 4. νοεῖν] post πῶς δὲ ponit *Hb* et Ascl. in paraphr. 738, b, 47. | λέγω δὲ] λέγω δὲ *Hb*. | καὶ] ἢ *E*. | τὸ χωρὶς] τὸ om. *ABFb*. | τὸ ἐφεξῆς] τῷ ἐφ. *ESAb*, probante Brandisio. | ψεῦδος καὶ] ψεῦδος τε καὶ *E*. | οὐθὶς] οὐθὺν *Ab*, om. *ET* Ald. Bess. Vet. | ἀπλῶ] ἀπλοῖς *S*. | ἐν τῇ] τῇ om. *TzAb*.

ψευδὸς καὶ τὸ ἀληθὲς ἐν τοῖς πράγμασιν, οἷον τὸ μὲν ἀγαθὸν ἀληθές,
 τὸ δὲ κακὸν εὐθὺς ψευδὸς, ἀλλ' ἐν διανοίᾳ· περὶ δὲ τὰ ἀπλᾶ καὶ τὰ
 τί ἐστιν ἐδ' ἐν τῇ διανοίᾳ. ὅσα μὲν ἔν δι' θεωρηῆσαι περὶ τὸ ὅπως 5
 ὄν καὶ μὴ ὄν, ὕστερον ἐπισκεπτέον. ἐπεὶ δὲ ἡ συμπλοκή ἐστιν καὶ ἡ 6
 διαιρέσις ἐν διανοίᾳ ἀλλ' οὐκ ἐν τοῖς πράγμασι, τὸ δ' οὕτως ὄν ἕτερον
 ὄν τῶν κυρίως (ἡ γὰρ τὸ τί ἐστιν ἢ ὅτι ποῖον ἢ ὅτι πῶσον ἢ εἴ τι
 ἄλλο συνάπτει ἢ ἀφαιρεῖ ἢ διάνοια), τὸ μὲν ὡς συμβεβηκὸς καὶ τὸ ὡς
 ἀληθές, ὄν ἀφαιρέσις. τὸ γὰρ αἷτιον τοῦ μὲν ἀόριστον, τοῦ δὲ τῆς δια- 7
 1028^a νοίας· τι πάθος, καὶ ἀμφοτέρω περὶ τὸ λοιπὸν γένος τοῦ ὄντος, καὶ οὐκ
 ἔξω δηλῶσαι ὑπάρ τινα φύσιν τοῦ ὄντος. διὸ ταῦτα μὲν ἀφείσθω, σκεπτέον 8
 δὲ τοῦ ὄντος αὐτὰ τὰ αἷτια καὶ τὰς ἀρχάς ἢ ὄν. φανερόν δ' ἐν οἷς διω- 9
 ρισάμεθα περὶ τῷ ποσῶς λέγεται ἕκαστον, ὅτι πολλαχῶς λέγεται τὸ ὄν.

LIBER VII. (Z)

Cap. 1.

128^b. Τὸ ὄν λέγεται πολλαχῶς, καθάπερ διειλόμεθα πρότερον ἐν τοῖς περὶ 1
 τοῦ ποσῶς· σημαίνει γὰρ τὸ μὲν τί ἐστὶ καὶ τόδε τι, τὸ δὲ ὅτι ποῖον
 ἢ πῶσον ἢ τῶν ἄλλων ἕκαστον τῶν ἔτω κατηγορουμένων. τοσαυταχῶς 2
 δὲ λεγόμενα τῷ ὄντος φανερόν ὅτι τέτων πρώτον ὄν τὸ τί ἐστιν, ὅπερ
 σημαίνει τὴν οὐσίαν. ὅταν μὲν γὰρ εἴπωμεν ποῖον τι τόδε, ἢ ἀγαθὸν 3
 λέγομεν ἢ κακόν, ἀλλ' οὐ τρίτην ἢ ἀνθρώπον· ὅταν δὲ τί ἐστιν, οὐ

§. 5. μέν] om. *IB*. | περὶ τὸ] περὶ τὸ *Ald*. Correx. *Sylb*. | ὅπως] ὅπως *IB*.

§. 6. καὶ] ἢ *ES*, om. *T*. | κριώε] κριών *ET Ald*. *Vet*. | εἴ τι ἄλλο] εἴ om. *AbFb Brand*. | ἀφαιρεῖ] διαιρεῖ *Alex*. in paraphr. 739, b, 13. | τὸ μὲν ὡς] τὸ μὲν ὄν *T*. | ἀληθές] ἀληθὺς *AbFb* et margo *E* 739, a, 21.

§. 7. περὶ] παρὰ *Ald*. | φύσιν τῷ ὄντος] τῷ om. *Ab*.

§. 9. ὅτι πολλαχῶς λέγεται τὸ ὄν] om. *Ab*. Post ὄν *ES* addunt σημαίνει γὰρ τὸ μὲν τί ἐστὶ, *E* etiam τὸ ὅπως δοκεῖ αἰετὶς εἶναι.

§. 1. ποσῶς] πολλαχῶς *Ald*. | ὅτι ποῖον om. *Ab*.

§. 2. τὸ τί ἐστιν] τὸ om. *T*.

§. 3. κακόν] καλόν *AbFb*; alteram lectionem sequitur *Ascl*. 739, a, 35.

- 4 λευκὸν ἔδε θερμὸν ἔδε τρίπην, ἀλλ' ἄνθρωπον ἢ θεόν. τὰ δ' ἄλλα
λέγεται ὄντα τῷ τῷ οὕτως ὄντος τὰ μὲν ποσότητος εἶναι, τὰ δὲ ποιό-
5 τητας, τὰ δὲ πάθη, τὰ δὲ ἄλλο τι τοιοῦτον. διὸ καὶ ἀπορήσειε τις
πότερον τὸ βαδίζειν καὶ τὸ ὑγιαίνειν καὶ τὸ καθῆσθαι ἕκαστον αὐτῶν ὃν
ἢ μὴ ὄν, ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὁτονοῦν τῶν τοιούτων· ἔθδν γὰρ
αὐτῶν ἐστὶν οὔτε καθ' αὐτὸ πεφυκὸς οὔτε χωρίζεσθαι δυνατὸν τῆς ἐσίας,
ἀλλὰ μᾶλλον, εἴπερ, τὸ βαδίζον τῶν ὄντων τι καὶ τὸ καθήμενον καὶ τὸ
6 ὑγιαῖνον. ταῦτα δὲ μᾶλλον φαίνεται ὄντα, διότι ἐστὶ τι τὸ ὑποκεί-
μενον αὐτοῖς ἀρισμύνον· τοῦτο δ' ἐστὶν ἡ οὐσία καὶ τὸ καθ' ἕκαστον,
ὅπερ ἐμφαίνεται ἐν τῇ κατηγορίᾳ τῇ τοιαύτῃ· τὸ ἀγαθὸν γὰρ ἢ τὸ κα-
7 θήμενον οὐκ ἄνευ τούτου λέγεται. δῆλον οὖν ὅτι διὰ ταύτην κάκεινον
ἕκαστόν ἐστιν. ὥστε τὸ πρῶτως ὄν καὶ οὐ τί ὄν ἀλλ' ὄν ἀπλῶς ἡ ἐσία
8 ἂν εἴη. πολλαχῶς μὲν οὖν λέγεται τὸ πρῶτον· ὁμοῦς δὲ πάντων ἡ ἐσία
πρῶτον καὶ λόγῳ καὶ γνώσει καὶ χρόνῳ. τῶν μὲν γὰρ ἄλλων κατηγορημά-
9 των ἔθδν χωριστόν, αὕτη δὲ μόνη. καὶ τῷ λόγῳ δὲ τοῦτο πρῶτον· ἀνάγκη 129 Br.
10 γὰρ ἐν τῷ ἐκάστῳ λόγῳ τὸν τῆς ἐσίας ἐνπάρχειν. καὶ εἰδέναι τὸ
οἰόμεθα ἕκαστον μάλιστα, ὅταν τί ἐστὶν ὁ ἄνθρωπος γινώμεν ἢ τὸ πῦρ,
μᾶλλον ἢ τὸ ποῖον ἢ τὸ ποσόν ἢ τὸ ποῦ, ἐπεὶ καὶ αὐτῶν τούτων τότε 1028 b
11 ἕκαστον ἴσμεν, ὅταν τί ἐστὶ τὸ ποσόν ἢ τὸ ποῖον γινώμεν. καὶ δὴ καὶ τὸ
πάσαι τε καὶ νῦν καὶ αἰεὶ ζητούμενον καὶ αἰεὶ ἀπορούμενον, τί τὸ ὄν, τοῦτο
12 ἐστὶ τίς ἡ οὐσία. τοῦτο γὰρ οἱ μὲν ἐν εἰνυί φασιν, οἱ δὲ πλείω ἢ ἔν, καὶ
οἱ μὲν πεπερασμένα, οἱ δὲ ἄπειρα. διὸ καὶ ἡμῖν καὶ μάλιστα καὶ πρῶ-
τον καὶ μόνον ὡς εἰπεῖν περὶ τῷ ὅπως ὄντος θεωρητέον τί ἐστὶν.

C a p. 2.

- 1 Δοκεῖ δ' ἡ οὐσία ὑπάρχειν φανερώτατα μὲν τοῖς σώμασιν· διὸ τὰ

§. 4. ὄντα] om. Fb Alex. in paraphr. 739, a, 41, ponit idem a, 44. [τῷ]
τὸ T. [οὕτως] ὅπως T Sylb. Casaub. Bess. | ποσότητος εἶναι] εἶναι
ποσότητος Fb. | τοιούτων] om. ABFb.

§. 5. καὶ TAb | ἢ μὴ ὄν] σημαίνει Ab. | τῶν ὄντων τι] τι om. ABFb.

§. 6. διότι] διὸ τί Ald.

§. 8. πάντων] πάντως Ab et margo E. | πρῶτον] πρῶτον καὶ φάσι
Hb Ascl. 739, b. 43. 44; etiam Aldina et versio Bessarionis καὶ φάσι exhibent,
sed post καὶ χρόνῳ: Alex. vero additum τῷ φάσι non agnoscit b, 40.

§. 9. ἐκάστῳ] ἐκάστῳ T. | τὸν τῆς ἐσίας] ἐσίας λόγον ET, τὸν τῆς
ἐσίας λόγον Ald.

§. 10. τὸτ'] τῷτο T, δὲ τότε Ald. | τὸ πῦρ] τὸ om. Ab. | ἐν τὸ ποσόν]
ἐν τὸ ποσόν ET Vet. | γινώμεν] εἰδόμεν ET Bess., ἰδόμεν Ald.

§. 11. καὶ νῦν] om. E. | ἡ ἐσία] ἡ om. T Ald.

§. 1. δ' ἢ] δὴ T. | ἡ μόρια] δὴ μόρια Ab. | ἡ μόριον] ἡ μόριον Ald.

τε ζῆα καὶ τὰ φετὰ καὶ τὰ μόρια αὐτῶν ὑσίας εἶναι φαινομεν, καὶ τὰ φυσικὰ
 σώματα, οἷον πῦρ καὶ ὕδωρ καὶ γῆν καὶ τῶν τοιούτων ἑκάστον, καὶ
 ὅσα ἢ μόρια τέτων ἢ ἐκ τέτων ἐστίν, ἢ μορίων ἢ πάντων, οἷον ὁ τε
 ἕραστος καὶ τὰ μόρια αὐτῶν, ἄστρα καὶ σελίγη καὶ ἥλιος. πότερον δὲ 2
 αὐταὶ μόναι οὐσίαι εἰσὶν ἢ καὶ ἄλλαι, ἢ τοιούτων μὲν οὐθὲν ἔτιραι δέ
 τινες, σκεπτόμεν. δοκεῖ δὲ τισὶ τὰ τοῦ σώματος πέρατα, οἷον ἐπιγά- 3
 νεια καὶ γραμμὴ καὶ στιγμὴ καὶ μονάς, εἶναι οὐσίαι, καὶ μᾶλλον ἢ τὸ
 σῶμα καὶ τὸ στερεόν. ἐτι παρὰ τὰ αἰσθητὰ οἱ μὲν οὐκ οἴονται εἶναι 4
 οὐθὲν τοιούτων, οἱ δὲ πλείω καὶ μᾶλλον ὄντα αἰθια, ὥσπερ Πλάτων
 τὰ τε εἶδη καὶ τὰ μαθηματικὰ δύο οὐσίας, τρίτην δὲ τὴν τῶν αἰσθη-
 τῶν σωμάτων ἐσίαν. Σπένσιππος δὲ καὶ πλείους ὑσίας ἀπὸ τῶ ἐνός 5
 130^Β. ἀρξόμενος, καὶ ἀρχῆς ἐκαστης ὑσίας ἄλλην μὲν ἀριθμῶν, ἄλλην δὲ
 μεγεθῶν, ἔπειτα πρῆξις καὶ τῶτον δὴ τὸν τρόπον ἐπεκτείνει τὰς ὑσίας.
 ἐποιοὶ δὲ τὰ μὲν εἶδη καὶ τὰς ἀριθμοὺς τὴν αὐτὴν ἔχειν φασὶ φύσιν, τὰ 6
 δὲ ἄλλα ἐχόμενα, γραμμὰς καὶ ἐπίπεδα, μέχοι πρὸς τὴν τῶ ἑαυτῶν ὑσίαν
 καὶ τὰ αἰσθητά. περὶ δὲ τέτων τί λέγεται καλῶς ἢ μὴ καλῶς, καὶ 7
 τίνες εἰσὶν ὑσίαι, καὶ πότερον εἰσὶ τινες παρὰ τὰς αἰσθητάς ἢ ἐκ εἰσέ,
 καὶ αὐταὶ πῶς εἰσὶ, καὶ πότερον ἐστὶ τις χωριστὴ ὑσία, καὶ διὰ τί
 καὶ πῶς, ἢ οὐδεμία παρὰ τὰς αἰσθητάς, σκεπτόμεν, ὑποτιπώσαμένους
 τὴν οὐσίαν πρῶτον τί ἐστίν.

C u p. 3.

Λέγεται δ' ἡ οὐσία, εἰ μὴ πλεοναχῶς, ἀλλ' ἐν τέτταρσί γε μάλιστα 1
 καὶ γὰρ τὸ τί ἦν εἶναι καὶ τὸ καθόλου καὶ τὸ γένος ὑσία δοκεῖ εἶναι 2
 ἐκάστη, καὶ τέταρτον τέτων τὸ ὑποκείμενον. τὸ δ' ὑποκείμενόν ἐστι 3
 καθ' οὗ τὰ ἄλλα λέγεται, ἐκεῖνο δὲ αὐτὸ μηκέτι κατ' ἄλλον. διὸ πρῶ-
 1039^Β τον περὶ τέτων διοριστόν· μάλιστα γὰρ δοκεῖ εἶναι ὑσία τὸ ὑποκεί-

§. 2. αἰτίας] αἰτία E. | οὐσίαι εἰσὶν] οἷον οὐσίαι Hb. | ἄλλαι] post
 ἄλλαι ET Ascl. 740, b, 31. addunt probante Brandisio ἢ τέτων τινές ἢ καὶ ἄλλαι
 (τε ἄλλων), Ab τινός καὶ ἄλλων ἢ τέτων.

§. 3. τὸ σῶμα καὶ] τῶ σῶμα ἢ T

§. 4. τρίτην — ἀπὸ τῶ ἐνός §. 5.] om. pr. T.

§. 5. δι' καὶ] καὶ om. Ab. | ἔπειτα] καὶ ἔπειτα T

§. 7. περὶ δὴ] περὶ δὲ ET. | ἢ μὴ καλῶς] om. Ald. | πρῶτον τε
 εἰς] πρῶτον om. Fd, post ὑποτιπώσα. ponit Ald.

§. 1. δ' ἢ] δὴ T Ald., δι' Ab. | ἡ ὑσία εἰ μὴ] om. Var. Lect. ap. Brand. |
 τὸ τί ἦν] ἦν om. T. | ὑσία] ἢ ὑς Ald. | ἐκάστη] ἐκάστῃ Ald.

§. 2. γὰρ] δι' T Ald.

- 3 μερον πρώτων. τοιούτων δὲ τρόπων μὴν τινα ἢ ὕλη λέγεται, ἄλλον δὲ
 4 τρόπον ἢ μορφῇ, τρίτον δὲ τὸ ἐκ τούτων. λέγω δὲ τὴν μὲν ὕλην οἶον
 τὸν χαλκόν, τὴν δὲ μορφὴν τὸ σχῆμα τῆς ἰδίας, τὸ δ' ἐκ τούτων τὸν
 5 ἀνδριάντα τὸ σύνολον. ὥστε εἰ τὸ εἶδος τῆς ὕλης πρότερον καὶ μάλλον
 6 ὄν, καὶ τῷ ἐξ ἀμφοῖν πρότερον ἔσται διὰ τὸν αὐτὸν λόγον. νῦν μὲν ἂν
 τύπῃ εἰρηται τί ποτ' ἔστιν ἡ οὐσία, ὅτι τὸ μὴ καθ' ὑποκειμένῳ ἀλλὰ καθ'
 7 οὐ τὰ ἄλλα. δεῖ δὲ μὴ μόνον ὥτως· οὐ γὰρ ἰκανόν. αὐτὸ τε γὰρ τὸτο
 ἄδηλον, καὶ ἐτι ἡ ὕλη οὐσία γίνεται. εἰ γὰρ μὴ αὕτη οὐσία, τίς ἐστιν 131 B.
 ἄλλη διαφεύγει. περιαιρουμένων γὰρ τῶν ἄλλων οὐ φαίνεται οὐθὲν ὑπο-
 8 μένον. τὰ μὲν γὰρ ἄλλα τῶν σωμάτων πάθη καὶ ποιήματα καὶ δυνάμεις,
 τὸ δὲ μῆκος καὶ πλάτος καὶ βάθος ποσότητές τινες ἀλλ' οὐκ οὐσίαι· τὸ
 γὰρ ποσὸν ἐκ οὐσίας, ἀλλὰ μάλλον ὅ ὑπάρχει ταῦτα πρώτῳ, ἐκείνῳ ἐστιν
 9 ἡ οὐσία. ἀλλὰ μὴν ἀφαιρουμένη μήκος καὶ πλάτος καὶ βάθος ἐθὲν ὁρώ-
 μεν ὑπολειπόμενον, πλὴν εἴ τι ἔστι τὸ ὀριζόμενον ὑπὸ τούτων, ὥστε τὴν
 10 ὕλην ἀνάγκη φαίνεσθαι μόνην οὐσίαν οὕτω σκοποῦμένοις. λέγω δ' ὕλην
 ἢ καθ' αὐτὴν μήτε τί μήτε ποσὸν μήτε ἄλλο μηθὲν λέγεται οἷς ὥριςαι
 11 τὸ ὄν. ἔστι γὰρ τι καθ' οὐ κατηγορεῖται τούτων ἕκαστον, ὅ ὅτι εἶναι
 ἕτερον καὶ τῶν κατηγοριῶν ἑκάστη· τὰ μὲν γὰρ ἄλλα τῆς οὐσίας κατη-
 γορεῖται, αὕτη δὲ τῆς ὕλης. ὥστε τὸ ἔσχατον καθ' αὐτὸ ὅτε τί ἔτε
 12 ποσὸν ἔτε ἄλλο ἢ ἐν ἐστιν. ἢ δὲ δὴ αἱ ἀποφάσεις· καὶ γὰρ αὐταὶ ὑπάρ-
 13 ξουσι κατὰ συμβεβηκός. ἐκ μὲν οὖν τούτων θεωρεῖσι συμβαίνει οὐσίαν
 14 εἶναι τὴν ὕλην. ἀδύνατον δέ· καὶ γὰρ τὸ χωριστὸν καὶ τὸ τόδε τι
 ὑπάρχειν δοκεῖ μάλιστα τῇ οὐσίᾳ, διὸ τὸ εἶδος καὶ τὸ ἐξ ἀμφοῖν οὐσία

§. 3. τοιούτων δὲ] τοιούτων δὲ S. | λέγεται] φαίνεται A B.

§. 4. λέγω δὲ] om. A. | τὸν ἀνδριάντα] τὸν om. A. | τὸ σύνολον] τὸ om. Var. Lect. ap. Casaub., hausta, ut videtur, ex hac Bessarionis versione: «totam statuam.»

§. 5. τῷ] τὸ A F^b Alex. 741, a, 35. Bess.

§. 7. μὴ μόνον] ita ES. A., μόνον omisso μὴ Ald.: vulgo ἢ μόνον. | αὐτὸ τε] τε om. A. | αὕτη] αὕτη A Ald.

§. 8. ποιήματα καὶ] ποιήματα T. | ταῦτα πρώτῳ] ταῦτα αὐτὰ πρώ-
 τως ET Ald., «haec ipsa primo» Bess. | ἡ οὐσία] ἡ om. A B.

§. 9. ἀλλὰ μὴν] ἀλλὰ μὴν καὶ A B. | μόνην] μόνον T.

§. 10. δ'] δὲ IB. | ἡ] ἡ SF^b Ald. | μήτε τι] μήτε S, om. AB.

§. 11. ὅ ὅτι εἶναι] ὥστε τὸ εἶναι A B. | ἑκάστη] ἑκάστη Ald. Correxit Casaub. | καθ' αὐτό] καθ'αυτὸν S.

§. 12. ὑπάρξουσι] ὑπάρχουσι T.

§. 14. τὸ τόδε τι] τὸ om. A B IB. | εἶδος] εἶδος τὸ χωριστὸν IB. | εἶναι μᾶλλον] μᾶλλον εἶναι T Ald.

δόξειεν ἂν εἶναι μᾶλλον τῆς ὕλης. τὴν μὲν τοίνυν ἐξ ἀμφοῖν οὐσίαν, 15
λέγω δὲ τὴν ἐκ τε τῆς ὕλης καὶ τῆς μορφῆς, ἀφετέον· ὑστέρα γὰρ καὶ
δήλη. φανερά δὲ πως καὶ ἡ ὕλη. περὶ δὲ τῆς τρίτης σκεπτόμεν· αὕτη 16
γὰρ ἀπορωτάτη. ὁμολογοῦνται δ' οὐσίαι εἶναι τῶν αἰσθητῶν τιτές,
ὥστε ἐν ταύταις ζητητέον πρῶτον.

C a p. 4.

1029b Ἐπεὶ δ' ἐν ἀρχῇ διειλόμεθα πόσοις ὀρίζομεν τὴν οὐσίαν, καὶ τού- 1
των ἐν τι ἐδόκει εἶναι τὸ τί ἦν εἶναι, θεωρητέον περὶ αὐτοῦ· πρὸ ἔργου
132 Br. γὰρ τὸ μεταβαίνειν εἰς τὸ γνωριμώτερον. ἡ γὰρ μάθησις ἔτω γίνεται 2
πᾶσι διὰ τῶν ἥττον γνωρίμων φύσει εἰς τὰ γνωρίμα μᾶλλον· καὶ τῷτο 3
ἔργον ἐστίν, ὥσπερ ἐν ταῖς πράξεσι τὸ ποιῆσαι ἐκ τῶν ἐκάστη ἀγαθῶν
τὰ ὅλως ἀγαθὰ ἐκάστῳ ἀγαθῷ, ἔτως ἐκ τῶν αὐτῶ γνωριμωτέρων τὰ τῇ
φύσει γνωρίμα αὐτῷ γνωρίμα. τὰ δ' ἐκάστοις γνωρίμα καὶ πρῶτα πολλάκις 4
ἡρέμα ἐστὶ γνωρίμα, καὶ μικρόν ἢ ὑπὲρ ἔχει τῷ ὅτῳ· ἀλλ' ὁμῶς ἐκ τῶν
φαιδῶς μὲν γνωστῶν, αὐτῶ δὲ γνωστῶν, τὰ ὅλως γνωστά γνωῖναι πει- 5
ρατέον, μεταβαίνοντας, ὥσπερ εἴρηται, διὰ τέτων αὐτῶν. καὶ πρῶτον
εἴπωμεν ἔνια περὶ αὐτῷ λογικῶς, ὅτι ἐστὶ τὸ τί ἦν εἶναι ἑκαστον ὁ 6
λέγεται καθ' αὐτό. οὐ γὰρ ἐστὶ τὸ σοὶ εἶναι τὸ μουσικῶ εἶναι· οὐ γὰρ 7
κατὰ παντὸν εἰ μουσικός. ὁ ἄρα κατὰ παντόν. οὐδὲ δὴ τῷτο πᾶν· οὐ
γὰρ τὸ ἔτος καθ' αὐτό ὡς ἐπιφάνεια λευκόν, ὅτι οὐκ ἐστὶ τὸ ἐπιφανεία
εἶναι τὸ λευκῶ εἶναι. ἀλλὰ μὴν οὐδὲ τὸ ἐξ ἀμφοῖν τὸ ἐπιφανεία λευκῇ

§. 15. τοίνυν] τοίγα νῦν T. λέγω δι] | λέγω δη Hb. | ἐκ τε] τε add. Ab.
γὰρ] δι S. | καὶ ἡ ὕλη] καὶ om. T.

§. 16. αὕτη γὰρ] αὕτη γὰρ Ald. Sylb. Casaub.

§. 1. ἐπεὶ δ] ἐπειδὴ Hb. | ὀρίζομεν] ὀρίζομεθα Hb. | ἐδόκει] δοκεῖ
ET Ald. Bess. Vet.

§. 2. πᾶσι] om. Hb. | φύσει] τῇ φύσει Hb.

§. 5. τῷτο] τὸ αὐτό ET | ἐν ταῖς] ἰναις Ab. | τῶν ἐκάστη] τῶν ἐκάστῳ
Hb. | αὐτῷ γνωριμωτέρων] αὐτῶν γνωρ. Ald. | γνωρίμα αὐτῷ] om. Ab.

§. 4. ἐστὶ] add. ABb. | μὲν γνωστῶν] μὲν γνωρίζων T. B Ald. Brand. |
αὐτῷ δὲ γνωστῶν] om. E. | μεταβαίνοντας] μεταβαίνοντα Ab, μεταβαί-
νοντες Camot.

§. 6. ὁ ἄρα κατὰ παντόν] om. Ab; deinde articulum ὁ pro relativo ὁ
exhibet Camot.

§. 7. ἐπιφάνεια λευκόν] ἐπιφανεία λευκόν γρ. E, ἐπιφάνεια λευκῇ Ald.
λευκῇ εἶναι] λευκόν εἶναι Ab. | ἐπιφανεία λευκῇ εἶναι. διὰ τί;] ἐπι-
φάνεια λευκῇ Ab, omisiss eἶναι διὰ τί. | πρόσθεν αὐτό] ita ABb Vet.: ceteri
πρόσθεν αὐτῇ. Utriusque lectionis mentionem facit Alex. 742, a, 39. b, 5.

- 8 εἶναι. διὰ τί; ὅτι πρόσσειν αὐτό. ἐν ᾧ ἄρα μὴ ἐνέσται λόγῳ αὐτό,
 9 λέγοντι αὐτό, ὅτος ὁ λόγος τῷ τί ἦν εἶναι ἐκάστω. ὥστ' εἰ τὸ ἐπιφανείᾳ
 λευκῇ εἶναι ἐστὶ τὸ ἐπιφανείᾳ εἶναι λεῖα, τὸ λευκῷ καὶ λεῖῳ εἶναι τὸ
 10 αὐτὸ καὶ ἔν. ἐπεὶ δ' ἐστὶ καὶ κατὰ τὰς ἄλλας κατηγορίας σύνθετα
 (ἐστὶ γάρ τι ὑποκείμενον ἐκάστω, οἷον τῷ ποιῷ καὶ τῷ ποσῷ καὶ τῷ
 ποτὲ καὶ τῷ πῦ καὶ τῇ κινήσει), σκεπτέον ἂρ' ἐστὶ λόγος τῷ τί ἦν εἶναι
 ἐκάστω αὐτῶν, καὶ ὑπάρχει καὶ τέτοις τὸ τί ἦν εἶναι, οἷον λευκῷ
 11 ἀνθρώπῳ τί ἦν λευκῷ ἀνθρώπῳ. ἔστω δὲ ὄνομα αὐτῶν ἰμάτιον. τί ^{135 Br.}
 ἐστὶ τὸ ἰματίῳ εἶναι; ἀλλὰ μὴν ἐδὲ τῶν καθ' αὐτὸ λεγομένων ἐδὲ τῶτο.
 12 ἢ τὸ οὐ καθ' αὐτὸ λέγεται διχῶς, καὶ τέτον ἐστὶ τὸ μὲν ἐκ προσθέσεως,
 13 τὸ δὲ οὐ. τὸ μὲν γάρ τῷ αὐτὸ ἄλλῳ προσκεῖσθαι λέγεται ὁ ὀρίζεται,
 οἷον εἰ τὸ λευκῷ εἶναι ὀριζόμενος λέγοι λευκοῦ ἀνθρώπου λόγον· τὸ δὲ
 τῷ ἄλλο αὐτῷ, οἷον εἰ σημαίνει τὸ ἰμάτιον λευκὸν ἀνθρωπον, ὁ δὲ
 14 ὀρίζει τὸ ἰμάτιον ὡς λευκόν. τὸ δὲ λευκὸς ἀνθρωπος ἐστὶ μὲν λευκόν, ^{1030 a}
 15 οὐ μόνον τί ἦν εἶναι λευκῷ εἶναι, ἀλλὰ τὸ ἰματίῳ εἶναι. ἄρα ἐστὶ
 τί ἦν εἶναι τι ἢ ὅλων ἢ οὐ; ὅπερ γάρ τι ἦν εἶναι ἐστὶ τὸ τί ἦν εἶναι·
 ὅταν δ' ἄλλο κατ' ἄλλῃ λέγεται, οὐκ ἐστὶν ὅπερ τόδε τι, οἷον ὁ λευκὸς
 ἀνθρωπος οὐκ ἐστὶν ὅπερ τόδε τι, εἴπερ τὸ τόδε τι ταῦς ὑσίσαις ὑπάρ-
 16 χει μόνον. ὥστε τὸ τί ἦν εἶναι ἐστὶν ὅσων ὁ λόγος ἐστὶν ὀρισμός.

§. 8. ἐνέσται] ἐνεοι Fb et ut videtur Alex. 742, b, 9. | λόγῳ αὐτό] αὐτό om. Ab. | λέγοντι αὐτό] λέγουσι αὐτὰ Fb.

§. 9. ἐπιφανείᾳ λευκῇ] ἐπιφάνεια λευκῇ Ab. | ἐπιφανείᾳ εἶναι λεῖα] ἐπιφάνεια εἶναι λεῖα Ab. | τὸ λευκῷ] εἶναι αἰετὸ λευκῷ T, τῷ λευκῷ Ald.

§. 10. ἐπεὶ δ'] ἐπειδὴ Fb. | καὶ κατὰ] καὶ om. T. | τῷ ποσῷ] τῷ om. Fb, τῷ ποσῷ om. Ald. | εἶναι ἐκάστω αὐτῶν] ἐκάστω εἶναι αὐτῶν E, ἐκάς αὐτῶν εἶναι T, ἐκάστω εἶναι omisso αὐτῶν Ald. | τί ἦν λευκῷ ἀνθρώπῳ] om. Ab.

§. 11. αὐτῷ] αὐτὸ Ab. μὴν οὐδὲ] οὐδὲ om. Ab, ponit Alex. 743, a, 36. | λεγομένων οὐδὲ τῶτο] om. T.

§. 12. διχῶς] post διχῶς signum interrogationis ponit versio Bessarionis. | ἐστὶ τὸ] ἐστὶ τε τὸ ET Ald.

§. 13. τῷ αὐτό] τὸ αὐτό S. | τὸ λευκῷ] τῷ λευκῷ ST. | τῷ ἄλλο] τὸ ἄλλο Fb. | σημαίνει] σημαίνει T Ald. | ὀρίζοι] ὀρίζει Ald.

§. 14. δὴ] δὲ T Ald. | λευκῷ εἶναι] ἀνθρώπῳ εἶναι T, λευκῷ ἀνθρώπῳ sine εἶναι Ald. | ἀλλὰ τὸ] ἀλλὰ τῷ Ald. Sylb. | ἰματίῳ] ἰματίον Fb.

§. 15. ἄρα ἔστι] ἄρα ἐστὶ τὸ Ald. | ὅπερ γάρ τι ἦν εἶναι] ἦν εἶναι om. Ab et γρ. E. | ἐστὶ τὸ] ἐστὶ τῷ Isingr. | οἷον ὁ — ὅπερ τόδε τι] om. T. Ab. | τόδε τι ταῦς] τε om. F. Ab, ponit Alex. in paraphr. 744, a, 13.

§. 16. ὅσων ὁ λόγος] ὁ λόγος ὅσων T. | σημαίνῃ] σημαῖνον Ald. | ταῦτόν, ὥς] ταῦτόν om. Ab. Fb. | ἢ] om. Ab. | κατ' ἄλλῃ] om. Ab. Fb.

ὁρισμός δ' ἐστὶν οὐκ ἂν ὄνομα λόγῳ ταὐτὸ σημαίνει (πάντες γὰρ ἂν
 εἶεν οἱ λόγοι ὅροι· ἔσται γὰρ ὄνομα ὁτῶν λόγῳ ταὐτόν, ὥστε καὶ ἡ
 Ἰλιάς ὁρισμός ἐσται), ἀλλ' ἐὰν πρώτῃ τινὸς ἢ τοιαῦτα δ' ἐστὶν ὅσα
 λέγεται μὴ τῷ ἄλλῳ κατ' ἄλλῃ λέγεσθαι. οὐκ ἔσται ἄρα ἐθενὶ τῶν μὴ 17
 γένεσι εἰδῶν ὑπάρχον τὸ τί ἦν εἶναι, ἀλλὰ τούτοις μόνον· ταῦτα γὰρ δοκεῖ
 οὐ κατὰ μετοχὴν λέγεσθαι καὶ πάθος, ἐδ' ὡς συμβεβηκός· ἀλλὰ λόγος 18
 μὲν ἔσται ἐκάστον καὶ τῶν ἄλλων τί σημαίνει, ἐὰν ἢ ὄνομα ὅτι τόδε
 τῷδε ὑπάρχει, ἢ ἀντὶ λόγου ἀπλῶ ἀκριβέστερος· ὁρισμός δ' οὐκ ἔσται
 ἐδὲ τὸ τί ἦν εἶναι. ἢ καὶ ὁ ὁρισμός ὥσπερ καὶ τὸ τί ἐστὶ πλεοναχῶς 19
 134 Br. λέγεται· καὶ γὰρ τὸ τί ἐστὶν ἓνα μὲν τρόπον σημαίνει τὴν ὑσίαν καὶ
 τὸ τόδε τι, ἄλλον δὲ ἕκαστον τῶν κατηγορουμένων, ποσὺν, ποιὸν καὶ
 ὅσα ἄλλα τοιαῦτα. ὥσπερ γὰρ καὶ τὸ ἐστὶν ὑπάρχει πᾶσιν ἄλλ' οὐχ 20
 ὁμοίως, ἀλλὰ τῷ μὲν πρώτῳ τοῖς δ' ἐπομένῳ, ἔτω καὶ τὸ τί ἐστὶν
 ἀπλῶς μὲν τῇ ὑσίᾳ πῶς δὲ τοῖς ἄλλοις· καὶ γὰρ τὸ ποιὸν ἐροῖμεθ' ἂν
 τί ἐστὶν, ὥστε καὶ τὸ ποιὸν τῶν τί ἐστὶ μὲν ἄλλ' οὐχ ἀπλῶς, ἀλλ'
 ὥσπερ ἐπὶ τοῦ μὴ ὅτος λογικῶς φασὶ τινες εἶναι τὸ μὴ ὄν ἢ ἀπλῶς
 ἀλλὰ μὴ ὄν, οὕτω καὶ τὸ ποιόν. δεῖ μὲν ἔν σκοπεῖν καὶ τὸ πῶς δεῖ 21
 λέγειν περὶ ἕκαστον, οὐ μὴν μᾶλλον γε ἢ τὸ πῶς ἔχει. διὸ καὶ νῦν 22
 ἐπεὶ τὸ λεγόμενον φανερόν, καὶ τὸ τί ἦν εἶναι ὁμοίως ὑπάρξει πρώτῳ
 μὲν καὶ ἀπλῶς τῇ ὑσίᾳ εἶτα καὶ τοῖς ἄλλοις, ὥσπερ καὶ τὸ τί ἐστὶν
 ἢ ἀπλῶς τί ἦν εἶναι, ἀλλὰ ποιῶ ἢ ποσῶ τί ἦν εἶναι. δεῖ γὰρ ἢ ὁμω- 23
 νύμως ταῦτα φάναι εἶναι ὅντα, ἢ προστιθέντας καὶ ἀφαιρῶντας, ὥσπερ
 καὶ τὸ μὴ ἐπιστητὸν ἐπιστητόν, ἐπεὶ τὸ γε ὁρθόν ἐστι μῆτε ὁμωνύμως
 φάναι μῆτε ὡσαύτως, ἀλλ' ὥσπερ τὸ ἱατρικόν τῷ πρὸς τὸ αὐτὸ μὲν
 1030b καὶ ἔν, οὐ τὸ αὐτὸ δὲ καὶ ἔν, οὐ μέντοι ἐδὲ ὁμωνύμως· ἐδὲ γὰρ ἱατρι-
 κὸν σῶμα καὶ ἔργον καὶ σκεῦος λέγεται ἔτε ὁμωνύμως οὔτε καθ' ἔν,

§. 19. ὁ ὁρισμός] ὁ om. Fb Alex. 743, b, 23. | πλεοναχῶς λέγεται] post λέγεται signum interrogationis ponunt Bess. Casaub.

§. 20. καὶ τὸ ἐστὶν] καὶ τὸ τί ἐστὶν TAb Ald. | τοῖς ἄλλοις· καὶ γὰρ τὸ] τοῖς ἄλλοις: et γὰρ τὸ om. Ab. | τῶν τί ἐστὶ] τὸ τί ἐστὶ S.

§. 21. τὸ πῶς] τὸ om. Fb. | ἕκαστον] ἐκάστῃ T-Ald., ἕκαστα Fb.

§. 22. ὥσπερ καὶ τὸ τί ἐστὶν οὐχ ἀπλῶς] ita Bekkerus cum Brandisio: sed commate distinguendum esse post ἐστὶν, docet et Alexandri explicatio 745, a, 27., et consentiens fere veterum editorum scriptura.

§. 23. φάναι εἶναι] εἶναι om. Fb. | πρὸς τὸ αὐτὸ μὲν] τὸ om. T Ald. | ἐδὲ γὰρ] οὐδὲν γὰρ ET Ald. | ἱατρικόν] τὸ ἱατρ. Fb. | καὶ ἔργον] om. Fb.

- 24 ἀλλὰ πρὸς ἔν. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ὁποτέρως τις ἐθέλει λέγειν διαφέρει
 ἐπὶ ἐκείνῳ δὲ σφαιρὸν ὅτι ὁ πρῶτως καὶ ἀπλῶς ὁρισμὸς καὶ τὸ τί
 25 ἦν εἶναι τῶν ὑσίων ἐστίν. οὐ μὴν ἄλλὰ καὶ τῶν ἄλλων ὁμοίως ἐστὶ,
 πλὴν οὐ πρῶτως. οὐ γὰρ ἀνάγκη, ἂν τῆτο τιθῶμεν, τῷτο ὁρισμὸν
 26 εἶναι ὃ ἂν λόγῳ τὸ αὐτὸ σημαίη, ἀλλὰ τινὶ λόγῳ. τῷτο δ' ἐὰν ἐνός
 ἦ, μὴ τῷ σφαιρῷ ὥσπερ ἡ Ἰλιάς ἢ ὅσα σφαιρῶν, ἀλλ' ἐὰν ὁσαυτὸς λέ-
 27 γεται τὸ ἔν. τὸ δ' ἐν λέγεται ὥσπερ τὸ ὄν. τὸ δὲ ὄν τὸ μὲν τότε τι, 135 B.
 28 τὸ δὲ ποσόν, τὸ δὲ ποῖόν τι σημαίνει. διὸ καὶ λευκὴ ἀνθρώπου ἐστὶ
 λόγος καὶ ὁρισμὸς· ἄλλον δὲ τρόπον καὶ τῇ λευκῇ καὶ ὑσίας.

C a p. 5.

- 1 Ἴχει δ' ἀπορίαν, εἴη τις μὴ φῆ ὁρισμὸν εἶναι τὸν ἐκ προσθέσεως
 λόγον, τίος ἐστὶ ὁρισμὸς τῶν ἐκ ἀπλῶν ἀλλὰ συνδεσνασμένων; ἐκ
 2 προσθέσεως γὰρ ἀνάγκη δηλῶν. λέγω δ' οἶον, ἐστὶ ῥίς καὶ κοιλότης,
 καὶ αἰμότης τὸ ἐκ τῶν δυοῖν λεγόμενον, τῷ τότε ἐν τῷδε, καὶ οὐ κατὰ
 συμβεβηκός γε οὔθ' ἡ κοιλότης οὔθ' ἡ αἰμότης πάθος τῆς ῥίος, ἀλλὰ
 3 καθ' αὐτήν· ἐδ' ὡς τὸ λευκὸν Καλλία ἢ ἀνθρώπου, ὅτι Καλλίας λευ-
 κὸς ᾧ συμβεβηκεν ἀνθρώπου εἶναι, ἀλλ' ὡς τὸ ἄρρεν τῷ ζῷῳ καὶ τὸ
 4 ἴσον τῷ ποσῷ καὶ πάνθ' ὅσα λέγεται καθ' αὐτὰ ὑπάρχειν. ταῦτα δ'
 ἐστὶν ἐν ὅσοις ὑπάρχει ἢ ὁ λόγος ἢ τῷτομα, οὐ ἐστὶ τῷτο τὸ πάθος,
 καὶ μὴ ἐνδέχεται δηλῶσαι χωρὶς, ὥσπερ τὸ λευκὸν ἄνεν τῷ ἀνθρώπῳ
 5 ἐνδέχεται, ἀλλ' οὐ τὸ Θῆλυ ἄνεν τοῦ ζῷου. ὥστε τέτοιον τὸ τί ἦν εἶναι
 καὶ ὁ ὁρισμὸς ἢ ἐκ ἐστὶν ἐθενός ἢ ἐστὶν ἄλλως, καθάπερ εἰρήκαμεν.
 6 ἐστὶ δ' ἀπορία καὶ ἐτίρα περὶ αὐτῶν. εἰ μὲν γὰρ τὸ αὐτὸ ἐστὶ σιμῇ

§. 24. ἀλλὰ ταῦτα μὲν] ita AbFb: ceteri ταῦτα μὲν οὐν. | ἐθέλει] ἐθέλει ET Ald. | διαφέρει] διαφέρει Ab. | πρῶτως] πρῶτος Ab.

§. 25. ὁμοίως] ὁμοῖος Ab, omissis ἐπὶ πλὴν οὐ πρῶτως. | ὃ ἂν λόγῳ τὸ αὐτὸ] ὃ ἐὰν λόγῳ τῷ αὐτῷ T Ald.

§. 26. ἦ] om. Ab. | ὅσα] ὅσα E. | λέγεται] λέγεται ES. | τὸ ἔν] τὸ ὄν Asclep. in paraphr. 745, b, 38.

§. 28. δὲ] om. Ab. | τῷ] om. Ab.

§. 1. προσθέσεως] προσθέσεως TFb. | ὁρισμὸς] ὁ ὅρ. Ab.

§. 2. τῶν δυοῖν] τοῖν δυοῖν T Ald. | τῷ τότε] τῷ om. ET. | κατὰ] om. T Ald. Deinde post συμβεβηκός γε puncto maximo distinguunt Sylb. Cassaub. Bess.

§. 5. ὁ ὁρισμὸς] ὁ om. AbFb. | ἢ ἐστὶν] ἢ εἰ ἐστὶν T Ald. | ἄλλως] ἀλλ' ὡς T, ἀλλὰ Fb Ald.

§. 6. ἔστι δ' ἀπορία καὶ ἐτίρα] ἔστι δὲ καὶ ἐτίρα ἀπορία Hb. | αὐτῶν] αὐτὰ Ab. | τὸ αὐτὸ] ταῦτον Hb.

ῥίς καὶ κοίλῃ ῥίς, τὸ αὐτὸ ἔσται τὸ σιμὸν καὶ τὸ κοῖλον· εἰ δὲ μὴ διὰ 7
 τὸ ἀδύνατον εἶναι εἰπεῖν τὸ σιμὸν ἄνευ τῆ πράγματος οὐ ἔστι πάθος
 καθ' αὐτό (ἔστι γὰρ τὸ σιμὸν κοιλότης ἐν ῥήτι), τὸ εἶναι σιμὴν εἰπεῖν
 ἢ ἂν ἔστιν ἢ δις τὸ αὐτὸ ἔσται εὐρημένον, ῥίς ῥίς κοίλῃ· ἢ γὰρ ῥίς ἰ
 σιμὴ ῥίς ῥίς κοίλῃ ἔσται. διὸ ἀτοπον τὸ ὑπάρχειν τοῖς τοιαύτοις τὸ τί 8
 1031^a ἦν εἶναι· εἰ δὲ μὴ, εἰς ἄπειρον εἶναι· ῥινὴ γὰρ ῥινὶ σιμῇ ἔτι ἄλλο
 136^{Br} ἐνίσταται. δῆλον τοίνυν ὅτι μόνῃς τῆς οὐσίας ἔστιν ὁ ὀρισμός. εἰ γὰρ 9
 καὶ τῶν ἄλλων κατηγοριῶν, ἀνάγκη ἐκ προσθέσεως εἶναι, οἷον τῇ ποιῇ
 καὶ περιττῇ· οὐ γὰρ ἄνευ ἀριθμῷ, οὐδὲ τὸ θῆλυ ἄνευ ζῳῆς. τὸ δ' ἐκ 10
 προσθέσεως λέγω ἐν οἷς συμβαίνει δις τὸ αὐτὸ λέγειν, ὥσπερ ἐν ταύτοις.
 εἰ δὲ τῆτο ἀληθείς, οὐδὲ συνδυαζομένων ἔσται, οἷον ἀριθμοῦ περιττοῦ· 11
 ἀλλὰ λαμβάνει ὅτι οὐκ ἀκριβῶς λέγονται οἱ λόγοι. εἰ δ' εἰσὶ καὶ τού- 12
 των ὅροι, ἤτοι ἄλλον τρόπον εἰσὶν ἢ καθάπερ ἐλέχθη πολλαχῶς λεκτίον
 εἶναι τὸν ὀρισμὸν καὶ τὸ τί ἦν εἶναι. ὥστε ὡδὶ μὲν ἕθενός ἔσται 13
 ὀρισμός, ἀδὲ τὸ τί ἦν εἶναι ἕθεν ὑπάρξει πλὴν ταῖς οὐσίαις, ὡδὲ δ' ἔσται.
 ὅτι μὲν οὖν ἔστιν ὁ ὀρισμός ὁ τῷ τί ἦν εἶναι λόγος, καὶ τὸ τί ἦν εἶναι 14
 ἢ μόνων τῶν οὐσιῶν ἔστιν ἢ μάλιστα καὶ πρώτως καὶ ἀπλῶς, δῆλον.

Cap. 6.

Πότερον δὲ ταυτὸν ἔστιν ἢ ἕτερον τὸ τί ἦν εἶναι καὶ ἕκαστον, σκοπεῖον. 1
 ἔστι γὰρ τι πρὸ ἔργου πρὸς τὴν περὶ τῆς οὐσίας σκέψιν· ἕκαστόν τε
 γὰρ οὐκ ἄλλο δοκεῖ εἶναι τῆς ἐαυτῇ οὐσίας, καὶ τὸ τί ἦν εἶναι λέγεται

§. 7. ἄνευ] καὶ ἄνευ Ald. | ἔστι γὰρ] καὶ ἔστι ET, καὶ ἔστι Ald. | εὐρη-
 μένον] εὐρημένον σιμὴ ῥίς εἰ AbHb, ommissis ῥίς ῥίς — ῥίς ῥίς κοίλῃ. | ῥίς ῥίς
 κοίλῃ ἔσται] ῥίς alterum om. T Ald. Bess.

§. 8. εἰ δὲ μὴ] εἰ δὲ καὶ T. | ῥινὴ] ῥιν Ab, ῥινὴ SBbCb. | ῥινὴ] ῥινῇ
 SBbCb. | σιμῇ] σιμῇ Ab Ald. | ἔτι] om. SAbBbCb Bess. | ἄλλο ἐνίσταται] ἄλλο
 ἐνίστη T, ἄλλοι ἔσται Ab, om. SBbCb.

§. 9. μόνῃς] μόνων Ab. | ὁ ὀρισμός] ὁ om. T Ald. | τὸ θῆλυ] ὁ τῷ
 θῆλυος ET Ald. Bess. Vet.

§. 10. λέγω] λέγομεν Ab Brund. | ἐν ταύτοις] ἐν om. Ab.

§. 11. συνδυαζομένων] συνδυαζομένων T. | λαμβάνει] λαμβάνει E.

§. 12. ἤτοι] ἢ τῷ T. | λεκτίον εἶναι] εἶναι om. T.

§. 13. ὡδὲ] ὡδὲ εἰ T.

§. 14. ὁ ὀρισμός] ὁ add. AbBb. | εἶναι] post εἶναι SBbCb lacunam ha-
 bent litterarum ferme quadraginta. | λόγος — εἶναι] om. T. | μόνων] ita Si
 ceteri μόνον.

§. 1. ἕκαστόν τε] τε om. ES.

- 2 εἶναι ἢ ἐκάστου ὁσία. ἐπὶ μὲν δὲ τῶν λεγομένων κατὰ συμβεβηκὸς δόξειεν
 3 ἂν ἕτερον εἶναι, οἷον λευκὸς ἄνθρωπος ἕτερον καὶ τὸ λευκῷ ἀνθρώπῳ εἶναι.
 4 εἰ γὰρ τὸ αὐτό, καὶ τὸ ἀνθρώπῳ εἶναι καὶ τὸ λευκῷ ἀνθρώπῳ τὸ αὐτό·
 5 τὸ αὐτὸ γὰρ ἄνθρωπος καὶ λευκὸς ἄνθρωπος, ὡς φασίν, ὥστε καὶ τὸ
 6 λευκῷ ἀνθρώπῳ καὶ τὸ ἀνθρώπῳ. ἢ ἐκ ἀνάγκης, ὅσα κατὰ συμβεβηκὸς,
 7 εἶναι ταῦτά· οὐ γὰρ ὡσαύτως τὰ ἄκρα γίγνεται ταῦτά, ἀλλ' ἴσως γ' ἐκεῖνο
 8 δόξειεν ἂν συμβαίνειν, τὰ ἄκρα γίγνεσθαι ταῦτά κατὰ συμβεβηκὸς, οἷον τὸ 137^h.
 9 λευκῷ εἶναι καὶ τὸ μουσικῷ εἶναι· δοκεῖ δ' οὐ. ἐπὶ δὲ τῶν καθ' αὐτὰ λεγομένων
 10 ἀρ' ἀνάγκη ταῦτόν εἶναι; οἷον εἰ τινὲς εἰσιν ὁσίοι ὧν ἕτεροι μὴ εἰσιν ὁσίοι
 11 μὴδὲ φύσεις ἕτεροι πρότεροι, οἷας φασὶ τὰς ιδέας εἶναι τινεas. εἰ γὰρ ἔσαι
 12 ἕτερον αὐτὸ τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ ἀγαθῷ εἶναι, καὶ ζῶον καὶ τὸ ζῶῳ, καὶ τὸ
 13 ὄντι καὶ τὸ ὄν, ἔsονται ἄλλαι τ' ὁσίοι καὶ φύσεις καὶ ιδέαι παρὰ τὰς 1031^b
 14 λεγομέναs, καὶ πρότεροι οὐσίοι ἐκείναι, εἰ τὸ τί ἦν εἶναι οὐσίας ἐστίν.
 15 καὶ εἰ μὲν ἀπολειμμένοι ἀλλήλων, τῶν μὲν οὐκ ἔsται ἐπισήμη, τὰ δ'
 16 ἐκ ἔsται ὄντα. λέγω δὲ τὸ ἀπολειμῆσθαι, εἰ μῆτε τῷ ἀγαθῷ αὐτῷ
 17 ἐπάρχει τὸ εἶναι ἀγαθῷ, μῆτε τῷ τὸ εἶναι ἀγαθόν. ἐπιστήμη γὰρ
 18 ἐκάστω ἐστίν ὅταν τὸ τί ἦν εἶναι ἐκείνῳ γινώμεν. καὶ ἐπὶ ἀγαθῷ καὶ

§. 2. τὸ λευκῷ] τῷ λευκῷ S.

§. 3. εἰ — εἶναι] om. T. | τὸ αὐτό] τὸ αὐτῷ Ald. Atque ita etiam in Isingr. et Camot. legitur: εἰ γὰρ τὸ, αὐτῷ ἀνθρώπῳ εἶναι, καὶ λευκῷ ἀνθρώπῳ, τὸ αὐτό. Bessario vulgatam sequens haec exhibet: «si enim idem homini esse, et albo homini idem.» | καὶ τὸ] ita A et Alex. in paraphr. 746, b, 27., καὶ τῷ Fb: ceteri libri atque editiones post Aldinum pleraeque omittunt. | καὶ τὸ] καὶ τῷ T, τὸ om. E Ald. | ὡς] εἶναι Ab. | τὸ] τῷ SThb. | τὸ] τῷ SThb Ald.

§. 4. γ'] τ' Ab. | ἂν] om. Ab. | γίγνεσθαι ταῦτά] γινίσθαι ταῦτά τ' Ab. | μὴ ο. εἶναι] εἶναι om. SAb, nro. εἶναι ὡς E.

§. 5. ἀρ' ἀνάγκη] ita ABFb et, ut probabile est, Alex. 747, a, 7., ἀνάγκη αὖ SThb: ceteri αὖ ἀνάγκη. | πρότεροι οἷας] πρότερον οἷον A. | τὰς ιδέας εἶναι τινεas] εἶναι τινεas τὰς ιδέας Ith.

§. 6. εἰ γὰρ] Brandisius in textu editionis suae post εἰ γὰρ commate distinxit, sed idem postea in Corrighendis, mutata sententia, virgulam deleri voluit. | τὸ ἀγαθῷ] τῷ ἀγαθῷ Ald., eadem mox τῷ ζῶῳ et τῷ ὄντι. | τὸ ἔντι] τὸ om. Ith. | οὐσίοι] καὶ οὐοίαι Ab. | καὶ φύσεις] om. Ald. | οὐσίοι] οὐοίαι AHB Alex. 747, a, 28.

§. 7. ἔσαι ἐπισ.] ἔsιν ἐπισ. T. | λέγω δὲ] λέγω δὲ Ith.

§. 8. ἐστίν ὅταν] αὕτη E7 Ald. Bess., omisso mox γινώμεν. | εἶναι ἐκείνῳ] εἶναι ἐκείνῳ Ab: ceteri ἐκείνῳ εἶναι. | ἔχει] ἐπάγει T, om. Ith. | τῷ ἀγαθῷ] τὸ ἀγαθῷ ES Sylb. | τῷ ὄντι] E Sylb. | τῷ ἐνι] τὸ ἐνι E. Sylburgius in varietate lectionis haec adnotat: «omnino scribendum videtur τὸ ἐνι, nominandi casu. Camotiana tamen [Aldinam imitans] constanter non in hac tantum periodo, sed in ceteris quoque detirum τῷ retinet.»

τῶν ἄλλων ὁμοίως ἔχει· ὥς· εἰ μὴδὲ τῷ ἀγαθῷ εἶναι ἀγαθόν, ἔδὲ τῷ
 ὄντι ὄν, ἔδὲ τῷ ἐνὶ ἔν. ὁμοίως δὲ πάντα ἐστὶν ἢ ἐθεῖν τὰ τί ἦν εἶναι· 9
 ὥστ'· εἰ μὴδὲ τὸ ὄντι ὄν, οὐδὲ τῶν ἄλλων οὐθέν. ἔτι ὃ μὴ ὑπάρχει
 ἀγαθῷ εἶναι, ἢ ἀγαθόν. ἀνάγκη ἄρα ἐν εἶναι τὸ ἀγαθόν καὶ ἀγαθῷ 10
 εἶναι καὶ καλὸν καὶ καλῷ εἶναι, ὅσα μὴ κατ' ἄλλο λέγεται, ἀλλὰ καθ'
 αὐτὰ καὶ πρῶτα. καὶ γὰρ τὸτο ἱκανὸν εἶναι ὑπάρχει, κἄν μὴ ἢ εἶδῃ· 11
 μᾶλλον δ' ἴσως κἄν ἢ εἶδῃ. ἅμα δὲ δῆλον καὶ ὅτι εἴπερ εἰσὶν αἱ ἰδέαι 12
 οἷας τινὲς φασιν, οὐκ ἐστὶν τὸ ὑποκειμένον οὐσία· ταύτας γὰρ οὐσίας
 μὲν ἀναγκαῖον εἶναι, μὴ καθ' ὑποκειμένου δέ· ἐσονται γὰρ κατὰ μέθεξιν.
 138 Br. ἔκ τε δὲ τούτων τῶν λόγων ἐν καὶ ταὐτὸ οὐ κατὰ συμβεβηκὸς αὐτό 13
 ἱκαστον καὶ τὸ τί ἦν εἶναι, καὶ ὅτι γε τὸ ἐπίστασθαι ἱκαστον τοῦτό
 ἐστὶ τὸ τί ἦν εἶναι ἐπίστασθαι, ὥστε καὶ κατὰ τὴν ἐκθεσιν ἀνάγκη ἐν
 τι εἶναι ἅμφω. τὸ δὲ κατὰ συμβεβηκὸς λεγόμενον, οἷον τὸ μουσικὸν ἢ 14
 λευκόν, διὰ τὸ διττὸν σημαίνειν, οὐκ ἀληθεῖς εἰπεῖν ὡς ταὐτὸ τὸ τί ἦν
 εἶναι καὶ αὐτό· καὶ γὰρ ὃ συμβέβηκε λευκὸν καὶ τὸ συμβεβηκός, ὥστ' 15
 ἐστὶ μὲν ὡς ταὐτόν, ἔστι δὲ ὡς οὐ ταὐτὸ τὸ τί ἦν εἶναι καὶ αὐτό· τῷ
 μὲν γὰρ ἀνθρώπῳ καὶ τῷ λευκῷ ἀνθρώπῳ οὐ ταὐτό, τῷ πάθει δὲ ταὐτό.
 ἀτοπον δ' ἂν φανείη κἄν εἴ τις ἐκᾶσῳ ὄνομα θίῃτο τῶν τί ἦν εἶναι· ἐστὶν 16
 γὰρ καὶ παρ' ἐκείνο ἄλλο, οἷον τῷ τί ἦν εἶναι ἵππῳ τί ἦν εἶναι ἵππῳ ἔτερον.
 καίτοι τί κωλύει καὶ νῦν εἶναι ἐνια εὐθὺς τί ἦν εἶναι, εἴπερ οὐσία τὸ τί 17

§ 9. τὸ ὄντι ὄν] τῷ ὄντι, omisso ὄν, T.

§ 10. καὶ ἀγαθῷ] καὶ τὸ ἀγαθόν T, καὶ τῷ ἀγ. Ald. | καὶ καλόν] καὶ
 τὸ καλόν Ald. | καλῷ] τῷ κ. Ald. | ὅσα] καὶ ὅσα Fb. | ἄλλο] ἄλλη T Ald. |
 καθ' αὐτὰ καὶ πρῶτα] πρῶτα καὶ καθ' αὐτὰ EST Ald.

§ 11. ἐν] ἂν Ab. | ὑπάρχει] ὑπάρχει T. | κἄν] καὶ Hb. | ἢ] om. Ab.

§ 12. οἷας τινὲς — ταύτας γὰρ] lacunam SBBCh. | φασιν] φασιν Fb. |
 ἔσαι] ἔσαι Ald. | οὐσία] om. Hb. | ἀναγκαῖον εἶναι] ἀνάγκη εἶναι Ab.
 εἶναι ἀναγκαῖον S. | ἐσονται] διστοιαι Bb.

§ 13. ὅτι γε] ὅτι δὲ S. | τὸτό] τούτων SBBCh. | ὥστε καὶ] καὶ add.
 AbFb. | ἐν τι] τι om. Ab.

§ 14. ἢ λευκόν] καὶ λευκόν Ab.

§ 15. συμβέβηκε] συμβαίνει Ab. | λευκόν] λευκῷ ET Ald., om. Ab.
 Porro Ald. καὶ post λευκόν omittit. | τῷ λευκῷ] τὸ λευκῷ Ab. Etiam Alexan-
 der τὸ λευκῷ et τὸ μὲν γὰρ ἀνθρώπῳ in textu habuisse videtur 747, b, 44.

§ 16. θείτω] ἐθεῖτο Ab, θείτω Sylb. | ἔσαι γὰρ — τῷ τί ἦν εἶναι] om. T. | παρ' ἐκείνο] παρ' ἐκείνῳ Ald. | οἷον] add. Ab, non agnoscunt
 Ascl. 748, a, 12. Alex. a, 43. Ald. Bess. Vet. | τῷ] τὸ E Ascl. 748, a, 12.
 Ald. Bess. | ἵππῳ τί] τὸ γὰρ τί ESBCh. Deinde alterum τί ἦν εἶναι ἵππῳ in
 Aldina, atque totum hoc τί ἦν εἶναι ἵππῳ ἔτερον in versione Bessarionis deest.

§ 17. οὐσία] οὐσία T. | μὴν] μὴν καὶ SBBCh. | καὶ ἐκ] καὶ om. T
 Ald. | οὐ] ὅτε Hb. | καὶ] om. Ab.

ἦν εἶναι; ἀλλὰ μὴν οὐ μόνον ἔν, ἀλλὰ καὶ ὁ λόγος ὁ αὐτὸς αὐτῶν, ὡς 1032
 δῆλον καὶ ἐκ τῶν εἰρημίων· οὐ γὰρ κατὰ συμβεβηκὸς ἔν τὸ ἐν εἶναι
 18 καὶ ἔν. ἔτι εἰ ἄλλο ἔσαι, εἰς ἀπειρον εἶσιν· τὸ μὲν γὰρ ἔσαι τί ἦν εἶναι
 19 τῷ ἐνός, τὸ δὲ τὸ ἔν, ὥς καὶ ἐπ' ἐκείνων ὁ αὐτὸς ἔσαι λόγος. ὅτι
 μὲν οὖν ἐπὶ τῶν πρώτων καὶ καθ' αὐτὰ λεγομένων τὸ ἐκείνῳ εἶναι καὶ
 20 ἕκαστον τὸ αὐτὸ καὶ ἔν ἐστι, δῆλον. οἱ δὲ σοφιστικοὶ ἔλεγχοι πρὸς τὴν
 θείαν ταύτην φανερόν· ὅτι τῇ αὐτῇ λύονται λύσει, καὶ εἰ ταὐτὸ Σωκρά-
 21 τος καὶ Σωκράτει εἶναι· ἐθὲν γὰρ διαφέρει ὅτε ἐξ ὧν ἐρωτήσεται ἄν
 τις, ὅτε ἐξ ὧν λύων ἐπιτίχοι. πῶς μὲν οὖν τὸ τί ἦν εἶναι ταὐτὸν
 καὶ πῶς οὐ ταὐτὸν ἐκάστω, εἴρηται.

Cap. 7.

1 Τῶν δὲ γιγνομένων τὰ μὲν φύσει γίνονται, τὰ δὲ τέχνη, τὰ δὲ 139^{nr}.
 ἀπὸ ταυτομάτου. πάντα δὲ τὰ γιγνόμενα ὑπὸ τέ τινος γίνονται καὶ ἐκ
 τινος καὶ τί. τὸ δὲ τί λόγῳ καθ' ἐκάστην κατηγορίαν· ἡ γὰρ τοῦδε ἡ
 2 ποσὸν ἡ ποιὸν ἡ πῦ. αἱ δὲ γενέσεις αἱ μὲν φυσικαὶ αὐταὶ εἰσιν ὧν ἡ
 3 γενέσεις ἐκ φύσεώς ἐστιν. το δ' ἐξ οὗ γίνονται, ἦν λέγομεν ὕλην· τὸ δ'
 ὑφ' οὗ, τῶν φύσει τι ὄντων· τὸ δὲ τί, ἄνθρωπος ἡ θητὸν ἡ ἄλλο τι
 4 τῶν τοιούτων, ἃ δὲ μάλιστα λέγομεν ὑσίας εἶναι. ἅπαντα δὲ τὰ γιγνό-
 μενα ἡ φύσει ἢ τέχνη ἔχει ὕλην· θνητὸν γὰρ καὶ εἶναι καὶ μὴ εἶναι ἕκαστον
 5 αὐτῶν, τοῦτο δ' ἐστὶν ἐν ἐκάστω ὕλῃ. καθόλα δὲ καὶ ἐξ οὗ φύσεις καὶ
 6 καθὼ φύσεις· τὸ γὰρ γιγνόμενον ἔχει φύσιν, οἷον θνητὸν ἡ ζῷον. καὶ
 ὑφ' οὗ, ἡ κατὰ τὸ εἶδος λεγομένη φύσις ἡ ὁμοειδής· αὕτη δ' ἐν ἄλλῳ·
 7 ἄνθρωπος γὰρ ἄνθρωπον γεννᾷ. ἔτω μὲν ὅν γίνονται τὰ γιγνόμενα διὰ

§. 18. *ἔτι εἰ] εἴτε εἰ T. | ἔσαι] om. T. | ἔσαι τί] ἔσαι τὸ τί T Ald. | τοῦ ἐνός] ita A, τῷ ἐνός εἶναι Fb, τὸ ἐν εἶναι T: ceteri τὸ ἐν εἶναι. | ὁ αὐτὸς ἔσαι] εἶσαι ὁ αὐτὸς Ab.*

§. 19. *ἐπὶ τῶν] post τῶν lacunam litterarum trium BbCb. | καὶ ἔν] καὶ om. A, καὶ ἔν om. Hb.*

§. 20. *καὶ εἰ] καὶ εἰς Ab. | Σωκράτει] σωκράτην Ab. | ἐρωτήσεται] ἐρωτηθεὶς Ab, ἐρωτηθεὶς Hb.*

§. 1. *τῶν δέ] δέ om. Ab. | φύσει γίνονται] φ. γίνονται Hb. | ἡ πῦ] om. Hb. | αὐταὶ εἰσιν] αἰταὶ εἰσιν ἥτοι ἐκείνων τῶν γιγνομένων Ald.*

§. 5. *φύσει τι] τι om. Hb. | ὅντων] ὄντος T. | τί] τι ὁ ET Ald.*

§. 4. *τῷ το δ'] τούτω δ' BbCb. | ἐν] ita A, ἡ ἐν T Ald. Vet.: ceteri ἡ.*

§. 5. *γιγνόμενον] ἡνωμένον T. | ἡ] om. S.*

§. 6. *ὑφ'] ὑφ' Fb. | φύσει ἡ] ἡ om. Fb Alex. 749, a, 48.*

§. 7. *οἷν] om. T. | πάσαι δ' εἰσιν αἱ ποιήσεις] om. Cb. Deinde ἡ post ποιήσεις om. Ab. | ἀπὸ διαφοράς] ἀπὸ add. AbFb.*

τὴν φύσιν, αἱ δ' ἄλλαι γενέσεις λέγονται ποιήσεις. πᾶσαι δ' εἰσὶν αἱ
 ποιήσεις ἢ ἀπὸ τέχνης ἢ ἀπὸ δυνάμεως ἢ ἀπὸ διανοίας. τούτων δέ τινες γί- 8
 γνονται καὶ ἀπὸ ταυτομάτου καὶ ἀπὸ τέχνης παραπλησίως ὥσπερ ἐν τοῖς ἀπὸ
 ἡσέως γιγνομένοις· ἐνια γὰρ κακεῖ ταντα καὶ ἐκ σπέρματος γίγνεται καὶ
 ἄνευ σπέρματος. περὶ μὲν ὅν τῶν ὕστερον ἐπισκεπτέον, ἀπὸ τέχνης 9
 1032^b δὲ γίγνεται ὅσων τὸ εἶδος ἐν τῇ ψυχῇ. εἶδος δὲ λόγῳ τὸ τί ἦν εἶναι 10
 ἐκάστω καὶ τὴν πρώτην ἐσῖαν. καὶ γὰρ τῶν ἐναντίων τρόπον τινὰ τὸ 11
 αὐτὸ εἶδος· τῆς γὰρ στερέσεως ἐσῖα ἢ ἐσῖα ἢ ἀντικειμένη, οἷον ὑγίεια
 νόσος· ἐκείνης γὰρ ἀπείσις δηλῶται ἢ νόσος, ἢ δ' ὑγίεια ὁ ἐν τῇ ψυχῇ
 140^{Br} λόγος καὶ ἐν τῇ ἐπιστήμῃ. γίγνεται δὲ τὸ ὑγιὲς νοήσαντος ὅπως· ἐπειδὴ 12
 τοδὶ ὑγίεια, ἀνάγκη, εἰ ὑγιὲς ἐσται, τοδὶ ὑπάρξει, οἷον ὁμαλότητα, εἰ
 δὲ τῷτο, θερμότητα. καὶ ὅπως αἰετοῖ, ὥς ἂν ἀγάγῃ εἰς τῷτο ὁ 13
 αὐτὸς δύναται ἐσχατὼν ποιεῖν. εἴτα ἤδη ἢ ἀπὸ τούτου κινήσεις ποιήσεις
 καλεῖται, ἢ ἐπὶ τὸ ὑγιαίνειν. ὥστε συμβαίνει τρόπον τινὰ ἐξ ὑγείας 14
 τὴν ὑγίειαν γίνεσθαι καὶ τὴν οἰκίαν ἐξ οἰκίας, τῆς ἄνευ ὕλης τὴν
 ἔχουσαν ὕλην· ἢ γὰρ ἱατρικὴ ἐστὶ καὶ ἡ οἰκοδομικὴ τὸ εἶδος τῆς ὑγείας
 καὶ τῆς οἰκίας. λόγῳ δ' οὐσίαν ἄνευ ὕλης τὸ τί ἦν εἶναι. τῶν δὲ 15.16
 γενέσεων καὶ κινήσεων ἢ μὲν νόσις καλεῖται ἢ δὲ ποίσις, ἢ μὲν ἀπὸ
 τῆς ἀρχῆς καὶ τοῦ εἶδους νόσις, ἢ δ' ἀπὸ τοῦ τελευταίου τῆς νοήσεως
 ποίσις. ὁμοίως δὲ καὶ τῶν ἄλλων τῶν μεταξὺ ἔκαστον γίγνεται. λόγῳ 17

§. 8. ἀπὸ φύσεως] ἐπὶ φ. EST Ald. | ταῦτά] ταῦτα S. | ἄνευ σπέρ-
 ματος] ἄνευ σπ. γίνονται Ald.

§. 9. δὲ] δὴ Fb. | ὅσων] ὡς Ald.

§. 10. δὲ] om. Cb.

§. 11. τῶν ἐναντ.] τῶν om. Alex. 749, b, 23. | ἢ ἀντικ.] ἢ om. S. BbCb,
 ἢ πῇ οὐα ἀντικ. ET, ἢ τῇ οὐα ἀντικ. Var. Lect. ap. Brand. Asclepius in para-
 phrasi totum locum sic exhibet τῆς γὰρ στερέσεως ἐστὶν οὐα ἢ ἀντικείμενη οὐα,
 οἷον ὑγίεια νόσος 749, b, 59. Sed Bekkeri scripturam taceat Alex. 749, b, 46. |
 ἀπείσις] ἀπείσις Ald. Iningr. Camot. Sylb. | δηλῶται] om. Ab. | καὶ ἐν τῇ]
 καὶ ὁ ἐν τῇ T Ald., καὶ ἡ Ab.

§. 12. δὴ] δὲ STAb Ald. | ὅπως] om. S Ald. | τοδὶ ὑγίεια] τὸ δὲ
 γίγναι ST Ald. | ἐσται] om. Ab. | ὁμαλότητα] ὁμαλότητι T. | εἰ δὲ τῷτο,
 θερμότητα] om. T.

§. 13. ἂν ἀγάγῃ] ἀναγάγῃ conj. Sylb., redigata Bess. | εἰς τῷτο ὁ
 αὐτὸς δύναται] εἰς τὸ αὐτὸ δύνασθαι τὸ Ab. | ἀπὸ τούτου] ita EAb: ceteri
 ἀπὸ τούτων.

§. 14. ἐξ ὑγείας τὴν ὑγίειαν] τὴν ὕ. ἐκ τῆς ὕ. Fb, ὑγίαν ἐξ ὑγείας
 Ald. | γίνεσθαι καὶ] post καὶ lacunam BbCb. | ἢ γὰρ] εἰ γὰρ T. | ἐστὶ] post
 οἰκοδομικὴ ponit T, om. Fb. | ἢ οἰκ.] ἢ add. FbHb. | τῆς ὑγείας καὶ τῆς
 οἰκίας] τῆς ὕ. κ. τ. οἰκοδομίας E, τῆς οἰκίας καὶ τῆς ὑγείας εἰσὶ Fb.

§. 16. τελευταίου] τίλει Fb.

§. 17. καὶ τῶν] καὶ ἐπὶ τῶν ET. | τῶν μεταξὺ ἔκαστον] om. Ab. |

- δ' οἷον εἰ ὑγιαίνει, δέοι αὖ ὁμαλυνθῆναι. τί οὖν ἐστὶ τὸ ὁμαλυνθῆναι; τοδί. τοῦτο δ' εἶναι εἰ θερμοανθήσεται. τοῦτο δὲ τί ἐστὶ; τοδί. ὑπάρχει δὲ τοῦδε δυναμίς· τῷτο δ' ἤδη ἐπ' αὐτῷ. τὸ δὲ ποιῶν καὶ ὅθεν ἄρχειται ἡ κίνησις τοῦ ὑγιαίνειν, ἐὰν μὲν ἀπὸ τέχνης, τὸ εἶδος ἐστὶ τὸ ἐν τῇ ψυχῇ, ἐὰν δ' ἀπὸ ταυτομάτου, ἀπὸ τούτου ὃ ποτε τῷ ποιεῖν ἄρχει τῷ ποιῶντι ἀπὸ τέχνης, ὥσπερ καὶ ἐν τῷ ἰατρικῷ ἴσως ἀπὸ τῷ
- 19 θερμοαίνειν ἡ ἀρχή, τοῦτο δὲ ποιεῖ τῇ τρίψει· ἡ θερμότης τοίνυν ἡ ἐν τῷ σώματι ἡ μέρος τῆς ὑγείας ἣ ἐπιταί τι αὐτῇ τοιούτου ὃ ἐστὶ μέρος τῆς ὑγείας, ἣ διὰ πλειόνων· τῷτο δ' ἔσχατον τὸ ποιῶν, καὶ τὸ ἔσως μέρος ἐστὶ τῆς ὑγείας καὶ τῆς οἰκίας, οἷον οἱ λίθοι, καὶ τῶν ἄλλων. 141 Br.
- 20.21 ὥστε καθάπερ λέγεται, ἀδύνατον γενέσθαι εἰ μὴθὲν προὑπάρχοι. ὅτι μὲν οὖν τι μέρος ἐξ ἀνάγκης ὑπάρξει, φανερόν· ἡ γὰρ ὕλη μέρος· ἐν- 1033 a
- 22 πάρχει γὰρ καὶ γίγνεται αὐτῇ. ἀλλ' ἄρα καὶ τῶν ἐν τῷ λόγῳ. ἀμφοτέρως δὲ λέγομεν τὰς χαλκῆς κύκλος τί εἰσι, καὶ τὴν ὕλην λέγοντες ὅτι χαλκός, καὶ τὸ εἶδος ὅτι σχῆμα τοιόνδε· καὶ τοῦτό ἐστι τὸ γένος εἰς ὃ
- 23 πρῶτον τίθεται. ὃ δὲ χαλκοῦς κύκλος ἔχει ἐν τῷ λόγῳ τὴν ὕλην. ἐξ

ὕγιανει] ὑγιαίνει T, ὑγιανθῇ Ald. | δέοι αὖ] ita A: ceteri δεῖ | τοῦτο δὲ τί ἐστὶ] τί om. A. | δὲ τοῦδε δυναμίς· τῷτο] om. T. | τοῦδε] τοδί Alex. 750, a, 53. et γρ. E, deinde Bess. Vet. Ald. Brand.

§. 18. τῷ ὑγ.] τὸ ὑγ. A. | ὃ ποτε] θελονότι ὃ ποτε Ald. | ἄρχει] ἄρ-
χεται Ib. ἀρχή ST Ald. et, quantum conjectare licet, Alex. 750, a, 41. 46. | ὥς-
περ] ὥς ὅτι Ib. | θερμοαίνειν] θερμῷ Ib.

§. 19. τοίνυν] ἐν A. | ἡ ἐν] ἡ om. A. | ἡ ἐπιταί — μέρος τῆς ὑγείας] om. TAb. | ἡ διὰ πλειόνων — τῆς ὑγείας] om. BbCb. Porro de verbis ἡ διὰ πλειόνων Casaubonus haec adnotat: reliqui praeter Bess. interpretes fere legunt omnes ἡ εἰθὺς ἡ διὰ πλειόνων. Iidem interpretes vulgatos codices non mutilos tantum hoc loco, sed et in sequentibus periodis valde depravatos esse ac perversos, sua interpretatione arguunt. Sic enim vertit [nescio quis]: vult statim aut per plura; hoc autem est ultimum, quod sanitatis efficit partem. Atque ut ibi caliditas aut aliquid quod ipsa sequitur, sanitatis est pars, sic et lapides domus et alia aliorum sunt partes. αα | ἔσχατον] ἔσχατόν ἐστι AbFb. | καὶ τὸ ἔσως μέρος ἐστὶ] τὸ μέρος AbIb. Totam periodum Vetus interpres ita reddit: vet quod est ita, pars est sanitatis, ut domus lapides et aliorum alia. Unde conjectaveris legisse eum οἷον τῆς οἰκίας οἱ λίθοι καὶ τῶν ἄλλων ἅλλα.

§. 21. οὐδ' ἐστὶ] οὐδ' τὸ EST Ald. | ἐξ ἀνάγκης ὑπάρξει] ὑπάρξει ἐξ αὐ. T Ald. | φανερόν] om. T. | αὐτῇ T.

§. 22. χαλκῆς] ita AbFbIb Vet.: ceteri πολλὰς. | καὶ τὴν] καὶ εἰ τὴν A. | χαλκῆς] χαλκὸς A. | τὴν] καὶ τὴν Ib.

§. 23. δὲ] δὲ FbIb. | ὥς ὕλης γίγνεται] γίν. ὥς ὕλης Hb. Porro Sylb. post ἐξ ὕλης γίγνεται distinguendi notam ponit, non post ἐκιν. | γίγνεται] λήγ-
ται Fb. | ἐκκρίνον] ἐκκρίνον SCbHb. | οἷον ὃ] ὃ om. EST.

οὐ δὲ ὡς ὕλης γίνεται ἔνια, λέγεται, ὅταν γίνηται, οὐκ ἐκείνο ἀλλ' ἐκείνισιν, οἷον ὁ ἀνδριάς οὐ λίθος ἀλλὰ λίθινος. ὁ δ' ἀνθρωπος ὁ 24
 ὑγαίνων οὐ λέγεται ἐκείνο ἐξ οὗ· αἷτιον δ' ὅτι γίνεται ἐκ τῆς στερεώ-
 σεως καὶ τοῦ ὑποκειμένου ὃ λέγομεν τὴν ὕλην, οἷον καὶ ὁ ἀνθρωπος
 καὶ ὁ κάμνων γίνεται ὑγίης. μᾶλλον μῖντοι λέγεται γίνεσθαι ἐκ τῆς 25
 στερεώσεως, οἷον ἐκ κάμνοντος ὑγίης ἢ ἐξ ἀνθρώπου. διὸ κάμνων μὲν
 ὑγίης οὐ λέγεται, ἀνθρώπος δὲ καὶ ἀνθρώπος ὑγίης. ὦν δ' ἡ σέρησις 26
 ἀδηλος καὶ ἀνώνυμος, οἷον ἐν χαλκῷ σχήματος ὅποιον ἢ ἐν πλίνθοις
 καὶ ξύλοις οἰκίας, ἐκ τούτων δοκεῖ γίνεσθαι ὡς ἐκεῖ ἐκ κάμνοντος. διὸ 27
 ὥσπερ ὡδ' ἐκεῖ ἐξ οὗ τῷτο ἐκείνο οὐ λέγεται, οὐδ' ἐνταῦθα ὁ ἀνδριάς
 ξύλον, ἀλλὰ παράγεται ξύλινος, οὐ ξύλον, καὶ χαλκῶς ἀλλ' οὐ χαλκός,
 καὶ λίθινος ἀλλ' οὐ λίθος, καὶ ἡ οἰκία πλινθίνη ἀλλ' οὐ πλίνθοι· ἐπεὶ 28
 οὗτ' ὡς ἐκ ξύλου γίνεται ἀνδριάς ἢ ἐκ πλίνθων οἰκία, εἴαν τις σφόδρα
 ἐπιβλέπῃ, οὐκ ἂν ἀπαλῶς εἴποι, διὰ τὸ δεῖν μεταβάλλοντος γίνεσθαι ἐξ
 οὗ, ἀλλ' οὐχ ὑπομένοντος. διὰ μὲν οὖν τῷτο ἔτως λέγεται.

Cap. 8.

142 B. Ἐπεὶ δὲ ὑπὸ τινός τε γίνεται τὸ γιγνόμενον (τῷτο δὲ λέγω ὅθεν 1
 ἡ ἀρχὴ τῆς γενέσεώς ἐστι) καὶ ἐκ τινος (ἔγω δὲ μὴ ἡ σέρησις τῷτο
 ἀλλ' ἡ ὕλη· ἥδη γὰρ διώριζαι ὃν τρόπον τῷτο λέγομεν) καὶ ὃ γίνεται
 (τῷτο δ' εἰς ἡ σφαῖρα ἡ κύκλος ἢ ὃ τι ἔτυχε τῶν ἄλλων), ὥσπερ ὡδὲ
 τὸ ὑποκείμενον ποιεῖ τὸν χαλκόν, οὕτως οὐδὲ τὴν σφαῖραν, εἰ μὴ κατὰ
 συμβεβηκός, ὅτι ἡ χαλκὴ σφαῖρα σφαῖρά ἐστιν, ἐκείνην δὲ ποιεῖ. τὸ 2
 γὰρ τὸδε τι ποιεῖν ἐκ τῆ ὁλως ὑποκειμένης τὸδε τι ποιεῖν εἰς. λέγω 3

§. 24. ἐκ τῆς] ἐκ om. F^b.

§. 25. γίνεσθαι ἐκ τῆς στερ.] ἐκ τῆς στερε. γίνεσθαι T Ald. | μὲν ὑγίης] μὲν ὁ ὑγ. T Ald. | διὸ καὶ] διὸ καὶ ὁ A.

§. 26. ἀνώνυμος] οὐκ ὀνόματος T. | ἐν χαλκῷ] γὰρ ἐν χαλκῷ E. | σχήματος] σχῆμα τὸ T H^b Ald. | ὅποιον] ὅποιον οὖν T H^b Ald., ὅποιον οὖν E | ἐκ τούτων δοκεῖ γίνεσθαι] nec his non dicentur fieri Bess.

§. 27. ἐνταῦθα] ἐνταῦθεν S Ald.

§. 28. ἐπεὶ] ὡς αἰ T. | σφόδρα ἐπιβλέπῃ] ἐπιβλ. σφ. ET Ald. | εἴποι] εἴπει A^b, ceteri εἴποιαι.

§. 1. ὅθεν] ὅθεν καὶ Ald. | ἔγω δὲ] ἔγω δὲ T. | ὃ γίνεσθαι] τί γίν. F^b et Alex. in paraphr. 751, b, 25. | ἡ σφαῖρα] ἡ σφ. T, ἡ ἡ σφ. Ald. | κύκλος] ὁ κ. Ald. | ἐκείνην δὲ] ἐκείνην δὲ οὐ Ald. Bess.

§. 2. τὸδε τι] τι om. T. | ποιεῖν] om. A^b. | ὁλως] ὅλως T Ald. | τὸδε τι] τι add. A^b F^b.

§. 3. ποιεῖν εἰς] ποιῆσαι A^b H^b.

- δ' ὅτι τὸν χαλκὸν στρογγύλον ποιεῖν ἐστὶν οὐ τὸ στρογγύλον ἢ τὴν σφαῖραν
 4 ποιεῖν, ἀλλ' ἑτερόν τι, οἷον τὸ εἶδος τοῦτο ἐν ἄλλῳ. εἰ γὰρ ποιεῖ, ἐκ
 τινοσ ἂν ποιοίῃ ἄλλῃ· τῷτο γὰρ ὑπέκειτο. οἷον ποιεῖν χαλκῇ σφαῖραν· 1033b
 τοῦτο δὲ ἄτως ὅτι ἐκ τοῦδ', ὃ ἐστὶ χαλκός, τοδὶ ποιεῖ, ὃ ἐστὶ σφαῖρα.
 5 εἰ ἂν καὶ τῷτο ποιεῖ αὐτό, δηλὸν ὅτι ὡσαύτως ποιήσει, καὶ βυδιούται
 6 αἱ γασίσεις εἰς ἀπειρον. φανερόν ἄρα ὅτι ἐδὲ τὸ εἶδος, ἢ ὅτιδῆποτε
 χρὴ καλεῖν τὴν ἐν τῷ αἰσθητῷ μορφῇ, οὐ γίγνεται, οὐδ' ἔστιν αὐτῷ
 γένεσις, ἀδὲ τὸ τί ἦν εἶναι· τῷτο γὰρ ἐστὶν ὃ ἐν ἄλλῳ γίγνεται ἢ ἰπὸ
 7 τέχνης ἢ ἐπὶ φύσεως ἢ δυνάμεως. τὸ δὲ χαλκῇ σφαῖραν εἶναι ποιεῖ. ποιεῖ
 γὰρ ἐκ χαλκοῦ καὶ σφαῖρας· εἰς τοδὶ γὰρ τὸ εἶδος ποιεῖ, καὶ ἐστὶ τῷτο
 8 σφαῖρα χαλκῇ. τοῦ δὲ σφαῖρα εἶναι ὅλως εἰ ἐστὶ γένεσις, ἐκ τινός τι ἔσται.
 δείξει γὰρ διαιρητὸν εἶναι αὐτὸ τὸ γιγνόμενον, καὶ εἶναι τὸ μὲν τόδε τὸ
 9 δὲ τόδε, λόγῳ δ' ὅτι τὸ μὲν ὕλην τὸ δ' εἶδος. εἰ δὲ ἔστι σφαῖρα τὸ
 ἐκ τῷ μέσῳ σχῆμα ἴσον, τάτα τὸ μὲν ἐν ᾧ ἔσται ὁ ποιεῖ, τὸ δ' ἐν ἐκείνῳ, 113 Bc.
 10 τὸ δ' ἅπαν τὸ γιγνόμενον, οἷον ἢ χαλκῇ σφαῖρα. φανερόν δὲ ἐκ τῶν εἰρη-
 μέων ὅτι τὸ μὲν ὡς εἶδος ἢ ὡς αἱ λεγόμενον οὐ γίγνεται, ἢ δὲ σύνοδος
 ἢ κατὰ ταύτην λεγόμενη γίγνεται, καὶ ὅτι ἐν παντὶ τῷ γενομένῳ ὕλη
 11 ἔστι, καὶ ἐστὶ τὸ μὲν τόδε τὸ δὲ τόδε. πότερον οὖν ἐστὶ τις σφαῖρα
 παρὰ τὰςδε ἢ οἰκία παρὰ τὰς πλίνθους, ἢ οὐδ' ἂν ποτε ἐγίγνετο, εἰ
 12 ἄτως ἦν, τόδε τι; ἀλλὰ τὸ τοιοῦδε σημαίνει, τόδε δὲ καὶ ὠρισμένον
 οὐκ ἔστιν, ἀλλὰ ποιεῖ καὶ γεννᾷ ἐκ τοῦδε τοιοῦδε· καὶ ὅταν γεννηθῇ,
 13 ἔστι τόδε τοιοῦδε. τὸ δ' ἅπαν τόδε Καλλίας ἢ Σωκράτης ἐστὶν

§. 4. ποιοίῃ ἄλλῃ] ποιῇ ἀλλ' ἢ Τ'. ποιοῖν ἢ ἄλλῃ Ε'. ποιοῖσι ἢ ἄλλῃ Ald. | ποιεῖν] ποιεῖ Αβ. | ἐστὶ χαλκός] ἐστὶν ὁ χ. Τ. | τοδὶ] τόδε Αβ. | ὃ] ὅτι Αβ.

§. 6. οὐδ' ἐ] οὔτε ET Ald. | ὃ γίγνεται] ὃ om. Αβδ Brand. | εἶναι] εἶναι τοῦτο Τ Ald., εἶναι τοῦτο Ε'. | ἢ ἐπὶ τέχνης] ἢ om. Αβ, ἢ ἀπὸ τέχνης Ald. | ἐπὶ φ.] ἀπὸ φ. Ald.

§. 7. καὶ σφαῖρας] σφαῖραν Αβ. | τὸ εἶδος] τοδὶ τὸ εἶδος ET Ald. Bess. Vet. | χαλκῇ] post χαλκῇ Ald. addit τῷτο δὲ σφαῖρα (σφαῖρα) εἶναι. Idem exprimunt interpretes latini.

§. 8. εἰ ἔστι] εἰ ἔστι Αβδ. | εἶναι] om. Τ. | αἰ] om. Αβ. | τὸ δὲ τόδε] τὸ δὲ om. Αβ. | τὸ μὲν] τὴν μὲν Τ.

§. 9. εἰ δὲ] εἰ δὲ Τ. | ὃ ποιεῖ] οὐ ποιεῖ Αβ.

§. 10. ἢ οὐδ' ἂν] ἢ ὅ. Αβ, ἢ ὡς ὅ. Ε' Ald. | παντὶ] ἅπαντι ET Ascl. 752, b, 4. Ald. | ἔστι] ἐστὶ Αβδ. | καὶ ἔστι] om. Ald.

§. 11. τας] τε Τ. | τὰςδε] τὰδε Ε.

§. 12. ἀλλ' ἐ] ἀλλ' ὅτι ET Ald. Bess. Vet. | ἔστι τόδε] ἔστι δηλὸν Αβ Ascl. 753, a, 13., sed Alex. vulgatam scripturam confirmat 753, a, 5.

§. 13. τὸ δ' ἅπαν τόδε Καλλίας] »Hoc autem est omne hoc. Callias autem Vet. | ἢ δὲ] om. Τ.

ὥσπερ ἡ σφαῖρα ἡ χαλκῇ ἤδι, ὁ δ' ἄνθρωπος καὶ τὸ ζῷον ὥσπερ
 σφαῖρα χαλκῇ ὅλως. φανερόν ἄρα ὅτι ἡ τῶν εἰδῶν αἰτία, ὡς εἰώθασί 14
 τινες λέγειν τὰ εἶδη, εἰ ἔστιν ἅττα παρὰ τὰ καθ' ἑκάστω, πρὸς τε τὰς
 γενεαίς καὶ τὰς οὐσίας ἔθεν χρήσιμα· οὐδ' ἂν εἴεν διὰ γε ταυτὰ οὐσίαι
 καθ' αὐτάς. ἐπὶ μὲν δὴ τινων καὶ φανερόν ὅτι τὸ γεννῶν τοιοῦτον μὲν 15
 οἶον τὸ γεννώμενον, οὐ μέντοι τὸ αὐτό γε, οὐδ' ἐν τῷ ἀριθμῷ ἀλλὰ
 τῷ εἶδει, οἶον ἐν τοῖς φυσικοῖς· ἄνθρωπος γὰρ ἄνθρωπον γεννᾷ, ἂν
 μὴ τι παρὰ φύσιν γένηται, οἶον ἵππος ἡμίονον. καὶ ταῦτα δὲ ὁμοίως· 16
 1034 ὁ γὰρ ἂν κοινὸν εἴῃ ἐν ἵππῳ καὶ ὄνῳ, οὐκ ὠνόμασται τὸ ἐγγύτατα
 γένος, εἴῃ δ' ἂν ἄμφω ἴσως οἶον ἡμίονος. ὥστε φανερόν ὅτι ἔθεν δεῖ 17
 ὡς παραδείγμα εἶδος κατασκευάζειν (μάλιστα γὰρ ἂν ἐν τούτοις ἐπε-
 ζητοῦντο· οὐσίαι γὰρ αἱ μάλιστα αὐταὶ) ἀλλὰ ἱκανὸν τὸ γεννῶν ποιῆσαι
 καὶ τοῦ εἶδους αἴτιον εἶναι ἐν τῇ ὕλῃ. τὸ δ' ἅπαν ἤδη τὸ τοιόνδε εἶδος 18
 144 Br. ἐν ταῖσδε ταῖς σαφεῖς καὶ ὁστοῖς Καλλιᾶς καὶ Σωκράτης· καὶ ἕτερον
 μὲν διὰ τὴν ὕλην, ἐτέρω γὰρ, ταὐτὸ δὲ τῷ εἶδει· ἄτομον γὰρ τὸ εἶδος.

Cap. 9.

Ἀπορίσειε δ' ἂν τις διὰ τί τὰ μὲν γίγνεται καὶ τέχνη καὶ ἀπὸ 1
 ταυτομάτου, οἶον ὑγίεια, τὰ δ' οὐ, οἶον οἰκία. αἴτιον δ' ὅτι τῶν μὲν 2
 ἡ ὕλη ἡ ἄρχησιν τῆς γενέσεως ἐν τῷ ποιεῖν καὶ γίγνεσθαι τι τῶν ἀπὸ
 τέχνης, ἐν ᾗ ὑπάρχει τι μέρος τῷ πράγματι, ἡ μὲν τοιαύτη ἐστὶν οὐα
 κινεῖσθαι ὑφ' αὐτῆς, ἡ δ' οὐ, καὶ αὐτῆς ἡ μὲν ὠδὶ οὐα τε, ἡ δὲ
 ἀδύνατος· πολλὰ γὰρ δύναται μὲν ὑφ' αὐτῶν κινεῖσθαι ἀλλ' οὐχ ὠδί,
 οἶον ὀρχήσασθαι. ὅσων οὖν τοιαύτη ἡ ὕλη, οἶον οἱ λίθοι, ἀδύνατον 3
 ὠδί κινηθῆναι εἰ μὴ ὑπ' ἄλλου, ὠδί μέντοι ναί· καὶ τὸ πῦρ. διὰ τῆτο 4

§. 14. ἡ τῶν εἰδῶν αἰτία] »formarum causae« Bess. | τὰς οὐσίας] τὰς add. *Ab*. | χρήσιμα] χρησίμη *Ab*.

§. 15. αὐτάς] αὐτὰς *Ab*. | καὶ φανερόν] καὶ om. *Ab* Vel. | ἀλλὰ τῷ εἶδει] ἀλλ' ἐν τῷ εἶδει *ET* Ald. Bess. Vel. | ἂν μὴ τε] εἰ μὴ τε *T* Ald.

§. 16. ἐγγύτατα] ἐγγυτάτω *T* Ald.

§. 17. αἱ μάλιστα] αἱ om. *Ab*.

§. 18. ταῦτό] ταῦτά *Ab*. | τῷ εἶδει] τωδε *T*.

§. 1. καὶ τέχνη] om. *Ab*.

§. 2. ἀπὸ τέχνης] ἀπὸ τῆς *T* Ald. | ὠδί] ὠδε *Ab*. | δύναται] δυ-
 νατὰ *E*. | ὠδί] ὠδε *Ab*.

§. 3. ὠδί] ὠδε *Ab*. | οὐδὲ μέντοι ναί] ὠδε μέντ' εἶναι *Ab*. | ναί· καὶ] diversam interpunctionem sequitur Bessario, qui ita vertit: »sic tamen certe est et ignis.«

§. 4. ἐχόντων μὲν] μὲν om. *Ab* Vel. | ἡ ὑπ'] ἡ om. *Ab*.

τὰ μὲν οὐκ ἔσαι ἄνευ τῆς ἔχοντος τὴν τέχνην, τὰ δ' ἔσαι ὑπὸ γὰρ τού-
 των κινηθήσεται τοῖν οὐκ ἔχόντων μὲν τὴν τέχνην, κινεῖσθαι δὲ δυνα-
 5 μέων αὐτοῦν, ἢ ἐπ' ἄλλων οὐκ ἔχόντων τὴν τέχνην, ἢ ἐκ μέρους. δῆλον
 δ' ἐκ τῶν εἰρημέτων καὶ ὅτι τρόπον τινα πάντα γίγνεται ἐξ ὁμωνύμων,
 ὥσπερ τὰ γένει, ἢ ἐκ μέρους ὁμωνύμων, οἷον ἡ οἰκία ἐξ οἰκίας, ἢ ὑπὸ
 τοῦ (ἢ γὰρ τέχνη τὸ εἶδος), ἢ ἐκ μέρους ἢ ἔχοντός τι μέρος, εἴην μὴ
 κατὰ συμβεβηκὸς γίγνεται· τὸ γὰρ αἷτιον τῷ ποιῖν πρῶτον καθ' αὐτό
 6 μέρος. Θερμότης γὰρ ἢ ἐν τῇ κινήσει θερμότητα ἐν τῇ σώματι ἐποίησεν·
 αὕτη δ' ἐστὶν ἡ ὑγίεια ἢ μέρος, ἢ ἀκολουθεῖ αὐτῇ μέρος τι τῆς ὑγείας
 ἢ αὐτὴ ἡ ὑγίεια· διὸ καὶ λέγεται ποιῖν, ὅτι ἐκεῖνο ποιεῖ τὴν ὑγίαν φ'
 7 ἀκολουθεῖ καὶ συμβέβηκε θερμότης. ὥστε ὥσπερ ἐν τοῖς συλλογισμοῖς
 πάντων ἀρχὴ ἡ ὑσία (ἐκ γὰρ τοῦ τί ἐστὶν οἱ συλλογισμοὶ εἰσιν), ἐταῦθα
 8 δὲ αἱ γενεαί. ὁμοίως δὲ καὶ τὰ γένει συνιστάμενα τοῖς τοῖς ἔχει. τὸ μὲν
 γὰρ σπέρμα ποιεῖ ὥσπερ τὰ ἀπὸ τέχνης· ἔχει γὰρ δυνάμει τὸ εἶδος,^{1034b}
 9 καὶ ἀφ' οὗ τὸ σπέρμα, ἐστὶ πως ὁμώνυμος. οὐ γὰρ πάντα οὕτω δεῖ
 ζῆτεῖν ὡς ἐξ ἀνθρώπου ἀνθρώπος (καὶ γὰρ γινὴ ἐξ ἀνδρός· διὸ ἡμίονος
 10 οὐκ ἐξ ἡμίονου), ἀλλ' εἴην μὴ πῆρωμα ἦ. ὅσα δὲ ἀπὸ ταυτοματίων ὥσπερ
 ἐκεῖ γίγνεται, ὅσων ἢ ἔλη δύναιται καὶ ὑφ' αἰτίας κινεῖσθαι ταύτην τὴν
 κίνησιν ἢ τὸ σπέρμα κινεῖ· ὅσων δὲ μή, ταῦτα ἀδύνατα γίγνεσθαι ἄλλως
 11 πως ἢ ἐξ αὐτῶν. οὐ μόνον δὲ περὶ τῆς ὑσίας ὁ λόγος δηλοῖ τὸ μὴ γί-
 γνεσθαι τὸ εἶδος, ἀλλὰ περὶ πάντων ὁμοίως τῶν πρῶτων κοινὸς ὁ λόγος,
 12 οἷον ποσοῦ ποιοῦ καὶ τῶν ἄλλων κατηγοριῶν. γίγνεται γὰρ ὥσπερ ἡ χαλκὴ
 σφαῖρα, ἀλλ' οὐ σφαῖρα ἐδὲ χαλκός, καὶ ἐπὶ χαλκοῦ, εἰ γίγνεται (αἰ

§. 5. δῆλον δ'] δ' om. *Hb.* | καὶ ὅτι] καὶ om. *Fb.* | τρόπον τινα
 πάντα] πάντα τρόπον τινα *Fb.* | τρόπον τινα πάντα *ET Ald.* | ὁμωνύμων
 ὁμωνύμων *T Ald.* | ὥσπερ — ὁμωνύμων] om. *T.* | μέρος ὁμωνύμων | μέρος
 ὁμωνύμων *Alex.* 753, b, 14. | μέρος ἢ] μέρος οὐωνύμων ἢ *Fb Alex.* 753, b, 26,
 om. *A.* | τι μέρος] τὸ μέρος *Ah.* | γίγνεται] γίγνεται *Hb.* | αἷτιον] om. *A.*

§. 6. ἡ ὑγίεια] ἡτοι ἔγ. *ET Ald.* | ἡ ὑγίεια] ἡ add. *EA²F² Ald.* | καὶ
 συμβεβηκε] καὶ ἡ om. *B.* | θερμότης] ἡ *Θ. E.*

§. 8. ὁ μὲν δὲ] om. *Hb.* | τὰ ἀπὸ] τὸ ἀπὸ *E.* | δυνάμει] δύναιμι *Ah.*
 ἀφ'] *Alex.* modo ἀφ' 754, b, 17., inodo ὑφ' exhibit *b.* 34. | πως] πρῶτον *Ah.*

§. 9. *Alex.* 754, b, 33.: τὴν λέξιν ἐπερβατοῖς ἀναγνωσέον· εἴη γὰρ τὸ ἐξῆς
 „καὶ ὑφ' οὗ τὸ σπέρμα εἰς πως ὁμώνυμος, εἴην μὴ πῆρωμα ἦ.“ ἡμῖνος οὐκ
 ἐξ ἡμίονου· εἴτα τοῖς γὰρ πάντα οὕτω δεῖ ζῆτεῖν, ὡς ἐξ ἀνθρώπου ἀνθρώπος· καὶ
 γὰρ γινὴ ἐξ ἀνδρός.“ δὲ ζῆτεῖν] δὲ ζῆτῇ *T.* | ἀλλ'] om. *Ah.*

§. 10. ὅσα δὲ] om. *Hb.* | εἰ] om. *Fb.* | ἐκεῖ] εἰρηται *Isingr. margo.* | δύ-
 ναται] om. *A.* | ἀδύνατα] ἀδύνατον *T.* | αὐτῶν] αὐτῷ *Hb.*

§. 12. καὶ ἐπὶ χαλκῷ, εἰ γίγνεται] om. *Hb.* | εἰ add. *EA² Vet.* | αἰ]
 εἰ *A.* | οὕτως καὶ] οὕτω δὲ καὶ *Ald.*

γὰρ δεῖ προϋπάρχειν τὴν ὕλην καὶ τὸ εἶδος), ὥτως καὶ ἐπὶ τῷ τί ἐστι καὶ ἐπὶ τῷ ποῖν καὶ ποσῷ καὶ τῶν ἄλλων ὁμοίως κατηγοριῶν· οὐ γὰρ 13
γίνεται τὸ ποῖον ἀλλὰ τὸ ποῖον ξύλον, ἡδὲ τὸ ποσὸν ἀλλὰ τὸ ποσὸν
ξύλον ἢ ζῶον. ἀλλ' ἴδιοι τῆς ἑσίας ἐκ τούτων λαβεῖν ἔστιν ὅτι ἀνάγκη 14
προϋπάρχειν ἐτέραν ἑσίαν ἐντελεχείᾳ ὅσαν ἢ ποιεῖ, οἷον ζῶον, εἰ γίνεται
ζῶον· ποῖον δ' ἢ ποσὸν οὐκ ἀνάγκη ἀλλ' ἢ δυνάμει μόνον.

C a p. 10.

Ἐπεὶ δὲ ὁρισμὸς λόγος ἐστὶ, πᾶς δὲ λόγος μέρη ἔχει, ὡς δ' ὁ λόγος 1
πρὸς τὸ πρᾶγμα, καὶ τὸ μέρος τῷ λόγῳ πρὸς τὸ μέρος τῷ πράγματι
ὁμοίως ἔχει, ἀπορεῖται ἤδη πότερον δεῖ τὸν τῶν μερῶν λόγον ἐνπαρ-
χεῖν ἐν τῷ τοῦ ὅλου λόγῳ ἢ οὐ. ἐνίων μὲν γὰρ φαίνονται ἐνότια, ἐνίων 2
146 Br. δ' οὐ. τῷ μὲν γὰρ κύκλῳ ὁ λόγος ἔχῃ τὸν τῶν τμημάτων, ὁ δὲ 2
τῆς συλλαβῆς ἔχει τὸν τῶν στοιχείων· καίτοι διαιρεῖται καὶ ὁ κύκλος
εἰς τὰ τμήματα ὡς περ καὶ ἡ συλλαβὴ εἰς τὰ στοιχεῖα. ἔτι δ' εἰ πρό- 3
τερα τὰ μέρη τῷ ὅλῳ, τῆς δ' ὀρθῆς ἢ ὀξείας μέρος καὶ ὁ δάκτυλος
τοῦ ζῆς, πρότερον ἂν εἴη ἢ ὀξεία τῆς ὀρθῆς καὶ ὁ δάκτυλος τοῦ
ἀνθρώπου. δοκεῖ δ' ἐκείνα εἶναι πρότερα· τῷ λόγῳ γὰρ λέγονται ἐξ 4
ἐκείνων, καὶ τῷ εἶναι δὲ ἄνευ ἀλλήλων πρότερα. ἢ πολλαχῶς λέγεται 5
τὸ μέρος, ὧν εἰς μὲν τρόπος τὸ μετρεῖν κατὰ τὸ ποσόν. ἀλλὰ τῷτο
1035 A μὲν ἀφείσθω· ἐξ ὧν δ' ἡ ἑσία ὡς μερῶν, τῷτο σκεπτέον. εἰ οὖν ἐστὶ 6
τὸ μὲν ὕλη τὸ δ' εἶδος τὸ δ' ἐκ τούτων, καὶ ἑσία ἢ τε ὕλη καὶ τὸ εἶδος
καὶ τὸ ἐκ τούτων, ἐστὶ μὲν ὡς καὶ ἡ ὕλη μέρος τινὸς λέγεται, ἔστι δ' ὡς
οὐ, ἀλλ' ἐξ ὧν ὁ τῷ εἶδος λόγος. οἷον τῆς μὲν κοιλότητος οὐκ ἐστὶ 7

§. 14. ἀνάγκη] ἀναγκαῖον *Ab* Alex. 755, a, 22. | ἐτέραν] αἰετῆραν
ET Ald. Bess. Vet. | ἐντ. ὅσαν] ὅσαν ἐντ. *T*. | ἢ ποιεῖ] ἢ ποιεῖ Ald. | εἰ
γίνεται ζῶον] om. *Ab*. | ἢ δυνάμει] ἢ om. *Ab* Fb, ἢ δυνάμει Ald.

§. 1. δι' ὁρισμὸς] δι' ὁ ὅρ. *Fb*, δι' ὁ ὅρ. *THb*. | μέρη ἔχει] ἔχει μέρος
Fb. | τῷ λόγῳ πρὸς τὸ μέρος] om. *Ab*. | δεῖ] om. *T*. | τῷ ὅλῳ] ὅλῳ *Hb*. |
ἢ οὐ] om. *Ab*.

§. 2. ἐνίων] ἐπ' ἐνίων *T* *Ab* Alex. 755, a, 36. Ald. | ἐνότια] ἐνότιας
ET *Ab* Alex. 755, a, 36. | ἐνίων] ἐπ' ἐνίων *T* et, quantum conjectare licet, Alex.
755, a, 36., deinde Ald. et editiones proximæ. | καίτοι] καίτοι καὶ *Ab*, καὶ *Fb*. |
καὶ ὁ] καὶ om. *Fb*.

§. 3. πρότερα] πρότερον *T* *Ab* Ald. | τὰ μέρη] τὸ μέρος *Ab*. | τῷ ζῆς
— δάκτυλος] om. *Ab*.

§. 4. ἐκείνα εἶναι] εἶναι om. *T*. | καὶ τῷ] καὶ τὸ *T* Ald.

§. 5. ἢ πολλ.] ἢ om. *Fb*.

§. 6. ὁ τῷ εἶδους] ὁ om. *T* Ald.

§. 7. μέρος ἢ σάρξ] ἢ σάρξ μέρος *Ab* Ald. | ἢ ὕλη] ἢ om. *E* Ald. |
ἐφ'] ἐφ' *T* Ald. | μέρος· καὶ] μέρος τε. καὶ *ET* Ald. Bess. Vet. | ὡς εἶδος] *T*.

μέρος ἢ σάρξ (αὕτη γὰρ ἡ ὕλη ἐφ' ἧς γίγνεται), τῆς δὲ σιμότητος μέρος·
καὶ τῷ μὲν συνόλε ἀνδριάντος μέρος ὁ χαλκός· τῷ δ' ὡς εἶδος λεγόμενα
8 ἀνδριάντος οὐ. λεκτέον γὰρ τὸ εἶδος καὶ ἡ εἶδος ἔχει ἕκαστον, τὸ δ'
9 ὕλικόν οὐδέποτε καθ' αὐτὸ λεκτέον. διὸ ὁ μὲν τῷ κύκλῳ λόγος οὐκ
ἔχει τὸν τῶν τμημάτων, ὁ δὲ τῆς συλλαβῆς τὸν τῶν στοιχείων· τὰ μὲν
γὰρ στοιχεῖα τῷ λόγῳ μέρη τῷ εἶδῳ καὶ ἀχ' ὕλη, τὰ δὲ τμήματα οὕτως
μέρη ὡς ὕλη ἐφ' οἷς ἐπιγίγνεται· ἐγγετιέρω μέντοι τῷ εἶδῳ ἢ ὁ χαλκός,
10 ὅταν ἐν χαλκῷ ἡ στοιχολόγος ἐγγίγνεται. ἔστι δ' ὡς οὐδὲ τὰ στοιχεῖα
πάντα τῆς συλλαβῆς ἐν τῷ λόγῳ ἐνέσται, οἷον ταδὶ τὰ κήρινα ἢ τὰ ἐν
τῷ αἰρί· ἤδη γὰρ καὶ ταῦτα μέρος τῆς συλλαβῆς ὡς ὕλη αἰσθητή.
11 καὶ γὰρ ἡ γραμμὴ ἐκ εἰ διαιρουμένη εἰς τὰ ἡμίση φθίρεται, ἢ ὁ ἄν- 117 Br.
θρωπος εἰς τὰ ὁσᾶ καὶ νεῦρα καὶ σάρκα, διὰ τὸ καὶ εἶσιν ἐκ τέτων
ἕτως ὡς ὄντων τῆς ἐσῆς μερῶν, ἀλλ' ὡς ἐξ ὕλης, καὶ τῷ μὲν συνόλε
12 μέρος, τῷ εἶδῳ δὲ καὶ οὐ ὁ λόγος ἐκτί· διόπερ ἐδ' ἐν τοῖς λόγοις. τῶν
μὲν οὖν ἐνέσται ὁ τῶν τοιούτων μερῶν λόγος, τῶν δ' οὐ δεῖ ἐνέσται, ἂν
μὴ ἢ τῷ συνειλημμένῳ διὰ γὰρ τοῦτο ἔνια μὲν ἐκ τούτων ὡς ἀρχῶν
13 ἐσὶν εἰς ᾧ φθίρονται, ἔνια δ' ἀκ' ἔξιν. ὅσα μὲν ἂν συνειλημμένα τὸ
εἶδος καὶ ἡ ὕλη ἐσὶν, οἷον τὸ σιμόν ἢ ὁ χαλκὸς κύκλος, ταῦτα μὲν
φθίρεται εἰς ταῦτα καὶ μέρος αὐτῶν ἡ ὕλη· ὅσα δὲ μὴ συνειλημμένα
τῇ ὕλῃ ἀλλ' ἄνευ ὕλης, ὥν οἱ λόγοι τοῦ εἶδους μόνον, ταῦτα δ' οὐ
14 φθίρεται, ἢ ὅλως ἢ οὔτοι οὕτω γε. ὥς' ἐκείνων μὲν ἀρχαὶ καὶ μέρος
15 τὰ ἐφ' αὐτά, τοῦ δ' εἶδους οὔτε μέρος ἔτ' ἀρχαὶ ταῦτα. καὶ διὰ τῶτο

§. 8. τὸ εἶδος] τῇ εἶδει Bess. (vdicendum enim species).

§. 9. συλλαβῆς] συλλ. ἔχει Ab. | τμήματα] τμήματα τέτων Ab Ald.

§. 10. πάντα] ἅπαντα Ab.

§. 11. οἷκ] om. Hb. | εἰ] αἰ T. | ἢ ὁ ἄνθρωπος] ὁ om. Ald., ὡς ἄν-
θρωπος Syll. | ὅσῳ] στοιχεῖα T. | εἰσὶν] εἰσιν S, ἐκείν' Ab. | διόπερ οὐδ']
διόπερ καὶ Ab.

§. 12. τῶν] γρ. διόπερ τοῖς μὲν ἐνέσται ὁ τῶν τοιούτων μερῶν λόγος, τοῖς
δ' οὐ δεῖ ἐνέσται Cod. Reg. | οὖν] οὖν οὐκ ES, om. Ab. | τῶν δ' οὐ δεῖ ἐνέσ-
ται] τῶν δ' οὐδ' εἰαν εἶναι Ald. | ἂν μὴ ἢ] εἰαν μὴ τῷ Ab. | γὰρ τῷ] γὰρ
τέτω T. | οἷς] om. Ab.

§. 13. ὅσα] ὅσα ἔνια Ab. | χαλκός] χαλκός Ald. | καὶ μέρος] καὶ τὸ
μέρος T. Ceterum totum hoc colon καὶ μέρος αὐτῶν ἡ ὕλη Bessario et codices
quidam Casauboni non agnoscunt. | τῇ] ἡ S. | ἄνευ ὕλης, ὥν οἱ] ἄνευ τῆς
ὕλης οἷον ET Ald. Bess. Vel. | ἢ οὔτοι οὕτω γε] ἢ οὐ τοιούτω γε Ab, ἢ οὔτε
οὔτω γε E, ἢ οὔτε οὔτως γε T, ἢ οὔτε οὔτως γε Ald.

§. 14. τὰ ἐφ' αὐτά] ταῦτα Ab. | ταῦτα] om. Ab.

§. 15. καὶ ἡ οφαιρα εἰς χαλκόν] om. Hb. | ἐτι δεῖ] ἐτι δὲ ὁμοίως Ab.
τε ὁ] τις ὅς ET Vel.

φθείρεται ὁ πῆλινος ἀνδριάς εἰς πηλὸν καὶ ἡ σφαῖρα εἰς χαλκὸν καὶ
 ὁ Καλλίας εἰς σάρκα καὶ ὅσα, ἔτι δὲ ὁ κύκλος εἰς τὰ τμήματα· ἔστι
 1035^b γάρ τι ὁ συνείληπται τῇ ὕλῃ· ὁμωνύμως γὰρ λέγεται κύκλος ὁ τε ἀπλῶς 16
 λεγόμενος καὶ ὁ καθ' ἑκάστην, διὰ τὸ μὴ εἶναι ἴδιον ὄνομα τοῖς καθ'
 ἑκάστον. εἴρηται μὲν ἔν καὶ νῦν τάλληθές, οὕτως δ' ἔτι σαφέστερον εἴπω- 17
 μεν ἐπαυαλαβόντες. ὅσα μὲν γὰρ τῷ λόγῳ μέρη καὶ εἰς αὐτὸν διαιρεῖται ὁ
 λόγος, ταῦτα πρότερα, ἢ πάντα ἢ ἔνια. ὁ δὲ τῆς ὁρθῆς λόγος οὐ 18
 διαιρεῖται εἰς ὀξεῖας λόγον, ἀλλὰ τῆς ὀξεῖας εἰς ὁρθήν· χρῆται γὰρ ὁ
 148 Br. ὀριζόμενος τὴν ὀξεῖαν τῇ ὁρθῇ· ἐλάττων γὰρ ὁρθῆς ἢ ὀξεῖα. ὁμοίως
 δὲ καὶ ὁ κύκλος καὶ τὸ ἡμικύκλιον ἔχουσιν· τὸ γὰρ ἡμικύκλιον τῷ 19
 κύκλῳ ὀρίζεται καὶ ὁ δάκτυλος τῷ ὅλῳ· τὸ γὰρ τοιόνδε μέρος ἀν-
 θρώπῃ δάκτυλος. ὥσθ' ὅσα μὲν μέρη ὡς ὕλη καὶ εἰς αὐτὴν διαιρεῖται ὡς 20
 ὕλην, ὕστερα· ὅσα δὲ ὡς τῷ λόγῳ καὶ τῆς οὐσίας τῆς κατὰ τὸν λόγον,
 πρότερα, ἢ πάντα ἢ ἔνια. ἐπεὶ δὲ ἡ τῶν ζώων ψυχὴ (τῆτο γὰρ οὐσία 21
 τῷ ἐμψύχῳ) ἢ κατὰ τὸν λόγον οὐσία καὶ τὸ εἶδος καὶ τὸ τί ἦν εἶναι τῷ
 τοιῷδε σώματι· ἑκάστον γὰρ τὸ μέρος ἐν ὀρίζεται καλῶς, ἔκ ἄνεν τῷ 22
 ἔργῳ ὁριεῖται, ὃ ὕ ὑπάρξει ἄνεν αἰσθήσεως· ὥς τὰ ταύτης μέρη πρό- 23
 τερα, ἢ πάντα ἢ ἔνια, τῷ συνόλῳ ζῶν, καὶ καθ' ἑκάστον δὴ ὁμοίως. τὸ 24
 δὲ σῶμα καὶ τὰ τούτου μόρια ὕστερα ταύτης τῆς οὐσίας, καὶ διαιρεῖται
 εἰς ταῦτα ὡς εἰς ὕλην οὐχ ἢ οὐσία ἀλλὰ τὸ σύνολον. τῷ μὲν ἔν συνόλῳ 25
 πρότερα ταῦτ' ἔστιν οἷς, ἔστι δ' ὡς οὐ. ὅδε γὰρ εἶναι δύναται χωρι-
 ζόμενα· οὐδὲ γὰρ ὁ πάντως ἔχων δάκτυλος ζῶν, ἀλλ' ὁμώνυμος ὁ
 τεθνεώς· ἔνια δ' αἶμα, ὅσα κύρια καὶ ἐν ᾧ πρώτῳ ὁ λόγος καὶ ἡ οὐσία, 26
 οἷον εἰ τοῦτο καρδία ἢ ἐγκέφαλος· διαφέρει γὰρ ἕθεν πότερον τοιού-

§. 16. κύκλος] ὁ κ. T. | ὁ καθ' οἱ καθ' E Ald.

§. 17. καὶ νῦν] om. T. | δ' ἔτι] δέ τι ST Ald.

§. 19. ὁ κ. καὶ τὸ] ὁ et τὸ om. ETHb.

§. 20. ὡς ὕλην] ὡς εἰς ὕλην T. | ὡς ὕλην] ὡς εἰς ὕλην E Ald.

§. 21. οὐσία καὶ τὸ εἶδος] καὶ τὸ εἶδος οὐσία S Bess. | τοιῷδε] τοιούτῳ ET Ald.

§. 22. ἑκάστον] ἑκάστῳ ET Ald. Bess. Vel. | καλῶς] τὸ μέρος καλῶς Ab. | ὑπάρξει] ὑπάρχει STHb.

§. 23. ταύτης] τοιαῦτα T.

§. 24. εἰς ταῦτα] εἰς αὐτὰ T. | οὐχ ἢ οὐσία] οὐκ οὐσίαν Ab, οὐχ ἢ οὐσία Ald

§. 25. οὐ] om. T. | ἔστιν ὡς] om. T. | ὅδε γάρ] ὁ γάρ ES. | παρ-τω] παντοίως Hb Ascl. 757, a, 24., ἄλλως πῶς Ab.

§. 26. πότερον τοιούτον] πότ. τὸ τ. Ab.

- 27 τον. ὁ δ' ἄνθρωπος καὶ ὁ ἵππος καὶ τὰ ἄνω ἐπὶ τῶν καθ' ἕκαστα
καθόλου δ' ἕκ ἑσιν ὅσια, ἀλλὰ σύνολόν τι ἐκ ταῦτ' ἐκ τῶν λόγων καὶ τησὶ
28 τῆς ὕλης ὡς καθόλου καθ' ἕκαστον δ' ἐκ τῆς ἐσχάτης ὕλης ὁ Σωκράτης
29 ᾗδ' ἐσιν, καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὁμοίως. μέρος μὲν οὖν ἐστὶ καὶ τοῦ εἶδους
(εἶδος δὲ λέγω τὸ τί ἦν εἶναι) καὶ τῷ συνόλῳ τὰ ἐκ τῷ εἶδους καὶ τῆς
30 ὕλης αὐτῆς. ἀλλὰ τῷ λόγῳ μέρος τὰ τῷ εἶδους μόνον ἐσιν, ὁ δὲ λόγος
ἐστὶ τῷ καθόλῳ τὸ γὰρ κύκλῳ εἶναι καὶ κύκλος καὶ ψυχῇ εἶναι καὶ 1036
31 ψυχῇ ταυτό. τοῦ δὲ συνόλου ᾗδ' οἷον κύκλῳ ταῦτ', τῶν καθ' ἕκαστα 149 Br.
τινος ἢ αἰσθητῷ ἢ νοητῷ (λέγω δὲ νοητὸς μὲν οἷον τὰς μαθηματικὰς,
αἰσθητὸς δὲ οἷον τὰς χαλκοῦς καὶ τὰς ξυλίνους), τέτων δὲ οὐκ ἔστιν
32 ὁρισμός, ἀλλὰ μετὰ νοήσεως ἢ αἰσθήσεως γνωρίζονται. ἀπειλότῳ δ'
ἐκ τῆς ἐντελεχείας οὐ δῆλον πότερόν ποτε εἰσιν ἢ ἕκ ἐσιν, ἀλλ' αἰ
λέγονται καὶ γνωρίζονται τῷ καθόλῳ λόγῳ ἢ δ' ὕλῃ ἄγνωστον καθ'
33 αὐτήν. ὕλῃ δ' ἢ μὲν αἰσθητῇ ἐσιν ἢ δὲ νοητῇ, αἰσθητῇ μὲν οἷον χαλ-
κὸς καὶ ξύλον καὶ ὅσα κινητῇ ὕλῃ, νοητῇ δὲ ἢ ἐν τοῖς αἰσθητοῖς ὑπάρ-
34 χουσα μὴ ἢ αἰσθητά, οἷον τὰ μαθηματικά. πῶς μὲν οὖν ἔχει περὶ ὧν
35 καὶ μέρος, καὶ περὶ τῷ προτέρῳ καὶ ὑστέρῳ, εἴρηται. πρὸς δὲ τὴν ἐρώ-
τησιν ἀνάγκη ἀπαντᾶν, ὅταν τις ἐρηται πότερον ἢ ὁρθῇ καὶ ὁ κύκλος
καὶ τὸ ζῶον πρότερον, ἢ εἰς ἃ διαιροῦνται καὶ ἐξ ὧν εἰσὶ, τὰ μέρος,
36 ὅτι ἐχ ἀπλῶς. εἰ μὲν γὰρ ἐστὶ καὶ ἡ ψυχὴ ζῶον ἔμψυχον ἢ ἕκαστον ἢ

§. 27. ὁ δ' ἄνθρωπος] ὁ δὲ καθόλου ἄνθρωπος Alex. in lemm. 757, a, 42. | ὁ ἵππος] ὁ οἷον. Ab. | τὰ ἄνω] ταῦτα ἄνω Ab.

§. 29. καὶ τῷ συνόλῳ] ὡςπερ καὶ τῷ συνόλῳ Fb. | τοῦ ἐκ] τῷ ἐκ S. | τῆς ὕλης] ὡς ὕλης Ab.

§. 30. τῷ καθόλῳ] τὸ κ. Fb.

§. 31. ᾗδ' ἢ EST. | ταυτὶ] τοῦτ' καὶ EST Bess. Ald. | ἢ αἰσθητῷ] ἢ οἷον. ES Bess. | τὰς ξυλίνους] τὰς ὑδρ. Ab. | τέτων δὲ] τέτων δὲ δὴ Ald.

§. 32. ποτε] οἷον. Ab.

§. 33. ἐσιν] οἷον. T. | νοητῇ] διανοητῇ T. | ὅσα κινητῇ ὕλῃ] ὅσα κινεῖται Ab. | νοητῇ δὲ] ἢ δὲ Ab. | μὴ ἢ] μὴ οἷον. Hb. | αἰσθητά] αἰσθητοῖς Fb. | οἷον] ὡς Ab.

§. 34. ὧν καὶ μέρος] ὧν καὶ περὶ μέρος Ab, μέρος καὶ ὧν Fb. | περὶ τῷ] οἷον. Fb.

§. 35. ἀπαντᾶν] ἀπαντα T. | ἐρηται] ἐρωτᾶ T Ald. | πρότερον] πρότερα B. | διαιροῦνται] διαιρεῖται Ab. | καὶ ἐξ ὧν] τὰ ἐξ ὧν Ald. | τὰ μέρος] οἷον. Fb.

§. 36. ἡ ψυχὴ ζῶον] ψυχὴ τὸ ζῶον Alex. in lemm. 758, a, 2. | ἔμψυχον ἢ ἕκαστον] ἢ ἔμψυχον ἢ ἕκαστον Ab. Fb. Bess. Vet., ἢ ἔμψυχον ἢ ἕκαστον E, ἢ ἕκαστον ἢ ἔμψυχον S. | ἢ ἐκαστῷ] ἢ ἐκ. E, quae unicuique Vet. | κύκλος] ὁ κ. Fb. Ald. | καὶ ἡ ὁρθῇ] καὶ ἡ οἷον. Ab. | τὸ ὁρθῇ] τῇ ὁρθῇ Ald. | φατερίον] ἔσπερον] ἔσπερον οἷον. Ald. | καὶ τινος ὁρθῆς] vel quo recto universalis (καὶ τινος ὁρθῆς καθόλου) Vet.

ἐκάσῃ, καὶ κύκλος τὸ κύκλῳ εἶναι, καὶ ἡ ὀρθὴ τὸ ὀρθῇ εἶναι καὶ ἡ οὐσία ἡ τῆς ὀρθῆς, τὶ μὲν καὶ τινὸς φατέον ὕπερον, οἷον τῶν ἐν τῷ λόγῳ καὶ τινος ὀρθῆς. καὶ γὰρ ἡ μετὰ τῆς ὕλης ἡ χαλκῇ ὀρθή, καὶ 37 ἡ ἐν ταῖς γραμμαῖς ταῖς καθ' ἑκάστα· ἡ δ' ἄνευ ὕλης τῶν μὲν ἐν τῷ λόγῳ ὕπερα, τῶν δ' ἐν τῷ καθ' ἑκάστα μορίων προτιέρα. ἀπλῶς δ' οὐ φατέον. εἰ δ' ἐτίρα καὶ μὴ ἐσιν ἡ ψυχὴ ζῶον, καὶ ἔτω τὰ μὲν φατέον 38 τὰ δ' οὐ φατέον, ὥσπερ εἴρηται.

C a p. 11.

Ἀπορεῖται δ' εἰκότως καὶ ποῖα τοῦ εἶδους μέρη καὶ ποῖα οὐ, ἀλλὰ 1
150 Br. τοῦ συνειλημμένου. καίτοι τέττε μὴ δῆλα ὄντος ἐκ ἐσιν ὀρίσασθαι ἔκαστον· 2
τῷ γὰρ καθόλου καὶ τοῦ εἶδους ὁ ὀρισμός· ποῖα οὖν ἐς τῶν μερῶν ὡς ὕλη καὶ ποῖα οὐ, εἰ μὴ ἢ φανερά, οὐδὲ ὁ λόγος ἔσαι φανερός ὁ τοῦ πράγματος. ὅσα μὲν οὖν φαίνεται ἐπιγιγνόμενα ἐφ' ἐτέρων τῷ εἶδει, 3
οἷον κύκλος ἐν χαλκῷ καὶ λίθῳ καὶ ξύλῳ, ταῦτα μὲν δῆλα εἶναι δοκεῖ ὅτι ἐθὲν τῆς τῷ κύκλῳ ἰσσίας ὁ χαλκὸς ἐδ' ὁ λίθος διὰ τὸ χωρίζεσθαι
1036b αὐτῶν. ὅσα δὲ μὴ ὀράται χωρίζόμενα, οὐδὲν μὲν κωλύει ὁμοίως εἶναι 4
τέτοις, ὥσπερ κἂν εἰ οἱ κύκλοι πάντες ἐωρῶντο χαλκοῖ (ἐθὲν γὰρ ἂν ἦττον ἦν ὁ χαλκὸς ἐθὲν τῷ εἶδει), χαλεπὸν δὲ ἀφελεῖν τοῦτο τῇ διανοίᾳ. οἷον τὸ τοῦ ἀνθρώπου εἶδος αἰεὶ ἐν σαρκὶ φαίνεται καὶ ὅσοις καὶ τοῖς 5
τοιείοις μέρεσιν· ἀρ' οὖν καὶ ἐς ταῦτα μέρη τῷ εἶδει καὶ τῷ λόγῳ, ἢ οὐ, ἀλλ' ὕλη; ἀλλὰ διὰ τὸ μὴ καὶ ἐπ' ἄλλων ἐπιγιγνεσθαι ἀδυνατῶμεν χωρίσαι. ἐπεὶ δὲ τὸτο δοκεῖ μὲν ἐνδέχεσθαι, ἀδύηλον δὲ ὅποτε, ἀπορῶσί 6
τινες ἤδη καὶ ἐπὶ τῷ κύκλῳ καὶ τῷ τριγώνῳ, ὡς οὐ προσῆκον γραμμαῖς ὀρίζεσθαι καὶ τῷ συνεχεῖ, ἀλλὰ πάντα ταῦτα ὁμοίως λέγεσθαι ὡσανεὶ σάρκες ἢ ὅσα τῷ ἀνθρώπῳ καὶ χαλκὸς καὶ λίθος τοῦ ἀνδριάντος· καὶ 7

§. 38. οὐ] om. S.

§. 1. ποῖα τοῦ] ποῖα ἐς τοῦ Fb, ποῖα ἐξαι τοῦ Ab.

§. 2. δῆλα ὄντος] δηλῶντος T. | ποῖα οὖν] ἢ ποῖα ἔν Ab.

§. 3. ταῦτα μὲν] ταῦτα μὲν οὖν Ald.

§. 4. κἂν εἰ] εἰ om. Ab. | οὐδὲν γὰρ ἂν] ἂν om. Ald. | ἐθὲν τοῦ] οὐθὲν om. ET Ald. | τοῦτο] τοῦτον Ab.

§. 5. οἷον τὸ] τὸ om. S. | ταῦτα μέρη] μέρη ταῦτα ET Ald. | ἐπ' ἄλλων] ἐπ' ἄλλῳ TAb Ald., ἐπ' ἄλλῳ Camot.

§. 6. δοκεῖ μὲν] μὲν om. T Ald. | πότε] om. T. | καὶ τῷ τρ.] καὶ ἐπὶ τῷ τρ. ET Ald. | πάντα ταῦτα] πάντα καὶ ταῦτα Ab, ταῦτα πάντα T Ald. | καὶ χαλκὸς — ἀνδριάντος] om. Hb. | τῷ ἀνδριάντος] ita AbFb: ceteri κύκλου.

§. 7. πάντα] πάντας S, πάντως γρ. B. | γραμμῆς] ἀντογραμμῆς γρ. E.

- ἀνάγκῃσι πάντα εἰς τὰς ἀριθμούς, καὶ γραμμῆς τὸν λόγον τὸν τῶν δύο
 8 εἶναι ἑαυτῶν. καὶ τῶν τὰς ἰδέας λεγόντων οἱ μὲν ἀντογραμμῆν τὴν δυνάδα,
 οἱ δὲ τὸ εἶδος· τῆς γραμμῆς· εἶνα μὲν γὰρ εἶναι ταυτὰ τὸ εἶδος καὶ οὐ
 τὸ εἶδος, οἷον δυνάδα καὶ τὸ εἶδος δυνάδος. ἐπὶ γραμμῆς δὲ οὐκ ἔστι.
 9 συμβαίνει δὲ ἔν τε πολλῶν εἶδος εἶναι, ὥν τὸ εἶδος φαίνεται ἕτερον,
 ὅπερ καὶ τοῖς Πυθαγορείοις συνέβαινεν· καὶ ἐνδέχεται ἐν πάντων ποιεῖν 151 Bi.
 10 αὐτὸ εἶδος, τὰ δ' ἄλλα μὴ εἶδη· καίτοι οὕτως ἐν πάντα ἔσαι. ὅτι μὲν
 οὐν ἔχει τινα ἀπορίαν τὰ περὶ τοὺς ὁρισμούς, καὶ διὰ τίν' αἰτίαν,
 εἴρηται. διὸ καὶ τὸ πάντ' ἀνάγκῃν ἔγωγε καὶ ἀφαιρεῖν τὴν ὕλην περιέργον·
 11 εἶνα γὰρ ἴσως τόδ' ἐν τῷδ' ἐστίν, ἧ ὡδὶ ταδὶ ἔχοντα. καὶ ἡ παραβολὴ
 ἡ ἐπὶ τῷ ζῳῇ ἢν εἰώθει λέγειν Σωκράτης ὁ νεώτερος, οὐ καλῶς ἔχει·
 ἀπάγει γὰρ ἀπὸ τοῦ ἁλιθούς, καὶ ποιεῖ ὑπολαμβάνειν ὡς ἐνδεχόμενον εἶναι
 τὸν ἄνθρωπον ἄνεν τῶν μερῶν, ὥσπερ ἄνεν τοῦ χαλκοῦ τὸν κύκλον.
 12 τὸ δ' οὐχ ὁμοιον· αἰσθητὸν γάρ τι τὸ ζῷον, καὶ ἄνεν κινήσεως οὐκ
 13 ἔστιν ὁρίσασθαι, διὸ ἐδ' ἄνεν τῶν μερῶν ἔχόντων πῶς. οὐ γὰρ πάντως
 τῷ ἀνθρώπῳ μέρος ἡ χεὶρ, ἀλλ' ἡ δυνάμειν τὸ ἔργον ἀποτελεῖν, ὥς
 14 ἔμπυχος ἔσα· μὴ ἔμπυχος δὲ οὐ μέρος. περὶ δὲ τὰ μαθηματικά, διὰ
 τί οὐκ εἰσὶ μέρη οἱ λόγοι τῶν λόγων; οἷον τῷ κύκλῳ τὰ ἡμικύκλια·
 15 οὐ γὰρ ἔστιν αἰσθητὰ ταῦτα. ἡ οὐθὲν διαφέρει; ἔσαι γὰρ ὕλη ἐρίων
 καὶ μὴ αἰσθητῶν· καὶ παντὸς γὰρ ὕλη τίς ἐστιν ὃ μὴ ἔστι τί ἔναι 1037^a
 16 καὶ εἶδος αὐτὸ καθ' αὐτὸ ἄλλὰ τόδε τι. κύκλος μὲν οὐν οὐκ ἔσαι τῷ
 καθόλου, τῶν δὲ καθ' ἕκαστα ἔσαι μέρη ταῦτα, ὥσπερ εἴρηται πρότερον·
 17 ἔστι γὰρ ἡ ὕλη ἡ μὲν αἰσθητὴ ἡ δὲ νοητή. δῆλον δὲ καὶ ὅτι ἡ μὲν
 ψυχὴ ἐστὶ αἰσθητή, τὸ δὲ σῶμα ὕλη, ὃ δ' ἄνθρωπος ἡ τὸ ζῷον τὸ

§. 8. ταυτὰ] τὸ αὐτὸ Ab. | καὶ τὸ εἶδος] τὸ om. Ab. | γραμμῆς
 δε] γραμμ. δε] S. | οὐκ ἔστι] οὕτως Ib Vet. et Auel. in paraphr. 759, b, 16.

§. 9. ποιεῖν αὐτό] αὐτὸ ποιεῖν T

§. 10. τινα ἀπορίαν] ἀπ. τινα ET Ald. | τὰ] om. T. | ὁρισμούς] ἀριθμούς Ib. | δε καὶ] om. T. | τὸ] om. A. | περιέργον] περὶ ἔργον T. |
 ταδὶ] om. Alex. 760, a, 19., τοδὶ Ald. | ἔχοντα] ἔχον Ald.

§. 12. τί] τί ἴσως ET Ald. Bess. Vet., om. Alex. 760, a, 3. | ἐδ'] om. Ab.

§. 15. ἡ χεὶρ] ἡ om. Ab.

§. 14. τῷ κύκλῳ] τῷ add. ABb.

§. 15. γὰρ ὕλη τίς ἐστίν] add. Ab. | καὶ εἶδος αὐτὸ καθ' αὐτὸ
 ἄλλὰ τόδε τί] add. Ab Vet.

§. 16. κύκλος μὲν οὐν οὐκ ἔσαι τῷ καθόλου] τῷ μὲν καθόλου κύκλου
 οὐκ ἔσαι μέρος καθόλου Ab. | νοητὴ] οὐκ αἰσθητὴ T.

§. 17. δῆλον δὲ καὶ] καὶ om. ABb.

ἐξ ἀμφοῖν ὡς καθόλου· Σωκράτης δὲ καὶ Κορίσκος, εἰ μὲν καὶ ἡ 18
 ψυχὴ διττόν· οἱ μὲν γὰρ ὡς ψυχὴν, οἱ δ' ὡς τὸ σύνολον· εἰ δ' ἀπλῶς
 152 Br. ἡ ψυχὴ ἦδε καὶ σῶμα τόδε, ὥσπερ τὸ καθόλου τε καὶ τὸ καθ' ἕκαστον.
 πότερον δ' ἔστι παρὰ τὴν ἕλην τῶν τοιούτων οὐσιῶν τις ἄλλη, καὶ δεῖ 19
 ζητεῖν οὐσίαν αὐτῶν ἑτέραν τινὰ οἷον ἀριθμοὺς ἢ τι τοιοῦτον, σκεπτόν
 ὕστερον. τούτου γὰρ χάριν καὶ περὶ τῶν αἰσθητῶν οὐσιῶν πειρώμεθα 20
 διορίζειν, ἐπεὶ τρόπον τινὰ τῆς φυσικῆς καὶ δευτέρας φιλοσοφίας ἔργον
 ἡ περὶ τὰς αἰσθητὰς οὐσίας θεωρία· οὐ γὰρ μόνον περὶ τῆς ὕλης δεῖ
 γνωρίζειν τὸν φυσικόν, ἀλλὰ καὶ τῆς κατὰ τὸν λόγον, καὶ μᾶλλον. ἐπεὶ 21
 δὲ τῶν ὀρισμῶν πῶς μέρη τὰ ἐν τῷ λόγῳ, καὶ διὰ τί εἰς λόγος ὁ
 ὀρισμός (δῆλον γὰρ ὅτι τὸ πρᾶγμα ἔν, τὸ δὲ πρᾶγμα τινὲ ἔν, μέρος
 γε ἔχον) σκεπτόν ὕστερον.

Τί μὲν οὖν ἐστὶ τὸ τί ἦν εἶναι καὶ πῶς αὐτὸ καθ' αὐτό, καθόλου 22
 περὶ παντός εἴρηται, καὶ διὰ τί τῶν μὲν ὁ λόγος ὁ τῷ τί ἦν εἶναι
 ἔχει τὰ μόρια τοῦ ὀριζομένου, τῶν δ' οὐ, καὶ ὅτι ἐν μὲν τῷ τῆς ὕλης
 λόγῳ τὰ ὕτω μόρια ὡς ὕλη οὐκ ἐνέσται. ἡ δὲ γὰρ ἔστιν ἐκείνης μόρια 23
 τῆς ὕλης ἀλλὰ τῆς συνόλης· ταύτης δὲ γ' ἔστι πως λόγος καὶ οὐκ
 ἔστιν. μετὰ μὲν γὰρ τῆς ὕλης οὐκ ἔστιν (ἀόριστος γάρ), κατὰ τὴν 24
 πρώτην δ' ὕσιαν ἔστιν, οἷον ἀνθρώπου ὁ τῆς ψυχῆς λόγος. ἡ ὕσις γὰρ 25
 ἔστι τὸ εἶδος τὸ ἐνόν, ἐξ οὗ καὶ τῆς ὕλης ἡ σύνθεσις λέγεται οὐσία,

§. 18. Σωκράτης δὲ καὶ Κορίσκος] Totum locum Vetus interpres ita
 reddidit: »homo autem vel animal, quod est ex utrisque, ut universaliter; Socrates
 autem et Coriscus ut singulariter; siquidem anima dupliciter dicitur, alii namque
 ut animam, alii vero ut totum.« Legit itaque Σωκράτης δὲ καὶ Κορίσκος ὡς καθ'
 ἕκαστον. | εἰ] om. T. | καὶ] add. AFb Alex. 761, a, 12. | διττόν] οὐκράτης
 διττόν Ab. | οἱ δ'] ἡ δ' ST. | καὶ οὐμα] καὶ om. Ab, καὶ τὸ οὐμα Ald. |
 τόδε] τὰ δὲ Ab, τὰδε Var. Lect. ap. Brand. | τὸ καθόλου] τὰ κ. Ab, | τε]
 om. Ald.

§. 19. ἔστι] ἔστι τε ET Ald. | οὐσιῶν τις] τις οὐσιῶν ET Ald., τις om.
 Fb. | οὐσίαν] τὴν οὐσ. Ab. | αὐτῶν] om. Ab: | ἀριθμοὺς] ἀριθμὸς S.

§. 20. ἐπεὶ] ἢ ἐπεὶ Ab.

§. 21. ἐπὶ] εἰ Ab, ἐτι scribendum esse conj. Brand. | ὀρισμῶν] μερισμῶν
 S. | τινι] τινι Bessario, qui ita vertit: »res autem quomodo una, partes habens,
 postea considerandum est.«

§. 22. καθόλου] om. S. | ὁ λόγος] ὁ om. Ab. | ὁ τοῦ] ὁ om. Fb. |
 ἐν] ἐν T. | ὡς ὕλη] ὡς ἡ ὕλη Ald. | ἐνέσται] ἐνεστιν S Ald.

§. 23. ἡ δὲ γὰρ — οὐκ ἔστιν] om. S. | ἐκείνης] ἐκεῖνα Hb. | συνόλης]
 συνόλης T Ald., συνόδης Fb Alex. 761, b, 5. | δὲ γ'] δ' T.

§. 25. οὐσία γάρ] γὰρ οὐσία ET Ald. | σύνθεσις] σύνολος ET Ald. Bess.
 Vet. | δις] δι' ἂ Ab. | ὑπάρχει] ὑπάρχει S Ald. | ἡ Καλλιὰ] ἡ om. T. Ab. |
 ἐνέσται] ἐνεστι Fb Bess. Vet., ἐν ἐστὶ Ald.

- οἷον ἡ κοιλότης· ἐκ γὰρ ταύτης καὶ τῆς ῥιτὸς σιμῇ ῥίς καὶ ἡ σιμότης
 ἐστί· δις γὰρ ἐν ταύτοις ὑπάρχει ἡ ῥίς. ἐν δὲ τῇ συνόλῳ εἰς, οἷον
 26 ῥιτὶ σιμῇ ἢ Καλλιᾷ, ἐνέσται καὶ ἡ ὕλη. καὶ ὅτι τὸ τί ἦν εἶναι ἕκασον 1037b
 ἐπὶ τινῶν μὲν ταυτόν, ὥσπερ ἐπὶ τῶν πρώτων ὁσίων, οἷον καμπυλότης
 27 καὶ καμπυλότητι εἶναι, εἰ πρώτη ἐστίν. λόγῳ δὲ πρώτῃν ἢ μὴ λέγεται 153 Br.
 28 τῇ ἄλλῳ ἐν ἄλλῳ εἶναι καὶ ὑποκειμένην ὡς ὕλη. ὅσα δ' ὡς ὕλη ἢ ὡς
 συνελημμένα τῇ ὕλει, οὐ ταυτό, ὡδὲ κατὰ συμβεβηκὸς ἔν, οἷον ὁ Σωκρά-
 τής καὶ τὸ μουσικόν· ταῦτα γὰρ ταῦτὰ κατὰ συμβεβηκός.

C a p. 12.

- 1 Νῦν δὲ λέγωμεν πρώτον, ἐφ' ὅσον ἐν τοῖς ἀναλυτικοῖς περὶ ὁρισμῶ
 μὴ ἔρχεται· ἡ γὰρ ἐν ἐκείνοις ἀπορία ληθείσα πρὸ ἔργον τοῖς περὶ
 2 τῆς ὁσίας ἐστὶ λόγους. λόγῳ δὲ ταύτην τίη ἀπορίαν, διὰ τί ποτε ἔν
 ἐστὶν οὐ τὸν λόγον ὁρισμὸν εἶναι φαιμέν, οἷον τοῦ ἀνθρώπου τὸ ζῶον
 3 δέπουν· ἐστὼ γὰρ ἔτος αὐτῷ λόγος. διὰ τί δὴ τῆτο ἐν ἐξιν ἄλλ' οὐ
 πολλά, ζῶον καὶ δέπουν; ἐπὶ μὲν γὰρ τοῦ ἀνθρώπου καὶ λευκὸν πολλά
 μὲν ἐστὶν, ὅταν μὴ ὑπάρχῃ θατέρω θάτερον, ἐν δέ, ὅταν ὑπάρχῃ καὶ
 πάθῃ τι τὸ ὑποκείμενον ὁ ἀνθρώπος· τότε γὰρ ἐν γίγνεται καὶ ἐξιν ὁ
 4 λευκὸς ἀνθρώπος. ἐνταῦθα δ' οὐ μετέχει θατέρῳ θάτερον· τὸ γὰρ
 γένος οὐ δοκεῖ μετέχειν τῶν διαφορῶν· ἄμα γὰρ ἂν τῶν ἐναντίων τὸ
 αὐτὸ μετεῖχεν· αἱ γὰρ διαφοραὶ ἐναντίαι, αἷς διαφέρει τὸ γένος. εἰ δὲ
 καὶ μετέχει, ὁ αὐτὸς λόγος, εἴπερ εἰσὶν αἱ διαφοραὶ πλείους, οἷον πεζόν,
 5 δέπουν, ἄπτερον. διὰ τί γὰρ ταῦθ' ἐν ἄλλ' οὐ πολλά; οὐ γὰρ ὅτι ἐν-

§. 26. τὸ τί] om. *Ab.* | ἕκασον] καὶ ἕκασον *E* *Alex.* 761, b, 20. *Ald.* *Bess. Vet.* | καμπυλότης καὶ] om. *Ab.* | εἰ] ἢ *STab.* *Ald.* *Sed Bekkeri scrip-
 turam confirmant interpretes latini.*

§. 27. πρώτῃν ἢ] πρώτον *h.* *Ab.* | τῇ] τὸ *Ab.* | ὡς ὕλη] ὡς ὕλη *Val-
 lius tacite.* *Vetus interpres* locum ita vertit: «quae non dicitur per aliud in alio
 esse, ut in subjecto vel materia.»

§. 28. ἡ ὡς] ἢ ὡς τὰ *Ab.* | οὐδὲ κατὰ] εἰ μὴ κατὰ *Ald.* | ὁ Σωκρ. καὶ
 τὸ μουσικόν] *σοκρ. καὶ μουσικὸς Ab.* | ταῦτα] ταῦτα *S.* πάντα *T.* | κατὰ]
 καὶ κατὰ *ES.*

§. 1. λέγωμεν] λέγομεν *Thb.* λέγω *Fb.* | μὴ] μοι *T.* om. *Fb.* | ἐς] λό-
 γους *ici Ab.*

§. 2. ἔν] om. *Ab.* | ἐξιν] ἐς τὸ ὁρισμὸν *SFb.* *Alex.* 761, b, 41. *Ald. Bess.* |
 οἷον τῇ] οἷον ὁ τῇ *ET.* *Ald.* | ἔσω γὰρ — ζῶον καὶ δέπουν §. 3.] om. *T. Ab.*

§. 3. ἔν δ'] εἰ δέ *Ab.* | τότε γὰρ] τῆτο γὰρ *S.*

§. 4. ἄμα γὰρ ἂν] ἂν om. *Ab.* | αἱ διαφοραὶ πλείους] αἱ om. *E.*

§. 5. οὐ γὰρ ὅτι ἐνυπάρχει] om. *S.* *Ald.* | ἔσαι ἔν] ἔσαι τὸ ἐν *Ald.*

πέρχει· οὕτω μὲν γὰρ ἐξ ἀπάντων ἔσται ἐν. δεῖ δέ γε ἐν εἶναι ὅσα 6
 ἐν τῷ ὀρισμῷ· ὁ γὰρ ὀρισμὸς λόγος τίς ἐστιν εἰς καὶ ὑσίας, ὥσθ' ἐνός
 τινος δεῖ αὐτὸν εἶναι λόγον· καὶ γὰρ ἡ οὐσία ἐν τι καὶ τόδε τι σημαίνει,
 154 Br. ὡς φαιμέν. δεῖ δ' ἐπισκοπεῖν πρῶτον περὶ τῶν κατὰ τὰς διαιρέσεις 7
 ὀρισμῶν. οὐθὲν γὰρ ἑτερόν ἐστιν ἐν τῷ ὀρισμῷ πλὴν τό τε πρῶτον 8
 λεγόμενον γένος καὶ αἱ διαφοραί· τὰ δ' ἄλλα γένη ἐς τό τε πρῶτον καὶ
 μετὰ τούτου αἱ συλλαμβανόμεναι διαφοραί, οἷον τὸ πρῶτον ζῶον, τὸ δ'
 1038^a ἐχόμενον ζῶον δίπουν, καὶ πάλιν ζῶον δίπουν ἄπτερον· ὁμοίως δὲ καὶ
 διὰ πλειόνων λέγεται. ὅλως δ' οὐθὲν διαφέρει διὰ πολλῶν ἢ δι' ὀλί- 9
 γων λέγεσθαι, ὥστ' οὐδὲ δι' ὀλίγων ἢ διὰ δυοῖν· τοῖν δυοῖν δὲ τὸ μὲν
 διαφορὰ τὸ δὲ γένος, οἷον τῷ ζῶον δίπουν τὸ μὲν ζῶον γένος, διαφορὰ
 δὲ θάτερον. εἰ οὖν τὸ γένος ἀπλῶς μὴ ἐς παρὰ τὰ ὡς γένους εἶδη, 10
 ἢ εἰ ἐς μὲν ὡς ὕλη δ' ἐσὶν (ἢ μὲν γὰρ φωνὴ γένος καὶ ὕλη, αἱ δὲ δια-
 φοραὶ τὰ εἶδη καὶ τὰ στοιχεῖα ἐκ ταύτης ποιῶσιν), φανερόν ὅτι ὁ ὀρι-
 σμὸς ἐστὶν ὁ ἐκ τῶν διαφορῶν λόγος. ἀλλὰ μὴν καὶ δεῖ γε διαιρεῖσθαι 11
 τὴν τῆς διαφορᾶς διαφορὰν, οἷον ζῴου διαφορὰ τὸ ὑπόπουν· πάλιν τῷ
 ζῴου τῷ ὑπόποδος τὴν διαφορὰν δεῖ εἶδέναι ἢ ὑπόπουν. ὥς οὐ λεκτέον 12
 τῷ ὑπόποδος τὸ μὲν περὶ τὸν τὸ δὲ ἄπτερον, ἐάνπερ λέγῃ καλῶς, ἀλλὰ
 διὰ τὸ ἀδυνατεῖν ποιήσειε τῷτο· ἀλλ' ἢ τὸ μὲν σχιζόπουν τὸ δ' ἄσχιζον·
 αὐταὶ γὰρ διαφοραὶ ποδός· ἢ γὰρ σχιζοποδία ποδότης τις. καὶ ἔτως 13
 αἰεὶ βούλεται βαδίζειν ἕως ἂν ἔλθῃ εἰς τὰ ἀδιάφορα. τότε δ' ἔσονται

§. 6. ὅσα ἐν] ὅσα ἐν ET Ald. | καὶ ὑσίας] καὶ ὑσία ET Ald. Bess. Vet. | ὥσθ' | ὥσπερ S. | εἶναι λόγον] λόγον εἶναι ST. | καὶ γὰρ] εἰ γὰρ Ab.

§. 7. ἐπισκοπεῖν] σκοπεῖν Fb.

§. 8. τό τε πρῶτον] τε om. Ab Alex. | καὶ αἱ διαφοραὶ] καὶ διαφοραὶ Ab, καὶ ἡ διαφορὰ Fb γρ. E Alex. | μετὰ τούτου] μετὰ τῷτο S. | καὶ ἐν Ab.

§. 9. ἢ δι' | δι' om. Ab. | λέγεσθαι, ὥς οὐδὲ δι' ὀλίγων] om. Ald. | τῷ ζῴου] τὸ ζῶον ET Ald.

§. 10. τὰ εἶδη καὶ τὰ στοιχεῖα] Bess. ita vertit: «vox namque genus et materia, differentiae autem species, nam elementa quoque ex hac faciunt» quasi legerit αἱ δὲ διαφοραὶ τὰ εἶδη· καὶ γὰρ τὰ στοιχεῖα κτλ. | ἐκ ταύτης] δ' ἐκ ταύτης E. | ὁ ὀρισμὸς] ὁ om. T Ald.

§. 11. τὴν τῆς διαφορᾶς διαφορὰν] oportet dividi differentia differentiarum Bess. | οἷον ζῴου] οἷον ζῶον T. | εἶδέναι] εἶναι Ab.

§. 12. ἐάνπερ] περ om. S, καὶ περ Sylb. Casaub. | λέγῃ] λέγεται ST Ald. Bess. | ἀδυνατεῖν] δυνατεῖν Ab, ἀδύνατον S, ἀδυνατεῖν διαιρεῖν ex veteribus interpretibus conjicit Casaub. | ἀλλ' ἢ] ἀλλ' ἢ Ab, ἀλλ' εἰ ceteri. | ποδότης] ποδότης τις ἐστὶν Ald.

§. 13. ἔως] ὥς Ald.

- 14 τσαῦτα εἶδη ποδὸς ὅσαιπερ αἱ διαφοραί, καὶ τὰ ὑπόποδα ζῶα ἴσα ταῖς
 διαφοραῖς. εἰ δὴ ταῦτα ἔτως ἔχει, φανερόν ὅτι ἡ τελευταία διαφορὰ
 ἡ ὑσία τοῦ πράγματος ἔσαι καὶ ὁ ὀρισμός, εἴπερ μὴ δεῖ πολλάκις ταῦτα
 15 λέγειν ἐν τοῖς ὅροις· περιέργον γάρ. συμβαίνει δέ γε τῷτο· ὅταν γὰρ
 εἴπῃ ζῶον ὑπόπεν δίπουν, οὐθὲν ἄλλο εἴρηκεν ἢ ζῶον πόδας ἔχον, δύο 155 B.
 πόδας ἔχον· καὶ τῷτο διαιρῇ τῇ οἰκείᾳ διαιρέσει, πλεονάκις ἐρεῖ καὶ ἰσά-
 16 κισ ταῖς διαφοραῖς. ἐὰν μὲν δὴ διαφορὰς διαφορὰ γίνηται, μία ἔσαι
 ἡ τελευταία τὸ εἶδος καὶ ἡ ὑσία· ἐὰν δὲ κατὰ συμβεβηκός, οἷον εἰ διαι-
 ροῖ τῷ ὑπόποδος τὸ μὲν λευκὸν τὸ δὲ μέλαν, τσαῦται ὅσαι ἂν αἱ τομαὶ
 17 ὦσιν. ὥςτε φανερόν ὅτι ὁ ὀρισμός λόγος ἐστὶν ὁ ἐκ τῶν διαφορῶν, καὶ
 18 τῶτων τῆς τελευταίας κατὰ γε τὸ ὀρθόν. δῆλον δ' ἂν εἴη, εἴ τις με-
 τατάξειε τὴς τοιούτης ὀρισμύς, οἷον τὸν τῷ ἀνθρώπῳ, λέγων ζῶον δίπουν
 19 ὑπόπεν· περιέργον γὰρ τὸ ὑπόπουν εἰρημένον τῷ δίποδος. τάξις δ' οὐκ
 ἔστιν ἐν τῇ οὐσίᾳ· πῶς γὰρ δεῖ νοῆσαι τὸ μὲν ὕψερον τὸ δὲ πρότερον;
 περὶ μὲν ἔν τῶν κατὰ τὰς διαιρέσεις ὀρισμῶν τσαῦτα εἰρήσθω τὴν πρώ-
 την, ποιοῖ τινὲς εἰσιν.

C a p. 13.

- 1 Ἐπεὶ δὲ περὶ τῆς οὐσίας ἡ σκέψις ἐστὶ, πάλιν ἐπανέλθωμεν. λέγε- 1038 b
 ται δ' ὥσπερ τὸ ὑποκειμένον ὑσία εἶναι καὶ τὸ τί ἦν εἶναι, καὶ τὸ ἐκ
 2 τῶτων καὶ τὸ καθόλου. περὶ μὲν ἔν τοῖν δυοῖν εἴρηται· καὶ γὰρ περὶ
 τῷ τί ἦν εἶναι καὶ τοῦ ὑποκειμένου, ὅτι διχῶς ὑπόκειται, ἢ τόδε τι ὄν,
 3 ὥσπερ τὸ ζῶον τοῖς πάθεσιν, ἢ ὥς ἡ ὕλη τῇ ἐντελεχείᾳ. δοκεῖ δὲ καὶ
 τὸ καθόλου αἰτίον τισιν εἶναι μάλισα, καὶ εἶναι ἀρχὴ τὸ καθόλου· διὸ ἐπέλ-
 4 θωμεν καὶ περὶ τῆς. εἴκοι γὰρ ἀδύνατον εἶναι οὐσίαν εἶναι ὅτιον τῶν
 5 καθόλου λεγομένων. πρώτῃ μὲν γὰρ οὐσία ἴδιος ἐκάσῳ ἢ οὐχ ὑπάρχει

§. 14. ὁ ὀρισμός] ὁ om. T | ταῦτα] τὸ αὐτὸ Fb, ταῦτα Ald., om. T.

§. 15. ἡ ζῶον] εἰ μὴ ζῶον Ab. Deinde πόδας post ζῶον om. ET. | δύο πόδας ἔχον] ἔχον δυο πόδας S, ἔχον om. T.

§. 16. γίνηται] γίνεσθαι S, γένεσθαι Tfb Ald. | διαιροῖ] διαιρεῖ SAb, διαιροῖη Ald. | τσαῦται] τσαῦτα Ab.

§. 18. δῆλον δ'] δ' om. T. | μετατάξειε] μετὰξει Ald. | λέγων] λόγον S.

§. 19. τὴν πρώτῃ] om. Fb Bess.

§. 1. ἐπεὶ δὲ] ἐπειδὴ Fb. | ἡ σκέψις ἐστὶ] ἐστὶν ἡ σκέψις T.

§. 2. ἡ τόδε] ἡ om. Ab, ἡ ὥς τόδε Sylb. | ἡ ὕλη] ἡ om. ST Ald.

§. 3. ἀρχὴ] ἀρχὴ S⁴ Bekkerus in marg., καὶ ἀρχὴν Ald.

§. 4. εἶναι οὐσίαν εἶναι] εἶναι prius om. Ab, alterum T.

§. 5. γὰρ] γὰρ ἡ SAb. | οὐσία ἴδιος ἐκάσῳ] οὐσία ἡ ἐκάστῳ ἴδιος ἐκάστου E Bess. Vet. Ascl. 764, a, 8. 766, b, 45 et omisso ἡ S, οὐσία ἡ ἐκάστου T Ald.

ἄλλω, τὸ δὲ καθόλου κοινόν· τῷτο γὰρ λέγεται καθόλου ὁ πλείοσιν ὑπάρ-
 χειν πέφυκεν. τίνος ἂν ὁσία τὰτ' ἔσαι; ἢ γὰρ ἀπάντων ἢ ἑθενός. ἀπάν- 6
 156 Br. των δ' ἔχ οἶόν τε· ἐνός δ' εἰ ἔσαι, καὶ τὰλλα τὰτ' ἔσαι· ὧν γὰρ μία ἢ
 ὁσία, καὶ τὸ τί ἦν εἶναι ἐν καὶ αὐτὰ ἐν. ἔτι ὁσία λέγεται τὸ μὴ καθ' 7
 ὑποκειμένον, τὸ δὲ καθόλου καθ' ὑποκειμένον τίνος λέγεται αἰεὶ. ἀλλ' ἄρα 8
 ὅτω μὲν ἐκ ἐνδέχεται ὡς τὸ τί ἦν εἶναι, ἐν τούτῳ δὲ ἐννυπάρχειν, οἶον τὸ
 ζῶον ἐν τῷ ἀνθρώπῳ καὶ ἵππῳ. οὐκ ἔστι δὲ ἄλλο ὅτι ἔστι τις αὐτῷ λόγος.
 διαφέρει δ' ἑθὲν ἑδ' εἰ μὴ πάντων λόγος ἐστὶ τῶν ἐν τῇ ὁσίᾳ· ἑθὲν γὰρ 9
 ἦττον ὁσία τὰτ' ἔσαι τίνος, ὡς ὁ ἀνθρώπος τῷ ἀνθρώπῳ ἐν ᾧ ὑπάρχει.
 ὥστε τὸ αὐτὸ συμβήσεται πάλιν· ἔσται γὰρ ὁσία ἐκείνου ὁσία, οἶον τὸ 10
 ζῶον ἐν ᾧ ὡς ἰδίον ὑπάρχει. ἔτι δὲ καὶ ἀδύνατον καὶ ἄτοπον τὸ τόδε 11
 καὶ ὁσίαν, εἰ ἔστιν ἐκ τινος, μὴ ἔξ οὐσίῳν εἶναι μὴδ' ἐκ τοῦ τόδε τι,
 ἀλλ' ἐκ ποιού· πρότερον γὰρ ἔσται μὴ ὁσία τε καὶ τὸ ποιεῖν οὐσίας τε
 καὶ τῷ τόδε. ὅπερ ἀδύνατον· οὔτε λόγῳ γὰρ οὔτε χρόνῳ οὔτε γενέσει 12
 οἶόν τε τὰ πάθη τῆς ὁσίας εἶναι πρότερα· ἔσται γὰρ χωριστά. ἔτι τῷ 13
 Σωκράτει ὁσίᾳ ἐννυπάρχει ὁσία, ὥστε δυοῖν ἔσται οὐσία. ὅλως δὲ συμ-
 βαίνει, εἰ ἔστιν ὁσία ὁ ἀνθρώπος καὶ ὅσα οὕτω λέγεται, μὴδὲν τῶν ἐν
 τῷ λόγῳ εἶναι μὴθενός ὁσίαν, μὴδὲ χωρὶς ὑπάρχειν αὐτῶν μὴδ' ἐν ἄλλῳ,
 λέγω δ' οἶον ἐκ εἶναι τι ζῶον παρὰ τὰ τινά, ἑδ' ἄλλο τῶν ἐν τοῖς λό-
 γοις ἑθὲν. ἔκ τε δὴ τέτων θεωρεῖσι φανερόν ὅτι ἑθὲν τῶν καθόλου ὑπαρ- 14

Reliquorum librorum scripturam, quam Bekkerus reddidit, confirmare videtur
 Alex. 764, a, 10. | ἢ ἔχ ὑπάρχει ἄλλω] ἢ ἔχ ὑπάρχει ἄλλο T.

§. 6. ἀπάντων] πάντων EST Ald. | ἀπάντων] πάντων EST Ald. | δ' εἰ
 ἔσαι] γρ. δὴ ἐς E, δ' ἔσαι Ald. | τῷτ' ἔσται] post ἔσται exhibet S ἢ γὰρ
 πατὸς ἢ ἑθενός.

§. 8. τοῦτῳ] αὐτῷ EST Ald. Bess. Vet., γρ. καὶ „ἐν αὐτοῖς“ ἦτοι τοῖς
 ὑποκειμένοις E inter versus. | ἐννυπάρχειν] ἐννυπάρχει S Bess. Vet. | τὸ ζῶον]
 om. T. | ἔσαι] ἔσαι S Ald.

§. 10. ᾧ] ᾧ εἶδει T^{ab} Ald. Diversum textum ante oculos habuisse videtur
 interpretes vetus, qui totum colon ita vertit: „iterum enim erit substantia in illius
 substantia, ut animal; in quo est species, proprium existit.“ Atque Bess.: „erit
 enim substantia illius substantia, ut animal speciei, in qua ut proprium existit.“

§. 11. τὸ τόδε] τότε δὲ T, τὸ τόδε τι Alex. in lemm. 764, b, 14. | καὶ
 ὁσίαν] καὶ τὴν ὁσίαν F^b. | ποιῶ] τῷ ποιῶ T Ald. | ὁσία τε] ὁσία δὲ T, τε
 om. Ab.

§. 12. ὅπερ] τῷτο δὲ Ab. | χωριστά] καὶ χωριστά Ab.

§. 13. Σωκράτει] σωκράτῃ T Ald. | ὁσίᾳ] om. E^{ab}, post ὁσία ponit T
 et γρ. E, post ἐννυπάρχει Vet. | ὁσίᾳ] ὁσίᾳ T. | ὅλως] ἄλλως Ab^H (ita Bek-
 kerī typothetae per negligentiam). | ἐν ἄλλῳ] ἐν ἄλλῳ T^{ab}. | λόγοις] λογι-
 κῶς H^b Ascl. 765, a, 1. | ἑθὲν] ἑθὲν γὰρ Ab.

§. 14. ἐκ τε] ἐκ δὲ T. | τόδε] τὸ τόδε F^b.

- χόντων ὁσία ἐστί, καὶ ὅτι ἐθὲν σημαίνει τῶν κοινῇ κατηγορουμένων τόδε 1039^a
 15 τι, ἀλλὰ τοιόνδε. εἰ δὲ μή, ἄλλα τε πολλὰ συμβαίνει καὶ ὁ τρίτος ἄν-
 16 θρωπος. ἔτι δὲ καὶ ὧδε δῆλον. ἀδύνατον γὰρ ὁσίαν ἐξ οὐσιῶν εἶναι
 ἐνυπαρχουσῶν ὡς ἐντελεχεία· τὰ γὰρ δύο οὕτως ἐντελεχεία οὐδέποτε ἐν
 ἐντελεχείᾳ, ἀλλ' ἐὰν δυνάμει δύο ἦ, ἔσται ἓν, οἷον ἡ διπλασία ἐκ δύο 157 Br.
 17 ἡμίσεων δυνάμει γε· ἡ γὰρ ἐντελέχεια χωρίζει. ὥστε εἰ ἡ οὐσία ἓν, ἐκ
 ἔξι ἐξ οὐσιῶν ἐνυπαρχουσῶν, καὶ κατὰ τῶτον τὸν τρόπον ὃν λέγει Δημό-
 18 κριτος ὁρθῶς· ἀδύνατον γὰρ εἶναί φησιν ἐκ δύο ἐν ἡ ἐξ ἐνὸς δύο γε-
 18 νέσθαι· τὰ γὰρ μεγέθη τὰ άτομα τὰς οὐσίας ποιῶν. ὁμοίως τοίνυν
 δῆλον ὅτι καὶ ἐπ' ἀριθμοῦ ἔξει, εἴπερ ἐστὶν ὁ ἀριθμὸς σύνθεσις μονάδων,
 ὥσπερ λέγεται ὑπὸ τινων· ἡ γὰρ ἐκ ἐν ἡ δυνάς, ἡ ἐκ ἔξι μονὰς ἐν αὐτῇ
 19 ἐντελεχείᾳ. ἔχει δὲ τὸ συμβαῖνον ἀπορίαν. εἰ γὰρ μήτε ἐκ τῶν καθόλου
 οἷον τ' εἶναι μηδεμίαν οὐσίαν διὰ τὸ τοιόνδε ἀλλὰ μὴ τόδε τι σημαί-
 νειν, μήτ' ἐξ οὐσιῶν ἐνδέχεται ἐντελεχεία εἶναι μηδεμίαν ὁσίαν σύνθετον,
 ἀσύνθετον ἂν εἴη ὁσία πᾶσα, ὥς οὐδὲ λόγος ἂν εἴη οὐδεμιᾶς οὐσίας.
 20 ἀλλὰ μὴν δοκεῖ γε πᾶσι καὶ ἐλέχθη πάλαι ἡ μόνον εἶναι ὁσίας ὅρον ἡ
 21 μάλιστα· νῦν δ' ἐδὲ ταύτης. ἐθενὸς ἄρ' ἔσται ὁρισμός· ἡ τρόπον μὲν
 τινα ἔσται, τρόπον δέ τινα οὐ. δῆλον δ' ἔσται τὸ λεγόμενον ἐκ τῶν
 ὕστερον μᾶλλον.

Cap. 14.

- 1 Φανερόν δ' ἐξ αὐτῶν τούτων τὸ συμβαῖνον καὶ τοῖς τὰς ἰδέας
 λέγεσιν οὐσίας τε καὶ χωριστάς εἶναι, καὶ ἅμα τὸ εἶδος ἐκ τοῦ γένους
 2 ποιῆσι καὶ τῶν διαφορῶν. εἰ γὰρ ἐστὶ τὰ εἶδη καὶ τὸ ζῶον ἐν τῷ ἄν-
 3 θρώπῳ καὶ ἵππῳ, ἥτοι ἐν καὶ ταντὸν τῷ ἀριθμῷ ἐστὶν ἡ ἕτερον. τῷ

§. 16. ἀδύνατον γὰρ] γὰρ om. *AbFbHb*. | ὡς] ὕτως ὡς *EST* Ald. Bess. Vet. | τὰ γὰρ δύο ὕτως ἐντ.] om. *S*. | οἷον ἡ] οἷον εἰ *Ab*. | γε] ἐν *T*. | χωρίζει] ἐν ἄλλοις χωρίζει Ald.

§. 17. εἰ] om. *E*. | ὅν] ὁ *T*.

§. 18. δῆλον ὅτι] om. *Hb*. | ἐπ' ἀριθμῷ] ἐπὶ τῷ ἀρ. *Hb*. | ὁ ἀριθμὸς] ὁ om. *Ab*. | σύνθεσις] om. *Ab*. | ἡ δυνάς] ἡ δυνάς *T* Ald. | ἔσται] ἔνεστι *ET* Ald. Bess. Vet.

§. 19. διὰ τὸ τοιόνδε] διὰ τοσόνδε *T*. | σύνθετον] om. *ESTHb* Syr. ap. Ascl. Vet., tuetur Alex.

§. 20. πᾶσι] πᾶσα *Ab*. | εἶναι ὁσίας] ὁσίας εἶναι *Ab*.

§. 1. τῶν] τῷτο *Fb*. | ὁσίας τε καὶ χωριστάς] ὁσίας τε χωριστάς *Ab*, χωριστάς τε ὁσίας *Fb*, »substantias separabiles esse» Vet. | ἅμα] om. *S*. | τὸ] καὶ τὸ *ET*.

§. 3. μὲν γὰρ] μὲν om. *S*, γὰρ om. *Ab*. | διεξείσει λόγον ὁ λέγων] ὁ λέγων διεξ. λόγ. *Ab*.

μὲν γὰρ λόγῳ δῆλον ὅτι ἐν τὸν γὰρ αὐτὸν διεξεῖσαι λόγον ὁ λέγων ἐν ἑκα-
 τέρῳ· εἰ ἔν ἐστὶ τις ἄνθρωπος αὐτὸς καθ' αὐτὸν τόδε τι καὶ κεχωρι- 4
 158 B. σμένον, ἀνάγκη καὶ ἐξ ὧν, οἷον τὸ ζῶον καὶ τὸ δίπουν, τόδε τι σημαί-
 νειν καὶ εἶναι χωριστὰ καὶ οὐσίας· ὥστε καὶ τὸ ζῶον· εἰ μὲν οὖν τὸ 5
 αὐτὸ καὶ ἐν τὸ ἐν τῷ ἵππῳ καὶ τῷ ἀνθρώπῳ, ὥσπερ σὺ σαρτῶ, πῶς τὸ
 1039 b ἐν ἐν τοῖς ἑσσι χωρὶς ἐν ἔσαι, καὶ διὰ τί ἐ καὶ χωρὶς αὐτῷ εἶναι τὸ ζῶον
 τῆτο; ἔπειτα εἰ μὲν μεθέξει τῷ δίποδος καὶ τῷ πολύποδος, ἀδύνατόν τι 6
 συμβαίνει· τὰναντία γὰρ ἅμα ὑπάρξει αὐτῷ ἐνὶ καὶ τῷδέ τιτι ὄντι· εἰ δὲ 7
 μή, τίς ὁ τρόπος ὅταν εἴπῃ τις τὸ ζῶον εἶναι δίπουν ἢ πεζόν; ἀλλ' ἴσως
 σύγκειται καὶ ἅπτεται ἢ μέμικται· ἀλλὰ πάντα ἄτοπα· ἀλλ' ἑτερον ἐν 8
 ἐκάσῳ· οὐκοῦν ἅπειρα ὡς ἔπος εἰπεῖν ἔσαι ὧν ἡ ἑσία ζῶον· ἐ γὰρ κατὰ
 συμβεβηκὸς ἐκ ζῶου ὁ ἄνθρωπος· ἔτι πολλὰ ἔσαι αὐτὸ τὸ ζῶον· οὐσία 9
 τε γὰρ τὸ ἐν ἐκάσῳ ζῶον· ἐ γὰρ κατ' ἄλλο λέγεται· εἰ δὲ μή, ἐξ ἐκείνου
 ἔσαι ὁ ἄνθρωπος καὶ γένος αὐτῷ ἐκείνου· καὶ ἔτι ιδέαι ἅπαντα ἐξ ὧν 10
 ὁ ἄνθρωπος· ἐκὼν ἐκ ἄλλου μὲν ιδέα ἔσαι ἄλλου δ' ἑσία· ἀδύνατον γάρ.
 αὐτὸ ἅρα ζῶον ἐν ἑκάστον εἶναι τῶν ἐν τοῖς ζῴοις· ἔτι ἐκ τίνος τοῦτο 11
 καὶ πῶς ἐξ αὐτῶ ζῶον; ἢ πῶς οἷόν τε εἶναι τὸ ζῶον ὁ ἑσία, τῆτο αὐτὸ
 παρ' αὐτὸ τὸ ζῶον; ἔτι δ' ἐπὶ τῶν αἰσθητῶν ταῦτά τε συμβαίνει καὶ 12
 τέτων ἄτοπώτερα· εἰ δὲ ἀδύνατον οὕτως ἔχειν, δῆλον ὅτι ἐκ ἔστιν εἶδη
 αὐτῶν ἕτως ὥς τινεὶ φασιν.

§. 4. αὐτὸς καθ' αὐτὸν] αὐτὸ καθ' αὐτὸ ET Ald. Bess. Vet. | τόδε] καὶ τόδε F^b Alex., τό τόδε S. | καὶ κεχ.] καὶ om. TF^b Alex.; καὶ κεχ. — τόδε τε om. S. | ὥς καὶ τὸ ζῶον] equare et ipsum animala Bess.

§. 5. ἐν τὸ] add. A et Alex. 766, u, 30, ἔν τε καὶ Bess. | καὶ τῷ ἀν-
 θρώπῳ] add. AF^b Alex. et ut probabile est Asclep. 766, a, 3. | οὐ σαρτῶ]
 αὐτὸς αὐτῷ AB. | πῶς] om. AB. | τὸ ἐν] add. AF^b, τὸ ὅν Alex. in paraphr. |
 ἐν τοῖς οὐσας χωρὶς] ἐν χωρὶς ὄντων ET Ald., ἐχωρὶς ὄντων S. | ἐν ἔσαι] ἐνέ-
 σται scribendum esse suspicatur Sylb. | χωρὶς αὐτῷ] αὐτὸ AB. | τῆτο] ἐκείνῳ AB.

§. 6. μεθέξει] μὴ μεθέξει T. | τῷδέ τιτι ὄντι] τῷ δέοντι T; τιτι add. AB^b.

§. 7. ὁ τρόπος] ὁ om. AB. | τις] τί AB. | δίπουν] καὶ δίπουν Bess. | πε-
 ζόν] post πεζόν F^b et Alex. 766, a, 38. addunt ἢ ζῶον ἅπουν.

§. 8. οὐ γὰρ] οὐ καὶ S. | ὁ] om. AB.

§. 9. αὐτὸ τὸ] τὸ om. T. | κατ' ἄλλο] κατ' ἄλλου Ald.

§. 10. ιδέαι] γρ. ιδέα E. | ζῶον ἐν] ἐν add. AB. | ἐκασον ἔσαι] ἔσαι
 ἐκασον ES Ald.

§. 11. ἐκ τίνος] vix aliquos Bess. | τῆτο] τίνος EST Ald. | αὐτῷ ζῶον]
 αὐτῷ ζῶον EST Ald. Bess. Vet., αὐτοζῶον γρ. E. Quam scripturam Alexander ante
 oculos habuerit, ex ejus paraphrasi haud satis apparet 767, u, 39. | τὸ ζῶον]
 γρ. ὁσία E. | ὁ] om. AB.

§. 12. ἔτι δ'] ἔτι δὲ καὶ T. | εἶδη] ιδέα ET Ald.

C a p. 15.

- 1 Ἐπεὶ δ' ἡ ὁσία ἐτέρα τό τε σύνολον καὶ ὁ λόγος (λέγω δ' ὅτι ἡ
μὲν ἄτως ἐστὶν οὐσία σὺν τῇ ὕλῃ συνειλημμένος ὁ λόγος, ἡ δ' ὁ λόγος
ὅλως), ὅσαι μὲν ἔν ἑτῷ λέγονται, τούτων μὲν ἐστὶ φθορά· καὶ γὰρ γένε- 139 Br.
2 σις· τὰ δὲ λόγῳ ἐκ ἑσιν ἄτως ὥστε φθειρόμεναι· ὁδὲ γὰρ γένεσις (ὡ γὰρ
γίνεται τὸ οἰκία εἶναι ἀλλὰ τὸ τῷδε τῇ οἰκίᾳ), ἀλλ' ἄνευ γενέσεως καὶ
φθορᾶς εἰσὶ καὶ ἐκ εἰσίν· δέδεικται γὰρ ὅτι ἐθεὶς ταῦτα γεννᾷ ὁδὲ ποιεῖ.
3 διὰ τὸτο δὲ καὶ τῶν ὁσίων τῶν αἰσθητῶν τῶν καθ' ἕκαστα ἑθ' ὁρισμὸς
ἔτ' ἀπόδειξις ἑσιν, ὅτι ἔχουσιν ὕλην ἥς ἡ φύσις τοιαύτη ὥστ' ἐνδέχεται
4 καὶ εἶναι καὶ μὴ· διὸ φθαρετὰ πάντα τὰ καθ' ἕκαστα αὐτῶν. εἰ ἔν ἡ
τ' ἀπόδειξις τῶν ἀναγκαίων καὶ ὁ ὁρισμὸς ἐπιστημονικός, καὶ ἐκ ἐνδέ-
χεται, ὥσπερ ὁδ' ἐπιστήμην ὅτε μὲν ἐπιστήμην ὅτε δ' ἄγνοίαν εἶναι, ἀλλὰ
δοξα τὸ τοιούτον εἶναι, ἄτως ὁδ' ἀπόδειξιν ὁδ' ὁρισμόν, ἀλλὰ δόξα ἔστι 1040
τῷ ἐνδεχομένῳ ἄλλως ἔχειν, δηλὸν ὅτι ἐκ αὐτῶν εἴη αὐτῶν ἕτε ὁρισμὸς ἕτε
5 ἀπόδειξις. ἀδελὰ τε γὰρ τὰ φθειρόμενα τοῖς ἔχουσιν τὴν ἐπιστήμην, ὅταν
ἐκ τῆς αἰσθήσεως ἀπέλθῃ καὶ σωζομένων τῶν λόγων ἐν τῇ ψυχῇ τῶν
6 αὐτῶν ἐκ ἑσιν ἕτε ὁρισμὸς εἶτι ἕτε ἀπόδειξις. διὸ δεῖ τῶν πρὸς ὄρον,
ὅταν τις ὀρίζηται τι τῶν καθ' ἕκαστα, μὴ ἄγνοεῖν ὅτι αἰεὶ ἀναιρεῖν ἑσιν·
7 ὡ γὰρ ἐνδέχεται ὀρίσασθαι. ὁδὲ δὴ ἰδέαν ὁδεμίαν ἑσιν ὀρίσασθαι· τῶν
8 γὰρ καθ' ἕκαστον ἡ ἰδέα, ὡς φασί, καὶ χωρισή. ἀναγκαῖον δ' εἶξ ὀνομά-
ται εἶναι τὸν λόγον. ὄνομα δ' ὡ ποιήσει ὁ ὀριζόμενος· ἄγνωστος γὰρ ἑσιν.
9 τὰ δὲ κείμενα κοινὰ πᾶσιν. ἀνάγκη ἄρα ὑπάρχειν καὶ ἄλλῳ ταῦτα· οἷον
εἰ τις σὲ ὀρίσαιοτο, ζῶον ἐρεῖ ἰσχνὸν ἢ λευκὸν ἢ ἑτερόν τι ὁ καὶ ἄλλῳ

§. 1. ἡ μὲν] εἰ μὲν Fb. | ὅλως] om. Ab. | λέγονται] λέγεται Ald. | φθορά] καὶ φθορά Ab.

§. 2. ὥς] om. S. | ὁδὲ] ὁδὲν B, οὐ Ab.

§. 3. ὁθ' ὁρισμὸς] ἔτ' ὁρισμὸς T. | αὐτῶν] om. Hb.

§. 4. ἡ τ'] εἶτε Ald., ἕτε Sylb. | ὅτε μὲν ἐπιστήμην] om. Ab. | ἀπο-
δειξιν ὁθ' ὁρισμόν] ἀπόδειξις ὁθ' ὁρισμὸς ABb.

§. 5. ἀπέλθῃ] ἐνέλθῃ T. | τῶν λόγων ἐν τῇ ψυχῇ τῶν αὐτῶν]
τῶν ἐν τῇ ψυχῇ λόγων αὐτῶν T.

§. 6. καθ' ἕκαστα] καθ' ἕκαστον EAb. | αἰεὶ] om. E.

§. 7. δὴ] δεῖ T. | ὀρίσασθαι] ἀναιρεῖν Fb.

§. 8. εἶξ ὄνομ.] εἶξ ὄν ὄνομ. T, δὲ καὶ εἶξ ὄνομ. Ald.

§. 9. καὶ ἄλλῳ ταῦτα] καὶ ἄλλοις ταῦτα Ald., καὶ ἄλλως τοιαῦτα S,
καὶ ἄλλοις τοιαῦτα Bess., om. T. | οἷον] ἵτα Ab γρ. E Ascl. 768, α, 9. Alex.
α, 11. Vet.: ceteri καὶ. | σὲ] om. FbHb Ascl. 768, α, 9. | ὀρίσαιοτο] ὀρίσαι
τὸ T. | ὑπάρχει] ὑπάρχει TAb.

ὑπάρξει. εἰ δέ τις φραῖη μῆθ' ἐν κωλύειν χωρὶς μὲν πάντα πολλοῖς, ἅμα 10
 160 Br. δὲ μόνῳ τῷ ὑπάρχειν, λεκτέον πρῶτον μὲν ὅτι καὶ ἀμφοῖν, οἷον τὸ
 ζῶον δίπεν τῷ ζῳῳ καὶ τῷ δίποδι, καὶ τῷτο ἐπὶ μὲν τῶν αἰδίων καὶ 11
 ἀνάγκη εἶναι, πρότερά γ' ὄντα καὶ μέρη τοῦ συνθέτου. ἀλλὰ μὴν καὶ 12
 χωριστά, εἶπερ τὸ ἄνθρωπος χωριστόν· ἡ γὰρ ἐθὲν ἢ ἄμφο. εἰ μὲν ἔν
 μῆθ' ἐν, ἐκ ἔσται τὸ γένος παρὰ τὰ εἶδη· εἰ δ' ἔσται, καὶ ἡ διαφορά.
 εἴθ' ὅτι πρότερον τῷ εἶναι· ταῦτα δὲ ἐκ ἀνταναίρεται. ἔπειτα δὲ εἰ ἐξ 13.14
 ἰδεῶν αἰ ἰδέαι (ἀσυνθετώτερα γὰρ τὰ ἐξ ὧν), ἔτι ἐπὶ πολλῶν δεήσει
 κἀκεῖνα κατηγορεῖσθαι ἐξ ὧν ἡ ἰδέα, οἷον τὸ ζῶον καὶ τὸ δίπεν. εἰ δὲ 15
 μή, πῶς γνωρισθήσεται; ἔσται γὰρ ἰδέα τις ἣν ἀδύνατον ἐπὶ πλειόνων
 κατηγορεῖσθαι ἢ ἐνός. οὐ δοκεῖ δέ, ἀλλὰ πᾶσα ἰδέα εἶναι μεθεκτική. ὥσπερ 16
 ἔν εἴρηται, λανθάνει ὅτι ἀδύνατον ὀρίσασθαι ἐν τοῖς αἰδίοις, μάλιστα
 δὲ ὅσα μοναχά, οἷον ἥλιος ἢ σελήνη. οὐ μόνον γὰρ διαμαρτάνουσι τῷ 17
 προστιθέναι τοιαῦτα ὧν ἀφαιρουμένων ἔτι ἔσαι ἥλιος, ὥσπερ τὸ περὶ γῆν
 ἰὸν ἢ νυκτικρυφές. ἂν γὰρ σῆ ἢ φανῆ, ἐκείτι ἔσαι ἥλιος· ἀλλ' ἄτοπον 18
 εἰ μή· ὁ γὰρ ἥλιος ἐσίαν τινὰ σημαίνει. ἔτι ὅσα ἐπ' ἄλλῃ ἐνδέχεται, 19
 1040 b οἷον ἐὰν ἕτερος γένηται τοιοῦτος, δηλον ὅτι ἥλιος ἔσται. κοινὸς ἄρα ὁ
 λόγος. ἀλλ' ἦν τῶν καθ' ἕκαστα ὁ ἥλιος, ὥσπερ Κλέων ἢ Σωκράτης, ἐπεὶ 20
 διὰ τί οὐδεὶς ὄρον ἐκφέρει αὐτῶν ἰδέας; γένοιτο γὰρ ἂν δηλον πειρω-
 μένων ὅτι ἀλγυθὲς τὸ νῦν εἰρημένον.

§. 10. λεκτέον] add. *AbFb* γρ. *E* Alex. 768, b, 1. | ὅτι καὶ] ὅτι τὸ *Ab*.

§. 11. καὶ ἀνάγκη] καὶ om. *Fb*, καὶ ἀνάγκη γε *ET*; Alexander modo καὶ ἀνάγκη, modo ἀνάγκη γε legit 768, a, 29. 35. | συνθέτης] συντεθέντος *S*.

§. 12. ἡ γὰρ] εἰ γὰρ *Ald*. | τὸ γένος] τὸ ζῶον *Fb*.

§. 14. ἔπειτα] ἔτι γρ. *E* | δέ] om. *Ab*. | ἀσυνθετώτερα γὰρ] ἀσυνθ. γε Bessario, sine parentheseos signis. Haec enim est ejus versio: »deinde si ex ideis ideae, minus profecto composita sunt, ex quibus.«

§. 15. ἰδέα] ἡ ἰδέα *Ald*. | κατηγορεῖσθαι] κατηγορεῖσθαι *T*. | πᾶσα] πᾶσιν *S*.

§. 16. ἀδύνατον] ἀδύνατόν ἐστιν *Fb* Alex. 768, b, 17. | ἢ σελήνη] καὶ σελ. *T*, καὶ ἡ σελ. *Ald*., »et luna« Vet. Post σελήνη *Fb* addit ἢ γῆ, atque idem legisse videtur Alex. 769, a, 11.

§. 17. γὰρ] δὲ δὴ *E*. | διαμαρτάνουσι] ἀμαρτάνουσι *EFb*. | τοιαῦτα] τὰ τοιαῦτα *T*. | περὶ] ὑπὸ *Hb* Ascl. 768, b, 39. | γῆν ἰὸν] γῆμιον *T*.

§. 18. ἂν γὰρ σῆ] ἂν γὰρ δὲ σῆ *T*, ἂνδρος τῆ *E*. | ἢ φανῆ] ἢ αἰε φανῆ *Hb* et Ascl. 768, b, 41., probante Brandisio in annot. crit.

§. 20. ὄρον] ὄρον *S*.

C a p. 16.

- 1 Φανερόν δ' ὅτι καὶ τῶν δοκῶν εἶναι ἐσιῶν αἱ πλεῖσαι δυνάμεις
 2 εἰσί, τὰ τε μόρια τῶν ζῶων· ἐθὲν γὰρ κεχωρισμένον αὐτῶν ἐστίν· ὅταν
 δὲ χωρισθῇ, καὶ τότε ὄντα ὡς ὕλη πάντα, καὶ γῆ καὶ πῦρ καὶ ἀήρ· 161 Br.
 ἐθὲν γὰρ αὐτῶν ἓν ἐστίν, ἀλλ' οἷον ὁ ὀρθὸς πρὶν ἢ περσθῇ καὶ γένηται
 3 τι ἐξ αὐτῶν ἓν. μάλιστα δ' ἂν τις τὰ τῶν ἐμψύχων ὑπολάβοι μόρια
 καὶ τὰ τῆς ψυχῆς πάρεγγυς ἅμφω γίνεσθαι, ὅντα καὶ ἐντελεχεῖα καὶ
 4 δυνάμει, τῷ ἀρχᾷς ἔχειν κινήσεως ἀπὸ τινος ἐν ταῖς καμπαῖς· διὸ ἓνια
 5 ζῶα διαιρέμενα ζῇ. ἀλλ' ὁμως δυνάμει πάντ' ἔσαι, ὅταν ᾗ ἐν καὶ συν-
 6 εχὲς φύσει, ἀλλὰ μὴ βίᾳ ἢ καὶ συμφύσει· τὸ γὰρ τοιῶτον πῆρως. ἐπεὶ
 δὲ τὸ ἐν λέγεται ὥσπερ καὶ τὸ ὄν, καὶ ἡ ἐσία ἢ τῷ ἐνός μία καὶ ὡν
 μία ἀριθμῷ ἐν ἀριθμῷ, φανερόν ὅτι ἄτε τὸ ἐν ἄτε τὸ ὄν ἐνδέχεται ἐσία
 7 εἶναι τῶν πραγμάτων, ὥσπερ ἐδὲ τὸ στοιχείον εἶναι ἢ ἀρχῇ· ἀλλὰ ζητῶ-
 8 μεν τίς ἔν ἢ ἀρχή, ἵνα εἰς γνωριμώτερον ἀναγάγωμεν. μᾶλλον μὲν ἔν
 τέτων ἐσία τὸ ὄν καὶ ἐν ἢ ἢ τε ἀρχή καὶ τὸ στοιχείον καὶ τὸ αἴτιον,
 9 ἔγω δὲ ἐδὲ ταῦτα, εἴπερ μὴδ' ἄλλο κοινὸν μὴθὲν ἐσία· ἐδὲν γὰρ ὑπάρ-
 10 χει ἢ ἐσία ἀλλ' ἢ αὐτῇ τε καὶ τῷ ἔχοντι αὐτήν, ἢ ἐστὶν ἐσία. ἔτι τὸ
 ἐν πολλαχῇ ἐκ ἂν εἴη ἅμα, τὸ δὲ κοινὸν ἅμα πολλαχῇ ὑπάρχει· ὥστε
 11 δῆλον ὅτι ἐθὲν τῶν καθόλου ὑπάρχει παρὰ τὰ καθ' ἕκαστα χωρὶς· ἀλλ'
 οἱ τὰ εἶδη λέγοντες εἶναι τῇ μὲν ὀρθῶς λέγῃσι χωρίζοντες αὐτά, εἴπερ
 ἐσῖαι εἰσί, τῇ δ' ἐκ ὀρθῶς, ὅτι τὸ ἐν ἐπὶ πολλῶν εἶδος λέγῃσιν. αἴτιον
 δ' ὅτι ἐκ ἔχουσιν ἀποδῆναι τίνες αἱ τοιαῦται ἐσῖαι αἱ ἄφθαρτοι παρὰ
 τὰς καθ' ἕκαστα καὶ αἰσθητάς. ποιοῦσιν οὖν τὰς αὐτάς τῷ εἶδει τοῖς
 φθαρτοῖς (ταύτας γὰρ ἴσμεν), αὐτοάνθρωπον καὶ αὐτοῦππον, προσιδέστες

§. 1. καὶ τῶν] καὶ ἐκ τῶν S. | εἶναι ἐσιῶν] ἐσιῶν εἶναι ET Ascl. 769, a, 6. Ald.

§. 2. ἀλλ' οἷον ὁ] ὁ add. Ab Alex. 769, b, 27. 31. | ὁ ὀρθός] Fb γρ. E γρ. Alex. 769, b, 31.

§. 4. καὶ συμφύσει] καὶ add. Ab.

§. 5. ἐπεὶ δὲ] ἐπειδὴ Fb. | ἡ ἐσία] ἡ om. Fb. | ἡ ἀρχῇ] ἡ ἀρχή ET.

§. 6. γνωριμώτερον] γνωριμώτερα S Bess., γνωριμωτέραν T Ab Ald. | ἀναγάγωμεν] ἀνάγωμεν T Ald.

§. 7. ἀλλ' ἢ] ἢ add. Ab Fb Hb. | αὐτῇ] αὐτή T Ald. | τε] γε Ald.

§. 8. ἔτι] ἔτι εἰ T Casaub. | τὸ ἐν] τὸ ὄν Ab et Var. Lect. ap. Alex. 770, b, 8. | ὥστε δῆλον — ὑπάρχει] om. T. | χωρὶς] om. Ab.

§. 9. λέγοντες εἶναι] εἶναι add. Ab Fb.

§. 10. παρὰ] πρὸς T.

§. 11. ποιοῦσιν ἔν] ποιοῦντες Ab. | ταύτας] ταῦτα S, τὰς αὐτάς τὸ μὲν Ab. | ἴσμεν] om. Ab. | καὶ] τὸ δὲ Ab.

162 Br. τοῖς αἰσθητοῖς τὸ ῥῆμα τὸ αὐτό· καίτοι κἂν εἰ μὴ ἐμφράκειμεν τὰ ἄλλα, 12
1041 α· ὅθεν ἂν ἤττον οἶμαι ἦσαν ὁσαῖς αἰδοίαι παρ' ἃς ἡμεῖς ᾔδειμεν· ὥς καὶ
νῦν εἰ μὴ ἔχοιμεν τίνες εἰσόν, ἀλλ' εἶναι γέ τινας ἴσως ἀναγκαῖον. ὅτι 13
μὲν ὅν ἔτε τῶν καθόλου λεγομένων ὅθεν ὁσαῖα, ἔτ' ἐστὶν ὁσαῖα ὁδεμία ἐξ
οἰῶν, δῆλον.

Cap. 17.

Τί δὲ χρὴ λέγειν καὶ ὁποῖόν τι τὴν ὁσίαν, πάλιν ἄλλην οἷον ἀρχὴν 1
ποιησάμενοι λέγωμεν· ἴσως γὰρ ἐκ τέτων ἔσαι δῆλον καὶ περὶ ἐκείνης τῆς
ὁσίας ἣτις ἐστὶ κεχωρισμένη τῶν αἰσθητῶν οἰῶν. ἐπεὶ ἔν ἡ ὁσία ἀρχὴ 2
καὶ αἰτία τις ἐστίν, ἐντεῦθεν μετιτίον. ζητεῖται δὲ τὸ διὰ τί αἰεὶ ἔτως, 3
διὰ τί ἄλλο ἄλλῳ τινὲς ὑπάρχει. τὸ γὰρ ζητεῖν διὰ τί ὁ μουσικός ἄν-
θρωπος ἄνθρωπος μουσικός ἐστίν, ἥτοι ἐστὶ τὸ εἰρημίων ζητεῖν διὰ τί ὁ ἄν- 4
θρωπος μουσικός ἐστίν, ἡ ἄλλο. τὸ μὲν ἔν διὰ τί αὐτὸ ἐστίν αὐτό, ὅθεν
ἐστὶ ζητεῖν. δεῖ γὰρ τὸ ὅτι καὶ τὸ εἶναι ὑπάρχειν δῆλα ὄντα, λέγω δ'
οἷον ὅτι ἡ σελήνη ἐκλείπει. αὐτὸ δὲ ὅτι αὐτό, εἰς λόγος καὶ μία αἰτία 5
ἐπὶ πάντων, διὰ τί ὁ ἄνθρωπος ἄνθρωπος ἡ ὁ μουσικός μουσικός· πλὴν 6
εἴ τις λόγος ὅτι ἀδιαίρετον πρὸς αὐτὸ ἕκαστον· τὲτο δ' ἦν τὸ εἶναι.
ἀλλὰ τῦτο κοινόν τε κατὰ πάντων καὶ σύντομον. ζητήσας δ' ἂν τις διὰ 7
τί ὁ ἄνθρωπος ἐστὶ ζῶον τοιονδί. τῦτο μὲν τοῖνυν δῆλον ὅτι οὐ ζητεῖ
διὰ τί ὅς ἐστιν ἄνθρωπος ἄνθρωπος ἐστίν. τί ἄρα κατὰ τινος ζητεῖ διὰ 8
τί ὑπάρχει. ὅτι δ' ὑπάρχει, δεῖ δῆλον εἶναι· εἰ γὰρ μὴ οὕτως, οὐθέν
ζητεῖ. οἷον διὰ τί βροτῆς· διότι φόβος γίγνεται ἐν τοῖς πέφευσι· ἄλλο
163 Br. γὰρ ἔτως κατ' ἄλλῃ ἐστὶ τὸ ζητάμενον. καὶ διὰ τί ταδί, οἷον πλίνθοι 9
καὶ λίθοι, οἰκία ἐστίν· φανερόν τοῖνυν ὅτι ζητεῖ τὸ αἷτιον· τῦτο δ' ἐστὶ

§. 12. κἂν εἰ] εἰ om. T. | ὅθεν] ὅδ' T. | ἤττον οἶμαι] οἶμαι ἤττον S. |
παρ' ἃς] παρ' ἃ A. | ᾔδειμεν] εἰδήμεν T. | ἔχοιμεν] ἔχομεν ET Alex.
770, b, 33, Vet. | γί] τί A, om. T.

§. 1. οἷον ἀρχὴν] οἷον om. Fb. | λέγωμεν] λέγομεν S.

§. 2. ὁσία] οἰσία καὶ Hb.

§. 3. αἰε] om. AFb. | ἄλλο] ἄλλο τι ET Vet. | ζητεῖν διὰ] καὶ διὰ T. |
ἄνθρωπος μουσικός] μουσικός ἄνθρωπος ES Ascl. Alex. Ald.

§. 4. τὸ ὅτι] τὸ ὄντι Ald.

§. 5. αὐτὸ δι] αὐτῷ δι EST Ald. Beas. Vet. | αὐτό] αὐτῷ S. | μία
αἰτία] αἰτία om. Fb. | ὁ μουσικός] om. A.

§. 6. τὸ εἶναι] τὸ ἔν EST Ald. | σύντομον] τὸ σύντ. T Ald.

§. 7. ὁ ἄνθρωπος] ὁ om. A. | τοῖνυν] ἔν Ald. | ζητεῖ διὰ τί] διὰ
τί om. A. | ὅς ἐστιν] ὅς τε T.

§. 8. τι] τὸ S. | διότι] διὰ τί AFb Alex. 771, b, 11.

§. 9. ταδί] τοδί A. | πλίνθοι καὶ λίθοι] λίθοι καὶ πλίνθοι A.

- 10 τὸ τί ἦν εἶναι, ὡς εἰπεῖν λογικῶς. ὁ ἐπ' ἐνίων μὲν ἐστὶ τίς τις ἐνεκα,
οἷον ἴσως ἐπ' οἰκίας ἢ κλίνης, ἐπ' ἐνίων δὲ τί ἐκίνησε πρῶτον· αἴτιον
11 γὰρ καὶ τῷτο. ἀλλὰ τὸ μὲν τοῦτο αἴτιον ἐπὶ τῷ γίνεσθαι ζητεῖται καὶ
12 φθίρεισθαι, θάτερον δὲ καὶ ἐπὶ τῷ εἶναι. λανθάνει δὲ μάλιστα τὸ ζη-
τούμενον ἐν τοῖς μὴ καταλλήλως λεγομένοις. οἷον ἄνθρωπος τί ἐστὶ ζητεῖ- 1041 b
13 ται διὰ τὸ ἀπλῶς λέγεσθαι, ἀλλὰ μὴ διορίζειν ὅτι τάδε ἢ τόδε. ἀλλὰ
δεῖ διαρθρώσαντας ζητεῖν· εἰ δὲ μὴ, κοινὸν τοῦ μηθὲν ζητεῖν καὶ τοῦ
14 ζητεῖν τι γίγνεται. ἐπεὶ δὲ δεῖ ἔχειν τε καὶ ὑπάρχειν τὸ εἶναι, δηλον
δὴ ὅτι τὴν ὕλην ζητεῖ διὰ τί ἐστίν· οἷον οἰκία ταδί διὰ τί· ὅτι ὑπάρχει
ταδί, ὃ ἦν οἰκία εἶναι. καὶ ἄνθρωπος ὁδί, ἢ τὸ σῶμα τῷτο τοδί ἔχον.
15 ὥστε τὸ αἴτιον ζητεῖται τῆς ὕλης· τῷτο δ' ἐστὶ τὸ εἶδος ᾧ τί ἐστίν· τῷτο
16 δ' ἡ ἐσία. φανερόν τοίνυν ὅτι ἐπὶ τῶν ἀπλῶν ἕκ ἐστὶ ζήτησις ὑδὲ δι-
17 δαξις, ἀλλ' ἕτερος τρόπος τῆς ζητήσεως τῶν τοιούτων. ἐπεὶ δὲ τὸ ἐκ τίνος
σύνθετον οὕτως ὥστε ἐν εἶναι τὸ πᾶν, ἀλλὰ μὴ ὡς σωρὸς ἀλλ' ὡς ἡ
συλλαβή, ἡ δὲ συλλαβὴ ἕκ ἐστὶ τὰ στοιχεῖα, ὑδὲ τὸ βᾶ ταὐτὸ τῷ β καὶ ᾱ,
18 ὑδ' ἡ σὰρξ πῦρ καὶ γῆ· διαλυθέντων γὰρ τὰ μὲν ἐκτί ἐστίν, οἷον ἡ
19 σὰρξ καὶ ἡ συλλαβή, τὰ δὲ στοιχεῖα ἐστὶ, καὶ τὸ πῦρ καὶ ἡ γῆ. ἐστίν

§. 10. ὃ] ἢ S. | ἐστὶ τίς τις] ἐστὶ τὸ τίς τις Fb.

§. 11. τῷ εἶναι] τῷ τί εἶναι T.

§. 12. μάλιστα τὸ] μάλ. τί ἐστὶ τὸ Hb. | καταλλήλως] κατ' ἄλλων EST Bess. Vet., κατ' ἀλλήλων Ald. Alexander καταλλήλως legit, sed adnotans: γράφεται δὲ καὶ „ἐν τοῖς κατ' ἄλλων λεγομένοις“ (omisso μὴ) 771, b, 37. In margine codicis Regii adnotata est scripturae discrepantia haec: γρ. „ἐν τοῖς μὴ καταλλήλως“ καὶ ἐστὶ „ἐν τοῖς μὴ κατ' ἄλλων“ 771, b, 41. | τί ἐστὶ] γρ. καὶ διὰ τί E. | ζη- τεῖται] post ζητ. add. S. καὶ φθίρεισθαι, θάτερον δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ εἶναι. | ἢ τόδε] ἢ om. Ab.

§. 13. διαρθρώσαντας] διορθώσαντας ET Ald. Vet. | καὶ τῷ ζητεῖν τι] om. Ab.

§. 14. δηλον δὴ] δη] om. S. ζητεῖ] ζητῶ T. | ταδί] om. Ab. | δ. α. τί; ὅτι] διότι Ab. | ὑπάρχει ταδί] ταδί ὑπάρχει Ald. | ὃ ἦν] om. Ab. | τοδί] τοδί Ab. | τῷτο] om. Ab.

§. 15. εἶδος ᾧ] εἶδος ὃ ᾧ Ald.

§. 16. φανερόν — διδαξις] om. S. | ζήτησις] τις ζήτησις Ald.

§. 17. ἐπεὶ δὲ τὸ] ἐπεὶ δὲ τῶν Hb. | ὥς] ὡς τὸ Fb. | ἀλλὰ] ἂν Ab. | ἡ δὲ] ἡ τε Ab. | ἐστὶ] ἐσται Ab. | ὑδὲ τὸ βᾶ ταὐτὸ τῷ β καὶ ᾱ] ὑδὲ ταὐτὸ τὸ β καὶ ᾱ T Ald. Vet. Bess., ὑδὲ τῷ βᾶ αὐτὸ τῷ β καὶ ᾱ Ab Fb Hb. | ἡ σὰρξ] ἡ om. S. | πῦρ] καὶ πῦρ Ald. | καὶ] om. T.

§. 18. τὰ μὲν] τὸ μὲν Ab. | ἐστίν] ἔσαι T. | ἡ συλλ.] ἡ om. T. | τὰ δὲ στοιχεῖα — συλλαβὴ §. 19] om. S. | καὶ τὸ πῦρ] καὶ om. Ald.

§. 19. ἄρα τι ἡ συλλαβὴ] δὲ τῆς συλλαβῆς Hb, | καὶ ἡ σὰρξ — ἕτε- ρόν τι] om. T.

ἄρα τι ἢ συλλαβή, ἐ μόνον τὰ στοιχεῖα τὸ φωνῆεν καὶ ἄφωτον, ἀλλὰ
καὶ ἕτερόν τι· καὶ ἡ σὰρξ οὐ μόνον πῦρ καὶ γῆ ἢ τὸ θερμὸν καὶ ψυ-
164B χρόν, ἀλλὰ καὶ ἕτερόν τι. εἰ τοίνυν ἀνάγκη καὶ κεῖνο ἢ στοιχεῖον ἢ ἐκ 20
στοιχείων εἶναι, εἰ μὲν στοιχεῖον, πάλιν ὁ αὐτὸς ἔσται λόγος· ἐκ τούτου
γὰρ καὶ πυρὸς καὶ γῆς ἔσται ἡ σὰρξ καὶ ἐτι ἄλλο, ὥστ' εἰς ἀπειρον βα-
δισκται· εἰ δ' ἐκ στοιχείου, δηλὸν ὅτι οὐχ ἐνὸς ἀλλὰ πλείονων, ἢ ἐκεῖνο 21
αὐτὸ ἔσται, ὥστε πάλιν ἐπὶ τῷ αὐτῷ ἐρῶμεν λόγον καὶ ἐπὶ τῆς
σαρκὸς ἢ συλλαβῆς. δοῦξαι δ' ἂν εἶναι τι τῷτο καὶ οὐ στοιχεῖον, καὶ 22
αἰτίον γε τοῦ εἶναι τοδὶ μὲν σὰρκα τοδὶ δὲ συλλαβῆς. ὁμοίως δὲ καὶ 23
ἐπὶ τῶν ἄλλων. ἔσται δ' ἐκάστω μὲν τῷτο· τῷτο γὰρ αἰτίον πρῶτον τῷ
εἶναι. ἐπεὶ δ' ἔνια ἐκ ἑστίαι τῶν πραγμάτων, ἀλλ' ὅσαι ἑστίαι κατὰ φύσιν 24
καὶ φύσει συντέστηκασι, φανείη ἂν καὶ αὕτη ἡ φύσις ἑσία, ἣ ἔστιν οὐ
στοιχεῖον ἀλλ' ἀρχή. στοιχεῖον δ' ἐστὶν εἰς ὃ διαιρεῖται ἐνυπάρχον ὥς 25
ἔλην, οἷον τῆς συλλαβῆς τὸ α καὶ τὸ β.

LIBER VIII. (H)

Cap. 1.

1042* Ἐκ δὴ τῶν εἰρημμένων συλλογίσασθαι δεῖ, καὶ συναγαγόντας τὸ κατὰ 1
λαίον τέλος ἐπιθεῖναι. εἰρηται δὴ ὅτι τῶν ἑσίων ζητεῖται τὰ αἰτία καὶ 2
αἱ ἀρχαὶ καὶ τὰ στοιχεῖα. ἑσίας δὲ αἱ μὲν ὁμολογούμεναι εἰσιν ὑπὸ 3

§. 20. εἰ] ἐτι S. | ἔσται λόγος] λόγος ἔσται EST Ald. | ἐτι ἄλλον] ἐτι
ἀλλὰ T, εἰ τε ἄλλο Ab.

§. 21. ἐκ στοιχείου] ἐκ στοιχείων FbHb. | ἐπὶ τῷτο] ἐπὶ γε T. | ἐρῶμεν
λόγον] λόγον ἐρῶμεν T.

§. 22. δοῦξαι δ'] δ' om. Ab. | τῷτο] τοῦτο ST Ald. Bess. | καὶ αἰτίον
γε τῷ εἶναι] hunc locum aliter legit Bessario, quum ita vertat: videntur au-
tem esse aliquid tale: et non elementum ac causam: sed hoc carnem, hoc vero
syllabam esse. a | τοδὶ] τοδὶ S. | τοδὶ] τοδὶ S.

§. 23. ἐκάστω] ἑκάστω S Ald. | πρῶτον τῷ εἶναι] τῷ εἶναι πρῶτον Ab.

§. 24. ὅσαι] αἱ Ab. | κατὰ φύσιν καὶ] om. Ab. | καὶ φύσει] om. S. |
ἂν] γὰρ ἂν τισι S, ἂν τισι ET Ald. Bess. Vet. | καὶ] ὅτι Ab, om. E Vet.

§. 25. τὸ β] τὸ om. Ab.

§. 1. συλλογίσασθαι] συλλογιζοθαι EST Ald. | συναγαγόντας] συν-
αγαγόντα Ab, συναγοντας ES.

§. 2. δὴ] γρ. δὲ E.

§. 3. ἐσίων ἰδίῳ] ἰδίῳ ἰδία T.

- 4 πάντων, περὶ δὲ ἐνίων ἰδίᾳ τινὲς ἀπεφήσαντο. ὁμολογούμεναι μὲν αἱ φυσικαί, οἷον πῦρ γῆ ὕδωρ ἀήρ καὶ τᾶλλα τὰ ἀπλᾶ σώματα, ἔπειτα τὰ φυτὰ καὶ τὰ μόρια αὐτῶν, καὶ τὰ ζῶα καὶ τὰ μόρια τῶν ζώων, καὶ τέλος ὁ ἑρανος καὶ τὰ μόρια τῷ ἑρανῷ· ἰδίᾳ δὲ τινες ἑσίας λέγουσιν εἶναι 165 Br.
- 5 τὰ τ' εἶδη καὶ τὰ μαθηματικά. ἄλλως δὲ δὴ συμβαίνει ἐκ τῶν λόγων
- 6 ἑσίας εἶναι, τὸ τί ἦν εἶναι καὶ τὸ ὑποκείμενον. ἔτι ἄλλως τὸ γένος μᾶλ-
- 7 λον τῶν εἰδῶν καὶ τὸ καθόλου τῶν καθ' ἕκαστα. τῷ δὲ καθόλου καὶ τῷ γένει καὶ αἱ ἰδέαι συνάπτουσιν· κατὰ τὸν αὐτὸν γὰρ λόγον ἑσίας δοκεῖσιν εἶναι. ἐπεὶ δὲ τὸ τί ἦν εἶναι ἑσία, τότε δὲ λόγος ὁ ὀρισμός, διὰ τῆτο
- 8 περὶ ὀρισμῷ καὶ περὶ τῷ καθ' αὐτὸ διώρισταί. ἐπεὶ δὲ ὁ ὀρισμὸς λόγος, ὁ δὲ λόγος μέρη ἔχει, ἀναγκαῖον καὶ περὶ μέρους ἦν ἰδεῖν, ποῖα τῆς ἑσίας μέρη καὶ ποῖα ὤ· καὶ εἰ ταῦτα, καὶ τῷ ὀρισμῷ. ἔτι τοῖνον ὅτε τὸ κα-
- 9 θόλου ἑσία ὅτε τὸ γένος. περὶ δὲ τῶν ἰδεῶν καὶ τῶν μαθηματικῶν ὕψερων
- 10 σκεπτέον· παρὰ γὰρ τὰς αἰσθητὰς ἑσίας ταύτας λέγουσιν εἶναι. νῦν δὲ περὶ τῶν ὁμολογεμένων ἑσίων ἐπελθωμεν. αὐταὶ δ' εἰσὶν αἱ αἰσθηταί·
- 11 αἱ δ' αἰσθηταὶ ἑσίας πᾶσαι ὕλην ἔχουσιν. ἔστι δ' ἑσία τὸ ὑποκείμενον, ἄλλως μὲν ἢ ὕλη (ὕλην δὲ λέγω ἢ μὴ τότε τι ὅσα ἐνεργεῖα δυνάμει ἐστὶ τότε τι), ἄλλως δ' ὁ λόγος καὶ ἢ μορφῇ, ὃ τότε τι ὃν τῷ λόγῳ χωρι-
- 12 στόν ἐστιν. τρίτον δὲ τὸ ἐκ τέτων, οὐ γένεσις μόνου καὶ φθορά ἐστι, καὶ χωριστὸν ἀπλῶς· τῶν γὰρ κατὰ τὸν λόγον ἑσίων αἱ μὲν αἱ δ' οὐ.
- 13 ὅτι δ' ἐστὶν ἑσία καὶ ἢ ὕλη, δῆλον· ἐν πάσαις γὰρ ταῖς ἀντικειμέναις μεταβολαῖς ἐστὶ τι τὸ ὑποκείμενον ταῖς μεταβολαῖς, οἷον κατὰ τόπον τὸ νῦν μὲν ἐνταῦθα, πάλιν δ' ἄλλοθι, καὶ κατ' αὔξησιν ὃ νῦν μὲν τηλικόνδε, πάλιν δ' ἑλαττον ἢ μείζον, καὶ κατ' ἀλλοίωσιν ὃ νῦν μὲν ὑγιές,

§. 4. ἀήρ] om. T Ald. Bess. Vet. | φυτὰ καὶ] καὶ om. T. | ὁ ἑρανος] ὁ om. Ab. | ἰδίᾳ δὲ] τε Ab.

§. 5. δὴ συμβαίνει] δεῖ συμβαίνειν T.

§. 8. περὶ μέρους] περὶ μερῶν Fb. | τῷ ὀρισμῷ] τῷ ὀρισμένῳ γρ. E, εἰ τῷ ὀρισμένῳ S, τοῦ ὀρισμῷ δεῖ Ald. Bess. Vet.

§. 9. περὶ δὲ τῶν] τῶν om. Ab. | παρὰ] περὶ Ald. | ταύτας] ταῦτα S.

§. 10. νῦν — αἱ αἰσθηταί] om. ET. | αἱ δ' αἰσθηταί] αἱ αἰσθηταὶ δὲ S. | ἑσίας] ἑσας Ab.

§. 11. ἔστι δ' ἑσία] ἔστιν ἑσίαν S post lacunam litterarum quattuor. Idem addit αἱ δὲ αἰσθηταὶ ἑσίας πᾶσαι ὕλην ἔχουσιν. | τὸ ὑποκείμενον] τὰ ὑποκείμενα γρ. E Ald. | ἢ ὕλη] post ὕλη Aldina addit ἄλλως δὲ ὁ λόγος: atque idem vertendo exprimit Bessario. | ἢ] εἰ T. | τότε τι] τι om. Fb. | ὃ] om. Ab, ὅτι Vet.

§. 13. ἑσία καὶ] καὶ om. Ald. Vet. | ἢ ὕλη] ἢ om. E. | τηλικόνδε] τηλικόνδε T Ab, ηλίκον S Ald.

1042^b πάλιν δὲ κάμνον. ὁμοίως δὲ καὶ κατ' ἐσίαν ὃ νῦν μὲν ἐν γενέσει, πάλιν 14
166 Br. δ' ἐν φθορᾷ, καὶ νῦν μὲν ὑποκειμένον ὡς τόδε τι, πάλιν δ' ὑποκειμένον
ὡς κατὰ στέρησιν. καὶ ἀκολουθεῖ δὴ ταύτῃ αἱ ἄλλαι μεταβολαί. τῶν 15
δ' ἄλλων ἢ μιᾷ ἢ δυοῖν αὐτῇ οὐκ ἀκολουθεῖ· οὐ γὰρ ἀνάγκη, εἴ τι ὕλην
ἔχει τοπικὴν, τῷτο καὶ γεννητὴν καὶ φθαρτὴν ἔχειν. τίς μὲν ἔν διαφορά 16
τῷ ἀπλῶς γίνεσθαι καὶ μὴ ἀπλῶς, ἐν τοῖς φυσικοῖς εἴρηται.

C a p. 2.

Ἐπεὶ δ' ἡ μὲν ὡς ὑποκειμένη καὶ ὡς ὕλη ἐσία ὁμολογεῖται, αὕτη 1
δ' ἐστὶν ἡ δυνάμει, λοιπὸν τὴν ὡς ἐνέργειαν ἐσίαν τῶν αἰσθητῶν εἰπεῖν
τίς ἐστίν. Δημόκριτος μὲν οὖν τρεῖς διαφορὰς ἔοικεν οἰομένῃ εἶναι· τὸ 2
μὲν γὰρ ὑποκειμένον σῶμα τὴν ὕλην ἐν καὶ ταυτόν, διαφέρειν δὲ ἡ ἑνσῶφ,
ὃ ἐστὶ σχῆμα, ἡ τροπῇ, ὃ ἐστὶ θέσις, ἡ διαθιγῇ, ὃ ἐστὶ τάξις. φαίνονται 3
δὲ πολλαὶ διαφοραὶ ἔσαι, οἷον τὰ μὲν συνθέσει λέγεται τῆς ὕλης, ὥσπερ
ὅσα κράσει καθάπερ μελίκρατον, τὰ δὲ δεσμῷ οἷον φάκελος, τὰ δὲ κόλλῃ
οἷον βιβλίον, τὰ δὲ γόμφῳ οἷον κιβώτιον, τὰ δὲ πλείοσι τούτων, τὰ δὲ
θέσει οἷον οὐδὸς καὶ ὑπέρθυρον (ταῦτα γὰρ τῷ κείσθαι πως διαφέρει),
τὰ δὲ χρόνῳ οἷον· δεῖπνον καὶ ἄριστον, τὰ δὲ τόπῳ οἷον τὰ πνεύματα,
τὰ δὲ τοῖς τῶν αἰσθητῶν πάθεσιν οἷον σκληρότητι καὶ μαλακότητι καὶ
πυκνότητι καὶ μαρνότητι καὶ ξηρότητι καὶ ὑγρότητι· καὶ τὰ μὲν ἐνίοις 4
τούτων τὰ δὲ πᾶσι τούτοις, καὶ ὅλως τὰ μὲν ὑπεροχῇ τὰ δὲ ἐλλείψει.
ὥς δὴλον ὅτι καὶ τὸ ἐστὶ τοσαυταχῶς λέγεται· ἑδὸς γάρ ἐστιν ὅτι ἔως 5
κεῖται, καὶ τὸ εἶναι τὸ ἔως αὐτὸ κείσθαι σημαίνει, καὶ τὸ κρύσταλ-
167 Br. λον εἶναι τὸ ἔως πεπυκνωσθαι. ἐνίων δὲ τὸ εἶναι καὶ πᾶσι τέτοις ὀρι- 6
σθήσεται, τῷ τὰ μὲν μεμιχθαι, τὰ δὲ κεκράσθαι, τὰ δὲ δεδεδῶσθαι, τὰ δὲ
πεπυκνωσθαι, τὰ δὲ ταῖς ἄλλαις διαφοραῖς κεκρησθαι, ὥσπερ ἡ χεῖρ ἡ
πῆς. ληπτέα ἔν τὰ γένη τῶν διαφορῶν· αὗται γὰρ ἀρχαὶ ἐσονται τοῦ 7

§. 14. καὶ νῦν μὲν] μὲν add. Fb Alex. 773, a, 23.

§. 15. ταύτῃ] ταῦτα T. | δυοῖν] δυοῖν ST Ald. | ὕλην ἔχει] ἔχει ὕλην
EST Ald. | ἔχειν] ἔχει T.

§. 1. δ' ἡ] δὴ Fb. | ἐσία ὁμολογεῖται] ὁμολ. εἶναι ἐσία Fb. | ἐν ἐρ-
γειαν] ἐνεργείᾳ AbFb.

§. 2. ἡ ἑνσῶφ] ἡ om. Fb. | διαθιγῇ] διαθιγῇ scribi vult Sylb.

§. 3. ὥσπερ] om. Ab. | τὰ δὲ γόμφῳ οἷον κιβώτιον] hoc colon
Aldina cum Bessarione supra ponit post μελίκρατον. | πλείοσι] ἐν πλείοσι Ab. |
μαρνότητι] ἀραιότητι Ab.

§. 5. τὸ ἔχει] τὸ ἔχειν T.

§. 6. τὸ εἶναι] τὸ εἶδος Ab. | ἡ χεῖρ] ἡ om. Ab.

§. 7. ληπτέα] ληπτέον E. | ἀρχαί] om. T. | ὑπεροχῇ καὶ ἐλλείψει]
ὑπεροχῇ καὶ ἐλλείψει Ab.

εἶναι, οἷον τὰ τῷ μᾶλλον καὶ ἥττον ἢ πυκνῷ καὶ μαρῷ καὶ τοῖς ἄλλοις
 τοῖς τοιούτοις· πάντα γὰρ ταῦτα ὑπεροχὴ καὶ ἑλλειψὶς ἐστίν. εἰ δέ τι
 8 σχήματι ἢ λειότητι καὶ τραχύτητι, πάντα εὐθεῖ καὶ καμπύλῳ. τοῖς δὲ
 9 τὸ εἶναι τὸ μιμῆσθαι ἔσται, ἀντικειμένως δὲ τὸ μὴ εἶναι. φανερὸν δὲ 1043
 ἐκ τούτων ὅτι εἴπερ ἡ ὕψια αἰτία τῷ εἶναι ἕκαστον, ὅτι ἐν τέτοις ζητη-
 10 τέον τί τὸ αἷτιον τῷ εἶναι τέτων ἕκαστον. ὕψια μὲν ἔνθεν τέτων ὑδὲ
 11 συνδυαζόμενον, ὁμως δὲ τὸ ἀνάλογον ἐν ἐκάσῳ. καὶ ὥς ἐν ταῖς ὕψιας
 τὸ τῆς ὕλης κατηγορούμενον αὐτῇ ἢ ἐνέργεια, καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις ὁρισμοῖς
 12 μάλιστα. οἷον εἰ ὑδὸν δεοὶ ὀρίσασθαι, ξύλον ἢ λίθον ὠδὲ κείμενον ἐρῶ-
 13 μεν, καὶ οἰκίαν πλίνθας καὶ ξύλα ὠδὲ κείμενα. ἢ ἔτι καὶ τὸ οὐ ἔνεκα
 ἐπ' ἐνίων ἐστίν. εἰ δὲ κρύσταλλον, ὕδωρ πεπιγρὸς ἢ πεπυκνωμένον ὠδί.
 συμφωνία δὲ ὀξείας καὶ βαρέας μῆζις τοιαδί· τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον καὶ
 14 ἐπὶ τῶν ἄλλων. φανερὸν δὲ ἐκ τέτων ὅτι ἡ ἐνέργεια ἄλλη ἄλλης ὕλης
 καὶ ὁ λόγος· τῶν μὲν γὰρ ἡ σύνθεσις, τῶν δ' ἡ μῆζις, τῶν δ' ἄλλο τι
 15 τῶν εἰρημένων. διὸ τῶν ὀριζομένων οἱ μὲν λέγοντες τί ἐστὶν οἰκία, ὅτι
 λίθοι πλίνθοι ξύλα, τὴν δυνάμει οἰκίαν λέγουσιν, ὕλη γὰρ ταῦτα· οἱ δὲ
 ἀγγεῖον σκεπασινὸν σωματίων καὶ χρημάτων, ἢ τι καὶ ἄλλο τοιούτων προς-
 θέντες, τὴν ἐνεργεῖαν λέγουσιν· οἱ δ' ἄμφω ταῦτα συντιθέντες τὴν τρί-
 16 την καὶ τὴν ἐκ τέτων ὕψια. εἰσὶ γὰρ ὁ μὲν διὰ τῶν διαφορῶν λόγος
 τοῦ εἶδους καὶ τῆς ἐνεργείας εἶναι, ὁ δ' ἐκ τῶν ἐνυπαρχόντων τῆς ὕλης 168 Br.
 17 μᾶλλον. ὁμοίως δὲ καὶ οἷς Ἀρχύτας ἀπεδέχετο ὄρους· τοῦ συνάμφω
 γὰρ εἰσιν. οἷον τί ἐστι νημεμία; ἡρεμία ἐν πληθὺ αἵερος· ὕλη μὲν γὰρ
 ὁ αἴθρ, ἐνέργεια δὲ καὶ ὕψια ἢ ἡρεμία. τί ἐστι γαλήνη; ὁμαλότης θαλάττης·
 τὸ μὲν ὑποκείμενον ὥς ὕλη ἢ θάλαττα, ἢ δ' ἐνέργειαν καὶ ἡ μορφὴ ἢ
 18 ὁμαλότης. φανερὸν δὲ ἐκ τῶν εἰρημένων τίς ἢ αἰσθητὴ οὐσία ἐστὶ καὶ
 πῶς· ἢ μὲν γὰρ ὥς ὕλη, ἢ δ' ὥς μορφὴ ὅτι ἐνέργεια· ἢ δὲ τρίτῃ ἢ ἐκ τέτων.

§. 8. τὸ μὴ] τῷ εἶναι τὸ μὴ T.

§. 9. δὴ] δὲ S.

§. 12. ἢ ἔτι] ἢ ὅτι T. Totum colon Beesario in parenthesi ponit et interrogative legit.

§. 15. τὴν δυνάμει] τῇ δυνάμει ET. A. | σωματίων καὶ χρημάτων] χρημάτων καὶ σωματίων ET Ald. Bess. Vet. | ἢ τι καὶ] καὶ om. E. A. Bess. Vet. | προσθέντες] προστιθέντες T. | ἐνεργεία] ita Bekkerus de conjectura: ἐνέργειαν codices. | συντιθέντες] τιθέντες ES Ald. | τρίτην] πρώτην T.

§. 16. δεῖα] δὴ T. | ἐνυπαρχόντων] ὑπαρχόντων T.

§. 17. οὔτε] ὅς ES Ald. | ὕλη μὲν γὰρ] γὰρ add. A. Alex. 773, b, 35. | θαλάττης] θαλάσσης A. | ἡ μορφὴ ἢ] ἢ utrumque om. A.

§. 18. ὅτι] ὅταν Ald. | ἐνέργεια] ἐνεργεῖα Camot. | ἢ ἐκ τούτων] ἢ om. Ald. Bess.

Cap. 3.

Λεῖ δὲ μὴ ἀγνοεῖν ὅτι ἐνίοτε λανθάνει πότερον σημαίνει τὸ ὄνομα 1
 τὴν σύνθετον ἑσῖαν ἢ τὴν ἐνέργειαν καὶ τὴν μορφὴν, οἷον ἡ οἰκία πό-
 τερον σημειῶν τῷ κοινῷ ὅτι σκέπασμα ἐκ πλίνθων καὶ λίθων ὡδὲ κειμέ-
 νων, ἢ τῆς ἐνεργείας καὶ τῷ εἶδους ὅτι σκέπασμα· καὶ γραμμὴ πότερον 2
 δυάς ἐν μήκει ἢ ὅτι δυάς, καὶ ζῶον πότερον ψυχὴ ἐν σώματι ἢ· ψυχὴ·
 αὕτη γὰρ οὐσία καὶ ἐνέργεια σώματος τινος. εἴη δ' ἂν καὶ ἐπ' ἀμφο- 3
 τέροις τὸ ζῶον, ἕχ ὡς ἐν λόγῳ λεγόμενον ἀλλ' ὡς πρὸς ἐν. ἀλλὰ ταῦτα 4
 1043^b πρὸς μὲν τι ἄλλο διαφέρει, πρὸς δὲ τὴν ζητήσιν τῆς ἑσῖας τῆς αἰσθη-
 τῆς ἑθέν· τὸ γὰρ τί ἦν εἶναι τῷ εἶδει καὶ τῇ ἐνεργείᾳ ὑπάρχει. ψυχὴ 5
 μὲν γὰρ καὶ ψυχῇ εἶναι ταυτόν, ἀνθρώπων δὲ καὶ ἀνθρώπου οὐ ταυτόν,
 εἰ μὴ καὶ ἡ ψυχὴ ἀνθρώπου λεχθήσεται· οὕτω δὲ τιτὶ μὲν τιτὶ δ' οὐ.
 οὐ φαίνεται δὴ ζητῶσαι ἢ συλλαβὴ ἐκ τῶν στοιχείων ἑσα καὶ συνθέσεως, 6
 ἢ δ' ἡ οἰκία πλίνθοι τε καὶ σύνθεσις. καὶ τῷτο ὁρθῶς· οὐ γὰρ ἐστὶν ἡ 7
 σύνθεσις οὐδ' ἡ μίξις ἐκ τῶτων ὧν ἐστὶν ἡ σύνθεσις ἢ μίξις· ὁμοίως δὲ 8
 169^{Bc} ἢ δὲ τῶν ἄλλων ἑθέν, οἷον εἰ ὁ ἑδὸς θέσει, ἐκ ἐκ τῷ ἑδῷ ἢ θέσει, ἀλλὰ
 μᾶλλον ἕτος ἐξ ἐκείνης. ἑδὲ δὴ ὁ ἀνθρώπος ἐστὶ τὸ ζῶον καὶ δίπουν, 9
 ἀλλὰ τι δεῖ εἶναι ὁ παρὰ ταῦτά ἐστιν, εἰ ταῦθ' ὕλη, ἔτε δὲ σοιχείον ἔτ'
 ἐκ σοιχείου, ἀλλ' ἡ ἑσῖα· ὁ ἑξαιρῶντες τὴν ὕλην λέγουσιν. εἰ οὖν τοῦτ'
 αὐτίον τῷ εἶναι καὶ ἑσῖα τῷτο, αὐτὴν ἂν τὴν ἑσῖαν λέγοιεν. ἀνάγκη δὴ 10
 ταύτην ἢ αἰδίον εἶναι ἢ φθαρτὴν ἀνευ τῷ φθείρεσθαι καὶ γερονέαι ἀνευ
 τῷ γίγνεσθαι. δέδεικται δὲ καὶ διδῶνται ἐν ἄλλοις ὅτι τὸ εἶδος ἑθῆς 11
 ποιῇ ἑδὲ γεννᾷ, ἀλλὰ ποιῆται τόδε, γίγνεται δὲ τὸ ἐκ τέτων. εἰ δ' εἰσὶ 12
 τῶν φθαρτῶν αἱ ἑσῖαι χωρισταί, ἑθῆς πῶ δῆλον· πλὴν ὅτι γ' ἐνίων ἐκ
 ἐνδέχεται δῆλον, ὅσα μὴ οἶόν τε παρὰ τὰ τιτὶ εἶναι, οἷον οἰκίαν ἢ

§. 1. πλίνθων καὶ] πλίνθων καὶ λίθων καὶ S Ald.

§. 3. τὸ ζῶον] τὸ om. E.

§. 5. ψυχῇ] ψυχῇ Ab. | ψυχῇ εἶναι] ψυχῇ sine εἶναι Ab. | ὡτω δὲ] ὡτω δ' ἐπὶ Ab. ὡτω μὲν T.

§. 6. οὐ φαίνεται] ὁ om. Ald. | ἢ δ' ἡ οἰκία — 3, 20 εἴπερ ἐστὶ] om. T.

§. 7. οὐδ' καὶ E Ald. | ἐστὶν ἢ] ἢ add. Ab.

§. 8. εἰ ὁ] om. E Ald. Bess. Vet., ὁ om. Fb.

§. 9. ταῦτά] τὰ ἄλλα Ab. | ἔτε δὲ] ὁ ἔτε Ab. | λέγουσιν] γὰρ καὶ „ὁ λέγουσιν“ οἱ λέγοντες δηλαδὴ ἀνθρώπον τὸ ζῶον καὶ τὸ δίπουν Cod. Reg. 774, a, 45. Atque eam scripturam, quam eandem vertendo exhibent interpretes latini, recepit Aldina, unde propagata est usque ad Brandisium.

§. 10. φθαρτὴν] φθαρτόν Fb.

§. 11. ἐν ἄλλοις] ἐν ἄλλαις Fb Ald. | γεννᾷ] γεννᾶται E Ald. Bess. Vet.

§. 12. γ'] γ' ἐπ' Fb.

- 13 σκεῦος. ἴσως μὲν ὅν ὑδ' ὁσίαι εἰσὶν ἅτ' αὐτὰ ταῦτα ἅτε τι τῶν ἄλλων
 ὅσα μὴ φύσει συντέθηκεν· τὴν γὰρ φύσιν μόνην ἂν τις θεῖη τῶν ἐν τοῖς
 14 φθοαρτοῖς ὁσίαν. ὥστε ἡ ἀπορία ἦν οἱ Ἀντισθένησιοι καὶ οἱ ἄλλως ἀπαί-
 δυντοι ἡ πόρην, ἔχει τινὰ καιρὸν, ὅτι ἔστι τὸ τί ἐστίν ὁρίσασθαι (τὸν
 γὰρ ὅρον λόγον εἶναι μακρόν), ἀλλὰ ποῖον μὲν τί ἐστίν ἐνδέχεται καὶ
 15 διδάξαι, ὥσπερ ἀργυρον, τί μὲν ἐστίν, οὐ, ὅτι δ' οἶον κατετίερος. ὥστ'
 ὁσίαις ἐστὶ μὲν ἧς ἐνδέχεται εἶναι ὅρον καὶ λόγον, οἶον τῆς συνθέτου, ἔαν
 τε αἰσθητὴ ἔαν τε νοητὴ ἢ· εἰς ὧν δ' αὕτη πρώτων, οὐκ ἐστίν, εἴπερ τι
 κατὰ τινος σημαίνει ὁ λόγος ὁ ὁριστικός, καὶ δεῖ τὸ μὲν ὥσπερ ὕλην εἶναι,
 16 τὸ δὲ ὡς μορφὴν. φανερὸν δὲ καὶ διότι, εἴπερ εἰσὶ πῶς ἀριθμοὶ αἱ
 17 οὐσίαι, οὕτως εἰσὶ καὶ οὐκ ὥς τινες λέγουσι μονάδων· ὁ τε γὰρ ὁρισμὸς
 ἀριθμὸς τις (διαιρετὸς τε γὰρ καὶ εἰς ἀδιαίρετα· ὁ γὰρ ἀπειροὶ οἱ λόγοι) 170 B.
 18 καὶ ὁ ἀριθμὸς δὲ τοιοῦτος. καὶ ὥσπερ ὑδ' ἀπ' ἀριθμοῦ ἀφαιρεθέντος
 τινὸς ἢ προστεθέντος, εἰς ὧν ὁ ἀριθμὸς ἐστίν, ἐκείνῳ ὁ αὐτὸς ἀριθμὸς ἐστίν
 ἀλλ' ἕτερος, κἂν τοῦλάχισον ἀφαιρεθῇ ἢ προστεθῇ, οὕτως οὐδὲ ὁ ὁρισμὸς 1044 a
 19 ὅδε τὸ τί ἦν εἶναι ἐκείνῳ εἶναι ἀφαιρεθέντος τινὸς ἢ προστεθέντος. καὶ
 τὸν ἀριθμὸν δεῖ εἶναι τι ὃ εἰς, ὃ εὔν ἂν ἔχουσι λέγειν τίνι εἰς, εἴπερ ἐστίν
 20 εἰς. ἢ γὰρ οὐκ ἐστίν ἀλλ' οἶον σωρός, ἢ εἴπερ ἐστὶ, λεκτέον τί τὸ ποιεῖν
 21 ἐν ἐκ πολλῶν. καὶ ὁ ὁρισμὸς εἰς ἐστίν· ὁμοίως δὲ ὅδε τῶτον ἔχουσι λέγειν.
 καὶ τοῦτ' εἰκότως συμβαίνει· τοῦ αὐτοῦ γὰρ λόγου, καὶ ἡ ὁσία ἐν ὅτῳ,
 ἀλλ' οὐκ ὡς λέγουσιν τινες οἶον μονάς τις οὕσα ἢ στιγμή, ἀλλ' ἐντελέ-
 22 χεια καὶ φύσις τις ἐκάστη. καὶ ὥσπερ οὐδὲ ὁ ἀριθμὸς ἔχει τὸ μᾶλλον
 καὶ ἥττον, οὐδ' ἡ κατὰ τὸ εἶδος οὐσία, ἀλλ' εἴπερ, ἢ μετὰ τῆς ὕλης.
 23 περὶ μὲν οὖν γενέσεως καὶ φθορᾶς τῶν λεγομένων οὐσιῶν, πῶς τ' ἐνδέ-

§. 13. ἅτ' | ὁδε τι margo E et Ald.: ceteri ὁδε. | μόνην] μόνον γρ. E. | θεῖη τῶν] θεῖη τὴν Ald.

§. 14. καιρὸν] καιρὸν λυθῆναι Ald. Bess. | λόγον εἶναι] εἶναι λόγον Ald. | ἐνδέχεται] ἐνδέχεσθαι Ab.

§. 15. ἢ] om. AB. | ὡς μορφὴν] ὡς om. Ab.

§. 16. εἰσὶ πῶς ἀριθμοὶ αἱ οὐσίαι] εἰσὶν ἀριθμοὶ οὐσίαι Fb.

§. 17. τοιοῦτος] τοιοῦτον E Bess. Vet.

§. 18. ἐστίν ἀλλ' | ἐστίν om. Ab.

§. 19. τι ὃ] αἰτίῳ Ab. | ὃ εὔν — τίνι εἰς] om. E. | εἴπερ ἐστίν] om. Ab.

§. 20. ἢ γὰρ] ἢ om. Ab.

§. 21. ἡ ὁσία] ἡ om. T. | μονάς τις] τις om. T. | ἐντελέχεια καὶ φύσις] ἐντελέχεια καὶ φύσις Alex. in paraphr. 775, a, 26.

§. 22. καὶ ἥττον] καὶ τὸ ἥττον T Ald. | μετὰ τῆς ὕλης] τῆς om. Ald., «secundum materiam» Bess.

§. 23. πῶς τ' | τ' add. Ab. | ἀδύνατον] ἀδ. γίνεσθαι Ald. | καὶ περὶ] καὶ om. T.

χεται καὶ πῶς ἀδύνατον, καὶ περὶ τῆς εἰς τὸν ἀριθμὸν ἀναγωγῆς, ἔσω
μέχρι τῶτων διωρισμένον.

C a p. 4.

Περὶ δὲ τῆς ὕλικῆς ὁσίας δεῖ μὴ λανθάνειν ὅτι εἰ καὶ ἐκ τῷ αὐτῷ 1
πάντα πρῶτα ἢ τῶν αὐτῶν ὡς πρῶτων καὶ ἡ αὐτὴ ὕλη ὡς ἀρχὴ τοῖς
γίγνομένοις, ὅμως ἔστι τις οἰκεία ἐκάστῃ, οἷον φλέγματός ἐστι πρώτη ὕλη
τῇ γλυκέᾳ ἢ λιπαρᾷ, χολῆς δὲ τὰ πικρὰ ἢ ἀλλ' ἅττα. ἴσως δὲ ταῦτα 2
ἐκ τῷ αὐτῷ. γίνονται δὲ πλείους ὕλαι τοῦ αὐτοῦ, ὅταν θατέρῃ ἢ ἐτέρῃ 2
ῥῇ, οἷον φλέγμα ἐκ λιπαρῆ καὶ γλυκίως, εἰ τὸ λιπαρὸν ἐκ τοῦ γλυκίως,
ἐκ δὲ χολῆς τῷ ἀναλύεσθαι εἰς τὴν πρώτην ὕλην τὴν χολήν. διχῶς γὰρ 3
171 B. τὸδ' ἐκ τοῦδε, ἢ ὅτι πρὸ ὁδοῦ ἔσαι ἢ ὅτι ἀναλυθέντος εἰς τὴν ἀρχήν.
ἐνδέχεται δὲ μιᾷς τῆς ὕλης ὁσῆς ἕτερα γίγνεσθαι διὰ τὴν κινῶσαν αἰτίαν, 4
οἷον ἐκ ξύλου καὶ κιβωτόν, καὶ κλίση. ἐνίων δ' ἐτέρα ἢ ὕλη ἐξ ἀνάγκης 5
ἐτέρων ὄντων, οἷον πρίων ἐκ ἄν γένοιτο ἐκ ξύλου, ἀδ' ἐπὶ τῇ κινύσῃ αἰτίᾳ
τῷτο· οὐ γὰρ ποιήσει πρίονα ἐξ ἐρίῃς ἢ ξύλου. εἰ δ' ἄρα τὸ αὐτὸ ἐνδέ- 6
χεται ἐξ ἄλλης ὕλης ποιῆσαι, δῆλον ὅτι ἡ τέχνη καὶ ἡ ἀρχὴ ἢ ὡς κινῶσα 7
ἢ αὐτὴ· εἰ γὰρ καὶ ἡ ὕλη ἐτέρα καὶ τὸ κινῶν, καὶ τὸ γενοσός. ὅταν δὴ 7
τις ζητῇ τί τὸ αἴτιον, ἐπεὶ πλεοναχῶς τὰ αἴτια λέγεται, πάσας δεῖ λέγειν
τὰς ἐνδοχόμενας αἰτίας. οἷον ἀνθρώπου τίς αἰτία ὡς ὕλη; ἄρα τὰ κατα- 8
μήνια; τί δ' ὡς κινῶν; ἄρα τὸ σπέρμα; τί δ' ὡς τὸ εἶδος; τὸ τί ἦν 9
1044 b εἶναι. τί δ' ὡς οὐ ἔνεκα; τὸ τέλος. ἴσως δὲ ταῦτα ἅμω τὸ αὐτό.
δεῖ δὲ τὰ ἐγγύτατα αἰτία λέγειν. τίς ἡ ὕλη; μὴ πῦρ ἢ γῆν, ἀλλὰ τὴν 9
ἰδίον. περὶ μὲν οὖν τὰς φυσικὰς ὁσίας καὶ γεννητὰς ἀνάγκη ἔτω μετιέναι, 10
εἴ τις μέτευσιν ὀρθῶς, εἰπερ ἄρα αἰτιά τε ταῦτα καὶ τοσαῦτα, καὶ δεῖ
τὰ αἴτια γνωρίζειν. ἐπὶ δὲ τῶν φυσικῶν μὲν αἰδίων δὲ οὐσίῳν ἄλλος 11

§. 1. πρῶτα] πρῶτα Fb. | ἡ αὐτὴ] ἡ om. A. | ἐστὶ πρώτη ὕλη] om. A. | ἴσως δὲ] ἴσως δὲ καὶ T Ald.

§. 2. εἰ τὸ λιπαρὸν ἐκ τῆς γλυκίως] om. T. | χολῆς] χολῆς εἶναι Ald. | τῷ] τὸ T. | εἰς τὴν] τὴν om. T.

§. 4. ξύλου καὶ] καὶ om. A.

§. 5. ἀδ' ἐπὶ] ὡς δ' ἐπὶ T. | ξύλου] ἐκ ξύλου A.

§. 6. εἰ] τι A. | ὕλης] om. AB. | ἢ ὡς] ἢ add. E.

§. 7. ζητῇ τί] τί om. A.

§. 8. ἄρα] ἄρα Ald. | ἄρα] ἄρα Ald.

§. 9. δεῖ δὲ] δεῖ δὲ καὶ Ald. | τίς ἡ] τίς ὡς A. | ἰδίον] ἰδίαν Ald.

§. 10. τὰς φυσικὰς ὁσίας καὶ γεννητὰς] τὰς ἄλλας αἰτίας καὶ γιν-
κάς T; αἰτίας etiam γρ. A et Alex. in paraphr. 775, b, 13. | ἄρα] om. A.

§. 11. ἐπὶ] περὶ Fb Alex. 775, b, 17.

- λόγος. ἴσως γὰρ ἔνια ἂν ἔχει ὕλην, ἢ οὐ τοιαύτην ἀλλὰ μόνον κατὰ
 12 τόπον κινήτην. ἐδ' ὅσα δὲ φύσει μὲν μὴ, ἑσία δέ, ἂν ἔσι τέτοις ὕλη,
 13 ἀλλὰ τὸ ὑποκείμενον ἢ ἑσία. οἷον τί αἴτιον ἐκλείψεως, τίς ὕλη; ἢ γὰρ
 ἔσιν, ἀλλ' ἢ-σελήνη τὸ πάσχω. τί δ' αἴτιον ὡς κινήσαν καὶ φθεῖραν τὸ
 14 φῶς; ἢ γῆ. τὸ δ' ὤ ἔνεκα ἴσως ἂν ἔσιν. τὸ δ' ὡς εἶδος ὁ λόγος, ἀλλ'
 ἀδηλος, εἰ μὴ μετὰ τῆς αἰτίας ἢ ὁ λόγος. οἷον τί ἐκλείψις; στέρησις
 φωτός. εἰ μὴ δὲ προσεθῇ τὸ ὑπὸ γῆς ἐν μέσῳ γιγνομένης, ὁ σὺν τῇ αἰτίᾳ 172 Bc.
 15 λόγος ἴσως. ὕπνου δ' ἀδηλον τί τὸ πρῶτον πάσχω. ἀλλ' ὅτι τὸ ζῶον;
 ναί, ἀλλὰ τὐτο κατὰ τί, καὶ τί πρῶτον; καρδία ἢ ἄλλο τι. εἴτα ὑπὸ
 τίνος; εἴτα τί τὸ πάθος τὸ ἐκείνου καὶ μὴ τοῦ ὅλου; ὅτι ἀκινήσία τοιαδί;
 ναί, ἀλλ' αὕτη τῇ τί πάσχειν τὸ πρῶτον;

C a p. 5.

- 1 Ἐπεὶ δ' ἔνια ἄνευ γενέσεως καὶ φθορᾶς ἔστι καὶ ἐκ ἔστιν, οἷον αἱ
 στιγμαί, εἴπερ εἰσί, καὶ ὅλως τὰ εἶδη καὶ αἱ μορφαί (ἃ γὰρ τὸ λευκὸν
 γίγνεται ἀλλὰ τὸ ξύλον λευκόν, εἰ ἐκ τίνος καὶ τὶ πᾶν τὸ γιγνόμενον
 γίγνεται), οὐ πάντα ἂν τὰναντία γίγνοιτο ἐξ ἀλλήλων, ἀλλ' ἐτέρως λευ-
 2 κὸς ἀνθρώπος ἐκ μέλανος ἀνθρώπου καὶ λευκὸν ἐκ μέλανος· ἐδὲ παντὸς
 ὕλη ἐστὶν ἀλλ' ὅσων γενέσις ἐστὶ καὶ μεταβολὴ εἰς ἀλλήλα. ὅσα δ' ἄνευ
 3 τῷ μεταβάλλειν ἔστιν ἢ μὴ, ἂν ἔστι τούτων ὕλη. ἔχει δ' ἀπορίαν πῶς
 πρὸς τὰναντία ἢ ὕλη ἢ ἐκάστων ἔχει. οἷον εἰ τὸ σῶμα θανάμει ὑγιεινόν,
 4 ἐναντίον δὲ νόσος ὑγίαια, ἄρα ἄμφω θανάμει; καὶ τὸ ὕδωρ θανάμει οἶνος

§. 12. δὴ] om. T. | φύσει μὲν μὴ, ἑσία δέ] interpretes latini non post μὴ, sed post μὲν distinguunt: sic enim vertit Bessarion quaecunque natura quidem, non autem sunt substantiae (νόμους) α | ὕλη] ἢ ὕλη A. | ἀλλὰ τὸ — τίς ὕλη §. 13.] om. T.

§. 13. τί δ' αἴτιον] δ' om. ET, τὸ δ' αἴτιον Ald. | φθεῖραν] φθεῖραν T Ald. | ἴσως] καὶ ἴσως T.

§. 14. ἢ ὁ λόγος] ὁ λόγος ἢ Ald. | τὸ ὑπὸ] τὸ add. A.

§. 15. κατὰ τί] κατὰ τι Ald. Bess. | εἴτα] ἢ τὰ T. | ὑπὸ τίνος] ὑπὸ τίνος Ald. | τῷ ὅλῳ] τὸ τῷ ὅλῳ Ald. | τοιαδί; ναί] τοιαδ' εἶναι A. | τῇ τί] τῇ τι Ald. Bess. Vet.

§. 1. ἐπεὶ δ'] ἐπειδὴ δ' Fb et Alex. in lemm. 776, a, 3. | ἔνια ἄνευ] ἄνευ ἔνια Ald. | ἔστι καὶ οἷον ἔστι] οἷον καὶ ἂν οἷον Fb Alex. in paraphr. | εἴπερ εἰσὶ] αἱ ἀφαί Fb. | καὶ αἱ μορφαί] om. ET. | ξύλον λευκόν] λευκὸν ante ξύλον Fb, om. T. | εἰ] ἢ ET Ald. Vet. | γίγνοιτο] γίγνοιτο A et Alex. in paraphr., γίγνεται ἀλλ' Ald.

§. 2. ὅσων] ὅσων T.

§. 3. ἢ ἐκάστων] ἢ om. Fb. | ὑγιεινόν] ὑγίαιει T Ald., ὑγιαῖνον E. | ἄρα] ἄρα Ald.

§. 4. ἔστιν καὶ] ἔστιν ἢ A. | καὶ φθορᾶν] καὶ κατὰ φθορὰν E Ald.

καὶ ὄξος; ἢ τοῦ μὲν καθ' ἑξιν καὶ κατὰ τὸ εἶδος ὕλη, τοῦ δὲ κατὰ
 στήρησιν καὶ φθορὰν τὴν παρὰ φύσιν; ἀπορία δὲ τις ἔστι καὶ διὰ τί ὁ 5
 οἶνος οὐχ ὕλη τῷ ὄξω ἡδὲ δυνάμει ὄξος (καίτοι γίγνεται ἐξ αὐτῷ ὄξος)
 1045* καὶ ὁ ζῶν δυνάμει νεκρός. ἢ οὐ, ἀλλὰ κατὰ συμβεβηκὸς αἱ φθοραί, ἢ 6
 δὲ τῷ ζῳῇ ὕλη αὐτὴ κατὰ φθορὰν νεκρῷ δυνάμει καὶ ὕλη, καὶ τὸ ὕδωρ
 ὄξω; γίγνεται γὰρ ἐκ τούτων ὥσπερ ἐξ Ἀμέρας νύξ. καὶ ὅσα δὴ οὕτω 7
 μεταβάλλει εἰς ἄλληλα, εἰς τὴν ὕλην δεῖ ἐπανελθεῖν, οἷον εἰ ἐκ νεκροῦ
 ζῶν, εἰς τὴν ὕλην πρῶτον, εἰθ' οὕτω ζῶν· καὶ τὸ ὄξος εἰς ὕδωρ, εἰθ'
 οὕτως οἶνος.

Cap. 6.

173 Br. Περὶ δὲ τῆς ἀπορίας τῆς εἰρημένης περὶ τὰς ὁρίσμεναι καὶ περὶ 1
 τοὺς ἀριθμούς, τί αἴτιον τῷ ἔν εἶναι; πάντων γὰρ ὅσα πλείω μέρη ἔχει 2
 καὶ μὴ ἔστιν οἷον σωρὸς τὸ πᾶν ἀλλ' ἔστι τι τὸ ὅλον παρὰ τὰ μέρη,
 ἔστι τι αἴτιον, ἐπεὶ καὶ ἐν τοῖς σώμασι τοῖς μὲν ἀφ' αἰτίας τῷ ἔν εἶναι,
 τοῖς δὲ γλισχρότης ἢ τι πάθος ἕτερον τοιούτων. ὁ δ' ὁρίσμος λόγος ἐστὶν 3
 εἰς οὐ συνδέσμφω καθάπερ ἡ Ἰλιάς, ἀλλὰ τῷ ἐνὸς εἶναι. τί ἔν ἐστὶν ὁ 4
 ποιεῖ ἔν τὸν ἀνθρώπον, καὶ διὰ τί ἔν ἀλλ' ὁ πολλά, οἷον τό τε ζῶν
 καὶ τὸ δίπνυ, ἄλλως τε δὴ καὶ εἰ ἔστιν, ὥσπερ φασὶ τινες, αὐτό τι ζῶν
 καὶ αὐτὸ δίπνυ. διὰ τί γὰρ οὐκ ἐκεῖνα αὐτὰ ὁ ἀνθρωπός ἐστι, καὶ 5
 ἔσονται κατὰ μέθεξιν οἱ ἀνθρωποι οὐκ ἀνθρώπου οὐδενὸς ἀλλὰ δυοῖν,
 ζῶν καὶ δίποδος; καὶ ὅπως δὴ οὐκ ἂν εἴη ὁ ἀνθρωπος ἐν ἀλλὰ πλείω,
 ζῶν καὶ δίπνυ. φανερόν δὴ ὅτι ἔτω μὲν μετιούσιν ὡς εἰώθασιν ὀρί- 6
 ζεσθαι καὶ λέγειν, οὐκ ἐνδέχεται ἀποδύναι καὶ λῦσαι τὴν ἀπορίαν. εἰ δ' 7

§. 5. δὲ τις] δ' ἔτι Ab. | δυνάμει νεκρός] hoc colon addita negatione
 legisse videtur Alexander, quum haec sit ejus interpretatio: καὶ ὁ ζῶν διὰ τί ἐκ
 εἰς δυνάμει νεκρός 776, a, 17.

§. 6. αὐτῇ] αὐτῇ T. | καὶ ἔλῃ] καὶ ἡ ὕλη T.

§. 7. οἷον] om. T. | εἰ ἐκ] εἰ om. E, εἰ ἐκ om. Ab. | εἰς ὕδωρ]
 εἰς om. T.

§. 1. καὶ περὶ τὰς ἀριθμούς] om. Fb, περὶ om. T Alex. 775, a, 38.
 Vet. | τί αἴτιον] τί ἐστὶν αἴτιον Ald.

§. 2. πάντων] πάντα EAb. | τὸ πᾶν] τὸ ἅπαν Ab. | τὸ ὅλον] τὸ om.
 γρ. E. | ἐπεὶ] εἰ T.

§. 3. ἐνὸς εἶναι] ἔν, omisso εἶναι, T.

§. 4. οἷον] om. T. | δὴ] δὲ TFb, om. Ab Ald.

§. 5. αὐτὰ ὁ ἀνθρωπος] αὐτοάνθρωπος AbFb et quantum conjectare
 licet Alex. 776, a, 41. | οἱ ἀνθρωποι] οἷον ἀνθρ. Ab. | ζῶν] καὶ ζῶν Ald. |
 ὁ ἀνθρωπος] ὁ om, T Ald.

§. 6. λέγειν] λέγουσιν T.

- ἔσιν, ὥσπερ λέγομεν, τὸ μὲν ὕλη τὸ δὲ μορφή, καὶ τὸ μὲν δυνάμει τὸ
 8 δ' ἐνεργείᾳ, ἀκέτι ἀπορία δόξειεν ἂν εἶναι τὸ ζητούμενον. ἔσι γὰρ αὕτη
 ἢ ἀπορία ἢ αὐτὴ κἂν εἰ ὁ ὅρος εἴη ἱματίου ὁ στρογγύλος χαλκός· εἴη
 γὰρ ἂν σημεῖον τοῦτομα τῷτο τῷ λόγῳ, ὥς τὸ ζητούμενόν ἐσι τί αἴτιον
 9 τοῦ ἐν εἶναι τὸ στρογγύλον καὶ τὸν χαλκόν. ἀκέτι δ' ἢ ἀπορία φαί-
 10 νεται, ὅτι τὸ μὲν ὕλη τὸ δὲ μορφή. τί οὖν τούτου αἴτιον τοῦ τὸ δυνά-
 μει ὄν ἐνεργείᾳ εἶναι, παρὰ τὸ ποιῆσαν, ἐν ὅσοις ἐστὶ γενεαί; οὐθὲν
 γάρ ἐστιν αἴτιον ἕτερον τῷ τὴν δυνάμει σφαῖραν ἐνεργείᾳ εἶναι σφαῖραν,
 11 ἀλλὰ τοῦτ' ἦν τὸ τί ἦν εἶναι ἑκατέρω. ἔστι δὲ τῆς ὕλης ἢ μὲν νοητὴ 174 Bg.
 ἢ δ' αἰσθητή, καὶ αἰεὶ τῷ λόγῳ τὸ μὲν ὕλη τὸ δ' ἐνεργείᾳ ἐστίν, οἷον ὁ
 12 κύκλος σχῆμα ἐπίπεδον. ὅσα δὲ μὴ ἔχει ὕλην, μήτε νοητὴν μήτε αἰσθη-
 τήν, εὐθὺς ὅπερ ἐν τι εἶναι ἐστίν ἕκαστον, ὥσπερ καὶ ὅπερ ὄν τι, τὸ 1045 b
 13 τόδε, τὸ ποιόν, τὸ ποσόν. διὸ καὶ ἂκ ἔνεστιν ἐν τοῖς ὁρίσμοις οὔτε τὸ
 ὄν οὔτε τὸ ἐν, καὶ τὸ τί ἦν εἶναι εὐθὺς ἐν τί ἐστίν ὥσπερ καὶ ὄν τι.
 14 διὸ καὶ ἂκ ἔστιν ἕτερόν τι αἴτιον τῷ ἐν εἶναι ἢ ἐνὶ τέτων, ἢ δὲ τῷ ὄν
 τι εἶναι· εὐθὺς γὰρ ἕκαστόν ἐστιν ὄν τι καὶ ἐν τι, οὐχ ὥς ἐν γένει τῷ
 15 ὄντι καὶ τῷ ἐνί, οὐδ' ὥς χωριστῶν ὄντων παρὰ τὰ καθ' ἕκαστα. διὰ
 ταύτην δὲ τὴν ἀπορίαν οἱ μὲν μέτεξιν λέγουσι, καὶ αἴτιον τί τῆς μετέ-
 16 ξως καὶ τί τὸ μετέχειν ἀποροῦσιν· οἱ δὲ συνουσίαν ψυχῆς, ὥσπερ Ἀν-
 κόφρων φησὶν εἶναι τὴν ἐπιστήμην τοῦ ἐπίσασθαι καὶ ψυχῆς· οἱ δὲ σύν-
 17 θεσιν ἢ σύνδεσμον ψυχῆς σώματι τὸ ζῆν. καίτοι ὁ αὐτὸς λόγος ἐπὶ
 πάντων· καὶ γὰρ τὸ ὑγιαίνειν ἔσται ἢ συνουσία ἢ σύνδεσμος ἢ σύνθεσις
 ψυχῆς καὶ ὑγείας, καὶ τὸ τὸν χαλκὸν εἶναι τρίγωνον σύνθεσις χαλκοῦ
 καὶ τριγώνου, καὶ τὸ λευκὸν εἶναι σύνθεσις ἐπιφανείας καὶ λευκότητος.
 18 αἴτιον δ' ὅτι δυνάμειος καὶ ἐντελεχείας ζητῶσι λόγον ἐνοποιὸν καὶ δια-

§. 8. καὶ εἰ] κἂν εἴη T. | ὁ ὅρος] ὁ om. Fb. | ὁ στρογγύλος] ὁ
 om. E. | τὸ στρογγύλον] τὸν στρογγ. T. | τὸν χαλκόν] τὸ χαλκὸν γρ. E.
 §. 9. δ' ἢ] δὴ ET.

§. 10. τῷτο αἴτιον] τῷτο τὸ αἴτιον Ab Ald.

§. 11. ἐνεργείᾳ] ἐνεργείᾳ E. | ὁ κύκλος] ὁ om. Ab.

§. 12. Mutandum esse in hac et in sequentibus paragraphis sententiarum
 nexum et ordinem transpositione depravatum, docet Alexander in commentariis
 776, b, 44. | ἐσιν ἕκαστον] ἕκαστον ἐσιν Fb. | τὸ δε] τῷτο γρ. E.

§. 13. διὸ καὶ] καὶ om. Fb Alex. in lemm. Bess. | ἐνεσιν] ἐσιν T Alex.
 in lemm., ἐν ἐσιν Ald.

§. 14. διὸ καὶ] καὶ add. E. | οὐθὲν] οὐδὲ ἐν Ab. | ἐν γένει] ἐν γε-
 νέσει Ald.

§. 17. ψυχῆς καὶ — τρίγωνον σύνθεσις] om. T. | λευκὸν εἶναι]
 λευκὸν ἐν εἶναι καὶ T, λευκὸν ἐν εἶναι Ald. Vet.

§. 18. λόγον] om. ET Vet. | ἐνοποιόν] ἐν ὁποῖον T, τὸ ἐνοποιόν E.

φορέαν. ἔστι δ', ὥσπερ εἴρηται, καὶ ἡ ἐσχάτη ὕλη καὶ ἡ μορφή ταυτό 19
καὶ δυνάμει, τὸ δὲ ἐνεργείᾳ. ὥστε ὁμοιον τὸ ζητεῖν τοῦ ἐνὸς τί αἴτιον 20
καὶ τοῦ ἐν εἶναι· ἐν γάρ τι ἕκαστον, καὶ τὸ δυνάμει καὶ τὸ ἐνεργείᾳ ἐν
175 Br. πῶς ἐσιν. ὥστε αἴτιον οὐθὲν ἄλλο πλὴν εἴ τι ὡς κινήσαν ἐκ δυνάμεως 21
εἰς ἐνεργείαν. ὅσα δὲ μὴ ἔχει ὕλην, πάντα ἀπλῶς ὅπερ ὄντα τι.

LIBER IX. (Θ)

Cap. 1.

Περὶ μὲν οὖν τοῦ πρώτως ὄντος καὶ πρὸς ὃ πᾶσαι αἱ ἄλλαι κατη- 1
γορίαι τῷ ὄντος ἀναφέρονται εἴρηται, περὶ τῆς οὐσίας. κατὰ γὰρ τὸν 2
τῆς οὐσίας λόγον λέγεται τὰλλα ὄντα, τὸ τε ποσὸν καὶ τὸ ποιὸν καὶ τὰλλα
τὰ ἕτως λεγόμενα· πάντα γὰρ ἔξει τὸν τῆς οὐσίας λόγον, ὥσπερ εἴπο- 3
μεν ἐν τοῖς πρώτοις λόγοις. ἐπεὶ δὲ λέγεται τὸ ὄν τὸ μὲν τὸ τί ἢ ποιὸν 3
ἢ ποσόν, τὸ δὲ κατὰ δύναμιν καὶ ἐντελέχειαν καὶ κατὰ τὸ ἔργον, διο-
ρίσωμεν καὶ περὶ δυνάμεως καὶ ἐντελεχείας, καὶ πρώτων περὶ δυνάμεως
1046 ἢ λέγεται μὲν μάλιστα κυρίως, ἢ μὴν χρησίμη γ' ἐστὶ πρὸς ὃ βουλόμεθα
νῦν· ἐπὶ πλεον γάρ ἐστιν ἡ δύναμις καὶ ἡ ἐνέργεια τῶν μόνων λεγομένων
κατὰ κίνησιν. ἀλλ' εἰπόντες περὶ ταύτης ἐν τοῖς περὶ τῆς ἐνεργείας 4

§. 19. ἔστι] ἐν ἐστὶ *Ab.* | εἴρηται καὶ] καὶ *om. Ab.* | ταυτό] ταῦτο καὶ
ἐν γρ. *E.* | καὶ δυνάμει] καὶ τὸ μὲν δυνάμει *conj. Casaub.*: neque injuria:
nam et interpretes latini sic interpretantur »et hoc quidem potentia, hoc vero
actus (Bess.). | τὸ δὲ ἐνεργείᾳ — ἐν πῶς ἐσιν §. 20.] ἐν *Ab.*

§. 20. ἐν πῶς] πῶς ἐν *T.*

§. 21. εἴ τι] εἰ τὸ *ET.* | ὄντα] ἐν *Ab.* et *Alex.* in paraphr. 777, b, 15.
Casaubonus in marg. lectiones affert has, quas ex veteribus ni fallor interpreti-
bus hausit: »γρ. πάντα ἀπλῶς ἐν τι καὶ ὅπερ ὄν τι vel ταῦτα ἀπλῶς ἐν τι καὶ
ἀπλῶς ὄν τι πάντα. Quid *Bessario* legerit, haud satis apparet ex ejus interpre-
tatione »cuncta simpliciter entia sunt ipsum quida; conjiciat aliquis πάντα ἀπλῶς
ὄντα ὅπερ αὐτό τι.

§. 1. πᾶσαι] *om. Ab.*

§. 2. τὰλλα] τ' ἄλλα *Ising. Camot.* | τὰλλα] τ' ἄλλα *Ising. Camot.* |
ἐν τοῖς] τοῖς *om. T.* | λόγοις] *om. Fb Alex.* 777, a, 32.

§. 3. τὸ τί] τῷ τί *T.* | ποιὸν ἢ ποσόν] ποσόν ἢ ποιὸν *Ab.* | χρησίμη]
χρησιμωτάτη *Ab Alex.* 777, b, 24. et *codex quidam Fonsecae.* Deinde γ' post
χρησίμη *om. Ald.* | πλεον] πλείον *Ab.* | μόνων] μόνων *Ab Ald.*

§. 4. περὶ τῆς] τῆς *om. T.* | δηλώσωμεν] δηλώσωμεν *T.*

- 5 διορισμοῖς δηλώσομεν καὶ περὶ τῶν ἄλλων. ὅτι μὲν οὖν πολλαχῶς λέγε-
 6 ται ἡ δύναμις καὶ τὸ δύνασθαι, διώρισται ἡμῖν ἐν ἄλλοις. τούτων δ'
 ὅσαι μὲν ὁμονύμως λέγονται δυνάμεις ἀφείσθωσαν· ἔναι γὰρ ὁμοιότητί
 τινι λέγονται καθάπερ ἐν γεωμετρίᾳ, καὶ δυνατὰ καὶ ἀδύνατα λέγομεν
 7 τῷ εἶναι πως ἢ μὴ εἶναι. ὅσαι δὲ πρὸς τὸ αὐτὸ εἶδος, πᾶσαι ἀρχαί
 τινὲς εἰσι, καὶ πρὸς πρώτην μίαν λέγονται, ἣ ἐστὶν ἀρχὴ μεταβολῆς ἐν
 8 ἄλλῳ ἢ ἄλλο. ἡ μὲν γὰρ τῷ παθεῖν ἐς δύναμις, ἡ ἐν αὐτῷ τῷ πάσχειν
 9 ἀρχὴ μεταβολῆς παθητικῆς ἐπ' ἄλλον ἢ ἄλλο· ἡ δ' ἔξισ ἀπαθείης τῆς
 ἐπὶ τὸ χεῖρον καὶ φθορᾶς τῆς ἐπ' ἄλλῳ ἢ ἄλλο, ἐπ' ἀρχῆς μεταβλητι- 176 B
 κῆς. ἐν γὰρ τέτοις ἐστὶ πᾶσι τοῖς ὅροις ὁ τῆς πρώτης δυνάμεως λόγος.
 10 πάλιν δ' αὐταὶ αἱ δυνάμεις λέγονται ἢ τῷ μόνον ποιῆσαι ἢ τῷ παθεῖν
 ἢ τῷ καλῶς, ὥστε καὶ ἐν τοῖς τούτων λόγοις ἐνυπάρχουσί πως οἱ τῶν
 11 προτέρων δυνάμεων λόγοι. φανερόν ἐν ὅτι ἐστὶ μὲν ὡς μία δύναμις τῷ
 ποιεῖν καὶ πάσχειν (δυνατὸν γὰρ ἐστὶ καὶ τῷ ἔχειν αὐτὸ δύναμιν τοῦ
 12 παθεῖν καὶ τῷ ἄλλο ἐπ' αὐτοῦ), ἐστὶ δ' ὡς ἄλλη. ἡ μὲν γὰρ ἐν τῷ
 πάσχειν διὰ γὰρ τὸ ἔχειν τινὰ ἀρχήν, καὶ εἶναι καὶ τὴν ἕλην ἀρχήν
 τινὰ, πάσχει τὸ πάσχον καὶ ἄλλο ἐπ' ἄλλῳ. τὸ λιπαρὸν μὲν γὰρ καυ-
 13 στόν, τὸ δ' ὑπέικον ὡδὶ θλαστόν· ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων. ἡ δ'
 ἐν τῷ ποιοῦντι, οἷον τὸ θερμὸν καὶ ἡ οἰκοδομική, ἡ μὲν ἐν τῷ θερμαν-
 τικῷ, ἡ δ' ἐν τῷ οἰκοδομικῷ. διὸ ἢ συμπεφικεν, οὐθὲν πάσχει αὐτὸ
 14 ὑφ' ἐαυτῷ· ἐν γὰρ καὶ οὐκ ἄλλο. καὶ ἡ ἀδυναμία καὶ τὸ ἀδύνατον ἢ
 τῇ τοιαύτῃ δυνάμει ἐναντία στέρησις ἐστὶν, ὥστε τοῦ αὐτοῦ καὶ κατὰ τὸ
 15 αὐτὸ πᾶσα δύναμις ἀδυναμία. ἡ δὲ στερησις λέγεται πολλαχῶς· καὶ γὰρ
 τὸ μὴ ἔχον καὶ τὸ πεφυκὸς ἂν μὴ ἔχῃ, ἢ ὅλως ἢ ὅτε πέφυκεν, καὶ ἢ

§. 5. πολλαχῶς λέγεται] λέγεται πολλαχῶς ET Ald.

§. 7. ἢ ἄλλο] ἢ ἄλλο T Ald., ἢ ἢ ἄλλο E. Etiam Alexander legisse videtur ἢ ἢ ἄλλο, etsi in lemmate exhibeat ἢ ἄλλο 778, a, 8. 14.

§. 8. δυνάμεις ἢ] δυνάμεις ἢ Ald. | ἢ ἄλλο] ἢ ἢ ἄλλο ET.

§. 9. ἢ ἄλλο] ἢ ἢ ἄλλο E | ἐπ'] om. A Ald.

§. 10. αὐταὶ αἱ δυνάμεις λέγονται] αὐτὸ δυνάμεις λέγονται T, αὐταὶ δυνάμεις λέγονται E, αὐταὶ λέγονται αἱ δυνάμεις A. | δυνάμεων λόγοι] λόγοι δυνάμεων T Ald.

§. 11. τῷ ἔχειν] τὸ ἔχειν T | τῷ ἄλλο] τὸ ἄλλο T.

§. 12. ἡ μὲν] μὲν om. T Sylb. | τινὰ ἀρχήν] ἀρχήν τινὰ A. | καὶ εἶναι] om. T. | καὶ τὴν ἕλην ἀρχήν τινὰ] om. A; ἕλην pro ἕλην Ald. | λιπαρὸν μὲν] μὲν om. T. | γὰρ] γὰρ καὶ Ald.

§. 14. ἡ τῇ] καὶ ἡ τῇ E, καὶ ἡ sine τῇ T Ald. Bess. Vet. | καὶ κατὰ] καὶ om. T.

§. 15. καὶ ἢ] καὶ ἢ T Ald. Vet., ἢ, omisso καὶ, A B Bess. (sunt sice).

ὡδί, οἷον παντελῶς, ἢ καὶ ὅπως. ἐπ' ἐνίων δέ, ἂν πεφυκότα ἔχιν μὴ 16
ἔχη βίαι, ἐξερεῖσθαι ταῦτα λέγομεν.

C a p. 2.

Ἐπεὶ δ' αἱ μὲν ἐν τοῖς ἀψύχοις ἐννύαρχοις ἀρχαὶ τοιαῦται, αἱ δ' 1
1016^b ἐν τοῖς ἐμψύχοις καὶ ἐν ψυχῇ καὶ τῆς ψυχῆς ἐν τῷ λόγον ἔχοντι, δηλον
ὅτι καὶ τῶν δυνάμεων αἱ μὲν εἰσονται ἄλογοι αἱ δὲ μετὰ λόγον. διὸ 2
πᾶσαι αἱ τέχναι καὶ αἱ ποιητικαὶ καὶ ἐπιστήμαι δυνάμεις εἰσὶν ἀρχαὶ
177^{Br} γὰρ μεταβλητικαὶ εἰσὶν ἐν ἄλλῳ ἢ ἄλλο. καὶ αἱ μὲν μετὰ λόγον πᾶσαι 3
τῶν ἐναντίων αἱ αὐταί, αἱ δ' ἄλογοι μία ἐνός, οἷον τὸ θερμὸν τῷ θερ- 4
μαίνειν μόνον, ἢ δὲ ἱατρικὴ νόσος καὶ ὑγίαις. αἴτιον δὲ ὅτι λόγος ἐστὶν 4
ἢ ἐπιστήμη, ὃ δὲ λόγος ὁ αὐτὸς δηλοῖ τὸ πρᾶγμα καὶ τὴν εἴρησιν, πλὴν 5
ἐκ ὁσάντως, καὶ ἔστιν ὡς ἀμφοῖν, ἐστὶ δ' ὡς τῷ ὑπάρχοντος μᾶλλον. ὥς 5
ἀνάγκη καὶ τὰς τοιαύτας ἐπιστήμας εἶναι μὲν τῶν ἐναντίων, εἶναι δὲ τῷ 6
μὲν καθ' αὐτάς τοῦ δὲ μὴ καθ' αὐτάς· καὶ γὰρ ὁ λόγος τοῦ μὲν καθ' 6
αὐτό, τῷ δὲ τρόπον τινὰ κατὰ συμβεβηκός· ἀποφάσει γὰρ καὶ ἀποφορᾷ 6
δηλοῖ τὸ ἐναντίον. ἢ γὰρ στέρησις ἢ πρώτη τὸ ἐναντίον, αὕτη δ' ἀπο- 7
φορᾷ θατέρω. ἐπεὶ δὲ τὰ ἐναντία ἐκ ἐγγίγνεται ἐν τῷ αὐτῷ, ἢ δ' ἐπι- 7
στήμη δύναμις τῷ λόγον ἔχειν, καὶ ἡ ψυχὴ κινήσεως ἔχει ἀρχήν, τὸ μὲν 8
ὑγιεινὸν ὑγίαιαν μόνον ποιεῖ καὶ τὸ θερμαντικὸν θερμότητα καὶ τὸ ψυχ- 8
τικὸν ψυχρότητα, ὃ δ' ἐπιστήμων ἄμφω. λόγος γὰρ ἐστὶν ἀμφοῖν μὲν, 8
ἐκ ὁμοίως δέ, καὶ ἐν ψυχῇ ἢ ἔχει κινήσεως ἀρχήν· ὥστε ἄμφω ἀπὸ τῆς 9
αὐτῆς ἀρχῆς κινήσει πρὸς τὸ αὐτὸ συνάψασα. διὸ τὰ κατὰ λόγον δυ- 9
νατὰ τοῖς ἄνευ λόγου δυνατοῖς ποιεῖ ἀναντία· μία γὰρ ἀρχὴ περιέχεται 10
τῷ λόγῳ. φανερόν δὲ καὶ ὅτι τῇ μὲν τῷ εὐ δυνάμει ἀκολαθεῖ ἢ τῷ μόνον 10
ποιῆσαι ἢ παθεῖν δύναμις, ταύτη δ' ἐκείνη ἐκ αἰεί· ἀνάγκη γὰρ τὸν εὐ
ποιῶντα καὶ ποιεῖν, τὸν δὲ μόνον ποιῶντα οὐκ ἀνάγκη καὶ εὐ ποιεῖν.

§. 16. ἔχον] μὴ ἔχον T. | ἔχῃ] ἔχει Ab.

§. 1. αἱ δ' ἐν] αἱ om. A. | ἄλογοι] λόγοι γρ. B.

§. 2. αἱ ποιητικαὶ] αἱ om. T Ald. | καὶ] om. Bess. (vet factivas scienciae) et Brand. in Corrigendis. | ἐπιστήμαι] αἱ ἐπισ. Fb Ald. | εἰσὶν] om. ET. | ἢ ἄλλο] ἢ ἄλλῳ T.

§. 5. εἶναι δέ] εἶναι μὲν T.

§. 6. ἢ πρώτη] εἰς ἢ πρώτη Fb. | ἀποφορᾷ] ἀποφορᾷ Ald.

§. 7. ποιεῖ] περιποιεῖ Ald.

§. 8. ψυχῇ ἢ] ψυχῇ ἢ Ab. τῇ ψυχῇ ἢ Ald. | τὸ αὐτό] τὸ om. ETAb Vet., tuentur Alex. 778, b, 7. Bess.

§. 9. μία γὰρ ἀρχὴ] μιᾷ γὰρ ἀρχῇ E Alex. 778, b, 8.

§. 10. ἢ παθεῖν] om. Ab.

C a p. 3.

- 1 Εἰσὶ δὲ τινες οἱ φασιν, οἷον οἱ Μεγαρικοί, ὅταν ἐνεργῇ μόνον δύ-
 νασθαι, ὅταν δὲ μὴ ἐνεργῇ οὐ δύνασθαι, οἷον τὸν μὴ οἰκοδομοῦντα οὐ
 2 δύνασθαι οἰκοδομεῖν, ἀλλὰ τὸν οἰκοδομοῦντα ὅταν οἰκοδομῇ· ὁμοίως δὲ
 καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων. οἷς τὰ συμβαίοντα ἄτοπα οὐ χαλεπὸν ἰδεῖν. δῆλον
 γὰρ ὅτι οὐτ' οἰκοδόμος ἔσται ἐὰν μὴ οἰκοδομῇ· τὸ γὰρ οἰκοδόμος εἶναι
 τὸ δυνατῷ εἶναι ἐξιν οἰκοδομεῖν· ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων τεχνῶν. 178 Br.
 3 εἰ οὖν ἀδύνατον τὰς τοιαύτας ἔχειν τέχνας μὴ μανθάνοντά ποτε καὶ
 λαβόντα, καὶ μὴ ἔχειν μὴ ἀποβαλόντα ποτέ (ἢ γὰρ λήθῃ ἢ πάθει τινὶ 1047
 ἢ χρόνῳ· οὐ γὰρ δὴ τοῦ γε πράγματος φθαρέντος, αἰ γὰρ ἐξιν), ὅταν
 παύσῃται, ἔχ' ἔξει τὴν τέχνην. πάλιν δ' εὐθύς οἰκοδομήσει πῶς λαβών;
 4 καὶ τὰ ἄψυχα δὴ ὁμοίως· ἅτε γὰρ ψυχρὸν οὔτε θερμὸν ἅτε γλυκὺ ἅτε
 ὄλως αἰσθητὸν οὐδὲν ἔσαι μὴ αἰσθανόμενον· ὥστε τὸν Πρωταγόρου λόγον
 5 συμβήσεται λέγειν αὐτοῖς. ἀλλὰ μὴν οὐδ' αἰσθησιν ἔξει οὐθὲν ἂν μὴ
 αἰσθάνηται μηδ' ἐνεργῇ. εἰ οὖν τυφλὸν τὸ μὴ ἔχον ὄψιν, πεφυκὸς δὲ
 6 καὶ κωφοί. ἔτι εἰ ἀδύνατον τὸ ἐξηρημένον δυνάμεως, τὸ μὴ γινόμενον
 ἀδύνατον ἔσται γενέσθαι· τὸ δ' ἀδύνατον γενέσθαι ὁ λέγων ἢ εἶναι ἢ
 7 ἔσεσθαι ψεύσεται· τὸ γὰρ ἀδύνατον τοῦτο ἐσήμεναι. ὥστε οὗτοι οἱ
 λόγοι ἐξαιροῦσι καὶ κίνησιν καὶ γένεσιν. αἰ γὰρ τό τε ἐσηκὸς ἐσήμεται
 καὶ τὸ καθήμενον καθεδεῖται· οὐ γὰρ ἀναστήσεται ἂν καθεῖξεται· ἀδύ-
 8 νατον γὰρ ἔσαι ἀναστῆναι ὃ γε μὴ δύναται ἀναστήναι. εἰ οὖν μὴ ἐνδέ-
 χεται ταῦτα λέγειν, φανερόν ὅτι δύναμις καὶ ἐνέργεια ἑτερόν ἐξιν· ἐκείνοι

§. 1. φασιν] φασιν εἶναι T. A. Ald. | οἱ Μεγαρικοί] οἱ om. Ab Ald. | οὐ δύνασθαι] μὴ δύν. ET Ald. | ὁμοίως δὲ] ὁμ. δὴ Fb.

§. 2. ἔσαι] ἐξιν E. | τὸ δυνατῷ] τῷ δυνατῷ Ald.

§. 3. μανθάνοντά ποτε καὶ λαβόντα] λανθάνοντά ποτε καὶ λαμβά-
 νοντα T; λαμβάνοντα pro λαβόντα exhibit etiam Ald. | ἀποβαλόντα ποτέ ἢ
 γὰρ λήθῃ] ἀποβάλλοντά ποτε· ἢ γὰρ λήθῃ T; ἀποβάλλοντά etiam Ald. | αἰ
 γὰρ] αἰ γὰρ Fb, αἰ γὰρ Ab, εἰ γε Brandisius in marg., ad Alexandrum provo-
 cans, qui etsi in lemmate exhibeat αἰ γὰρ ἐξιν 778, b, 26., tamen interpretatione
 sua scripturam illam confirmare videtur. | πάλιν δ'] πάλιν δ' ὁ T.

§. 4. δὴ] δὲ Ald. | αἰσθανόμενον] αἰσθανομένων Ald. Bess. Vet. (non
 sentientibus).

§. 5. ἔτι ὅν] ἔτι ὡς T Ald.; Bess. vertit: vet item prout natura aptum
 est habere, quasi legerit καὶ ἔτι ἢ (vel ὡς) πέφυκεν. | καὶ κωφοί] om. Fb.

§. 6. γινόμενον] γινόμενον Ab.

§. 7. ὥστε οὗτοι] ὥστε ἅτε Ab. | κίνησιν καὶ γένεσιν] γένεσιν καὶ
 κίνησιν T.

δ' οἱ λόγοι δύναμιν καὶ ἐνέργειαν ταὐτὸ ποιῶσιν, διὸ καὶ οὐ μικρόν τι
 ζητῶσιν ἀναιρεῖν. ὥς ἐνδέχεται δυνατόν μὲν τι εἶναι μὴ εἶναι δέ, καὶ 9
 δυνατόν μὴ εἶναι εἶναι δέ, ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων κατηγοριῶν
 179Br. δυνατόν βαδίζειν ὃν μὴ βαδίζειν, καὶ μὴ βαδίζον δυνατόν εἶναι βαδίζειν.
 ἔστι δὲ δυνατόν τοῦτο ᾧ, εἰ ἂν ὑπάρξῃ ἡ ἐνέργεια, οὐ λέγεται ἔχειν τὴν 10
 δύναμιν, ἔθ' ἐξαι ἀδύνατον. λέγω δ' οἷον, εἰ δυνατόν καθῆσθαι καὶ 11
 ἐνδέχεται καθῆσθαι τέττα, εἰ ἂν ὑπάρξῃ τὸ καθῆσθαι, ἔθ' ἐξαι ἀδύνα-
 τον· καὶ εἰ κινήσῃται τι ἢ κινῆσαι ἢ σῆναι ἢ σῆσαι ἢ εἶναι ἢ γίγνεσθαι,
 ἢ μὴ εἶναι ἢ μὴ γίγνεσθαι, ὁμοίως. ἐλήλυθε δ' ἡ ἐνέργεια τοῦνομα, ἢ 12
 πρὸς τὴν ἐντελέχειαν συντιθεμένη καὶ ἐπὶ τὰ ἄλλα, ἐκ τῶν κινήσεων
 μάλιστα· δοκεῖ γὰρ ἡ ἐνέργεια μάλιστα ἢ κινήσεις εἶναι. διὸ καὶ τοῖς μὴ 13
 ἔσιν ἐκ ἀποδιδόασιν τὸ κινεῖσθαι, ἄλλας δὲ τινὰς κατηγορίας, οἷον δια-
 ροητὰ καὶ ἐπιθυμητὰ εἶναι τὰ μὴ ὄντα, κινέμενα δ' οὐ. τοῦτο δὲ ὅτι 14
 1047b οὐκ ὄντα ἐνεργεῖα ἔσονται ἐνεργεῖα. τῶν γὰρ μὴ ὄντων ἔνια δυνάμει
 εἰσιν· ἐκ ἔστι δέ, ὅτι ἐκ ἐντελεχείᾳ εἰσιν.

Cap. 4.

Εἰ δ' ἐστὶ τὸ εἰρημένον δυνατόν ἢ ἀκολουθεῖ, φανερόν ὅτι ἐκ ἐνδέ- 1
 χεται ἀληθὲς εἶναι τὸ εἰπεῖν ὅτι δυνατόν μὲν τοδί, οὐκ ἔσται δέ· ὥστε 2
 τὰ ἀδύνατα εἶναι ταύτῃ διαφεύγειν. λέγω δὲ οἷον εἴ τις φαίῃ δυνατόν 3
 τὴν διάμετρον μετρηθῆναι οὐ μέντοι μετρηθῆσεσθαι, ὁ μὴ λογιζόμενος τὸ
 ἀδύνατον εἶναι, ὅτι ἔθ' ἐκ κωλύει δυνατόν τι ὃν εἶναι ἢ γενέσθαι, μὴ εἶναι
 δὲ μὴδ' ἔσεσθαι. ἀλλ' ἐκεῖνο ἀνάγκη ἐκ τῶν κειμένων, εἰ καὶ ὑποθοί- 3
 μεθα εἶναι ἢ γεγονέναι ὃ οὐκ ἔστι μὲν δυνατόν δέ, ὅτι ἔθ' ἐστὶ ἀδύ-

§. 9. καὶ δυνατόν μὴ εἶναι εἶναι δ' om. TFb. | ἐπὶ τῶν ἄλλων] ἐπὶ
 add. ET. | μὴ βαδίζειν] βαδίζειν om. T. | καὶ] δὲ καὶ Ab Ald. | μὴ] om. T. |
 βαδίζον] βαδίζειν Ald.

§. 10. οὐ λέγεται] ἢς λέγεται Fb.

§. 11. λέγω — ἔθ' ἐξαι ἀδύνατον] om. T. | καὶ εἰ] καὶ εἴη T. |
 τε] om. ET. | γίγνεσθαι] γενέσθαι ET Ald. | γίγνεσθαι] γενέσθαι T Ald.

§. 12. συντιθεμένη] συντιθεμένη Fb Alex. 779, a, 37. | ἡ ἐνέργεια]
 ἢ om. Casaub.

§. 14. τῷτο δέ] om. ABb. | ἐκ ἔστι δέ] om. Ab. | ὅτι] διότι Ab. |
 ἐντελεχείᾳ] ἐντελεχείᾳ Ald.

§. 1. εἰρημένον δυνατόν] εἰρ. τὸ δυν. Ab. | ἢ] ἢ T. | τὸ εἰπεῖν] τε
 εἰπεῖν ET Vet. | διαφεύγειν] διαφεύγει Ab Ald.

§. 2. μετρηθῆσεσθαι] μετρηθῆσται Ab Ald. | ὁ] om. T. | δυνατόν]
 ἀδύνατον Ab, om. Vet. | ὃν] om. T. | δέ] om. Ab.

§. 3. εἰ καὶ] εἶναι εἰ καὶ B, εἰ εἴη καὶ Ab, εἴη εἰ καὶ Brand, εἴη T. |
 συμβῆσθαι — ἀδύνατον] om. ET.

- 4 ταῦτον· συμβήσεται δὲ γε, τὸ γὰρ μετρεῖσθαι ἀδύνατον. οὐ γὰρ δὴ ἐστὶ
ταῦτό τὸ τε ψευδὸς καὶ τὸ ἀδύνατον· τὸ γὰρ σε εἶσθαι πῦρ ψευδὸς 180 Br.
5 μὲν, οὐκ ἀδύνατον δέ. ἅμα δὲ δῆλον καὶ ὅτι, εἰ τῷ *A* ὅτος ἀνάγκη
τὸ *B* εἶναι, καὶ δυνατὴ ὅτος τῷ εἶναι *A* καὶ τὸ *B* ἀνάγκη εἶναι δυ-
νατόν· εἰ γὰρ μὴ ἀνάγκη δυνατὸν εἶναι, οὐθέν κωλύει μὴ εἶναι δυνατὸν
6 εἶναι. ἔστω δὲ τὸ *A* δυνατόν. οὐκοῦν ὅτε τὸ *A* δυνατόν εἴη εἶναι, εἰ
τεθείη τὸ *AB*, οὐθέν ἀδύνατον εἶναι συνίβαιναι· τὸ δὲ γε *B* ἀνάγκη
7 εἶναι. ἀλλ' ἦν ἀδύνατον. ἔστω δὲ ἀδύνατον. εἰ δὲ ἀδύνατον ἀνάγκη
εἶναι τὸ *A*, ἀνάγκη καὶ τὸ *B* εἶναι. ἀλλ' ἦν ἄρα τὸ *A* δυνατόν· καὶ
τὸ *B* ἄρα. ἂν ἄρα ἢ τὸ *A* δυνατόν, καὶ τὸ *B* εἶσαι δυνατόν, εἰ περ
8 ἔτιωσ εἶχον ὥστε τοῦ *A* ὅτος ἀνάγκη εἶναι τὸ *B*. εἰν δὲ ἔτιωσ εἶχόν-
των τοῦ *AB* μὴ ἢ δυνατόν τὸ *B* ἔτιωσ, οὐδὲ τὸ *AB* ἔξει ὡς ἐτάθη·
καὶ εἰ τῷ *A* δυνατὴ ὅτος ἀνάγκη τὸ *B* δυνατόν εἶναι, εἰ ἔστι τὸ *A*,
9 ἀνάγκη εἶναι καὶ τὸ *B*. τὸ γὰρ δυνατόν εἶναι ἐξ ἀνάγκης τὸ *B* εἶναι,
εἰ τὸ *A* δυνατόν, τοῦτο σημαίνει, εἰν ἢ τὸ *A* καὶ ὅτε καὶ ὡς ἦν δυνα-
τὸν εἶναι, κἀκεῖνο τότε καὶ ἔτιωσ εἶναι ἀναγκαῖον.

C a p. 5.

- 1 Ἀπασῶν δὲ τῶν δυνάμεων ἑσῶν τῶν μὲν συγγενῶν οἷον τῶν αἰσθή-
σεων, τῶν δὲ ἔθιμι οἷον τῆς τοῦ αὐλεῖν, τῶν δὲ μαθησῆαι οἷον τῆς τῶν
τεχνῶν, τὰς μὲν ἀνάγκη προεπιρρήσαντας εἶναι ὅσαι ἔθιμι καὶ λόγῳ, τὰς
2 δὲ μὴ τοιαύτας καὶ τὰς ἐπὶ τῷ πάσχειν ἢ ἀνάγκη. ἐπεὶ δὲ τὸ δυνα- 1048 α
τόν τι δυνατόν καὶ ποτὲ καὶ πῶς καὶ ὅσαι ἄλλα ἀνάγκη προσεῖναι ἐν
τῇ διορισμῷ, καὶ τὰ μὲν κατὰ λόγον δύναται κινεῖν καὶ αἱ δυνάμεις
αὐτῶν μετὰ λόγον, τὰ δ' ἄλογα καὶ αἱ δυνάμεις ἄλογοι, κἀκεῖνας μὲν

§. 4. δὴ] add. ET. | τό τε] τε om. ET.

§. 5. καὶ ὅτι] ὅτι καὶ T, καὶ om. Alex. 779, b, 16. | εἰ] ἢ Fb, om. T. | ἀνάγκη] ἀνάγκη καὶ Alex. | εἶναι *A*] εἶναι τὸ α *T*, α εἶναι Ald.

§. 6. εἰ τεθείη] εἴτε θεῖη Ald. | τὸ *AB*] τὸ α Ald. Bens., om. Vet.

§. 7. ἔστω δὲ — καὶ τὸ *B* ἄρα] om. Ab. | εἰ δὲ ἀδύνατον ἀνάγκη εἶναι τὸ *A*, ἀνάγκη καὶ τὸ *B* εἶναι] hoc colon, transpositis inter se vocibus A et B its vertit interpres vetus: vet si impossibile necesse esse B, et A necesse est. α | τὸ *A* δυνατόν] τὸ πρῶτον den. ET Vet. | *B* ἄρα] δεύτερον omisso ἄρα ET Vet. | ἂν ἄρα ἢ] ἂν ἄρα ἢ Bekkeri operae. | εἶχον] εἶχον T.

§. 8. δὴ] δὲ T | εἶχόντων τῶ] εἶχόντων τῶ Casaub. | μὴ ἢ δυνατόν τὸ *B*] om. Ab. | ἀνάγκη τὸ] ἀνάγκη καὶ τὸ T Alex. 780, a, 23. | δυνατόν] om. Alex. | καὶ τὸ] καὶ om. ET.

§. 9. ἢ τὸ *A*] ἢ τὸ α τὸ α Ab. | εἶναι] εἶναι ἦν Ab.

§. 2. τὸ δυνατόν] τὸ ἀδύνατον Ab.

ἀνάγκη ἐν ἐμφύχῳ εἶναι ταύτας δ' ἐν ἀμφοῖν, τὰς μὲν τοιαύτας δυνά- 3
 181 Br. μεις ἀνάγκη, ὅταν ὡς δύναται τὸ ποιητικὸν καὶ τὸ παθητικὸν πλησιά-
 ζωσι, τὸ μὲν ποιεῖν τὸ δὲ πάσχειν, ἐκείνας δ' οὐκ ἀνάγκη· αὐταὶ μὲν 4
 γὰρ πᾶσαι μία ἐνὸς ποιητικῇ, ἐκείναι δὲ τῶν ἐναντίων, ὥστε ἅμα ποιή-
 σει τὰναντία. τοῦτο δὲ ἀδύνατον. ἀνάγκη ἄρα ἕτερόν τι εἶναι τὸ κύ- 5
 ριον· λέγω δὲ τοῦτο ὄρεξιν ἢ προαιρέσιν. ὁποτίρουν γὰρ ἂν ὀρέγεται 6
 κυρίως, τῷτο ποιήσει, ὅταν ὡς δύναται ὑπάρχῃ καὶ πλησιάζῃ τῷ παθη-
 τικῷ. ὥστε τὸ δυνατόν κατὰ λόγον ἅπαν ἀνάγκη, ὅταν ὀρέγεται, ἢ ἔ 7
 ἔχει τὴν δύναμιν καὶ ὡς ἔχει, τῷτο ποιεῖν. ἔχει δὲ παρόντος τῷ παθη-
 τικοῦ καὶ ὠδὶ ἔχοντος ποιεῖν. εἰ δὲ μή, ποιεῖν οὐ δυτήσεται. τὸ γὰρ 8
 μῃθενὸς τῶν ἔξω κωλύοντος προσδιορίζεσθαι ἐθὲν ἔτι δεῖ· τὴν γὰρ δύ-
 ναμιν ἔχει ὡς ἐστὶ δυνάμει τοῦ ποιεῖν, ἔστι δ' οὐ πάντως ἀλλ' ἐχόντων 9
 πῶς, ἐν οἷς ἀφορισθήσεται καὶ τὰ ἔξω κωλύοντα· ἀφαιρεῖται γὰρ ταῦτα
 τῶν ἐν τῷ διορισμῷ προσόντων ἓνα. διὸ ἐθὲν ἂν ἅμα βέλῃται ἢ ἐπι-
 θυμῇ ποιεῖν δύο ἢ τὰναντία, οὐ ποιήσει· οὐ γὰρ ἔτως ἔχει αὐτῶν τὴν
 δύναμιν ἐδ' ἔστι τῷ ἅμα ποιεῖν ἢ δύναμις, ἐπεὶ ὧν ἐστὶν ἔτως ποιήσει.

Cap. 6.

Ἐπεὶ δὲ περὶ τῆς κατὰ κίνησιν λεγομένης δυνάμεως εἴρηται, περὶ 1
 ἐνεργείας διορίσωμεν τί τέ ἐστιν ἢ ἐνέργεια καὶ ποῖόν τι. καὶ γὰρ τὸ 2
 δυνατόν ἅμα δῆλον ἔσται διαιρῆσιν, ὅτι ἢ μόνον τῷτο λέγομεν δυνατόν
 ὃ πέφυκε κινεῖν ἄλλο ἢ κινεῖσθαι ὑπ' ἄλλου, ἢ ἀπλῶς ἢ τρόπον τινά,
 ἀλλὰ καὶ ἐτέρως. διὸ ζητῶντες καὶ περὶ τούτων διήλθομεν. ἔστι δ' ἢ ἐνέρ- 3
 γεια τὸ ὑπάρχειν τὸ πρᾶγμα, μὴ οὕτως ὥσπερ λέγομεν δυνάμει. λέγομεν 4

§. 3. τὰς μὲν] τὰς μὲν ἐν T. | δύναται τὸ ποιητικὸν καὶ τὸ πα-
 θητικόν] δύνωνται τὸ παθεῖν. καὶ τὸ ποιῆν. ET Vel.

§. 5. λέγω δὲ τὰτο] λέγω δ' εἴτε A, «dico autem sive appetitum, sive
 electionem» Bess.

§. 6. πλησιάζῃ] πλησιάζει Ald. Deinde haec ὑπάρχει καὶ non agnoscere
 videtur versio Bessarionis.

§. 7. οὐ τ'] ὅτ' A, οὐ ET.

§. 8. δυνάμει τῷ] τῷ δυνάμει Ald., δύναμις τοῦ Alex. in paraphr. 780,
 b, 19. et Casaub. in marg., quod probat Brandisius; Bess.: «potentiam enim ha-
 bet, ut ejus, quod est potestate faciendi.»

§. 9. ἢ] καὶ T. | ἐπιθυμῇ] ἐπιθυμεῖν A. | αὐτῶν τῶν] αὐτῶν ἅμα
 τῶν Ald. | ἔστι τῷ ἅμα] ἔστιν ἅμα τῷ ἅμα A.

§. 1. κίνησιν] δύνανται T.

§. 2. λέγομεν δυνατόν] δυνατόν om. A.

§. 3. ἔστι δ' ἢ ἐνέργεια] Bess.: «est autem actu rem existere non ita
 quemadmodum dicimus potestate» quasi legerit ἔστι δὲ τὸ ἐνεργεῖν ὑπάρχειν κτλ.

§. 4. ὅλῃ] διαμέτρῳ Fb Alex. 781, a, 1. | ὅτε] ὅτε Ald. | καὶ τὸν] τὸν

- δὲ δυνάμει οἷον ἐν τῷ ξύλῳ Ἑρμῆν καὶ ἐν τῇ ὅλῃ τὴν ἡμίσειαν, ὅτι ἀφαι- 182 Br.
ρεθείη ἄν, καὶ ἐπιστήμονα καὶ τὸν μὴ θεωρῶντα, ἂν δυνατὸς ἦ θεωρῆ-
5 σαι· τὸ δ' ἐνεργεία. δῆλον δ' ἐπὶ τῶν καθ' ἕκαστα τῇ ἐπαγωγῇ ὁ βα-
λόμεθα λέγειν, καὶ οὐ δεῖ παντὸς ὅρον ζητεῖν ἀλλὰ καὶ τὸ ἀνάλογον
συνορᾶν, ὅτι ὡς τὸ οἰκοδομοῦν πρὸς τὸ οἰκοδομικόν, καὶ τὸ ἐργηγορὸς 1048 b
πρὸς τὸ καθεῦδον, καὶ τὸ ὀρᾶν πρὸς τὸ μύον μὲν ὅψιν δὲ ἔχον, καὶ τὸ
ἀποκεκριμένον ἐκ τῆς ὕλης πρὸς τὴν ὕλην, καὶ τὸ ἀπειρασμένον πρὸς τὸ
6 ἀνέραστον. ταύτης δὲ τῆς διαφορᾶς θάτερον μόνιον ἔστω ἡ ἐνέργεια
7 ἀφωρισμένη, θατέρῳ δὲ τὸ δυνατόν. λέγεται δὲ ἐνεργεία οὐ πάντα
ὁμοίως, ἀλλ' ἢ τὸ ἀνάλογον, ὡς τῷτο ἐν τούτῳ ἢ πρὸς τῷτο, τὸ δ' ἐν
τῷδε ἢ πρὸς τόδε· τὰ μὲν γὰρ ὡς κινήσεις πρὸς δύναμιν, τὰ δ' ὡς ἐσία
8 πρὸς τινα ὕλην. ἄλλως δὲ καὶ τὸ ἀπειρον καὶ τὸ κενόν καὶ ὅσα τοι-
αῦτα, λέγεται δυνάμει καὶ ἐνεργεία πολλοῖς τῶν ὄντων, οἷον τῷ ὀρῶντι
9 καὶ βαδίζοντι καὶ ὀρώμεν. ταῦτα μὲν γὰρ ἐνδέχεται καὶ ἀπλῶς ἀλη-
θεύεσθαι ποτε· τὸ μὲν γὰρ ὀρώμενον ὅτι ὀρᾷται, τὸ δὲ ὅτι ὀρᾶσθαι
δυνατόν· τὸ δ' ἀπειρον ἔχ' ὅτω δυνάμει ἐστὶν ὡς ἐνεργεία ἐσόμενον χωρι-
10 στόν, ἀλλὰ γινώσκει. τῷ γὰρ μὴ ὑπολείπειν τὴν διαίρεσιν ἀποδίδωσι τὸ
εἶναι δυνάμει ταύτην τὴν ἐνέργειαν, τῷ δὲ χωρίζεσθαι οὐ.
11 Ἐπεὶ δὲ τῶν πρᾶξεων ὧν ἐστὶ πέρασ οὐδεμία τέλος ἀλλὰ τῶν περὶ
τὸ τέλος, οἷον τοῦ ἰσχυαίνειν ἢ ἰσχυασία αὐτό, αὐτὰ δὲ ὅταν ἰσχυαίῃ
οὕτως ἐστὶν ἐν κινήσει, μὴ ὑπάρχοντα ὧν ἕνεκα ἢ κινήσεις, οὐκ ἐστι
ταῦτα πρᾶξεις ἢ οὐ τελεία γε· οὐ γὰρ τέλος, ἀλλ' ἐκείνη ἐννπάρχει τὸ 183 Br.
12 τέλος καὶ ἡ πρᾶξις. οἷον ὀρᾶν, ἀλλὰ καὶ φρονεῖ καὶ νοεῖ καὶ νενόηκεν·

θεωρῶντα καὶ τὸν B. | ἂν δυνατὸς] ἂν ἀδύνατος Ald. | ἢ] om. ET. | τὸ δ']
τόδε Ald.

§. 5. ἀλλὰ καὶ] καὶ om. Ald. | ἀνάλογον] ἀναλογοῦν T. | ὅτι ὡς]
ὅτι om. Ab.

§. 6. ταύτης — θατέρῳ μόνιον] ἔστι τέ τι καὶ ταύτης τῆς διαφορᾶς
θατέρῳ μορίῳ ET. Etiam latini interpretes hunc locum ita vertunt, ut θατέρῳ
μορίῳ legisse eos appareat. | ἔσω] ἔσαι Ab. | θατέρῳ] θατέρῳ Fb.

§. 7. ἐνεργεία] ἐνέργεια Ab. | ἀλλ' ἢ τὸ] ἀλλ' ἢ τῷ Fb Alex. 781,
a, 31. | τὸ δ' ἐν τῷδε] τόδ' ἐν τῷδε Bessarion, qui totum colon ita interpre-
tatur vult hoc in hoc aut ad hoc, ita illud in illo aut ad illud. α] ὡς οὐσία]
ὡς om. T.

§. 8. δέ καὶ] καὶ add. ET Vet. | τὸ κενόν] τὸ add. Ab Fb.

§. 9. ταῦτα] εἰ ταῦτα Ab. | ἀληθεύεσθαι] καὶ ἀληθ. T Ald. | τὸ
μὲν γὰρ] γὰρ om. T.

§. 10. τῷ γὰρ] τὸ γὰρ TAb Ald. | ὑπολείπειν] ὑπολείπειν Ab Ald.

§. 11. ἐπεὶ — ἐκείνην δὲ κινήσειν §. 16.] om. ET Vet. Bess. Etiam
Alex. 781, a, 47.: „τοῦτο τὸ κεφάλαιον ἐν πολλοῖς λείπει.“

ἀλλ' ἔμανθάνει καὶ μεμιάθηκεν, ὑδ' ὑγιαίνεται καὶ ὑγιαίνει. εὖ ζῇ καὶ
 εὖ ἔζηκεν· ἀλλὰ καὶ εὐδαιμονεῖ καὶ εὐδαιμόνηκεν. εἰ δὲ μή, ἔδει ἄν 13
 ποτε παύεσθαι, ὥσπερ ὅταν ἰσχυραῖν. νῦν δ' ἔ, ἀλλὰ ζῇ καὶ ἔζηκεν.
 τέτων δὴ τὰς μὲν κινήσεις λέγειν, τὰς δ' ἐνεργείας. πᾶσα γὰρ κίνησις 14
 ἀτελής, ἰσχυρασία, μάθησις, βάδισις, οἰκονόμησις· αὐταὶ δὲ κινήσεις, καὶ
 ἀτελεῖς γε. οὐ γὰρ ἅμα βαδίζει καὶ βεβήδικεν, ὑδ' οἰκοδομεῖ καὶ ᾠκοδό- 15
 μηκεν, ὑδὲ γίγνεται καὶ γέγονεν, ἢ κινεῖται καὶ κεκίνηκεν· ἀλλ' ἕτερον
 καὶ κινεῖ καὶ κινεῖται. εἴωρακε δὲ καὶ ὀρᾷ ἅμα τὸ αὐτό, καὶ ποῖ καὶ
 νερόηκεν. τὴν μὲν ἔν τοιαύτην ἐνεργειαν λέγω, ἐκείνην δὲ κίνησιν. τὸ 16
 μὲν οὖν ἐνεργεῖα τί τέ ἐστι· καὶ ποῖον, ἐκ τέτων καὶ τῶν τοιούτων δῆλον
 ἡμῖν ἔστω.

Cap. 7.

1049^a Πότε δὲ δυνάμει ἐστὶν ἕκαστον καὶ πότε ἔ, διοριστέον· ἔ γὰρ 1
 ὅποτεῦν. οἷον ἡ γῆ ἄρ' ἐστὶν ἄνθρωπος δυνάμει ἡ ἔ; ἀλλὰ μάλλον ὅταν 2
 ἤδη γένηται σπέρμα, καὶ οὐδὲ τότε ἴσως. ὥσπερ ἔν ὑδὲ ὑπὸ ἰατρικῆς 3
 ἅπαν ἄν ὑγιασθεῖν ὑδ' ἀπὸ τύχης, ἀλλ' ἐστὶ τι ὃ δυνατόν ἐστι, καὶ
 τοῦτ' ἐστὶν ὑγιαῖνον δυνάμει. ὅρος δὲ τοῦ μὲν ἀπὸ διανοίας ἐντελεχείᾳ 4
 γιγνομένην ἐκ τῆ δυνάμει ὄντος, ὅταν βεληθέντος γίγνηται μηθενὸς κωλύ-
 οντος τῶν ἐκτός, ἐκεῖ δ' ἐν τῷ ὑγιαζομένῳ, ὅταν μηθὲν κωλύῃ τῶν ἐν 5
 αὐτῷ. ὁμοίως δὲ δυνάμει καὶ οἰκία, εἰ μηθὲν κωλύει τῶν ἐν τούτῳ 5
 καὶ τῇ ὕλῃ τοῦ γίγνεσθαι οἰκίαν, οὐδ' ἐστὶν ὃ δεῖ προσγενέσθαι ἢ ἀπο- 6
 184^{Br} γενέσθαι ἢ μεταβαλεῖν, τῷτο δυνάμει οἰκία. καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὡσαύτως, 6
 ὅσων ἔξωθεν ἡ ἀρχὴ τῆς γενέσεως, καὶ ὅσων δὴ ἐν αὐτῷ τῷ ἔχοντι,
 ὅσα μηθενὸς τῶν ἔξωθεν ἐμποδίζοντος ἐστὶν δι' αὐτὰ. οἷον τὸ σπέρμα
 ἔπω· δεῖ γὰρ ἐν ἄλλῳ καὶ μεταβάλλειν. ὅταν δ' ἤδη διὰ τῆς αὐτοῦ 7

§. 14. τέτων δὴ — ἐκείνην δὲ κίνησιν §. 16.] haec expungit Ab.

§. 15. ᾠκοδόμηκεν] ᾠκοδόμησεν Ab. | κεκίνηκεν] κεκίνηται Ab. | κινεῖται] κινεῖται Ab.

§. 16. ἐνεργεῖα] ἐνέργεια T, ἐνεργεῖν Ab. | ἔσω] ἔσαι ET Vet., ἐσταν Alex. 781, b, 16.

§. 1. δέ] om. T.

§. 2. ἄνθρωπος δυνάμει] δυνάμει ἄνθρωπος ET Ald. | τότε] τότε πῶς T, τοῦτο πως E, τῷτο γρ. B, τῷ τόπῳ Ald., τῷτο ἀπλῶς (hoc simpliciter) Vet., hoc adhuc Bess.

§. 3. ἄν] δὴ Ab.

§. 4. ἀπὸ διανοίας] ὑπὸ διαν. Ald. | κωλύῃ τῶν] κωλ. τῷ E.

§. 5. εἰ μηθὲν — οἰκίαν] om. Ab. | τῶν ἐν τέτῳ] τῶν om. T.

§. 6. ἐν ἄλλῳ καὶ] ἐν ἄλλῳ εἶναι καὶ (vin alio esse etc) Bess. | μεταβαλεῖν] μεταβαλεῖν E.

§. 7. ὅταν δ'] δ' om. T. | τῆς αὐτῆς] τῆς αὐτῆς Ald. | ἐκεῖνο] ἐκεῖνα E.

ἀρχῆς ἢ τοιούτων, ἥδη τῷτο θυνάμει· ἐκεῖνο δὲ ἐτέρως ἀρχῆς δεῖται. ὥσπερ
 8 ἢ γῆ οὐκ ἀνδρίας θυνάμει· μεταβάλλουσα γὰρ ἔσται χαλκός. εἰκοι δὲ
 ὁ λέγομεν εἶναι ἔ τὸδε ἀλλ' ἐκείνινον, οἷον τὸ κιβώτιον ἔ ξύλον ἄλλα
 9 ξύλινον, ἔδὲ τὸ ξύλον γῆ ἄλλα γῆινον. πάλιν ἢ γῆ εἰ ἔτως μὴ ἄλλο
 10 ἀλλ' ἐκείνινον, αἰε ἐκεῖνο θυνάμει ἀπλῶς τὸ ὑστερόν ἐστιν. οἷον τὸ
 κιβώτιον ἔ γῆινον ἔδὲ γῆ, ἀλλὰ ξύλινον· τῷτο γὰρ θυνάμει κιβώτιον καὶ
 11 ὕλη κιβωτίῳ αὐτῇ, ἀπλῶς μὲν τῷ ἀπλῶς, τοῦ δὲ τοῦτι τὸ ξύλον. εἰ δὲ
 τί ἐστι πρῶτον, ὃ μῆκετι κατ' ἄλλον λέγεται ἐκείνινον, τοῦτο πρῶτη
 ὕλη· οἷον εἰ ἢ γῆ ἀερίνη, ὃ δ' ἀήρ μὴ πῦρ ἀλλὰ πύρινος, τὸ πῦρ ὕλη
 12 πρῶτη ὡς τὸδε τι καὶ ἡμία. τῷτο γὰρ διαφέρει τὸ καθόλου καὶ τὸ
 13 ὑποκείμενον τῷ εἶναι τὸδε τι ἢ μὴ εἶναι. οἷον τοῖς πάθεσι τὸ ὑποκεί-
 μενον ἄνθρωπος καὶ σῶμα καὶ ψυχὴ, πάθος δὲ τὸ μουσικὸν καὶ λευκόν.
 14 λέγεται δὲ τῆς μουσικῆς ἐγγενομένης ἐκεῖνο ἔ μουσικὴ ἀλλὰ μουσικόν, καὶ
 οὐ λευκότης ὁ ἄνθρωπος ἀλλὰ λευκόν, οὐδὲ βάδισις ἢ κίνησις ἀλλὰ
 15 βαδίζον ἢ κινούμενον, ὡς τὸ ἐκείνινον. ὅσα μὲν οὖν οὕτως, τὸ ἴσχατον
 οὐσία· ὅσα δὲ μὴ οὕτως ἀλλ' εἰδός τι καὶ τὸδε τι τὸ κατηγορούμενον,
 16 τὸ ἴσχατον ὕλη καὶ ὕσια ὕλική. καὶ ὀρθῶς δὴ συμβαίνει τὸ ἐκείνινον 1049 b
 λέγεσθαι κατὰ τὴν ὕλην καὶ τὰ πάθη· ἄμφω γὰρ ἀόριστα. πότε μὲν 185 b.
 οὖν λεκτέον θυνάμει καὶ πότε οὐ, εἴρηται.

C a p. 8.

- 1 Ἐπει δὲ τὸ πρότερον διώριστα ποσαχῶς λέγεται, φανερόν ὅτι πρό-
 2 τερον ἐνέργεια θυνάμεως ἐστιν. λέγω δὲ θυνάμεως οὐ μόνον τῆς ὥρι-
 σμένης ἢ λέγεται ἀρχὴ μεταβλητικὴ ἐν ἄλλῳ ἢ ἄλλο, ἀλλ' ὅλως πάσης

§. 8. γῆ] ἢ γῆ T.

§. 9. ἀλλ' ἐκείνινον αἰε] om. A. | αἰε ἐκεῖνο θυνάμει] om. γρ. E, θυνάμει om. A. Alex. 782, a, 3., αἰε ἐκεῖνο δὲ θυνάμει E | τὸ ὑστερόν] ὃ τὸ προεχθίς καὶ τελευταῖον γρ. E, ὃ ὑστερόν (quod posterius est) Vet.

§. 10. τῷ ἀπλῶς] τῷ ἀπλῶ T. | τοῦτι] τοῦτι T. | τὸ] add. E. A.

§. 11. πρῶτον] τὸ πρῶτον T. | κατ' ἄλλον] κατ' ἄλλο A. Ald. Alex. 782, a, 8. 10. Bess. et margo E, qui γρ. κατ' ἄλλο ἀλλ' ἐκεῖνο αἰτό δηλονότι. | ἐκείνινον] ἐκεῖνο ὅν A. | ὡς] οὐ T, εἰ δὲ A. | καὶ] om. ET. A. Alex. Vet. | οὐσία] ὅσα ET Alex. 782, a, 10. Vet.

§. 12. τῷ εἶναι] εἶναι om. E, τὸ καὶ omisso εἶναι T, τῷ εἶναι καὶ Ald.

§. 14. ἐγγενομένης] ἐγγενομένης E. | ἐκεῖνο] ἐκεῖνο A. b. | ἢ κίνησις] ἢ κίνησις T, οὐδὲ κίνησις A. b. | ὡς τῷ] ὡς A. b.

§. 16. λέγεσθαι] ὃ λέγεσθαι Ald.

§. 1. πρότερον] πρῶτον T. | ποσαχῶς] ποσαχῶς ET Ald. | ὅτε] ὅτε τὸ T.

§. 2. ἀρχή] om. T.

ἀρχῆς κινητικῆς ἢ στατικῆς. καὶ γὰρ ἡ φύσις ἐν ταύτῃ γίγνεται· ἐν 3
 ταύτῃ γὰρ γένηται τῇ δυνάμει· ἀρχὴ γὰρ κινητικῆ, ἀλλ' ἔκ ἐν ἄλλῃ ἀλλ' 4
 ἐν αὐτῇ ἢ αὐτό. πάσης δὲ τῆς τοιαύτης προτέρα ἐστὶν ἡ ἐνέργεια καὶ 4
 λόγῳ καὶ τῇ ὑσίᾳ· χρόνῳ δ' ἐστὶ μὲν ὥς, ἐστὶ δ' ὥς θ. τῷ λόγῳ μὲν 5
 ἔν ὅτι προτέρα, δῆλον· τῷ γὰρ ἐνδέχασθαι ἐνεργῆσαι δυνατόν ἐστι τὸ 5
 πρῶτως δυνατόν, οἷον λέγω οἰκοδομικόν τὸ δυνάμενον οἰκοδομεῖν, καὶ 6
 ὁρατικόν τὸ ὁρᾶν, καὶ ὁρατὸν τὸ δυνατόν ὁρᾶσθαι. ὁ δ' αὐτὸς λόγος 6
 καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων, ὥστ' ἀνάγκη τὸν λόγον προϋπάρχειν καὶ τὴν γνῶσιν 7
 τῆς γνώσεως. τῷ δὲ χρόνῳ πρότερον τὸ τῷ εἶδει τὸ αὐτὸ ἐνεργῆναι πρό- 7
 τερον, ἀριθμῷ δ' ἄ. λέγω δὲ τῷτο ὅτι τῷδε μὲν τῷ ἀνθρώπῳ τῷ ἡδὴ 8
 ὄντος κατ' ἐνέργειαν καὶ τῷ σίτε καὶ τῷ ὁρῶντος πρότερον τῷ χρόνῳ 8
 ἢ ὕλῃ καὶ τὸ σπέρμα καὶ τὸ ὁρατικόν, ἃ δυνάμει μὲν ἐστὶν ἀνθρώπος 9
 καὶ σίτος καὶ ὁρῶν, ἐνεργείᾳ δ' ἔπω. ἀλλὰ τέτων πρότερα τῷ χρόνῳ 9
 ἕτερα ὄντα ἐνεργείᾳ, ἐξ ὧν ταῦτα ἐγένετο· αὐεὶ γὰρ ἐκ τῷ δυνάμει ὄντος 10
 γίγνεται τὸ ἐνεργείᾳ ὃν ὑπὸ ἐνεργείᾳ ὄντος, οἷον ἀνθρώπος ἐξ ἀνθρώπου, 11
 μωσικὸς ὑπὸ μωσικῷ, αὐεὶ κινῆντός τινος πρῶτος· τὸ δὲ κινῆν ἐνεργείᾳ ἡδὴ 12
 186 Br· ἐστίν. εἴρηται δ' ἐν τοῖς περὶ τῆς ὑσίας λόγοις ὅτι ἅπαν τὸ γιγνόμενον 10
 γίγνεται ἔκ τινός τι καὶ ὑπὸ τινος, καὶ τῷτο τῷ εἶδει τὸ αὐτό. διὸ 11
 καὶ δοκεῖ ἀδύνατον εἶναι οἰκοδόμον εἶναι μὴ οἰκοδομήσαντα μὴθὲν ἢ 12
 καθαριστὴν μὴθὲν καθαρίσαντα· ὁ γὰρ μανθάνων καθαρίζειν καθαρίζων 13
 μανθάνει καθαρίζειν, ὁμοίως δὲ καὶ οἱ ἄλλοι. ὅθεν ὁ σοφιστικὸς ἐλεγχος 12
 ἐγγίγνεται ὅτι οὐκ ἔχων τις τὴν ἐπιστήμην ποιήσει ἢ ἡ ἐπιστήμη· ὁ γὰρ 13
 μανθάνων ἔκ ἔχει, ἀλλὰ διὰ τοῦ τοῦ γιγνομένου γεγενῆσθαι τι καὶ τῷ 1050
 ὅλως κινουμένου κενεῖσθαι τι (δῆλον δ' ἐν τοῖς περὶ κινήσεως τῷτο) 13
 καὶ τὸν μανθάνοντα ἀνάγκη ἔχειν τι τῆς ἐπιστήμης ἴσως. ἀλλ' οὖν

§. 3. γίγνεται] γίγνεται δυνάμει B. Deinde γίγνεται ἐν ταύτῃ γὰρ om. A Alex. 782, a, 37.

§. 4. δῆ] δὲ T Sylb.

§. 5. τῷ γὰρ] τὸ γὰρ E Camot., τὸ γὰρ τῷ Sylb. | τὸ ὁρᾶν] τὸ δυνάμενον ὁρᾶν Ald.

§. 7. τὸ τῷ] ὥδε τὸ τῷ A Ald.

§. 8. σίτον] σίτου καὶ τοῦ ἵππου Ald. | ἃ δυνάμει μὲν] ἃ om. Ab. | ἐστίν] ἔσται Ab.

§. 9. πρότερα τῷ χρόνῳ] τῷ χρ. πρ. ET Ald. | τὸ ἐνεργείᾳ] τὸ om. A. | ὑπὸ ἐνεργείᾳ ὄντος] ὑπὸ ἐνεργείας ὄντος E Ald., om. A. | ἐνεργείᾳ] ἐνέργεια T.

§. 10. ἅπαν] πᾶν Ab. | τινός τι] τινός τε Sylb. Et vetus quidem interpres vocem τε non exprimit versione sua.

§. 12. καὶ τῷ ὅλως κινουμένου κενεῖσθαι τι] om. T.

- καὶ ταύτη γε δῆλον ὅτι ἡ ἐνέργεια καὶ οὕτω προτέρα τῆς δυνάμεως
 14 κατὰ γένεσιν καὶ χρόνον. ἀλλὰ μὴν καὶ οὐσίᾳ γε, πρῶτον μὲν ὅτι τὰ
 τῇ γενέσει ὕστερα τῷ εἶδει καὶ τῇ οὐσίᾳ πρότερα, οἷον ἀνὴρ παιδὸς
 15 καὶ ἄνθρωπος σπέρματος· τὸ μὲν γὰρ ἥδη ἔχει τὸ εἶδος, τὸ δ' ὤ. καὶ
 ὅτι ἅπαν ἐπ' ἀρχὴν βαδίζει τὸ γιγνόμενον καὶ τέλος· ἀρχὴ γὰρ τὸ ὅ ἐνεκα,
 τοῦ τέλους δ' ἔνεκα ἡ γένεσις. τέλος δ' ἡ ἐνέργεια, καὶ τούτου χάριν ἡ
 16 δύναμις λαμβάνεται· ὅ γὰρ ἵνα ὅψιν ἔχωσιν ὁρῶσι τὰ ζῷα, ἀλλ' ὅπως
 ὁρῶσιν ὅψιν ἔχουσιν· ὁμοίως δὲ καὶ οἰκοδομικὴν ἵνα οἰκοδομῶσι, καὶ τὴν
 θεωρητικὴν ἵνα θεωρῶσιν· ἀλλ' ὅ θεωρῶσιν ἵνα θεωρητικὴν ἔχωσιν, εἰ μὴ οἱ
 μελετῶντες· οὗτοι δ' οὐχὶ θεωροῦσιν ἀλλ' ἢ ὡδὶ ἢ ὅτι ὕθην δέονται
 17 θεωρεῖν. ἔτι ἡ ὕλη ἐστὶ δυνάμει, ὅτι ἔλθοι ἂν εἰς τὸ εἶδος· ὕταν δέ
 γ' ἐνεργείᾳ ἦ, τότε ἐν τῷ εἶδει ἐστίν. ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων καὶ
 18 ὡς κίνησις τὸ τέλος. διὸ ὥσπερ οἱ διδάσκοντες ἐνεργῶτα ἐπιδειξάντες
 19 οἴονται τὸ τέλος ἀποδεδωκέσθαι, καὶ ἡ φύσις ὁμοίως. εἰ γὰρ μὴ οὕτω 187 Br.
 γίγνεται, ὁ Πάυσωνος ἔσται Ἑρμῆς· ἄδελος γὰρ καὶ ἡ ἐπιστήμη εἰ ἔσω
 ἢ ἔξω, ὥσπερ κἀκείνος· τὸ γὰρ ἔργον τέλος, ἡ δὲ ἐνέργεια τὸ ἔργον.
 20 διὸ καὶ τῷνομα ἐνέργεια λέγεται κατὰ τὸ ἔργον, καὶ συντείνει πρὸς τὴν
 21 ἐντελέχειαν. ἐπεὶ δ' ἐστὶ τῶν μὲν ἔσχατον ἡ χρῆσις, οἷον ὄψεως ἢ ὄρασις,
 καὶ ὕθην γίγνεται παρὰ ταύτην ἕτερον ἀπὸ τῆς ὄψεως ἔργον, ἀπ' ἐνίων
 δὲ γίγνεται τι, οἷον ἀπὸ τῆς οἰκοδομικῆς οἰκία παρὰ τὴν οἰκοδόμησιν,
 ὁμῶς ὕθην ἦττον ἐνθα μὲν τέλος ἐνθα δὲ μᾶλλον τέλος τῆς δυνάμεως
 22 ἐστίν. ἡ γὰρ οἰκοδόμησις ἐν τῷ οἰκοδομουμένῳ, καὶ ἅμα γίγνεται καὶ
 23 ἐστὶ τῇ οἰκίᾳ. ὅσων μὲν οὖν ἕτερόν τί ἐστι παρὰ τὴν χρῆσιν τὸ γιγνό-
 μενον, τῶν μὲν ἡ ἐνέργεια ἐν τῷ ποιεμένῳ ἐστίν, οἷον ἡ τε οἰκοδόμησις
 ἐν τῷ οἰκοδομουμένῳ καὶ ἡ ὕφανσις ἐν τῷ ὕφαινομένῳ, ὁμοίως δὲ καὶ

§. 14. πρῶτον μὲν] πρῶτον μὲν οὖν Ald. | τὰ τῇ] ταύτη T.

§. 15. τὸ οὐ] ὅτε Α.

§. 16. ὁρῶσι τὰ ζῷα] τὰ ζῷα ὁρῶσιν T. | ἵνα θεωρητικὴν] θεωρη-
 τικὴν om. Α. | ὅχι θεωρῶσιν ἀλλ' ἢ] ὅχι ἢ θεωρῶσιν ἀλλ' ἢ ET, οὐχὶ θεω-
 ρῶσιν ἀλλ' ἢ Vet. | ἢ ὅτι] ἢ om. Α.

§. 17. δέ γ'] γ' om. ET.

§. 18. διὸ — οἴονται τὸ τέλος] om. E.

§. 19. γίγνεται] γίγνεται Alex. 783, α, 32. 34. | Πάυσωνος] Πάωνος
 Fb Alex. et Commentator codicis reg., Πάωνος TΑ Ald. Bess. et codices Fon-
 secae. | ἔσται Ἑρμῆς] ἐρμῆς ἔσται E Ald., ἐρμήσεται T. | γὰρ καὶ] καὶ om.
 Α Ald.

§. 20. ἐνέργεια λέγεται] λέγεται ἐνέργεια Α Ald.

§. 21. ἔσχατον] ἐσχάτων Α. | ἢ ὄρασις] ἢ om. E, ὄρασιν sine ἢ T.
 ἔργον] om. Α. | ἀπ' ἐνίων] ἐπ' ἐνίων E Ald.

ἐπὶ τῶν ἄλλων, καὶ ὅλως ἡ κίνησις ἐν τῷ κινουμένῳ· ὅσων δὲ μὴ ἐστὶν 24
 ἄλλο τι ἔργον παρὰ τὴν ἐνέργειαν, ἐν αὐτοῖς ὑπάρχει ἡ ἐνέργεια, οἷον
 1050^b ἡ ὄρασις ἐν τῷ ὁρῶντι καὶ ἡ θεωρία ἐν τῷ θεωροῦντι καὶ ἡ ζωὴ ἐν
 τῇ ψυχῇ. διὸ καὶ ἡ εὐδαιμονία· ζωὴ γὰρ ποιὰ τις ἐστίν. ὥστε φανερόν 25
 ὅτι ἡ οὐσία καὶ τὸ εἶδος ἐνέργειά ἐστίν. κατὰ τε δὴ τοῦτον τὸν λόγον 26
 φανερόν ὅτι πρότερον τῇ ἡσίοι ἐνέργεια δυνάμεως· καὶ ὥσπερ εἵπομεν, τῷ
 χρόνῳ αἰεὶ προλαμβάνει ἐνέργεια ἐτέρα πρὸ ἐτέρας ἕως τῆς τοῦ αἰεὶ
 κινῆτος πρώτης. ἀλλὰ μὴν καὶ κυριώτερος· τὰ μὲν γὰρ αἰδία πρό- 27
 τερα τῇ οὐσίᾳ τῶν φθαρτῶν, ἐστὶ δ' οὐθὲν δυνάμει αἰδίων. λόγος δὲ
 ὁδε. πᾶσα δύναμις ἅμα τῆς ἀντιφάσεώς ἐστιν· τὸ μὲν γὰρ μὴ δυνατόν 28
 188^{Br} ὑπάρχειν οὐκ ἂν ὑπάρξειεν ὑθενί, τὸ δυνατόν δὲ πᾶν ἐνδέχεται μὴ ἐνε-
 γειν. τὸ ἄρα δυνατόν εἶναι ἐνδέχεται καὶ εἶναι καὶ μὴ εἶναι· τὸ αὐτὸ 29
 ἄρα δυνατόν καὶ εἶναι καὶ μὴ εἶναι. τὸ δὲ δυνατόν μὴ εἶναι ἐνδέχεται 30
 μὴ εἶναι· τὸ δ' ἐνδεχόμενον μὴ εἶναι φθαρτόν, ἢ ἀπλῶς, ἢ πᾶσι αὐτὸ ὃ
 λέγεται ἐνδέχασθαι μὴ εἶναι, ἢ κατὰ τόπον ἢ κατὰ ποσὸν ἢ ποιόν· ἀπλῶς
 δὲ τὸ κατ' οὐσίαν. ὑθὲν ἄρα τῶν ἀφθάρτων ἀπλῶς δυνάμει ἐστὶν ὃν 31
 ἀπλῶς· κατὰ τι δ' ὑθὲν κωλύει, οἷον ποιόν ἢ ποῦ· ἐνεργείᾳ ἄρα πάντα.
 ὑδὲ τῶν ἐξ ἀνάγκης ὄντων, καίτοι ταῦτα πρώτα· εἰ γὰρ ταῦτα μὴ ἦν, 32
 ὑθὲν ἂν ἦν. ὑδὲ δὴ κίνησις, εἴ τίς ἐστὶν αἰδιος. ὑδ' εἴ τι κινούμενον αἰδίων, 33
 ὅκ ἐστι κατὰ δύναμιν κινούμενον ἀλλ' ἢ πόθεν ποῖ· τέτα δ' ὕλην ὑθὲν κωλύει
 ὑπάρχειν. διὸ αἰεὶ ἐνεργεῖ ἥλιος καὶ ἄστρα καὶ ὅλος ὁ ἕρπης, καὶ οὐ 34
 φοβερὸν μὴ ποτε στῇ, ὃ φοβῶνται οἱ περὶ φύσεως. οὐδὲ κάμνει τοῦτο 35
 θρῶντα· οὐ γὰρ περὶ τὴν δύναμιν τῆς ἀντιφάσεως αὐτοῖς, οἷον τοῖς
 φθαρτοῖς, ἡ κίνησις, ὥς ἐπίπονον εἶναι τὴν συνέχειαν τῆς κινήσεως· ἡ

§. 24. ἡ ἐνέργεια] ἡ δ' ἐνέργεια *Ab*.

§. 25. ἐνέργειά ἐστι] ἐνέργειά τις ἐστὶ *T Ald. Vet*.

§. 26. ἕως τῆς τῆς] ἕως τῆς τῆς χρόνῳ *T*.

§. 28. ὑπάρξειεν] ὑπάρξει ἐν *Ab*.

§. 29. τὸ ἄρα] ἐν παρὰ *T*. | καὶ εἶναι] καὶ *om. Ab*. | τὸ αὐτὸ] τῷτο *T*.

§. 30. κατὰ ποσόν] κατὰ τὸ ποσόν *Ab Ald*. | ἢ ποιόν] ἢ κατὰ τὸ ποιόν *T Ald*.

§. 31. ἀφθάρτων] φθαρτῶν *ET*. | ἐστὶν ὃν] ὃν *om. Ab*. | κατὰ] *om. ET Vet*. | πάντα] ταῦτα *Ab*.

§. 32. ταῦτα μὴ] αὐτὰ μὴ *AbFb*.

§. 33. εἴ τίς] ἥτις *Ald*. | ἀλλ' ἢ] ἀλλ' ἢ *Ab*. | ποῖ] πῇ *Ald*, ἢ πῇ *Sylb*. | τέτα] τῷτο *Ab*.

§. 34. ἥλιος] ὁ ἥλιος *Ald*. | ὅλος] ὅλος *T*.

§. 35. περὶ] ὑπὲρ *E*, κατὰ *T*, εἶναι γρ. *E*, εἶναι περὶ *Ald*. | καὶ δυνάμει] καὶ δυνάμει *E*. | ὅσα] *om. ET Vet*. | ὅς] ὅς *Fb Alex. 784, a, 32*. | ἐνέργεια] ἐνεργεία *ET Ald. Bess. Vet*. | αἰτία τέτα] αἰτιατὰ *T*.

- 36 γὰρ ἐσὶα ὕλη καὶ δύναμις ἕσα, ἐκ ἐνέργεια, αἰτία τούτου. μιμῆται δὲ
τὰ ἄφθαρτα καὶ τὰ ἐν μεταβολῇ ὄντα, οἷον γῆ καὶ πῦρ. καὶ γὰρ ταῦτα
37 αἰεὶ ἐνεργεῖ· καθ' αὐτὰ γὰρ καὶ ἐν αὐτοῖς ἔχει τὴν κίνησιν. αἱ δ' ἄλλαι
δυνάμεις, ἐξ ὧν διωρίζεται, πᾶσαι τῆς ἀντιφάσεώς εἰσιν· τὸ γὰρ δυνά-
μενον ὡδὶ κινεῖν δύναται καὶ μὴ ὡδί, ὅσα γε κατὰ λόγον. αἱ δ' ἄλλοι
38 τῶν παρῆναι καὶ μὴ τῆς ἀντιφάσεως ἔσονται αἱ αὐταί. εἰ ἄρα τινὲς
εἰσι φύσεις τοιαῦται ἢ ἐσὶα οἷας λέγουσιν οἱ ἐν τοῖς λόγοις τὰς ιδέας,
πολὺ μᾶλλον ἐπισήμων ἂν τι εἴη ἢ αὐτὸ ἐπισήμη καὶ κινούμενον ἢ κίνησις.
39 ταῦτα γὰρ ἐνέργεια μᾶλλον, ἐκείναι δὲ δυνάμεις τούτων. ὅτι μὲν ἂν
πρότερον ἢ ἐνέργεια καὶ δυνάμειος καὶ πάσης ἀρχῆς μεταβλητικῆς, φανερόν.

189 Br.
1051 A.

C a p. 9.

- 1 Ὅτι δὲ καὶ βελτίων καὶ τιμιωτέρα τῆς σπουδαίας δυνάμειος ἢ ἐνέρ-
2 γεια, ἐκ τῶνδε δῆλον. ὅσα γὰρ κατὰ τὸ δύνασθαι λέγεται, ταῦτόν ἐστι
δυνατὸν τάναντία, οἷον τὸ δύνασθαι λεγόμενον ὑγιαίνειν ταῦτόν ἐστι καὶ
3 τὸ νοεῖν, καὶ ἅμα· ἡ αὐτὴ γὰρ δύναμις τοῦ ὑγιαίνειν καὶ κάμνειν, καὶ
ἡρεμεῖν καὶ κινεῖσθαι, καὶ οἰκοδομεῖν καὶ καταβάλλειν, καὶ οἰκοδομεῖσθαι
4 καὶ καταπίπτειν. τὸ μὲν οὖν δύνασθαι τάναντία ἅμα ὑπάρχει, τὰ δ'
5 ἐναντία ἅμα ἀδύνατον. καὶ τὰς ἐνεργείας δὲ ἅμα ἀδύνατον ὑπάρχειν,
οἷον ὑγιαίνειν καὶ κάμνειν. ὥστ' ἀνάγκη τούτων θάτερον εἶναι τάχαθόν.
6 τὸ δὲ δύνασθαι ὁμοίως ἀμφοτέρων ἢ ὑδότερον· ἡ ἄρα ἐνέργεια βελτίων.
7 ἀνάγκη δὲ καὶ ἐπὶ τῶν κακῶν τὸ τέλος καὶ τὴν ἐνέργειαν εἶναι χεῖρον
8 τῆς δυνάμειος· τὸ γὰρ δυνάμενον ταῦτόν ἄμφοι τάναντία. δῆλον ἄρα ὅτι
ἐκ ἐστὶ τὸ κακὸν παρὰ τὰ πράγματα· ὕπερον γὰρ τῇ φύσει τὸ κακὸν τῆς
9 δυνάμειος. ἐκ ἄρα οὐδ' ἐν τοῖς ἐξ ἀρχῆς καὶ τοῖς αἰδίοις οὐθέν ἐστιν

§. 36. ἄφθαρτα] φθαρτά AbFb Alex. 784, a, 37. καθ' αὐτὰ] καθ' αὐτό ET.

§. 37. αἱ δ' ἄλλοι] ὅσαι δ' ἄλλοι E. | αἱ αὐταί] αὐταί Ab.

§. 38. οἱ ἐν τοῖς λόγοις] οἱ om. Ab. | αὐτὸ ἐπιστήμη] αὐτὴ ἐπιστ. Sylb. | κίνησις] κινήσεις T.

§. 39. καὶ δυνάμειος] καὶ om. Fb.

§. 1. δὲ καὶ] καὶ om. AbFb. | τιμιωτέρα] σπουδαιοτέρα Ald.

§. 2. λεγόμενον] τὸ λεγ. Ab Ald. | καὶ ἅμα] καὶ om. T. Totum locum Bessario ita legit: τὸ νοεῖν καὶ ἅμα ἢ αὐτὴ δύναμις τῷ κτλ.

§. 4. ἅμα ὑπάρχει] ἅμα ὑπάρχειν T Ald., ὑπάρχει ἅμα Ab. | ἅμα ἀδύνατον — δι' ἅμα §. 5.] om. ET Bess.

§. 6. ἡ ἄρα] ἡ ἄρα Ald. | βελτίων] βέλτιον ET Ald.

§. 8. ἐστὶ τὸ] ἐστὶ τι τὸ ET Vet.

§. 9. τῶν κακῶν ἐστὶν] ἐστὶν om. E.

οὔτε κακὸν οὔτε ἀμάρτημα ὅτε διεφθαρμένον· καὶ γὰρ ἡ διαφθορὰ τῶν
κακῶν ἐστίν. εὐρίσκεται δὲ καὶ τὰ διαγράμματα ἐνεργεῖα· διαιρουῦντες 10
γὰρ εὐρίσκουσιν. εἰ δ' ἦν διηρημένα, φανερὰ ἂν ἦν· νῦν δ' ἐννιπάρχει
δυνάμει. διὰ τί δύο ὄρθαι τὸ-τρίγωνον; ὅτι αἱ περὶ μίαν στιγμὴν 11
γωνίαί ἴσαι δύο ὄρθαις. εἰ οὖν ἀνήκτο ἡ παρὰ τὴν πλευράν, ἰδόντι ἂν
190 Br. ἦν εὐθύς δῆλον. διὰ τί ἐν ἡμικυκλίῳ ὄρθῃ καθόλου; διότι ἐὰν ἴσαι 12
τρεῖς, ἡ τε βάσις δύο καὶ ἡ ἐκ μέσου ἐπισαθεῖσα ὀρθή, ἰδόντι δῆλον
τῷ ἐκείνῳ εἰδόντι. ὥστε φανερόν ὅτι τὰ δυνάμει ὄντα εἰς ἐνέργειαν 13
ἀναγόμενα εὐρίσκεται. αἴτιον δ' ὅτι νόησις ἡ ἐνέργεια. ὥστ' εἰς ἐνε- 14
ργείας ἡ δυνάμεις· καὶ διὰ τῶτο ποιῶντες γινώσκουσιν· ὕπερον γὰρ γενέσει
ἡ ἐνέργεια ἢ κατ' ἀριθμόν.

C a p. 10.

Ἐπεὶ δὲ τὸ ὄν λέγεται καὶ τὸ μὴ ὄν τὸ μὲν κατὰ τὰ σχήματα τῶν 1
1031 b κατηγοριῶν, τὸ δὲ κατὰ δυνάμιν ἢ ἐνέργειαν τούτων ἢ τὰναντία, τὸ δὲ
κυριώτατα ὄν ἀληθὲς ἢ ψεῦδος, τῷτο δ' ἐπὶ τῶν πραγμάτων ἐς τῷ
συγκεῖσθαι ἢ διηρηῖσθαι, ὥστε ἀληθεύει μὲν ὁ τὸ διηρημένον οἰόμενος
διαιρεῖσθαι καὶ τὸ συγκείμενον συγκεῖσθαι, ἐψευσται δὲ ὁ ἐναντίας ἔχων
ἢ τὰ πράγματα, πότ' ἐστίν ἢ ἂν ἔστι τὸ ἀληθὲς λεγόμενον ἢ ψεῦδος;
τοῦτο γὰρ σκεπτέον τί λέγομεν. οὐ γὰρ διὰ τὸ ἡμᾶς οἶεσθαι ἀληθῶς 2
σε λευκὸν εἶναι εἰ σὺ λευκός, ἀλλὰ διὰ τὸ σὲ εἶναι λευκὸν ἡμεῖς οἱ
φάντες τῷτο ἀληθεύομεν. εἰ δὴ τὰ μὲν αἰεὶ σύγκειται καὶ ἀδύνατα δι- 3
αιρεθῆναι, τὰ δ' αἰεὶ διήρηται καὶ ἀδύνατα συντεθῆναι, τὰ δ' ἐνδέχεται
τὰναντία, τὸ μὲν εἶναί ἐστι τὸ συγκεῖσθαι καὶ ἐν εἶναι, τὸ δὲ μὴ εἶναι

§. 10. εὐρίσκειται δὲ] εἴρ. γὰρ Fb. | εἰ δ' ἦν] εἰ δ' ἡ Α.

§. 11. τὸ τρίγωνον] τὸ om. Fb Alex. 785, a, 13. | στιγμήν] τὴν στιγμήν
T. | ἀνήκτο ἢ] ἀνάγκη τὸ T. | παρὰ] περὶ Ald.

§. 12. διότι] διατί E. | τρεῖς] αἱ τρεῖς Ald.

§. 1. ἐπεὶ δὲ] εἰτεδὴ Fb. | λέγεται] λέγομεν Fb. | τὸ μὲν] τὰ μὲν
AFb. | τὸ δὲ] τὰ δὲ Fb. | κυριώτατα] κυριώτατον E Ald. | ὄν] ἡ T, εἰ E.
τῷτο] τούτων Ald. | δ' ἐπὶ] δὴ ἔτε Ab. | τῷ] τὸ ET Ald. | διηρηῖσθαι]
διατηρεῖσθαι T, διαιρεῖσθαι Ald. | ὥστε — διαιρεῖσθαι] om. T. | ἀλη-
θεύει] ἀληθεύειν Ab Ald. | διαιρεῖσθαι] διηρηῖσθαι Ab. | ἢ τὰ πράγματα]
ἡ om. T Vet. | τὸ] ὡς τὸ E, ὥς τὸ T Ald. Bess. | τῷτο γὰρ] τῷτο γε Bes-
sario, qui ita vertit, »quare, quod verum aut falsum dicitur, quid profecto hoc
dicimus, considerandum est.«

§. 2. ἀληθῶς σε] σε ἀληθῶς E, σε om. T. | εἰ σὺ — λευκὸν ἡμεῖς]
om. Ab. | εἶναι λευκὸν] λευκὸν εἶναι Ald.

§. 3. τὰ δ' αἰεὶ] τὰ δ' εἰ T. | συντεθῆναι] συνθεῖναι Ab, συντεθῆναι
Ald. | συγκεῖσθαι καὶ ἐν εἶναι] ἐν εἶναι καὶ συγκεῖσθαι T.

- 4 τὸ μὴ συγκεῖσθαι ἀλλὰ πλείω εἶναι. περὶ μὲν ἔν τὰ ἐνδεχόμενα ἢ αὐτὴ
 γίγνεται ψευδὴς καὶ ἀληθὴς δόξα καὶ ὁ λόγος ὁ αὐτός, καὶ ἐνδέχεται
 ὅτε μὲν ἀληθεύειν ὅτε δὲ ψεύδεσθαι· περὶ δὲ τὰ ἀδύνατα ἄλλως ἔχειν
 ἢ γίγνεται ὅτε μὲν ἀληθὲς ὅτε δὲ ψεῦδος, ἀλλ' αἰ ταῦτα ἀληθῆ καὶ
 5 ψευδῆ. περὶ δὲ δὴ τὰ ἀσύνθετα τί τὸ εἶναι ἢ μὴ εἶναι καὶ τὸ ἀληθὲς
 καὶ τὸ ψεῦδος; ὃ γὰρ ἐστὶ σύνθετον, ὥστε εἶναι μὲν ὅταν συγκέχεται, μὴ
 εἶναι δὲ ἰάν διηρημένον ἤ, ὥσπερ τὸ λευκὸν ξύλον ἢ τὸ ἀσύμμετρον 191 Br.
 τὴν διάμετρον· ἐδὲ τὸ ἀληθὲς καὶ ψεῦδος ὁμοίως ἔτι ἐπάρξει καὶ ἐπ'
 6 ἐκείνων. ἢ ὥσπερ οὐδὲ τὸ ἀληθὲς ἐπὶ τέτων τὸ αὐτό, ἔτως ἐδὲ τὸ
 εἶναι, ἀλλ' ἐστὶ τὸ μὲν ἀληθὲς τὸ δὲ ψεῦδος, τὸ μὲν θιγεῖν καὶ φάναι
 ἀληθὲς (ἢ γὰρ ταῦτό καταφασίς καὶ φάσις), τὸ δ' ἄγνοεῖν μὴ θιγγάνειν·
 ἀπατηθῆναι γὰρ περὶ τὸ τί ἐστὶν ἐκ ἐστὶν ἀλλ' ἢ κατὰ συμβεβηκός.
 7 ὁμοίως δὲ καὶ περὶ τὰς μὴ συνθετὰς ὑσίας· ἢ γὰρ ἐστὶν ἀπατηθῆναι.
 8 καὶ πᾶσαι εἰσὶν ἐνεργεῖα, ἢ δυνάμει· ἐγίγνοντο γὰρ ἂν καὶ ἐφθείροντο·
 νῦν δὲ τὸ ὅν αὐτὸ ἢ γίγνεται ἐδὲ φθείρεται· ἐκ τίνος γὰρ ἂν ἐγίγνετο.
 9 ὅσα δὴ ἐστὶν ὅπερ εἶναι τι καὶ ἐνεργεῖα, περὶ ταῦτα οὐκ ἐστὶν ἀπατη-
 θῆναι ἀλλ' ἢ νοεῖν ἢ μῆ. ἀλλὰ τὸ τί ἐστὶ ζητεῖται περὶ αὐτῶν, εἰ τοι-
 10 αῦτά ἐστὶν ἢ μῆ. τὸ δ' εἶναι ὡς τὸ ἀληθὲς, καὶ τὸ μὴ εἶναι ὡς τὸ
 ψεῦδος, ἐν μὲν ἐστὶν, εἰ σύγκειται, ἀληθὲς· τὸ δ' εἰ μὴ σύγκειται,
 11 ψεῦδος. τὸ δὲ ἔν, εἴπερ ὅν, ἔτως ἐστίν· εἰ δὲ μὴ ἔτως, ἐκ ἐστὶν. τὸ 1052 α
 δὲ ἀληθὲς τὸ νοεῖν αὐτά· τὸ δὲ ψεῦδος ἐκ ἐστὶν, οὐδ' ἀπάτη, ἀλλ'
 ἄγνοια, οὐχ οἷα ἡ τυφλότης· ἢ μὲν γὰρ τυφλότης ἐστὶν ὡς ἂν εἰ τὸ
 12 ρητικὸν ὅλως μὴ ἔχει τις. φανερόν δὲ καὶ ὅτι περὶ τῶν ἀκινήτων ἐκ

§. 4. γίγνεται ὅτι] γίγνεται οἷδι ὅτι *Ab.* | αἰ] εἰά *T.* | ταῦτα] ταῦτά γρ. *Casaub.*

§. 5. τὸ ψεῦδος] τὸ *om. T.* | ὅταν] ἰάν *Ab.* συγκέχεται] σύγκει-
 ται *E.* οὐγκηται *Ald.* | ἐάν] ἰάν μῆ *T.* | καὶ ψεῦδος] καὶ τὸ ψεῦδος *E Ald.,*
 ἢ τὸ ψεῦδος *T.* Deinde post ψεῦδος puncto majiori distinguit Sylb. | ἐπ'] ἐπ' *T.*

§. 6. ἐπὶ] ἐν ἐπὶ *ET.* | τὸ δὲ ψεῦδος] ἢ ψεῦδος *ET, Ab Vet. Brand.* |
 ταῦτό] τὸτο *T.* | καὶ φάσις] *om. E,* καὶ ἀπόφασις *T.*

§. 7. μὴ συνθετὰς] μῆ *om. T,* ἀσυνθέτως *Ald.*

§. 8. ἐνεργεῖα] ἐνεργεῖαι *Ab Ald.* | οὐ] ἢ *T.* | ἐγίγνοντο γὰρ] γὰρ
om. T.

§. 9. τὸ τί ἐστὶ] τί *om. Ab.* | εἰ τοιαῦτά] ἢ τι αὐτά *T.*

§. 10. ὡς τὸ ψεῦδος] τὸ ὡς *ψ. Ab,* τὸ ὡς τὸ *ψ. T.*

§. 11. αὐτά] ταῦτα *Ab.* | οἷα] οἷον *Ab.* | τυφλότης] τυφλότης ἐστίν
Ald. | ἢ μὲν γὰρ τυφλότης] *om. Ab,* εἰ μὲν γὰρ τυφλ. *Ald.*

§. 12. καὶ ὅτι] ὅτι καὶ *Ab.* | ἐπολαμβάνει] ἐπολαμβάνοι *Ald.*

ἔστιν ἀπάτη κατὰ τὸ ποτέ, εἴ τις ὑπολαμβάνει ἀκίνητα. οἷον τὸ τρί- 13
γωνον εἰ μὴ μεταβάλλειν οἶεται, ἐκ οἷσται ποτὲ μὲν δύο ὀρθὰς ἔχειν
ποτὲ δ' οὐ (μεταβάλλοι γὰρ αὖν), ἀλλὰ τὶ μὲν τὶ δ' οὐ, οἷον ἄρτιον
ἀριθμὸν πρῶτον εἶναι μηθίνα, ἢ τινὰς μὲν τινὰς δ' ἔ. ἀριθμῷ δὲ 14
192⁹. περὶ εἶνα καὶ τῦτο· ἔ γὰρ ἔτι τινὰ μὲν τινὰ δ' ἐκ οἷσται, ἀλλ' ἀλη-
θεύσει ἢ ψεύσεται ὥς αὖ ἐτως ἔχοντος.

LIBER X. (I)

Cap. 1.

Τὸ ἐν ὅτι μὲν λέγεται πολλαχῶς, ἐν τοῖς περὶ τῷ ποσαχῶς διηρη- 1
μένοις εἴρηται· πρότερον· πλεοναχῶς δὲ λεγομένου, οἱ συγκεκριμένοι
τρόποι εἰσὶ τέτταρες τῶν πρώτων καὶ καθ' αὐτὰ λεγομένων ἐν, ἀλλὰ 2
μὴ κατὰ συμβεβηκός. τό τε γὰρ συνεχὲς ἢ ἀπλῶς ἢ μάλιστα γὰρ τὸ
φύσει καὶ μὴ ἀφ' ἑκαστοῦ μετὰ δεσμῶν καὶ τῶν μᾶλλον ἐν καὶ πρότερον, ἢ 3
ἀδιαίρετωτέρα ἢ κινήσεις καὶ μᾶλλον ἀπλῆ. ἔτι τοιῶτον καὶ μᾶλλον τὸ
ὅλον καὶ ἔχον τινὰ μορφήν καὶ εἶδος· μάλιστα δ' εἴ τι φύσει τοιῶτον 3
καὶ μὴ βίᾳ, ὥσπερ ὅσα κόλλη ἢ γόμφω ἢ συνδέσμων, ἀλλ' ἔχει ἐν αὐτῷ
τὸ αἷτιον αὐτῷ τῷ συνεχὲς εἶναι. τοιῶτον δὲ τῷ μίαν τὴν κινήσεις εἶναι 4
καὶ ἀδιαίρετον τόπῳ καὶ χρόνῳ, ὥστε πανερόν, εἴ τι φύσει κινήσεως
ἀρχὴν ἔχει τῆς πρώτης τὴν πρώτην, οἷον λέγω φορᾶς κυκλοφορίαν, ὅτι 5
τῦτο πρῶτον μέγεθος ἐν. τὰ μὲν δὲ ἔως ἐν ἢ συνεχὲς ἢ ὅλον, τὰ δὲ 5
ὡν αὖν ὁ λόγος εἰς ἦ. τοιαῦτα δὲ ὡν ἢ νόησις μία· τοιαῦτα δὲ ὡν ἀδιαί-
ρετος· ἀδιαίρετος δὲ τῷ ἀδιαίρετῳ εἶδει ἢ ἀριθμῷ. ἀριθμῷ μὲν ἔν τὸ 6

§. 13. οἷεται] οἷται Ab, οἷστο Fb, om. Ald. Brand. | πρῶτον] πρῶ-
τον μὲν Ald.

§. 14. τινὰ — τινὰ] τίνα — τίνα Brand. Ald. | οὐκ] οὐ γρ. B et Alex.
785, b, 41.

§. 4. πολλαχῶς] πλεοναχῶς Fb. | τέτταρες] τέσσαρες E Ald. | τῶν
πρώτων] τῶν πρώτων Sylb. | καθ' αὐτὰ] καθ' αὐτό E.

§. 2. οἷ] ὡν Ab Ald.

§. 3. φύσει] τῇ φύσει ET. | ἔχει] ἔχει τι Ab. | αἷτιον αὐτῷ] αὐτῷ
om. Sylb.

§. 4. τῷ] τὸ ET.

§. 5. ἐν ἢ] ἢ om. ET. | συνεχὲς ἢ] τὸ συνεχὲς ἢ τὸ Fb. | ὡν] om.
ET Vet. | ὁ λόγος] ὁ om. T. | τῷ ἀδιαίρετον] τὰ ἀδιαίρετον T.

§. 6. τὸ τῷ] τὸ add. E, τὸ sine τῷ T.

καθ' ἕκαστον ἀδιαίρετον, εἶδει δὲ τὸ τῷ γνωστῷ καὶ τῇ ἐπιστήμῃ, ὥσθ'
 7 ἐν ᾧ εἴη πρῶτον τὸ ταῖς ἰσῖαις αἰτίων τῷ ἐνός. λέγεται μὲν οὖν τὸ ἐν
 τοσανταχῶς, τό τε συνεχὲς γένει καὶ τὸ ὅλον, καὶ τὸ καθ' ἕκαστον 193^{Be}
 καὶ τὰ καθ' ὅλα. πάντα δὲ ταῦτα ἐν τῷ ἀδιαίρετον εἶναι τῶν μὲν τῆν 1052^b
 8 κίνησιν, τῶν δὲ τῆν νόησιν ἢ τὸν λόγον. δεῖ δὲ κατανοεῖν ὅτι οὐχ ὡσαύ-
 τως ληπτέον λέγεσθαι ποῖά τε ἐν λέγεται, καὶ τί ἐστι τὸ ἐν εἶναι, καὶ
 9 τίς αὐτῷ λόγος. λέγεται μὲν γάρ τὸ ἐν τοσανταχῶς, καὶ ἕκαστον ἔσται
 10 ἐν τούτων, ᾧ ἂν ὑπάρχῃ τις τέτων τῶν τρόπων· τὸ δὲ ἐν εἶναι ὅτε
 μὲν τούτων τινὲς ἔσται, ὅτε δὲ ἄλλω, ὃ καὶ μᾶλλον ἐγγὺς τῷ ὀνόματι
 11 ἐστι, τῷ δυναμίει δ' ἐκείνῃ· ὥσπερ καὶ περὶ στοιχείου καὶ αἰτίου εἰ δέοι
 λέγειν ἐπὶ τε τοῖς πράγμασι διορίζοντα καὶ τῷ ὀνόματος ὄρον ἀποδι-
 12 δόντα. ἔστι μὲν γὰρ ὡς στοιχείον τὸ πῦρ (ἔστι δ' ἴσως καθ' αὐτὸ
 13 καὶ τὸ ἀπειρον ἢ τι ἄλλο τοιούτων), ἔστι δ' ὡς οὐ· ἢ γὰρ τὸ αὐτὸ
 πῦρ καὶ στοιχείον εἶναι, ἀλλ' ὡς μὲν πράγμα τι καὶ γένος τὸ πῦρ
 στοιχείον, τὸ δὲ ὄνομα σημαίνει τὸ τοδὶ συμβεβηκέναι αὐτῷ, ὅτι ἐστὶ
 14 τι ἐκ τέτων ὡς πρῶτον ἐνυπάρχοντος. οὕτω καὶ ἐπὶ αἰτίου καὶ ἐνός
 καὶ τῶν τοιούτων ἀπάντων. διὸ καὶ τὸ ἐν εἶναι τὸ ἀδιαίρετον ἐστίν
 εἶναι, ὅπερ τῷδε ὅντι καὶ ἀχωρίστον ἢ τόπον ἢ εἶδει ἢ διανοίᾳ, ἢ καὶ
 15 τῷ ὅλῳ καὶ ἀδιαίρετον. μάλιστα δὲ τὸ μέτρον εἶναι πρῶτον ἐκάστου
 γένους καὶ κυριώτατα τοῦ ποσῷ· ἐντεῦθεν γὰρ ἐπὶ τὰ ἄλλα ἐλήλυθεν.
 16 μέτρον γὰρ ἔστιν ᾧ τὸ ποσὸν γινώσκεται· γινώσκεται δ' ἢ ἐν ἢ ἀριθμῷ
 17 τὸ ποσὸν ἢ ποσόν, ὃ δ' ἀριθμὸς ἅπας ἐνί. ὥστε πᾶν τὸ ποσὸν γι-
 γνώσκεται ἢ ποσὸν τῷ ἐνί, καὶ ᾧ πρῶτον ποσὰ γινώσκεται, τῷτο αὐτὸ
 18 ἐν· διὸ τὸ ἐν ἀριθμοῦ ἀρχὴ ἢ ἀριθμός. ἐντεῦθεν δὲ καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις

§. 7. ἐν τῷ] ἐν τὸ T.

§. 8. ἐνί] ἐν T. A.

§. 9. τὸ ἐν] τὸ om. A^b. | ᾧ] ὡν Ald. | ὑπάρχῃ] ὑπάρξῃ F^b, ἐπάρχοι Ald.

§. 10. μὲν τέτων] μὲν τὸ τέτων A^b. | ἐσε, τῇ] ἢ A^b.

§. 11. αἰτίῳ] αἰτίας T Ald. | ὄρον] τὸν ὄρον T Ald.

§. 13. πράγμα τι καὶ γένος] πράγματι καὶ γένει ET Bess. | σημαί-
 νει] ὅλον σημαίνει E, σημαίνει T Ald. | τὸ τοδὶ] τῷ τοδὶ T Ald.

§. 14. οὕτω καὶ ἐπὶ αἰτίῳ] καὶ ἐπὶ αἰτίου ἔντος T. | καὶ τῶν τοιού-
 των] καὶ om. T Ald. | τὸ ἀδιαίρετον] τῷ ἀδ. T Ald. | τῷδε] τόδε ET |
 ἀχωρίστον] ἰδίῳ χωριστῷ A^b. | ἢ καὶ] καὶ add. ET Vet. | ἀδιαίρετον] ἢ
 A^b Alex. 786, b, 43.: vulgo διωρισμένον

§. 15. τὸ μέτρον] τῷ μέτρον ET A^b Vet., τῷ μέτρῳ Ald. | γὰρ] γὰρ καὶ
 ET Ald. Bess.

§. 16. ὃ δ' ἀριθμός] ὃ γὰρ ἀρ. Ald.

§. 17. ποσὰ] add. A^b Alex. 787, a, 5. | διὸ] διότι Ald.

§. 18. ᾧ πρῶτον τε ἕκαστον] τε ᾧ ἕκαστον πρῶτον A^b.

- 194 B. λέγεται μέτρον ὃ πρῶτον τε ἕκαστον γινώσκεται, καὶ τὸ μέτρον ἐκάσ-
 τῳ ἐν ἐν μήκει, ἐν πλάτει, ἐν βύθει, ἐν βάρει, ἐν τάχει. τὸ γὰρ βάρος 19
 καὶ τάχος κοινὸν ἐν τοῖς ἐναντίοις· διττὸν γὰρ ἐκάτερον αὐτῶν, οἷον
 βάρος τὸ τε ὀποσηνῶν ἔχον ῥοπὴν καὶ τὸ ἔχον ὑπεροχὴν ῥοπῆς, καὶ
 τάχος τὸ τε ὀποσηνῶν κίνησιν ἔχον καὶ τὸ ὑπεροχὴν κινήσεως· ἐστὶ γάρ
 τι τάχος καὶ τῷ βραδείας καὶ βάρος τῷ κουφοτέρου. ἐν πᾶσι δὲ τοῦ- 20
 τοις μέτρον καὶ ἀρχὴ ἐν τι καὶ ἀδιαίρετον, ἔπει καὶ ἐν ταῖς γραμμαῖς χρῶν-
 ται ὡς ἀτόμῳ τῇ ποδιαίᾳ. παρταχοῦ γὰρ τὸ μέτρον ἐν τι ζητοῦσι 21
 καὶ ἀδιαίρετον· τοῦτο δὲ τὸ ἀπλοῦν ἢ τῷ ποιῶ ἢ τῷ ποσῶ. ὅπου 22
 μὲν οὖν δοκεῖ μὴ εἶναι ἀφελεῖν ἢ προσθεῖναι, τοῦτο ἀκριβὲς τὸ μέτρον·
 1053 A. διὸ τὸ τῷ ἀριθμῷ ἀκριβέστατον· τὴν γὰρ μονάδα τιθέναι πάντῃ ἀδιαί-
 ρετον· ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις μιμοῦνται τὸ τοιοῦτον· ἀπὸ γὰρ σταδίου καὶ
 ταλάντης καὶ αἰ τοῦ μείζονος λάθαι ἂν καὶ προστεθέν τι καὶ ἀφαιρεθὲν
 μᾶλλον ἢ ἀπὸ ἐλάττωτος. ὥς ἀφ' ἑ πρώτου κατὰ τὴν αἰσθησιν μὴ 23
 ἐνδίδεται, τῷ πάντες ποιοῦνται μέτρον καὶ ὕψων καὶ ξηρῶν καὶ βάρους
 καὶ μεγέθους· καὶ τότε οἶοντα εἶδέναι τὸ ποσόν, ὅταν εἰδῶσι διὰ τέτε
 τῷ μέτρῳ. καὶ δὴ καὶ κίνησιν τῇ ἀπλῇ κινήσει καὶ τῇ ταχίστῃ· ὀλίγισον 24
 γὰρ αὕτη ἔχει χρόνον. διὸ ἐν τῇ ἀστρολογίᾳ τὸ τοιοῦτον ἐν ἀρχῇ καὶ 25
 μέτρον· τὴν κίνησιν γὰρ ὁμαλὴν ὑποτίθενται καὶ ταχίστην τὴν τῷ ἑρατῷ,
 πρὸς ἣν κρίνουσι τὰς ἄλλας. καὶ ἐν μουσικῇ δίεσις, ὅτι ἐλάχισον, καὶ ἐν 26
 φωνῇ χοιρεῖον. καὶ ταῦτα πάντα ἐν τι ἔως, ἔχ ὡς κοινόν τι τὸ ἐν, ἀλλ'
 ὥσπερ εἴρηται. ἔκ αἱ δὲ τῷ ἀριθμῷ ἐν τὸ μέτρον, ἀλλ' ἐνίοτε πλείω, οἷον αἱ 27
 195 B. διέσεις δύο, αἱ μὴ κατὰ τὴν ἀκοὴν ἀλλ' ἐν τοῖς λόγοις, καὶ αἱ φωναὶ πλείες
 αἰς μετρεῖμεν, καὶ ἡ διάμετρος δυοὶ μετρεῖται καὶ ἡ πλεονὰ καὶ τὰ μεγέθη
 πάντα. ἔτι δὲ πάντων μέτρον τὸ ἐν, ὅτι γνωρίζομεν ἐξ ὧν ἐστὶν ἡ ἑσία διαι- 28

§. 19. ἐκάτερον] ἕκαστον Ald. | ὀποσηνῶν] ὀποσηνῶν T Ald., ὀσηνῶν A. |
 τάχος] τὸ τάχος Ab. | ὀποσηνῶν] ὀποσηνῶν T Ald., ὀπηληνῶν Fb. | γάρ
 τι] τι om. Ab. | βραδείας] βαρίος T.

§. 20. δὴ] δι ET.

§. 22. προσθεῖναι] προστίθεναι T Ald. | τὸ μέτρον] τι μέτρον T. |
 διὸ τότε] τὸ om. E. | τῷ ἀριθμῷ] τῷ om. T, τὸς ἀριθμὸς E. | σταδίῳ] στα-
 οῖον T. | προστεθέν] προστεθέν T. | ἀπὸ] ἀπὸ τῷ T Ald.

§. 23. τότε] τὸ τοιοῦτον Ab. | εἰδῶσι] εἰδῶσι T Ab.

§. 24. ὀλίγισον] ὀλιγοστόν Ab Ald.

§. 25. τοιοῦτον] τοιοῦτο μὲν Ab.

§. 26. ταῦτα πάντα] πάντα ταῦτα T.

§. 27. αἱ διέσεις] ἡ δίοσις Fb. | δύο, αἱ] om. T. | αἱ φωναὶ] αἱ om.
 A. | καὶ τὰ μεγέθη πάντα. ἔτι] μεγέθη τινὰ ὄντα. ὅλος A Brand.

§. 28. ἔτι] εἰ T. | διὰ τῷ] καὶ διὰ τῷ T Ald. | ἐκείνων] ἐκείνων T.

- ῥῆστες ἢ κατὰ τὸ ποσὸν ἢ κατὰ τὸ εἶδος. διὰ τοῦτο τὸ ἐν ἀδιαίρε-
 29 τον, ὅτι τὸ πρῶτον ἐκάστων ἀδιαίρετον. ἔχ ὁμοίως δὲ πᾶν ἀδιαίρετον,
 οἷον πούς καὶ μονάς, ἀλλὰ τὸ μὲν πάντῃ, τὸ δ' εἰς ἀδιαίρετα πρὸς
 τὴν αἴσθησιν ἔθλπει, ὥσπερ εἴρηται ἤδη· ἴσως γὰρ πᾶν συνεχὲς διαιρε-
 30 τόν. αἱ δὲ συγγενὲς τὸ μέτρον· μεγεθῶν μὲν γὰρ μέγεθος, καὶ καθ'
 ἑκαστον μήκους μήκος, πλάτους πλάτος, φωνῶν φωνή, βάρους βάρος,
 31 μονάδων μονάς. ἔτω γὰρ δεῖ λαμβάνειν, ἀλλ' ἔχ ὅτι ἀριθμῶν ἀριθμός·
 καίτοι ἔδει, εἰ ὁμοίως· ἀλλ' οὐχ ὁμοίως ἀξιοῖ, ἀλλ' ὥσπερ εἰ μονάδων
 μονάδας ἀξιώσειε μέτρον ἀλλὰ μὴ μονάδα· ὁ δ' ἀριθμός πληθὺς μονάδων.
 32 καὶ τὴν ἐπιστήμην δὲ μέτρον τῶν πραγμάτων λίσμεν καὶ τὴν αἴσθησιν
 διὰ τὸ αὐτό, ὅτι γνωρίζομεν τι αὐτοῖς, ἐπεὶ μετρῶνται μᾶλλον ἢ μετρῶσιν.
 33 ἀλλὰ συμβαίνει ἡμῖν ὥσπερ ἂν εἰ ἄλλα ἡμᾶς μετρῶντος ἰγνωρίσαμεν
 34 πηλίκου ἐσμέν τῷ τὸν πῆχυν ἐπὶ τούτων ἡμῖν ἐπιβάλλειν. Πρωταγόρας
 δ' ἀνθρωπὸν φησι πάντων εἶναι μέτρον, ὥσπερ ἂν εἰ τὸν ἐπισήμονα 1053 b
 εἰπὼν ἢ τὸν αἰσθανόμενον· τέτους δ' ὅτι ἔχουσιν ὁ μὲν αἴσθησιν ὁ δὲ
 ἐπιστήμην, ἃ φασιν εἶναι μέτρα τῶν ὑποκειμένων. οὐθὲν δὲ λίσων
 35 περιττόν φαίνεται τι λίσγειν. ὅτι μὲν ἂν τὸ ἐν εἶναι μάλιστα ἔστι κατὰ
 τὸ ὄνομα ἀφορίζοντι μέτρον τι, καὶ κυριώτατα τοῦ ποσῶ, εἴτα τοῦ
 36 ποιοῦ, φανερόν. ἔσαι δὲ τοιούτων τὸ μὲν ἂν ἢ ἀδιαίρετον κατὰ τὸ ποσόν, 196 B
 τὸ δὲ ἂν κατὰ τὸ ποιόν· διόπερ ἀδιαίρετον τὸ ἐν ἢ ἀπλῶς ἢ ἢ ἐν.

Cap. 2.

- 1 Κατὰ δὲ τὴν οὐσίαν καὶ τὴν φύσιν ζητητέον ποτέρως ἔχει, καθάπερ
 ἐν τοῖς διαπορήμασιν ἐπήλθομεν, τί τὸ ἐν ἐστὶ καὶ πῶς δεῖ περὶ αὐτοῦ
 2 λαβεῖν, πότερον ὡς ἐσίας τινὸς ὕσης αὐτῷ τῷ ἐνός, καθάπερ οἱ τε Πυ-

§. 29. πάντῃ] πάντως E, omnino Bess. Vet., πάντῃ πάντως A Alex. 787, b, 1.

§. 30. φωνῶν] φωνῆς ET Vet.

§. 31. ἔδει εἰ] εἰ om. Ald.

§. 32. αὐτοῖς] αὐταῖς Ald. | ἐπει] εἴτε T.

§. 33. ἡμῖν ἐπιβάλλειν] ἡμῶν ἐπιβ. B Ald. Vet.

§. 34. ἔχουσιν] ἰσχυοῖν A, b. | ἃ] om. A, b. | λίσγων περιττόν φαίνα-
ται] λίσγοντες περιττόν φαίνονται T, A Ald. Bess. Vet. | τῷ] om. T.

§. 35. τὸ ἐν] τὸ ἐν ET Ald. Bess. Vet. | ἀφορίζοντι] ὁ ἀφορίζων
ET Bess. Vet. Ald. Alex. 787, b, 37. | κυριώτατα] κυριώτατον Ald.

§. 1. ἔσαι] ἔχειν T. | περὶ αὐτῷ] περὶ τῷ αὐτῷ T.

§. 2. πῶς δεῖ γνωριμωτέρως] γρ. καὶ «προσδεῖ γνωριμωτέρως», ἥτοι
λλεῖται ἐνδέχεται (margo E? omisit Bekkerus notam codicis, ex quo depromptum
est hoc scholion.)

θαγόρειοί φασι πρότερον καὶ Πλάτων ὕστερον, ἢ μᾶλλον ὑπόκειται τις φύσις,
 καὶ πῶς δαί γνωριμωτέως λεχθῆναι καὶ μᾶλλον ὥσπερ οἱ περὶ φύσεως·
 ἐκείνων γὰρ ὁ μὲν τις φιλίαν εἶναι φησι τὸ ἐν, ὁ δ' αἶρα, ὁ δὲ τὸ ἀπειρον. 3
 εἰ δὲ μὴθὲν τῶν καθόλου δυνατόν ἐσσαν εἶναι, καθάπερ ἐν τοῖς περὶ 4
 οὐσίαις καὶ περὶ τῷ ὄντος εἴρηται λόγοις, ἂδ' αὐτὸ τῆτο ἐσσαν ὡς ἐν τι
 παρὰ τὰ πολλὰ δυνατόν εἶναι (κοινὸν γάρ) ἀλλ' ἡ κατηγορημα μόνον,
 δῆλον ὡς οὐδὲ τὸ ἐν· τὸ γὰρ ὄν καὶ τὸ ἐν καθόλου κατηγορεῖται μάλιστα
 πάντων. ὥστε ἔτε τὰ γένη φύσεις τινὲς καὶ ἐσσαι χωρισταὶ τῶν ἄλλων 5
 εἰσίν, οὔτε τὸ ἐν γένος ἐνδέχεται εἶναι διὰ τὰς αὐτὰς αἰτίας δ' ὥσπερ
 οὐδὲ τὸ ὄν ἐδὲ τὴν ἐσσαν. ἔτι δ' ὁμοίως ἐπὶ πάντων ἀναγκαῖον ἔχειν.
 λέγεται δ' ἰσαχῶς τὸ ὄν καὶ τὸ ἐν· ὥστ' ἐπειπερ ἐν τοῖς ποιοῖς ἐστὶ τι 6
 τὸ ἐν καὶ τις φύσις, ὁμοίως δὲ καὶ ἐν τοῖς ποσοῖς, δῆλον ὅτι καὶ ὅλως
 ζητητέον τί τὸ ἐν, ὥσπερ καὶ τί τὸ ὄν, ὡς ἔχ' ἱκανὸν ὅτι τῆτο αὐτὸ
 ἢ φύσις αὐτῶ. ἀλλὰ μὴν ἐν γε χρώμασιν ἐστὶ τὸ ἐν χρῶμα, οἷον τὸ 7
 λευκόν, εἰ τὰ ἄλλα ἐκ τῆτο καὶ τῷ μέλανος φαίνεται γιγνόμενα, τὸ δὲ
 μέλαν στήρησις λευκῷ, ὥσπερ καὶ φωτὸς σκότος· τοῦτο δ' ἐστὶ στήρησις
 φωτός. ὥστ' εἰ τὰ ὄντα ἦν χρώματα, ἦν ἂν ἀριθμὸς τις τὰ ὄντα. ἀλλὰ 8
 197 B. τίνας; δῆλον δὲ ὅτι χρωμάτων. καὶ τὸ ἐν ἦν ἂν τι ἐν, οἷον τὸ λευκόν.
 ὁμοίως δὲ καὶ εἰ μέλη τὰ ὄντα ἦν, ἀριθμὸς ἂν ἦν, διέσεων μέντοι, ἀλλ' ἐκ 9
 ἀριθμὸς ἢ ἐσσία αὐτῶν· καὶ τὸ ἐν ἦν ἂν τι ἢ ἢ ἐσσία οὐ τὸ ἐν ἀλλὰ διέσις.
 1034 ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν φθόγγων στοιχείων ἂν ἦν τὰ ὄντα ἀριθμὸς, καὶ 10
 τὸ ἐν στοιχείον φωνῆν. καὶ εἰ σχήματα εὐθύγραμμα, σχημάτων ἂν ἦν 11
 ἀριθμὸς, καὶ τὸ ἐν τὸ τρίγωνον. ὁ δ' αὐτὸς λόγος καὶ ἐπὶ τῶν ἄλ-

§. 3. ἐκείνων γάρ] ἐκείνων μὲν γάρ Ald. | φησι τὸ ἐν] τὸ ἐν φησιν A.

§. 4. περὶ τοῦ ὄντος] περὶ om. T, τοῖς περὶ τοῦ ὄντος Ald. | ἐσσαι] εἰσά A. Ald. | τὸ γὰρ ὄν καὶ τὸ ἐν] om. T.

§. 5. φύσεις] φύσει A.

§. 6. τὸ ὄν καὶ τὸ ἐν] τὸ ἐν καὶ τὸ ὄν T.

§. 7. εἰ τὸ ἐν] εἰ τι τὸ ἐν E; etiam Alex. additum τε legisse videtur 788, a. 8. Interpres Vetus ita vertit: est vero et in coloribus est aliquid, quod color unus puta albus, unde conjectaveris legisse eum ἐστὶ τι ὅπερ ἐν χρῶμα. | χρώμα] om. F. Alex. 788, a. 8. | εἰ τὰ ἄλλα] εἴτε τὰ ἄλλα T Ald. Deinde haec εἰ τὰ ἄλλα — στήρησις φωτός improbat Alexander ut supervacanea et ab contextu orationis aliena: ταῦτα, εἴτε, περιέκοντά ἐστι, τὸ τε ὅτι ἐκ τοῦ λευκοῦ καὶ τῷ μέλανος ἐστὶ τὰ ἄλλα, καὶ τὸ ὅτι τὸ μέλαν στήρησις ἐστὶ τῷ λευκῷ ὥσπερ καὶ τὸ σκότος φωτός· οἰδημίαν γὰρ κατ' ἐμὲ ἀκολουθίαν ἔχει πρὸς τὰ λεγόμενα 788, a. 4.

§. 8. δῆλον δ' ἢ] δηλαδὴ T.

§. 9. διέσεων] διόσεως T. Ab Bess. | εἰσά αὐτῶν· καὶ] εἰσά· καὶ αὐτῶν οὐ Bess.

§. 10. ἂν ἦν] ἦν ἂν E

- 12 λων γενῶν. ὅστ' εἴπερ καὶ ἐν τοῖς πάθεσι καὶ ἐν τοῖς ποιοῖς καὶ ἐν τοῖς ποσοῖς καὶ ἐν κινήσει ἀριθμῶν ὄντων καὶ ἐνός τινος ἐν ἅπασιν ὁ τε ἀριθμὸς τινῶν καὶ τὸ ἐν τι ἔν, ἀλλ' ἐχὶ τῷτο αὐτῷ ἡ οὐσία, καὶ ἐπὶ τῶν οὐσιῶν ἀνάγκη
- 13 ὡσανῶς ἔχειν ὁμοίως γὰρ ἔχει ἐπὶ πάντων. ὅτι μὲν οὖν τὸ ἐν ἐν παντὶ γένει ἐστὶ τις φύσις, καὶ ἐθενός τῷτο γ' αὐτὸ ἡ φύσις τὸ ἐν, φανερόν· ἀλλ' ὥσπερ ἐν χρώμασι χρῶμα ἐν ζητητέον αὐτὸ τὸ ἐν, ἔτω
- 14 καὶ ἐν οὐσίᾳ οὐσίαν μίαν, αὐτό τε τὸ ἐν. ὅτι δὲ ταῦτ' σημαίνει πως τὸ ἐν καὶ τὸ ὄν, δηλὸν τῷ τε παρακολυθεῖν ἰσαχῶς ταῖς κατηγορίαις καὶ μὴ εἶναι ἐν μηδεμιᾷ, οἷον οὐτ' ἐν τῇ τί ἐστιν οὐτ' ἐν τῇ ποῖον, ἀλλ' ὁμοίως ἔχει ὥσπερ τὸ ὄν, καὶ τῷ μὴ προσκατηγορεῖσθαι ἕτερόν τι τὸ εἰς ἄνθρωπος τῷ ἄνθρωπος, ὥσπερ ἐδὲ τὸ εἶναι παρὰ τὸ τί ἢ ποῖον ἢ ποσόν, καὶ τὸ ἐν εἶναι τὸ ἐκάστω εἶναι.

C a p. 3.

- 1 Ἀντίκειται δὲ τὸ ἐν καὶ τὰ πολλὰ κατὰ πλείους τρόπους, ὧν ἓνα τὸ ἐν καὶ τὸ πλῆθος ὡς ἀδιαίρετον καὶ διαιρετόν· τὸ μὲν γὰρ ἢ διηρημένον ἢ διαιρετὸν πλῆθος τι λέγεται, τὸ δὲ ἀδιαίρετον ἢ μὴ διηρημένον
- 2 ἐν. ἐπεὶ ἔν αἱ ἀντιθέσεις τετραχῶς, καὶ τῶν κατὰ στέρησιν λέγεται 198 B. θάτερον, ἐναντία ἂν εἴη, καὶ οὔτε ὡς ἀντίφασις οὔτε ὡς τὰ πρὸς τι
- 3 λεγόμενα. λέγεται δ' ἐκ τοῦ ἐναντίου καὶ δηλῆται τὸ ἐν ἐκ τῷ διαιρετῷ τὸ ἀδιαίρετον διὰ τὸ μᾶλλον αἰσθητόν τὸ πλῆθος εἶναι καὶ τὸ διαιρετόν ἢ τὸ ἀδιαίρετον, ὥστε τῷ λόγῳ πρότερον τὸ πλῆθος τῷ ἀδιαίρετῳ
- 4 διὰ τὴν αἰσθησιν. ἔστι δὲ τῷ μὲν ἐνός, ὥσπερ καὶ ἐν τῇ διαιρέσει τῶν ἐναντίων διεγράψαμεν, τὸ ταῦτ' καὶ ὁμοιον καὶ ἴσον, τῷ δὲ πλῆθους τὸ

§. 12. ἐν τοῖς ποσοῖς] ἐν om. T. | τὲ ἐν] τι ὄν Ab Ald., om. T. | τῷτο αὐτῷ] τῷτο αὐτὸ Ab Bess. et, ut videtur, Alex. 788, a, 20.

§. 13. παντὶ] ἅπαντι AbFb. | γ' αὐτὸ] γε τὸ T. | οὐσίαν μίαν] καὶ οὐσία μία margo E. | τε] om. E Bess., qui vertit »ita in substantia una substantia ipsum unum.«

§. 14. καὶ τὸ ὄν] τὸ om. ET. | ἐν μηδεμιᾷ] ἐν μηδ. ET Vet. | τῇ τί ἐστιν] τί om. Ab. | τῷ μὴ] τὸ μὴ T, οὐ τῷ Fb Brand. | τῷ ἄνθρωπος] τῷ ἄνθρωπος T Ald. | παρὰ] περὶ Ald. | ἢ ποῖον] ἢ om. Ab. | ποῖον ἢ ποσόν] ποῖον ἢ ποσόν conj. Sylb. | καὶ] om. T.

§. 1. τὰ πολλὰ] τὰ om. AbFb.

§. 2. οὖν] γοῦν T Ald. | καὶ τοῦτων] καὶ οὗτοι Ab Alex. 788, a, 38. Brand. | λέγεται θάτερον] θάτερον λέγεται T. | ἐναντία] ἐναντίον Ald. | λεγόμενα] om. Ab.

§. 4. ἔστι] εἰτε Ab Bess. | τῶν ἐναντίων] om. Fb. | τὸ ταῦτ' om. T, τὸ αὐτὸ Ald.

ἕτερον καὶ ἀνόμοιον καὶ ἄσιον. λεγόμενον δὲ τοῦ ταύτου· πολλὰ καὶ, 5
 [καὶ] ἵνα μὲν τρόπον κατ' ἀριθμὸν λέγομεν ἐνίοτε αὐτό, τοῦτο δ' ἐὰν
 καὶ λόγῳ καὶ ἀριθμῷ ἐν ᾧ, οἷον σὺ σαντῶ καὶ τῷ εἶδει καὶ τῇ ὕλῃ ἐν.
 1051b ἐτι δ' ἐὰν ὁ λόγος ὁ τῆς πρώτης ἐξίας εἰς ᾧ, οἷον αἱ ἴσαι γραμμαὶ 6
 εὐθεῖαι αἱ αὐταί, καὶ τὰ ἴσα καὶ τὰ ἰσογώνια τετραγώνια, καίτοι πλείω·
 ἀλλ' ἐν ταῖς ἡ ἰσότης ἐνότης. ὁμοία δὲ ἐὰν μὴ ταῦτ' ἀπλῶς ὄντα, μηδὲ 7
 κατὰ τὴν ὁμοίαν ἀδιάφορα τῇ συγκειμένῃ, κατὰ τὸ εἶδος ταῦτ' ᾧ,
 οἷον τὸ μείζον τετραγώνον τῷ μικρῷ ὁμοιον, καὶ αἱ ἄνιστοι εὐθεῖαι·
 αὐταὶ γὰρ ὁμοίαι μὲν, αἱ αὐταὶ δὲ ἀπλῶς οὐ. τὰ δ' ἐὰν τὸ αὐτὸ εἶδος 8
 ἔχοντα, ἐν οἷς τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον ἐγγίγνεται, μήτε μᾶλλον ᾧ μήτε
 ἥττον. τὰ δ' ἐὰν ᾧ τὸ αὐτὸ πάθος καὶ ἐν τῷ εἶδει, οἷον τὸ λευκὸν 9
 σφόδρα καὶ ἥττον, ὁμοίᾳ φασιν εἶναι ὅτι ἐν τῷ εἶδος αὐτῶν. τὰ δ' 10
 ἐὰν πλείω ἔχῃ ταῦτ' ἢ ἕτερα, ἢ ἀπλῶς ἢ τὰ πρόχειρα, οἷον καττίτερος
 ἀργύρεῳ ἢ χρυσῷ, χρυσὸς δὲ πρὸς ᾧ ξανθὸν καὶ πυρρόν. ὥστε δῆλον
 199 Br. ὅτι καὶ τὸ ἕτερον καὶ τὸ ἀνόμοιον πολλὰ καὶ λέγεται. καὶ τὸ μὲν ἄλλο 11
 ἀντικειμένως καὶ τὸ ταῦτό, διὸ πᾶν πρὸς ἅπαν ἢ ταῦτό ἢ ἄλλο· τὸ δ'
 ἐὰν μὴ καὶ ἡ ὕλη καὶ ὁ λόγος εἰς, διὸ σὺ καὶ ὁ πλησίον ἕτερος. τὸ
 δὲ τρίτον ὡς τὰ ἐν τοῖς μαθηματικοῖς. τὸ μὲν ἔν ἕτερον ἢ ταῦτό διὰ 12
 τούτο πᾶν πρὸς πᾶν λέγεται, ὅσα λέγεται ἐν καὶ ὄν. οὐδὲ γὰρ ἀντί- 13
 φασὶς ἐστὶ τῷ ταύτῃ· διὸ οὐ λέγεται ἐπὶ τῶν μὴ ὄντων (τὸ δὲ μὴ ταῦτό
 λέγεται), ἐπὶ δὲ τῶν ὄντων πάντων· ἢ γὰρ ἐν ᾧ οὐκ ἐν πεφυκὸς καὶ ὄν

§. 5. τοῦ ταύτου] τοῦ add. *AbFb* Alex. 788, a, 47. | καὶ] om. *E*. |
 λέγομεν] ὁ λέγομεν *ET* Ald. Alex. 788, a, 48. Bess. Vet. | τοῦτο δ'] τὸ δ'
ET Alex. 788, b, 2.

§. 6. τὰ ἴσα καὶ] om. *T*.

§. 7. συγκειμένη] ἐντοκειμένη *ET* Ald., vsubjectams Bess. Vet. | ἢ
 οἷον] ὡςπερ *Ab*. | αὐταὶ γὰρ ὁμοίαι μὲν, αἱ αὐταὶ δὲ ἀπλῶς οὐ] αὐταὶ
 μὲν γὰρ ὁμοίαι, ὁμοίαι δὲ αἱ αὐταὶ ἀπλῶς οὐ *T*. αὐταὶ δὲ] δι' om. *Ab*.

§. 8. ἢ μήτε] ἢ μήτε *Ab*.

§. 9. τῷ εἶδει] τὸ εἶδος *Fb*.

§. 10. ἢ ἕτερα] ἢ τὰ ἕτερα *ET*. | χρυσὸς δὲ πρὸς ᾧ] πῖρ ᾧ *E*, om. *T*. |
 πυρρόν] τὸ πυρρὸν *ET*. | τὸ ἀνόμοιον] τὸ om. *T*.

§. 11. ταῦτό] αὐτό *TFb*. | πᾶν] ἅπαν *Ab*. | εἰς, διὸ σὺ καὶ ὁ πλη-
 σίον ἕτερος] ἴδιος καὶ τὸ πλησιέστερον *Ab* et Alex. 788, b, 32. 40. | ὁ πλη-
 σίον ἕτερος] τὸ πλησίον ἕτερον *Ab* (?) *T* Ald. Brand., ὁ πλησίον ἕτερον Bess.

§. 12. πρὸς πᾶν] πρὸς ἅπαν *Ab* Alex. 788, b, 44. | λέγεται ἐν] καὶ
 ἐν, omisso λέγεται, Alex. in lemm.

§. 13. οὐδὲ] οὐ *ET* Alex. in lemm. | ἐπὶ δὲ] ἐπειδὴ *T*. | τῶν ὄντων
 πάντων] πάντων τῶν ὄντων *Ab*. | καὶ ὄν] καὶ add. *E* Vet. Alex. 789, a, 4. |
 καὶ ἐν] καὶ om. *T*.

- 14 καὶ ἔν. τὸ μὲν ἔν ἕτερον καὶ ταυτόν ὕτως ἀντίκειται, διαφορὰ δὲ καὶ
 15 ἑτερότης ἄλλο. τὸ μὲν γὰρ ἕτερον καὶ ἕ ἕτερον ἐκ ἀνάγκη εἶναι τι
 16 ἕτερον· πᾶν γὰρ ἢ ἕτερον ἢ ταυτόν ὃ τι ἂν ἔ ὄν· τὸ δὲ διάφορον τινὸς
 17 τινὲ διάφορον, ὥστ' ἀνάγκη ταυτόν τι εἶναι ὧ διαφέρειν. τῆτο δὲ τὸ
 18 αὐτὸ γένος ἢ εἶδος· πᾶν γὰρ τὸ διαφέρον διαφέρει ἢ γένει ἢ εἶδει, γένει
 19 μὲν ὧν μὴ ἐστὶ κοινὴ ἢ ὕλη μηδὲ γένεσις εἰς ἄλληλα, οἷον ὅσων ἄλλο
 20 σχῆμα τῆς κατηγορίας, εἶδει δὲ ὧν τὸ αὐτὸ γένος. λέγεται δὲ γένος ὁ
 21 ἄμφω ταυτόν λέγονται κατὰ τὴν οὐσίαν τὰ διάφορα. τὰ δ' ἐναντία
 22 διάφορα, καὶ ἡ ἐναντιώσις διαφορὰ τις. ὅτι δὲ καλῶς τῆτο ὑποτιθέ-
 23 μεθα, δῆλον ἐκ τῆς ἐπαγωγῆς· πάντα γὰρ διαφέροντά τε φαίνεται, καὶ
 24 ταῦτα οὐ μόνον ἕτερα ὄντα, ἀλλὰ τὰ μὲν τὸ γένος ἕτερα, τὰ δ' ἐν
 25 τῇ αὐτῇ συστοιχείᾳ τῆς κατηγορίας, ὥστ' ἐν ταύτῃ γένει καὶ ταῦτά τῃ 1055
 26 εἶδει. διώριστα δ' ἐν ἄλλοις ποῖα τῷ γένει ταῦτά ἢ ἕτερα.

C a p. 4.

- 1 Ἐπεὶ δὲ διαφέρειν ἐνδέχεται ἀλλήλων τὰ διαφέροντα πλείον καὶ
 2 ἔλαττον, ἐστὶ τις καὶ μεγίστη διαφορὰ, καὶ ταύτην λέγω ἐναντιώσιν.
 3 ὅτι δ' ἡ μεγίστη ἐστὶ διαφορὰ, δῆλον ἐκ τῆς ἐπαγωγῆς. τὰ μὲν γὰρ
 4 γένει διαφέροντα οὐκ ἔχει ὁδὸν εἰς ἄλληλα, ἀλλ' ἀπέχει πλέον καὶ ἀσύμ- 200 Br.
 5 βλητα· τοῖς δ' εἶδει διαφέρουσιν αἱ γενέσεις ἐκ τῶν ἐναντίων εἰσὶν ὡς
 6 ἐσχάτων. τὸ δὲ τῶν ἐσχάτων διάστημα μέγιστον, ὥστε καὶ τὸ τῶν
 7 ἐναντίων. ἀλλὰ μὴν τό γε μέγιστον ἐν ἐκάστῳ γένει τέλειον. μέγιστόν
 8 τε γὰρ οὐ μὴ ἐστὶν ὑπερβολή, καὶ τέλειον οὐ μὴ ἐστὶν ἔξω λαβεῖν τι
 9 δυνατόν· τέλος γὰρ ἔχει ἡ τελεία διαφορὰ, ὥσπερ καὶ τᾶλλα τῷ τέλους
 10 ἔχειν λέγεται τέλεια. τῷ δὲ τέλει ὁδὸν ἔξω· ἐσχατον γὰρ ἐν παντὶ καὶ
 11 περιέχει. διὸ ὁδὸν ἔξω τῷ τέλει, ὁδὲ προσδεῖται ὁθενὸς τὸ τέλειον.
 12 ὅτι μὲν ἔν ἡ ἐναντιότης ἐστὶ διαφορὰ τέλειος, ἐκ τῶν δῆλον· πολλαχῶς

§. 16. τὸ αὐτό] τὸ ταυτό ET Alex. in lemm., eho autem ipsum idem genus Vet.

§. 17. γένος ὧ] γένος ὧ Bessario. | λέγονται] λέγεται Ab. | τὰ δ' ἐναν-
 τία] διαφορὰ om. T, διαφορὰ om. Ald.

§. 18. διαφέροντά τε] τε om. Ab. | ταῦτα] om. Ab Ald. | ταῦτά] ταῦτα T. | εἶδει] γένει AB Alex. 789, a, 23.

§. 1. ἔς] καὶ ἔς Ab.

§. 2. ἐς] διαφορὰ] διαφορὰ ἔς T, ἔς om. Ald. | ὅς ἔς] ὁδὸν ἔχει Ab.

§. 3. τῶν ἐσχάτων] ἐσχατον Ald.

§. 4. μέγιστόν τε] μέγιστον μὲν Ald. | ἔξω] ἔξω τέλειον Ald. | ἡ τε-
 λεία] ἡ τοιαύτη T.

§. 6. ἐκ τῶν] ἐκ τῶν T Ald. | τὸ τέλειος] τῷ τέλει Ab. | οὕτως] ὁ-
 ὅτως Fb. | ἐπάρχει] ἐπάρχει T Ald.

δὲ λεγομένων τῶν ἐναντίων, ἀκολουθήσει τὸ τελείως οὕτως ὡς ἂν καὶ
 τὸ ἐναντίοις εἶναι ὑπάρχη αὐτοῖς. τούτων δὲ ὄντων φανερόν ὅτι ἐκ 7
 ἐνδέχεται ἐνὶ πλείω ἐναντία εἶναι· οὔτε γὰρ τῷ ἐσχάτῳ ἐσχατώτερον εἶη
 ἂν τι, οὔτε τοῦ ἐνὸς διασχήματος πλείω δυοῖν ἐσχατα. ὅλως τε εἰ ἔστιν 8
 ἡ ἐναντιότης διαφορὰ, ἡ δὲ διαφορὰ δυοῖν, ὥς τε καὶ ἡ τέλειος. ἀνάγκη
 δὲ καὶ τὸς ἄλλας ὅρας ἀληθεῖς εἶναι τῶν ἐναντίων. καὶ γὰρ πλείστον
 διαφέρει ἡ τέλειος διαφορὰ. τῶν τε γὰρ γένει διαφερόντων οὐκ ἔστιν 9
 ἐξωτέρω λαβεῖν καὶ τῶν εἰδῶ· δέδεικται γὰρ ὅτι· πρὸς τὰ ἔξω τοῦ
 γένους οὐκ ἔστι διαφορὰ· τούτων δ' αὕτη μεγίστη, καὶ τὰ ἐν ταύτῃ γένει
 πλείστον διαφέροντα τὰναντία· μεγίστη γὰρ διαφορὰ τούτων ἡ τέλειος.
 καὶ τὰ ἐν ταύτῃ δεκτικῷ πλείστον διαφέροντα ἐναντία· ἡ γὰρ ὕλη ἡ 10
 αὐτὴ τοῖς ἐναντίοις. καὶ τὰ ὑπὸ τῇ αὐτῇ δυνάμει πλείστον διαφέ- 11
 ροντα· καὶ γὰρ ἡ ἐπιστήμη περὶ ἐν γένος ἡ μία, ἐν οἷς ἡ τελεία δια-
 201 Br. φορὰ μεγίστη. πρώτη δὲ ἐναντιώσις ἔστι καὶ στέρησις ἔστι· οὐ πᾶσα 12
 δὲ στέρησις (πολλαχῶς γὰρ λέγεται ἡ στέρησις), ἀλλ' ἥτις ἂν τελεία ᾖ.
 τὰ δ' ἄλλα ἐναντία κατὰ ταῦτα λεχθήσεται, τὰ μὲν τῷ ἔχειν, τὰ δὲ 13
 τῷ ποιεῖν ἢ ποιητικὰ εἶναι, τὰ δὲ τῷ λήψει εἶναι καὶ ἀποβολαὶ τούτων
 ἢ ἄλλων ἐναντίων. εἰ δὴ ἀντίκειται μὲν ἀντίφασις καὶ στέρησις καὶ 14
 1055 b ἐναντιότης καὶ τὰ πρὸς τι, τούτων δὲ πρῶτον ἀντίφασις, ἀντιφάσεως
 δὲ μηθὲν ἔστι μεταξύ, τῶν δὲ ἐναντίων ἐνδέχεται, ὅτι μὲν ἐ ταύτων
 ἀντίφασις καὶ τὰναντία δηλον, ἡ δὲ στέρησις ἀντιφάσις τίς ἐστιν. ἡ 15
 γὰρ τὸ ἀδύνατον ὅλως ἔχειν, ἡ δ' ἂν πεφυκὸς ἔχειν μὴ ἔχη, ἐστέρηται ἢ
 ὅλως ἢ πῶς ἀφορισθὲν· πολλαχῶς γὰρ ἤδη τοῦτο λέγομεν, ὥσπερ διή-
 ρηται ἡμῖν ἐν ἄλλοις. ὥστ' ἔστιν ἡ στέρησις ἀντιφάσις τις, ἡ ἀδυναμία 16
 διορισθεῖσα ἢ συνειλημμένη τῷ δεκτικῷ. διὸ ἀντιφάσεως μὲν ἐκ ἔστι 17
 μεταξύ, στερέσεως δὲ τινός ἐστιν· ἴσον μὲν γὰρ ἢ ἐκ ἴσον πᾶν, ἴσον δ'
 ἢ ἄρισον ἐ πᾶν, ἀλλ' εἴπερ, μόνον ἐν τῷ δεκτικῷ τοῦ ἴσ. εἰ δὴ αἰ 18

§. 7. τῷ ἐσχάτῳ] τοῦ om. E. | διασχήματος] διασχήματα Ald.

§. 8. ὅλως τε] ὅλως δὲ B. | ἡ τέλειος] εἰ τέλειος T.

§. 9. δέδεικται γὰρ] γὰρ om. Ald. Bess. | ταύτῃ] τούτῳ T. | τὰναν-
τία] ἐναντία E.

§. 10. ἐναντία] om. ET.

§. 12. ἐναντιώσις] ἐναντιότης Fb, ἐναντίως T. | ἥτις] εἷτις T.

§. 13. ταῦτα] ταῦτα Ald. | λήψει] λείψει ET Ald.

§. 14. ὅτι μὲν] οὐ μὲν οὖν Ald.

§. 15. ἀφορισθὲν· πολλαχῶς] πολλαχῶς ἀφορισθὲν T.

§. 17. οὐκ ἔστι] οὐκ ἔστι Camot.

§. 18. αἰ γενέσεως] αἰ μὲν γενέσεως Fb. | ἐκ στερέσεως] ἐκ om. ET. |
ἂν τις] τις om. B. | αἰ μεταβολαὶ] αἰ om. T.

γενέσεις τῇ ὕλῃ ἐκ τῶν ἐναντίων, γίνονται δὲ ἢ ἐκ τῆ εἶδος καὶ τῆς τῷ
 εἶδους ἕξεως ἢ ἐκ στερεώσεώς τινος τῷ εἶδους καὶ τῆς μορφῆς, δῆλον ὅτι
 ἢ μὲν ἐναντίωσις στέρησις ἂν τις εἴη πᾶσα, ἢ δὲ στέρησις ἴσως ἢ πᾶσα
 19 ἐναντιότης. αἵτιον δ' ὅτι πολλαχῶς ἐνδέχεται ἐξηρηθῆναι τὸ ἐστερημένον.
 20 ἕξ ὧν γὰρ αἱ μεταβολαὶ ἐσχάτων, ἐναντία ταῦτα. φανερόν δὲ καὶ διὰ
 τῆς ἐπαγωγῆς· πᾶσα γὰρ ἐναντίωσις ἔχει στέρησιν θατέρου τῶν ἐναν-
 τίων. ἀλλ' οὐχ ὁμοίως πάντα· ἀριστότης μὲν γὰρ ἰσότητος, ἀνομοιότης
 21 δὲ ὁμοιότητος, κακία δὲ ἀρετῆς. διαφέρει δὲ ὥσπερ εἴρηται· τὸ μὲν
 γὰρ εἰς μόνον ἢ ἐστερημένον, τὸ δ' εἰς ἢ ποτὲ ἢ ἐν τινι, οἷον ἂν ἐν
 22 ἡλικίᾳ τινὶ ἢ τῷ κυρίῳ ἢ πάντῃ. διὸ τῶν μὲν ἔστι μεταξὺ, καὶ ἔστιν 202 Bc.
 ὅτε ἀγαθὸς ἀνθρώπος ἔτε κακός, τῶν δὲ οὐκ ἔστιν, ἀλλ' ἀνάγκη εἶναι
 ἢ περιττόν ἢ ἄρτιον. ἔτι τὰ μὲν ἔχει τὸ ὑποκείμενον ὠρισμένον, τὰ δ'
 23 οὐ. ὥστε φανερόν ὅτι αἰεὶ θατέρον τῶν ἐναντίων λέγεται κατὰ σίρησιν·
 ἀπόκρη δὲ καὶ τὰ πρῶτα καὶ τὰ γήνη τῶν ἐναντίων, οἷον τὸ ἐν καὶ
 τὰ πολλά· τὰ γὰρ ἄλλα εἰς ταῦτα ἀνάγεται.

C a p. 5.

1 Ἐπεὶ δ' ἐν ἐνὶ ἐστὶν ἐναντίον, ἀπορήσειαν ἂν τις πῶς ἀντίκειται.
 2 τὸ ἐν καὶ τὰ πολλά καὶ τὸ ἴσον τῷ μεγάλῳ καὶ τῷ μικρῷ. τὸ γὰρ
 πότερον αἰεὶ ἐν ἀντιθέσει λέγομεν, οἷον πότερον λευκὸν ἢ μέλαν, καὶ πό-
 τερον λευκὸν ἢ ἐ λευκόν· πότερον δὲ ἀνθρώπος ἢ λευκὸν ἢ λέγομεν, εἰς
 μὴ ἕξ ὑποθέσεως καὶ ζητῶντες, οἷον πότερον ἦλθε Κλέων ἢ Σωκράτης.
 3 ἀλλ' ἢκ ἀνάγκη ἐν ἑθενὶ γίνεσθαι τῷτο, ἀλλὰ καὶ τοῦτο ἐκείθεν ἐληλυθεν·
 τὰ γὰρ ἀντικείμενα μόνα οὐκ ἐνδέχεται ἅμα ὑπάρχειν· ἢ καὶ ἐνταῦθα
 4 χρεῖται ἐν τῷ πότερος ἦλθεν· εἰ γὰρ ἅμα ἐνεδέχετο, γελοῖον τὸ ἐρω- 1056 a
 4 τημα. εἰ δὲ καὶ οὕτως, ὁμοίως ἐμπίπτει εἰς ἀντιθέσιν, εἰς τὸ ἐν ἢ
 5 πολλά, οἷον πότερον ἀμφοτέρωι ἦλθεν ἢ ἄτερος. εἰ δὲ ἐν τοῖς ἀντι-

§. 20. ἐναντίωσις] ἐναντιότης Fb Alex. 789, b, 41. | θατέρου] θατέ-
 ρον A. | ὁμοιότητος] ἀνομοιότητος T.

§. 21. εἰς μόνον] μόνον εἰς T. | οἷον ἂν] ἂν om. A.

§. 22. ἀλλ' om. T.

§. 1. εἰς] om. AFb. | τὰ πολλά] post πολλά Ald. addit τὰ γὰρ ἄλλα
 εἰς ταῦτα ἀνάγεται. | τῷ μικρῷ] τῷ om. A.

§. 2. τὸ γὰρ] εἰ γὰρ τὸ A Alex. 790, a, 18. et γρ. E. | αἰεὶ ἐν ἀντι-
 θέσει] ἐν ἀντιθέσει αἰεὶ Ald.

§. 3. ἢκ ἀνάγκη] οὐ κατ' ἀνάγκην γρ. E | ἦλθεν] ἐλθὲν T. A Ald.

§. 4. ὁμοίως] ὁμοιῶς E, ὁ μὲν T. | ἐμπίπτει] ἐκπίπτει A Ald.

§. 5. μᾶλλον τῷ] μᾶλλον ἢ τῷ ET Ald. Vet. | ὥς] ὥς ἐν ET Ald. |
 ἢ ἐνὶ] ἢ ἐν ἐν E

κειμένους αἰὶ τῷ ποτέρῳ ἢ ζήτησις, λέγεται δὲ πότερον μείζον ἢ ἔλαττον
 ἢ ἴσον, τίς ἐστιν ἢ ἀντίθεσις πρὸς ταῦτα τοῦ ἴσου; οὔτε γὰρ θατέρω
 μότῳ ἐναντίον οὐτ' ἀμφοῖν· τί γὰρ μᾶλλον τῷ μείζονι ἢ τῷ ἔλαττονι;
 ἔτι τῷ ἀνίσῳ ἐναντίον τὸ ἴσον· ὥστε πλείοσιν ἔσται ἢ ἐνί. εἰ δὲ τὸ 6
 ἀνισὸν σημαίνει τὸ αὐτὸ ἅμα ἀμφοῖν, εἴη μὲν ἂν ἀντικείμενον ἀμφοῖν·
 καὶ ἡ ἀπορία βοηθεῖ τοῖς φάσκουσι τὸ ἄνισον δυνάδα εἶναι. ἀλλὰ συμ-
 203 Br. βαίνει ἐν δυοῖν ἐναντίον· ὅπερ ἀδύνατον. ἔτι τὸ μὲν ἴσον μεταξὺ φαίνεται 7
 μέγατε καὶ μικρῷ, ἐναντίωσις δὲ μεταξὺ ὅτε φαίνεται ὅτε ἐκ τῷ ὀρισμῷ
 δυνατόν· ἔ γὰρ ἂν εἴη τελεία μεταξὺ τινος ἴσα, ἀλλὰ μᾶλλον ἔχει αἰ
 ἑαυτῆς τι μεταξὺ.λείπεται δὲ ἡ ὡς ἀπόφασιν ἀντικεῖσθαι ἢ ὡς εἰρησις. 8
 θατέρω μὲν δὴ ἐκ ἐνδέχεται· τί γὰρ μᾶλλον τῷ μεγάλῳ ἢ μικρῷ; ἀμ-
 φοῖν ἄρα ἀπόφασιν στερητική. διὸ καὶ πρὸς ἀμφοτέρω τὸ πότερον λέ- 9
 γεται, πρὸς δὲ θατέρω ἔ, οἷον πότερον μείζον ἢ ἴσον, ἢ πότερον ἴσον
 ἢ ἔλαττον· ἀλλ' αἰὶ τρία. ἔ στήρησις δὲ ἐξ ἀνάγκης· ἔ γὰρ πᾶν ἴσον 10
 ὃ μὴ μείζον ἢ ἔλαττον, ἀλλ' ἐν οἷς πέφκεν ἐκεῖνα. ἔτι δὴ τὸ ἴσον τὸ 11
 μήτε μέγα μήτε μικρόν, πεφυκὸς δὲ ἡ μέγα ἢ μικρόν εἶναι· καὶ ἀντίκειται
 ἀμφοῖν ὡς ἀπόφασιν στερητική, διὸ καὶ μεταξὺ εἰσι. καὶ τὸ μήτ' ἀγα- 12
 θὸν μήτε κακὸν ἀντίκειται ἀμφοῖν, ἀλλ' ἀνώνυμον· πολλαχῶς γὰρ λέγεται
 ἐκάτερον καὶ ἐκ ἑστιν ἐν τῷ δεκτικόν, ἀλλὰ μᾶλλον τὸ μήτε λευκὸν μήτε 13
 μέλαν. ἐν δὲ ὑδὲ τὶτο λέγεται, ἀλλ' ὠρισμένα πως τὰ χρώματα ἐφ'
 ὧν λέγεται στερητικῶς ἢ ἀπόφασιν αὐτῇ· ἀνάγκη γὰρ ἢ φαιὸν ἢ ὤχρον 14
 εἶναι ἢ τοιοῦτόν τι ἄλλο. ὥστε οὐκ ὀρθῶς ἐπιτιμῶσιν οἱ νομιζόντες
 ὁμοίως λέγεσθαι πάντα, ὥστε εἰσεσθαι ὑπόδηματος καὶ χειρὸς μεταξὺ τὸ 15
 μήτε ὑπόδημα μήτε χεῖρα, εἴπερ καὶ τὸ μήτε ἀγαθὸν μήτε κακὸν τοῦ
 ἀγαθοῦ καὶ τῷ κακῷ, ὡς πάντων ἐσομένε τινὸς μεταξὺ. ἐκ ἀνάγκης δὲ 15

§. 6. ἥμα] om. Ab. | αὐ] add. E. | βοηθεῖ] βοηθῶμα Ab. | φέσκουσι] πείσκουσι Ald.

§. 7. μεγάλην] καὶ μεγάλῳ T. | δὲ μεταξὺ] δὲ οὐδέμιν μεταξὺ Ab Ald. | ἑαυτῆς] καὶ τῇ Ab. | μεταξὺ] μεταξὺ τινος ἴσα ET.

§. 8. ὡς στήρησις] ὡς om. Fb.

§. 9. τρία· οὐ εἰρησις] τρία οὐ· εἰρησις T.

§. 11. ἢ μέγα] ἢ add. Ab. | ἀπόφασιν στερητική] εἰρησις στερητική Var. Lect. ap. Alex. 790, b, 12.

§. 12. μήτ' ἀγαθὸν μήτε κακὸν] μήτε κακὸν μήτ' ἀγαθὸν ET Ald.

§. 13. οὐδέ] οὐ ET. | τὰ χρώματα] om. Ab. | ἄλλο] ἄλλο ὠρισμένον Ab Ald. Bess.

§. 14. εἰσεσθαι] λέγεσθαι γρ. E. | εἴπερ] ἐπειπερ Ab Ald., quoniam, a Vet. | τῷ κακῷ] τοῦ om. Ab.

§. 15. εἰς αὐτὸν] εἰς καὶ αὐτὸν Bess.

- τοῦτο συμβαίνει. ἡ μὲν γὰρ ἀντικειμένων συναπόφασίς ἐστιν ὧν ἔστι
 16 μεταξύ τι καὶ διάστημά τι πέφυκεν εἶναι· τῶν δ' ἕκ ἐστι διαφορά· ἐν 1056 b
 ἄλλῃ γὰρ γένει ὧν αἱ συναποφάσεις, ὥστ' ἕκ ἐν τὸ ὑποκείμενον. 201 Br.

C a p. 6.

- 1 Ὅμοιως δὲ καὶ περὶ τῷ ἐνὸς καὶ τῶν πολλῶν ἀπορήσειεν ἂν τις.
 2 εἰ γὰρ τὰ πολλὰ τῷ ἐνὶ ἀπλῶς ἀντίκειται, συμβαίνει ἔνια ἀδύνατα. τὸ
 γὰρ ἐν ὀλίγον ἢ ὀλίγα ἔσται· τὰ γὰρ πολλὰ καὶ τοῖς ὀλίγοις ἀντίκειται.
 3 ἔτι τὰ δύο πολλά, εἴπερ τὸ διπλάσιον πολλαπλάσιον, λέγεται δὲ καὶ
 τὰ δύο διπλάσια· ὥστε τὸ ἐν ὀλίγον· πρὸς τί γὰρ πολλὰ τὰ δύο εἰ μὴ
 4 πρὸς ἐν τε καὶ τὸ ὀλίγον; οὐθὲν γάρ ἐστιν ἔλαττον. ἔτι ὡς ἐν μήκει
 τὸ μακρὸν καὶ βραχύ, ἔτως ἐν πλήθει τὸ πολὺ καὶ ὀλίγον, καὶ ὁ ἂν
 ἦ πολὺ καὶ πολλὰ, καὶ τὰ πολλὰ πολὺ. εἰ μὴ τι ἄρα διαφέρει ἐν
 5 συνεχεῖ εὐορίστῳ τὸ ὀλίγον, πληθὸς τι ἔσται. ὥστε τὸ ἐν πληθὸς τι,
 6 εἴπερ καὶ ὀλίγον· τῷτο δ' ἀνάγκη, εἰ τὰ δύο πολλά. ἀλλ' ἴσως τὰ
 πολλὰ λέγεται μὲν πως καὶ τὸ πολὺ, ἀλλ' ὡς διαφέρον, οἷον ὕδωρ πολὺ,
 7 πολλὰ δ' ὕ. ἀλλ' ὅσα διαιρετά, ἐν τέτοις λέγεται, ἔνα μὲν τρόπον ἔαν
 ἦ πληθος ἔχον ὑπεροχὴν ἢ ἀπλῶς ἢ πρὸς τι, καὶ τὸ ὀλίγον ὡσαύτως
 πληθος ἔχον ἔλλειψιν, τὸ δὲ ὡς ἀριθμὸς, ὁ καὶ ἀντίκειται τῷ ἐνὶ μόνον.
 8 ἔτως γὰρ λέγομεν ἐν ἢ πολλὰ, ὥσπερ εἴ τις εἴποι ἐν καὶ ἔνα ἢ λευκὸν
 9 καὶ λευκά, καὶ τὰ μεμετρημένα πρὸς τὸ μέτρον καὶ τὸ μετρητόν. οὕτως
 καὶ τὰ πολλαπλάσια λέγεται· πολλὰ γὰρ ἕκαστος ἀριθμὸς ὅτι ἔνα καὶ
 ὅτι μετρητὸς ἐν ἕκαστος, καὶ ὡς τὸ ἀντικείμενον τῷ ἐνὶ, οὐ τῷ ὀλίγῳ.

§. 1. ἀντίκειται] ἀντίκεινται ET Ald.

§. 3. πολλαπλάσιον] πολλ. καὶ ἔως Ald. | καὶ τὰ δύο] κατὰ τὰ δύο
 E Bess. Vet., κατὰ δύο T. | διπλάσια] om. ET. | καὶ τὸ ὀλίγον] καὶ πρὸς τὸ
 ὀλ. Ab Ald.

§. 4. ἔτι οἷς] ἔτι εἰ ὡς ET Ald. Bess. Vet. | καὶ ὀλίγον] καὶ τὸ ὀλί-
 γον T Ald. | ἐν συνεχεῖ] ἐπὶ συν. Fb Alex. 791, a, 24. | εὐορίστῳ] ἀορίστῳ
 T Ald. Alex. 791, a, 24., alteram lectionem sequuntur interpretes lat.

§. 5. τε] τε ἔσαι B, τε ἔξιν T Ald. | εἰ τὰ] ἢ τὰ Ald. | εἰ τὰ δύο] ἢ
 τὰ δύο Ald.

§. 6. μὲν πως] μὲν οἷς ET Ald. Bess. Vet.

§. 7. ἢ ἀπλῶς] ἢ om. Ab. | τὸ δὲ οἷς] τὸν δὲ (sc. τρόπον) ὡς scriben-
 dum existimat Casaub. | ὁ καὶ] καὶ om. T, ὅς καὶ γρ. Casaub.

§. 8. λευκά] λευκόν T.

§. 9. λέγεται] λέγεται πολλὰ Ab Ald. Bess. | ἕκαστος] ἕκαστος ὁ E. | ἔνα]
 ἐν ET Vet., ἐνός Ald. Diversum textum sequi videtur Bess., cujus haec est in-
 terpretatio: »multa namque unusquisque uno numerus, quia multa uno, et quia
 unusquisque mensurabilis.«

ἔτω μὲν ἔν ἐστι πολλά καὶ τὰ δύο, ὡς δὲ πλῆθος ἔχον ὑπεροχὴν ἢ 10
 πρὸς τι ἢ ἀπλῶς ἐκ ἐστίν, ἀλλὰ πρῶτον. ὀλίγα δ' ἀπλῶς τὰ δύο.
 205 B. πλῆθος γάρ ἐστιν ἑλλειψιν ἔχον πρῶτον. διὸ καὶ ἐκ ὁρθῶς ἀπέστη 11
 Ἀναξαγόρας εἰπὼν ὅτι ὅμῃ πάντα χρήματα ἦν ἄπειρα καὶ πλῆθει καὶ
 μικρότητι· εἶδει δ' εἰπεῖν ἀντὶ τῆ „καὶ μικρότητι“ καὶ ὀλιγότητι· οὐ γὰρ
 ἄπειρα, ἐπεὶ τὸ ὀλίγον οὐ διὰ τὸ ἐν, ὥσπερ τινὲς φασιν, ἀλλὰ διὰ τὰ
 δύο. ἀντίκειται δὲ τὸ ἐν καὶ τὰ πολλά τὰ ἐν ἀριθμοῖς ὡς μέτρον 12
 μετρητῶν· ταῦτα δὲ ὡς τὰ πρὸς τι, ὅσα μὴ καθ' αὐτὰ τῶν πρὸς τι.
 διέρεται δ' ἡμῖν ἐν ἄλλοις ὅτι διχῶς λέγεται τὰ πρὸς τι, τὰ μὲν ὡς 13
 1037^a ἐναντία, τὰ δ' ὡς ἐπιστήμη πρὸς ἐπιστητὸν, τῷ λίγισθαί τι ἄλλο πρὸς
 αὐτό. τὸ δὲ ἐν ἑλαττον εἶναι τινός, οἷον τοῖν δυοῖν, ἐθὲν κωλύει· οὐ 14
 γὰρ εἰ ἑλαττον καὶ ὀλίγον. τὸ δὲ πλῆθος οἷον γένος ἐστὶ τῷ ἀριθμῷ. 15
 ἐστὶ γὰρ ἀριθμὸς πλῆθος ἐν μετρητόν. καὶ ἀντίκειται πως τὸ ἐν καὶ 16
 ἀριθμός, ἔχ ὡς ἐναντίον, ἀλλ' ὥσπερ εἴρηται τῶν πρὸς τι ἐνια· ἢ γὰρ
 μέτρον, τὸ δὲ μετρητόν, ταύτῃ ἀντίκειται. διὸ ἔπᾶν δ' ἂν ἢ ἐν ἀριθμός
 ἐστίν, οἷον εἴ τι ἀδιαίρετόν ἐστιν. ὁμοίως δὲ λεγομένη ἢ ἐπιστήμη πρὸς 17
 τὸ ἐπιστητὸν ἔχ ὁμοίως ἀποδίδωσιν· δόξαι μὲν γὰρ ἂν μέτρον ἢ ἐπι- 18
 στήμη εἶναι, τὸ δ' ἐπιστητὸν τὸ μετρώμενον, συμβαίνει δ' ἐπιστήμην μὲν
 πᾶσαν ἐπιστητὸν εἶναι, τὸ δ' ἐπιστητὸν μὴ πᾶν ἐπιστήμην, ὅτι τρόπον
 τινὰ ἢ ἐπιστήμη μετρεῖται τῷ ἐπιστητῷ. τὸ δὲ πλῆθος οὔτε τῷ ὀλίγῳ 19
 ἐναντίον, ἀλλὰ τύτῳ μὲν τὸ πολὺ ὡς ὑπερέχον πλῆθος ὑπερεχομένῳ
 πλῆθει, ἔτε τῷ ἐνὶ πάντως· ἀλλὰ τὸ μὲν ὥσπερ εἴρηται, ὅτι διαιρε- 20
 τὸν τὸ δ' ἀδιαίρετον, τὸ δ' ὡς πρὸς τι, ὥσπερ ἢ ἐπιστήμη ἐπιστητῷ
 ἐὰν ἢ ἀριθμός· τὸ δ' ἐν μέτρον.

§. 11. καὶ] om. ETFd. | ἀπέστη] ἂν εἴη (x fuerit dicens) Bess. | ἐπεὶ
 τὸ ὀλίγον] ἐπὶ τὸ ὅλ. Sepulv.

§. 12. δὴ] δι T. Deinde post ἀντίκ. δὴ Ald. addit καὶ οὕτως· ἀντίκειται
 δὴ. | ἐν καὶ — ἐν ἀριθμοῖς] ἐν τοῖς πολλοῖς ET Vet. Aldina nostrum textum
 exhibet, praeterquam quod post ἀριθμοῖς addit ἐν τὸ τοῖς πολλοῖς. | ταῦτα] τὰ
 ET. | ὅσα — πρὸς τι] om. B.

§. 13. διέρεται — πρὸς τι] om. T. | τῷ] τὸ T. | αὐτό] αὐτά Ald.

§. 15. οἷον] οἷον ὡς ETFd Ald.

§. 16. οἷχ ὡς] οἷχ ὅ T. | ἢ γὰρ μέτρον] ἢ γὰρ τὸ μὲν μέτρον corri-
 gendum esse suspicatur Casaub. Et Bessario quidem ita vertit: «quatenus enim
 hoc quidem mensura.»

§. 18. ἐπιστητὸν] ἐπιστητὴν B.

§. 19. τέτῳ] τέτῳ T. | ὑπερέχον] ὑπάρχον Ald. | πλῆθει] τῷ πλῆθει T.

§. 20. μέν] μὲν ἔν B. | τὸ δ' ἀδιαίρετον] δ' om. E.

Cap. 7.

- 1 Ἐπεὶ δὲ τῶν ἐναντίων ἐνδέχεται εἶναι τι μεταξὺ καὶ ἐνίων ἔστιν, 206 Bc.
 ἀνάγκη ἐκ τῶν ἐναντίων εἶναι τὰ μεταξὺ· πάντα γὰρ τὰ μεταξὺ ἐν τῷ
 2 αὐτῷ γένει ἐστὶ καὶ ὧν ἐστὶ μεταξὺ. μεταξὺ μὲν γὰρ ταῦτα λέγομεν
 εἰς ὅσα μεταβάλλειν ἀνάγκη πρότερον τὸ μεταβάλλον· οἷον ἀπὸ τῆς
 ὑπάτης ἐπὶ τὴν στήτην εἰ μεταβαίνοι τῷ ὀλιγίστῳ, ἤξει πρότερον εἰς τὴν
 μεταξὺ φθόγγους, καὶ ἐν χρώμασιν εἰ ἤξει ἐκ τοῦ λευκοῦ εἰς τὸ μέλαν,
 πρότερον ἤξει εἰς τὸ φοινικῆν καὶ θαιὸν ἢ εἰς τὸ μέλαν· ὁμοίως δὲ
 3 καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων. μεταβάλλειν δ' ἐξ ἄλλου γένους εἰς ἄλλο γένος οὐκ
 4 ἔστιν ἀλλ' ἢ κατὰ συμβεβηκός, οἷον ἐκ χρώματος εἰς σχῆμα. ἀνάγκη
 ἄρα τὰ μεταξὺ καὶ αὐτοῖς καὶ ὧν μεταξὺ εἰσιν ἐν τῷ αὐτῷ γένει εἶναι.
 5 ἀλλὰ μὴν πάντα γε τὰ μεταξὺ ἐστὶν ἀντικειμένων τιτῶν· ἐκ τούτων
 6 γὰρ μόνων καθ' αὐτὰ ἔστι μεταβάλλειν. διὸ ἀδύνατον εἶναι μεταξὺ μὴ
 7 ἀντικειμένων· εἴη γὰρ ἂν μεταβολὴ καὶ μὴ ἐξ ἀντικειμένων. τῶν δ'
 ἀντικειμένων ἀντιφάσεως μὲν οὐκ ἔστι μεταξὺ· τὺτο γὰρ ἔστιν ἀντίφασις,
 ἀντίθεσις ἥς ὅτῳ ὁ ἄτερον μόνον πάρεσιν, οὐκ ἐχούσης ὅθιν μεταξὺ.
 τῶν δὲ λοιπῶν τὰ μὲν πρὸς τι, τὰ δὲ στέρησις, τὰ δ' ἐναντία ἐστίν.
 8 τῶν δὲ πρὸς τι ὅσα μὴ ἐναντία, οὐκ ἔχει μεταξὺ. αἵτιον δ' ὅτι οὐκ
 ἐν τῷ αὐτῷ γένει ἐστίν. τί γὰρ ἐπιστήμης καὶ ἐπιστητῶ μεταξὺ; ἀλλὰ 1057 b
 9 μέγας καὶ μικρῷ. εἰ δ' ἐστὶν ἐν ταυτῷ γένει τὰ μεταξὺ, ὥσπερ διέ-
 δεικται, καὶ μεταξὺ ἐναντίων, ἀνάγκη αὐτὰ συγκεῖσθαι ἐκ τούτων τῶν
 10 ἐναντίων. ἢ γὰρ ἔσται τι γένος αὐτῶν ἢ οὐθέν. καὶ εἰ μὲν γένος ἔσαι
 ὅτως ὥς εἶναι πρότερόν τι τῶν ἐναντίων, αἱ διαφοραὶ πρότεραι ἐναντίαι 207 Bc.
 ἔσονται αἱ ποιήσασαι τὰ ἐναντία, εἶδη ὡς γένος· ἐκ γὰρ τῶ γένους καὶ τῶν
 11 διαφορῶν τὰ εἶδη. οἷον εἰ τὸ λευκὸν καὶ μέλαν ἐναντία, ἔστι δὲ τὸ μὲν
 διακριτικὸν χρῶμα τὸ δὲ συγκριτικὸν χρῶμα, αὐταὶ αἱ διαφοραὶ τὸ δια-

§. 1. εἶναι τι] τι om. T. B. | εἶναι τὰ] τὰ om. T.

§. 2. εἰς ὅσα] εἰς ἃ T. | ἀνάγκη πρότερον] πρότερον ἀνάγκη ET Ald. | ὀλιγίστῳ] ὀλίγιστον λόγῳ ET Vct, ὀλίγον χρόνον Ald.

§. 4. καὶ αὐτοῖς] καὶ om. A. B., καὶ αὐτοῖς Ald.

§. 5. μόνων] μόνον A. | καθ' αὐτὰ] καθ' αὐτὸ Ald.

§. 7. ἀντίθεσις ἥς] ἀντίθεσις καὶ ἥς Ald. | μόνον ὁ ἄτερον] ὁ ἄτερον μόνον Ald. | οὐκ ἐχούσης] οὐκ om. Ald. | μεταξὺ] post μεταξὺ Ald. addit ἥς ὅτῳ ὁ ἄτερον μόνον ὅν τὸ καὶ ἢ τὸ οὐ πάρεσιν οὐ ἐχούσης ὅθιν μεταξὺ.

§. 8. οὐκ ἔχει] οὐ ἔχει τὰ E.

§. 9. ἀνάγκη αὐτὰ] ἀνάγκη καὶ αὐτὰ Ald.

§. 10. πρότεραι] πρότερον ET. | εἶδη] εἶδε Ald. | γένος ἐκ] γένος· εἰ T.

§. 11. ἐναντία] ἐναντία ET. | ὥστε ταῦτα — πρότερον] om. T. | πρότερον] πρότερον E.

κριτικὸν καὶ συγκριτικὸν πρότεραι· ὥστε ταῦτα ἐναντία ἀλλήλοις πρότερα.
 ἀλλὰ μὴν τὰ γ' ἐναντίως διαφέροντα μᾶλλον ἐναντία, καὶ τὰ λοιπὰ καὶ τὰ 12
 μεταξὺ ἐκ τοῦ γένους ἔσται καὶ τῶν διαφορῶν· οἷον ὅσα χρώματα τοῦ 13
 λευκοῦ καὶ μελανός· ἔστι μεταξὺ, ταῦτα δεῖ ἐκ τῷ γένους λήγεσθαι (ἔστι
 δὲ γένος τὸ χρῶμα) καὶ ἐκ διαφορῶν τινῶν. αὐταὶ δ' οὐκ ἔσονται τὰ 14
 πρῶτα ἐναντία· εἰ δὲ μὴ ἔσται ἕκαστον ἢ λευκὸν ἢ μέλαν. ἔτεροι ἄρα·
 μεταξὺ ἄρα τῶν πρώτων ἐναντίων αὐταὶ ἔσονται. αἱ πρώται δὲ δια-
 φοραὶ τὸ διακριτικὸν καὶ συγκριτικόν. ὥστε ταῦτα πρῶτα ζητητέον ὅσα 15
 ἐναντία μὴ ἐν γένει, ἐκ τίνος τὰ μεταξὺ αὐτῶν. ἀνάγκη γὰρ τὰ ἐν
 ταύτῃ γένει ἐκ τῶν ἀσυνθέτων τῷ γένει συγκεῖσθαι ἢ ἀσύνθετα εἶναι.
 τὰ μὲν οὖν ἐναντία ἀσύνθετα ἐξ ἀλλήλων, ὥστ' ἀρχαί· τὰ δὲ μεταξὺ 16
 ἢ πάντα ἢ οὐθέν. ἐκ δὲ τῶν ἐναντίων γίγνεται τι, ὥστ' ἔσται μεταβολή 17
 εἰς τοῦτο πρὶν ἢ εἰς αὐτά· ἑκάτερος γὰρ καὶ ἥττον ἔσται καὶ μᾶλλον.
 μεταξὺ ἄρα ἔσται καὶ τῷτο τῶν ἐναντίων. καὶ τᾶλλα ἄρα πάντα σύν- 18
 θετα τὰ μεταξὺ· τὸ γὰρ τῷ μὲν μᾶλλον τῷ δ' ἥττον σύνθετόν πως ἐξ
 ἐκείνων ὧν λέγεται εἶναι τοῦ μὲν μᾶλλον τῷ δ' ἥττον. ἐπεὶ δ' ἐκ ἑξιν 19
 ἔτερα πρότερα ὁμογενῇ τῶν ἐναντίων, ἅπαντ' ἂν ἐκ τῶν ἐναντίων εἴῃ
 τὰ μεταξὺ. ὥστε καὶ τὰ κάτω πάντα, καὶ τὰναντία καὶ τὰ μεταξὺ,
 ἐκ τῶν πρώτων ἐναντίων ἔσονται. ὅτι μὲν ἦν τὰ μεταξὺ ἐν τε ταύτῃ 20
 208 Br. γένει πάντα καὶ μεταξὺ ἐναντίων καὶ σύγκειται ἐκ τῶν ἐναντίων ἅπαν-
 τα, δῆλον.

Cap. 8.

Τὸ δ' ἕτερον τῷ εἶδει τινός τι ἕτερόν ἐστι, καὶ δεῖ τῷτο ἀμφοῖν 1
 ὑπάρχειν· οἷον εἰ ζῶον ἕτερον τῷ εἶδει, ἄμφω ζῶα. ἀνάγκη ἄρα ἐν 2
 γένει τῷ αὐτῷ εἶναι τὰ ἕτερα τῷ εἶδει. τὸ γὰρ τοιοῦτον γένος καλῶ,
 1038 a ἢ ἄμφω ἐν ταύτῳ λέγεται, μὴ κατὰ συμβεβηκὸς ἔχον διαφοράν, εἴθ' ὥς

§. 12. ἐναντίως] ἐναντία Ald.

§. 13. χρώματα] χρώματος T. | δεῖ ἐκ τῷ δὴ ἐκ τε τῷ T, δεῖ ἐκ τε τῷ Ald.

§. 14. ἄρα τῶν] ἄρα om. T. | αἱ πρώται δὲ] γρ. καὶ χωρὶς τοῦ „διε-
 σινδύσμεν, ἵνα εἴσωμεν μέγεθος τοῦ διαφοραὶ margo E.

§. 15. ὥς] καὶ ὥς T.

§. 16. ὥς' ἀρχαί] »propterea quod principia sunt Bess.

§. 18. τὰ μεταξὺ] τὰ om. T. | πως ἐξ] πῶς δ' ἐξ T.

§. 19. δ' ἕκ] οὖν οὐκ E.

§. 20. ἅπαντα] πάντα ET.

§. 1. εἰ ζῶον] εἰ ζῶον Bess.

§. 2. ἄρα] καὶ Ab. | τοιοῦτον] τοιοῦτο E. | ᾧ] ὃ ET. | εἴτ' ἄλλως]
 εἴθ' ὥς ἄλλως Ab Ald.

- 3 ὕλη ὃν εἴτ' ἄλλως. ἡ μόνον γὰρ δεῖ τὸ κοινὸν ὑπάρχειν, οἷον ἄμφω
ζῶα, ἀλλὰ καὶ ἕτερον ἐκατέρῳ τοῦτο αὐτὸ τὸ ζῶον, οἷον τὸ μὲν
ἵππον τὸ δὲ ἄνθρωπον. διὰ τῆς τοῦ κοινὸν ἕτερον ἀλλήλων ἐστὶ τῷ
4 εἶδει. ἔσται δὲ καθ' αὐτὰ τὸ μὲν τοιονδί ζῶον τὸ δὲ τοιονδί, οἷον τὸ
μὲν ἵππος τὸ δ' ἄνθρωπος. ἀνάγκη ἄρα τὴν διαφορὰν ταύτην ἑτερό-
5 τητα τῷ γένει εἶναι. λέγω γὰρ γένος διαφορὰν ἑτερότητα ἢ ἕτερον ποιεῖ
6 τοῦτο αὐτό. ἐναντίωσις τοῖνον ἔσται αὕτη. δηλὸν δὲ καὶ ἐκ τῆς ἐπα-
γωγῆς. πάντα γὰρ διαιρεῖται τοῖς ἀντικειμένοις, καὶ ὅτι τὰ πάντα ἐν
7 ταύτῳ γένει, δεδεικται ἢ γὰρ ἐναντιότης ἢ διαφορὰ τελεία. ἢ δὲ δια-
φορὰ ἢ εἶδει πᾶσα τινός τι· ὥστε τοῦτο τὸ αὐτὸ τε καὶ γένος ἐπ'
8 ἀμφοῖν. διὸ καὶ ἐν τῇ αὐτῇ συστοιχίᾳ πάντα τὰ ἐναντία τῆς κατηγορίας,
ὅσα εἶδει διάφορα καὶ μὴ γένει, ἑτέρω τε ἀλλήλων μάλιστα· τελεία γὰρ
ἢ διαφορὰ, καὶ ἅμα ἀλλήλοις ἢ γίγνεται. ἢ ἄρα διαφορὰ ἐναντιώσις
9 ἐστίν. τοῦτο ἄρα ἐστὶ τὸ ἑτέροις εἶναι τῷ εἶδει, τὸ ἐν ταύτῳ γένει
10 ὄντα ἐναντίωσιν ἔχειν ἄτομα ὄντα. ταῦτά δὲ τῷ εἶδει, ὅσα μὴ ἔχει
ἐναντίωσιν ἄτομα ὄντα· ἐν γὰρ τῇ διαιρέσει καὶ ἐν τοῖς μεταξὺ γίγνον-
11 ται ἐναντιώσεις πρὶν εἰς τὰ ἄτομα ἐλθεῖν. ὥστε φανερόν ὅτι πρὸς τὸ
καλέμενον ὃν γένος οὔτε ταῦτὸν ἄτε ἕτερον τῷ εἶδει ἑθὲς ἐστὶ τῶν ὡς 209 Br.
12 γένος εἰδῶν προσηκόντων· ἢ γὰρ ὕλη ἀποφάσει δηλῆται, τὸ δὲ γένος
ὕλη οὐ λέγεται γένος, μὴ ὡς τὸ τῶν Ἡρακλειδῶν, ἀλλ' ὡς τὸ ἐν τῇ
φύσει, ἡδὲ πρὸς τὰ μὴ ἐν ταύτῳ γένει, ἀλλὰ διοίσει τῷ γένει ἐκείνων,
13 εἶδει δὲ τῶν ἐν ταύτῳ γένει. ἐναντίωσιν γὰρ ἀνάγκη εἶναι τὴν δια-
φορὰν ἢ διαφέρει εἶδει· αὕτη δ' ὑπάρχει τοῖς ἐν ταύτῳ γένει ἅσι μόνοις.

§. 3. διὰ] διὸ *Ab* Vet. Bess. (square hoc communes). | ἕτερον] ἕτερα
Camot. Sylb.

§. 4. καθ' αὐτὰ] καθ' αὐτό *ET* Ald. | τοιονδί] τοῖον τὸ *T*. | ἀνάγκη
— γένος εἶναι] om. *T*.

§. 6. δὲ καὶ] καὶ om. *Ab* Ald.

§. 7. ἢ δὲ διαφορὰ ἢ εἶδει πᾶσα τινός τι] γρ. καὶ ὅτως· „ἢ δὲ δια-
φορὰ ἢ τέλειος τινός τι“ *E*.

§. 9. ἄρα] γὰρ *ET* Ald. Bess. Vet. | ἑτέροις] ἕτερον Ald. | τὸ ἐν]
τῷ ἐν *T*.

§. 10. ταῦτά — ἄτομα ὄντα] om. *T*.

§. 11. ὄν] om. *E*. | προσηκόντων] προσηκόντως *E*.

§. 12. οὐ] ὃ *TAb* Vet., ὃ οὐ Ald. | ἀλλ' ὡς] ἀλλ' ἢ ὡς Ald. | τὸ ἐν τῇ]
τὸ om. *ET*. | ἐκείνων] ἐκεῖνα *Ab*. | τῶν ἐν] τὰ ἐν *TAb* Ald.

§. 13. διαφέρει] διαφέρειν *T*. | ταύτῳ] ταύτῳ τῷ Ald.

C a p. 9.

Ἀπορήσει δ' ἂν τις διὰ τί γυνή ἀνδρὸς ἢ εἶδει διαφέρει, ἐναντίῳ 1
 τῷ θήλειοι καὶ τῷ ἄρρενος ὄντος, τῆς δὲ διαφορᾶς ἐναντιώσεως· οὐδὲ
 ζῶον θήλυ καὶ ἄρρεν ἕτερον τῷ εἶδει, καίτοι καθ' αὐτὸ τῷ ζῷ αὐτῇ
 ἢ διαφορὰ καὶ ἢ ὡς λευκότης ἢ μελανία, ἀλλ' ἢ ζῶον καὶ τὸ θήλυ 2
 καὶ τὸ ἄρρεν ὑπάρχει. ἔστι δ' ἡ ἀπορία αὕτη σχεδὸν ἢ αὐτὴ καὶ διὰ
 τί ἢ μὲν ποιεῖ τῷ εἶδει ἕτερα ἐναντιώσεις, ἢ δ' οὐ, οἷον τὸ πεζὸν καὶ
 τὸ πτερωτόν, λευκότης δὲ καὶ μελανία ἔ. ἢ ὅτι τὰ μὲν οἰκεῖα πάθη
 1038^b τῷ γένους, τὰ δ' ἥττον; καὶ ἐπειδὴ ἔστι τὸ μὲν λόγος τὸ δ' ὕλη, ὅσαι 3
 μὲν ἐν τῷ λόγῳ εἰσὶν ἐναντιότητες εἶδει ποιῶσι διαφοράν, ὅσαι δ' ἐν τῷ
 συνειλημμένῳ τῇ ὕλῃ οὐ ποιῶσιν. διὸ ἀνθρώπου λευκότης ἢ ποιεῖ ὕδὲ 4
 μελανία, ὕδὲ τῷ λευκῷ ἀνθρώπου ἐστὶ διαφορὰ κατ' εἶδος πρὸς μίλανα
 ἀνθρώπων, οὐδ' ἂν ὄνομα ἐν τεθῇ. ὡς ὕλη γὰρ ὁ ἀνθρώπος, ἢ ποιεῖ 5
 δὲ διαφοράν ἢ ὕλη· οὐκ ἀνθρώπου γὰρ εἶδη εἰσὶν οἱ ἄνθρωποι διὰ τῆτο,
 καίτοι ἕτεραι αἱ σάρκες καὶ τὰ ὅσα ἐξ ὧν ὅδε καὶ ὅδε· ἀλλὰ τὸ σύνολον 6
 ἕτερον μὲν, εἶδει δ' ἢ ἕτερον, ὅτι ἐν τῷ λόγῳ ἢ εἰς ἐναντιώσεις· τῷτο
 δ' ἔστι τὸ ἔσχατον ἄτομον. ὁ δὲ Καλλίας ἐστὶν ὁ λόγος μετὰ τῆς ὕλης· 7
 210^{Br} καὶ ὁ λευκὸς δὲ ἀνθρώπος ὅτι Καλλίας λευκός· κατὰ συμβεβηκὸς ἢ
 ὁ ἀνθρώπος λευκός. οὐδὲ χαλκὸς δὲ κύκλος καὶ ξύλινος, ὕδὲ τρίγωνον 8
 χαλκῶν καὶ κύκλος ξύλινος, οὐ διὰ τὴν ὕλην εἶδει διαφέρουσιν, ἀλλ' ὅτι
 ἐν τῷ λόγῳ ἐνεστὶν ἐναντιώσεις. πότερον δ' ἢ ὕλη ἢ ποιεῖ ἕτερα τῷ εἶδει, 9
 οὐσά πως ἑτέρα, ἢ ἔστιν ὡς ποιεῖ; διὰ τί γὰρ ὁδὶ ὁ ἵππος τουδὲ ἀν-
 θρώπου ἕτερος τῷ εἶδει; καίτοι σὺν τῇ ὕλῃ οἱ λόγοι αὐτῶν. ἢ ὅτι 10
 ἐνεστὶν ἐν τῷ λόγῳ ἐναντιώσεις; καὶ γὰρ τοῦ λευκοῦ ἀνθρώπου καὶ μέ-
 λαντος ἵππου. καὶ ἐστὶ γε εἶδει, ἀλλ' ἢ ὁ μὲν λευκὸς ὁ δὲ μέλας, 11

§. 1. τις] om. T. [γυνή ἀνδρὸς] ἀνδρὸς γυνή A^b Ald. | καθ' αὐτό] καθ' αὐτά A^b. | λευκότης] ἢ λευκ. A^b Ald.

§. 3. καὶ] ἢ E, om. T. | ἐστὶ] om. Ald.

§. 5. ἢ] ὕδιν A^b. | εἶδη] εἶδει T, ὕλη A^b, ἢ ὕλη Ald.

§. 6. τὸ ἔσχατον] om. Ald., τὸ om. ET.

§. 7. ἀνθρώπος λευκός] λευκός om. A^b.

§. 8. οὐδ' ἔ] οὐδ' ὁ ET Ald. | κύκλος ξύλινος] ξύλινος κύκλος T. Porro Syll. haec adnotat: «comma istud καὶ κύκλος ξύλινος agnoscit etiam Bessarionis versio; alioqui existimavit aliquis legendum καὶ τρίγωνον ξύλινον: ut scilicet idem in utroque commate sit substantivum, sicut in praecedentibus.» | ἐναντιώσεις] ἐναντιότης Ald.

§. 9. οὐ ποιεῖ] οὐ om. ET. | πως] ἀπλῶς rec. E. | ἑτέρα] om. T et pr. E. | ὁδὶ] ὅδε A^b Ald.

§. 10. μέλανος] om. A^b.

§. 11. ὁμοῖως] ὁμοίως Ald.

- 12 ἐπεὶ καὶ εἰ ἄμω λευκὰ ἦν, ὅμως ἂν ἦν εἶδει ἕτερα. τὸ δὲ ἄρρεν καὶ
 θῆλυ τῷ ζώον οἰκεία μὲν πάθῃ, ἀλλ' ἔκαστον κατὰ τὴν ὑσίαν ἀλλ' ἐν τῇ ὕλῃ
 καὶ τῷ σώματι. διὸ τὸ αὐτὸ σπέρμα θῆλυ ἢ ἄρρεν γίγνεται παθόν
 13 τι πάθος. τί μὲν ἔστι τὸ τῷ εἶδει ἕτερον εἶναι, καὶ διὰ τί τὰ μὲν
 διαφέρει εἶδει τὰ δ' οὐ, εἴρηται.

C a p. 10.

- 1 Ἐπειδὴ δὲ τὰ ἐναντία ἕτερα τῷ εἶδει, τὸ δὲ φθαρτὸν καὶ τὸ ἀφθαρ-
 τον ἐναντία (ζήρσις γὰρ ἀδυναμία διωρισμένη), ἀνάγκη ἕτερον εἶναι
 2 τῷ γένει τὸ φθαρτὸν καὶ τὸ ἀφθαρτον. νῦν μὲν οὖν ἐπ' αὐτῶν εἰρή-
 καμεν τῶν καθόλου ὀνομάτων, ὥστε δοξίειν ἂν οὐκ ἀναγκαῖον εἶναι
 3 καὶ μέλαν. τὸ γὰρ αὐτὸ ἐνδέχεται εἶναι καὶ ἄμα, εἴαν ἢ τῶν καθόλου,
 ὥσπερ ὁ ἄνθρωπος εἴη ἂν καὶ λευκός, καὶ μέλας, καὶ τῶν καθ' ἑκάστον
 εἴη γὰρ ἂν μὴ ἄμα ὁ αὐτὸς λευκός καὶ μέλας. καίτοι ἐναντίον τὸ
 4 λευκὸν τῷ μέλανι. ἀλλὰ τῶν ἐναντίων τὰ μὲν κατὰ συμβεβηκὸς ὑπάρχει
 ἐνίοις, ὅσον καὶ τὰ νῦν εἰρημέα καὶ ἄλλα πολλά, τὰ δὲ ἀδύνατον, ὡς ^{211 Br.}
 5 ἐστὶ καὶ τὸ φθαρτὸν καὶ τὸ ἀφθαρτον· οὐδὲν γὰρ ἐστὶ φθαρτὸν κατὰ ^{1059 a}
 συμβεβηκός· τὸ μὲν γὰρ συμβεβηκός ἐνδέχεται μὴ ὑπάρχειν, τὸ δὲ φθα-
 6 ρτὸν τῶν ἐξ ἀνάγκης ὑπαρχόντων ἐστὶν οἷς ὑπάρχει· ἢ ἐστὶ ταὐτὸ καὶ
 ἐν φθαρτὸν καὶ ἀφθαρτον, εἰ ἐνδέχεται μὴ ὑπάρχειν αὐτῷ τὸ φθαρτόν.
 ἢ τὴν ὑσίαν ἄρα ἢ ἐν τῇ ὑσίᾳ ἀνάγκη ὑπάρχειν τὸ φθαρτὸν ἐκάστω
 7 τῶν φθαρτῶν. ὁ δ' αὐτὸς λόγος καὶ περὶ τῷ ἀφθάρτῳ· τῶν γὰρ ἐξ
 ἀνάγκης ὑπαρχόντων ἄμω. ἢ ἄρα καὶ καθὼ πρῶτον τὸ μὲν φθαρτὸν
 8 τὸ δ' ἀφθαρτον, ἔχει ἀντίθεσιν, ὥστε ἀνάγκη γένει ἕτερα εἶναι. φανερόν
 τοίνυν ὅτι ἐκ ἐνδέχεται εἶναι εἶδη τοιαῦτα οἷα λέγουσί τινες· ἔσαι γὰρ
 9 καὶ ἄνθρωπος ὁ μὲν φθαρτὸς ὁ δ' ἀφθαρτος. καίτοι τῷ εἶδει ταῦτα

§. 13. τί] ὅτι E.

§. 1. ἐπειδὴ] ἐπεὶ Ald. | τὸ δὲ] δὲ om. Ab. | τὸ ἀφθαρτον] τὸ om.
 Ab. | ἀδυναμία] ἀδυναμία Ald. | τὸ ἀφθαρτον] τὸ om. Ab.

§. 2. οὖν] om. T. | ὥς] ὡς δι E Ab Vet.

§. 3. εἴη ἂν] ἂν εἴη T. | καθ' ἑκάστον] καθ' ἑκάστον T Ald. Vetus
 interpres ita vertit: vet non simul singularium: erit enim non simul albus idem
 et niger, a quasi legerit καὶ τῶν καθ' ἑκάστον μὴ ἄμα· εἴη γὰρ κτλ. | καίτοι:]
 καὶ τὸ T.

§. 6. καὶ ἔν] καὶ om. Ab Ald.

§. 7. ὁ δ' αὐτὸς] ὁ αὐτὸς δὲ Ab Ald. | ἢ ἄρα] ἢ ἄρα Ald. | γίγνεται
 ἕτερα] γίγνεται ἕτερα T.

§. 8. γὰρ καὶ] καὶ om. ET Vet., γὰρ τὸ Ald.

§. 9. γίγνεται ἕτερα] γίγνεται εἶδη T.

λέγεται εἶναι τὰ εἶδη τοῖς τοῖς καὶ ἔχ' ὁμώνυμα· τὰ δὲ γένει ἑτερα
πλείων διέσκηκεν ἢ τὰ εἶδη.

LIBER XI. (Κ)

Cap. 1.

Ἵτι μὲν ἡ σοφία περὶ ἀρχὰς ἐπιστήμη τίς ἐστι, δῆλον ἐκ τῶν πρώ- 1
των ἐν οἷς διηπόρηται πρὸς τὰ ὑπὸ τῶν ἄλλων εἰρημένα περὶ τῶν ἀρχῶν·
ἀπορήσει δ' ἂν τις πότερον μίαν ὑπολαβεῖν εἶναι δεῖ τὴν σοφίαν ἐπι-
στήμην ἢ πολλὰς. εἰ μὲν γὰρ μίαν, μία γ' ἐστὶν ἀπὸ τῶν ἐναντίων· αἱ 2
δ' ἀρχαὶ οὐκ ἐναντία. εἰ δὲ μὴ μία, ποίας δεῖ θεῖναι ταύτας; ἔτι 3
ταῖς ἀποδεικτικαῖς ἀρχαῖς θεωρῆσαι μιᾶς ἢ πλείονων; εἰ μὲν γὰρ μιᾶς,
212 Bc τί μᾶλλον ταύτης ἢ ὁποιασῶν; εἰ δὲ πλείονων, ποίας δεῖ ταύτας θεῖναι;
ἔτι πότερον πασῶν τῶν οὐσιῶν ἢ οὐ; εἰ μὲν γὰρ μὴ πασῶν, ποίων 4
χαλεπὸν ἀποδοῦναι· εἰ δὲ πασῶν μία, ἄδηλον πῶς ἐνδέχεται πλείονων
τὴν αὐτὴν ἐπιστήμην εἶναι. ἔτι πότερον περὶ τὰς οὐσίας μόνον ἢ καὶ 5
τὰ συμβεβηκότα ἀποδείξεις ἐστίν; εἰ γὰρ περὶ γε τὰ συμβεβηκότα ἀπό-
δειξις ἐστίν, περὶ τὰς οὐσίας οὐκ ἐστίν. εἰ δ' ἐτέρα, τίς ἐκάτερα καὶ 6
ποτέρα σοφία; ἡ μὲν γὰρ ἀποδεικτικὴ σοφία ἡ περὶ τὰ συμβεβηκότα,
ἡ δὲ περὶ τὰ πρῶτα ἢ τῶν οὐσιῶν. ἀλλ' ἡδὲ περὶ τὰς ἐν τοῖς φυσικοῖς 7
εἰρημένας αἰτίας τὴν ζητουμένην ἐπιστήμην θετέον. ὅτε γὰρ περὶ τὸ ἦ 8
ἔνεκεν· τοιούτων γὰρ τάχαθόν, τῷτο δ' ἐν τοῖς πρακτοῖς ὑπάρχει καὶ
τοῖς οὖσιν ἐν κινήσει· καὶ τῷτο πρῶτον κινεῖ (τοιούτων γὰρ τὸ τέλος), τὸ 9
1059 b πότερόν ποτε περὶ τὰς αἰσθητὰς οὐσίας ἐστὶν ἡ ζητουμένη νῦν ἐπιστήμη
ἡ ἦ, περὶ δὲ τινος ἐτέρας. εἰ γὰρ περὶ ἄλλας, ἡ περὶ τὰ εἶδη εἴη ἂν 10

§. 1. τίς ἐστίν] τις om. ET Vet.

§. 2. μία γ'] μία δ' ET Ald. Vet.

§. 3. θεῖναι] τιθεῖναι Ab.

§. 4. ἄδηλον] ἀδηλον ἀποδοῦναι T.

§. 5. ἀπόδειξις ἐστίν] add. E Vet. | περὶ γε] γε om. ET. | περὶ τὰς] περὶ δὲ τὰς T.

§. 6. ἡ περὶ τὰ] ἡ om. Ab. | ἡ τῶν] ἡ τῶν T.

§. 7. ζητουμένην] ἐπιζητουμένην ET Ab Ald.

§. 8. οὐ ἔνεκεν] ἔνεκεν τινός AB. | πρακτοῖς] πρακτικοῖς Ab Ald.

§. 10. ὅτι οὐκ ἐστίν] διότι οὐκ ἐστίν Ab.

- 11 ἡ περὶ τὰ μαθηματικά. τὰ μὲν ἔν εἶδη ὅτι οὐκ ἔστι, δηλον. ὁμως δ' ἀπορίαν ἔχει, κἂν εἴηαι τις αὐτὰ θῆ, διὰ τί ποτ' ἔχ ὥσπερ ἐπὶ τῶν
 12 μαθηματικῶν, οὕτως ἔχει καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὧν ἔστιν εἶδη. λέγω δ' ὅτι τὰ μαθηματικά μὲν μεταξὺ τε τῶν εἰδῶν τιθέασιν καὶ τῶν αἰσθητῶν οἷον τρίτα τινὰ παρὰ τὰ εἶδη τε καὶ τὰ δεῦρο· τρίτος δ' ἄνθρωπος
 13 ἔκ ἔστιν οὐδ' ἵππος παρ' αὐτόν τε καὶ τὴν καθ' ἑκαστον. εἰ δ' αὖ μὴ ἔσιν ὡς λέγῃσι, περὶ ποῖα θετέον πραγματεύεσθαι τὸν μαθηματικόν; ἢ γὰρ δὴ περὶ τὰ δεῦρο· τῶν γὰρ ἑθὲν ἔστιν οἷον αἱ μαθηματικαὶ
 14 ζητοῦσαι τῶν ἐπιστημῶν. ἔδὲ μὴν περὶ τὰ μαθηματικὰ ἡ ζητούμενη εὔν 213 Be. ἔστιν ἐπιστήμη· χωριστὸν γὰρ αὐτῶν οὐθέν. ἀλλ' ἔδὲ τῶν αἰσθητῶν
 15 ἑσίων· φθαρταὶ γάρ. ὅλως δ' ἀπορήσειε τις ἂν ποίας ἔσιν ἐπιστήμης
 16 τὸ διαπορῆσαι περὶ τῆς τῶν μαθηματικῶν ὕλης. ἔτε γὰρ τῆς φυσικῆς, διὰ τὸ περὶ τὰ ἔχοντα ἐν αὐτοῖς ἀρχὴν κινήσεως καὶ στάσεως τὴν τοῦ φυσικῆ πάσαν εἶναι πραγματείαν, ἔδὲ μὴν τῆς σκοπούσης περὶ ἀποδείξεώς τε καὶ ἐπιστήμης· περὶ γὰρ αὐτὸ τῦτο τὸ γένος τὴν ζήτησιν ποιεῖται.
 17 λείπεται τοίνυν τὴν προκειμένην φιλοσοφίαν περὶ αὐτῶν τὴν σκέψιν ποιῆσθαι. διαπορήσειε δ' ἂν τις εἰ δεῖ θεῖναι τὴν ζητούμενην ἐπιστήμην περὶ τὰς ἀρχὰς τὰ καλύμενα ὑπὸ τινων στοιχείων· ταῦτα δὲ
 19 πάντες ἐνυπάρχοντα τοῖς σενθέτοις τιθέασιν. μᾶλλον δ' ἂν δόξειε τῶν καθόλου δεῖν εἶναι τὴν ζητούμενην ἐπιστήμην· πᾶς γὰρ λόγος καὶ πᾶσα ἐπιστήμη τῶν καθόλου καὶ ἡ τῶν ἐσχάτων, ὥς· εἴη ἂν οὕτω τῶν πρώτων
 20 γεωῶν. ταῦτα δὲ γίγνεται ἂν τό τε ὄν καὶ τὸ ἐν· ταῦτα γὰρ μάλιστα ἂν ὑποληφθεῖη περιέχειν τὰ ὄντα πάντα καὶ μάλιστα ἀρχαῖς ἐοικέναι διὰ τὸ εἶναι πρῶτα τῇ φύσει· φθαρέντων γὰρ αὐτῶν συνταυριεῖται καὶ
 21 τὰ λοιπά· πάντα γὰρ ὄν καὶ ἐν. ἡ δὲ τὰς διαφορὰς αὐτῶν ἀνάγκη μετέχειν εἰ θήσει τις αὐτὰ γένη, διαφορὰ δ' ἑδεμία τῶ γένους μετέχει,
 22 ταύτῃ δ' ἔκ ἂν δόξειε δεῖν αὐτὰ τιθέναι γένη οὐδ' ἀρχὰς. εἰ δ' εἰ

§. 11. ὁμως] ὅλος Ab.

§. 12. μεταξὺ τε] τε om. ET. | τρίτα] τρίτον T. | καθ' ἑκαστον] καθ' ἑκαστα ET Ald.

§. 13. αἱ μαθηματικαὶ ζητοῦσαι] ζητοῦσαι αἱ μαθ. Ab.

§. 15. τις ἂν] ἂν τις Fb, ἂν om. T et pr. E.

§. 16. τὰ ἔχοντα] τὰ ἔσχατα T. | αὐτοῖς] ἐαυτοῖς Ab. | σκοπούσης] περι] περι om. T.

§. 17. αὐτῶν] αὐτῆς T.

§. 20. γίγνεται] γίνονται E. | καὶ τὰ λοιπά] καὶ om. T. | πάντα] πᾶν Ab Ald. Bess.

§. 22. γένος] γένη T. | εἰς εἶδη] εἶδη om. T. | μᾶλλον ἂν] μᾶλλον δ' ἂν Ald.

μᾶλλον ἀρχὴ τὸ ἀπλῆστερον τῷ ἥττον τοιούτου, τὰ δ' ἔσχατα τῶν ἐν τοῦ γίνους ἀπλῆστερα τῶν γενῶν (ἄτομα γάρ), τὰ γίνη δ' εἰς εἶδη πλείω καὶ διαφέροντα διαιρεῖται, μᾶλλον ἂν ἀρχὴ δόξειεν εἶναι τὰ εἶδη τῶν γενῶν. ἣ δὲ συναναίρεται τοῖς γένεσι τὰ εἶδη, τὰ γίνη ταῖς ἀρχαῖς 23
 1060^a εἰκοι μᾶλλον· ἀρχὴ γὰρ τὸ συναναίρεν. τὰ μὲν οὖν τὴν ἀπορίαν ἔχοντα
 214^{Br.} ταῦτα καὶ τοιαῦτ' ἐστὶν ἑτέρα.

C a p. 2.

Ἔτι πότερον δεῖ τιθῆναι τι παρὰ τὰ καθ' ἕκαστα ἢ οὐ, ἀλλὰ τέ- 1.
 των ἢ ζητουμένη ἐπιστήμη. ἀλλὰ ταῦτα ἄπειρα. τὰ γε μὴν παρὰ τὰ 2
 καθ' ἕκαστα γίνη ἢ εἶδη ἐστίν· ἀλλ' οὐδενὲρον τέτων ἢ ζητουμένη νῦν 3
 ἐπιστήμη. διότι γὰρ ἀδύνατον τοῦτ', εἴρηται. καὶ γὰρ ὅλως ἀπορίαν 3
 ἔχει πότερον δεῖ τινὰ ὑπολαβεῖν εἰς αἰνῶν εἶναι χωριστὴν παρὰ τὰς αἰσθη-
 τὰς εἰσίας καὶ τὰς δεῦρο, ἢ ὅ, ἀλλὰ ταῦτ' εἶναι τὰ ὄντα καὶ περὶ ταῦτα 4
 τὴν σοφίαν ὑπάρχειν. ζητεῖν μὲν γὰρ εἰκόαμεν ἄλλην τινά, καὶ τὸ προ-
 κείμενον τοῦτ' ἐστὶν ἡμῖν, λέγω δὲ τὸ ἰδεῖν εἴ τι χωριστὸν καθ' αὐτὸ καὶ 4
 μηδενὶ τῶν αἰσθητῶν ὑπάρχον. ἔτι δ' εἰ παρὰ τὰς αἰσθητὰς οὐσίας 5
 ἐστὶ τις ἑτέρα εἰσα, παρὰ ποίας τῶν αἰσθητῶν δεῖ τιθῆναι αὐτήν εἶναι;
 τί γὰρ μᾶλλον παρὰ τὰς ἀνθρώπων ἢ τὰς ἵππων ἢ τῶν ἄλλων ζώων 6
 θήσει τις αὐτὴν ἢ καὶ τῶν ἀψύχων ὅλως; τό γε μὴν ἴσας ταῖς αἰσθη- 7
 ταῖς καὶ φθαρταῖς εἰσαῖς αἰδίως ἑτέρας κατασκευάζειν ἐκτὸς τῶν εὐλό-
 γων δόξειεν ἂν πίπτειν. εἰ δὲ μὴ χωριστὴ τῶν σωματικῶν ἢ ζητουμένη νῦν 8
 ἐστὶν ἀρχή, τίνα ἂν τις ἄλλην μᾶλλον θεῖη τῆς ἑτέρας; αὕτη γε μὴν ἐνε-
 γεία μὲν ἂν ἔσι, δυναίμει δ' ἔστιν. μᾶλλον τ' ἂν ἀρχὴ κυριωτέρα ταύτης 9
 δόξειεν εἶναι τοῦ εἶδος καὶ ἡ μορφὴ· τῷτο δὲ φθαρτόν, ὥσθ' ὅλως οὐκ 10
 ἔστιν αἰδίως οὐσία χωριστὴ καὶ καθ' αὐτήν, ἀλλ' ἄτοπον· εἰκοι γὰρ καὶ 10
 ζηταῖται σχεδὸν ὑπὸ τῶν χαρισμάτων ὡς οὐσά τις ἀρχὴ καὶ οὐσία τοι-
 αῦτη· πῶς γὰρ ἔσται τάξις μὴ τινος ὄντος αἰδίου καὶ χωριστοῦ καὶ μέ-

§. 23. συναναίρεται] συναίρεται Ab Ald. | ἑτέρα] om. Fb.

§. 1. ἐπιστήμη] om. T, νῦν ἐπιστήμη Ald. | τὰ γε] τὰ τε Ald. | οὐδε-
 τίρη] οὐδενίρη Ald. | νῦν] om. T Ald. | διότι] διότι ET.

§. 2. τὰ γε] τὰ τε Ald.

§. 4. ἰδεῖν] δεῖν Ab.

§. 5. παρὰ] περὶ T. | ἑς] om. Fb.

§. 6. αὐτήν] αὐτὴν εἶναι Ald.

§. 7. ἴσας] ἴσα T.

§. 8. νῦν ἐστὶν] ἐστὶν om. Ab. | τὰς ἄλλων] ἄλλην τις Ab. | μᾶλλον
 θεῖη] θεῖη μᾶλλον ET Ald.

- 11 νοτος; ἔτι δ' εἴπερ ἐξί τις ὑσία καὶ ἀρχὴ τοιαύτη τὴν φύσιν οἶαν νῦν 215 Br.
 ζητῶμεν, καὶ αὕτη μία πάντων καὶ ἡ αὕτη τῶν αἰδίων τε καὶ φθαρτῶν,
 ἀπορίαν ἔχει διὰ τί ποτε τῆς αὐτῆς ἀρχῆς ὕσης τὰ μὲν ἐξί αἰδία τῶν
 12 ὑπὸ τὴν ἀρχὴν, τὰ δ' οὐκ αἰδία· τοῦτο γὰρ ἄτοπον. εἰ δ' ἄλλη μὲν
 ἐστὶν ἀρχὴ τῶν φθαρτῶν ἄλλη δὲ τῶν αἰδίων, εἰ μὲν αἰδιος καὶ ἡ τῶν
 φθαρτῶν, ὁμοίως ἀπορήσομεν· διὰ τί γὰρ ἐκ αἰδίου τῆς ἀρχῆς ὕσης καὶ
 13 τὰ ὑπὸ τὴν ἀρχὴν αἰδία; φθαρτῆς δ' ὕσης ἄλλη τις ἀρχὴ γίγνεται ταύ-
 14 της κακείνης ἐτέρα, καὶ τοῦτ' εἰς ἄπειρον πρόεισιν. εἰ δ' αὖ τις τὰς
 δοκούσας μάλιστα ἀρχὰς ἀκινήτους εἶναι, τό τε ὃν καὶ τὸ ἐν θήσει, πρῶ-
 τον μὲν εἰ μὴ τότε τι καὶ ὑσίαν ἐκάτερον αὐτῶν σημαίνει, πῶς ἔσονται 1060 b
 χωρισταὶ καὶ καθ' αὐτάς; τοιαύτας δὲ ζητῶμεν τὰς αἰδίας τε καὶ πρῶ-
 15 τας ἀρχάς. εἴ γε μὴν τότε τι καὶ ὑσίαν ἐκάτερον αὐτῶν δηλοῖ, πάντ.
 ἐστὶν οὐσίαι τὰ ὄντα· κατὰ πάντων γὰρ τὸ ὄν κατηγορεῖται, κατ' ἐνίων
 16 δὲ καὶ τὸ ἐν. ὑσίαν δ' εἶναι πάντα τὰ ὄντα ψευδός. ἔτι δὲ τοῖς τὴν
 πρώτην ἀρχὴν τὸ ἐν λέγουσι καὶ τῷτ' ὑσίαν, ἐκ δὲ τῷ ἐνός καὶ τῆς ὕλης
 τὸν ἀριθμὸν γεννῶσι πρῶτον, καὶ τοῦτον οὐσίαν φάσκουσιν εἶναι, πῶς
 17 ἐνδέχεται τὸ λεγόμενον ἀληθὲς εἶναι; τὴν γὰρ δυνάδα καὶ τῶν λοιπῶν
 ἕκαστον ἀριθμῶν τῶν συνθέτων πῶς ἐν δεῖ νοῆσαι; περὶ τέτου γὰρ ἔτε
 18 λέγουσιν ἐθὲν ἔτε ὀρίδιον εἰπεῖν. εἴ γε μὴν γραμμὰς ἢ τὰ τέτων ἐχόμενα
 (λέγω δ' ἐπιφανείας τὰς πρώτας) θήσει τις ἀρχάς, ταῦτα δ' οὐκ εἰδὶν
 ὑσῖαι χωρισταί, τομαὶ δὲ καὶ διαιρέσεις αἱ μὲν ἐπιφανειῶν αἱ δὲ σωμα-
 των, αἱ δὲ στιγμαὶ γραμμῶν, ἔτι δὲ πέρατα τῶν αὐτῶν τούτων· πάντα 216 Br.
 19 δὲ ταῦτα ἐν ἄλλοις ὑπάρχει καὶ χωριστὸν ἐθὲν ἐστίν. ἔτι πῶς οὐσίαν

§. 11. μία πάντων] μία, μία πάντων T. | ἡ αὐτῇ] αὕτη A. | ἐκ αἰδία] οὐ. καὶ A. | ἄτοπον] τὸ ἄτοπον Ald.

§. 12. αἰδία] αἰδία A Brand. | καὶ] om. Bess. Camot. | ἀρχὴν αἰδία] ἀρχὴν οὐκ αἰδία E, αἰδιον sine ἀρχὴν A Brand.; Bessario totum colon ita vertit: «ur enim principio aeterno existente non sint aeterna, quae sub aeterno sunt.» Legit itaque διὰ τί γὰρ αἰδία τῆς α. οὕσης τὰ ὑπὸ τ. α. οὐκ αἰδία.

§. 14. αὖ] αὖ T. | αἰδίας τε] τε om. A.

§. 15. τότε τι καὶ ὑσίαν] ὑσίαν καὶ τότε τι A. | πάντ' ἐστίν] πάντ' εἰδὶν A. | οὐσίαι] οὐσία Ald. | κατὰ] καὶ T. | δὲ καὶ] καὶ add. E Bess. Vet.

§. 17. τῶν λοιπῶν] λοιπῶν τῶν Ald. | ἀριθμῶν] ἀριθμὸν A Ald.

§. 18. τὰς πρώτας] »has voces etiam Bessario in parenthesi includit: alioqui suspicari possit aliquis, adiectivum τὰς πρώτας ad sequens substantivum ἀρχὰς referendum esse Sylb. | τις ἀρχάς] τὰς ἀρχὰς T. | ταῦτα δ'] ταῦτα γὰρ A. | αἱ μὲν] αἱ μὲν γὰρ A. | πέρατα] om. T. | πάντα] ἅπαντα A. | οὐθὲν ἐστίν] om. T.

§. 19. καὶ στιγμαὶ] καὶ τῆς στιγμῆς T. | πάσης] om. T.

ὑπολαβεῖν εἶναι δεῖ τῷ ἐνὸς καὶ στιγμῆς; οὐσίας μὲν γὰρ πάσης γένεσις
 ἐστὶ, στιγμῆς δ' οὐκ ἔστιν· διαίρεσις γὰρ ἡ στιγμή. παρέχει δ' ἀπορίαν 20
 καὶ τὸ πᾶσαν μὲν ἐπιστήμην εἶναι τῶν καθόλου καὶ τῷ τοιονδί, τὴν δ'
 ἑσῖαν μὴ τῶν καθόλου εἶναι, μᾶλλον δὲ τὸδε τι καὶ χωριστόν, ὥστ' εἰ
 περὶ τὰς ἀρχάς ἐστιν ἐπιστήμη, πῶς δεῖ τὴν ἀρχὴν ὑπολαβεῖν ἑσῖαν εἶναι;
 ἔτι πότερον ἔστι τι παρὰ τὸ σύνολον ἢ οὐ; λέγω δὲ τὴν ὕλην καὶ τὸ 21
 μετὰ ταύτης. εἰ μὲν γὰρ μή, τὰ γ' ἐν ὕλῃ φθαρτὰ πάντα. εἰ δ' ἔστι 22
 τι, τὸ εἶδος ἂν εἴη καὶ ἡ μορφή. τῷτ' ἂν ἐπὶ τίνων ἐστὶ καὶ ἐπὶ τίνων 23
 ὅ, χαλεπὸν ἀγορίσαι· ἐπ' ἐνίων γὰρ δῆλον ἔκ ὧν χωριστόν τὸ εἶδος, οἷον
 οἰκίας. ἔτι πότερον αἱ ἀρχαὶ εἶδει ἢ ἀριθμῷ αἱ αὐταί; εἰ γὰρ ἀριθμῷ, 24
 πάντ' ἔσται τανύτα.

Cap. 3.

Ἐπεὶ δ' ἔστιν ἡ τῷ φιλοσόφου ἐπιστήμη τῷ ὄντος ἢ ὧν καθόλου 1
 καὶ οὐ κατὰ μέρος, τὸ δ' ὧν πολλὰ καὶ οὐ καθ' ἓνα λέγεται τρόπον·
 εἰ μὲν οὖν ὁμωμένως κατὰ δὲ κοινὸν μηθέν, ἔκ ἔστιν ὑπὸ μίαν ἐπιστή-
 μην (οὐ γὰρ ἐν γένος τῶν τοιούτων), εἰ δὲ κατὰ τι κοινόν, εἴη ἂν ὑπὸ 2
 μίαν ἐπιστήμην. ἔοικε δὴ τὸν εἰρημένον λέγεσθαι τρόπον καθάπερ τό 2
 1061^a τε ἱατρικὸν καὶ ὑγίειόν· καὶ γὰρ τούτων ἐκάτερον πολλὰ καὶ λέγομεν.
 λέγεται δὲ τῷτον τὸν τρόπον ἔκαστον τῷ τὸ μὲν πρὸς τὴν ἱατρικὴν ἐπι- 3
 στήμην ἀνάγεσθαι πῶς, τὸ δὲ πρὸς ὑγίειαν, τὸ δ' ἄλλως, πρὸς ταὐτὸ
 δ' ἕκαστον. ἱατρικὸς γὰρ λόγος καὶ μαχαίριον λέγεται τῷ τὸ μὲν ἀπὸ 4
 τῆς ἱατρικῆς ἐπιστήμης εἶναι, τὸ δὲ ταύτῃ χρήσιμον. ὁμοίως δὲ καὶ 5
 217^{Br} ὑγίειόν· τὸ μὲν γὰρ ὅτι σημαντικὸν ὑγείας, τὸ δ' ὅτι ποιητικόν. ὁ δ'
 αὐτὸς τρόπος καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν. τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον καὶ τὸ ὧν 6

§. 20. τοιοῦδ' τοιούδε T. | τὴν δ'] δ' om. Ab.

§. 22. γ' ἐν] γένη T.

§. 23. οὐκ ὧν] οὐκ ἂν T, καὶ Ab.

§. 24. γὰρ ἀριθμῷ] γὰρ ἀρ. ἐν Ab Ald. Bess. | πάντ' ἔσται] πάντες
 εἰσὶ T. | ταύτά] ταῦτα TAb, τοιαῦτα E.

§. 1. εἰ μὲν οὖν] οὖν om. Sylb. | οὐ γὰρ ἐν] οὐ γὰρ ἂν ἐν Ab Ald.

§. 2. δὴ] δι' T Bess. | τό τε] τε om. Ab. | ὑγίειόν] τὸ εὖ. Ab Ald. |
 λέγομεν] λεγόμενον TAb Bess., om. Vet.

§. 3. τῷτον τὸν τρόπον] τῶν τρόπων ET Vet. | τὴν ἱατρικὴν ἐπι-
 στήμην] τὴν et ἐπιστήμην om. Ald.

§. 4. γὰρ] δι' T. | μαχαίριον] μαχαίριος T.

§. 5. γὰρ ὅτι] ὅτι om. T.

§. 6. δὴ] δι' T. | τῷ γὰρ τοῦ] τὸ γὰρ τοῦ T, τοῦ γὰρ Ab. | ἢ τῶν
 ἄλλων] καὶ τῶν ἄλλων Ab. | εἶναι λέγεται] λέγεται εἶναι Ab.

- ἅπαν λέγεται· τῷ γὰρ τῷ ὄντος ἢ ὃν πάθος ἢ ἕξις ἢ διάθεσις ἢ κίνησις
 7 ἢ τῶν ἄλλων τι τῶν τοιούτων εἶναι λέγεται ἕκαστον αὐτῶν ὄν. ἐπεὶ δὲ
 παντὸς τοῦ ὄντος πρὸς ἓν τι καὶ κοινὸν ἢ ἀναγωγὴ γίγνεται, καὶ τῶν
 ἐναντιώσεων ἕκαστη πρὸς τὰς πρώτας διαφορὰς καὶ ἐναντιώσεις ἀνα-
 χθίσεται τοῦ ὄντος, εἴτε πλῆθος καὶ ἓν εἴθ' ὁμοιότης καὶ ἀνομοιότης
 αἱ πρώται τῷ ὄντος εἰσὶ διαφοραί, εἴτ' ἄλλαι τινές· ἔστωσαν γὰρ αὐταὶ
 8 τεθεωρημέναι. διαφέρει δ' ἐθὲν τὴν τῷ ὄντος ἀναγωγὴν πρὸς τὸ ὄν ἢ
 9 πρὸς τὸ ἐν γίγνεσθαι. καὶ γὰρ εἰ μὴ ταυτὸν ἄλλο δ' ἐστίν, ἀντιστρέ-
 10 φει γε· τό τε γὰρ ἐν καὶ ὄν πως, τό τε ὄν ἐν. ἐπεὶ δ' ἐξὶ τὰ ἐναντία
 πάντα τῆς αὐτῆς καὶ μιᾶς ἐπιστήμης θεωρῆσαι, λέγεται δ' ἕκαστον
 αὐτῶν κατὰ στέρησιν (καίτοι γ' ἔνια ἀπορήσειε τις ἂν πῶς λέγεται κατὰ
 στέρησιν, ὧν ἐστὶν ἀνὰ μέσον τι, καθάπερ ἀδίκον καὶ δίκαιον), περὶ
 πάντα δὴ τὰ τοιαῦτα τὴν στέρησιν δεῖ τιθέναι, μὴ τοῦ ὅλου λόγον, τῷ
 11 τελευταίου δὲ εἶδους· οἷον εἰ ἔξιν ὁ δίκαιος καθ' ἕξιν τινὰ πειθαρχικός
 τοῖς νόμοις, οὐ πάντως ὁ ἀδίκος ἔξαι τῷ ὅλῳ στερέμενος λόγῳ, περὶ
 δὲ τὸ πείθεσθαι τοῖς νόμοις ἐκλείπων πῆ, καὶ ταύτη ἢ σέρησις ὑπάρξει
 12 αὐτῷ. τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων. καθάπερ δ' ὁ μαθη-
 ματικός περὶ τὰ ἐξ ἀγαιρέσεως τὴν θεωρίαν ποιεῖται (περιελὼν γὰρ
 πάντα τὰ αἰσθητὰ θεωρεῖ, οἷον βάρος καὶ κορυφότητα καὶ σκληρότητα
 καὶ τῆραντιον, ἔτι δὲ καὶ θερμότητα καὶ ψυχρότητα καὶ τὰς ἄλλας τὰς
 αἰσθητάς ἐναντιώσεις, μόνον δὲ καταλείπει τὸ ποσὸν καὶ συνεχές, τῶν
 μὲν ἐφ' ἐν τῶν δ' ἐπὶ δύο τῶν δ' ἐπὶ τρία, καὶ τὰ πάθη τὰ τούτων ἢ 218 Br.
 ποσὰ ἐστὶ καὶ συνεχῇ, καὶ ἐ καθ' ἑτερόν τι θεωρεῖ, καὶ τῶν μὲν τὰς
 πρὸς ἄλληλα θέσεις σκοπεῖ καὶ τὰ ταύταις ὑπάρχοντα, τῶν δὲ τὰς συμ- 1061 b
 μετρίας καὶ ἀσυμμετρίας, τῶν δὲ τὰς λόγους, ἀλλ' ὁμως μίαν πάντων
 καὶ τὴν αὐτὴν τίθεμεν ἐπιστήμην τὴν γεωμετρικὴν), τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον
 13 ἔχει καὶ περὶ τὸ ὄν. τὰ γὰρ τέττα συμβεβηκότα καθ' ὅσον ἐστὶν ὄν,
 καὶ τὰς ἐναντιώσεις αὐτῷ ἢ ὄν, ἐκ ἄλλης ἐπιστήμης ἢ φιλοσοφίας θεω-

§. 7. κοινὸν ἢ] κοινή *AFb*. | τῶν ἐναντιώσεων] τὰς ἐναντιώσεις *ET*. |
 ἐναντιώσεις] τὰς ἐναντ. *Ald*. | ἀναχθίσεται] ἀναχθήσονται *T*.

§. 10. λέγεται δ'] λέγ. γὰρ *Fb*. | καίτοι γ' ἔνια] haec verba expungit
Alex. 794, a, 8. | πάντα δὴ] πάντα δεῖ *T*.

§. 11. ὁ δίκαιος] ὁ δίκ. ὁ *Fb*. | καθ' ἕξιν] μέτεξιν *Ab*. | τοῦ ὅλου]
 ὁ τοῦ ὅλου *ET*. | περὶ δὲ τὸ] περὶ δὲ τοῦ *T*. | ἐκλείπων] ἐκλείπων *T*. |
 ταύτη ἢ σέρησις ὑπάρξει αὐτῷ] ταύτη σέρ. αὐτῷ ὑπάρξει *Ab*.

§. 12. θεωρίαν] ἀπορίαν *T*. | ἔτι δὲ καί] καὶ *om*. *ET Bess. Vet*. |
 ἄλλας τὰς] τὰς *add*. *E*, »ceiteras *Bess*. | πάθη τὰ] τὰ *om*. *T*. | ἄλληλα]
 ἀλλήλας *Alex*. in lemm. 794, b, 10.; post ἄλληλα *Ald*. addit φύσεις καί. | καὶ τὰ
 ταύταις] τὰ *om*. *T*. | ὁμως] ὅλως *Ab*. | τὸν αὐτὸν δὴ] δὴ *add*. *Ab*.

ρῆσαι. τῇ φυσικῇ μὲν γὰρ οὐχ ἢ ὄντα, μᾶλλον δ' ἢ κινήσεως μετέχει, 14
 τὴν θεωρίαν τις ἀπολείπειεν ἄν. ἢ γε μὴν διαλεκτικὴ καὶ ἡ σοφιστικὴ 15
 τῶν συμβεβηκότων μὲν εἰσι τοῖς ὕσιν, ἐχ ἢ δ' ὄντα, ἐδὲ περὶ τὸ ὄν
 αὐτὸ καθ' ὅσον ὄν ἐστίν. ὥστε λείπεται τὸν φιλοσόφον, καθ' ὅσον
 ὅτ' ἐστίν, εἶναι περὶ τὰ λεχθέντα θεωρητικόν. ἐπεὶ δὲ τό τε ὄν ἅπαν 16
 καθ' ἓν τι καὶ κοινὸν λέγεται πολλαχῶς λεγόμενον, καὶ τὰναντία τὸν
 αὐτὸν τρόπον (εἰς τὰς πρώτας γὰρ ἐναντιώσεις καὶ διαφορὰς τῷ ὄντος
 ἀνάγεται), τὰ δὲ τοιαῦτα δυνατόν ἐπὶ μίαν ἐπιστήμην εἶναι, διαλύουσιν
 ἂν ἡ κατ' ἀρχὰς ἀπορία λεχθεῖσα, λέγω δ' ἐν ἢ διηπορεῖτο πῶς ἔσται
 πολλῶν καὶ διαφορῶν ὅτιων τῶ γένει μία τις ἐπιστήμη.

Cap. 4.

Ἐπεὶ δὲ καὶ ὁ μαθηματικὸς χρῆται τοῖς κοινοῖς ἰδίως, καὶ τὰς 1
 τούτων ἀρχὰς ἂν εἴη θεωρῆσαι τῆς πρώτης φιλοσοφίας. ὅτι γὰρ ἀπὸ 2
 τῶν ἴσων ἴσων ἀφαιρεθέντων ἴσα τὰ λειπόμενα, κοινὸν μὲν ἐστίν ἐπὶ
 πάντων τῶν ποσῶν, ἡ μαθηματικὴ δ' ἀπολαβῶσα περὶ τι μέρος τῆς οἰ-
 κίας ὕλης ποιεῖται τὴν θεωρίαν, οἷον περὶ γραμμὰς ἢ γωνίας ἢ ἄριθ-
 μούς ἢ τῶν λοιπῶν τι ποσῶν, οὐχ ἢ δ' ὄντα ἀλλ' ἢ συνεχὲς αὐτῶν ἕκα-
 219 Br. στον ἐφ' ἐν ἢ δύο ἢ τρία· ἡ δὲ φιλοσοφία περὶ τῶν ἐν μέρει μὲν, ἢ 3
 τέτων ἐκάσῃ τί συμβέβηκεν, ἀσκοπεῖ, περὶ τὸ ὄν δ' ἢ ὄν τῶν τοιού-
 των ἕκαστον θεωρεῖ. τὸν αὐτὸν δ' ἔχει τρόπον καὶ περὶ τὴν φυσικὴν 4
 ἐπιστήμην τῇ μαθηματικῇ· τὰ συμβεβηκότα γὰρ ἡ φυσικὴ καὶ τὰς ἀρχὰς
 θεωρεῖ τὰς τῶν ὄντων ἢ κινέμενα καὶ ἐχ ἢ ὄντα. τὴν δὲ πρώτην εἰρη- 5
 κάμεν ἐπιστήμην τούτων εἶναι καθ' ὅσον ὄντα τὰ ὑποκείμενά ἐσιν, ἀλλ'
 ἐχ ἢ ἕτερόν τι. διὸ καὶ ταύτην καὶ τὴν μαθηματικὴν ἐπιστήμην μέρη 6
 τῆς σοφίας εἶναι θετέον.

Cap. 5.

Ἔστι δὲ τις ἐν τοῖς ὕσιν ἀρχὴ περὶ ἣν ἐκ ἑσι διεψεῦσθαι, τὰναντίον 1
 δ' ἀναγκαῖον αἰε ποιεῖν, λέγω δὲ ἀληθεύειν, οἷον ὅτι ἐκ ἐνδέχεται τὸ

§. 14. μετέχει· ἔχει A, μετέχειν Ald. | ἀπολείπειεν] ἀπολείμειν A.

§. 15. ἡ σοφιστικὴ] ἡ om. ET. | αὐτὸ] αὐτῶ T. | ὄν] γρ. ὄντως E. | ὄντ'] οὗτος T. A.

§. 16. διηπορεῖτο] διηπόρητο T.

§. 1. καί] om. Ald. | ἰδίως] ἰδίως Fb.

§. 2. ὅτι] οἱ T. | ἴσων ἴσων] alterum ἴσων add. E Bess. Vet.

§. 3. ἢ] ἢ A Ald. | ἐκάσῃ] ἐκάστων Ab.

§. 5. ὄντα τὰ] τὰ om. A. | ἐχ ἢ] ἢ om. ET Vet. | ἕτερόν τι] ἕτερον ἄλλα γρ. E.

§. 1. ἐκ ἑσι] ἐκ ἑσσι A Ald. Bess. | καθ' ἓνα καί] καὶ om. Ald. | τὸν τρόπον] τὸν om. T.

- αὐτὸ καθ' ἓνα καὶ τὸν αὐτὸν χρόνον εἶναι καὶ μὴ εἶναι, καὶ τὰλλα τὰ 1062 *
- 2 τοῦτον αὐτοῖς ἀντικειμένῃ τὸν τρόπον. καὶ περὶ τῶν τοιούτων ἀπλῶς
μὲν οὐκ ἔστιν ἀποδείξις, πρὸς τόνδε δ' ἔστιν. ἔ γάρ ἔστιν ἐκ πιστοτέρας
ἀρχῆς αὐτῆ τάτου ποιήσασθαι τὸν συλλογισμόν, δεῖ δέ γ', εἴπερ ἔσται
- 3 τὸ ἀπλῶς ἀποδεδειχθαι. πρὸς δὲ τὸν λέγοντα τὰς ἀντικειμένας φάσεις
τῷ δεικνύντι διότι ψεῦδος, ληπτέον τι τοιῶτον ὃ ταὐτὸ μὲν ἔσαι τῷ μὴ
ἐνδέχασθαι ταὐτὸ εἶναι καὶ μὴ εἶναι καθ' ἓνα καὶ τὸν αὐτὸν χρόνον,
- 4 μὴ δόξει δ' εἶναι ταυτόν· οὕτω γὰρ μόνως ἂν ἀποδειχθεῖ πρὸς τὸν
φάσκοντα ἐνδέχασθαι τὰς ἀντικειμένας φάσεις ἀληθεύειν κατὰ τῷ αὐτῷ.
- 5 τὴς δὴ μέλλοντας ἀλλήλοις λόγου κοινοτήσιν δεῖ τι συνίεναι αὐτῶν· μὴ
6 γιγνομένου γὰρ τύτῃ πῶς ἔσαι κοινωνία τέτοις πρὸς ἀλλήλους λόγου; δεῖ
τοίνυν τῶν ὀνομάτων ἕκαστον εἶναι γνώριμον καὶ δηλοῦν τι, καὶ μὴ 220 Br.
πολλά, μόνον δ' ἓν· ἂν δὲ πλείω σημαίνει, φανερόν ποιεῖν ἐφ' ὃ φέρεται
- 7 τῷνομα τύτων. ὃ δὴ λέγων εἶναι τοῦτο καὶ μὴ εἶναι, τῷτο ὃ φησιν ἔ
φησιν, ὥσθ' ὃ σημαίνει τῷνομα τῷτ' ἔ φησι σημαίνειν· τῷτο δ' ἀδύνα-
8 τον. ὥστ' εἴπερ σημαίνει τι τὸ εἶναι τόδε, τὴν ἀντίφασιν ἀδύνατον
9 ἀληθεύειν κατὰ τῷ αὐτοῦ. ἔτι δ' εἴ τι σημαίνει τῷνομα καὶ τοῦτ' ἀλη-
θεύεται, δεῖ τῷτ' εἰς ἀνάγκης εἶναι· τὸ δ' εἰς ἀνάγκης ὅν ἐκ ἐνδέχεται
ποτε μὴ εἶναι· τὰς ἀντικειμένας ἄρα οὐκ ἐνδέχεται φάσεις ἀληθεύειν
- 10 κατὰ τῷ αὐτοῦ. ἔτι δ' εἰ μὴθὲν μᾶλλον ἢ φάσις ἢ ἡ ἀπόφασις ἀλη-
θεύεται, ὃ λέγων ἀνθρωπον ἢ ἐκ ἀνθρωπον οὐθὲν μᾶλλον ἀληθεύσει.
- 11 δόξειε δὲ καὶ οὐχ ἵππον εἶναι φάσκων τὸν ἀνθρωπον ἢ μᾶλλον ἢ οὐχ
ἵπτον ἀληθεύειν ἢ οὐκ ἀνθρωπον, ὥστε καὶ ἵππον φάσκων εἶναι τὸν
αὐτὸν ἀληθεύσει· τὰς γὰρ ἀντικειμένας ὁμοίως ἢ ἀληθεύειν. συμβαίνει

§. 2. τὸν συλλ] τὸν om. *AbFb*. | γ' om. *T*. | εἴπερ ἔσται] εἴπερ
ἔστι *Ald*.

§. 3. λέγοντα] λόγον *T*. | ψεῦδος] ψεύδεται *Fb*. | ὃ ταὐτὸ] ὃ ταὐτῷ *T*. |
δόξει] δόξη *Ab*, δόξεις *rec. E*.

§. 4. μόνως] μόνος *Ab*.

§. 5. δὴ] δὲ *T*. | ἔσαι] ἔσι *EAb Ald. Vet*.

§. 6. δηλοῦν τι] δηλοῦν ἐν τι *Ald*. | ἂν δὲ] δὲ om. *Ald*. | πλείω]
πλείονα *ET Ald*.

§. 7. δὴ] δεῖ *Fb*. | εἶναι τῷτο] τῷτο om. *Alex. in lemm. 795, a, 15*. |
ὃ] ὃ ὅλως εἶναι *E Ald. Bess. Vet.*, om. *T*.

§. 8. ἀδύνατον ἀληθεύειν] ἀληθ. ἀδ. *ET Ald*. | κατὰ τοῦ αὐτοῦ]
om. *ET*.

§. 9. δεῖ τοῦτ'] δεῖ καὶ τῷτ' *ET Ald. Vet*. | ποτε] τότε *ET Ald. Bess.*
Vet. | φάσεις] φ. καὶ ἀποφάσεις *ET Ald. Vet*.

§. 10. ἢ ἢ] ἢ om. *T*. | ἔθ' ἐν] ἔθ' *T*.

§. 11. ἀληθεύειν ἢ] ἢ om. *E*.

τοίνυν τὸν αὐτὸν ἀνθρώπου εἶναι καὶ ἵππου ἢ τῶν ἄλλων τι ζῴων.
 ἀποδείξεις μὲν ἔν ἡδεμία τέτοιαν ἐστὶν ἀπλῶς, πρὸς μίνοι τὸν ταῦτα 12
 τιθέμενον ἀποδείξεις. ταχέως δ' ἂν τις καὶ αὐτὸν τὸν Ἡράκλειτον τοῦ- 13
 τον ἐρωτήσας τὸν τρόπον ἠνάγκασεν ὁμολογεῖν μηδέποτε τὰς ἀντικει-
 μένας φάσεις δυνατὸν εἶναι κατὰ τῶν αὐτῶν ἀληθεύεσθαι· νῦν δ' οὐ
 συνεῖς ἑαυτοῦ τί ποτε λέγει, ταύτην ἔλαβε τὴν δόξαν. ὅλως δ' εἰ τὸ 14
 1062^b λεγόμενον ὑπ' αὐτῷ ἐστὶν ἀληθές, ὅδ' ἂν αὐτὸ τῷτο εἴη ἀληθές, λέγω
 δὲ τὸ ἐνδέχεσθαι τὸ αὐτὸ καθ' εἶνα καὶ τὸν αὐτὸν χρόνον εἶναί τε καὶ
 221^{Br} μὴ εἶναι. καθάπερ γὰρ καὶ διττοκλήμων αὐτῶν ἔθιν μᾶλλον ἢ κατὰ- 15
 φασιν ἢ ἢ ἀποφασιν ἀληθεύεται, τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ τῷ συναμφοτέρῃ
 καὶ τῷ συμπεπλεγμένου καθάπερ μιᾶς τινὸς καταστάσεως ὕψος ἔθιν μᾶλ-
 λον ἢ ἀποφασιν ἢ τὸ ὅλον ὡς ἐν καταστάσει τιθέμενον ἀληθεύεται.
 εἰ δ' εἰ μηθὲν ἔστιν ἀληθὺς καταστῆσαι, καὶ αὐτὸ τοῦτο ψεῦδος εἴη τὸ 16
 φάναι μηδεμίαν ἀληθῆ κατάφασιν ὑπάρχειν. εἰ δ' ἐστι τι, λύοιτο ἂν 17
 τὸ λεγόμενον ὑπὸ τῶν τὰ τοιαῦτα ἐπισταμένων καὶ παντελῶς ἀναιρῶντων
 τὸ διαλέγεσθαι.

C a p. 6.

Παραπλήσιον δὲ τοῖς εἰρημένοις ἐστὶ καὶ τὸ λεχθὲν ὑπὸ τῷ Πρω- 1
 ταγόρῳ· καὶ γὰρ ἐκεῖνος ἔφη πάντων χρημάτων εἶναι μέτρον ἀνθρώπου,
 ἔθιν ἕτερον λέγων ἢ τὸ δοκῶν ἐκάστω τῷτο καὶ εἶναι παγίως. τέτου 2
 δὲ γιγνομένου τὸ αὐτὸ συμβαίνει καὶ εἶναι καὶ μὴ εἶναι, καὶ κακὸν καὶ
 ἀγαθὸν εἶναι, καὶ τᾶλλα τὰ κατὰ τὰς ἀντικειμένους λεγόμενα φάσεις, διὰ
 τὸ πολλάκις τοισδὶ μὲν φαίνεσθαι τόδε εἶναι καλὸν τοισδὶ δὲ τὸναντίον,
 μέτρον δ' εἶναι τὸ φαινόμενον ἐκάστω. λύοιτο δ' ἂν αὕτη ἢ ἀπορία 3
 θεωρήσασι πόθεν ἢ ἀρχὴ τῆς ὑπολήψεως ταύτης. ἔοικε γὰρ ἐνίοις μὲν 4
 ἐκ τῆς τῶν φυσιολόγων δόξης γεγενῆσθαι, τοῖς δ' ἐκ τοῦ μὴ ταῦτά περὶ

§. 15. ἐρωτήσας] ἐρωτῶν *Ab*. | συνεῖς] συνεῖς *TAb Ald.* et *gr. E* |
 εἰ αὐτῷ] εἰ αὐτὸν *T Sylb.*, αὐτοῦ *Ab*.

§. 14. εἴη ἀληθές] ἀληθὲς εἴη *ET Ald*.

§. 15. τῷ συναμφο.] τῷ *om. T*. | μιᾶς τινὸς *Ab*. | τὸ ὅλον
 ὡς] ὡς *om. Ald*. | ἀληθεύεται] ἀληθεύεται *Fb*, ἀληθὲς ἔσται *E Alex. 795, b, 4*.
Ald. Vet.

§. 1. χρημάτων εἶναι μέτρον] εἶναι *gr. μέτρον E Ald.*, εἶναι *μ. χρ. T* |
 ἀνθρώπου] τὸν ἀνθ. *E Ald*.

§. 2. λεγόμενα φάσεις] φάσεις *leg. ET Ald*.

§. 5. πόθεν] πόθεν ἐλήλυθεν *ET Ald. Bess. Vet*.

§. 4. ἅπαντας] ἅπαντα *E*, ἅπαν *Vet*. | τοῖς δὲ] τοῖςδε *Ab*. | τόδε φαί-
 νεομαι] τότε φαίνεται *T*. | τοῖς δὲ] τοῖς *ET*.

- τῶν αὐτῶν ἅπαντας γιγνώσκειν, ἀλλὰ τοιοῦδ' ἡδὺ τὸδε φαίνεσθαι
 5 τοιοῦδ' δὲ τῶν αὐτῶν. τὸ γὰρ μὴθ' ἐκ μὴ ὄντος γίνεσθαι πᾶν δ' ἐξ
 6 ὄντος, σχεδὸν ἀπάντων ἐστὶ κοινὸν δόγμα τῶν περὶ φύσεως. ἐπεὶ ἔν τ' ἔ
 λευκὸν γίγνεται λευκοῦ τελείως ὄντος καὶ οὐδαμῇ μὴ λευκοῦ, νῦν δὲ γε-
 γεννημένον μὴ λευκὸν γίγνεται ἂν ἐκ μὴ ὄντος λευκῷ τὸ γιγνόμενον μὴ
 λευκόν· ὥστε ἐκ μὴ ὄντος γίγνεται ἂν κατ' ἐκείνους, εἰ μὴ ὑπῆρχε μὴ 222 Br.
 7 λευκὸν τὸ αὐτὸ καὶ λευκόν. οὐ χαλεπὸν δὲ διαλύειν τὴν ἀπορίαν ταύ-
 την· εἴρηται γὰρ ἐν τοῖς φυσικοῖς πῶς ἐκ τοῦ μὴ ὄντος γίγνεται τὰ
 8 γιγνόμενα καὶ πῶς ἐξ ὄντος. τό γε μὴν ὁμοίως προσέχειν ταῖς δόξαις
 καὶ ταῖς φαντασίαις τῶν πρὸς αὐτὰς διαμφισβητάντων εὐήθες· δῆλον γὰρ
 9 ὅτι τὰς ἐτέρας αὐτῶν ἀνάγκη διεψεῦσθαι. φανερόν δὲ τῷ ἐκ τῶν
 γιγνομένων κατὰ τὴν αἰσθησιν· ἀδέποτε γὰρ τὸ αὐτὸ φαίνεται τοῖς μὲν 1065 a
 γλυκὺ τοῖς δὲ τούνατιον, μὴ διεσθαρμένων καὶ λελωβημένων τῶν ἐτέρων
 10 τὸ αἰσθητήριον καὶ κριτήριον τῶν λεχθέντων χυμῶν. τέτοιον δ' ὄντος
 τοιοῦτον τὰς ἐτέρας μὲν ὑποληπτέον μέτρον εἶναι, τὰς δ' ἐτέρας ἔχ ὑπο-
 ληπτέον. ὁμοίως δὲ τῷτο λέγω καὶ ἐπὶ ἀγαθῷ καὶ κακῷ, καὶ καλῷ καὶ
 11 αἰσχρῷ, καὶ τῶν ἄλλων τῶν τοιούτων. οὐθὲν γὰρ διαφέρει τῷ ἀξίῳ
 ἢ τὰ φαινόμενα τοῖς ὑπὸ τὴν ὄψιν ὑποβάλλουσιν τὸν δάκτυλον καὶ ποῖσιν
 ἐκ τῷ ἐνὸς φαίνεσθαι δύο, δύο δ' εἶναι διὰ τὸ φαίνεσθαι τοσαῦτα, καὶ
 12 πάλιν ἔν· τοῖς γὰρ μὴ κινουσί τὴν ὄψιν ἐν φαίνεται τὸ ἔν. ὅλως δ'
 ἄτοπον ἐκ τῷ φαίνεσθαι τὰ δεῦρο μεταβάλλοντα καὶ μηδέποτε διαμέ-
 νοντα ἐν τοῖς αὐτοῖς, ἐκ τούτου περὶ τῆς ἀληθείας τὴν κρίσιν ποιῆσθαι.
 13 δεῖ γὰρ ἐκ τῶν αἰεὶ κατὰ ταῦτα ἐχόντων καὶ μηδεμίαν μεταβολὴν ποιε-
 14 μένων ἀλληθὲς θηρεῖν. τοιαῦτα δ' ἐστὶ τὰ κατὰ τὸν κόσμον· ταῦτα

§. 5. ἐκ μὴ] ἐκ τῷ μὴ T. | ἐστὶ κοινόν] κοινόν ἐστὶ Ab.

§. 6. γίγνεται λευκῷ] γίγνεται ἐκ λευκῷ Ald. et Alex. in paraphr. 795, b, 23.: eandem scripturam in textu habuisse videntur interpretes latini. | τελείως] τελείως ET Ald. | οὐδαμῇ] μηδαμῇ Fb. | μὴ λευκῷ] ἐκ μὴ λ. γρ. Casaub. | ἐκ μὴ ὄντος λευκῷ] γρ. καὶ ὅτως· «ἐκ μὴ ὄντος μὴ λευκῷ» margo E: atque hanc lectionem vertendo exhibet interpretes vetus. | μὴ λευκόν τὸ αὐτὸ καὶ λευκόν] λευκόν τὸ αὐτὸ καὶ μὴ λευκόν Ab Alex. 795, b, 53. Bess.

§. 8. προσέχειν] προσέχειν ἀμφοτέραις ET Ald. Bess. Vet. | ταῖς δόξαις καὶ] om. Fb. | τῶν πρὸς αὐτούς] om. Fb. | διαμφισβητάντων] ἀμφισβητάντων Ab Fb.

§. 9. μὴ διεσθ.] μὴδὲ διεσθ. Ab, μὴ ἐσθαρμένων T Ald.

§. 10. ἐτέρας] ἄλλος Ab.

§. 11. τῷτ'] ταῦτ' T, τοῦ Fb. | ἐν φαίνεται] ἐμφαίνεται Ab.

§. 13. κατὰ ταῦτά] κατ' αὐτὴν T, κατὰ ταῦτα Ald. | ἐχόντων] ὄντων Ab. | μηδεμίαν] μηδέποτε Ald.

§. 14. γὰρ] μὲν T. | τοιαῦτα] τοιαῦτα E.

γὰρ οὐχ ὅτε μὲν τοιαυτὰ πάλιν δ' ἄλλοια φαίνεται, ταυτὰ δ' αἰεὶ καὶ
 μεταβολῆς οὐδεμιᾶς κοινωνοῦντα. ἔτι δ' εἰ κίνησίς ἐστι καὶ κινούμερόν 15
 τι, κινεῖται δὲ πᾶν ἐκ τινος καὶ εἰς τι, δεῖ ἄρα τὸ κινούμενον εἶναι ἐν
 223 Br. ἐκείνῳ ἐξ ᾧ κινῆσεται καὶ ἐκ εἶναι ἐν αὐτῷ, καὶ εἰς τοδὶ κινεῖσθαι καὶ
 γίγνεσθαι ἐν τούτῳ, τὸ δὲ κατὰ τὴν ἀντίφασιν μὴ ἀληθεύεσθαι κατ'
 αὐτούς. καὶ εἰ κατὰ τὸ ποσὸν συνεχῶς τὰ δεῦρο ῥεῖ καὶ κινεῖται, καί 16
 τις τῷτο θεῖη καίπερ ἐκ ἀληθὲς ὄν, διὰ τί κατὰ τὸ ποιὸν οὐ μένει;
 φαίνονται γὰρ ἐκ ἥκιστα τὰ κατὰ τὰς ἀντιφάσεις ταυτῇ κατηγορεῖν ἐκ 17
 τῷ τὸ ποσὸν ὑπειληφέναι μὴ μένειν ἐπὶ τῶν σωμάτων διὰ τὸ καὶ εἶναι
 τετραπλῆχ τὸ αὐτὸ καὶ ἐκ εἶναι. ἢ δ' οὐσία κατὰ τὸ ποιόν, τῷτο δὲ
 τῆς ὀρισμένης φύσεως, τὸ δὲ ποσὸν τῆς ἀορίστα. ἔτι διὰ τί προστάτ- 18
 τος τῷ ἱατρῷ τοδὶ τὸ σιτίον προσενέγκασθαι προσφέρονται; τί γὰρ
 μᾶλλον τοῦτο ἄρτος ἐστὶν ἢ οὐκ ἐστίν; ὥστ' ἐθὲν ἂν διέχοι φαγεῖν ἢ
 μὴ φαγεῖν. νῦν δ' ὡς ἀληθεύοντες περὶ αὐτὸ καὶ ὅστος τῷ προσταχ- 19
 θέντος σιτίου τούτου προσφέρονται τούτο. καίτοι γ' ἐκ ἔδει μὴ δια-
 μενούσης παγίως μηδεμιᾶς φύσεως ἐν τοῖς αἰσθητοῖς, ἀλλ' αἰεὶ πασῶν
 κινημένων καὶ ῥεουσῶν. ἔτι δ' εἰ μὲν ἀλλοιόμεθα αἰεὶ καὶ μηδέποτε 20
 διαμένομεν οἱ αὐτοί, τί καὶ θαυμαστόν εἰ μηδέποθ' ἡμῖν ταυτὰ φαίνεται
 1063 b καθάπερ τοῖς κάμνονσιν; καὶ γὰρ τέτοις διὰ τὸ μὴ ὁμοίως διακείσθαι 21
 τὴν ἕξιν καὶ ὅθ' ὑγίαινον, ἐκ ὁμοια φαίνεται τὰ κατὰ τὰς αἰσθήσεις,
 αὐτὰ μὲν ὑδεμιᾶς διὰ γε τοῦτο μεταβολῆς κοινωνοῦντα τὰ αἰσθητά,
 αἰσθήματα δ' ἕτερα ποιοῦντα τοῖς κάμνεσι καὶ μὴ ταυτά. τὸν αὐτὸν 22

§. 15. εἰ] ἢ T. | εἶναι ἐν] εἶναι ἔτι ἐν ET Ald. Bess. Vet. | καὶ οὐκ] καὶ μὴ Ab. | τοδὶ] τόδε Ab. | ἀληθεύεσθαι] συναληθεύεσθαι Ab Ald. Alex. 796, a, 48. b, 3. 6. 7. Idem adnotat b, 1.: κίτται τὸ „τό“ ἄρθρον καὶ ὁ „δέ“ σύνδεσμος ἀντὶ τοῦ „ἢ“ συνδύσμον· ἔδει γὰρ ἀντὶ τῷ „τὸ δὲ κ. τ. ἀντ.“ εἶναι „ἢ“ κατὰ τὴν ἀντίφ. μὴ συναληθ. Bessario quod vertit: vult contradictionem non verificari secundum eosa legisse videtur ἢ τὴν ἀντίφ. μὴ ἀληθ. κατ' αὐτούς.

§. 17. φαίνονται] φαίρεται T. | τὰ κατὰ] τὰ om. T Ald. | ταυτοῦ] αὐτοῦ Ab. | διὰ τὸ] διὸ Ab. | καὶ εἶναι] καὶ om. Ald. | τοῦτο δὲ] τοῦτο γὰρ Ab Ald. Bess., τῷτο μὲν Vet.

§. 18. τοῦτο] om. ET Vet. | ἄρτος] ἄρτον T. | διέχοι] τι ἔχει ET Ald. Vet.

§. 19. ἀληθεύοντες] ἀληθεύοντος Ab Ald. Bess. | τῷτο] τότῳ T. | γ'] om. Ab. | μὴ] om. T.

§. 20. αἰεὶ] om. Ab. | διαμένομεν] διαμένωμεν E. | τί καὶ] καὶ om. Ab Ald.

§. 21. διακείσθαι τὴν ἕξιν] τὴν ἕξιν διακ. Ab. | ὑγίαινον] ὑγίαινων Ald. | οὐχ ὁμοια] οὐχ ὁμοίως Ald. | καὶ μὴ ταυτά] om. Ab.

§. 22. γιγνομένης] γενομένης Ab. Aldina hunc habet verborum ordinem τῆς γενομένης μεταβολῆς εἰρημένης. | ἂν τι] τι ἂν ET Ald.

- δὴ τρόπον ἔχειν καὶ τῆς εἰρημένης μεταβολῆς γιγνομένης ἴσως ἀναγκαῖον
 ἔστιν. εἰ δὲ μὴ μεταβάλλομεν ἀλλ' οἱ αὐτοὶ διατελοῦμεν ὄντες, εἴη
 23 ἂν τι μένον. πρὸς μὲν ἔν τὴς ἐκ λόγου τὰς εἰρημένης ἀπορίας ἔχοντας 224 Br.
 ὁ ῥᾶδιον διαλύσαι μὴ τιθέντων τι καὶ τούτῳ λόγον μηκέτι ἀπαιτύντων·
 οὕτω γὰρ πᾶς λόγος καὶ πᾶσα ἀπόδειξις γίγνεται· μηθὲν γὰρ τιθέντες
 24 ἀναιρῶσι τὸ διαλέγεσθαι καὶ ὅλως λόγον. ὥστε πρὸς μὲν τὴς τοιαύτης
 ἐκ ἔστι λόγος, πρὸς δὲ τὴς διαπορῶντας ἐκ τῶν παραδεδομένων ἀποριῶν
 ῥᾶδιον ἀπαντᾶν καὶ διαλύειν τὰ ποιοῦντα τὴν ἀπορίαν ἐν αὐτοῖς. δῆλον
 25 δ' ἐκ τῶν εἰρημένων. ὥστε φανερόν ἐκ τούτων ὅτι οὐκ ἐνδέχεται τὰς
 ἀντικειμένης φάσεις περὶ ταυτῶ καθ' ἕνα χρόνον ἀληθεύειν, ἢ δὲ τὰ ἐναντία,
 διὰ τὸ λέγεσθαι κατὰ στήρησιν πᾶσαν ἐναντιότητα. δῆλον δὲ τοῦτ' ἐπ'
 26 ἀρχὴν τὴς λόγου ἀναλύσει τὴς τῶν ἐναντίων. ὁμοίως δ' οὐδὲ τῶν ἀνὰ
 27 μέσον οὐθὲν οἶόν τε κατηγορεῖσθαι καθ' ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ. λευκῷ γὰρ
 ὄντος τῷ ὑποκειμένῳ λέγοντες αὐτὸ εἶναι ἔτε λευκὸν ἔτε μέλαν ψευσό-
 μεθα· συμβαίνει γὰρ εἶναι λευκὸν αὐτὸ καὶ μὴ εἶναι· θάτερον γὰρ τῶν
 συμπεπλεγμένων ἀληθεύεται κατ' αὐτῷ, τῷτο δ' ἐστὶν ἀντίφασιν τῷ λευκῷ.
 28 ἔτε δὴ καθ' Ἡράκλειτον ἐνδέχεται λέγοντας ἀληθεύειν, οὔτε κατ' Ἀνα-
 29 ξαγόραν. εἰ δὲ μή, συμβήσεται ἐναντία τοῦ αὐτοῦ κατηγορεῖν· ὅταν
 γὰρ ἐν παντὶ φῶ παντὸς εἶναι μοῖραν, οὐθὲν μᾶλλον εἶναι φησι γλυκὺ
 ἢ πικρὸν ἢ τῶν λοιπῶν ὁποιασοῦν ἐναντιώσεων, εἴπερ ἐν ἅπαντι πᾶν
 30 ὑπάρχει μὴ δυνάμει μόνον ἀλλ' ἐνεργείᾳ καὶ ἀποκεκριμένον. ὁμοίως δὲ
 ἢ δὲ πάσας ψευδεῖς ἢ δ' ἀληθεῖς τὰς φάσεις δυνατόν εἶναι, δι' ἄλλα τε
 πολλὰ τῶν συναχθέντων ἂν δυσχερῶν διὰ ταύτην τὴν θέσιν, καὶ διότι
 ψευδῶν μὲν οὐδὼν πασῶν ἢ δ' αὐτὸ τῷτο τις φάσκων ἀληθεύσει, ἀληθῶν 225 Br.
 δὲ ψευδεῖς εἶναι πάσας λέγων οὐ ψεύσεται.

§. 23. καὶ τούτου] καὶ τούτων Ald. | λόγον μηκέτι] μηκέτι λόγον ET Ald. | γὰρ πᾶς] γὰρ καὶ πᾶς T.

§. 25. κατὰ στήρησιν] κατὰ στήρησιν καὶ ἔξιν Alex. in lemm. 796, b, 31. | πᾶσαν ἐναντιότητα] τὰ ἐναντία Ab Ald. | ἀναλύσει] λύσει ET.

§. 27. λευκὸν ἔτε μέλαν] μέλαν ἔτε λευκὸν Ab. | ἀληθεύεται] ἀληθεύεται E Ald. | κατ' αὐτοῦ] κατὰ τοῦ αὐτοῦ T.

§. 28. ἐνδέχεται λέγοντας] ἐνδ. λέγοντα T Ald., λέγοντα ἐνδ. Fb, λέγοντας om. Vet.

§. 29. πᾶν ὑπάρχει] πάντα ὑπάρχει Ab Ald. Sylb. | ἀποκεκριμένον] ἀποκεκριμένως conj. Sylb. et Casaub., quum supra legant πάντα ὑπ.

§. 30. φάσεις] φύσεις T. | συναχθέντων] λεχθέντων Ald. | καὶ διότι] καὶ om. T. | τοῦτο τις] τις τοῦτο Ab. | ψεύσεται] ψεύδεσθαι Ald., ψεύδεται Sylb.

C a p. 7.

Πᾶσα δ' ἐπιστήμη ζητεῖ τινὰς ἀρχὰς καὶ αἰτίας περὶ ἑκάστων τῶν 1
 1064* ὑφ' αὐτὴν ἐπιστητῶν, οἷον ἰατρικὴ καὶ γυμνασικὴ καὶ τῶν λοιπῶν ἐκάστη 2
 τῶν ποιητικῶν καὶ μαθηματικῶν. ἐκάστη γὰρ τέτων περιγραφωμένη τι 3
 γένος αὐτῇ περὶ τοῦτο πραγματεύεται ὡς ὑπάρχον καὶ ὄν, ἐχ' ἢ δὲ ὄν, 4
 ἀλλ' ἐτέρα τις αὐτῇ παρὰ ταύτας τὰς ἐπιστήμας ἐστὶν ἐπιστήμη. τῶν 5
 δὲ λεχθεῖσων ἐπιστημῶν ἐκάστη λαβοῦσά πως τὸ τί ἐστὶν ἐν ἐκάστῳ 6
 γένει πειρᾶται δεικνύναι τὰ λοιπὰ μαλακώτερον ἢ ἀκριβέστερον. λαμ- 7
 βάνουσι δὲ τὸ τί ἐστὶν αἱ μὲν διὰ τῆς αἰσθήσεως αἱ δ' ὑποτιθέμεναι· 8
 διὸ καὶ δῆλον ἐκ τῆς τοιαύτης ἐπαγωγῆς ὅτι τῆς οὐσίας καὶ τοῦ τί ἐστὶν 9
 ἐκ ἐξιν ἀπόδειξις. ἐπεὶ δ' ἐστὶ τις ἡ περὶ φύσεως ἐπιστήμη, δῆλον ὅτι 10
 καὶ πρακτικῆς ἐτέρα καὶ ποιητικῆς ἐστὶ. ποιητικῆς μὲν γὰρ ἐν τῷ 11
 ποιοῦντι καὶ οὐ τῷ ποιοιμένῳ τῆς κινήσεως ἡ ἀρχή, καὶ τῷ ἐστὶν εἴτε 12
 τέχνη τις εἴτ' ἄλλη τις δύναμις. ὁμοίως δὲ καὶ τῆς πρακτικῆς ἐκ ἐν 13
 τῷ πρακτῷ, μᾶλλον δ' ἐν τοῖς πράττουσιν ἢ κίνησις. ἡ δὲ τοῦ φυσικοῦ 14
 περὶ τὰ ἔχοντ' ἐν ἑαυτοῖς κινήσεως ἀρχὴν ἐστὶν. ὅτι μὲν τοίνυν ἔτε 15
 πρακτικὴν ἔτε ποιητικὴν ἀλλὰ θεωρητικὴν ἀναγκαῖον εἶναι τὴν φυσικὴν 16
 ἐπιστήμην, δῆλον ἐκ τούτων· εἰς ἐν γάρ τι τούτων τῶν γενῶν ἀνάγκη 17
 πίπτειν αὐτὴν. ἐπεὶ δὲ τὸ τί ἐστὶν ἀναγκαῖον ἐκάστη πως τῶν ἐπιστη- 18
 μῶν εἰδέναι καὶ τέτῳ χρῆσθαι ἀρχῇ, δεῖ μὴ λανθάνειν πῶς ὀριστέον τῷ 19
 φυσικῷ καὶ πῶς ὁ τῆς οὐσίας λόγος ληπτέος, πότερον ὡς τὸ σιμὸν ἢ 20
 226 Br. μᾶλλον ὡς τὸ κοῖλον. τούτων γὰρ ὁ μὲν τοῦ σιμῷ λόγος μετὰ τῆς 21
 ὕλης λέγεται τῆς τῷ πράγματος, ὁ δὲ τῷ κοίλῳ χωρὶς τῆς ὕλης· ἡ γὰρ 22
 σιμότης ἐν ῥίπῃ γίγνεται, διὸ καὶ ὁ λόγος αὐτῆς μετὰ ταύτης θεωρεῖται· 23
 τὸ σιμὸν γὰρ ἐστὶ ῥίς κοίλη. φανερόν ἔν ὅτι καὶ σαρκὸς καὶ ὀφθαλμῷ 24
 καὶ τῶν λοιπῶν μορίων μετὰ τῆς ὕλης αἰεὶ τὸν λόγον ἀποδοτέον. ἐπεὶ 25
 δ' ἐστὶ τις ἐπιστήμη τῷ ὄντος ἢ ὄν καὶ χωριστόν, σκεπτέον πότερόν ποτε 26
 τῇ φυσικῇ τὴν αὐτὴν θετέον ταύτην εἶναι ἢ μᾶλλον ἐτέραν. ἡ μὲν οὖν 27
 φυσικὴ περὶ τὰ κινήσεως ἔχοντ' ἀρχὴν ἐν αὐτοῖς ἐστίν, ἡ δὲ μαθηματικὴ

§. 1. καὶ τῶν λοιπῶν] ἢ τῶν λ. T. | καὶ μαθηματικῶν] om. Ald.

§. 2. αὐτῇ] αὐτὴ Ab.

§. 4. διὰ τῆς] τῆς om. Ab.

§. 6. καὶ οὐ] καὶ ἐν T. | καὶ τῆς] καὶ ἐπὶ τῆς T Ald. | δ' ἐν τοῖς] δ' ἐν αὐτοῖς τοῖς T. | ἐαυτοῖς] αὐτοῖς E.

§. 7. αὐτὴν] om. Ab.

§. 9. Θεωρεῖται] εἴρηται ET Bess. Vet.

§. 11. ταύτην εἶναι] εἶναι ταύτην ET Ald.

§. 12. μένοντά] μὲν ὄντα T.

- 13 θεωρητικὴ μὲν καὶ περὶ μένοντά τις αὐτῇ, ἀλλ' ἔχωριστά. περὶ τὸ
χωριστὸν ἄρα ὃν καὶ τὸ ἀκίνητον ἐτέρα τέτων ἀμφοτέρων τῶν ἐπιστη-
μῶν ἐστί τις, εἴπερ ὑπάρχει τις οὐσία τοιαύτη, λέγω δὲ χωριστὴ καὶ
14 ἀκίνητος, ὅπερ πειρασόμεθα δεικνύειν. καὶ εἴπερ ἔστι τις τοιαύτη φύ-
σις ἐν τοῖς οὖσιν, ἐνταῦθ' ἂν εἴη πε καὶ τὸ θεῖον, καὶ αὕτη ἂν εἴη 1064 b
15 πρώτη καὶ κυριωτάτη ἀρχή. δῆλον τοίνυν ὅτι τρία γένη τῶν θεωρητι-
16 κῶν ἐπιστημῶν ἐστί, φυσικὴ, μαθηματικὴ, θεολογικὴ. βέλτιστον μὲν
οὖν τὸ τῶν θεωρητικῶν ἐπιστημῶν γένος, τέτων δ' αὐτῶν ἡ τελευταία
λεχθεῖσα· περὶ τὸ τιμώτατον γὰρ ἐστὶ τῶν ὄντων, βελτίων δὲ καὶ χειρώων
17 ἐκάσῃ λέγεται κατὰ τὸ οἰκεῖον ἐπιστητόν. ἀπορήσιμε δ' ἂν τις πότερόν
ποτε τῇν τῇ ὄντος ἢ ὃν ἐπιστήμην καθόλου δεῖ θεῖναι ἢ οὐ. τῶν μὲν
γὰρ μαθηματικῶν ἐκάστη περὶ ἐν τι γένος ἀφωρισμένον ἐστίν, ἡ δὲ
18 καθόλου κοινὴ περὶ πάντων. εἰ μὲν οὖν αἱ φυσικαὶ οὐσαὶ πρώται τῶν
ὄντων εἰσὶ, κἂν ἡ φυσικὴ πρώτη τῶν ἐπιστημῶν εἴη· εἰ δ' ἔστιν ἐτέρα
φύσις καὶ οὐσία χωριστὴ καὶ ἀκίνητος, ἐτέραν ἀνάγκη καὶ τῇν ἐπιστή- 227 Br.
μην αὐτῆς εἶναι καὶ προτέραν τῆς φυσικῆς καὶ καθόλου τῇ προτέραν.

Cap. 8.

- 1 Ἐπεὶ δὲ τὸ ἀπλῶς ὃν κατὰ πλείους λέγεται τρόπους, ὡς εἰς ἐστὶν
ὁ κατὰ συμβεβηκὸς λεγόμενος, σκεπτόμενον πρῶτον περὶ τοῦ ἕως ὅτος.
2 ὅτι μὲν ἔν ἑδεμία τῶν παραδεδομένων ἐπιστημῶν πραγματεύεται περὶ τὸ
συμβεβηκὸς, δῆλον· ἔτε γὰρ οἰκοδομικὴ σκοπεῖ τὸ συμβησόμενον τοῖς τῇ
οἰκίᾳ χρησόμενοις, οἷον εἰ λυπηρῶς ἢ τοῦναντίον οἰκήσουσιν, οὐδ' ἔφαν-
3 τικὴ ἔτε σκυτοτομικὴ ἔτε ὀψοποιικὴ. τὸ δὲ κατ' αὐτὴν ἴδιον ἐκάστη
4 τούτων σκοπεῖ τῶν ἐπιστημῶν μόνον· τῶτο δ' ἐστὶ τὸ οἰκεῖον τέλος. ἔδε

§. 13. καὶ τὸ] τὸ om. A Ald. | ἐστὶ τις] τις om. A.

§. 14. εἴη] om. T. | αὐτῇ αὐ] αὐ om. A.

§. 16. μὲν] om. A. | ἐπιστημῶν] om. E Vet. | τιμώτατον] κυριώ-
τατον A b, τιμώτερον Ald.

§. 17. δεῖ θεῖναι] θεῖναι δεῖ T, δεῖ om. Ald. | τῶν μὲν γὰρ] μὲν
om. A b. | κἂν] καὶ γρ. E | τῇ προτέρᾳ] τῇ om. A b Ald. Bess.

§. 1. ὅν] om. T. | πλείους] πλείους εἶναι A b. | εἶναι ὃ] om. Ald. | λε-
γόμενος] εἶναι λεγ. A b Ald. | ἕως] ἕως ETF b Alex. 797, a, 36.

§. 2. χρησόμενοις] χρησόμενοις Ald. | οἷον ἢ E. | ὀψο-
ποιικὴ] ὀψοποιικὴ T A b Ald.

§. 4. ἔδε] ἔδε ἢ T Ald. Bess. Vet. | ἔδε μοινοικόν καὶ γραμματι-
κόν] om. F b. | τὰ ἀμφοτέρω αἵμα εἶσαι] αἵμα εἶσαι τὰ ἀμφοτέρω ET Alex.
797, b, 12 Ald. | ὡν] ὡν T. | ὃ δὲ μὲν] ὃ δὲ ὡν T. | ἐγένετο] ἐγένετο T A
Ald. Alex. 797, b, 10. 15.: sed idem et alteram scripturam exhibet b, 19. 22. |
ἐγένετο] ἐγένετο T A b Ald.; Alex. modo ἐγένετο, modo ἐγένετο 797, b, 11. 16. 19.

μουσικὸν καὶ γραμματικόν, ἐδὲ τὸν ὄντα μουσικόν ὅτι γενόμενος γραμμα-
 τικὸς τὰ ἀμφοτέρω αἵμα ἔσται, πρότερον οὐκ ὦν, ὃ δὲ μὴ αἰεὶ ὄν ἔστιν, 5
 ἐγένετο τῷτο, ὡσθ' αἷμα μουσικὸς ἐγένετο καὶ γραμματικὸς. τῷτο δὲ
 οὐδεμία ζητεῖ τῶν ὁμολογουμένως οὐσῶν ἐπιστημῶν πλὴν ἡ σοφιστική·
 περὶ τὸ συμβεβηκὸς γὰρ αὕτη μόνη πραγματεύεται, διὸ Πλάτων οὐ κακῶς 6
 εἶρηκε φήσας τὸν σοφιστὴν περὶ τὸ μὴ ὄν διατρέβειν. ὅτι δ' ἐδ' ἐνδε-
 χόμενόν ἐστιν εἶναι τῷ συμβεβηκὸς ἐπιστήμην, φανερόν ἔσαι πειραθεῖσιν
 ἰδεῖν τί ποτ' ἐστὶ τὸ συμβεβηκός. πᾶν δὲ φάμεν εἶναι τὸ μὲν αἰεὶ καὶ 7
 ἐξ ἀνάγκης (ἀνάγκης δ' ἔστι τῆς κατὰ τὸ βίαιον λεγομένης, ἀλλ' ἢ χρῶμεθα
 ἐν τοῖς κατὰ τὰς ἀποδείξεις), τὸ δ' ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, τὸ δ' ἔθ' ὡς
 ἐπὶ τὸ πολὺ ἔτ' αἰεὶ καὶ ἐξ ἀνάγκης ἀλλ' ὅπως ἔτυχεν· οἷον ἐπὶ κυνὶ
 γένοιτ' ἂν ψυχρός, ἀλλὰ τοῦτ' οὐθ' ὡς αἰεὶ καὶ ἐξ ἀνάγκης ἔθ' ὡς ἐπὶ 8
 τὸ πολὺ γίγνεται, συμβαίη δέ ποτ' ἂν. ἔστι δὲ τὸ συμβεβηκὸς ὃ γί- 9
 γνεται μὲν, ἔκ αἰεὶ δ' ἐδ' ἐξ ἀνάγκης ἐδ' ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ. τί μὲν ἔν
 ἐστὶ τὸ συμβεβηκός, εἴρηται, διότι δ' οὐκ ἔστιν ἐπιστήμη τῷ τοῖσδε, δηλόν·
 ἐπιστήμη μὲν γὰρ πᾶσα τῷ αἰεὶ ὄντος ἢ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, τὸ δὲ συμβε- 10
 βηκὸς ἐν ἐδετέρῳ τούτων ἔστιν. ὅτι δὲ τοῦ κατὰ συμβεβηκὸς ὄντος οὐκ
 εἰσὶν αἰτίαι καὶ ἀρχαὶ τοιαῦται οἵαιπερ τῷ καθ' αὐτὸ ὄντος, -δηλόν·
 ἐστὶ γὰρ ἅπαντ' ἐξ ἀνάγκης. εἰ γὰρ τόδε μὲν ἐστὶ τῷδε ὄντος, τόδε 11
 δὲ τῷδε, τῷτο δὲ μὴ ὅπως ἔτυχεν ἀλλ' ἐξ ἀνάγκης, ἐξ ἀνάγκης ἐστὶ
 καὶ ἔστι τῷτ' ἢν αἴτιον ἔως τῷ τελευταίῳ λεγομένου αἰτιατῷ· τῷτο δ' ἦν
 κατὰ συμβεβηκός. ὡς ἐξ ἀνάγκης ἅπαντ' ἔσαι, καὶ τὸ ὅποτερως ἔτυχεν 12
 καὶ τὸ ἐνδέχασθαι καὶ γίγνεσθαι καὶ μὴ παντελῶς ἐκ τῶν γιγνομένων
 ἀναιρεῖται. κἂν μὴ ὄν δὲ ἀλλὰ γιγνόμενον τὸ αἴτιον ὑποτεθῇ, ταῦτα 13
 συμβήσεται· πᾶν γὰρ ἐξ ἀνάγκης γενήσεται. ἢ γὰρ αὐριον ἐκλειψις 14
 γενήσεται ἂν τόδε γένηται, τοῦτο δ' ἂν ἕτερόν τι, καὶ τῷτ' ἂν ἄλλο·

§. 5. ἐσῶν] om. Fb. | τὸν σοφιστήν] τὴν σοφιστήν T.

§. 6. ἐδ' ἔκ E.

§. 7. πᾶν δὲ] δὴ om. Ald. | τὸ βίαιον] βίαν AbFb. | τὸ δ' ἔθ' τὸ
 δ' ἐδὲ Ab. | ὡς αἰεὶ καὶ] καὶ add. EFb Vet. | ἐθ' ὡς] ὡς om. ET. | συμ-
 βαίη] συμβαίνει T.

§. 8. αἰεὶ δ'] δ' om. TAb Ald.

§. 9. ἐν ἐδετέρῳ] ἐν om. Ab.

§. 11. ἔως] ὡς TAb. | τελευταίῳ λεγομένου] λεγ. τελ. Ald.

§. 12. ἅπαντ' ἔσαι] ἅπαντες τε καὶ T. | ὅποτερως] ὅποτερ' Ab. | τὸ
 ἐνδέχασθαι] τὸ om. T. | γίγνεσθαι] γένεσθαι E.

§. 13. δὲ] om. E. | ἀλλὰ] ἀλλὰ καὶ Ald. | ταῦτα] ταῦτα Ab Bess. Vet.

§. 14. ἢ γὰρ] εἰ γὰρ ET Ald. Vet. | τόδε] τοδὶ T. | τοῦ ἀπὸ τοῦ νῦν
 — χρόνου] om. Ab.

- καὶ τῦτον διὰ τὸν τρόπον ἀπὸ πεπερασμένης χρόνου τῷ ἀπὸ τοῦ νῦν μέχρι
 15 αὐρίου ἀφαιρεμένης χρόνου ἤξει ποτὲ εἰς τὸ ὑπάρχον. ὥστ' ἐπεὶ τῷ ἐξίν,
 ἀπαρτ' ἐξ ἀνάγκης τὰ μετὰ τῦτο γενήσεται, ὥστε πάντα ἐξ ἀνάγκης
 16 γίνεσθαι. τὸ δ' ὡς ἄλλῃθ' ὄν καὶ μὴ κατὰ συμβεβηκὸς τὸ μὲν ἐξίν
 ἐν συμπλοκῇ τῆς διανοίας καὶ πάθος ἐν ταύτῃ· διὸ περὶ μὲν τὸ ὅτως
 ὄν οὐ ζητῶνται αἱ ἀρχαί, περὶ δὲ τὸ ἔξω ὄν καὶ χωρίζον· τὸ δ' ἐκ
 ἀναγκαῖον ἀλλ' ἀόριστον, λέγω δὲ τὸ κατὰ συμβεβηκὸς· τῷ τοιούτῳ δ'
 αἵτια καὶ ἀπειρα τὰ αἵτια. τὸ δὲ ἕνεκά τινος ἐν τοῖς φύσει γιγνομένοις
 17 ἡ ἀπὸ διανοίας ἐστίν. τύχη δ' ἐστὶν ὅταν τι τίττων γένηται κατὰ συμ- 229 Br.
 βεβηκὸς. ὥσπερ γὰρ καὶ ὄν ἐστὶ τὸ μὲν καθ' αὐτὸ τὸ δὲ κατὰ συμ-
 18 βεβηκὸς, ὅτω καὶ αἷτιον. ἡ τύχη δ' αἷτιον κατὰ συμβεβηκὸς ἐν τοῖς
 κατὰ προαίρεσιν τῶν ἕνεκά τινος γιγνομένοις. διὸ περὶ ταῦτο τύχη καὶ
 19 διάνοια· προαίρεσις γὰρ ἐκχωρὶς διανοίας. τὰ δ' αἷτια ἀόριστα ἀφ' ὧν
 ἂν γένοιτο τὰ ἀπὸ τύχης· διὸ ἀδελφὸς ἀνθρωπίνῳ λογισμῷ καὶ αἷτιον
 20 κατὰ συμβεβηκὸς, ἀπλῶς δ' οὐθενός. ἀγαθὴ δὲ τύχη καὶ κακὴ ὅταν
 ἀγαθὸν ἢ φαῦλον ἀποβῇ· ἐντυχία δὲ καὶ δυστυχία περὶ μέγεθος τίττων. 1065 b
 21 ἐπεὶ δ' οὐθέν κατὰ συμβεβηκὸς πρότερον τῶν καθ' αὐτό, ἐδ' αἷτιον αἷτια.
 εἰ ἄρα τύχη ἢ τὸ αὐτόματον αἷτιον τῷ ἕρανου, πρότερον νοῦς αἷτιον
 καὶ φύσις.

§. 15. ὥς ἐ πάντα] πάντα om. Ab.

§. 16. ἀλλήθ' ὡς] ἀληθὺς Ab. | καὶ μὴ] μὴ om. E Vet. | τῆς διανοίας] τῆς om. Ab. | κατὰ συμβεβηκός] κατὰ ὡς ἐπ' ἕλκρον συμβ. Ald.

§. 17. Posterior huius libri pars, inde ab hac paragrapho usque ad finem libri, ita consentit cum disiectis quibusdam librorum physicorum capitibus, ut alterum textum ex altero haustum esse facile appareat. Atque hi quidem inter se congruunt loci: Met. 8, 17—20. et Phys. II, 5. 197, a, 5—27; Met. 8, 21. et Phys. II, 6. 198, a, 5—13.; Met. 9, 1—21. et Phys. III, 1—3. 200, a, 26—202, a, 21.; Met. 10, 1—26. et Phys. III, 4. 5. 204, a, 3—206, a, 8.; Met. 10, 27. et Phys. III, 7. 207, b, 21—25.; Met. 11, 1—12, 18. et Phys. V, 1. 2. 224, a, 21—226, b, 16.; Met. 12, 19—26. et Phys. V, 5. 226, b, 18—227, a, 31. Veruntamen, quum non verba verbis respondeant, sed undecimi libri scriptor, aliis omissis aliis levius mutatis, uberiores librorum physicorum disputationem in breviorē formam redegerit, utriusque textus discrepantiam in margine apponere non ex re esse videtur, siquidem sublata omni varietate locos parallelos inter se velle exaequare nemini in mentem veniet. Quid verò auxilii petendum sit ex libris physicis ad emendandum libri undecimi textum, exposuimus in commentariis nostris, quos conferas. | τοῦτων γένηται] γένηται τοῦτων Ab.

§. 18. δ' αἷτιον] δ' αἷτια E. | ταῦτο] ταῦτα E.

§. 19. ἀφ' ὧν ἂν] ἂν om. T. | τὰ ἀπὸ] τὸ ἀπὸ Ab Ald. | καὶ αἷτιον] καὶ τὸ αἷτιον T.

§. 20. δὲ] om. Ab Ald. | ἐντυχία] ἀτυχία T Ab.

§. 21. τύχη ἢ] τύχη ἢ καὶ Ab Ald. | νῦς αἷτιον] νῦς αἷτιος ET Ab.

C a p. 9.

Ἔστι δὲ τὸ μὲν ἐνεργεῖα μόνον, τὸ δὲ δυνάμει, τὸ δὲ δυνάμει καὶ 1
ἐνεργεῖα, τὸ μὲν ὄν, τὸ δὲ ποσόν, τὸ δὲ τῶν λοιπῶν. ἐκ ἔστι δὲ κίνησις 2
παρὰ τὰ πράγματα· μεταβάλλει γὰρ αἰεὶ κατὰ τὰς τοῦ ὄντος κατηγο-
ρίας. κοινὸν δ' ἐπὶ τούτων οὐθέν ἐστιν ἢδ' ἐν μιᾷ κατηγορίᾳ. ἕκαστον 3
δὲ διχῶς ὑπάρχει πᾶσιν, οἷον τὸ τόδε· τὸ μὲν γὰρ μορφῇ αὐτῷ, τὸ
δὲ στήρσις. καὶ κατὰ τὸ ποιὸν τὸ μὲν λευκὸν τὸ δὲ μέλαν, καὶ 4
κατὰ τὸ ποσόν τὸ μὲν τέλειον τὸ δ' ἀτελές, καὶ κατὰ φορὰν τὸ μὲν
ἄνω τὸ δὲ κάτω, ἢ κοῦφον καὶ βαρύν. ὥςτε κινήσεως καὶ μεταβολῆς
τοσαυτ' εἶδη ὅσα τῷ ὄντος. διηρημένον δὲ καθ' ἕκαστον γένος τῷ μὲν 5
δυνάμει τῷ δ' ἐντελεχείᾳ, τὴν τοῦ δυνάμει ἢ τοιούτον ἐστὶν ἐνέργειαν
λέγω κίνησιν. ὅτι δ' ἀληθῆ λέγομεν, ἐνθενδε δῆλον. ὅταν γὰρ τὸ 6
230 Br. οἰκοδομητὸν ἢ τοιούτον, αὐτὸ λέγομεν εἶναι ἐνεργεῖα ἢ οἰκοδομεῖται, καὶ
ἔστι τὸτο οἰκοδόμησις. ὁμοίως μάθησις, ἰάτρευσις καὶ κύλισις, βάδισις,
ἄλσις, γήρانشις, ἄδρυνσις. συμβαίνει δὲ κινεῖσθαι ὅταν ἢ ἐντελέχεια ἢ 7
αὐτῇ, καὶ οὔτε πρότερον οὔθ' ὕστερον. ἢ δὴ τῷ δυνάμει ὄντος, ὅταν
ἐντελεχεία ὦν ἐνεργῇ ἢ αὐτὸ ἢ ἄλλο ἢ κινήτῳ, κίνησις ἐστίν. λέγω δὲ 8
τὸ ἢ ὥδε. ἔστι γὰρ ὁ χαλκὸς δυνάμει ἀνδρίας· ἀλλ' ὅμως ἐκ ἢ τοῦ χαλκοῦ
ἐντελέχεια, ἢ χαλκός, κίνησις ἐστίν. οὐ γὰρ ταυτόν χαλκῷ εἶναι καὶ δυνάμει
τινί, ἐπεὶ εἰ ταυτόν ἦν ἀπλῶς κατὰ τὸν λόγον, ἦν ἂν ἢ τοῦ χαλκοῦ
ἐντελέχεια κίνησις τις. οὐκ ἔστι δὲ ταυτό. δῆλον δ' ἐπὶ τῶν ἐναντιῶν· 9

§. 1. τὸ δὲ δυνάμει] om. *Ab.* | τὸ μὲν ὄν] καὶ τὸ μὲν ὄν γρ. Casaub.

§. 2. ἔστι δὲ] ἔστι δὲ τις *E.* ἔστι δὲ τι *T* Vet. | ἔστιν οὐδ' ἐστίν ὃ οὐδ'
ET Vet.

§. 3. τὸ τόδε] τὸ τόνδε *T.* τόδε sine τὸ *Ald.* | μορφῇ] ἔξις *T.*

§. 4. ἢ κοῦφον] ἢ τὸ μὲν κοῦφον *T* *Ald.* | καὶ βαρύν] τὸ δὲ βαρύν *ET*
Ald. Vet., ἢ βαρύν *Bess.*

§. 5. τοῦ μὲν] om. *Ab.* τὸ μὲν *Ald.* | τοῦ δ'] τὸ δ' *Ald.* | τὴν τοῦ
τοιούτο *T.*

§. 6. ὅτι — ἐνθενδε δῆλον] om. *T.* | ἢ τοιούτον] ἢ τοιούτον *Bess.* Vet. |
καὶ ἔστι τούτο] καὶ ἔστι τι τούτο *E.* | καὶ κύλισις] om. *ET* Vet. | βάδισις]
om. *Ab.* | γήρانشις] πέπانشις, πείρανσις *T.*

§. 7. ἐντελέχεια] ἐντελεχεία *Ald.* Vet. | ἢ δὴ] ἢ δὴ *TAb* Vet., ἢ δὲ *Ald.*
Bess. | ὄντος] ὄντος ἐντελέχεια *Ald.* | ἢ αὐτὸ ἢ ἄλλο ἢ κινήτῳ κίνησις]
οὐκ ἢ αὐτὸ ἀλλ' ἢ κινήτῳ ἢ κίνησις *ET* *Bess.* Vet.

§. 8. οὐκ ἢ τοῦ] οὐκ ἢ τοῦ *Casaub.* | ἀπλῶς κατὰ] ἀπλῶς καὶ κατὰ
Bess. Vet.

§. 9. οὐ ταυτόν] οὐ om. *T.* | καὶ γὰρ] ἦν καὶ γὰρ *TAb* *Ald.* | ἔν]
om. *T.* | τὸ κάμνειν] τὸ om. *E.* | οὐ ταυτόν] οὐ τὸ αὐτό *E.* ἔγω αὐτό *T.* |
ἢ δυνατόν] καὶ ἢ δυν. *Ab.*

- τὸ μὲν γὰρ δύνασθαι ὑγιαίνειν καὶ δύνασθαι κάμνειν ἢ ταῦτόν (καὶ γὰρ ἂν τὸ ὑγιαίνειν καὶ τὸ κάμνειν ταυτόν ᾔν), τὸ δ' ὑποκειμενον καὶ ὑγιαίνειν καὶ νοσοῦν, εἴθ' ἐγρότης εἴθ' αἷμα, ταυτόν καὶ ἔν. ἐπεὶ δ' οὐ ταῦτόν, ὥσπερ οὐδὲ χροῶμα ταυτόν καὶ ὁρατόν, ἢ τῷ θνατῷ ἢ
- 10 θνατόν ἐντελέχεια κινήσεις ἐστίν. ὅτι μὲν γὰρ ἐστὶν αὕτη, καὶ ὅτι συμβαίνει τότε κινεῖσθαι ὅταν ἡ ἐντελέχεια ἢ αὕτη, καὶ οὔτε πρότερον ἢ ὕστερον, δῆλον. ἐνδέχεται γὰρ ἕκαστον ὅτε μὲν ἐνεργεῖν ὅτε δὲ μὴ, οἷον 1066 τὸ οἰκοδομητόν ἢ οἰκοδομητόν, καὶ ἡ τῷ οἰκοδομητῷ ἐνέργεια ἢ οἰκοδομητόν, οἰκοδόμησις ἐστίν. ἡ γὰρ τῷτό ἐστὶν ἡ οἰκοδόμησις ἡ ἐνέργεια
- 12 ἢ οἰκία. ἀλλ' ὅταν οἰκία ἢ, ἕκети οἰκοδομητόν ἐσται· οἰκοδομεῖται δὲ τὸ οἰκοδομητόν. ἀνάγκη ἄρα οἰκοδόμησιν τὴν ἐνέργειαν εἶναι, ἢ δ' οἰκοδόμησις κινήσεις τις. ὁ δ' αὐτὸς λόγος καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων κινήσεων.
- 13 ὅτι δὲ καλῶς εἴρηται, δῆλον ἐξ ὧν οἱ ἄλλοι λέγουσι περὶ αὐτῆς, καὶ ἐκ 231 B. τοῦ μὴ ῥᾶδιον εἶναι διορίσαι ἄλλως αὐτήν. ἔτε γὰρ ἐν ἄλλῳ τις γένει
- 14 δύναται ἂν θεῖναι αὐτήν. δῆλον δ' ἐξ ὧν λέγουσιν οἱ μὲν ἐτερότητα καὶ ἀνισότητα καὶ τὸ μὴ ὂν, ὧν ἔθ' ἐνάγκη κινεῖσθαι. ἀλλ' ἐδ' ἡ μεταβολὴ ἔτ' εἰς ταῦτα ἔτ' ἐκ τέτοιον μᾶλλον ἢ ἐκ τῶν ἀντικειμένων. αἴτιον δὲ τοῦ εἰς ταῦτα τιθέναι ὅτι ἀόριστόν τι δοκεῖ εἶναι ἡ κίνησις, τῆς δ' ἐτέρας συσσειχίας αἱ ἀρχαὶ διὰ τὸ σεσηρικαὶ εἶναι ἀόριστοι· ἔτε γὰρ τότε
- 16 ἔτε τοιοῦδε ἑδεμία αὐτῶν οὔτε τῶν λοιπῶν κατηγοριῶν. τῷ δὲ δοκεῖν ἀόριστον εἶναι τὴν κίνησιν αἴτιον ὅτι οὐτ' εἰς δύναμιν τῶν ὄντων οὐτ' εἰς ἐνέργειαν ἐστὶ θεῖναι αὐτήν. οὔτε γὰρ τὸ θνατόν ποσὸν εἶναι κινεῖται
- 17 ἐξ ἀνάγκης, ἔτε τὸ ἐνεργεῖν ποσόν. ἡ τε κίνησις ἐνέργεια μὲν εἶναι δοκεῖ τις, ἀτελής δέ· αἴτιον δ' ὅτι ἀτελής τὸ θνατόν οὐ ἐστὶν ἐνέργεια.
- 18 καὶ διὰ τῷτο χαλεπὸν αὐτὴν λαβεῖν τί ἐστιν· ἡ γὰρ εἰς σερίσιν ἀνάγκη θεῖναι
- 19 ἡ εἰς δύναμιν ἡ εἰς ἐνέργειαν ἀπλῶς, τῷτων δ' ἔθ' ἐνθαίρεται ἐνδιχόμενον. ὥς

§. 10. γὰρ] οὐν *Ab*. [ὅτε] ὅτε *Ab*. [τότε κινεῖσθαι] κινεῖσθαι τότε *T*. [ἡ ἐντελέχεια ἢ] ἢ ἐντελέχεια *ET*.

§. 11. ἡ γὰρ] εἰ γὰρ *E*. [ἐστίν] οἰκία ἐστίν *ET Vet*. [ἡ] ἡ ἢ *T Vet*. [ἡ] *om. ET Vet*, ἡ *Ald*. [ἡ οἰκία] *om. ET^{Ab} Vet*.

§. 12. *Foras*] *om. Ab*.

§. 13. ἄλλως αὐτὴν] *om. T*.

§. 14. δῆλον δ'] δ' *om. T*. [οἱ μὲν] οἱ μὲν γὰρ *Ab Ald*. [ἔτ' ἐκ τῶν] ἔτ' ἐκ τοιούτων *Ald*. [ἡ ἐκ τῶν] ἐκ *om. ET*.

§. 15. συσειχίας] συσειχίας *T*.

§. 16. εἶναι τὴν κίνησιν] τὴν κίνησιν εἶναι *Ab*. [θεῖναι] τιθέναι *ET Ald*.

§. 17. δοκεῖ τις] τις *om. T*.

§. 19. καὶ μὴ ἐνέργειαν] *om. Ab*.

λείπεται τὸ ληθὲν εἶναι καὶ ἐνέργειαν καὶ μὴ ἐνέργειαν τὴν εἰρημένην, ἰδεῖν μὲν χαλεπὴν ἐνδεχομένην δ' εἶναι. καὶ ὅτι ἔστιν ἡ κίνησις ἐν τῷ 20
κινήτῳ, δῆλον· ἐντελέχεια γάρ ἐστι τούτου ἐπὶ τῇ κινήτικῃ, καὶ ἡ τῇ
κινήτικῃ ἐνέργεια ἢ ἄλλη ἐστίν. δεῖ μὲν γὰρ εἶναι ἐντελέχειαν ἀμφοῖν·
κινήτικόν μὲν γὰρ ἐστὶ τῷ δύνασθαι, κινήτην δὲ τῷ ἐνεργεῖν. ἀλλ' ἔστιν 21
ἐνεργητικὸν τοῦ κινήτου, ὥσθ' ὁμοίως μία ἀμφοῖν ἐνέργεια ὥσπερ τὸ
αὐτὸ διάστημα ἐν πρὸς δύο καὶ δύο πρὸς ἓν, καὶ τὸ ἀναπτεῖν καὶ τὸ
κάταπτεῖν, ἀλλὰ τὸ εἶναι ἢ ἐν. ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῷ κινήτῳ καὶ κινήμενῳ.

C a p. 10.

232 Br. Τὸ δ' ἀπειρον ἢ τὸ ἀδύνατον διελθεῖν τῷ μὴ πεφικνῆναι διέναι, 1
καθάπερ ἡ φωνὴ ἀόρατος, ἢ τὸ διεξοδὸν ἔχον ἀτελεντέχον, ἢ ὁ μόλις,
1066 b ἢ ὁ πεφικνὸς ἔχειν μὴ ἔχει διεξοδὸν ἢ πέρας· ἐτι προσθήσει ἢ ἀφαιρέσει
ἢ ἄμφω. χωριστὸν μὲν δὴ αὐτό τι ὄν, αἰσθητὸν δ' οὐχ οἶόν τ' εἶναι. 2
εἰ γὰρ μήτε μέγεθος ἐστὶ μήτε πληθος, ὅσα δ' αὐτὰ τὸ ἀπειρον καὶ
μὴ συμβεβηκός, ἀδιαίρετον ἐσται· τὸ γὰρ διαιρετὸν ἢ μέγεθος ἢ πληθος.
εἰ δὲ ἀδιαίρετον, οὐκ ἀπειρον, εἰ μὴ καθάπερ ἡ φωνὴ ἀόρατος. ἀλλ' 3
οὐχ οὕτω λέγουσιν ὅθ' ἡμεῖς ζητοῦμεν, ἀλλ' ὡς ἀδιεξοδόν. ἐτι πῶς ἐνδέ- 4
χεται καθ' αὐτὸ εἶναι ἀπειρον, εἰ μὴ καὶ ἀριθμὸς καὶ μέγεθος, ὥν
πάθος τὸ ἀπειρον; ἐτι εἰ κατὰ συμβεβηκός, ἢ ἂν εἴη στοιχείων τῶν 5
ὄντων ἢ ἀπειρον, ὥσπερ οὐδὲ τὸ ἀόρατον τῆς διαλέκτου, καίτοι ἡ φωνὴ
ἀόρατος. καὶ ὅτι οὐκ ἔστιν ἐνεργεία εἶναι τὸ ἀπειρον, δῆλον. ἐσται 6
γὰρ ὅτιον αὐτῷ ἀπειρον μέρος τὸ λαμβανόμενον· τὸ γὰρ ἀπείρῳ εἶναι
καὶ ἀπειρον ταυτό, ὥπερ ὅσα τὸ ἀπειρον καὶ μὴ καθ' ὑποκειμένου.
ὥστε ἢ ἀδιαίρετον, ἢ εἰς ἀπειρα διαιρετόν, εἰ μεριστόν. πολλὰ δ' εἶναι 7

§. 20. τῷ δύνασθαι τὸ δέν. Ald. [τῷ ἐνεργεῖν] τὸ ἐνεργ. Ald.

§. 21. μία ἀμφοῖν] μία ἢ ἀμφοῖν E. [τὸ αὐτὸ διάστημα] τὸ διάστημα
τὸ αὐτὸ E.

§. 1. δ'] om. A^b.

§. 2. αἰσθητὸν δ'] om. E Bess. μέγεθος ἐστὶ] εἰς om. A^b. [αὐτῷ]
αὐτὸ ET Vet.

§. 3. ὅθ' ἡμεῖς] ὅθ' ἡμεῖς ET.

§. 4. εἰ μὴ καὶ] εἰ μὴ εἴη Ald.

§. 5. εἴς εἰ] εἰ om. T. [ἢ] ἢ A^b. Diversum textum sequi videtur Bes-
sario, dum totum locum ita vertit: «non esset sane verum elementum prout in-
finitum passio est.»

§. 6. ὅτιον αὐτοῦ] ὅτιον αὐτοῦ T Ald., αὐτοῦ ὅτιον A^b. [τὸ γὰρ]
τῷ γὰρ Ald. [καὶ μὴ καθ'] μὴ om. T. [εἰς ἀπειρα] εἰς αἰεὶ διαίρετά A^b.
εἰ] ἢ T Ald.

§. 7. ἀέρος ἀήρ μέρος] μέρος ἀήρ αἶρος ET Ald.

- τὸ αὐτὸ ἀδύνατον ἄπειρα· ὥσπερ γὰρ αἶρος ἀπὸ μέρους, οὕτως ἄπειρον
 8 ἄπειρον, εἰ ἔστιν ἑσία καὶ ἀρχή. ἀμείριστον ἄρα καὶ ἀδιαίρετον. ἀλλ'
 ἀδύνατον τὸ ἐντελεχεία ὃν ἄπειρον· ποσὸν γὰρ εἶναι ἀνάγκη. κατὰ
 9 συμβεβηκὸς ἄρα ὑπάρχει. ἀλλ' εἰ ὅτως, εἴρηται ὅτι οὐκ ἐνδέχεται εἶναι
 10 ἀρχὴν ἀλλ' ἐκεῖνο ᾧ συμβέβηκε, τὸν αἶρα ἢ τὸ ἄρτιον. αὕτη μὲν ἐν
 ἡ ζήτησις καθόλου· ὅτι δ' ἐν τοῖς αἰσθητοῖς ἐκ ἔστιν, ἐνθενδε δῆλον.
 εἰ γὰρ σώματος λόγος τὸ ἐπιπέδοις ὠρισμένον, οὐκ εἴη ἂν ἄπειρον σῶμα 233 B.
 οὐτ' αἰσθητὸν οὔτε νοητὸν, οὐδ' ἀριθμὸς ὡς κεχωρισμένος καὶ ἄπειρος·
 11 ἀριθμητὸν γὰρ ὁ ἀριθμὸς ἢ τὸ ἔχον ἀριθμόν. φυσικῶς δὲ ἐκ τῶνδε
 δῆλον. οὔτε γὰρ σύνθετον οἷον τ' εἶναι οὐθ' ἀπλοῦν. σύνθετον μὲν
 12 γὰρ οὐκ ἔσται σῶμα, ἐπεὶ πεπεραται τῷ πλήθει τὰ στοιχεῖα. δεῖ
 γὰρ ἰσάζειν τὰναντία καὶ μὴ εἶναι ἐν αὐτῶν ἄπειρον· εἰ γὰρ ὅπως οὖν
 λείπεται ἡ θατέρον σώματος δύναμις, φθαρήσεται ὑπὸ τοῦ ἀπείρου τὸ
 13 πεπερασμένον. ἕκαστον δ' ἄπειρον εἶναι ἀδύνατον· σῶμα γὰρ ἔστι τὸ
 πάντα ἔχον διάστασιν, ἄπειρον δὲ τὸ ἀπεράντως διεστηκὸς, ὥστ' εἰ τὸ
 14 ἄπειρον σῶμα, πάντα ἔσται ἄπειρον. ἐδὲ ἐν δὲ καὶ ἀπλῶν ἐνδέχεται
 τὸ ἄπειρον εἶναι σῶμα, ὅθ' ὡς λέγουσιν τινες, παρὰ τὰ στοιχεῖα ἐξ ἡ
 γεννώσι ταῦτα (οὐκ ἔστι γὰρ τὸ τοιοῦτο σῶμα παρὰ τὰ στοιχεῖα· ἅπαντα
 γὰρ ἐξ ὧν ἐστὶ καὶ διαλύεται εἰς ταῦτα, ἡ φαίνεται δὲ τῷ περὶ τὰ 1067
 15 ἀπλῶ σῶματα), οὐδὲ πῦρ οὐδ' ἄλλο τι τῶν στοιχείων ἐθέει. χωρὶς γὰρ
 τῷ ἄπειρον εἶναι τι αὐτῶν ἀδύνατον τὸ ἅπαν, κἂν ἢ πεπερασμένον, ἢ
 εἶναι ἢ γίγνεσθαι ἐν τι αὐτῶν, ὥσπερ Ἡράκλειτος φησιν ἅπαντα γίγνε-
 16 σθαι ποτε πῦρ. ὁ δ' αὐτὸς λόγος καὶ ἐπὶ τοῦ ἐνός, ὁ ποιεῖσι παρὰ
 τὰ στοιχεῖα οἱ φυσικοί. πᾶν γὰρ μεταβάλλει ἐξ ἐναντίας, οἷον ἐκ θερμῆς
 17 εἰς ψυχρόν. ἔτι τὸ αἰσθητὸν σῶμα ποῦ, καὶ ὁ αὐτὸς τόπος ὅλος καὶ

§. 9. εἰ] om. A Ald. Bess. Vet. | ἐκεῖνο] ἐκείνου T. | τὸν αἶρα] τὸν ἀριθμόν Ald.

§. 10. ὅτε δ' ἐν] ὅτε δ' οὐδ' ἐν A. | ἐπιπέδοις] ἐπιφανείᾳ γρ. Casaub., «superficies» Bess. | οὐδ' ἀριθμὸς] οὐτ' ἀρ. ET.

§. 11. φυσικῶς] φυσικόν T. | οἷον τ'] τ' om. T. | ἔσαι] ἐν A, ἔστι Ald. | ἐπεῖπερ] εἰ ET Vet., ἐπει εἰ Ald., εἴπερ (vsi — quidem) Bess.

§. 12. ὅπως οὖν] ὅπως E Vet. («cuiusque»).

§. 13. ὥς εἰ] εἰ om. ET Vet. Bess. | πάντα ἔσαι] πάντα ἐστὶ Ald.

§. 14. οὐδὲ ἐν δὲ καὶ ἀπλοῦν] οὐδὲ ἐν δὲ ἀπλοῦν E Ald., οὐδὲ ἐν καὶ ἀπλοῦν A, ἀπλῶν δ' T. | τὸ ἄπειρον] τὸ om. ET. | τὸ τοιοῦτο] τὸ om. ET. | ἅπαντα] ἅπαν T. | ἐξ ὧν] ἐξ οὗ ET Ald. Vet. | διαλύεται] ὧν διαλύ. Ald. | εἰς ταῦτα] εἰς ταῦτό T, εἰς τῷτο E Vet. | περὶ] παρὰ A Ald. Bess. | ἄλλοτε] τε om. A.

§. 15. ἐν τε] ἐν om. Ald.

μορίον, οἷον τῆς γῆς. ὥς εἰ μὲν ὁμοειδὲς, ἀκίνητον ἔσται ἢ αἰεὶ οἰσθή- 18
 σεται. τὸτο δὲ ἀδύνατον· τί γὰρ μᾶλλον κάτω ἢ ἄνω ἢ ὀπισθῶν; οἷον
 εἰ βῶλος εἴη, ποῦ αὕτη κινήσεται ἢ μενεῖ; ὁ γὰρ τόπος αὐτῆς τοῦ
 234^{Br} συγγεγῆς σώματος ἀπειροῦ. καθέξει οὖν τὸν ὅλον τόπον. καὶ πῶς; 19
 τίς οὖν ἡ μονὴ καὶ ἡ κίνησις; ἡ παρταχῶ μενεῖ; ἢ κινήσεται ἄρα. ἡ
 παρταχῶ κινήσεται; οὐκ ἄρα στήσεται. εἰ δ' ἀνόμοιον τὸ πᾶν, ἀνόμοιοι 20
 καὶ οἱ τόποι, καὶ πρῶτον μὲν ἔχ' ἐν τῷ σώματι τῷ παρτὸς ἀλλ' ἢ τῷ
 ἀπτεσθαι, ἔκτα ἢ πεπερασμένα ταυτ' ἔσαι ἢ ἀπειρα εἶδει. πεπερασμένα 21
 μὲν ἔν' ἔχ' οἷόν τε· ἔσαι γὰρ τὰ μὲν ἀπειρα τὰ δ' οὐ, εἰ τὸ πᾶν ἀπειρον,
 οἷον πῦρ ἢ ὕδωρ· φθορὰ δὲ τὸ τοιῦτον τοῖς ἐναντίοις. εἰ δ' ἀπειρα 22
 καὶ ἀπλῶ, καὶ οἱ τόποι ἀπειροὶ καὶ ἔσαι ἀπειρα τὰ ζοιχεῖα· εἰ δὲ τοῦτ'
 ἀδύνατον, καὶ οἱ τόποι πεπερασμένοι, καὶ τὸ πᾶν ἀνάγκη πεπειράνθαι.
 ὅλως δ' ἀδύνατον ἀπειρον εἶναι σῶμα καὶ τόπον τοῖς σώμασιν, εἰ πᾶν σῶμα 23
 αἰσθητὸν ἢ βάρος ἔχει ἢ κηρότητα. ἡ γὰρ ἐπὶ τὸ μέσον ἢ ἄνω οἰσθήσεται, 24
 ἀδύνατον δὲ τὸ ἀπειρον ἢ πᾶν ἢ τὸ ἥμισυ ἢ ὀποτερονοῦν πεπορθέναι·
 πῶς γὰρ διελείς; ἢ πῶς τοῦ ἀπείρου ἔσαι τὸ μὲν κάτω τὸ δ' ἄνω, ἢ
 ἔσχατον καὶ μέσον; ἔτι πᾶν σῶμα αἰσθητὸν ἐν τόπῳ, τόπον δὲ εἶδη εἷ, 25
 ἀδύνατον δ' ἐν τῷ ἀπείρῳ σώματι ταυτ' εἶναι. ὅλως δ' εἰ ἀδύνατον 26
 τόπον ἀπειρον εἶναι, καὶ σῶμα ἀδύνατον· τὸ γὰρ ἐν τόπῳ ποῦ, τὸτο
 δὲ σημαίνει ἢ ἄνω ἢ κάτω ἢ τῶν λοιπῶν τι, τῶν δ' ἕκαστον πέρας τι.
 τὸ δ' ἀπειρον οὐ ταυτόν ἐν μεγέθει καὶ κινήσει καὶ χρόνῳ ὥς μία τις 27
 φύσις, ἀλλὰ τὸ ὕψιον λέγεται κινεῖται τὸ πρότερον, οἷον κίνησις κατὰ
 τὸ μέγεθος ἐφ' οὗ κινεῖται ἢ ἀλλοιοῦται, ἢ αὖξεται, χρόνος δὲ διὰ
 τὴν κίνησιν.

§. 18. οἰσθήσεται· τοῖτο δὲ] αἰσθήσεται· τοῖ δὲ T, αἰσθήσεται· τοῖτο δὲ γρ Casaub. | κάτω] καὶ τὸ T. | κινήσεται] κινήσεται Ald.

§. 19. ἡ μονή] ἡ om. Ab. | ἡ κίνησις] ἡ om. Ab. | ἡ παρταχῶ] ἡ π. Ald. | ἢ κινήσεται] κινήσεται om. ET, ὅτ' κινήσεται Ald. | κινήσεται] om. Ald. Vet.

§. 20. ἀλλ' ἢ τῷ] ἀλλ' ἢ τὸ Ald. | εἶδει] ἐν τοῖς λοιπῶν τὸ „εἶδει“ γρ. E.

§. 22. τὰ ζοιχεῖα] τὰ om. Ab.

§. 23. ἡ βάρος] ἡ om. Ab. Ald.

§. 24. ἡμισυ] ἡ om. E. Vet. | διελείς] διελείς Ab. Ald.

§. 25. σῶμα αἰσθητὸν] αἰσθ. σῶμα ET Ald.

§. 26. δὲ σημαίνει] δὲ δὴ σημ. ET, δὴ σημ. Ald.

§. 27. κινεῖται καὶ χρόνῳ] χρ. καὶ κιν. T. | ἀλλὰ] ἅμα T.

Cap. 11.

- 1 Μεταβάλλει δὲ τὸ μεταβάλλον τὸ μὲν κατὰ συμβεβηκός, ὡς τὸ 1067^b
 μουσικὸν βαδίζειν, τὸ δὲ τῷ τύτῃ τι μεταβάλλειν ἀπλῶς λέγεται μετα- 235^{Bc}.
 βάλλειν, οἷον ὅσα κατὰ μέρος ὑγιαίνεται γὰρ τὸ σῶμα, ὅτι ὁ ὀφθαλμός.
 2 ἔστι δὲ τι ὁ καθ' αὐτὸ πρῶτον κινεῖται, καὶ τὸ ἐπὶ τὸ καθ' αὐτὸ
 3 κινητόν. ἔστι δὲ τι καὶ ἐπὶ τῷ κινῶντος ὡσαύτως· κινεῖ γὰρ κατὰ συμ-
 βεβηκός τὸ μὲν κατὰ μέρος τὸ δὲ καθ' αὐτό· ἔστι δὲ τι τὸ κινῶν πρῶ-
 4 τόν· ἔστι δὲ τι τὸ κινούμενον ἐν τινι χρόνῳ καὶ ἐξ αὐτοῦ καὶ εἰς ὅ. τὰ δ'
 εἶδη καὶ τὰ πάθη καὶ ὁ τόπος, εἰς αὐτὸ κινουῦνται τὰ κινούμενα, ἀκίνητά
 ἔστιν, οἷον ἐπισήμη καὶ θερμότης· ἐστὶ δ' ἔχῃ ἡ θερμότης κίνησις ἀλλ' ἡ
 5 θερμανσις. ἡ δὲ μὴ κατὰ συμβεβηκός μεταβολὴ ἢ ἐν ἅπασιν ὑπάρχει,
 ἀλλ' ἐν τοῖς ἐναντίοις καὶ μεταξὺ καὶ ἐν ἀντιφάσει. τούτου δὲ αἰτίας ἐκ
 6 τῆς ἐπαγωγῆς. μεταβάλλει δὲ τὸ μεταβάλλον ἢ ἐξ ὑποκειμένου εἰς ὑπο-
 κείμενον, ἢ ἢ ἐξ ὑποκειμένου εἰς ἔχῃ ὑποκειμένου, ἢ ἐξ ὑποκειμένου εἰς ἔχῃ
 ὑποκειμένου ἢ ἢ ἐξ ὑποκειμένου εἰς ὑποκειμένου. λέγω δὲ ὑποκειμένου τὸ
 7 καταφάσει δηλούμενον. ὡς ἀνάγκη τρεῖς εἶναι μεταβολάς· ἡ γὰρ ἐξ
 ἔχῃ ὑποκειμένου εἰς μὴ ὑποκειμένου ἢ ἐστὶ μεταβολή· ὅτε γὰρ ἐναντία ὅτε
 8 ἀντιφάσεις εἰσιν, ὅτι ἢ ἀντίθεσις. ἡ μὲν ἢ ἢ ἐξ ὑποκειμένου εἰς ὑπο-
 κείμενον κατ' ἀντίφασιν γενεαίς ἐστιν, ἡ μὲν ἀπλῶς ἀπλῇ, ἡ δὲ τινός
 τίς· ἡ δ' ἐξ ὑποκειμένου εἰς μὴ ὑποκειμένου φθορά, ἡ μὲν ἀπλῶς ἀπλῇ,
 9 ἡ δὲ τινός τίς. εἰ δὲ τὸ μὴ ὅν λέγεται πλεοναχῶς, καὶ μήτε τὸ κατὰ
 σύνθεσιν ἢ διαίρεσιν ἐνδέχεται κινεῖσθαι; μήτε τὸ κατὰ δύναμιν τὸ τῷ
 ἀπλῶς ὄντι ἀντικείμενον· τὸ γὰρ μὴ λευκὸν ἢ μὴ ἡγαθὸν ὁμῶς ἐνδέ- 236^{Bc}.
 χεται κινεῖσθαι κατὰ συμβεβηκός· εἴη γὰρ αὖν ἄνθρωπος τὸ μὴ λευκόν·

§. 1. βαδίζειν] βαδίζει *Ab*.

§. 2. ὁ καθ' αὐτό] καὶ ὁ *ET Vet*.

§. 3. κινεῖ γὰρ] κ. γὰρ τὸ μὲν *Ald*. | τὸ μὲν] τόδε μὲν *T*, τὸ δὲ *Ab*
Ald. | πρῶτον· ἔστι δὲ] δὲ *om. E*. | ἐν τινι] ἐκ ἐν ᾧ *ET Ald*. Bessario
 quum vertat »et est aliquid quod movetur; item tempus in quod idem in textu
 habuisse videtur, quod legitur in *Physicis* loco parallelo V, 1. 224, a, 35 *ἐκ ἐν*
 ᾧ, ὁ χρόνος. | καὶ εἰς ὅ] καὶ *om. Ald*.

§. 4. δ'] *om. T*. | τὰ πάθη] τὰ *om. ET*.

§. 6. ἡ οὐκ ἐξ — λέγω δὲ ὑποκειμένου] *om. Ab*. Sylb. pro οὐκ ἐξ
 ὑποκ. tacite dedit ἐκ μὴ ὑποκ. | ἡ ἐξ ὑποκ. εἰς οὐκ] οὐκ *om. T Ald*. | ἡ οὐκ
 ἐξ ὑποκ. εἰς ὑποκ.] add. *E Bess. Vet*.

§. 8. οὐκ ἐξ] ἐξ οὐκ *Camot. Sylb*. | τινός τίς] τις τινός *T Ab Ald*. |
 ἀπλῇ] *om. Ab*. | τινός τίς] τις τινός *Ab Ald*.

§. 9. εἰ δὲ] δὲ *om. Ald*. | ἀπλῶς ὄντι] ὄντι *om. Ab*. | ὁμῶς] ὅλους *T*. |
 κατὰ] μὴ κατὰ *T*. | εἴη γὰρ] εἰ γὰρ *T*. | αὖν] ἢν *T, om. Ab*. | ἀδύνατον
 γὰρ] γὰρ *om. T*.

τὸ δ' ἀπλῶς μὴ τόδε οὐδαμῶς· ἀδύνατον γὰρ τὸ μὴ ὄν κινεῖσθαι· εἰ
 δὲ τοῦτο, καὶ τὴν γένεσιν κίνησιν εἶναι· γίγνεται γὰρ τὸ μὴ ὄν. εἰ 10
 γὰρ καὶ ὅτι μάλιστα κατὰ συμβεβηκὸς γίγνεται, ἀλλ' ὁμῶς ἀληθεὺς εἰπεῖν
 ὅτι ὑπάρχει τὸ μὴ ὄν κατὰ τοῦ γιγνομένου ἀπλῶς. ὁμοίως δὲ καὶ τὸ
 ἡρεμεῖν. ταῦτά τε δὴ συμβαίνει δυσχερῆ, καὶ εἰ πᾶν τὸ κινούμενον ἐν 11
 τόπῳ, τὸ δὲ μὴ ὄν ἐκ ἔστιν ἐν τόπῳ· εἴη γὰρ ἂν πε. ἔδὲ δὴ ἡ φθορὰ 12
 1068 κίνησις· ἐναντίον γὰρ κινῆσει κίνησις ἢ ἡρεμία, φθορὰ δὲ γενέσσει· ἐπεὶ 13
 δὲ πᾶσα κίνησις μεταβολή τις, μεταβολαὶ δὲ τρεῖς αἱ εἰρημίαι, τῶν
 δ' αἱ κατὰ γένεσιν καὶ φθορὰν ἢ κινήσεις, αὗται δ' εἰσὶν αἱ κατ' ἀντί-
 φασιν, ἀνάγκη τὴν ἐξ ὑποκειμένου εἰς ὑποκείμενον κίνησιν εἶναι μόνην.
 τὰ δ' ὑποκείμενα ἢ ἐναντία ἢ μεταξὺ· καὶ γὰρ ἡ στέρησις κείσθω ἐναν- 14
 τίον, καὶ δηλοῦται καταφάσει, οἷον τὸ γυμνὸν καὶ νωδὸν καὶ τὸ μέλαν.

C a p. 12.

Εἰ ἔν αἱ κατηγορίαι διήρηνται ἑσία, ποιότητι, τόπῳ, τῷ ποιεῖν ἢ 1
 πάσχειν, τῷ πρὸς τι, τῷ ποσῷ, ἀνάγκη τρεῖς εἶναι κινήσεις, ποιᾶ, ποσῶ,
 τόπῳ. κατ' οὐσίαν δ' οὐ διὰ τὸ μηθὲν εἶναι ἑσία ἐναντίον, ἔδὲ τῷ 2
 πρὸς τι· ἐστὶ γὰρ θατίρε μηθὲν μεταβάλλοντος ἀληθεύεσθαι θατίτερον
 μηθὲν μεταβάλλον, ὥστε κατὰ συμβεβηκὸς ἡ κίνησις αὐτῶν. οὐδὲ ποι- 3
 ἔντος καὶ πάσχοντος, ἢ κινῶντος καὶ κινουμένου, ὅτι οὐκ ἔστι κινήσεως
 κίνησις ἔδὲ γενέσεως γένεσις, ἔδ' ὅλως μεταβολῆς μεταβολή. διχῶς γὰρ 4
 ἐνδέχεται κινήσεως εἶναι κίνησιν, ἢ ὡς ὑποκειμένου, οἷον ὁ ἄνθρωπος
 237 Bc. κινεῖται ὅτι ἐκ λευκοῦ εἰς μέλαν μεταβάλλει, ὥστε οὕτω καὶ ἡ κίνησις
 ἢ θερμαίνεται ἢ ψύχεται ἢ τόπον ἀλλάττει ἢ αὐξεται. τὸτο δὲ ἀδύνα-
 τον· οὐ γὰρ τῶν ὑποκειμένων τι ἢ μεταβολή. ἢ τῷ ἑτερόν τι ὑποκεί- 5

§. 11. τσ] δὴ Ἀβ.

§. 12. ἡ φθορὰ] ἡ om. E. | ἡ ἡρεμία] ἡ om. T.

§. 13. τρεῖς αἱ] αἱ om. Ἀβ. | αἱ κατὰ] αἱ μὲν κατὰ Ἀβ Ald.

§. 14. ἡ ἐναντία] ἡ om. Ἀβ. | νωδὸν] λευκόν Ἀβ, vacuuma Bess.

§. 1. τῷ ποιεῖν ἢ] τῷ om. Ald., τῷ et ἡ om. Ἀβ Bess. | τῷ ποσῷ] τῷ om. Ἀβ Ald.

§. 2. τοῦ πρὸς τσ] τοῦ om. ET Vet. | θατίτερον μηθὲν μεταβάλλοντος] θατ. μεταβ. μηθὲν Ἀβ. Bessario et alii interpretes latini μηθὲν omitunt. | μηθὲν] μὴ δὲ Ἀβ.

§. 3. καὶ πάσχοντος] ἡ πάσχ. Ἀβ Bess. | μεταβολῆς μεταβολή] μεταβολή μεταβολῆς ET Ald.

§. 4. εἶναι κίνησιν] κίν. εἶναι Ἀβ. | κινεῖται] κέται T. | τόπον] τὸ πᾶν T.

§. 5. ἡ τῷ] ἡ τὸ T.

- μενον ἐκ μεταβολῆς μεταβάλλειν εἰς ἄλλο εἶδος, οἷον ἄνθρωπον ἐκ νόσου
 6 εἰς ὑγίαν. ἀλλ' οὐδὲ τῷτο δυνατόν πλὴν κατὰ συμβεβηκός. πᾶσα γὰρ
 κίνησις ἐξ ἄλλης εἰς ἄλλο ἐστὶ μεταβολή, καὶ γένεσις καὶ φθορά ὡσαύ-
 7 τως· πλὴν αἱ μὲν εἰς ἀντικείμενα ὡδὶ ἢ ὡδὶ ἢ κινήσεις. ἅμα οὖν με-
 ταβάλλει ἐξ ὑγείας εἰς νόσον, καὶ ἐξ αὐτῆς ταύτης τῆς μεταβολῆς εἰς
 ἄλλην. δῆλον δὴ ὅτι ἂν νοσήσῃ, μεταβεβηκός ἐσται εἰς ὅποιανούν
 (ἐνδέχεται γὰρ ἡρεμεῖν) καὶ ἔτι εἰς μὴ τὴν τυχεῖσαν αἰεὶ κακείνη ἐκ
 8 τινος εἰς τι ἄλλο ἐσται. ὥσθ' ἡ ἀντικειμένη ἐσται ὑγίανσις, ἀλλὰ τῷ
 συμβεβηκέναι, οἷον ἐξ ἀναμνήσεως εἰς λήθην μεταβάλλει ὅτι ᾧ ὑπάρχει
 9 ἐκεῖνο μεταβάλλει, ὅτε μὲν εἰς ἐπιστήμην ὅτε δὲ εἰς ὑγίαν. ἔτι εἰς
 ἄπειρον βαδιεῖται, εἰ ἐσται μεταβολῆς μεταβολὴ καὶ γενέσεως γένεσις.
 ἀνάγκη δὴ καὶ τὴν προτέραν, εἰ ἡ ὑτέρα· οἷον εἰ ἡ ἀπλὴ γένεσις ἐγγίγνεται
 10 ποτε, καὶ τὸ γιγνόμενον ἀπλῶς ἐγγίγνεται. ὥστε ἔπω ἢν τὸ γιγνόμενον
 ἀπλῶς, ἀλλὰ τι γιγνόμενον ἢ γενόμενον. εἰ δὴ καὶ τῷ, ἐγγίγνεται ποτε,
 11 ὥστ' ἐκ τῇ πω τότε γιγνόμενον. ἐπεὶ δὲ τῶν ἀπειρῶν οὐκ ἔστι τι πρῶ-
 τον, οὐκ ἔσαι τὸ πρῶτον, ὥς' ἂδὲ τὸ ἐχόμενον. οὔτε γίγνεσθαι οὖν
 ἔτε κινεῖσθαι οἷον τε οὔτε μεταβάλλειν ἔθεν. ἔτι τῷ αὐτῷ κινήσις ἢ
 12 ἐναντία καὶ ἡρέμησις, καὶ γένεσις καὶ φθορά. ὥσε τὸ γιγνόμενον ὅταν 238 Br.
 γένηται γιγνόμενον, τότε φθίρεται· οὔτε γὰρ εὐθὺς γιγνόμενον οὔθ'
 13 ὕστερον· εἶναι γὰρ δεῖ τὸ φθειρόμενον. ἔτι δεῖ ἔλγην ὑπεῖναι τῷ γι-

§. 6. πᾶσα γὰρ] ἅπασι γὰρ ἢ *Ab*. | πλὴν αἱ] πλὴν ἢ *Ab*. | εἰς ἀντι-
 κείμενα] ἐξ ἀντικειμένων *T* *Ald*. *Bess*. *Vet*. | ἢ ὡδὶ] ἢ μὴ ὡδὶ *Vet*. | ἢ κινή-
 σεως] ἢ κινήσεις *Ab*.

§. 7. δῆλον δὴ] δῆλον δ' *ET* *Ald*. *Vet*. | εἰς τι ἄλλο] εἰς ἄλλο *Te* *T*. |
 ἔσαι] *om*. *ET*.

§. 8. ᾧ ὑπάρχει] ᾧ ὑπάρχειν *Ald*.

§. 9. εἰ ἔσαι] εἰ ἔσαι *Ald*. | δὴ] δὲ *T*. | γένεσις ἐγγίγνεται] γένετό *Ab*,
 γένεσις ἐγγίγνεται *Ald*. | ἀπλῶς] *om*. *ET* *Vet*.

§. 10. ἢν τὸ] τὸ *om*. *E*. | *Te* γιγνόμενον] γιγνόμενόν *Te* *Ab*, τὸ γιν. *Te*
Ald. | εἰ δὴ] ἢδὴ *Ab*, ἢδὴ· εἰ δὴ *Ald*. | ὥς'] διὰ *ti* *Ald*, *Bess*., qui totam pe-
 riodum ita interpretatur: vsi igitur hoc etiam aliquando fiebat, cur nondum erat,
 quod tunc fiebat? κ | πω τότε] πώποτε *Ab*.

§. 11. ἔσαι *Te*] *Te* *om*. *ET*. | οὐκ ἔσαι τὸ πρῶτον] *om*. *Ab*. | οὖν] οὖν
 αὐται *E*. | καὶ γένεσις] καὶ ἢ *γ*. *Ab*.

§. 12. εὐθὺς γιγνόμενον] εὐθὺς γεγόμενον *Ab*.

§. 13. μεταβάλλοντι] μεταβάλλειν *Te* *ET* *Ald*. | ὥσπερ τὸ ἀλλοιω-
 τόν] ὥσπερ τὸ ἀλλοιωτὸν ἢ *Bess*. | *ti* τὸ] *ti* καὶ τὸ *Ab* *Ald*.; *Bess*. haec ita
 interpretatur: vita quiddam etiam ejus quod fit aut motus aut generatio unde
 eum credas legisse οὕτω *ti* καὶ τῷ γιγνόμενου ἢ *κ*. ἢ *γ*. et supra *tis* οὖν ἐσται
 sine interrogatione. | κινήσεις] ἢ *κ*. *Ab*, ἢ *κ*. *Ald*. | ἔτι] *τοι* *T*, *om*. *E*. | *κ*-

γνομένῳ καὶ μεταβάλλοντι. τίς ἔν ἐσαι, ὥσπερ τὸ ἀλλοιωτὸν σῶμα ἡ
 ψυχή, ἔτω τί τὸ γιγνόμενον κίνησις ἡ γένεσις; καὶ ἔτι τί εἰς ὃ κινου-
 νται; δεῖ γὰρ εἶναι τὴν τοῦδε ἐκ τῷδε εἰς τὸδε κίνησιν μὴ κίνησιν. πῶς 14
 οὖν; οὐ γὰρ ἔσαι μάθησις τῆς μαθήσεως, ὥς ἂδὲ γένεσις γενέσεως.
 ἐπεὶ δ' ἔτ' ὑσίας ἔτε τῷ πρὸς τι ἔτε τῷ ποιεῖν καὶ πάσχειν, λείπεται 15
 κατὰ τὸ ποιοῦν καὶ ποσὸν καὶ τόπον κίνησιν εἶναι· τῶτων γὰρ ἐκάσῃ
 ἐναντιώσεις ἐσιν. λέγω δὲ τὸ ποιοῦν ὃ τὸ ἐν τῇ οὐσίᾳ (καὶ γὰρ καὶ ἡ 16
 διαφορὰ ποιοῦν) ἀλλὰ τὸ παθητικόν, καθὼ λέγεται πάσχειν ἡ ἀπαθὲς
 εἶναι. τὸ δὲ ἀκίνητον τό τε ὅλως ἀδύνατον κινήσθαι καὶ τὸ μόλις 17
 ἐν χρόνῳ πολλῷ ἢ βραδέως ἀρχόμενον, καὶ τὸ πεφυκὸς μὲν κινεῖσθαι,
 μὴ δυνάμενον δὲ ὅτε πέφυκε καὶ ὃ καὶ ὥς. ὃ καλῶ ἡρεμεῖν τῶν ἀκινή- 18
 των μόνον· ἐναντίον γὰρ ἡρεμία κινήσει, ὥς τε στέρησις ἂν εἴη τῷ δεκτικῷ.

Ἄμα κατὰ τόπον ὅσα ἐν ἐνὶ τόπῳ πρώτῳ, καὶ χωρὶς ὅσα ἐν ἄλλῳ. 19
 ἀπτεσθαι δὲ ὧν τὰ ἄκρα ἄμα. μεταξὺ δ' εἰς ὃ πέφυκε πρότερον ἀφι- 20
 κνεῖσθαι τὸ μεταβάλλον ἢ εἰς ὃ ἔσχατον μεταβάλλει κατὰ φύσιν τὸ
 συνεχῶς μεταβάλλον. ἐναντίον κατὰ τόπον τὸ κατ' εὐθείαν ἀπέχον 21
 πλείστον. ἐξῆς δὲ ὃ μετὰ τὴν ἀρχὴν ὄντος, θέσει ἢ εἶδει ἢ ἄλλως πως
 ἀφορισθέντος, μὴδὲν μεταξὺ ἐσι τῶν ἐν ταύτῳ γένει καὶ ὃ ἐφεξῆς ἐσίν,
 239 Br. οἷον γραμμαὶ γραμμῆς ἢ μονάδες μονάδος ἢ οἰκίας οἰκία. ἄλλο δ' ὅθεν 22
 1069^a κωλύει μεταξὺ εἶναι· τὸ γὰρ ἐξῆς τινὸς ἐφεξῆς καὶ ὕσερόν τι· ὃ γὰρ
 τὸ ἐν ἐξῆς τῶν δύο, οὐδ' ἡ νυμηγία τῆς δευτέρας. ἐχόμενον δὲ ὃ ἂν
 ἐξῆς ὃν ἀπτηται. ἐπεὶ δὲ πᾶσα μεταβολὴ ἐν τοῖς ἀντικειμένοις, ταῦτα 23

νῦνται] κινεῖται Ald. Bessario totum colon ita vertit: «et aliquid item ad hoc
 movetur,» quasi legerit καὶ ἔτε τι εἰς τὸδε κινεῖται. | γὰρ εἶναι] γὰρ εἶναι τι
 ET Ald. Bess. Vet.

§. 14. τῆς μάθῃσεως] ἡ τῆς μαθήσεως γένεσις Ab. | οὐδὲ γένεσις] τῆς
 post lacunam Ab.

§. 15. οὐσίᾳς] οὐσίαν T. | καὶ ποσὸν] καὶ τὸ ποσόν Ab Ald. | τόπον
 κίνησιν] τὸ ποῦ κίνησις Ald.

§. 16. καὶ γὰρ καὶ ἡ διαφορὰ] καὶ τῇ διαφορᾷ TAb Ald.

§. 17. ἀκίνητον] ἀδύνατον T. | μόλις] μόνος Ab. | πολλῷ] ποιεῖ T. |
 ἡ] om. ET Ald. Bess. Vet. | καὶ οὐ] καὶ οὐ πέφυκε Ab. | καὶ ὥς. ὃ καλῶ]
 ὡς οἶκ ἄλλο T.

§. 19. ἄμα] ἄμα δὲ Sylb. | πρώτῳ] πρώτον Ab. | ἀπτεσθαι δὲ] δὲ
 om. Ab.

§. 20. τὸ συνεχῶς] τὸ om. ET.

§. 21. ὃ] ὃ T. | ὃ] ὃ Ab Ald. | οἰκίας οἰκία] οἰκία οἰκίας mavult Sylb.

§. 22. ἐξῆς τινός] ἐξῆς τινὶ Ab. | ὃν ἀπτηται] ἀνάπτηται Ab, ὃν ἀπτη-
 ται Sylb., ὃν ἀπτ. Ald., ὃ ἀπτ. Camot.

§. 23. τὰ τ' ἐναντία] τὰ τ' om. Ab Ald., τὰναντία T. | οἷς] δ' ὡς T.

- δὲ τὰ τ' ἐναντία καὶ ἀντίφασις, ἀντιφάσεως δ' ἔθ' ἐν ἀνὰ μέσον, δῆλον
 24 ὡς ἐν τοῖς ἐναντίοις τὸ μεταξύ. τὸ δὲ συνεχὲς ὅπερ ἐχόμετόν τι ἢ
 ἀπτόμενον. λέγω δὲ συνεχὲς ὅταν ταὐτὸ γένηται καὶ ἐν τὸ ἐκατέρου
 πέρας οἷς ἄπτονται καὶ συνέχονται, ὥστε δῆλον ὅτι τὸ συνεχὲς ἐν τέτοις
 25 ἐξ ὧν ἔν τι πέφυκε γίνεσθαι κατὰ τὴν σύναψιν. καὶ ὅτι πρῶτον τὸ
 ἐφεξῆς, δῆλον· τὸ γὰρ ἐξῆς ἔχ' ἄπτεται, τῷτο δ' ἐφεξῆς· καὶ εἰ συνεχὲς,
 26 ἄπτεται, εἰ δ' ἄπτεται, ἔπω συνεχὲς. ἐν οἷς δὲ μὴ ἔσιν ἀγῆ, οὐκ ἔστι
 σύμφυσις ἐν τέτοις. ὥστ' ἔκ ἔστι στιγμή μονάδι ταυτόν· ταῖς μὲν γὰρ
 ὑπάρχει τὸ ἄπτεσθαι, ταῖς δ' οὐ, ἀλλὰ τὸ ἐφεξῆς· καὶ τῶν μὲν
 μεταξύ τι, τῶν δ' ἔ.

LIBER XII. (A)

Cap. 1.

- 1 Περὶ τῆς ὑσίας ἢ θεωρία· τῶν γὰρ ὑσιῶν αἱ ἀρχαὶ καὶ τὰ αἷτια
 2 ζητοῦνται. καὶ γὰρ εἰ ὡς ὅλον τι τὸ πᾶν, ἢ ὑσία πρῶτον μέρος· καὶ
 εἰ τῷ ἐφεξῆς, καὶ ἔτω πρῶτον ἢ ὑσία, εἴτα τὸ ποιόν, εἴτα τὸ ποσόν.
 3 ἅμα δ' οὐδ' ὄντα ὡς εἰπεῖν ἀπλῶς τάλλα, ἀλλὰ ποιότητες καὶ κινήσεις,
 ἢ καὶ τὸ ἐ λευκόν καὶ τὸ ἐκ εὐθύ· λέγομεν γὰρ εἶναι καὶ ταῦτα, οἷον
 4 ἔστιν ἐ λευκόν. ἔτι ἔθ' ἐν τῶν ἄλλων χωριστόν. μαρτυρεῖται δὲ καὶ οἱ 240 Br.
 5 ἀρχαῖοι ἔργω· τῆς γὰρ ὑσίας ἐξήτεον ἀρχὰς καὶ στοιχεῖα καὶ αἷτια. οἱ
 μὲν ἔν νῦν τὰ καθόλου οὐσίας μᾶλλον τιθέασιν· τὰ γὰρ γένη καθόλου,
 ἃ φασιν ἀρχὰς καὶ ὑσίας εἶναι μᾶλλον διὰ τὸ λογικῶς ζητεῖν· οἱ δὲ
 πάλαι τὰ καθ' ἕκαστον, οἷον πῦρ καὶ γῆν, ἀλλ' οὐ τὸ κοινὸν σῶμα.

§. 21. τὸ δὲ] δὲ om. Ald. | ἢ ἀπτόμενον] om. ET Vet. | λέγω] λέγε-
 ται Ab Ald. Bess. | ἐν τι] ἐν T. | τὴν σύναψιν] τὴν om. T.

§. 25. τοῦτο δ' ἐφεξῆς] τοῦτο δ' ἐξῆς T. | καὶ εἰ] καὶ εἰς T Ab Sylb.

§. 26. ἀλλὰ τὸ] ἀλλὰ πρὸς τὸ ET Vet. | τῶν μὲν] τῷ γε μὲν T.

§. 1. περὶ] περὶ δὲ Ald.

§. 2. καὶ εἰ τῷ] εἰ καὶ τῷ Fb Alex. 798, a, 32., καὶ εἰ τὸ Ab. | καὶ] καὶ ET, καὶ ἂν Ald. | εἴτα τὸ ποσόν] ἢ ποσόν ET Ald. Vet.

§. 3. ὡς εἰπεῖν ἀπλῶς] ἀπλῶς ὡς εἰπεῖν Fb Alex. 798, b, 16., ὡς ἀπλῶς
 εἰπεῖν Ab Ald. | τάλλα] ταῦτα ETFb Alex. 798, b, 17. Bess. Vet. Morell. Sylb. |
 ἀλλὰ] οἷον Fb Alex. | καὶ] om. Fb. | ἢ] ἢ Fb Ald. Alex. 798, b, 20. Vet. |
 τὸ οὐ] οὐ τὸ T. | τὸ οὐκ] τὸ om. Alex. in lemm. | γῆν] ἔν T Ald. | εἶναι
 καὶ ταῦτα] καὶ ταῦτα εἶναι Ab. | ἔθ' ἐν] ἔθ' T.

§. 5. καθ' ἕκαστον] καθ' ἕκαστα Ab Ald.

οὐσίαι δὲ τρεῖς, μία μὲν αἰσθητή, ἥς ἡ μὲν αἰδῖος ἡ δὲ φθαρτή, ἥν 6
 πάντες ὁμολογῶσιν, οἷον τὰ φῶς καὶ τὰ ζῷα· ἡ δ' αἰδῖος ἥς ἀνάγκη
 τὰ στοιχεῖα λαβεῖν, εἴτε ἔν εἴτε πολλά. ἄλλη δὲ ἀκίνητος, καὶ ταύ- 7
 τῃς τινὲς εἶναι φασὶ χωριστήν, οἱ μὲν εἰς δύο διαιροῦντες, οἱ δὲ εἰς
 μίαν φύσιν τιθέντες τὰ εἶδη καὶ τὰ μαθηματικά, οἱ δὲ τὰ μαθηματικά
 1069 b μόνον τοῦτων. ἐκεῖναι μὲν δὴ φυσικῆς (μετὰ κινήσεως γάρ), αὕτη δ' 8
 ἐτέρας, εἰ μηδεμίᾳ αὐτοῖς ἀρχὴ κοινή.

Ἡ δ' αἰσθητὴ οὐσία μεταβλητή. εἰ δ' ἡ μεταβολὴ ἐκ τῶν ἀντι- 9
 κειμένων ἢ τῶν μεταξὺ, ἀντικειμένων δὲ μὴ πάντων (οὐ λευκὸν γὰρ ἡ
 φωνή) ὑλλ' ἐκ τοῦ ἐναντίου, ἀνάγκη ὑπεῖναι τι τὸ μεταβάλλον εἰς τὴν
 ἐναντίωσιν· ὃ γὰρ τὰ ἐναντία μεταβάλλει.

C a p. 2.

Ἔτι τὸ μὲν ὑπομένει, τὸ δ' ἐναντίον ἔχ ὑπομένει· ἔσιν ἄρα τι τρίτον 1
 παρὰ τὰ ἐναντία, ἡ ὕλη. εἰ δὴ αἱ μεταβολαὶ τέτταρες, ἡ κατὰ τὸ τί ἢ 2
 κατὰ τὸ ποῖον ἢ ποσὸν ἢ πῶ, καὶ γένεσις μὲν ἡ ἀπλὴ καὶ φθορὰ ἡ κατὰ
 τόδε, αὐξήσις δὲ καὶ θθίσις ἡ κατὰ τὸ ποσόν, ἀλλοιώσις δὲ ἡ κατὰ τὸ
 πάθος, φθορὰ δὲ ἡ κατὰ τόπον, εἰς ἐναντιώσεις ἂν ἵεν τὰς καθ' ἑκάστην αἱ
 μεταβολαί. ἀνάγκη δὴ μεταβάλλειν τὴν ὕλην δυναμένην ἅμω· ἐπεὶ δὲ 3
 διττὸν τὸ ὄν, μεταβάλλει πᾶν ἐκ τῷ δυνάμει ὄντος εἰς τὸ ἐνεργεῖα ὄν, οἷον
 241 Bc ἐκ λευκῷ δυνάμει εἰς τὸ ἐνεργεῖα λευκόν. ὁμοίως δὲ καὶ ἐπ' αὐξήσεως
 καὶ θθίσεως. ὥστε ὃ μόνον κατὰ συμβεβηκὸς ἐνδέχεται γίνεσθαι ἐκ μὴ 4
 ὄντος, ἀλλὰ καὶ ἐξ ὄντος γίνεταί πάντα, δυνάμει μέντοι ὄντος, ἐκ μὴ
 ὄντος δὲ ἐνεργεῖα. καὶ τῷτ' ἐστὶ τὸ Ἀναξαγόρου ἔν (βέλτιον γὰρ ἢ 5
 ὁμῶ πάντα) καὶ Ἐμπεδοκλήους τὸ μῖγμα καὶ Ἀναξιμάνδρον, καὶ ὡς 6

§. 6. οὐσίαι] οὐσίας Ald.

§. 7. καὶ ταύτην] καὶ add. Ab. | τινὲς εἶναι φασὶ] φασὶ τινες εἶναι
 ET Ald. | οἱ δὲ τὰ μαθηματικά] om. E.

§. 9. ἡ δ' αἰσθητὴ] Alex. 799, a, 58.: ἥν ἂν τὰ λεγόμενα σαφέστερα, εἰ
 ἀντὶ τῷ μὴ δ' αἰσθ. οὐ. μ. γυρομμένον ἥν, ἐπειδὴ δ' ἡ αἰσθ. πλ. | εἰ δ' ἡ]
 εἰ δὴ E Bess., εἰ δὲ T: | μὴ] οὐ T: | ἡ φωνή] ἐκ φωνῆς (=album non ex voces)
 Bess. Themist. 799, b, 13. | ὑπεῖναι] εἶναι καὶ Ald.

§. 2. τὸ τί] τὸ om. E, τὸ τι mavult Morell. | ποῖον] οἷον T: | φθορὰ
 ἡ] ἡ om. ET, φθορὰ ἡ Ald. | φθορὰ] φθορὰ T: | εἰεν τὰς] εἰεν ταῖς T, οἷον
 τοῖς Camot. Bess. ita vertit: «profecto in contrarietates in unoquoque mutatio-
 nes sunt.»

§. 3. τὸ ὄν] τὸ om. Fb.

§. 4. μέντοι ὄντος] μέντοι ἢ ὄντος T.

§. 5. ἡ ὁμῶ] ἥν ὁμοῦ Ab Ald.

§. 6. ὁμῶ] ita Ald. Alex. 799, b, 30. Bess. et γρ. E: ET, Vct. ἡμῖν.

Δημόκριτος γησιν, ἦν ὁμῶ πάντα δυνάμει, ἐνεργεία δ' ἔστω. ὥστε τῆς
 7 ὕλης ἂν εἴεν ἡμέτεροι. πάντα δ' ὕλην ἔχει ὅσα μεταβάλλει, ἀλλ' ἑτέραν
 καὶ τῶν αἰδίων ὅσα μὴ γεννητὰ κινητὰ δὲ φορεῖ ἀλλ' ἢ γεννητῆν, ἀλλὰ
 8 πόθεν ποῦ. ἀπορήσεις δ' ἂν τις ἐκ ποίου μὴ ὅτος ἢ γένεσις; τριχῶς
 γὰρ τὸ μὴ ὄν. εἰ δὴ τί ἐστι δυνάμει, ἀλλ' ὁμως ἢ τῷ τεχνόντος, ἀλλ'
 9 ἑτέρον ἐξ ἑτέρου. οὐδ' ἱκανόν ὅτι ὁμοῦ πάντα χρήματα· διαφέρει γὰρ
 τῇ ὕλῃ, ἐπεὶ διὰ τί ἄπειρα ἐγένετο ἀλλ' ἢ ἔν; ὁ γὰρ νῦν εἰς, ὥς εἰ
 10 καὶ ἡ ὕλη μία, ἐκείνο ἐγένετο ἐνεργεία ἢ ἡ ὕλη ἢ δυνάμει. τρία δὲ
 τὰ αἴτια καὶ τρεῖς αἱ ἀρχαί, δύο μὲν ἡ ἐναντιώσεις, ἡς τὸ μὲν λόγος
 καὶ εἶδος τὸ δὲ στέρησις, τὸ δὲ τρίτον ἡ ὕλη.

C a p. 3.

1 Μετὰ ταῦτα ὅτι ἢ γίγνεται ὅτε ἡ ὕλη ὅτε τὸ εἶδος, λέγω δὲ τὰ
 ἔσχατα. πᾶν γὰρ μεταβάλλει τι καὶ ὑπὸ τινος καὶ εἰς τι. ὅφ' ἢ μὲν, 1070
 2 τῷ πρώτῳ κινῶντος· ὁ δέ, ἡ ὕλη· εἰς ὁ δέ, τὸ εἶδος. εἰς ἄπειρον ἢν
 εἰσιν, εἰ μὴ μόνον ὁ χαλκὸς γίγνεται στρογγύλος ἀλλὰ καὶ τὸν στρογγύλον
 3 ἢ ὁ χαλκός· ἀνάγκη δὲ στῆναι. μετὰ ταῦτα ὅτι ἐκάστη ἐκ συνωνύμου
 4 γίγνεται ἡ ἑοία· τὰ γὰρ φέσει ἑοία καὶ τάλλα. ἡ γὰρ τέχνη ἢ φέσει
 γίγνεται ἡ τύχη ἢ τῷ αὐτομάτῳ. ἡ μὲν ἂν τέχνη ἀρχὴ ἐν ἄλλῳ, ἡ δὲ
 5 φύσις ἀρχὴ ἐν αὐτῷ· ἄνθρωπος γὰρ ἄνθρωπον γεννᾷ. αἱ δὲ λοιπαὶ 242⁸
 6 αἰτίαι στερήσεις τούτων. ἑοία δὲ τρεῖς, ἡ μὲν ὕλη τότε τι οὔσα τῶ
 φαίνεσθαι (ὅσα γὰρ ἐστὶν ἀφ᾽ ἡ καὶ μὴ συμβῆσει, ὕλη καὶ ὑποκείμενον),
 ἡ δὲ φύσις τότε τι, εἰς ἣν, καὶ ἕξιν τις· ἐτι τρίτη ἡ ἐκ τούτων ἡ καθ'
 6 ἑκαστα, οἷον Σωκράτης ἢ Καλλίας. ἐπὶ μὲν ἂν τινῶν τὸ τότε τι ἢκ

§. 7. γεννητὰ] γεννητὰ τὰ T. | γεννητῆν] γεννητὸν T.

§. 8. δ'] om. Fb. | τί τις] ἐς τὸ Fb Alex. 799, b, 45. | οὐ τὰ δ' οἷα ἐκ τοῦ γρ. Casaub., «veruntainen non ex quocunque» Bess.

§. 9. εἰ καὶ ἡ] καὶ om. Ab Bess, εἰ καὶ ἡ om. Ald. | ἐνεργεῖν] καὶ ἐνεργ. Ald. | οὐ ἡ ὕλη] οὐ καὶ ἡ ὕλη T Ald.

§. 10. τρεῖς] om. Fb. | λόγος καὶ] λόγος καὶ ἐξ οὗ καὶ Ald.

§. 1. ἡ ὕλη] ἡ om. Fb. | τὸ εἶδος] τὸ om. Fb. | εἰς τις] εἰς τι καὶ ἐξ οὗ Ab. | ὁ δέ] οὐ δέ T Ald.

§. 2. εἰσιν] εἰσιν Ald. Vet. | ἀλλὰ καὶ] καὶ om. Ald. Bess. | στήναι. μετὰ] εἴηται μετὰ Casaub. sine nota interpunctionis.

§. 3. γίγνεται ἡ] ἡ add. Ab. | οὐ οἷα] οὐ οἷας T. | τὰ γὰρ] Bessario quum vertat «quaedam enim natura substantiae sunt, quaedam autem aliae hunc textum ante oculos habuisse videtur τὰ μὲν γὰρ φ. οἷας, τὰ δ' ἄλλα.

§. 4. ἐν αὐτῷ] ἐν αὐτῷ Ab.

§. 5. ἐς τιν] om. T Alex. in lemm. 800, b, 28. | τότε τις] καὶ τότε τι Ab Ald. | τις· Fb.] ἡ T' | ἡ καθ'] ἡ καὶ καθ' Ab.

§. 6. τότε τις] τι om. E. | οὐδὲ τῆν] οὐδὲ τιν Ald. | ἡ τέχνη. οὐδ'] τὸ εἶδος οὐκ T.

ἔστι παρὰ τὴν συνθέτην εἰσὶν, οἷον οἰκίας τὸ εἶδος, εἰ μὴ ἡ τέχνη.
 ἔδ' ἔστι γένεσις καὶ φθορὰ τῶτων, ἀλλ' ἄλλον τρόπον εἰσὶ καὶ οὐκ εἰσὶν 7
 οἰκία τε ἢ ἄνεν ὕλης καὶ ὑγίειαι καὶ πᾶν τὸ κατὰ τέχνην. ἀλλ' εἴπερ, 8
 ἐπὶ τῶν φύσει. διὸ δὴ ἡ κακῶς ὁ Πλάτων ἔφη ὅτι εἶδη ἐστὶν ὅποσα
 φύσει, εἴπερ ἐστὶν εἶδη ἄλλα τῶτων, οἷον πῦρ, σάρξ, κεφαλὴ. ἅπαντα
 γὰρ ὕλη ἐστί, καὶ τῆς μάλισ' οὐσίας ἡ τελευταία. τὰ μὲν οὖν κινουῦντα 9
 αἴτια ὡς προγεγενημένα ὄντα, τὰ δ' ὡς ὁ λόγος ἄμα. ὅτε γὰρ ὑψαίνει
 ὁ ἄνθρωπος, τότε καὶ ἡ ὑγίειά ἐστιν, καὶ τὸ σχῆμα τῆς χαλκῆς σφαίρας
 ἄμα καὶ ἡ χαλκὴ σφαῖρα. εἰ δὲ καὶ ὕστερόν τι ὑπομένει, σκεπτόν 10
 ἐπ' ἐνίων γὰρ οὐθέν κωλύει, οἷον εἰ ἡ ψυχὴ τοιῦτον, μὴ πᾶσα ἀλλ' ὁ
 νῦς· πᾶσαν γὰρ ἀδύνατον ἴσως. φανερόν δὴ ὅτι οὐθέν δεῖ διὰ γε ταυτ' 11
 εἶναι τὰς ιδέας· ἄνθρωπος γὰρ ἄνθρωπον γεννᾷ, ὁ καθ' ἕκαστον τὸν
 τινα. ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν τεχνῶν· ἡ γὰρ ἱατρικὴ τέχνη ὁ λόγος
 τῆς ὑγίειας ἐστίν.

C a p. 4.

Τὰ δ' αἴτια καὶ αἱ ἀρχαὶ ἄλλα ἄλλων ἐστὶν ὥς, ἔστι δ' ὥς, ἅ 1
 καθόλου λέγει τις καὶ κατ' ἀναλογίαν, ταυτὰ πάντων. ἀπορήσειε γὰρ ἂν τις
 πότερον ἔτιραι ἢ αἱ αὐταὶ ἀρχαὶ καὶ στοιχεῖα τῶν ἐσίων καὶ τῶν πρὸς 2
 213 Br τι, καὶ καθ' ἐκάστην δὴ τῶν κατηγοριῶν ὁμοίως. ἀλλ' αἰτοπον εἰ ταυτὰ 2
 1070 b πάντων· ἐκ τῶν αὐτῶν γὰρ ἐστὶ τὰ πρὸς τι καὶ ἡ ἐσία. τί ἐν τῷ 3
 ἐστὶ; παρὰ γὰρ τὴν ἐσίαν καὶ τὰλλα τὰ κατηγορούμενα ἐθὲν ἐσι κοινόν·
 πρότερον δὲ τὸ σοικεῖον ἢ ὧν ἐστὶ τὸ σοικεῖον. ἀλλὰ μὴν ἔδ' ἡ ἐσία
 σοικεῖον τῶν πρὸς τι, ἔδ' ἐκ τούτων ἐθὲν τῆς ἐσίας. ἐτι πῶς ἐνδέχεται 4

§. 7. καὶ οὐκ εἰσὶν] om. T. | τε] om. ET.

§. 8. δεὸ δὴ] δὴ om. Ab. | ὁ Πλάτων] ὁ om. ET. | ἄλλα] ἄλλὰ ET. |
 γὰρ ὕλη] γὰρ καὶ ὕλη T. | ἐσίας ἡ τελευταία] aliter Bessario, quum ver-
 tal: vet maxime ejus substantiae, quae est ultima.

§. 9. ἡ ὑγίειά] ἡ om. ET.

§. 10. ἡ ψυχὴ] ἡ om. Ab.

§. 11. ὁ καθ' ἕκαστον] ὁ καθέκαστος Ab Ald. | ὁ λόγος] ὁ om. Ab. |
 ἐστίν] om. Ab.

§. 1. τὰ δ'] ἐς δὲ τὰ Ab Brand. | ἄλλα ἄλλων ἐστιν ὥς] ἄλλα om.
 Ald., ἄλλαι ἄλλων, omisiss ἐστιν ὥς, Ab Brand. | ἐς δ' ὥς] ἐς δ' ὥς οὐ Ald.
 Bess. Vet. | λέγει] λέγει Ab. | πάντων] πάντα Ab. | ἅν] om. T. | τῶν
 κατηγοριῶν] κατηγορίαν Ab.

§. 2. τὰ πρὸς τι] τὸ πρὸς τι Ab. | ἡ ἐσία] αἱ ἐσίες ET.

§. 3. ἐθὲν ἐσι] ἐθὲν ἐσαι Ald. | ἐσι τὸ] om. Ab Ald., τὸ om. Alex. in
 paraphr. 801, a, 9. 20. 21. 24.

§. 4. ταυτὰ σοικεῖα] τὰ στοιχεῖα ταυτὰ Ald. | τῷ ἐκ τῶν] τῶν om.
 AbFb Alex. 801, a, 19. | τῷ βα τὸ] τὸ βα τῷ T, τὸ βα τὸ Ald.

- πάντων εἶναι ταυτὰ στοιχεῖα; ἔθ' ἂν οἷον τ' εἶναι τῶν στοιχείων τῶν
 5 ἐκ τῶν στοιχείων συγκαταμένῳ τὸ αὐτό, οἷον τῶν *B A* τὸ *B* ἢ *A*. ἔθ' ἂν
 δὲ τῶν νοητῶν στοιχείων ἔστιν, οἷον τὸ ἐν ἢ τὸ ὄν· ὑπάρχει γὰρ ταυτὸ
 ἐκάσῳ καὶ τῶν συνθετέων. ἔθ' ἂν ἔσται αὐτῶν ἕτ' ὅσ' αἰετὶς πρὸς τι·
 6 ἀλλ' ἀναγκαῖον. ἐκ ἑξίν ἄρα πάντων ταυτὰ στοιχεῖα. ἢ ὥσπερ λέγομεν,
 ἔστι μὲν ὥς, ἔστι δ' ὡς ἔ, οἷον ἴσως τῶν αἰσθητῶν σωμάτων ὡς μὲν εἶδος
 τὸ θερμὸν καὶ ἄλλον τρόπον τὸ ψυχρὸν ἢ στέρεσις, ἔλη δὲ τὸ δυνάμει
 ταυτὰ πρῶτον καθ' αὐτό, ὅσ' αἰετὶς δὲ ταυτὰ τε καὶ τὰ ἐκ τέτων ὧν ἀρχαὶ
 ταυτὰ, ἢ εἰ τι ἐκ θερμῆ καὶ ψυχρῇ γίγνεται ἐν, οἷον σὸρξ ἢ ὄστ' ἐν
 ἑτερον γὰρ ἀνάγκη ἐκείνων εἶναι τὸ γεγόμενον. τέτων μὲν ἐν ταυτὰ
 7 στοιχεῖα καὶ ἀρχαί, ἄλλων δ' ἄλλα. πάντων δὲ ὅτων μὲν εἰπεῖν ἐκ ἑξίν,
 τῶ ἀνάλογον δέ, ὥσπερ εἴ τις εἴποι ὅτι ἀρχαὶ εἰσι τρεῖς, τὸ εἶδος καὶ
 8 ἢ στέρεσις καὶ ἢ ἔλη. ἀλλ' ἕκαστον τέτων ἑτερον περὶ ἕκαστον γένος
 ἔστιν, οἷον ἐν χρώματι λευκόν, μέλαν, ἐπιφανεία, φῶς, σκότος, ἀήρ· ἐκ
 9 δὲ τέτων ἡμέρα καὶ νύξ. ἐπεὶ δὲ οὐ μόνον τὰ ἐνυπάρχοντα αἷτια, ἀλλὰ
 καὶ τῶν ἐκτὸς οἷον τὸ κινῆν, δῆλον ὅτι ἑτερον ἀρχὴ καὶ στοιχεῖον. αἷτια
 δ' ἄμφορ' καὶ εἰς ταυτὰ διαιρεῖται ἢ ἀρχή, τὸ δ' ὡς κινεῖν ἢ ἰστὰν 211 Bc.
 10 ἀρχή τις καὶ οὐσία. ὅσ' αἰετὶς στοιχεῖα μὲν κατ' ἀναλογίαν τρία, αἷτια δὲ
 καὶ ἀρχαὶ τέτταρες· ἄλλο δ' ἐν ἄλλῳ, καὶ τὸ πρῶτον αἷτιον ὡς κινῆν
 11 ἄλλο ἄλλῳ. ὑγίεια, νόσος, σῶμα· τὸ κινεῖν ἰατρική. εἶδος, ἀταξία
 τοιαυτή, πλίνθοι· τὸ κινῆν οἰκοδομική. καὶ εἰς ταυτὰ διαιρεῖται ἢ ἀρχή.
 12 ἐπεὶ δὲ τὸ κινεῖν ἐν μὲν τοῖς φυσικοῖς ἀνθρώποις ἀνθρωπος, ἐν δὲ τοῖς
 ἀπὸ διανοίας τὸ εἶδος ἢ τὸ ἐναντίον, τρόπον τινα τρία αἷτια ἂν εἴη,

§. 5. στοιχεῖον] στοιχείων EF^b Vet. | ἐστιν] om. ET. | ἐν ἢ τὸ ὄν] ἐν καὶ τὸ ὄν F^b, ὄν ἢ τὸ ἐν A^b. | καὶ τῶν συνθετέων] καὶ om. Bess. Morell. Sylb.

§. 6. ἔλη] ἢ ἔλη ET Ald. | καθ' αὐτό] καθ' ἑαυτὸ A^b, καθ' αὐτόν T Ald. | ὅσ' αἰετὶς] ὅσ' αἰετὶς T. | ὧν ἀρχαὶ] ὧν αἰ ἀρχαὶ Ald. | θερμὴ καὶ ψυχρῇ] ψυχρῇ καὶ θερμῇ A^b. | ἑτερον γάρ] Bess.: vñcesse profecto est aliud ab his esse illud, quod factum est, unde eum Sylb. pro γάρ legisse suspicatur ἄρ', quam eandem particulam et supra XI, 6, 15. in redditione usurpatam esse ait. | ταυτὰ] ταῦτα ET Ald.

§. 7. τῶ] τὸ A^b. | εἴποι] εἴποιεν A^b. | τρεῖς] om. T.

§. 8. χρώματι] χρώμασι A^b Bess. | καὶ νύξ] καὶ om. ET Ald.

§. 9. ἰσάν] ἰσάν A^b F^b Ald. Alex. 801, b, 27. | καὶ ὅσ' αἰετὶς] ὅσ' αἰετὶς ET.

§. 10. τέτταρες] τέσσαρες T Ald. | ἄλλο ἄλλῳ] ἄλλο ἐν ἄλλῳ (vin alio alia) Bess.

§. 11. καὶ εἰς ταυτὰ διαιρεῖται ἢ ἀρχή] om. A^b.

§. 12. ἀνθρώποις ἀνθρωπος] ἀνθρώποις om. A^b Ald. Bess. Vet.; γρ. ἀνθρωπος ἀνθρωπος, ἵτι ἀνθρωπος ἀνθρωπος margo E. | ἢ] om. T.

ὡδὶ δὲ τέτταρα. ὑγίεια γάρ πως ἡ ἰατρική, καὶ οἰκίας εἶδος ἡ οἰκο- 13
δομική, καὶ ἄνθρωπος ἄνθρωπον γεννᾷ· ἔτι παρὰ ταῦτα ὡς τὸ πρῶτον
πάντων κινῶν πάντα.

C a p. 5.

1071^a Ἐπεὶ δ' ἐστὶ τὰ μὲν χωριστὰ τὰ δ' ἔχοντα χωριστά, ὁμοίαι ἐκεῖνα. καὶ 1
διὰ τούτων πάντων αἰτία ταῦτα, ὅτι τῶν ἐσιῶν ἄνευ ἐκ ἑστί τὰ πάθη
καὶ αἱ κινήσεις. ἔπειτα ἔσται ταῦτα ψυχὴ ὅσως καὶ σῶμα, ἢ τῆς καὶ
ὄρεξις καὶ σῶμα. ἔτι δ' ἄλλον τρόπον τῷ ἀνάλογον ἀρχαὶ αἱ αὐταί, 2
οἷον ἐνέργεια καὶ δύναμις· ἀλλὰ καὶ ταῦτα ἄλλα τε ἄλλοις καὶ ἄλλως·
ἐν ἐνίοις μὲν γὰρ τὸ αὐτὸ ὅτε μὲν ἐνεργεῖα ἐστὶν ὅτε δὲ δυνάμει, οἷον 3
οἶνος ἢ σὰρξ ἢ ἄνθρωπος. πίπτει δὲ καὶ ταῦτα εἰς τὰ εἰρηγμένα αἰτία. 4
ἐνεργεῖα μὲν γὰρ τὸ εἶδος, ἐὰν ἢ χωριστόν, καὶ τὸ ἐξ ἀμφοῖν, σέρησις δὲ
οἷον σκότος ἢ κάμνον, δυνάμει δὲ ἡ ἔλξη· τοῦτο γὰρ ἐστὶ τὸ δυνάμενον
γίγνεσθαι ἄμφο. ἄλλως δ' ἐνεργεῖα καὶ δυνάμει διαφέρει, ὡς μὴ ἐστὶν 5
ἡ αὐτὴ ἔλξη, ὡς οὐκ ἔστι τὸ αὐτὸ εἶδος ἀλλ' ἕτερον, ὥσπερ ἄνθρωπος
αἴτιον τί τε στοιχεῖα, πῦρ καὶ γῆ ὡς ἔλξη, καὶ τὸ ἴδιον εἶδος καὶ εἴ 6
245^{Bc} τι ἄλλο ἐξω, οἷον ὁ πατήρ, καὶ παρὰ ταῦτα ὁ ἥλιος καὶ ὁ λοξὸς κύκλος,
ἕτε ἔλξη ὄντα οὐτ' εἶδος οὔτε σέρησις οὔτε ὁμοειδές, ἀλλὰ κινῶντα. ἔτι 6
δὲ ὁρᾶν δεῖ ὅτι τὰ μὲν καθόλου ἐστὶν εἰπεῖν, τὰ δ' ἔ. πάντων δὴ
πρῶται ἀρχαὶ τὸ ἐνεργεῖα πρῶτον, τὸ εἶδει, καὶ ἄλλο ὃ δυνάμει. ἐκεῖνα
μὲν οὖν τὰ καθόλου ἐκ ἑστίν. ἀρχὴ γὰρ τὸ καθ' ἕκαστον τῶν καθ' 7
ἕκαστον· ἄνθρωπος μὲν γὰρ ἀνθρώπου καθόλου· ἀλλ' ἐκ ἑστὶν οὐθείς,
ἀλλὰ Πηλεὺς Ἀχιλλεύς, σοῦ δὲ ὁ πατήρ, καὶ τοδὶ τὸ B τσδὶ τῆ B A,
ὁλως δὲ τὸ B τοῦ ἀπλῶς B A. ἔπειτα εἶδη τὰ τῶν ἐσιῶν· ἀλλὰ δὲ 8

§. 13. κινῶν πάντα] κιν. τὰ πάντα T.

§. 1. ὁμοίαι] ὁμοίαι γρ. E. | ἐκεῖνα] ἐκεῖναι E Ald., δοκεῖ εἶναι T. | καὶ] om. A. | καὶ ὄρεξις] καὶ om. Bess. Morell.

§. 2. ἀρχαὶ αἱ αἰτίαι] αἱ ἀρχαὶ αἰτίαι Fb.

§. 4. ἐνεργεῖα] ἐνέργεια Fb Bess. Vet. | ἐὰν] ἂν Fb. | ἢ] ἢ τὸ A b Ald. | καὶ] ἢ γρ. E

§. 5. ὡς μὴ] εἰ μὴ T. | καὶ τὸ ἴδιον] καὶ om. T, τὸ αἰδιον, omisso καὶ, Ald., καὶ τὸ αἰδιον E. | εἴ γε] εἰ γε A. | παρὰ ταῦτα] παρὰ ταῦτο T.

§. 6. δὲ] om. A. | τὸ εἶδος] τοδὶ Alex. 802, a, 38. ET Vet., om. Bess. ἄλλο ὃ] ἄλλο τὸ ὃ Ald. τὰ καθόλου] τὰ om. A.

§. 7. τῶν καθ' ἕκαστον] om. A. | καθόλου· ἀλλ' οὐκ ἐστὶν] καθόλου ἔστιν, omisso ἀλλ', Bessario, ut colligere licet ex hac ejus interpretatione: »homo enim hominis universalis nullus est, verum Peleus Achilles.« | ὁλως δὲ τὸ] τὸ om. E.

§. 8. ἀλλὰ δὲ ἄλλων] ἀλλὰ δὴ ἄλλων Ald. | ψόφων, ὁμοίων] οὐσιῶν ψόφων T.

- ἄλλων αἰτία καὶ στοιχεῖα, ὥσπερ ἐλήχθη, τῶν μὴ ἐν ταυτῷ γένει, χρω-
 9 μάτων, ψόφων, ὑσιῶν, ποσότητος. πλὴν τῷ ἀνάλογον καὶ τῶν ἐν ταυτῷ
 εἶδει ἕτερα, οὐκ εἶδει, ἀλλ' ὅτι τῶν καθ' ἕκαστον ἄλλο, ἢ τε σὴ ὕλη
 καὶ τὸ κινήσαν καὶ τὸ εἶδος καὶ ἡ ἐμή, τῷ καθόλου δὲ λόγῳ ταυτά.
 10 τὸ δὲ ζητεῖν τίνες ἀρχαὶ ἢ στοιχεῖα τῶν ὑσιῶν καὶ πρὸς τι καὶ ποιῶν,
 πότερον αἱ αὐταὶ ἢ ἕτεραι, δῆλον ὅτι πολλαχῶς τε λεγομένων ἐστὶν
 ἐκάστω, διαιρεθέντων δὲ ἐν ταυτῷ ἄλλ' ἕτερα, πλὴν ὧδὶ καὶ πάντων.
 11 ὧδὶ μὲν ταυτὰ ἢ τῷ ἀνάλογον, ὅτι ὕλη, εἶδος, στέρησις, τὸ κινεῖν, καὶ
 ὧδὶ τὰ τῶν ὑσιῶν αἰτία ὡς αἰτία πάντων, ὅτι ἀναιρεῖται ἀναιρεμένων.
 12 ἔτι τὸ πρῶτον ἐντελεχεῖα. ὧδὶ δὲ ἕτερα πρῶτα ὅσα τὰ ἐναντία, ἃ μῆτε
 13 ὡς γένῃ λέγεται μῆτε πολλαχῶς λέγεται· καὶ ἔτι αἱ ὕλαι. τίνες μὲν 1071 b
 ἐν αἱ ἀρχαὶ τῶν αἰσθητῶν καὶ πόσαι, καὶ πῶς αἱ αὐταὶ καὶ πῶς
 ἕτεραι, εἴρηται.

C a p. 6.

- 1 Ἐπεὶ δ' ἦσαν τρεῖς ὑσῖαι, δύο μὲν αἱ φυσικαί, μία δ' ἡ ἀκίνητος,
 2 περὶ ταύτης λεκτέον, ὅτι ἀνάγκη εἶναι τινα αἰθιον ὑσῖαν ἀκίνητον. αἶ
 τε γὰρ ὑσῖαι πρῶται τῶν ὄντων, καὶ εἰ πῦσαι φθαρταί, πάντα φθαρτά. 216 B.
 ἀλλ' ἀδύνατον κίνησιν ἢ γενέσθαι ἢ φθαρῆναι· αἶ τε γὰρ ἦν. ἐδὲ χρόνον·
 3 ἐ γὰρ οἶόν τε τὸ πρότερον καὶ ὕστερον εἶναι μὴ ὄντος χρόνου. καὶ ἡ
 κίνησις ἄρα οὕτω συνεχὴς ὥσπερ καὶ ὁ χρόνος· ἢ γὰρ τὸ αὐτὸ ἢ κινή-
 σεὼς τι πάθος. κίνησις δ' οὐκ ἔστι συνεχὴς ἀλλ' ἢ ἡ κατὰ τόπον, καὶ
 4 ταύτης ἡ κύκλῳ. ἀλλὰ μὴν εἰ ἔσται κινητικὸν ἢ ποιητικόν, μὴ ἐνεργεῖν
 δέ τι, οὐκ ἔστι κίνησις· ἐνδέχεται γὰρ τὸ δύναιμι ἔχον μὴ ἐνεργεῖν.

§. 9. ἀλλ' ὅτι τῶν] ἀλλ' ὅτι τῷ E, ἀλλ' ὅτι τὸ T, ἀλλ' ὅτι ἡ τῶν Ald. |
 σὴ ὕλη] σὴ ὕλη καὶ τὸ εἶδος Bess. Ald. | καὶ τὸ κινήσαν καὶ τὸ εἶδος] καὶ
 τὸ εἶδος καὶ τ. κ. ET Bess. Vet.

§. 10. τὸ δὲ] τὸ δὲ ETF Bess. | ἢ στοιχεῖα] om. Fb. | καὶ πάντων]
 om. Bess.

§. 11. μὲν] δὲ A Ald. | ἢ] om. Fb. | ὕλη] ἡ ὕλη Ald.

§. 12. μῆτε οἷς] ὡς μῆτε T.

§. 13. αἱ ἀρχαὶ] αἱ om. Ab Ald. | πῶς] om. A.

§. 1. τρεῖς] τρεῖς αἱ Fb. | τινα αἰθιον] αἰθιον τινα E Ald.

§. 2. ἢ γενέσθαι] ἢ om. T. | οἶόν τε τὸ] τὸ om. T.

§. 3. ἀλλ' ἢ] ἢ om. Ab. | ἢ κατὰ τόπον] ἢ om. Ald. | ταύτης]
 om. Bess.

§. 4. ἔσαι] ἔσαι Ab Ald. Alex. 802, b, 41. Bess. | οὐκ ἔστι] οὐκ ἔσται
 Vet. et Alex. in paraphr.

οὐθὲν ἄρα ὄφελος ἔδ' εἰν οὐσίας ποιήσωμεν αἰδίως, ὥσπερ οἱ τὰ εἶδη, 5
 εἰ μὴ τις δυναμένη ἐνέσται ἀρχὴ μεταβάλλειν. οὐ τοίνυν οὐδ' αὕτη ἰκανή,
 οὐδ' ἄλλη ὑσία πικρὴ τὰ εἶδη· εἰ γὰρ μὴ ἐνεργήσῃ, ἐκ ἔσται κίνησις.
 ἔτι ἔδ' εἰ ἐνεργήσῃ, ἢ δ' οὐσία αὐτῆς δύναμις· οὐ γὰρ ἔσται κίνησις 6
 αἰδίου· ἐνδέχεται γὰρ τὸ δυνάμει ὂν μὴ εἶναι. δεῖ ἄρα εἶναι ἀρχὴν
 τοιαύτην ἣς ἡ ὑσία ἐνέργεια. ἔτι τοίνυν ταύτας δεῖ τὰς ὑσίας εἶναι 7
 ἄνευ ὕλης. αἰδίους γὰρ δεῖ, εἰ πέρ γε καὶ ἄλλο τι αἰδιον. ἐνεργεία
 ἄρα. καίτοι ἀπορία· δοκεῖ γὰρ τὸ μὲν ἐνεργῶν πᾶν δύνασθαι, τὸ δὲ 8
 δυνάμενον ἐ πᾶν ἐνεργεῖν, ὥστε πρότερον εἶναι τὴν δύναμιν. ἀλλὰ μὴν
 εἰ τῷτο, οὐθὲν ἔσαι τῶν ὄντων· ἐνδέχεται γὰρ δύνασθαι μὲν εἶναι μήπω
 δ' εἶναι. καίτοι εἰ ὡς λέγουσιν οἱ θεολόγοι οἱ ἐκ νυκτὸς γεννῶντες, ἢ 9
 ὡς οἱ φυσικοὶ ἦν ὁμῶ πάντα χρήματα φασί, τὸ αὐτὸ ἀδύνατον. πῶς 10
 γὰρ κινήθῃσεται, εἰ μὴθὲν ἔσαι ἐνεργεία αἴτιον; οὐ γὰρ ἦ γε ὕλη κινήσει
 αὐτὴ ἐαυτήν, ἀλλὰ τεκτονικὴ, οὐδὲ τὰ ἐπιμήτριά οὐδ' ἡ γῆ, ἀλλὰ τὰ
 σπέρματα καὶ ἡ γοιή. διὸ ἔτι οἱ ποιῶσιν αἰ ἐνέργειαν, οἷον Λεόνκιππος 11
 247 Br. καὶ Πλάτων· αἰ γὰρ εἶναι φασί κίνησιν. ἀλλὰ διὰ τί καὶ τίνα οὐ
 λέγουσιν, ἔδὲ ὠδί, ἔδὲ τὴν αἰτίαν. ἔθὲν γὰρ ὡς ἔτυχε κινεῖται, ἀλλὰ 12
 δεῖ τι αἰ ἐνῆρχειν, ὥσπερ νῦν φύσει μὲν ὠδί, βίαι δὲ ἢ ὑπὸ τοῦ ἢ
 ἄλλον ὠδί. εἰτα ποία πρώτη; διαφέρει γὰρ ἀμήχανον ὅσον. ἀλλὰ μὴν 13
 1072 a οὐδὲ Πλάτωνί γε οἷον τε λέγειν ἦν οἶεται ἐνίοτε ἀρχὴν εἶναι, τὸ αὐτὸ
 ἐαυτὸ κινεῖν· ὕστερον γὰρ καὶ ἅμα τῷ οὐρανῷ ἡ ψυχὴ, ὡς φησί. τὸ 14
 μὲν δὴ δύναμιν οἶσθαι ἐνεργείας πρότερον ἔστι μὲν ὡς καλῶς, ἔστι δ'
 ὡς ἔ· εἴρηται δὲ πῶς. ὅτι δ' ἐνέργεια πρότερον, μαρτυρεῖ Ἀναξαγόρας
 (ὁ γὰρ νῦς ἐνεργεία) καὶ Ἐμπεδοκλῆς φιλίαν καὶ νεῖκος, καὶ οἱ αἰ

§. 5. ὁ θέν] ἔδ' εἰν ET. | αὕτη ἰκανή] αὕτη ἰκανή Ald. | ἐνεργήσῃ, οὐκ ἔσαι] ἐνεργήσῃ οὐκ ἔστι Ab. | κίνησις] «motus aeternus» Vet.

§. 6. ἔτι] ἔτι δ' T.

§. 7. δεῖ τὰς] τὰς om. Ab Ald. | εἰ πέρ γε] γε om. T. Ab. | ἐνεργεία] ἐνέργεια Ab.

§. 9. εἰ] δ' T. | ὡς οἱ φυσικοὶ ἦν] ὡς et ἦν om. E. | ἀδύνατον] αἴτιον Fb Alex. 803, b, 1.

§. 10. εἰ μὴθὲν] εἰ μὴ E Vet. | αἴτιον] τι αἴτιον E Vet. | ἐαυτήν] αὐτήν Ab.

§. 11. οὐδὲ ὠδί] οὐδὲ διὰ τί ὠδί (nec cur sic) Bess. et quantum conjectare licet Alex. in paraphr. 803, b, 18.

§. 12. τὸ αἰ] τι αἰ Ab. | διαφέρειν Ab. | ὅσον] om. Ab.

§. 13. Πλάτωνί] πλάτων T, πλάτων εἰ Ab. | λέγειν] λόγῳ T. | ἦν] om. Ab. | ἐνίοτε ἀρχὴν εἶναι] ἀρχὴν εἶναι ἐνίοτε Ald.

§. 14. πρότερον] πρότερον εἶναι Ald. | ἐνεργεία] ἐνέργεια T Ald. | φιλίαν] τὴν φ. Morell. Sylb. | νεῖκος] τὸ νεῖκος ET Ald.

- 15 λέγοντες κίνησιν εἶναι, ὥσπερ Λεύκιππος. ὥς ἂν ἦν ἄπειρον χρόνον
 χάος ἢ νύξ, ἀλλὰ ταῦτα αἰεὶ ἢ περιόδῳ ἢ ἄλλως, εἴπερ πρότερον ἐνέρ-
 16 γεια δυνάμεως. εἰ δὲ τὸ αὐτὸ αἰεὶ περιόδῳ, δεῖ τι αἰεὶ μένειν ὡσαύτως
 17 γῆν ἄλλως καὶ ἄλλως. ἀνάγκη ἄρα ὡδὶ μὲν καθ' αὐτὸ ἐνεργεῖν, ὡδὶ
 δὲ κατ' ἄλλο· ἦτοι ἄρα καθ' ἕτερον ἢ κατὰ τὸ πρῶτον. ἀνάγκη δὲ
 18 κατὰ τοῦτο· πάλιν γὰρ ἐκεῖνο αὐτῷ τε αἴτιον κἀκείνῳ. οὐκοῦν βέλτιον
 τὸ πρῶτον· καὶ γὰρ αἴτιον ἦν ἐκεῖνο τῷ αἰεὶ ὡσαύτως, τῷ δ' ἄλλως
 ἕτερον· τῷ δ' αἰεὶ ἄλλως ἅμῃω δηλονότι. ἔκων ἕτως καὶ ἔχουσιν αἰ-
 κινήσεις. τί ἂν ἄλλας δεῖ ζητεῖν ἀρχάς;

Cap. 7.

- 1 Ἐπεὶ δ' ἕτω τ' ἐνδέχεται, καὶ εἰ μὴ οὕτως, ἐκ τυκτὸς ἔσαι καὶ
 ὁμοῦ πάντων καὶ ἐκ μὴ ὄντος, λύοιτ' ἂν ταῦτα, καὶ ἔσι τι αἰεὶ κινέ-
 2 μενον κίνησιν ἅπανσον, αὕτη δ' ἡ κύκλω· καὶ τῷτο οὐ λόγῳ μόνον ἀλλ'
 2 ἔργῳ δῆλον. ὥστ' αἰδῖος ἂν εἴη ὁ πρῶτος οὐρανός. ἔσι τοίνυν τι καὶ 248 B.
 ὁ κινεῖ. ἐπεὶ δὲ τὸ κινούμενον καὶ κινεῖν, καὶ μέσον τοίνυν ἔσι τι ὁ
 3 ὁ κινέμενον κινεῖ, αἰδῖον, καὶ ἑστία καὶ ἐνέργεια ἕσα. κινεῖ δὲ ὧδε. τὸ
 ὀρεκτὸν καὶ τὸ νοητὸν κινεῖ ὁ κινέμενα. τούτων τὰ πρῶτα τὰ αὐτά.
 ἐπιθυμητὸν μὲν γὰρ τὸ φαινόμενον καλόν, βουλευτὸν δὲ πρῶτον τὸ ὄν
 4 καλόν. ὀρεγόμεθα δὲ διότι δοκεῖ μᾶλλον ἢ δοκεῖ διότι ὀρεγόμεθα. ἀρχή

§. 15. χρόνον] χρόνον Ab. | εἰ δὲ] εἰ δὲ Alex. in lemm.

§. 16. εἶναι αἰεὶ ἐνεργοῦν] ἐνεργοῦν εἶναι, omissio αἰεὶ, ET Bess. Vet., ἐνεργεῖν εἶναι αἰεὶ Ald.

§. 17. καθ' ἕτερον] καθ' ἑκάτερον T. | ἐκεῖνο] om. T. | αὐτῷ τε] αὐτῷ τὸ Alex. in lemm.

§. 18. τοῦ δ'] τὰ δ' T, οὐδ' Ab.

§. 1. οὕτω τ'] οὕτως Alex. in lemm. | καὶ ἔσι τε] καὶ εἰ ἔστι τε Sylb. Casaub. | λόγῳ μόνον] μόνον λόγῳ Ab.

§. 2. ἐπεὶ δὲ τὸ] τὸ om. Fb Alex. | καὶ μέσον τοίνυν] καὶ om. Ald., posita non post κινεῖν, sed post μέσον virgula. Eadem distinguendi ratio praecipitur in commentariis Alexandri 804, b, 1 : ἐν τῇ λέξει τῇ „ἐπεὶ δὲ κ. κ. κ. καὶ μέσον τοίνυν ἔστιν ὁ κτλ.“ ἱποστικτίον εἰς τὸ „καὶ μέσον.“ Scripturam editionis Aldinae comprobant etiam Morellius et Sylburgius (in annot. crit.), provocantes ad versionem Bessarionis, quae haec est: «cum vero id, quod movetur et movet, medium sit, est etiam aliquid, quod non motum movet.» | ἐστὶ τε] τε om. Fb, modo omittit, modo ponit Alex. 804, b, 2. 4.

§. 3. τὸ νοητὸν] τὸ om. T. | οὐ κινέμενα] οὐ κινούμενον Ab Ald. | τούτων] τέτων δὲ Sylb. | μὲν γάρ] γὰρ μὲν Ab. | διότι] ὅτι ET Ald. | μᾶλλον] καλόν E.

§. 4. δὲ ἢ] γὰρ ἢ ET Ald. Alex. in lemm. 804, b, 22. Bess. | κινεῖται]

δὲ ἡ νόησις. νῦν δὲ ὑπὸ τῇ νοητῇ κινεῖται, νοητὴ δὲ ἡ ἐτέρα σπιοχία
καθ' αὐτήν· καὶ ταύτης ἡ οὐσία πρώτη, καὶ ταύτης ἡ ἀπλὴ καὶ κατ'
ἐνέργειαν. ἔστι δὲ τὸ ἐν καὶ τὸ ἀπλῶς ἢ τὸ αὐτό· τὸ μὲν γὰρ ἐν 5
μέτρον σημαίνει, τὸ δὲ ἀπλῶς πῶς ἔχον αὐτό. ἀλλὰ μὴν καὶ τὸ καλὸν 6
1072 b καὶ τὸ δι' αὐτὸ αἰρετὸν ἐν τῇ αὐτῇ σπιοχίᾳ· καὶ ἔστιν ἀριστον αἰεὶ ἢ
ἀνάλογον τὸ πρῶτον. ὅτι δ' ἔστι τὸ ἢ ἕνεκα ἐν τοῖς ἀκινήτοις, ἢ διαί- 7
ρεσις θελοῦ. ἔστι γὰρ τιμὴ τὸ ἢ ἕνεκα, ὡν τὸ μὲν ἔστι τὸ δ' οὐκ ἔστι,
κινεῖ δὲ ὡς ἐρῶμενον, κινούμενον δὲ τὰλλα κινεῖ. εἰ μὲν ἔν τι κινεῖται, 8
ἐνδέχεται καὶ ἄλλως ἔχειν. ὥστ' εἰ ἡ πορὰ πρώτη, καὶ ἐνέργειά ἐστιν
ἢ κινεῖται· ταύτην δὲ ἐνδέχεται ἄλλως ἔχειν κατὰ τόπον, καὶ εἰ μὴ κατ'
οὐσίαν. ἐπεὶ δ' ἔστί τι κινῶν αὐτὸ ἀκίνητον ὄν, ἐνέργεια ὄν, τὸτο ἔκ
ἐνδέχεται ἄλλως ἔχειν ὑδαμῶς. πορὰ γὰρ ἡ πρώτη τῶν μεταβολῶν, 9
ταύτης δὲ ἡ κύκλω· ταύτην δὲ τῶτο κινεῖ. ἐξ ἀνάγκης ἄρα ἐστὶν ὄν· 10
καὶ ἡ ἀνάγκη, καλῶς, καὶ ἔτως ἀρχή. τὸ γὰρ ἀναγκαῖον τοσαυταχῶς,
τὸ μὲν βίβ' ὅτι παρὰ τὴν ὁρμήν, τὸ δὲ ἢ ἔκ ἄνεν τὸ εὖ, τὸ δὲ μὴ ἐνδεχόμενον
249 Br. ἄλλως ἀλλ' ἀπλῶς. ἐκ τοιαυτῆς ἄρα ἀρχῆς ἡρτηται ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ 11
φύσις. διαγωγὴ δ' ἐστὶν οἷα ἡ ἀρίστη μικρὸν χρόνον ἡμῖν. ἔτω γὰρ
αἰεὶ ἐκεῖνός ἐστιν. ἡμῖν μὲν γὰρ ἀδύνατον, ἐπεὶ καὶ ἡ ἡδονὴ ἐνέργεια 12
τούτου· καὶ διὰ τοῦτο ἐργήγοις αἰσθησις νόησις ἡδισον, ἐλπίδας δὲ
καὶ μνημαὶ διὰ ταῦτα. ἡ δὲ νόησις ἢ καθ' αὐτήν τοῦ καθ' αὐτὸ ἀρίστου, 13
καὶ ἡ μάλιστα τοῦ μάλιστα. αὐτὸν δὲ νοεῖ ὁ νῦν κατὰ μετάληψιν τῇ 14

om. A. | νοητῇ] νοητὸν T Ald. | ἡ οὐσία] ἡ om. Ab. | καὶ ταύτης ἢ]

om. Ab. | ἀπλῇ] ἀπλῶς Ald. | καὶ κατ'] καὶ om. T.

§. 5. τὸ ἀπλοῦν] τὸ om. ETFb. | γὰρ] om. Ab.

§. 6. δι' αὐτό] δι' αὐτό om. T. | σπιοχία] σπιοχία Ab Ald.

§. 7. ἕνεκα] ἕνεκα τινός Ab. | κινεῖ δὲ] κινεῖ δὴ Ab Ald. | ἐρῶμενον]
ἐρῶμενον T. | κινούμενον] κινούμενον ET.

§. 8. εἰ] ὅτι Fb. | καὶ ἄλλως] καὶ om. EFb Alex. 805, b, 12. | ὥς' εἰ.
εἰ om. ET Vet. | ἢ] om. Fb Alex. 805, b, 14. | πρώτη] ἢ πρώτη EFb Alex.
Vet., πρώτη εἰ T. | καὶ ἐνέργεια] καὶ om. Alex. in lemm. | ταύτην] ταύτην
EFb Bess. et Alex. in paragr. 805, b, 17., etsi in lemmate exhibeat ταύτην. |
ἔχειν] ἔχειν καὶ Ald. | καὶ εἰ μὴ] εἰ καὶ μὴ mavult Sylb.

§. 10. οὐ ἔκ ἄνεν] οὐ ἄνεν οὐ Morell.

§. 11. δ' ἐστὶν] ἐστὶν om. Fb. | οἷα] οἷα τε E Ald., om. T. | ἐστὶν] om. Ab.

§. 12. μὲν] om. T. | ἡ ἡδονὴ ἐνέργεια] γρ καὶ ἡδονὴ ἢ ἐνέργεια E:
atque hanc scripturam exhibet Ald.: eandem Alex. in textu habuisse videtur
805, b, 37. | μνημαὶ] μνημαὶ E.

§. 13. καθ' αὐτό] καθ' αὐτόν T. | ἀρίστον] ἀρίστον Ald.

§. 14. αὐτόν] αὐτόν Ab, αὐτόν Ald. | κατὰ] καὶ Ab. | νοητὸς — τοῦ
νοητοῦ] om. T. | νοῦς καὶ] καὶ om. Ab.

- ροητῷ· ροητὸς γὰρ γίγνεται θιγγάτων καὶ ροῶν, ὥστε ταυτὸν ῥῆς καὶ
 ροητόν. τὸ γὰρ δεκτικὸν τοῦ ροητοῦ καὶ τῆς ὕδατος τοῦς. ἐνεργεῖ δὲ
 15 ἔχων. ὥς· ἐκεῖνο μᾶλλον τέτυ οἰδοῖ ὁ ῥῆς θεῖον ἔχειν, καὶ ἡ θεωρία
 16 τὸ ἥδιστον καὶ ἄριστον. εἰ οὖν οὕτως εὖ ἔχει, ὡς ἡμεῖς ποτί, ὁ θεὸς
 17 αἰεὶ, Θανμασόν· εἰ δὲ μᾶλλον, ἐτι Θανμασιώτερον. ἔχει δὲ ὠδί. καὶ ζωὴ
 δὲ γε ὑπάρχει· ἡ γὰρ ῥῷ ἐνέργεια ζωή, ἐκεῖνος δὲ ἡ ἐνέργεια· ἐνέργεια
 18 δὲ ἡ καθ' αὐτὴν ἐκείνου ζωὴ ἀρίστη καὶ αἰδῖος. φανερὸν δὲ τὸν θεὸν
 εἶναι ζῶον ἰδίον ἄριστον, ὥστε ζωὴ καὶ αἰὼν συνεχὴς καὶ αἰδῖος ὑπάρχει
 19 τῷ θεῷ· τοῦτο γὰρ ὁ θεός. ὅσοι δὲ ὑπολαμβάνουσιν, ὥσπερ οἱ Πυ-
 θαγόρειοι καὶ Σπενσίππος, τὸ κάλλιστον καὶ ἄριστον μὴ ἐν ἀρχῇ εἶναι,
 διὰ τὸ καὶ τῶν σφαιρῶν καὶ τῶν ζῶων τὰς ἀρχὰς αὐτὰ μὲν εἶναι, τὸ
 20 δὲ καλὸν καὶ τέλειον ἐν τοῖς ἐκ τούτων, ἢ ὁρθῶς οἰοῦνται. τὸ γὰρ
 σπέρμα ἐξ ἐτέρων ἐστὶ πρότερον τελείων, καὶ τὸ πρῶτον οὐ σπέρμα 1073
 ἐστίν, ἀλλὰ τὸ τέλειον· οἷον πρότερον ἄνθρωπον ἂν φαίη τις εἶναι τῷ
 σπέρματος, ἢ τὸν ἐκ τούτου γενόμενον, ἀλλ' ἔτερον ἐξ οὗ τὸ σπέρμα.
 21 ὅτι μὲν οὖν ἐστὶν οὐσία τις αἰδῖος καὶ ἀκίνητος καὶ κεχωρισμένη τῶν
 22 αἰσθητῶν, φανερόν ἐκ τῶν εἰρημένων. διδεδίκεται δὲ καὶ ὅτι μέγεθος 250 B.
 ἔθελον ἔχειν ἐνδέχεται ταύτην τὴν ὕσιν, ἀλλ' ἀμερὴς καὶ ἀδιαιρέτος ἐστίν.
 23 κινεῖ γὰρ τὸν ἄπειρον χρόνον, ἔθελον δ' ἔχει δύναμιν ἄπειρον πεπειρασμένην.
 ἐπεὶ δὲ πᾶν μέγεθος ἢ ἄπειρον ἢ πεπειρασμένον, πεπειρασμένον μὲν διὰ τὸ
 ἢ ἂν ἔχοι μέγεθος, ἄπειρον δ' ὅτι ὅλως ἐκ ἐστὶν ἔθελον ἄπειρον μέγεθος.
 24 ἀλλὰ μὴν καὶ ὅτι ἀπαθὴς καὶ ἀναλλοιώτος· πῦσαι γὰρ αἱ ἄλλαι κινήσεις
 ὕστεραι τῆς κατὰ τόπον. ταῦτα μὲν οὖν δῆλον διότι τοῦτον ἔχει τὸν
 τρόπον.

§. 15. ἐκεῖνο μᾶλλον τέτυ] τὸτο μᾶλλον ἐκεῖνο Alex. 806, a, 42. 44. |
 ἄριστον] ἄριστον ET.

§. 16. οὖν] om. T. | ὠδί] ὠδε ET Ald.

§. 17. ὑπάρχει] ὑπερσίστη] Bess. | ἐκεῖνος] ἐκεῖνο E | δι
 ἡ καθ' αὐτὴν] Morellius hoc colon sic distinguit: ἐνέργεια δὲ, ἡ καθ' αὐτὴν
 ἐκείνου ζωή, ἀρίστη καὶ αἰδῖος. | αἰδῖος — εἶναι ζῶον §. 18.] om. T.

§. 18. ἄριστον] ἄριστον T. | συνεχὴς καὶ] καὶ om. ET.

§. 19. κάλλιστον καὶ ἄριστον] ἄριστον μὴ κάλλιστον Ald. | καὶ τὸν ζῶον]
 om. T. | καὶ τέλειον] καὶ τὸ τέλειον T.

§. 20. ἐκὶ πρότερον] πρότερον ἐκὶ A, ἐκὶ πρότερον Ald. | οἷον] οἷον
 τε A, οἷον ὥς T. | τὰς] τὰς ἄνθρωπον T.

§. 21. καὶ ἀκίνητος] om. T.

§. 22. ἔχειν ἐνδέχεται] ἐνδέχεται ἔχειν Ald.

§. 23. κινεῖ] κινεῖται T. | πεπειρασμένην] πεπ. ὃν T. | μέγεθος,
 ἄπειρον] μεγ. εἰς ἄπειρον T.

§. 24. καὶ ὅτι ἀπαθὴς καὶ ἀναλλοιώτος] ὅτι καὶ ἀπαθὴς καὶ ἀναλ-
 λοιώτος T.

Cap. 8.

Πότερον δὲ μίαν θετέον τὴν τοιαύτην ὕσιν ἢ πλείους, καὶ πόσας, 1
 δεῖ μὴ λανθάνειν, ἀλλὰ μεμνησθαι καὶ τὰς τῶν ἄλλων ἀποφάσεις, ὅτι
 περὶ πλήθους οὐθὲν εἰρήκασιν, ὃ τι καὶ σαφὲς εἰπεῖν. ἢ μὲν γὰρ περὶ 2
 τὰς ἰδέας ὑπόληψις οὐδεμίαν ἔχει σκέψιν ἰδίαν· ἀριθμὸς γὰρ λέγῃσι τὰς
 ἰδέας οἱ λέγοντες ἰδέας, περὶ δὲ τῶν ἀριθμῶν ὅτε μὲν ὡς περὶ ἀπείρων
 λέγῃσιν, ὅτε δὲ ὡς μέχρι τῆς δεκάδος ὠρισμένων· δι' ἣν δ' αἰτίαν τοσού-
 τον τὸ πλήθος τῶν ἀριθμῶν, οὐθὲν λέγεται μετὰ σπαδῆς ἀποδεικτικῆς.
 ἡμῖν δ' ἐκ τῶν ὑποκειμένων καὶ διωρισμένων λεκτέον. ἢ μὲν γὰρ ἀρχή 3
 καὶ τὸ πρῶτον τῶν ὄντων ἀκίνητον καὶ καθ' αὐτὸ καὶ κατὰ συμβεβηκός,
 κινῶν δὲ τὴν πρῶτην αἰδίον καὶ μίαν κίνησιν. ἐπεὶ δὲ τὸ κινούμενον 4
 ἀνάγκη ὑπὸ τινος κινεῖσθαι, καὶ τὸ πρῶτον κινῶν ἀκίνητον εἶναι καθ'
 αὐτό, καὶ τὴν αἰδίον κίνησιν ὑπὸ αἰδὶς κινεῖσθαι καὶ τὴν μίαν ὑπ' ἐνός,
 ὁρῶμεν δὲ παρὰ τὴν τῷ παντός τὴν ἀπλὴν φορὰν, ἣν κινεῖν φανερὸν τὴν
 πρῶτην οὐσίαν καὶ ἀκίνητον, ἄλλας φορὰς οὕσας τὰς τῶν πλανήτων
 251 Br. αἰδίδης (αἰδίον γὰρ καὶ ἄσπετον τὸ κύκλω σῶμα· δέδεικται δ' ἐν τοῖς
 φυσικοῖς περὶ τούτων), ἀνέγκη καὶ τέτων ἐκείσιν τῶν φορῶν ὑπ' ἀκινήτου
 τε κινεῖσθαι καθ' αὐτό καὶ αἰδὶς ὕσιν. ἢ τε γὰρ τῶν ἄσπετων φύσις 5
 αἰδίδης οὐσία τις οὕσα, καὶ τὸ κινῶν αἰδίον καὶ πρότερον τῷ κινεμένῳ,
 καὶ τὸ πρότερον οὐσίᾳ οὐσίαν ἀναγκαῖον εἶναι. φανερόν τοίνυν ὅτι 6
 τοσαύτας τε οὐσίας ἀναγκαῖον εἶναι τὴν τε φύσιν αἰδίδης καὶ ἀκινήτους
 1073 b καθ' αὐτάς καὶ ἄνευ μεγέθους, διὰ τὴν εἰρημένην αἰτίαν πρότερον. ὅτι 7
 μὲν ἔν ἐσὶν οὐσίαι, καὶ τούτων τίς πρώτη καὶ δευτέρα κατὰ τὴν αὐτὴν
 τάξιν ταῖς φοραῖς τῶν ἄσπετων, φανερόν. τὸ δὲ πλήθος ἤδη τῶν φορῶν 8
 ἐκ τῆς οἰκειοτάτης φιλοσοφίας τῶν μαθηματικῶν ἐπιστημῶν δεῖ σκοπεῖν,
 ἐκ τῆς ἀστρολογίας· αὕτη γὰρ περὶ οὐσίας αἰσθητῆς μὲν αἰδίδης δὲ ποιεῖται
 τὴν θεωρίαν, αἱ δ' ἄλλαι περὶ οὐδεμιᾶς ὕσιν, οἷον ἢ τε περὶ τῶν ἀριθμῶν
 καὶ τὴν γεωμετρίαν. ὅτι μὲν οὖν πλείους τῶν φερομένων αἱ φοραί, 9

§. 2. οὐθὲν λέγεται] οἷδε λέγ. T

§. 3. πρῶτην αἰδίον] πρῶτην καὶ αἰδίον Ald.

§. 4. τὴν ἀπλὴν φορὰν] τὴν om. Morell.: Alex. ἀπλανῆ pro ἀπλῇ
 legisse videtur 807, a, 12. | κινεῖσθαι καθ' αὐτό] κιν. καθ' αὐτὴν E; Alex.
 utriusque scripturae mentionem facit 807, a, 15. 17.

§. 5. φύσις αἰδίδης οὐσία] οὐσία αἰδίδης T. | καὶ τὸ πρότερον] τὸ
 om. Ald.

§. 6. τοσαύτας τε] τε om. Morell. Sylb. | ἄνευ μεγέθους] ἀμεγέθους T.

§. 7. εἰσιν] om. T. | τίς] om. Ald.

§. 8. φορῶν] σφαιρῶν Fb. | τὴν γεωμετρίαν] ἡ γεωμετρία mavult
 Morell.

- φανερὸν τοῖς καὶ μετρίως ἡμέτεροις· πλείους γὰρ ἵκασον φέρεται μῶς τῶν
 10 πλανωμένων ἄστρον. πόσαι δ' αὐταὶ τυγχάνουσιν οὐσαι, νῦν μὲν ἡμεῖς
 ἂ λέγῃσι τῶν μαθηματικῶν τινὲς ἰννοίας χάριν λέγομεν, ὅπως ἢ τι τῇ
 11 διανοίᾳ πλήθος ὠρισμένον ὑπολαβεῖν· τὸ δὲ λοιπὸν τὰ μὲν ζητοῦντας
 αὐτοὺς δεῖ, τὰ δὲ περθατομένους παρὰ τῶν ζητούντων, ἅν τι φαίνεται
 παρὰ τὰ νῦν εἰρημένα τοῖς ταῦτα πραγματενομένοις, φιλεῖν μὲν ἀμφο-
 12 τέρον, πείσθαι δὲ τοῖς ἀκριβετέροις. Εὐδοξος μὲν οὖν ἥλιον καὶ
 σελήνην ἑκατέρω τῇν φορὰν ἐν τρισὶν ἐτίθετ' εἶναι σφαίραις, ὥν τὴν
 μὲν πρώτην τῇν τῶν ἀπλανῶν ἄστρον εἶναι, τὴν δὲ δευτέραν κατὰ τὸν
 διὰ μέσων τῶν ζωδίων, τὴν δὲ τρίτην κατὰ τὸν λελοξωμένον ἐν τῷ 252 B.
 πλάτει τῶν ζωδίων· ἐν μείζονι δὲ πλάτει λελοξῶσθαι καθ' ὃν ἡ σελήνη
 13 φέρεται ἢ καθ' ὃν ὁ ἥλιος. τῶν δὲ πλανωμένων ἄστρον ἐν τέτταρσιν
 ἑκάστη σφαίραις, καὶ τούτων δὲ τὴν μὲν πρώτην καὶ δευτέραν τῇν
 αὐτὴν εἶναι ἐκείναις (τῇν τε γὰρ τῶν ἀπλανῶν τὴν ἀπάσας φέρονσαν
 εἶναι, καὶ τὴν ὑπὸ ταύτης τεταγμένην καὶ κατὰ τὸν διὰ μέσων τῶν
 ζωδίων τῇν φορὰν ἔχουσαν κοινὴν ἀπάσων εἶναι), τῆς δὲ τρίτης ἀπλαν-
 των τοὺς πόλους ἐν τῷ διὰ μέσων τῶν ζωδίων εἶναι, τῆς δὲ τετάρτης τὴν
 φορὰν κατὰ τὸν λελοξωμένον πρὸς τὸν μέσον ταύτης· εἶναι δὲ τῆς
 14 τρίτης σφαίρας τοὺς πόλους τῶν μὲν ἄλλων ἰδίως, τὴς δὲ τῆς Ἀφροδί-
 της καὶ τῷ Ἑρμῇ τὴς αὐτῆς. Κάλλιππος δὲ τὴν μὲν θέσιν τῶν σφαιρῶν
 τὴν αὐτὴν ἐτίθετο Εὐδοξῳ, τῷ ἔστι τῶν ἀποστημάτων τὴν τάξιν, τὸ
 δὲ πλήθος τῷ μὲν τοῦ Διὸς καὶ τῷ τῷ Κρόνῳ τὸ αὐτὸ ἐκείνῳ ἀπεδίδου,
 τῷ δ' ἥλιον καὶ τῷ σελήνῃ δύο ᾤετο εἶναι προσθετίως εἶναι σφαίρας, τὰ
 φαινόμενα εἰ μίλλει τις ἀποδώσειν, τοῖς δὲ λοιποῖς τῶν πλανήτων ἑκάστω
 15 μίαν. ἀναγκάσιον δέ, εἰ μέλλουσι συντεθεῖσαι πᾶσαι τὰ φαινόμενα ἀπο- 1074*

§. 10. ἡμεῖς) καὶ ἡμεῖς Morell. Sylb.

§. 11. ζητοῦντας) ζηλοῦντας Ald. | φαίνεται) φαίνεται T.

§. 12. ἑκατέρω) om. Fb. | κατὰ τὸν διὰ) κ. τὴν δ. T, κ. τὸ δ. E. F. Ald. | τὴν δὲ τρίτην) δὲ om. Fb. | κατὰ τὸν) κατὰ τὸ Ald.

§. 13. τέτταρσιν) τέτταρσιν T Ald. | καὶ τὴν ὑπὸ ταύτης τεταγμέ-
 νην — ἀπάσων εἶναι) om. T. | ὑπὸ ταύτης) ὑπὸ ταύτης E | τὸν διὰ μέ-
 σων) τὸ δ. μ. F. | τῆς δὲ τρίτης) τὴς δὲ τρίτης Fb. | κατὰ τὸν) καὶ τὰ
 τῶν Ald. | τὴς δὲ τῆς) τῷ δὲ τῆς T.

§. 14. τοῦτ' ἔστι — τὴν τάξιν) om. E. | ἐκείνῳ) ἐκείνῳ F. | ἀπε-
 δίδου) ἀπεδίδου T. | ἥλιον καὶ τῷ σελήνῃ) ἥλιον καὶ τῆς σελήνης Alex. in
 lemm. 808, a, 39., ἥλιον καὶ τῷ σελήνῃ ET. | ᾤετο εἶναι) ἔτι ᾤετο T, ἔτι om.
 Alex. in lemm. | μίλλει) μέλλει E | τοῖς δὲ λοιποῖς — ἀποδώσειν
 §. 15.] om. T.

§. 15. συντεθεῖσαι) συντεθεῖναι Ald. | μῖαν) μὴ T. | ἀποκαθεσάσας)
 ἀποκαθεσάσας F Ald.

δῶσειν, καθ' ἕκασον τῶν πλατωμένων ἐτέρας σφαίρας μιᾷ ἐλάττωσας
εἶναι τὰς ἀνελιττώσας καὶ εἰς τὸ αὐτὸ ἀποκαθιστάσας τῇ θήσει τὴν πρώ-
την σφαῖραν αἰεὶ τῷ ὑποκάτω τεταγμένῳ ἄσρῳ· ὅτω γὰρ μόνως ἐνδέχεται
τὴν τῶν πλακτικῶν φορὰν ἅπαντα ποιῆσθαι. ἐπεὶ οὖν ἐν αἷς μὲν αὐτὰ 16
φέρεται σφαίραις· αἱ μὲν ὅκτω αἱ δὲ πέντε καὶ εἰκοσὶν εἰσιν, τύτων δὲ
253 Br. μόνως οὐ δεῖ ἀνελιχθῆναι ἐν αἷς τὸ κατωτάτω τεταγμένον φέρεται, αἱ
μὲν τὰς τῶν πρώτων δύο ἀνελίττουσαι εἰς ἔσονται, αἱ δὲ τὰς τῶν ὕστερον
τεττάρων ἐκκαίδεκα, ὁ δὲ ἀπασῶν ἀριθμὸς τῶν τε φερουσῶν καὶ τῶν
ἀνελιττουσῶν ταύτας πεντήκοντά τε καὶ πέντε. εἰ δὲ τῇ σελήνῃ τε καὶ 17
τῇ ἡλίῳ μὴ προσιθεῖη τις ἄς εἴπομεν κινήσεις, αἱ πᾶσαι σφαῖραι ἔσονται
ἐπτά τε καὶ τεσσαράκοντα. τὸ μὲν ἦν πλῆθος τῶν σφαιρῶν ἔξω τοσῶ- 18
τον, ὥς τε καὶ τὰς ἑσίας καὶ τὰς ἀρχὰς τὰς ἀκινήτους καὶ τὰς αἰσθητάς
τοσαύτας εὐλογον ὑπολαβεῖν· τὸ γὰρ ἀναγκαῖον ἀφείσθω τοῖς ἰσχυρο-
τέροις λέγειν. εἰ δὲ μηδεμίαν οἷόν τ' εἶναι φορὰν μὴ συντείνουσας πρὸς 19
ἄστρον φορὰν, ἐτι δὲ πᾶσαν φύσιν καὶ πᾶσαν οὐσίαν ἀπαθῇ καὶ καθ'
αὐτὴν τῷ ἀρίστῳ τετυχηκυῖαν τέλος εἶναι δεῖ νομίζειν, ἡδεμία ἂν εἴη
παρὰ ταύτας ἐτέρα φύσις, ἀλλὰ τῶτον ἀνάγκη τὸν ἀριθμὸν εἶναι τῶν
ὑσιῶν. εἴτε γὰρ εἰσιν ἑτεραι, κινοῦν ἂν ὡς τέλος οὔσαι φορᾶς. ἀλλ' εἰναί 20
γε ἄλλας φορὰς ἀδύνατον παρὰ τὰς εἰρημίνας. τοῦτο δ' εὐλογον ἐκ 21
τῶν φερομένων ὑπολαβεῖν. εἰ γὰρ πᾶν τὸ φέρον τῷ φερομένῳ χάριν
πέφυκε καὶ φορὰ πᾶσα φερομένη τινός ἐστιν, ἡδεμία φορὰ αὐτῆς ἂν
ἔνεκα εἴη οὐδ' ἄλλης φορᾶς, ἀλλὰ τῶν ἄστρον ἔνεκα. εἰ γὰρ ἔσται 22
φορὰ φορᾶς ἔνεκα, καὶ ἐκείνη ἐτέρῳ δεήσει χάριν εἶναι· ὥστ' ἐπειδὴ
ἔχ οἷόν τε εἰς ἄπειρον, τέλος ἔσται πάσης φορᾶς τῶν φερομένων τι
θείων σωμάτων κατὰ τὸν οὐρανόν. ὅτι δὲ εἰς οὐρανός, φανερόν. εἰ 23
γὰρ πλείους ἕραντο ὥσπερ ἀνθρώποι, ἔσται εἶδει μία ἢ περὶ ἕκαστον

§. 16. φέρεται] φέρονται T. | οἱ δεῖ] om. Fb. | ἀνελιχθῆναι] ἀνελιχθῆναι Fb, ἀναλεχθῆναι T. | ἐν αἷς τὸ κατωτάτω τεταγμένον] οὐ δεῖ ἐν ᾧ τὸ κάτω Fb. | ὁ δὲ ἀπασῶν] ὁ δὲ ἅπ. ET.

§. 17. τῇ σελήνῃ τε] τῇ σελήνῃ Ald. | προσιθεῖη] προσιθεῖη T, προσιθεῖη Ald. Alex. in lemm. | ἐπτά τε καὶ τεσσαράκοντα] corruptum hunc locum putavit Sosigenes, ut refert Alex. 808, b, 31.: ὁ Σωσιγένης ἐπιστήσας βέλ-
τιον εἶναι φησι λέγειν τῷ ἀριθμοῦ παρόμοιον νομίζειν τοῖς γράφοις γεγονέναι, ἢ
τὰς αὐτὰς ἐβδόμας καὶ ὀχθόας σφαῖρας ποιεῖν.

§. 19. οἷόν τε] οἷον om. T, οἷονται Ald. | εἶναι] om. Fb. | ἀπαθῇ] ἀπαθῇ T. | τετυχηκυῖαν τέλος] τετυχ. τέλος Morell., dum post τετυχ. commate distinguit.

§. 20. φερομένων] φαιρομένων T. | αὐτῆς ἂν] ἂν om. E.

§. 22. ἐτέρῳ] ἐτέρων A Ald. | οἷόν τε εἰς] οἷόν τε εἶναι εἰς Morell. Sylb.

- 24 ἀρχή, ἀριθμῶ δέ γε πολλάί. ἀλλ' ὅσα ἀριθμῶ πολλά, ἔλην ἔχει· εἰς
 γὰρ λόγος καὶ ὁ αὐτὸς πολλῶν, οἷον ἀνθρώπου, Σωκράτους δὲ εἰς. τὸ 251 B
 25 δὲ τί ἔν εἶναι ἢκ ἔχει ἔλην τὸ πρῶτον· ἐντελέχειαι γάρ. ἐν ἄρα καὶ
 λόγῳ καὶ ἀριθμῶ τὸ πρῶτον κινῶν ἀκίνητον ὄν· καὶ τὸ κινούμενον ἄρα
 26 αἰεὶ καὶ συνεχῶς ἐν μόνον· εἰς ἄρα ὑπερὸς μόνος. παραδίδεται δὲ παρὰ 1071 B
 τῶν ἀρχαίων καὶ παμπαλαίων ἐν μύθῳ σχήματι καταλειμμένα τοῖς
 ὕστερον ὅτι θεοὶ τέ εἰσιν ὅτοι καὶ περιέχει τὸ θεῖον τῆν ὅλην φύσιν.
 27 τὰ δὲ λοιπὰ μυθικῶς ἤδη προσῆκται πρὸς τῆν περὶ τῶν πολλῶν καὶ
 28 πρὸς τῆν εἰς τοὺς νόμους καὶ τὸ συμφέρον χρῆσιν· ἀνθρωποποιεῖς τε γὰρ
 τοῦτοισι καὶ τῶν ἄλλων ζῴων ὁμοίως τισὶ λέγεται, καὶ τοῦτοις ἕτερα
 29 ἀκόλουθα καὶ παραπλήσια τοῖς εἰρημένοις. ὥν εἴ τις χωρίσας αὐτὸ λάβοι
 μόνον τὸ πρῶτον, ὅτι θεὸς ᾤοντο τὰς πρώτας ἑσείας εἶναι, θείως ἂν
 εἰρησθαι νομίσαιεν, καὶ κατὰ τὸ εἰκὸς πολλάκις εὐρημένους εἰς τὸ δυνα-
 τὸν ἐκάστης καὶ τέχνης καὶ φιλοσοφίας καὶ πάλιν φθειρομένων καὶ ταύ-
 30 τας τὰς δόξας ἐκείνων οἷον λείψανα περισσεύσασθαι μέχρι τῆ νῦν. ἡ μὲν
 ἂν πάτριος δόξα καὶ ἡ παρὰ τῶν πρώτων ἐπὶ τούτων ἡμῖν φανερά μόνον.

Cap. 9.

- 1 Τὰ δὲ περὶ τὸν νοῦν ἔχει τινὰς ἀπορίας· δοκεῖ μὲν γὰρ εἶναι τῶν
 καινομένων θειότατον, πῶς δ' ἔχων τοῦτοτος ἂν εἴη, ἔχει τινὰς δυσκολίας.
 2 εἴτε γὰρ μηθὲν νοεῖ, τί ἂν εἴη τὸ σεμνόν, ἀλλ' ἔχει ὥσπερ ἂν εἰ ὁ
 καθεύδων· εἴτε νοεῖ, τότε δ' ἄλλο κύριον (ὃ γὰρ ἐστὶ τὸτο ὃ ἐστὶν
 αὐτῷ ἢ ἑσεία νόησις, ἀλλὰ δύναμις), ἢκ ἂν ἡ ἀρίστη ἑσεία εἴη· διὰ γὰρ
 3 τοῦ νοεῖν τὸ τίμιον αὐτῷ ὑπάρχει. ἐτι δὲ εἴτε νοῦς ἢ οὐσία αὐτοῦ
 εἴτε νόησις ἐστὶ, τί νοεῖ; ἢ γὰρ αὐτὸς αὐτὸν ἢ ἕτερόν τι. καὶ εἰ ἕτερόν 255 B
 4 τι, ἢ τὸ αὐτὸ αὐτὸ ἢ ἄλλο. πότερον ἂν διαφέρει τι ἢ ἐθὲν τὸ νοεῖν
 5 τὸ καλὸν ἢ τὸ τεχόν; ἢ καὶ ἄτοπον τὸ διανοεῖσθαι περὶ ἐνίων; δῆλον

§. 24. Σωκράτης δὲ εἰς] γρ. σοκράτης δ' οἷς εἰς *margo E.*

§. 25. ἐν] ἐν μὲν *Ald.* | ἐν μόνον] *om. A.*

§. 26. παρὰ] ἐπὶ *Ald.* | παμπαλαίων] *παλαιῶν Ald.*

§. 27. ἤδη] εἰδὴ *Ald.* | προσῆκται] *προσῆκται F², προσῆχται Sylb.*

§. 22. μηθὲν νοεῖ] *μηδ' ἐννοεῖ A.* | ὥσπερ ἂν εἴ] *ὥσπερ ἂν εἴη Ald.* | Porro Casaub. hoc colon ἀλλ' ἔχει — καθεύδων *supra collocandum esse putat* post *μηθὲν νοεῖ*, *permutus*, ut videtur, *versione Bessarionis*, qui hunc sequitur *sententiarum ordinem.* | οὐ γὰρ ἐστὶ] *οὐ γὰρ ἔσται Bessario*, dum vertit: *non enim id, quod est ejus substantia, intellectus erit sed potentia.* Totum colon *Isingr.* sic exhibet in *marg.*: *εἰ γὰρ ἐστὶ τοῦτο οὐ εἶναι ἢ οὐσία, οὐ νόησις.*

§. 3. καὶ εἰ ἕτερόν τι] *om. ET.*

§. 5. γὰρ ἡ μεταβολή] *γὰρ κίνησις καὶ μεταβολή A.* | καὶ κίνησις] *καὶ ἡ κίνησις Ald.*

τοίνυν ὅτι τὸ θειότατον καὶ τιμιώτατον νοεῖ, καὶ οὐ μεταβάλλει· εἰς
 χεῖρον γὰρ ἢ μεταβολή, καὶ κίνησίς τις ἤδη τὸ τοιοῦτον. πρῶτον μὲν 6
 ἔν ἐι μὴ νόησις ἴστιν ἀλλὰ δύναμις, εὐλογον ἐπίπονον εἶναι τὸ συνεχὲς
 αὐτῷ τῆς νοήσεως. ἔπειτα δὴλον ὅτι ἄλλο τι ἂν εἴη τὸ τιμιώτερον ἢ 7
 ὁ νοῦς, τὸ νοούμενον. καὶ γὰρ τὸ νοεῖν καὶ ἡ νόησις ὑπάρχει καὶ τὸ
 χεῖριστον νοῦντι. ὥς· εἰ φευκτὸν τῷτο (καὶ γὰρ μὴ ὄραν εἶναι κρεῖττον
 ἢ ὄραν), οὐκ ἂν εἴη τὸ ἄριστον ἢ νόησις. αὐτὸν ἄρα νοεῖ, εἶπερ ἐς 8
 τὸ κράτιστον, καὶ ἔστιν ἡ νόησις νοήσεως νόησις. φαίνεται δ' αὖτις ἄλλῃ
 ἢ ἐπιστήμῃ καὶ ἡ αἰσθησις καὶ ἡ δόξα καὶ ἡ διάνοια, αὐτῆς δ' ἐν
 παρέργῳ. ἐτι εἰ ἄλλο τὸ νοεῖν καὶ τὸ νοεῖσθαι, κατὰ πότερον αὐτῷ 9
 τὸ εὖ ὑπάρχει· οὐδὲ γὰρ ταῦτό τὸ εἶναι νοήσει καὶ νομένῳ. ἢ ἐπ' 10
 1075· ἐνίων ἢ ἐπιστήμῃ τὸ πρᾶγμα· ἐπὶ μὲν τῶν ποιητικῶν ἀνευ ὕλης ἡ ὁσία
 καὶ τὸ τί ἦν εἶναι, ἐπὶ δὲ τῶν θεωρητικῶν ὁ λόγος τὸ πρᾶγμα καὶ ἡ
 νόησις. ἔχ' ἐτέρῳ ἔν ὄντος τῷ νομένῳ καὶ τοῦ νοῦ, ὅσα μὴ ὕλην ἔχει 11
 τὸ αὐτὸ εἶναι, καὶ ἡ νόησις τῷ νομένῳ μία. ἐτι δὴ λείπεται ἀπορία, 12
 εἰ σύνθετον τὸ νοούμενον· μεταβάλλοι γὰρ ἂν ἐν τοῖς μέρεσι τῷ ὅλῳ. ἢ
 ἀδιαίρετον πᾶν τὸ μὴ ἔχον ὕλην, ὥσπερ ὁ ἀνθρώπινος νῦς, ἢ ὁ γε τῶν
 συνθέτων ἔχει ἐν τιῇ χρόνῳ· ἢ γὰρ ἔχει τὸ εὖ ἐν τοῦδ' ἢ ἐν τοῦδ', ἀλλ'
 ἐν ὅλῳ· τιτὶ τὸ ἄριστον, ὅν ἄλλο τι. ἔτι δ' ἔχει αὐτὴ αὐτῆς ἡ νόησις
 τὸν ἅπαντα αἰῶνα.

Cap. 10.

256 Br. Ἐπισκεπτέον δὲ καὶ ποτέρως ἔχει ἢ τῷ ὅλῳ φύσις τὸ ἀγαθὸν καὶ 1
 τὸ ἄριστον, πότερον κεχωρισμένον τι καὶ αὐτὸ καθ' αὐτό, ἢ τὴν τάξιν,
 ἢ ἀμφοτέρως ὥσπερ στρατεύμα. καὶ γὰρ ἐν τῇ τάξει τὸ εὖ καὶ ὁ 2
 στρατηγός, καὶ μᾶλλον ἔτος· ἢ γὰρ ἔτος διὰ τὴν τάξιν ἀλλ' ἐκείνη διὰ
 τῷτόν ἔστιν. πάντα δὲ συντέτακται πως, ἀλλ' οὐχ ὁμοίως, καὶ πλωτά 3

§. 7. ὁ νοεῖς] ὁ om. T Sylb., qui articulum expunxit etiam ante τιμιώ-
 τερον. | καὶ γὰρ τὸ] τό om. Fd Alex. in lemm. | καὶ ἡ] ἡ om. Alex. in lemm. |
 ὥσ' εἰ] ὥς· εἰ εἰ E, ὥς, omisso εἰ, T Ald. | κρεῖττον ἢ] κρεῖττον T.

§. 8. νοήσεως νόησις] κατὰ νοήσεως νοήσις T. | αὖτις ἄλλῳ] ἄλλῳ
 om. Ald. | ἐπιστήμῃ καὶ ἡ] ἡ om. E. | αὐτῆς Fb, αὐτῆς Ald.

§. 9. ἐτι] ἐτι δ' T. | πότερον αὐτῷ] πότερον αὐτῶν Ald. | ταύτῳ] αὐτῷ Ald.

§. 11. τοῦ νοομένου μία] μία om. E, τῶν νοομένων μία Alex. 810, a, 40.

§. 12. μεταβάλλοι] μεταβάλλει Ab, μεταβάλλει T. | οἱ γὰρ ἔχει] οὐ
 γὰρ εἰ Ald.

§. 1. ὅλον] λόγον T. | κεχωρισμένον τι] τι κεχ. T.

§. 2. ὅντος] αὐτός T. | διὰ τοῦτόν] διὰ τοῦτ' ἢ T.

§. 3. καὶ οὐχ οὕτως] οὕτως T. | ἀλλ' εἰς τι] ἀλλ' εἰς πρὸς τι Bess.

- καὶ πτηνὰ καὶ φυτὰ· καὶ ἔχ ἔτως ἔχει ὥστε μὴ εἶναι θατέρω πρὸς
 4 θατέρων μηθὲν, ἀλλ' ἐστὶ τι. πρὸς μὲν γὰρ ἐν ἅπαντα συντίτταται,
 ἀλλ' ὥσπερ ἐν οἰκίᾳ τοῖς ἐλευθέροις ἡμιστά ἐξεῖςιν ὁ τι ἔτυχε ποιεῖν,
 ἀλλὰ πάντα ἢ τὰ πλεῖστα τίτταται, τοῖς δὲ ἀνδραπόδοις καὶ τοῖς θηρίοις
 μικρὸν τὸ εἰς τὸ κοινόν, τὸ δὲ πολὺ ὁ τι ἔτυχε· τοιαύτη γὰρ ἐκάστων
 5 ἀρχὴ αὐτῶν ἢ φύσις ἐστίν. λέγω δ' οἷον εἰς γε τὸ διακριθῆναι ἀνάγκη
 ἅπασιν ἔλθεῖν, καὶ ἄλλα ἔτι ὡς ἐστὶν ὧν κοινοῦνται ἅπαντα εἰς τὸ ὅλον.
 6 ὅσα δὲ ἀδύνατα συμβαίνει ἢ ἄτοπα τοῖς ἄλλως λέγουσι, καὶ ποῖα οἱ
 χαριεζέως λέγοντες, καὶ ἐπὶ ποῖων ἐλάττωσι ἀπορίαι, δεῖ μὴ λαθάνειν.
 7 πάντες γὰρ ἐξ ἐναντίων ποιῶσι πάντα. ὅτε δὲ τὸ πάντα ὅτε τὸ ἐξ
 ἐναντίων ὀρθῶς, ὅτ' ἐν ὅσοις τὰ ἐναντία ὑπάρχει, πῶς ἐκ τῶν ἐναντίων
 ἐσται, οὐ λέγουσιν· ἀπαθῇ γὰρ τὰ ἐναντία ὑπ' ἀλλήλων. ἡμῖν δὲ λύεται
 8 τοῦτο ἐν λόγῳ τῷ τρίτῳ τι εἶναι. οἱ δὲ τὸ ἕτερον τῶν ἐναντίων ὕλην
 ποιῶσιν, ὥσπερ οἱ τὸ ἄριστον τῷ ἴσῳ ἢ τῷ ἐνὶ τὰ πολλά. λύεται δὲ
 καὶ τῷτο τὸν αὐτὸν τρόπον· ἢ γὰρ ὕλη ἢ μία οὐθενὶ ἐναντίον. ἔτι
 ἅπαντα τοῦ θαύλου μεθεῖξαι ἔξω τοῦ ἐνός· τὸ γὰρ κακὸν αὐτὸ θατέρων
 9 τῶν σοικειῶν. οἱ δ' ἄλλοι ἐδ' ἀρχᾶς τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ κακόν· καίτοι 257b
 ἐν ἅπασιν μάλιστα τὸ ἀγαθὸν ἀρχή. οἱ δὲ τῷτο μὲν ὀρθῶς ὅτι ἀρχήν,
 ἀλλὰ πῶς τὸ ἀγαθὸν ἀρχὴ ἢ λέγουσιν, πότερον ὡς τέλος ἢ ὡς κινήσαν 1075 b
 10 ἢ ὡς εἶδος. ἀτόπως δὲ καὶ Ἐμπεδοκλῆς· τὴν γὰρ φιλίαν ποιεῖ τὸ
 ἀγαθόν. αὕτη δ' ἀρχὴ καὶ ὡς κινῶσα (συνάγει γάρ) καὶ ὡς ὕλη·
 11 μόριον γὰρ τῇ μίγματος. εἰ δὴ καὶ τῷ αὐτῷ συμβέβηκεν ὡς ὕλη καὶ
 ἀρχῇ εἶναι καὶ ὡς κινῶντι, ἀλλὰ τό γ' εἶναι ἢ ταυτό. κατὰ πότερον
 ἢ φιλία; ἄτοπον δὲ καὶ τὸ ἀφθαρτον εἶναι τὸ νεῖκος· τοῦτο δ' ἐστὶν

§. 4. ὁ τι ἔτυχε] ὁμοῦν E. | ἀλλὰ] ἀλλὰ τὰ Ald.

§. 6. συμβαίνει ἢ ἄτοπα] ἢ ἄτοπα συμβ. Fh. | οἱ χαριεζέως] ἢ
 χάρις ἐτέρως T.

§. 7. οὔτε δι] οὔτε δὴ T.

§. 8. ἢ γὰρ ὕλη ἢ μία] ἢ μία om. Alex., ut apparet ex ejus paraphrasi
 811, a, 47., adnotans tamen: φέρεται καὶ ἄλλη γραφὴ ἔχουσα ὡς «καὶ γὰρ ἢ ὕλη
 ἢ μία».

§. 9. μάλιστα τὸ ἀγαθόν] τὸ ἀγ. μάλιστα Ald. | ἀλλὰ πῶς τὸ ἀγα-
 θόν ἀρχή] om. T.

§. 11. καὶ ἀρχῇ] καὶ ἀρχή E. Vet. Sed transponendam esse particulam
 καὶ, ita quidem ut scribatur καὶ ὡς ὕλη ἀρχῇ εἶναι καὶ ὡς κινῶντι, docet inter-
 pretatio Alexandri 811, b, 28 τοῦτο θεὸς λέγει, εἰ καὶ συγχωρήσωμεν τὴν φιλίαν
 ὑποκειμένην εἶναι καὶ ὡς ὕλην καὶ ὡς κινῶν κτλ. et versio Bessarionis «si etiam
 eidem accidat et ut materiae principio esse et ut moventi.» | τὸ γ' T. |
 κατὰ πότερον] καὶ πότερον T.

αὐτὸ ἢ τοῦ κακῆ φύσεως. Ἀναξαγόρας δὲ ὡς κινῶν τὸ ἀγαθὸν ἀρχήν· 12
 ὁ γὰρ τῷς κινεῖ, ἀλλὰ κινεῖ ἕνεκά τινος, ὥστε ἕτερον. πλὴν ὡς ἡμεῖς
 λέγομεν· ἡ γὰρ ἱατρικὴ ἐστὶ πως ἡ ὑγίεια. ἄτοπον δὲ καὶ τὸ ἐναντίον
 μὴ ποιῆσαι τῷ ἀγαθῷ καὶ τῷ κατὰ φύσιν. πάντες δ' οἱ τὰναντία λέγοντες ἢ 13
 χρῶνται τοῖς ἐναντίοις, ἐὰν μὴ ῥυθμίση τις. καὶ διὰ τί τὰ μὲν φθαρτὰ
 τὰ δ' ἀφθαρτα, ἡδὲ λέγει· πάντα γὰρ τὰ ὄντα ποιοῦσιν ἐκ τῶν αὐτῶν
 ἀρχῶν. ἔτι οἱ μὲν ἐκ τοῦ μὴ ὄντος ποιοῦσι τὰ ὄντα· οἱ δ' ἵνα μὴ 14
 τοῦτο ἀναγκασθῶσιν, ἐν πάντα ποιοῦσιν. ἔτι διὰ τί αἱ ἔσαι γένεσις καὶ
 τί αἴτιον γενέσεως, ἡδὲ λέγει. καὶ τοῖς δύο ἀρχαῖς ποιοῦσιν ἄλλην 15
 ἀνάγκη ἀρχὴν κυριωτέραν εἶναι, καὶ τοῖς τὰ εἶδη, ὅτι ἄλλη ἀρχὴ κυριω-
 τέρα· διὰ τί γὰρ μετέσχευεν ἢ μετέχει; καὶ τοῖς μὲν ἄλλοις ἀνάγκη τῇ 16
 σοφίᾳ καὶ τῇ τιμιωτάτῃ ἐπιστήμῃ εἶναί τι ἐναντίον, ἡμῶν δ' ἢ οὐ γὰρ
 ἐστὶν ἐναντίον τῷ πρώτῳ ἔθελον. πάντα γὰρ τὰ ἐναντία ὕλην ἔχει καὶ 17
 258 Br ἐναντίον οὐθέν. εἴτε μὴ ἔσαι παρὰ τὰ αἰσθητὰ ἄλλα, οὐκ ἔσαι ἀρχὴ 18
 καὶ τάξις καὶ γένεσις καὶ τὰ ἐράνια, ἀλλ' αἰεὶ τῆς ἀρχῆς ἀρχή, ὥσπερ
 τοῖς θεολόγοις καὶ τοῖς φυσικοῖς πᾶσιν. εἰ δ' ἔσαι τὰ εἶδη ἢ ἀριθμοί, 19
 ἡδὲνός αἴτια· εἰ δὲ μή, οὔτι κινήσεώς γε. ἔτι πῶς ἔσαι ἐξ ἀμεγεθῶν
 μέγεθος καὶ συνεχές; ὁ γὰρ ἀριθμὸς οὐ ποιήσει συνεχές, οὔτε ὡς κινῶν
 οὔτε ὡς εἶδος. ἀλλὰ μὴν ἔθελον γ' ἔσται τῶν ἐναντίων ὅπερ καὶ ποιη- 20
 τικὸν καὶ κινητικόν· ἐνδέχοιτο γὰρ ἂν μὴ εἶναι. ἀλλὰ μὴν ὕπερτον γε
 τὸ ποιεῖν δυνάμεως. ἔκ ἄρα αἰδία τὰ ὄντα. ἀλλ' ἔστιν ἀναιρετέον ἄρα
 τούτων τι. τοῦτο δ' εἴρηται ὥς. ἔτι τίτι οἱ ἀριθμοὶ ἐν ἡ ἢ ψυχὴ καὶ 21
 τὸ σῶμα καὶ ὅλως τὸ εἶδος καὶ τὸ πρᾶγμα, οὐθὲν λέγει οὐθείς· οὐδ'
 ἐνδέχεται εἰπεῖν. ἐὰν μὴ ὡς ἡμεῖς εἴπη, ὡς τὸ κινεῖν ποιεῖ. οἱ δὲ λέ- 22

§. 12. πως ἢ) ἢ om. T Ald. | ὑγίεια] οἰσία Camot.

§. 13. ῥυθμίση] ῥυθμῆση Ald., ῥαθυμῆση Alex. 812, a, 15. T Casaub.,
 »si quem inquirere non pigeat Bess. Scripturam ῥαθυμῆση sequitur etiam Com-
 mentator codicis regii, ita tamen, ut alteram scripturam ῥυθμίση non improbet
 812, a, 31. | πάντα γὰρ E.

§. 15. ἀνάγκη ἀρχήν] ἀρχὴν ἀνάγκη T. | μετέσχευεν] μετέσχευε ET.

§. 17. δυνάμει ταῦτά] δυνάμει ταῦτα Bess. Vet. Idem legisse Alexan-
 drum, Brandisius (in annot. crit.) colligit ex ejus interpretatione. | ἡ δὲ] εἰ δὲ T.

§. 18. εἴτε] ἔτι εἰ Fb Ald. Bess. Vet. | οἱ ἔσαι] ἔκ ἔστιν Ald. | γένε-
 σις] οἰσισις Ald. | πᾶσιν] ἅπασιν Ald.

§. 19. τὰ εἶδη ἢ] ἢ om. T. | οὔτε] οὔτε Ab Ald.

§. 20. ἐνδέχοιτο γὰρ ἂν] ἂν om. E. | εἴρηται ὥς] εἴρηται οὕτως T.

§. 21. ἔτι τίτι] ἔτι τοίνυν εἰ Ald., quam scripturam ita emendare conatus
 est Morellius, ut in textu poneret ἔτι τοίνυν ἢ. | τὸ κινεῖν] τὸ κοινόν Morell.

- γοτες τὸν ἀριθμὸν πρῶτον τὸν μαθηματικὸν καὶ ἔτως αἰεὶ ἄλλην ἔχο-
 μένην ὑσίαν καὶ ἀρχὰς ἐκάστης ἄλλαν, ἐπεισοδιώδη τὴν τῷ παντὸς ὑσίαν 1076
 ποιῶσιν (οὐθὲν γὰρ ἢ ἐτέρᾳ τῇ ἐτέρᾳ συμβάλλεται ὅσα ἢ μὴ ὅσα) καὶ
 23 ἀρχὰς πολλὰς· τὰ δὲ ὄντα οὐ βούλεται πολιτενεσθαι κακῶς. „οὐκ
 ἀγαθὸν πολυκοιρανίῃ· εἰς κοίρανος ἔστω.“

LIBER XIII. (M)

Cap. 1.

- 1 Περὶ μὲν οὖν τῆς τῶν αἰσθητῶν ὑσίας εἴρηται τίς ἐστίν, ἐν μὲν
 τῇ μεθόδῳ τῇ τῶν φυσικῶν περὶ τῆς ὕλης, ὑπερὸν δὲ περὶ τῆς κατ'
 2 ἐνέργειαν. ἐπεὶ δ' ἡ σκέψις ἐστὶ πότερον ἐστὶ τις παρὰ τὰς αἰσθητὰς
 ὑσίας ἀκίνητος καὶ αἰδιος ἢ οὐκ ἔστι, καὶ εἴ ἐστὶ τίς ἐστι, πρῶτον τὰ 259B.
 παρὰ τῶν ἄλλων λεγόμενα θεωρητέον, ὅπως εἴτε τι μὴ καλῶς λέγῃσι,
 μὴ τοῖς αὐτοῖς ἐνοχοὶ ὦμεν, καὶ εἴ τι δόγμα κοινὸν ἡμῖν κακείνοις, τῷ
 ἰδίᾳ μὴ καθ' ἡμῶν δυσχεραίνωμεν· ἀγαπητὸν γὰρ εἴ τις τὰ μὲν κάλλιον
 3 λέγοι τὰ δὲ μὴ χειρόν. δύο δ' εἰσὶ δόξαι περὶ τούτων· τὰ τε γὰρ
 μαθηματικά φασιν οὐσίας εἶναι τινες, οἷον ἀριθμὸς καὶ γραμμὰς καὶ
 4 τὰ συγγενῆ τέτοις, καὶ πάλιν τὰς ιδέας. ἐπεὶ δὲ οἱ μὲν δύο ταῦτα
 γένη ποιοῦσι, τὰς τε ιδέας καὶ τοὺς μαθηματικὰς ἀριθμὸς, οἱ δὲ μίαν
 φύσιν ἀμφοτέρων, ἕτεροι δὲ τινες τὰς μαθηματικὰς μόνον οὐσίας εἶναι
 5 φασι, σκεπτίον πρῶτον μὲν περὶ τῶν μαθηματικῶν, μετὰ μίαν προσεθί-
 ντας φύσιν ἄλλην αὐτοῖς, οἷον πότερον ιδέαι τυγχάνουσιν ὅσαι ἢ ὅ, καὶ
 πότερον ἀρχαὶ καὶ ὑσίαι τῶν ὄντων ἢ ὅ, ἀλλ' ὥς περὶ μαθηματικῶν
 μόνον εἴτ' εἰσὶν εἴτε μή εἰσι, καὶ εἴ εἰσι πῶς εἰσὶν, ἔπειτα μετὰ ταῦτα
 6 χωρὶς περὶ τῶν ιδεῶν αὐτῶν ἀπλῶς καὶ ὅσον νόμον χάριν· τεθρύλλεται
 γὰρ τὰ πολλὰ καὶ ὑπὸ τῶν ἐξωτερικῶν λόγων. ἔτι δὲ πρὸς ἐκείνην δεῖ

§. 23. [ἐστω] primus eam vocem, quam reliqui omnes et scripti et impressi libri omittunt, ex codice E et margine T addidit Bekkerus.

§. 1. οὖν] om. T. | τίς] τί Ald.

§. 2. σκέψις] σκ. αὐτῇ Ald. | πρῶτον] πρῶτον δι Ald. | καὶ εἴ τις] καὶ εἴ τε A. | δυσχεραίνωμεν] δυσχεραίνωμεν Fb. | λέγοι] λέγει Ald. | μὴ] om. Ald.

§. 3. φασιν οὐσίας] φ. ούσιαν T. | τινες] τινας Ald.

§. 4. ταῦτα γένη] γένη ταῦτα Ab Ald.

§. 5. καὶ εἴ εἰσι] om. Ald. | ἔπειτα μετὰ] μετὰ om. T.

§. 6. τῶν ὄντων] τούτων T.

τὴν σκέψιν ἀπαντᾶν τὸν πλείων λόγον, ὅταν ἐπισκοπῶμεν εἰ αἱ οὐσίαι καὶ αἱ ἀρχαὶ τῶν ὄντων ἀριθμοὶ καὶ ἰδίαί εισιν· μετὰ γὰρ τὰς ἰδίας αὕτη λείπεται τρίτῃ σκέψει. ἀνάγκη δ' εἶπερ ἔσι τὰ μαθηματικά, ἣ 7 ἐν τοῖς αἰσθητοῖς εἶναι αὐτά, καθάπερ λέγουσί τινες, ἣ κεχωρισμένα τῶν αἰσθητῶν (λέγουσι δὲ καὶ ἔτω τινές)· ἣ εἰ μηδετέρως, ἣ ἢκ εισιν ἣ ἄλλον τρόπον εισιν. ὥσθ' ἣ ἀμφισβήτησις ἡμῖν ἔσται ὃ περὶ τῷ εἶναι ἀλλὰ περὶ τοῦ τρόπου.

C a p. 2.

Ὅτι μὲν τοίνυν ἐν γε τοῖς αἰσθητοῖς ἀδύνατον εἶναι καὶ ἅμα πλα- 1
1076b σματίας ὁ λόγος, εἴρηται μὲν καὶ ἐν τοῖς διαπορήμασιν ὅτι δύο ἅμα
360Bc στερεὰ εἶναι ἀδύνατον, ἔτι δὲ καὶ ὅτι τοῦ αὐτοῦ λόγῳ καὶ τὰς ἄλλας
δυνάμεις καὶ φύσεις ἐν τοῖς αἰσθητοῖς εἶναι καὶ μηδεμίαν κεχωρισμένην.
ταῦτα μὲν οὖν εἴρηται πρότερον. ἀλλὰ πρὸς τούτοις φανερὸν ὅτι ἀδύνα- 2
τον διαιρεθῆναι ὅτιοῦν σῶμα. κατ' ἐπίπεδον γὰρ διαιρεθῆσεται, καὶ 3
τῷτο κατὰ γραμμὴν, καὶ αὕτη κατὰ στιγμὴν, ὥς εἰ τὴν στιγμὴν διελεῖν
ἀδύνατον, καὶ τὴν γραμμὴν, εἰ δὲ ταύτην, καὶ τάλλα. τί ἢ διαφέρει 4
ἣ ταύτας εἶναι τοιαύτας φύσεις, ἣ αὐτάς μὲν μὴ, εἶναι δ' ἐν αὐταῖς
τοιαύτας φύσεις; τὸ αὐτὸ γὰρ συμβῆσεται· διαιρεμένων γὰρ τῶν αἰσθη- 5
τῶν διαιρεθήσονται, ἣ ἔδὲ αἱ αἰσθηταί. ἀλλὰ μὴν ἔδὲ κεχωρισμένας
γ' εἶναι φύσεις τοιαύτας δυνατόν. εἰ γὰρ ἔσται στερεὰ παρὰ τὰ αἰ-
σθητὰ κεχωρισμένα τέτων ἕτερα καὶ πρότερα τῶν αἰσθητῶν, δῆλον ὅτι
καὶ παρὰ τὰ ἐπίπεδα ἕτερα ἀναγκαῖον εἶναι ἐπίπεδα κεχωρισμένα καὶ
στιγμὰς καὶ γραμμὰς· τοῦ γὰρ αὐτοῦ λόγῳ. εἰ δὲ ταῦτα, πάλιν παρὰ 6
τὰ τοῦ στερεοῦ τῷ μαθηματικῷ ἐπίπεδα καὶ γραμμὰς καὶ στιγμὰς ἕτερα
κεχωρισμένα. πρότερα γὰρ τῶν συγκειμένων ἐς τὰ ἀσύνθετα· καὶ εἴπερ 7
τῶν αἰσθητῶν πρότερα σώματα μὴ αἰσθητά, τῷ αὐτῷ λόγῳ καὶ τῶν
ἐπιπέδων τῶν ἐν τοῖς ἀκινήτοις στερεοῖς τὰ αὐτὰ καθ' αὐτά. ὥστε 8
ἕτερα ταῦτα ἐπίπεδα καὶ γραμμαὶ τῶν ἅμα τοῖς στερεοῖς τοῖς κεχωρι-

§. 1. τοίνυν] οὖν Fb. | διαπορήμασιν] ἀπορήμασιν Fb. | δύο ἅμα
στερεὰ] ἅμα δ. c. A Ald., δ. c. ἅμα G^hB. | αὐτοῦ] om. A.

§. 4. ἣ αὐτάς μὲν μὴ] αὐτάς μὲν om. Ald.

§. 5. κεχωρισμένας] κεχωρισμένως T. | φύσεις τοιαύτας] τοιαύ-
τας φύσεις T.

§. 6. παρὰ τὰ] τὰ om. J Ald.

§. 7. σώματα μὴ] σώματα τὰ μὴ E. | τῶν ἐν τοῖς] τῷ ἐν τοῖς Ald. |
καθ' αὐτά] κατὰ τὰ αὐτά Ald.

§. 8. ἅμα] ἅμα ἐν Ald.

- σμένους· τὰ μὲν γὰρ ἅμα τοῖς μαθηματικοῖς στερεοῖς, τὰ δὲ πρότερα
 9 τῶν μαθηματικῶν στερεῶν. πάλιν τοίνυν τούτων τῶν ἐπιπέδων ἔσονται
 γραμμαί, ὧν πρότερον δείξει ἑτέρας γραμμὰς καὶ στιγμὰς εἶναι διὰ τὸν
 αὐτὸν λόγον· καὶ τούτων ἐν ταῖς προτέραις γραμμαῖς ἑτέρας προτέρας 261 B.
 10 στιγμὰς, ὧν οὐκ ἐτι πρότεραι ἔτεροι. αὐτοπό· τε δὴ γίνεται ἡ σώρεσις·
 συμβαίνει γὰρ σερεὰ μὲν μοναχὰ παρὰ τὰ αἰσθητά, ἐπίπεδα δὲ τριττὰ παρὰ
 τὰ αἰσθητά, τὰ τε παρὰ τὰ αἰσθητά καὶ τὰ ἐν τοῖς μαθηματικοῖς σερεοῖς
 11 καὶ παρὰ τὰ ἐν τούτοις, γραμμαὶ δὲ τετραξαί, στιγμαὶ δὲ πενταξαί. ὥσε
 περὶ ποῖα καὶ ἐπισημαί ἔσονται αἱ μαθηματικαὶ τέτων· ὃ γὰρ δὴ περὶ τὰ ἐν
 τῷ σερεῷ τῷ ἀκινήτῳ ἐπίπεδα καὶ γραμμὰς καὶ στιγμὰς· αἱ γὰρ περὶ τὰ
 12 πρότερα ἢ ἐπιστήμη. ὁ δ' αὐτὸς λόγος καὶ περὶ τῶν ἀριθμῶν· παρ'
 ἑκάστας γὰρ τὰς στιγμὰς ἔτεροι ἔσονται μονάδες, καὶ παρ' ἑκάστα τὰ ὄντα
 αἰσθητά, εἴτα τὰ νοητά, ὥστ' ἔξει γένη ἄπειρα τῶν μαθηματικῶν ἀριθ-
 13 μῶν. ἔτι ἄπερ καὶ ἐν τοῖς ἀπορήμασιν ἐπλήθομεν, πῶς ἐνδέχεται λύνει·
 περὶ ἃ γὰρ ἡ ἀερολογία ἐστίν, ὁμοίως ἐστὶ παρὰ τὰ αἰσθητά, καὶ περὶ ἃ ἡ 1077·
 γεωμετρία· εἶναι δ' οὐρανὸν καὶ τὰ μόρια αὐτοῦ πῶς δυνατόν, ἢ ἄλλο
 14 ὅτιῦν ἔχον κίνησιν· ὁμοίως δὲ καὶ τὰ ὀπτικά καὶ τὰ ἀρμονικά· ἔξει γὰρ
 15 φωνή τε καὶ ὄψις παρὰ τὰ αἰσθητά καὶ τὰ καθ' ἑκάστα. ὥσε δὴλον
 ὅτι καὶ αἱ ἄλλαι αἰσθήσεις καὶ τὰ ἄλλα αἰσθητά· τί γὰρ μᾶλλον τάδε
 16 ἢ τάδε· εἰ δὲ ταῦτα, καὶ ζῶα ἔσονται, εἴπερ καὶ αἰσθήσεις. ἔτι γρά-
 φεται ἕνα καθόλου ὑπὸ τῶν μαθηματικῶν παρὰ ταύτας τὰς οὐσίας.
 ἔσται ἕν καὶ αὕτη τις ἄλλη ὑσία μεταξὺ κεχωρισμένη τῶν τ' ἰδεῶν καὶ
 τῶν μεταξύν, ἢ ἔτε ἀριθμός· ἐστὶν ἔτε στιγμαὶ ἔτε μέγεθος ἔτε χρόνος.
 17 εἰ δὲ τὐτο ἀδύνατον, δὴλον ὅτι καὶ κείνα ἀδύνατον εἶναι κεχωρισμένα τῶν
 18 αἰσθητῶν. ὅλως δὲ τούναντίον συμβαίνει καὶ τοῦ ἀληθοῦς καὶ τοῦ εἰώ- 262 B.
 θότος ὑπολαμβάνεσθαι, εἴ τις θήσει ὅτως εἶναι τὰ μαθηματικά ὡς

§. 9. προτέρας στιγμὰς] πρ γραμμὰς Ab.

§. 10. ἐπίπεδα δὲ τριττὰ παρὰ τὰ αἰσθητά] om. E. | καὶ τὰ ἐν] τὰ om. TAb. | καὶ παρὰ τὰ] καὶ τὰ παρὰ τὰ Alex. 814, a, 30. Bess.

§. 12. παρ'] καὶ παρ' T Ald. | γὰρ τὰς] γὰρ ἐν Fb, τὰς om. Alex. in lemm. | ἄπειρα] om. ETAbGbJb, tuetur Alex. in paraphr. 814, b, 23.

§. 13. ἀπορήμασιν] διαπορήμασιν Fb. | ἐστὶ παρὰ] ἐστὶ περὶ GbJb Ald.

§. 14. παρὰ] περὶ Ald.

§. 16. ταύτας τὰς οὐσίας] πάντας τὰς αἰτίας Gb. | αὕτη τις ἄλλη] ἄλλη τις αὕτη TGbJb. | ἰδεῶν] εἰδῶν Gb. | ἢ] ἢ Ab, ἥτις Ald. | στιγμαὶ] στιγμή GbJb.

§. 17. δὴλον] om. Gb. | εἶναι κεχωρισμένα] κεχ. εἶναι GbJb.

§. 18. δὲ] δὴ T. | καὶ τοῦ ἀληθοῦς] om. Ald.

κχωρισμένους τινὰς φύσεις. ἀνάγκη γὰρ διὰ τὸ μὲν ἄτως εἶναι αὐτὰς 19
 προτέρως εἶναι τῶν αἰσθητῶν μεγεθῶν, κατὰ τὸ ἀληθές δὲ ὑστερέως·
 τὸ γὰρ ἀτελὲς μέγεθος γενέσκει μὲν πρότερόν ἐστι, τῇ ὁσίᾳ δ' ὕστερον,
 οἷον ἄψυχον ἐμφύχον. ἔτι τίς καὶ ποτ' ἔσται ἐν τὰ μαθηματικὰ μεγέθη; 20
 τὰ μὲν γὰρ ἐνταῦθα ψυχῇ ἢ μίρει ψυχῆς ἢ ἄλλῳ τινὶ εὐλόγῳ· εἰ δὲ
 μή, πολλὰ, καὶ διαλύεται. ἐκείνοις δὲ διαιρετοῖς καὶ ποσοῖς οὗσι τί
 αἴτιον τῷ ἐν εἶναι καὶ συμμέμειν; ἔτι αἱ γενέσεις δηλῶσιν. πρῶτον μὲν 21
 γὰρ ἐπὶ μήκος γίγνεται, εἴτα ἐπὶ πλάτος, τελευταῖον δ' εἰς βῆθος, καὶ
 τέλος ἔσχει. εἰ ἂν τὸ τῇ γενέσει ὕστερον τῇ ὁσίᾳ πρότερον, τὸ σῶμα 22
 πρότερον ἂν εἴη ἐπιπύδον καὶ μήκος, καὶ ταύτῃ καὶ τέλειον καὶ ὅλον μᾶλλον,
 ὅτι ἐμψυχον γίγνεται· γραμμὴ δὲ ἐμψυχος ἢ ἐπίπυδον πῶς ἂν εἴη; ὑπὲρ
 γὰρ τὰς αἰσθήσεις τὰς ἡμετέρας ἂν εἴη τὸ ἀξίωμα. ἔτι τὸ μὲν σῶμα ὁσία 23
 τίς· ἥδη γὰρ ἔχει πῶς τὸ τέλειον· αἱ δὲ γραμμαὶ πῶς ὁσῖαι; ὅτε γὰρ ὡς
 εἶδος καὶ μορφή τις, οἷον εἰ ἄρα ἡ ψυχὴ τοιαῦτον, ὅτε ὡς ἡ ὕλη, οἷον τὸ
 σῶμα· οὐδὲν γὰρ ἐκ γραμμῶν ὅδ' ἐπιπύδον ὅδε σιγμῶν φαίνεται συντί-
 1077^b στασθαι δυνάμενον. εἰ δ' ἔν ὁσία τις ἐλική, τὸτ' ἂν ἐφαίνετο δυνάμενα
 πάσχειν. τῷ μὲν ἔν λόγῳ ἔσω πρότερα. ἀλλ' ὅ πάντα ὅσα τῷ λόγῳ πρότερα, 24
 καὶ τῇ ὁσίᾳ πρότερα. τῇ μὲν γὰρ ὁσίᾳ πρότερα ὅσα χωριζόμενα τῷ εἶναι ὑπερ-
 βῆλλει, τῷ λόγῳ δὲ ὅσων οἱ λόγοι ἐκ τῶν λόγων· ταῦτα δὲ ὑχᾶμα ὑπάρχει. εἰ 25
 γὰρ μὴ ἔσι τὰ πόθη παρὰ τὰς ὁσίας, οἷον κινούμενόν τι ἢ λευκόν, τῷ λευκῷ
 263^{8r} ἀνθρώπῳ τὸ λευκὸν πρότερον κατὰ τὸν λόγον, ἀλλ' ὅ κατὰ τὴν ὁσίαν·
 οὐ γὰρ ἐνδέχεται εἶναι κχωρισμένον, ἀλλ' αἰετῶς ἅμα τῷ συνόλῳ ἐστίν·
 σύνολον δὲ λέγω τὸν ἀνθρώπον τὸν λευκόν. ὥστε φανερόν ὅτι οὔτε τὸ 26

§. 19. οὕτως εἶναι] εἶσαι οὕτως T. | κατὰ] κατὰ δὲ GbJb, omisso δὲ
 insequentī. | γενέσει] τῇ γεν. GbJb. | τῇ οὐσίᾳ δ'] τῇ δ' οὐσίᾳ GbJb.

§. 20. ἔτι] ἐν ἐν F. | ἐν] om. T. | τὰ μὲν γὰρ ἐνταῦθα] aliter haec
 legit Bess.: «item quo et quando magnitudines mathematicae unum erunt, quae
 quidem interdum animae aut parti animae — insunt.» | καὶ διαλύεται] καὶ
 om. Ald. | διαιρετοῖς] διαιρετικοῖς Gb. | συμμέμειν] συμβαίνειν T.

§. 21. εἰς βῆθος] εἰ β. Gb.

§. 22. ὅτι ἐμψυχον] καὶ ὅτε ἐμφ. GbJb. | ὑπὲρ γὰρ] ἐπὶ γὰρ GbJb. |
 εἴη] om. T.

§. 23. ἔχει] om. Ab. | οὔτε ὡς] ὥτε T. | οὐδὲ ἐκ στ.
 GbJb. | εἰ δ' ἔν] εἰ δ' ἐν Gb. | δυνάμενα] δυνάμενον GbJb, om. Fb Alex. 815, b, 13.

§. 24. ἀλλ' οὐ πάντα ὅσα τῷ λόγῳ πρότερα] om. T. | οὐσίᾳ πρό-
 τερα] οὐσίᾳ πρότερον Gb. | ταῦτα δὲ] ταῦτα γὰρ T.

§. 25. κινούμενόν τι] κινούμενόν τε Gb. | ἦ] om. T. | ἐνδέχεται] ἐν T. |
 τὸν λευκόν] καὶ τὸ λευκόν Fb Alex. 815, b, 38.

§. 26. τὸ εἶ] τὸ om. Ab. | προσέτις] προσέτις AbFbGh. | προσέτις
 οὐτως] προσέτις Ald.

- ἐξ ἀφαιρέσεως πρότερον οὔτε τὸ ἐκ προσθέσεως ὕστερον· ἐκ προσθέσεως
 27 γὰρ τῷ λευκῷ ὁ λευκὸς ἀνθρώπος λέγεται. ὅτι μὲν ἔν ᾧ εἰσι μάλλον
 τῶν σωμάτων εἰσί, ἢτε πρότερα τῷ εἶναι τῶν αἰσθητῶν, ἀλλὰ τῷ λόγῳ
 28 μόνον, οὔτε χωρισμένα πῶς εἶναι δυνατόν, εἴρηται ἱκανῶς. ἐπεὶ δ' οὐδ'
 ἐν τοῖς αἰσθητοῖς ἐνδέχεται αὐτὰ εἶναι, φανερόν ὅτι ἡ ὁλως οὐκ ἔστιν
 ἡ τρόπον τινα ἔστι καὶ διὰ τῆτο ἔχ ἀπλῶς ἐστίν· πολλαχῶς γὰρ τὸ
 εἶναι λέγομεν.

C a p. 3.

- 1 Ὡςπερ γὰρ καὶ τὸ καθόλου ἐν τοῖς μαθήμασιν οὐ περὶ χωρι-
 σμένων ἐστὶ παρὰ τὰ μεγέθη καὶ τοὺς ἀριθμούς, ἀλλὰ περὶ τούτων
 μὲν, ἔχ ἢ δὲ τοιαῦτα οἷα ἔχουν μέγεθος ἢ εἶναι διαιρετά, δῆλον ὅτι
 ἐνδέχεται καὶ περὶ τῶν αἰσθητῶν μεγεθῶν εἶναι καὶ λόγους καὶ ἀποδείξεις,
 2 μὴ ἢ δὲ αἰσθητά, ἀλλ' ἢ τοιαυτά. ὥςπερ γὰρ καὶ ἡ κινούμενα μόνον
 πολλοὶ λόγοι εἰσί, χωρὶς τῷ τί ἕκαστόν ἐστι τῶν τοιούτων καὶ τῶν συμ-
 βεβηκότων αὐτοῖς, καὶ ἐκ ἀνάγκης διὰ ταῦτα ἡ χωρισμένην τι εἶναι
 κινούμενον τῶν αἰσθητῶν ἢ ἐν τούτοις τινα φύσιν εἶναι ἀφωρισμένην,
 οὕτως καὶ ἐπὶ τῶν κινουμένων ἔσονται λόγοι καὶ ἐπισήμαι, ἔχ ἢ κινούμενα
 δὲ ἀλλ' ἢ σώματα μόνον, καὶ πάλιν ἢ ἐπίπεδα μόνον καὶ ἢ μήκη μόνον
 καὶ ἢ διαιρετά καὶ ἢ ἀδιαίρετα ἔχοντα δὲ θέσιν, καὶ ἢ ἀδιαίρετα μόνον.
 3 ὥστ' ἐπεὶ ἀπλῶς λέγιν ἀληθεὺς μὴ μόνον τὰ χωριστά εἶναι ἀλλὰ καὶ
 τὰ μὴ χωριστά, οἷον κινούμενα εἶναι, καὶ τὰ μαθηματικὰ ὅτι ἔστιν ἀπλῶς, 261^Β.
 4 ἀληθεὺς εἰπεῖν, καὶ τοιαυτὰ γε οἷα λέγασιν. καὶ ὥςπερ καὶ τὰς ἄλλας
 ἐπιστήμας ἀπλῶς ἀληθεὺς εἰπεῖν τάτω εἶναι, ἔχ τῷ συμβεβηκότος, οἷον

§. 27. λόγῳ μόνον! λόγῳ μόνῳ T. λόγῳ μόνῳ Jb Bess.

§. 28. οὐδ' ἐν τοῖς οὐδὲν τοῖς Ab. | ἐνεδέχεται | ἐνδέχεται T Ald. Bess.

§. 1. γὰρ καὶ τὰ | γὰρ καὶ τὸ Fb Alex. 816, a, 6., γὰρ τὰ, omisso καί, Ald. | οὐ περι | οὐ παρὰ Fb. Alex. cum reliquis Bekkeri codicibus et cum versione Bessarionis exhibet περι. | παρὰ | ita Jb Alex. 816, a, 7. Bess. Casaub. Brand.: ceteri περι. | οἷα ἔχουν | οἷα ἔχει Ald. | τοιαυτά | τοιαυτά Gb.

§. 2. οὕτω καὶ | οὕτω τοῖνυν καὶ Ald. | ἔχ ἢ κινούμενα | ἔχ κιν. Gb. | καὶ ἢ ἀδιαίρετα | om. Gb. | ἔχοντα δὲ | δι om. T. Ab Ald. Bess. | θέσει | φύσιν Ald.

§. 3. οἷον κινούμενα | οἷον τὰ κιν. GbJb.

§. 4. τάτω | τῆτο T. | ὑγαιμονόν | ἐγ. τὸ ET. AbGbJb. Ald. | ὑγαιμονόν | ὑγαιμον Fb Alex. 816, a, 43. 48. | ἀλλ' ἐκείνου — ὑγαιμονόν | om. T. | οὐ εἰς ἐκαστὴν εἰ | ἢ εἰς ἐκαστόν E. AbGbJb Brand.; Alexander Bekkeri scripturam in textu habuit 816, b, 7.: eandem vertendo exprimit Bessarion. | εἰ δ' ἢ αὐθροῦτος ἀνθρώπου | εἰ δ' ἀνθρώπου ἢ ἀνθρώπος (sai vero hominis, prout homo este) Bess.

1078* ὅτι λευκὰ εἰ τὸ ὑγμινὸν λευκόν, ἢ δ' ἐστὶν ὑγμινόν, ἀλλ' ἐκείνη ἢ ἐστὶν
 ἐκάστη, εἰ ὑγμινὸν ὑγμινῷ, εἰ δ' ἢ ἄνθρωπος ἄνθρωπος, οὕτω καὶ τὴν
 γεωμετρίαν· ὅκ εἰ συμβέβηκεν αἰσθητὰ εἶναι ὥν ἐστὶ, μὴ ἐστὶ δ' ἢ αἰσθη- 5
 τὰ, οὐ τῶν αἰσθητῶν ἐσονται αἱ μαθηματικαὶ ἐπιζηταί, ὃ μέντοι ἂν
 παρὰ ταῦτα ἄλλων κεχωρισμένων. πολλὰ δὲ συμβέβηκε καθ' αὐτὰ τοῖς 6
 πράγμασιν ἢ ἕκαστον ὑπάρχει τῶν τοιούτων, ἐπεὶ καὶ ἢ θῆλυ τὸ ζῷον
 καὶ ἢ ἄρρεν, ἴδια πάθη ἐστίν, καίτοι οὐκ ἐστὶ τι θῆλυ ἢ ἄρρεν κε-
 χωρισμένον τῶν ζῴων· ὥστε καὶ ἢ μήκη μόνον καὶ ἢ ἐπίπεδα. καὶ ὅσων 7
 δὴ ἂν περὶ προτέρων τῶν λόγων καὶ ἀπλυστέρων, τοσούτῳ μᾶλλον ἔχει
 τὰ κριζέας· τῷτο δὲ τὸ ἀπλὺν ἐστίν. ὥστε ἄνευ τε μεγέθους μᾶλλον ἢ 8
 μετὰ μεγέθους, καὶ μάλιστα ἄνευ κινήσεως. ἐὰν δὲ κίνησις, μάλιστα τὴν
 πρώτην· ἀπλυστάτη γὰρ, καὶ ταύτης· ἢ ὁμαλή. ὁ δ' αὐτὸς λόγος καὶ 9
 περὶ ἀρρομικῆς καὶ ὀπτικῆς· ἡδετέρα γὰρ ἢ ὄψις ἢ ἢ φωνὴ θεωρεῖ, ἀλλ'
 ἢ γραμμαὶ καὶ ἀριθμοὶ· οἵκεῖς μέντοι ταῦτα πάθη ἐκείνων. καὶ ἢ μη-
 χανικὴ δὲ ὡσαύτως. ὥστ' εἴ τις θέμενος κεχωρισμένα τῶν συμβεβηκό- 10
 των σκοπεῖ τι περὶ τούτων ἢ τοιαῦτα, οὐθὲν διὰ τῷτο ψεῦδος ψεύσεται,
 ὥσπερ ἂν ὅταν ἐν τῇ γῇ γράψῃ καὶ τὴν ποδιαίαν φῇ μὴ ποδιαίαν· οὐ
 γὰρ ἐν ταῖς προτάσεσι τὸ ψεῦδος. ἄριστος δ' ἂν οὕτω θεωρηθῇ ἕκαστος, 11
 265^{Be} εἴ τις τὸ μὴ κεχωρισμένον θεῖν χωρίσας, ὅπερ ὁ Ῥιθματικὸς ποιεῖ καὶ
 ὁ γεωμέτρης. ἐν μὲν γὰρ καὶ ἀδιαίρετον ὁ ἄνθρωπος ἢ ἄνθρωπος· ὁ 12
 δ' εἶθετο ἐν ἀδιαίρετον, εἴτ' εἰθεώρησεν εἴ τι τῶν ἀνθρώπων συμβέβηκεν ἢ
 ἀδιαίρετος. ὁ δὲ γεωμέτρης οὐθ' ἢ ἄνθρωπος οὐθ' ἢ ἀδιαίρετος, ἀλλ' 13

§. 3. ἐστὶ δ' ἢ] ἢ om. Fb. | αἰσθητὰ] εἰς τὰ Gb. | παρὰ ταῦτα] περὶ τ. Ald., «propter haec» Bess.

§. 6. πράγμασιν ἢ] πρ ἢ Gb. | ζῷον καὶ ἢ] ζῷον ἢ Gb. | κεχωρισμένον] κεχωρισμένων T. B. Bess. | μήκη μόνον] μὴ κείμενον T, μὴ κινούμενον Fb, μὴ κινούμενα Alex. 816, b, 19.

§. 7. τῶν λόγων] τῶν λόγων Gb.

§. 8. ἄνευ τε] ἄνευ τοῦ Ab Ald. | μᾶλλον] om. GbJb. | ὁμαλή] ὁμαλῆς EGb.

§. 9. ἢ ὄψις ἢ ἢ φωνὴ θεωρεῖ ἀλλ' ἢ γραμμαὶ] ἢ ὄψις ἢ ἢ φ. θεωρεῖ ἀλλ' αἱ γραμμαὶ Gb. | δεῖ ὡσαύτως] δεῖ om. GbJb.

§. 10. τὴν ποδιαίαν φῇ μὴ ποδιαίαν] τὴν μὴ ποδ. φῇ ποδ. vel ποδ. φῇ τὴν μὴ ποδ. Bessario et alii interpretes, atque inde Casaub. in marg. Confirmat hanc scripturam interpretatio Alexandri 816, b, 40.

§. 11. θεωρηθῇ] θεωρήσει ἢ T. | ὥσπερ] ὥστε Ald.

§. 12. ὁ δ' εἶθετο ἐν ἀδιαίρετον, εἴτ' εἰθεώρησεν] ὁ διείθετο ἐν ἀδ. εἴτε θεωρήσει T. Aldina cum nostro testu consentit, praeterquam quod pro ὁ δ' εἶθετο exhibet ὁ δὲ θεός, quod Sylb. mutavit in ὁ δὲ θεός.

§. 13. οὐθ' ἢ ἄνθρωπος] om. T. | ποὺ ἢν] ποὺ ἢ T. | τὸ δυνατόν] κατὰ τὸ δ. Isingrimianae margo.

ἢ στερεόν. ἃ γὰρ κἂν εἰ μὴ πε ἦν ἀδιαίρετος ὑπῆρχεν αὐτῷ, δῆλον ὅτι
 14 καὶ ἄνευ τούτων ἐνδέχεται αὐτῷ ὑπάρχειν τὸ δυνατόν. ὥστε διὰ τούτο
 ὁρθῶς οἱ γεωμέτραι λέγουσι, καὶ περὶ ὄντων διαλέγονται, καὶ ὅτα ἐστίν·
 15 διττὸν γὰρ τὸ ὄν, τὸ μὲν ἐντελεχεία τὸ δ' ὑλικῶς. ἐπεὶ δὲ τὸ ἀγαθὸν
 καὶ τὸ καλὸν ἕτερον (τὸ μὲν γὰρ αἰ ἐν πράξει, τὸ δὲ καλὸν καὶ ἐν
 τοῖς ἀκινήτοις), οἱ φύσκορτις ἐθὶν λέγειν τὰς μαθηματικὰς ἐπιστήμας
 16 περὶ καλῆ ἢ ἀγαθῷ ψευδόμεναι. λέγουσι γὰρ καὶ δεικνύουσι μάλιστα· ἢ γὰρ
 εἰ μὴ ὀνομάζουσι, τὰ δ' ἔργα καὶ τὴς λόγους δεικνύουσιν, ἢ λέγουσι περὶ
 17 αὐτῶν. τῷ δὲ καλῷ μέγιστα εἶδη τάξις καὶ συμμετρία καὶ τὸ ὀρισμένον, 1078^b
 18 ἃ μάλιστα δεικνύουσιν αἱ μαθηματικαὶ ἐπιστήμαι. καὶ ἐπεὶ γε πολλῶν
 αἴτια φαίνεται ταῦτα (λέγω δ' οἷον ἡ τάξις καὶ τὸ ὀρισμένον), δῆλον
 ὅτι λέγουσι ἂν καὶ τῆς τοιαύτης αἰτίας τῆς ὡς τὸ καλὸν αἴτιον τρόπον
 τινα. μᾶλλον δὲ γνωρίμως ἐν ἄλλοις περὶ αὐτῶν ἐροῦμεν.

C a p. 4.

1 Περὶ μὲν ἔν τῶν μαθηματικῶν, ὅτι τε ὅτα ἐστὶ καὶ πῶς ὅτα,
 2 καὶ πῶς πρότερα καὶ πῶς ἢ πρότερα, τσαυτὰ εἰρήσθω. περὶ δὲ τῶν
 ἰδεῶν πρῶτον αὐτὴν τὴν κατὰ τὴν ἰδέαν δόξαν ἐπισκεπτεόν, μετὴν συν-
 ἀπτοντας πρὸς τὴν τοῦ ἀριθμῶν φύσιν, ἀλλ' ὡς ὑπέλαβον ἐξ ἀρχῆς οἱ
 3 πρῶτοι τὰς ἰδέας φήσαντες εἶναι. συνέβη δ' ἡ περὶ τῶν εἰδῶν δόξα τοῖς 266^{bc}.
 εἰπῶσι διὰ τὸ πεισθῆναι περὶ τῆς ἀληθείας τοῖς Ἡρακλειτείοις λόγοις ὡς
 πάντων τῶν αἰσθητῶν αἰεὶ ῥεόντων, ὥστ' εἴπερ ἐπιστήμη τινὸς εἶναι καὶ
 φρόνησις, ἐτέρας δὲ τινὰς φύσεις εἶναι παρὰ τὰς αἰσθητὰς μενούσας·
 4 οὐ γὰρ εἶναι τῶν ῥεόντων ἐπιστήμη. Σωκράτης δὲ περὶ τὰς ἰθδικὰς ἀρετὰς
 5 πραγματευομένη καὶ περὶ τούτων ὀρίζεσθαι καθόλου ζητῶντος, πρῶτον (τῶν
 μὲν γὰρ φυσικῶν ἐπὶ μικρὸν Δημόκριτος ἥψατο μόνον καὶ ὀρίσατό πως
 6 τὸ θερμὸν καὶ τὸ ψυχρόν· οἱ δὲ Πυθαγόρειοι πρότερον περὶ τινων

§. 14. οἱ γεωμέτραι λέγουσι] λέγουσι οἱ γ. T Ald. [τὸ δ'] τὸ δ' Gb.

§. 15. ἐν πράξει] ἐν-τάρξει T.

§. 16. οὐ γὰρ εἰ μὴ] εἰ γὰρ καὶ μὴ Fb Alex. 817, a, 21. et Bessarion, qui totam periodum interrogative legit.

§. 18. καὶ ἐπεὶ] καὶ ἐπὶ Ald. [μᾶλλον δὲ γνωρίμως — ἐροῦμεν] om. GbJb.

§. 1. καὶ πῶν οὐ πρότερα] om. E.

§. 2. συνάπτοντας] συνάπτοντα T, συνάπτοντες GbJb, συνάπτοντες Ald.

§. 3. συνέβη] συμβέβηκε Y. [εἰδῶν] ἰδεῶν TGbJb. [καὶ φρόνησις] καὶ om. Gb.

§. 4. καὶ περὶ] καὶ πρὸ T.

§. 6. λόγους εἰς τὰς] om. T. [ἀνήγον] γὰρ ἀνήγον E [ἐκείνους]

ὀλίγων, ὥν τὴν λόγους εἰς τὰς ἀριθμὺς ἀνῆπτον, οἷον τί ἐστι καιρὸς ἢ τὸ
 δίκαιον ἢ γάμος), ἐκεῖνος ἐν λόγῳ ἐξήτει τὸ τί ἐστιν. συλλογίζεσθαι γὰρ
 ἐξήτει, ἀρχὴ δὲ τῶν συλλογισμῶν τὸ τί ἐστιν. διαλεκτικὴ γὰρ ἰσχὺς 7
 ἔπω τότ' ἦν, ὥστε δύνασθαι καὶ χωρὶς τῷ τί ἐστι τάναντία ἐπισκοπεῖν,
 καὶ τῶν ἐναντίων εἰ ἢ αὐτὴ ἐπιστήμη. δύο γάρ ἐστιν αἱ τις ἂν ἀποδοίῃ 8
 Σωκράτει δικαίως, τές τ' ἐπακτικῶς λόγῳ καὶ τὸ ὀρίζεσθαι καθόλου
 ταῦτα γάρ ἐστιν ἄμφω περὶ ἀρχῆν ἐπιστήμης. ἀλλ' ὁ μὲν Σωκράτης 9
 τὰ καθόλου οὐ χωριστὰ ἐποίει ἔδδ τοὺς ὀρισμὺς· οἱ δ' ἐχώρισαν, καὶ
 τὰ τοιαῦτα τῶν ὄντων ἰδέας προσεγόρευσαν. ὥστε συντίβαινεν αὐτοῖς 10
 σχεδὸν τῷ αὐτῷ λόγῳ πάντων ἰδέας εἶναι τῶν καθόλου λεγομένων, καὶ
 παραπλήσιον ὥσπερ ἂν εἴ τις ἀριθμῆσαι βυλόμενος ἐλαττόνων μὲν ὄντων
 οἷοιτο μὴ δύνασθαι, πλείω δὲ ποιήσας ἀριθμοῖν· πλείω γάρ ἐστι τῶν 11
 1079* καθ' ἕκαστα αἰσθητῶν ὥς εἰπεῖν τὰ εἶδη, περὶ ὧν ζητοῦντες τὰς αἰτίας
 ἐκ τούτων ἐκεῖ προῆλθον· καθ' ἕκαστόν τε γὰρ ὁμῶνυμὸν ἐστὶ καὶ παρὰ 12
 267 Bc. τὰς ἰδέας, τῶν τε ἄλλων ἔν ἐστιν ἐπὶ πολλῶν, καὶ ἐπὶ τοῖσδε καὶ ἐπὶ
 τοῖς αἰδέοις. ἐτι καθ' ἕς τρόπος δαίκενται ὅτι ἐστὶ τὰ εἶδη, κατ' ἐθὶνα 13
 φαίνεται τούτων· ἐξ ἐνίων μὲν γὰρ ἔκ ἀνάγκῃ γίγνεσθαι συλλογισμόν, ἐξ
 ἐνίων δὲ καὶ οὐχ ὧν οἴονται τούτων εἶδη γίγνεται. κατὰ τε γὰρ τοὺς 14
 λόγους τὴν ἐκ τῶν ἐπιστημῶν ἔσται εἶδη πάντων ὅσων ἐπιστημῆς εἰσιν,
 καὶ κατὰ τὸ ἐν ἐπὶ πολλῶν καὶ τῶν ἀποφάσεων, κατὰ δὲ τὸ τοῦτιν τι
 φθαρίντος τῶν θοαρτῶν· φάντασμα γάρ τι τούτων ἐστίν. ἐτι δὲ οἱ 15
 ἀκριβέστατοι τῶν λόγων οἱ μὲν τῶν πρὸς τι ποιῶσιν ἰδέας, ὧν οὐ φασιν
 εἶναι καθ' αὐτὸ γένος, οἱ δὲ τὸν τρίτον ἀνθρώπον λέγουσιν. ὅλως τε 16
 ἐκεῖνος T, ἐκεῖνος δ' E Ald., ἐκεῖνος δὲ conj. Sylb., velle sanea Bess. | ἐξήτει.]
 ἐξήτειν Gb.

§ 7. εἰ ἢ] ἢ ἢ A, εἰ T. | αἰτῇ] αἰτῇ T.

§ 8. ἀποδοίῃ] ἀποδοίῃ ET. A Ald. | ὀρίζεσθαι] ὀρ. τὰ Fb.

§ 9. τὰ τοιαῦτα] τὰ om. Gb.

§ 10. δύνασθαι] δυνήσασθαι ABGbJb.

§ 11. Reliqua huius capituli pars (exceptis §§. 23—25) et caput insequens (5, 1—10) iisdem paene verbis leguntur in libro primo, cap. 9, 1—23, ubi congestissimus, quae de lectionis discrepantia annotanda videbantur. | καθ' ἕκαστα] καθ' ἕκαστον E. | ὥς εἰπεῖν] om. GbJb.

§ 12. καθ' ἕ] παρ' GbJb. | ἐν ἐστίν] ἐστίν T Ald. | ἐπὶ πολλῶν] subsequentia requirunt potius ἐπὶ πολλοῖς Sylb.

§ 13. συλλογισμὸν] συλλογισμὸς Gb. | εἶδη] εἶδη GbJb.

§ 14. τοιούτων] τοιούτ' E

§ 15. καθ' αἰτῶ] καθ' αἰτῶ Gb.

§ 16. καὶ τρίτον τὸ πρὸς τι] Bess.: vet eo, quod est aliquid, etiam id, quod per se est. | τοῦτο τοῦ] τοῦτον τὸ Gb, τὸ Ab Ald. Brand. | εἰδῶν] ἰδῶν T.

- ἀναιρῶσιν οἱ περὶ τῶν εἰδῶν λόγοι ἃ μᾶλλον βύλονται εἶναι οἱ λέγοντες
 εἶδη τῷ τὰς ιδέας εἶναι· συμβαίνει γὰρ μὴ εἶναι πρῶτον τὴν δυνάδα
 ἀλλὰ τὸν ἀριθμόν, καὶ τότε τὸ πρὸς τι καὶ τὸτο τῷ καθ' αὐτό, καὶ
 πάντ' ὅσα τινὲς ἀκολοθήσαντες ταῖς περὶ τῶν εἰδῶν δόξαις ἡγαντιώ-
 17 θησαν ταῖς ἀρχαῖς. ἔτι κατὰ μὲν τὴν ὑπόληψιν καθ' ἣν φασιν εἶναι
 τὰς ιδέας ἢ μόνον τῶν ὑσιῶν ἔσονται εἶδη ἀλλὰ καὶ ἄλλων πολλῶν· τὸ
 γὰρ νόημα ἐν οὐ μόνον περὶ τὰς ὑσίας ἀλλὰ καὶ κατὰ μὴ οὐσιῶν ἔσαι,
 καὶ αἱ ἐπιστῆμαι οὐ μόνον τῆς οὐσίας ἔσονται· συμβαίνει δὲ καὶ ἄλλα
 18 μυρία τοιαῦτα. κατὰ δὲ τὸ ἀναγκαῖον καὶ τὰς δόξας τὰς περὶ αὐτῶν,
 εἰ ἔστι μεθεκτὰ τὰ εἶδη, τῶν ὑσιῶν ἀναγκαῖον ιδέας εἶναι μόνον· οὐ
 γὰρ κατὰ συμβεβηκὸς μετέχονται, ἀλλὰ δεῖ ταύτῃ ἐκάστῃ μετέχειν ἢ μὴ
 19 καθ' ὑποκειμένον λέγεται. λέγω δ' οἷον εἴ τι αὐτοῦ διπλασίον μετέχει,
 τοῦτο καὶ αἰδίου μετέχει, ἀλλὰ κατὰ συμβεβηκὸς· συμβέβηκε γὰρ τῷ
 20 διπλασίῳ αἰδίῳ εἶναι. ὥστε ἔσται ὑσία τὰ εἶδη. ταῦτά δ' ἐνταῦθα 268 B.
 ὑσίαν σημαίνει κἀκεῖ· ἢ τί ἔσται τὸ εἶναι φάναι τι παρὰ ταῦτα τὸ ἐν
 21 ἐπὶ πολλῶν; καὶ εἰ μὲν ταῦτο εἶδος τῶν ιδεῶν καὶ τῶν μετεχόντων,
 ἔσται τι κοινόν· τί γὰρ μᾶλλον ἐπὶ τῶν φθαρτῶν δυνάδων, καὶ τῶν
 δυνάδων τῶν πολλῶν μὲν αἰδίων δέ, τὸ δυνᾶς ἐν καὶ ταυτόν, ἢ ἐπ' αὐτῆς
 22 καὶ τῆς τινός; εἰ δὲ μὴ τὸ αὐτὸ εἶδος, ὁμώνυμα ἂν εἴη, καὶ ὅμοιον 1079 b
 ὥσπερ ἂν εἴ τις καλοῖ ἄνθρωπον τόν τε Καλλίαν καὶ τὸ ξύλον, μηδε-
 23 μίαν κοινωνίαν ἐπιβλέψας αὐτῶν. εἰ δὲ τὰ μὲν ἄλλα τοὺς κοινὰς λόγους
 ἐφαρμόττειν θήσομεν τοῖς εἰδεσιν, οἷον ἐπ' αὐτὸν τὸν κύκλον σχῆμα
 ἐπίπεδον καὶ τὰ λοιπὰ μέρη τῷ λόγῳ, τὸ δ' οὐ ἐςὶ προσεθήσεται, σκοπεῖν
 24 δεῖ μὴ κερὸν ἢ τὸτο παντελῶς. τίτι τε γὰρ προσεθήσεται; τῷ μέσῳ

§. 17. φασιν εἶναι] εἰναι φασιν Gb. Ib. | οὐ μόνον τῶν οὐσιῶν] om. ET. | ἀλλὰ καὶ] om. ET. | ἄλλων] ἄλλων τε T, ἐτέρων Ab. | κατὰ] τὰ Gb. | ἔσαι] ἐς T. Ab. Ald. Bess., ἔσαι ὅσα μὴ οὕτως ἐς Ib. | αἱ ἐπιστῆμαι] αἱ om. Ab. | μυρία] μόρια T.

§. 18. ἀλλὰ δεῖ] ἀλλὰ δὲ Gb. | ταύτῃ] ταύτην Ab. | λέγεται] λέγονται ET. Ab. Gb. Ib.

§. 19. εἴ τι] om. Gb. | αὐτοῦ διπλασίον] γρ. καὶ „αὐτοδιπλασίον“ E. αἰδίου] αἰδίον Ab. Bess., τὸ αἰδίον Ald.

§. 20. ταῦτά] ταῦτα Ald. | ἢ] ἢ T. | τί] τι (valiquida) Bess. | ἔσται] om. T, ἐς Ald.

§. 21. τῶν φθαρτῶν] φθ. τῶν T. | καὶ τῶν δυνάδων] om. Gb. | ἐπ' αὐτῆς] ἐπὶ ταύτης Gb. Ib. Bess. | τῆς] om. T.

§. 22. ὁμώνυμα] ὁμωνυμία T. | καλοῖ] καλοῖσι Ab, καλοῖη Ald.

§. 23. τὸν κύκλον] τὸν om. Gb. Ib, τὸν ὃ Ab. | τὸ δ' ἐς] τὰ δ' ἐκτε T, τὸ δ' ἐκ ἐς Gb, τῷ δ' οὐ ἐς (vet quod ei, cuius est, apponatur) Bess.

ἢ τῷ ἐπιπέδῳ ἢ πᾶσιν· πάντα γὰρ τὰ ἐν τῇ οὐσίᾳ ἰδέαι, οἷον τὸ ζῆον
καὶ τὸ δίπουν. ἔτι δῆλον ὅτι ἀνάγκη αὐτὸ εἶναι τι, ὥσπερ τὸ ἐπίπεδον 25
φύσειν τινα ἢ πᾶσιν ἐννέπαρξαι τοῖς εἰδεῖσιν ὡς γένος.

Cap. 5.

Πάντων δὲ μάλιστα διαπορήσειεν ἂν τις τί ποτε συμβάλλονται τὰ 1
εἶδη ἢ τοῖς αἰδιόις τῶν αἰσθητῶν ἢ τοῖς γιγνομένοις καὶ τοῖς φθειρο-
μένοις· οὔτε γὰρ κινήσεώς ἐστιν οὔτε μεταβολῆς οὐδεμιᾶς αἰτία αὐτοῖς.
ἀλλὰ μὴν οὐδὲ πρὸς τὴν ἐπιστήμην ἔθελον βοηθεῖ τὴν τῶν ἄλλων· οὔτε 2
γὰρ ὅσα ἐκεῖνα τούτων (ἐν τέτοις γὰρ ἂν ἦν)· οὐτ' εἰς τὸ εἶναι, μὴ
ἐννέπαρχοντά γε τοῖς μετέχουσιν· ἔτω μὲν γὰρ ἴσως αἰτία δοῦναι ἂν εἶναι
ὡς τὸ λευκὸν μεμιγμένον τῷ λευκῷ. ἀλλ' οὗτος μὲν ὁ λόγος λίαν ἐνέ- 3
ρκτος, ὃν Ἀναξαγόρας μὲν πρότερος· Εὐδόξος δ' ἕξτερος ἔλεγε διαπορῶν
269 Br. καὶ ἑτεροὶ τινες· ῥᾶδιον γὰρ πολλὰ συλλαγεῖν καὶ ἀδύνατα πρὸς τὴν
τοιαύτην δοῦσαν. ἀλλὰ μὴν οὐδ' ἐκ τῶν εἰδῶν ἐστὶ τάλλα κατ' ἐθένα 4
τρόπον τῶν εἰσθητῶν λέγεσθαι. τὸ δὲ λέγειν παραδείγματα εἶναι καὶ
μετέχειν αὐτῶν τάλλα κενολογεῖν ἐστὶ καὶ μεταφορᾶς λέγειν ποιητικᾶς.
τί γὰρ ἐστὶ τὸ ἐραζόμενον πρὸς τὰς ἰδέας ἀποβλέπον; ἐνδέχεται τε 5
καὶ εἶναι καὶ γίνεσθαι ὅτιον καὶ μὴ εἰκαζόμενον, ὥστε καὶ ὄντος Σω-
κράτους καὶ μὴ ὄντος γένοιτ' ἂν οἷον Σωκράτης. ὁμοίως δὲ δῆλον ὅτι 6
κἂν εἴη ὁ Σωκράτης αἰδιος, ἔσαι τε πλείω παραδείγματα τῷ αὐτῷ, ὥς τε
καὶ εἶδη, οἷον τῷ ἀνθρώπῳ τὸ ζῆον καὶ τὸ δίπουν, ἅμα δὲ καὶ ἀντο-
ἀνθρώπος. ἔτι οὐ μόνον τῶν αἰσθητῶν παραδείγματα τὰ εἶδη, ἀλλὰ 7
καὶ αὐτῶν, οἷον τὸ γένος τῶν ὡς γένος εἰδῶν· ὥς τε τὸ αὐτὸ ἔσαι παρὰ-
δειγμα καὶ εἰκόν. ἔτι δοῦναι ἂν ἀδύνατον χωρὶς εἶναι τὴν οὐσίαν καὶ 8
1080 οὐ ἢ ὅσα· ὥστε πῶς ἂν αἱ ἰδέαι ἔσαι τῶν πραγμάτων οὔσαι χωρὶς
εἶεν; ἐν δὲ τῷ Φαίδωμῳ τῶτον λέγεται τὸν τρόπον, ὡς καὶ τῷ εἶναι καὶ 9
τῷ γίνεσθαι αἰτία τὰ εἶδη ἐστίν. καίτοι τῶν εἰδῶν ὄντων ὁμῶς ἢ γί-

§. 25. ἐννέπαρξαι] ἐννέπαρξαι Alex. in lemm. 817, b, 9.

§. 1. τοῖς φθειρομένοις] τοῖς om. GbJb. εἰσιν] post οὐδεμιᾶς po-
nunt GbJb. | αἰτία] αἰτία E

§. 2. βοηθεῖ] συνετελεῖ GbJb. | τὴν] om. Gb. | γὰρ ἂν ἦν] ἂν om. Gb. |
δοῦναι ἂν] ἂν om. A. | ὥς] om. E.

§. 3. ἔλεγε] ἔλεγε γε E

§. 4. τὸ δὲ λέγειν] τὸ δὲ γε λέγειν Jb.

§. 5. ἀποβλέπον] ἀποβλέπων A, ἀποβλέπειν T Ald. | τε καὶ] καὶ om.
T Ald. | καὶ ὄντος] καὶ ὄντος τοῦ GbJb. | οἷον] ὅτι

§. 6. εἴη ὁ] ὁ om. E. | ἅμα δὲ καὶ] ἅμα δὲ καὶ ὁ GbJb.

§. 9. τὰ εἶδη] τὰ om. T.

- γνεται, ἂν μὴ ἢ τὸ κινήσον, καὶ πολλὰ γίγνεται ἕτερα, οἷον οἰκία καὶ
 10 δακτύλιος, ὧν οὐ φασιν εἶναι εἶδη. ὥστε δῆλον ὅτι ἐνδέχεται κάκεινα
 ὧν φασὶν ιδεῖας εἶναι, καὶ εἶναι καὶ γίγνεσθαι διὰ τοιαύτας αἰτίας οἷας
 11 καὶ τὰ ῥιθθέντα νῦν, ἀλλ' οὐ διὰ τὰ εἶδη. ἀλλὰ περὶ μὲν τῶν ιδεῶν
 καὶ τοῦτον τὸν τρόπον καὶ διὰ λογικωτέρων καὶ ἀκριβεστέρων λόγων
 ἔστι πολλὰ συναγαγεῖν ὅμοια τοῖς τεθεωρημένοις.

C a p. 6.

- 1 Ἐπεὶ δὲ διώρισται περὶ τούτων, καλῶς ἔχει πάλιν θεωρῆσαι τὰ
 περὶ τὰς ἀριθμῶς συμβαίνοντα τοῖς λέγονσιν ὁσίως αὐτὸς εἶναι χωριστὰς
 2 καὶ τῶν ὄντων αἰτίας· πρώτας. ἀνάγκη δ', ἵπερ ἐστὶν ὁ ἀριθμὸς φῆσις 270B
 τις καὶ μὴ ἄλλη τίς ἐστὶν αὐτοῦ ἢ ὁσία ἀλλὰ τῷ αὐτό, ὥσπερ φασί
 τινες, ἥτοι εἶναι τὸ μὲν πρῶτον τι αὐτοῦ τὸ δ' ἐχόμενον, ἕτερον ὃν
 3 τῷ εἶδει ἕκαστον. καὶ τοῦτο ἢ ἐπὶ τῶν μονάδων ἐνθὺς ἐπάρχει καὶ
 ἔστιν ἀσυνβλητὸς ὅποιαν μονὰς ὅποιαν μονάδι· ἢ ἐνθὺς ἐφεξῆς πᾶσαι
 καὶ συνβληταὶ ὅποιαν ὅποιαν, οἷον λέγουσιν εἶναι τὸν μαθηματικὸν
 ἀριθμόν· ἐν γὰρ τῷ μαθηματικῷ οὐθὲν διαφέρει οὐδεμία μονὰς ἑτέρα
 4 ἑτέρα. ἢ τὰς μὲν συνβλητάς τὰς δὲ μὴ, οἷον εἰς μετὰ τὸ ἐν πρώτῃ
 5 ἢ δευτέρῃ, ἔπειτα ἢ τριῶν καὶ ἕτω δὴ ὁ ἄλλος ἀριθμός. εἰς δὲ συμ-
 βληταὶ αἱ ἐν ἐκάστῳ ἀριθμῷ μονάδες, οἷον αἱ ἐν τῇ δεκάδι τῇ πρώτῃ
 αὐταῖς, καὶ ἐν τῇ τριάδι τῇ πρώτῃ αὐταῖς, καὶ οὕτω δὴ ἐπὶ τῶν ἄλλων
 ἀριθμῶν· αἱ δ' ἐν τῇ δεκάδι αὐτῇ πρὸς τὰς ἐν τῇ τριάδι αὐτῇ ἀσύν-
 6 βλητοι. ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων τῶν ἐφεξῆς ἀριθμῶν. διὸ καὶ ὁ
 μὲν μαθηματικὸς ἀριθμεῖται μετὰ τὸ ἐν δύο, πρὸς τῷ ἐμπροσθεν ἐν
 ἄλλο ἐν, καὶ τὰ τρία πρὸς τοῖς δυοῖς τέτοις ἄλλο ἐν, καὶ ὁ λοιπὸς δὲ
 7 ὡσαύτως· ὅτος δὲ μετὰ τὸ ἐν δύο ἕτερα ἄνεν τῷ ἐνὸς τῷ πρώτῳ, καὶ

§. 10. οἷας] δι' οἷας GbJb, οἷα Camot., οἷαι proponit Sylb.

§. 11. λογικωτέρων] διαλεκτικωτέρων E Bess.

§. 1. αὐτοῖς] αὐτοῖς E

§. 2. ὁ ἀριθμός] om. T. | ἐστὶν αὐτοῦ] αὐτοῦ ἐστὶν T Ald. | ἐχόμε-
 νον] ἐνδεχόμενον T Ald.

§. 3. ὅποιαν·] ὅποιαν TAb Ald. | ἑτέρα] om. Gb.

§. 4. ἢ τὰς μὲν] ἢ τὰς μὲν οἷον T.

§. 5. αἱ ἐν ἐκάστῳ ἀριθμῷ] αἱ post ἀριθμῷ ponunt Ab Ald. | οἷον
 αἱ] αἱ om. T. | αὐταῖς] αὐτῆς Ald. | καὶ ἐν τῇ — αὐταῖς] om. Gb. | ἐν
 τῇ τριάδι] αἱ ἐν τ. τ. Ab. | αὐταῖς] αὐτῆς Ald. | πρὸς τὰς ἐν τῇ τριάδι
 αὐτῇ] om. Gb.

§. 6. λοιπὸς δὲ] δὲ om. Gb.

ἡ τριάς ἀνευ τῆς δυνάδος, ὁμοίως δὲ καὶ ὁ ἄλλος ἀριθμός. ἡ τὸν μὲν 8
 εἶναι τῶν ἀριθμῶν οἷος ὁ πρῶτος ἐλέχθη, τὸν δ' οἷον οἱ μαθηματικοὶ
 λέγουσι, τρίτον δὲ τὸν ῥηθέντα τελευταῖον. ἔτι τέττας ἡ χωριστὴς εἶναι 9
 1080^b τῆς ἀριθμῆς τῶν πραγμάτων, ἡ ἔ χωριστὴς ἀλλ' ἐν τοῖς αἰσθητοῖς, ἔχ
 ὅπως δ' ὡς τὸ πρῶτον ἐπεσκοπεῖμεν, ἀλλ' ὡς ἐκ τῶν ἀριθμῶν ἐνπαρ-
 χόντων ὄντα τὰ αἰσθητά· ἡ τὸν μὲν αὐτῶν εἶναι τὸν δὲ μὴ, ἡ πάντας
 εἶναι. οἱ μὲν ἂν τρόποι καθ' ὧς ἐνδέχεται αὐτὸς εἶναι ἑτοί εἰσιν ἐξ 10
 271^{Br} ἀνάγκης μόνοι. σχεδὸν δὲ καὶ οἱ λέγοντες τὸ ἐν ἀρχῇ εἶναι καὶ ὑσίαν
 καὶ σοικεῖον πάντων, καὶ ἐκ τῆς καὶ ἄλλου τινὸς εἶναι τὸν ἀριθμόν,
 ἕκαστος τῶν τινῶν τῶν τρόπων εἴρηκε, πλὴν τῷ πάσας τὰς μονάδας
 εἶναι ἀσυμβλήτους. καὶ τὸτο συμβέβηκεν εὐλόγως· ἔ γάρ ἐνδέχεται ἔτι 11
 ἄλλον τρόπον εἶναι παρὰ τὴς εἰρημέτης. οἱ μὲν ἂν ἀμφοτέρως φασὶν 12
 εἶναι τὴς ἀριθμῆς, τὸν μὲν ἔχοντα τὸ πρότερον καὶ ἕξτερον τὰς ιδέας,
 τὸν δὲ μαθηματικὸν παρὰ τὰς ιδέας καὶ τὰ αἰσθητά, καὶ χωριστὴς ἀμ-
 φοτέρως τῶν αἰσθητῶν· οἱ δὲ τὸν μαθηματικὸν μόνον ἀριθμὸν εἶναι
 τὸν πρῶτον τῶν ὄντων κεχωρισμένον τῶν αἰσθητῶν. καὶ οἱ Πυθαγό- 13
 ρεῖοι δ' ἔνα τὸν μαθηματικόν, πλὴν οὐ κεχωρισμένον ἀλλ' ἐκ τῆς τὰς
 αἰσθητῶν ὑσίας συνεξῆναι φασὶν· τὸν γὰρ ὅλον ἑρᾶνον κατασκευάζουσιν
 ἐξ ἀριθμῶν, πλὴν ἔ μοναδικῶν, ἀλλὰ τὰς μονάδας ὑπολαμβάνουσιν ἔχειν
 μέγεθος· ὅπως δὲ τὸ πρῶτον ἐν συνέστη ἔχον μέγεθος, ἀπορεῖν εἰκόασιν.
 ἄλλος δὲ τις τὸν πρῶτον ἀριθμὸν τὸν τῶν εἰδῶν ἓνα εἶναι, ἔνιοι δὲ 14
 καὶ τὸν μαθηματικὸν τὸν αὐτὸν τοῦτον εἶναι. ὁμοίως δὲ καὶ περὶ τὰ
 μήκη καὶ περὶ τὰ ἐπίπεδα καὶ περὶ τὰ στερεά. οἱ μὲν γὰρ ἕτερα τὰ 15
 μαθηματικά καὶ τὰ μετὰ τὰς ιδέας· τῶν δ' ἄλλως λεγόντων οἱ μὲν τὰ
 μαθηματικά καὶ μαθηματικῶς λέγουσιν, ὅσοι μὴ ποιοῦσι τὰς ιδέας

§. 8. ἡ τὸν] ἡ τὴν Gb. | οἷος] οἷον T Ald. | οἷον οἱ] οἱ om. Ab.

§. 9. τὴς ἀριθμῆς τῶν πραγμάτων] τῶν πρ. τῆς ἀρ. GbJb. | ἐπε-
 σκοπεῖμεν] ἐπεσκοπεῖν Ab. | ὄντα τὰ αἰσθητά] τοῖς αἰσθητοῖς Ald. | τὸν
 μὲν αὐτῶν] τὸν μὲν αὐτὸν E | ἡ πάντας] om. GbJb.

§. 10. καὶ ἄλλον] καὶ om. Ald. | τῶν τρόπων] τῶν πρώτων Gb. |
 μονάδας εἶναι] εἶναι om. ETGbJb.

§. 11. ἔτι] om. Gb.

§. 12. τὰς ιδέας] τῆς ιδέας Gb. | τὸν δὲ μαθηματικὸν παρὰ τὰς
 ιδέας] om. Gb. | κεχωρισμένον] κεχωρισμένον AbGb.

§. 13. ἐξ ἀριθμῶν] ἐξ om. Ald. | μοναδικῶν] μοναδικὸν GbJb. Bess.
 ita vertit: »totum coelum ex numeris construunt praeter id, quod non ex monadicis.«

§. 14. τὰ στερεά] τὰ om. Gb.

§. 15. τὰ μετὰ] τῶν μετὰ GbJb. | μαθηματικῶς δέ] δέ om. GbJb Bess. |
 μονάδας] μονάδος Gb.

ἀριθμοὺς μὴ δὲ εἶναι φασιν ἰδίαις, οἱ δὲ τὰ μαθηματικά, ἢ μαθηματικῶς
 δέ· οὐ γὰρ τέμνεσθαι οὔτε μίγεσθαι πᾶν εἰς μεγέθη, οὔθ' ὅποιαισιν μο-
 16 νάδας δυνάδα εἶναι. μοναδικὰς δὲ τὰς ἀριθμοὺς εἶναι πάντες τιθείασιν,
 πλὴν τῶν Πυθαγορείων, ὅσοι τὸ ἐν σοιχείων καὶ ἀρχῇ φασιν εἶναι τῶν
 17 ὄντων· ἐκείνοι δ' ἔχοντα μέγεθος, καθάπερ εἴρηται πρότερον. ὅσα γὰρ
 μὲν οὖν ἐνδέχεται λεχθῆναι περὶ αὐτῶν, καὶ ὅτι πάντες εἰσὶν εἰρημένοι 272^α.
 οἱ τρόποι, φανερόν ἐκ τούτων· ἔστι δὲ πάντα μὲν ἀδύνατα, μᾶλλον δ'
 ἰσως θάτερα τῶν ἐτέρων.

C a p. 7.

1 Πρῶτον μὲν ἔν σκεπτέον εἰ συμβληταὶ αἱ μονάδες ἢ ἀσύμβλητοι, καὶ 1081^α
 2 εἰ ἀσύμβλητοι, ποτέρως ὥσπερ διείλομεν. ἔστι μὲν γὰρ ὅποιαισιν εἶναι ὅποιαισιν
 μονάδι ἀσύμβλητον, ἔστι δὲ τὰς ἐν αὐτῇ τῇ δυνάδι πρὸς τὰς ἐν αὐτῇ τῇ τριάδι,
 καὶ οὕτως δὴ ἀσύμβλητας εἶναι τὰς ἐν ἐκάστῳ τῶ πρώτῳ ἀριθμῷ πρὸς
 3 ἀλλήλας. εἰ μὲν ἔν πᾶσαι συμβληταὶ καὶ ἀδιάφοροι αἱ μονάδες, ὁ μα-
 4θηματικὸς γίγνεται ἀριθμὸς καὶ εἰς μότος, καὶ τὰς ἰδέαι· ἐκ ἐνδέχεται
 4 εἶναι τὰς ἀριθμούς. ποῖος γὰρ ἔσαι ἀριθμὸς αὐτοάνθρωπος ἢ ζῶον ἢ
 ἄλλο ὅτιον τῶν εἰδῶν· ἰδέαι· μὲν γὰρ μία ἐκάστῃ, οἷον αὐτῇ ἀνθρώπου
 μία καὶ αὐτοῦ ζῴου ἄλλῃ μία· οἱ δ' ὅμοιοι καὶ ἀδιάφοροι ἄπειροι, ὥς
 5 ἔθεν μᾶλλον ἢ δε ἢ τριάς αὐτοάνθρωπος ἢ ὅποιαισιν. εἰ δὲ μὴ εἰσὶν ἀριθ-
 μοὶ αἱ ἰδέαι, οὔθ' ὁλως οἷον τε αὐτὰς εἶναι. ἐκ τίνων γὰρ ἔσονται
 6 ἀρχῶν αἱ ἰδέαι· ὁ γὰρ ἀριθμὸς ἔστιν ἐκ τῷ ἐνὸς καὶ τῆς δυνάδος τῆς
 ἀορίστου, καὶ αἱ ἀρχαὶ καὶ τὰ σοιχεία λέγονται τῷ ἀριθμῷ εἶναι, τάξαι τε ἔτε
 7 προτέρως ἐνδέχεται τῶν ἀριθμῶν αὐτὰς ἔθ' ἑξέρας. εἰ δ' ἀσύμβλητοι αἱ
 μονάδες, καὶ οὕτως ἀσύμβλητοι ὥς ἐστις ἡ τιτινῶν, ἔτε τὸν μαθηματικὸν
 ἐνδέχεται εἶναι τῶτον τὸν ἀριθμὸν (ὁ μὲν γὰρ μαθηματικὸς ἐξ ἀδιαφόρων,
 καὶ τὰ δεικνύμενα κατ' αὐτῷ ὥς ἐπὶ τοιούτῳ ἀρμόττει) ἔτε τὸν τῶν εἰδῶν·
 8 ἢ γὰρ ἔσται ἡ δυνὰς πρώτη ἐκ τῷ ἐνὸς καὶ τῆς ἀορίστου δυνάδος, ἔπειτα

§. 16. ἔχοντα] ἔχοντας rec. E, ἔχον Gb.

§. 17. ἔστι δέ] εἰ δὲ T.

§. 1. ποτέρως] ποτέρων T.

§. 2. μὲν] om. Gb. | ἀριθμῶ] om. Gb.

§. 3. μαθηματικὸς] μαθητικὸς Ab.

§. 4. ποῖος] ὅποιος T. | ἔσαι ἀριθμὸς] ἀρ. ἔσαι Jb. | αὐτῇ ἀνθρώ-
 που μία καὶ αὐτοῦ ζῴου] αὐτοάνθρωπος μία καὶ αὐτοζῴου E.

§. 6. τάξαι] τάξει T Ald.

§. 7. ἐπὶ τοιούτῳ] ἐπὶ τοιούτοις T.

οἱ ἐξῆς ἀριθμοὶ ὡς λέγεται, δυάς, τριάς, τετράς· ἅμα γὰρ αἱ ἐν τῇ 9
 δυάδι τῇ πρώτῃ μονάδες γεννῶνται, εἴτε ὥσπερ ὁ πρῶτος εἰπὼν ἐξ
 273 Bv. ἀνίσων (ἰσαοθίντων γὰρ ἐγένοντο) εἴτε ἄλλως. ἔπειτα εἰ ἔσαι ἡ ἐτέρα 10
 μονὰς τῆς ἐτέρας προτέρα, καὶ τῆς δυάδος τῆς ἐκ τούτων ἔσαι προτέρα·
 ὅταν γὰρ ἢ τι τὸ μὲν πρότερον τὸ δ' ὕστερον, καὶ τὸ ἐκ τούτων τῷ μὲν
 ἔσαι πρότερον τῷ δ' ὕστερον. ἐτι ἐπειδὴ ἐσι πρῶτον μὲν αὐτὸ τὸ ἐν, 11
 ἔπειτα τῶν ἄλλων ἐσί τι πρῶτον ἐν, δεύτερον δὲ μετ' ἐκεῖνο καὶ πάλιν
 τρίτον, τὸ δεύτερον μὲν μετὰ τὸ δεύτερον, τρίτον δὲ μετὰ τὸ πρῶτον
 ἐν· ὥστε πρότεραι ἂν εἴην αἱ μονάδες ἢ οἱ ἀριθμοὶ ἐξ ὧν πλέκονται, 12
 οἷον ἐν τῇ δυάδι πρώτη μονὰς ἔσαι πρὶν τὰ τρία εἶναι, καὶ ἐν τῇ τριάδι
 τετάρτη καὶ ἡ πέμπτη πρὶν τὰς ἀριθμὺς τέως. ὁμοίως μὲν ἂν τὸν τρόπον 13
 τούτον εἴρηκεν αὐτῶν τὰς μονάδας ἀσυμβλήτους, ἐσι δὲ κατὰ μὲν τὰς
 1081 b ἐκείνων ἀρχὰς εὐλογον καὶ οὕτως, κατὰ μέντοι τὴν ἀλήθειαν ἀδύνατον.
 τὰς τε γὰρ μονάδας προτέρας καὶ ὑτέρας εἶναι εὐλογον, εἴπερ καὶ πρώτη 14
 τίς ἐσι μονὰς καὶ ἐν πρῶτον, ὁμοίως δὲ καὶ δυάδας, εἴπερ καὶ δυάς
 πρώτη ἐσίν· μετὰ γὰρ τὸ πρῶτον εὐλογον καὶ ἀναγκαῖον δεύτερόν τι 15
 εἶναι, καὶ εἰ δεύτερον, τρίτον, καὶ ὕτω δὴ τὰ ἄλλα ἐφεξῆς. ἅμα δ' 16
 ἀμφότερα λέγειν, μονάδα τε μετὰ τὸ ἐν πρώτην εἶναι καὶ δευτέρα, καὶ
 δυάδα πρώτην, ἀδύνατον. οἱ δὲ ποιῶσι μονάδα μὲν καὶ ἐν πρῶτον, 17
 δεύτερον δὲ καὶ τρίτον ἑκεί, καὶ δυάδα πρώτην, δευτέρα δὲ καὶ τρίτην
 ἑκεί. φανερόν δὲ καὶ ὅτι ἐκ ἐνδέχεται, εἰ ἀσύμβλητοι πᾶσαι αἱ μονάδες, 18
 δυάδα εἶναι αὐτὴν καὶ τριάδα καὶ ὕτω τὴς ἄλλης ἀριθμὺς. ἂν τε γὰρ 19

§. 9. ἅμα γὰρ] Alex. 819, a, 47.: ἡλείπει ὁ „ἡ“ οὐκ εἰς ὅμοιον· ἴδιαι γὰρ αὐτὼς εἶναι γιγναμμένον „ἡ γὰρ ἅμα πλ.“ [ἰσαοθίντων] ἰσαοθέντα Gb. | γὰρ] Alexander hanc scripturam in textu habuit: ἐξ ἀνίσων γὰρ ἰσαοθίντων 819, b, 6. 10. | ἐγένοντο] ἐγένετο T Ald.

§. 10. ἡ ἐτέρα μονὰς τῆς] ἡ et τῆς om. GbJb. | ἐτέρας προτέρα] προτέρας Ald. | καὶ τῆς δυάδος] καὶ διὰ τῆς δ. Gb.

§. 11. ἐσί τι] τι om. Ab. | δεύτερον μὲν] δ. δι T.

§. 12. πλέκονται] λίσονται E. Bessa.: numeri, qui eas complectuntur. a | καὶ ἐν τῇ] καὶ om. Gb. | πρὶν] πλὴν T.

§. 13. ἀσυμβλήτους] ἀσ. εἶναι T Ald. | ἔστι] om. GbJb. | ἀρχὰς] γραφαίς Gb. | καὶ] καὶ τούτων T.

§. 14. καὶ ὑτέρας] om. Ald. | ὁμοίως δὲ καὶ δυάδας] καὶ δυάδας δὲ ὁμ. Ab, ὁμ. δ. κ. δυάδας Ald.

§. 15. δὴ τὰ ἄλλα] δὴ et ἄλλα om. GbJb.

§. 16. πρώτην εἶναι] εἶναι om. Gb.

§. 17. δευτέρα δὲ] δι om. Gb.

§. 18. ἄλλους] om. AbGb.

§. 19. οἷον τὴν δυάδα] οἷον τῇ δυάδι Gb, τῇ δυάδα Jb. | προσεθεῖν-

- ὡσιν ἀδιάφοροι αἱ μονάδες ἢ τε διαφέρειναι ἐκάστη ἐκάστης, ἀνάγκη ἀριθμεῖσθαι τὸν ἀριθμὸν κατὰ πρόσθεσιν, οἷον τὴν δεκάδα πρὸς τῷ ἐνὶ 274 B. ἄλλῃ ἐνός προσθείντος, καὶ τὴν τριάδα ἄλλῃ ἐνός πρὸς τοῖς δυοῖ προ-
- 20 σεθίντος, καὶ τὴν τετράδα ὡσαύτως. τάτων δὲ ὄντων ἀδύνατον τὴν γένεσιν εἶναι τῶν ἀριθμῶν, ὡς γεννώσιν ἐκ τῆς δεκάδος καὶ τὴ ἐνός μόριον γὰρ γίγνεται ἢ δυάς τῆς τριάδος καὶ αὕτη τῆς τετράδος· τὸν
- 21 αὐτὸν δὲ τρόπον συμβαίνει καὶ ἐπὶ τῶν ἐχομένων. ἀλλ' ἐκ τῆς δεκάδος τῆς πρώτης καὶ τῆς ἀορίστου δεκάδος ἐγγίγνεται ἢ τετράς, δύο δυνάδες παρ' αὐτὴν τὴν δεκάδα· εἰ δὲ μὴ, μόριον ἔσαι αὕτη ἢ δυάς, ἑτέρα δὲ προ-
- 22 σεῖσαι μία δυνάς, καὶ ἢ δυάς ἔσαι ἐκ τῇ ἐνός αὐτῇ καὶ ἄλλῃ ἐνός. εἰ δὲ τύττω, ἢ οἷόν τ' εἶναι τὸ ἕτερον ζοιχείον δεκάδα ἀορίστον· μονάδα γὰρ μία γεννῆ, ἀλλ' ἢ δυνάδα ὠρισμένην. ἔτι παρ' αὐτὴν τὴν τριάδα καὶ αὐτὴν
- 23 τὴν δεκάδα πῶς ἴσονται ἄλλῃ τριάδες καὶ δυνάδες· καὶ τίνα τρόπον ἐκ προτέρων μονάδων καὶ ὑτέρων σύγκεινται· πάντα γὰρ ταῦτ' ἐστὶ καὶ πλάσματώδη, καὶ ἀδύνατον εἶναι πρώτην δεκάδα, εἴτ' αὐτὴν τριάδα.
- 24 ἀνάγκη δ' ἐπειπερ ἔσται τὰ ἐν καὶ ἢ ἀόριστος· δυάς στοιχείῳ. εἰ δ'
- 25 ἀδύνατα τὰ συμβαινόντα, καὶ τὰς ἀρχὰς εἶναι ταύτας ἀδύνατον. εἰ μὲν ἢν διάφοροι αἱ μονάδες ὁποιαῖν ὁποιαῖσιν, ταῦτα καὶ τοιαῦθ'
- 26 ἕτερα συμβαίνει ἐξ ἀνάγκης. εἰ δ' αἱ μὲν ἐν ἄλλῃ διάφοροι, αἱ δ' ἐν τῷ αὐτῷ ἀριθμῷ ἀδιάφοροι ἀλλήλαις μόναι, καὶ οὕτως οὐθὲν ἐλάττω
- 27 συμβαίνει τὰ δυσχερῆ. οἷον γὰρ ἐν τῇ δεκάδι αὐτῇ ἔναι δέκα μονά- 1082 * δες, σύγκειται δὲ καὶ ἐκ τέτων καὶ ἐκ δύο πεντάδων ἢ δεκάς. ἐπεὶ δ' ἢ οὐ τυχὼν ἀριθμὸς αὕτη ἢ δεκάς, ἡδὲ σύγκειται ἐκ τῶν τυχεσῶν πεντάδων, ὥσπερ ἡδὲ μονάδων, ἀνάγκη διαφέρειν τὰς μονάδας τὰς ἐν
- 28 τῇ δεκάδι ταύτῃ. ἂν γὰρ μὴ διαφέρωσιν, ἢ αἱ πεντάδες διοίσκων ἐξ 275 B.

τος] προτιθέντος Ab. | καὶ τὴν τριάδα — προσεθίντος] om. T | προ-
σεθίντος] προτιθέντος Ab.

§. 20. τὸν αὐτὸν δὲ] δὲ om. Gb.

§. 21. μόριον ἔσαι] μόριον ἔστιν Ald. | αὕτη ἢ δυάς] αὐτὴ ἢ δ. Bess.
Syrian. (cl. Schol. graec. in Arist. Metaph. ed. Brand. 310, §.)

§. 22. γεννῆ] αὐτὴ γεννῆ Gb., regenerante Bess.

§. 23. αὐτὴν τὴν δεκάδα] τὴν αὐτὴν δ Gb. | ἄλλαι] om. Gb, Ab. | ταῦτ' εἰσὶ] ταῦτ' εἰσὶ Ab. | πρώτην] πρώτης Gb.

§. 23. ἔκ καὶ ἢ] καὶ om. Gb. | ἔναι ταύτας] ταύτας ἔναι T, ταύτας ἔναι Ald.

§. 26. οὐθὲν ἐλάττω] om. Ald.

§. 22. οἷον] αὐτὴ Ab. | δ' οὐχ ἢ τυχῶν] δ' οὐ τυχῶν T | οὐδὲ] αὐτὴ γὰρ Ald. | τὰς ἐν τῇ] τὰς om. Ab.

§. 28. πεντάδες] πεντὰδες T

ὧν ἐστὶν ἡ δεκάς· ἐπεὶ δὲ διαφέρουσι, καὶ αἱ μονάδες διοίσουσιν. εἰ δὲ 29
διαφέρουσι, πότερον ἐκ ἐνέσσονται πεντάδες ἄλλαι ἢ ἄλλα μόρον αὐταὶ αἱ
δύο, ἢ ἴσονται; ἵνα δὲ μὴ ἐνέσσονται, ἀπορον· εἴτ' ἐνέσσονται, ποία ἔσαι 30
δεκάς ἐξ ἑκείνων; οὐ γὰρ ἐστὶν ἑτέρα δεκάς ἐν τῇ δεκάδι παρ' αὐτῇ.
ἀλλὰ μὲν καὶ ἀνάγκη γε μὴ ἐκ τῶν τυχεσῶν δυνάδων τὴν τετράδα συ- 31
κτεῖσθαι· ἢ γὰρ ἀόριστος δυνάς, ὡς φασί, λαβῆσα τὴν ὀρισμένην δυνάδα
δύο δυνάδας ἐποίησεν· τῇ γὰρ ληφθέντος ἦν δυοποιός. ἔτι τὸ εἶναι παρὰ 32
τάς δύο μονάδας τὴν δυνάδα φύσιν τινα, καὶ τὴν τριάδα παρὰ τὰς τρεῖς
μονάδας, πῶς ἐνδέχεται; ἢ γὰρ μεθίξει θάτερον θάτερον, ὥσπερ λευκὸς 33
ἄνθρωπος παρὰ λευκὸν καὶ ἄνθρωπον (μετίζει γὰρ τώτῳ), ἢ ὅταν ἡ
θάτερον θάτερον διαφορὰ τις, ὥσπερ ὁ ἄνθρωπος παρὰ ζῶον καὶ δῖπεν.
ἔτι τὰ μὲν ἀπῆ ἔστιν ἓν, τὰ δὲ μῖξει, τὰ δὲ θίσει· ὧν ἕθ' ἐν ἐνδέχεται 34
ὑπάρχουσιν ταῖς μονάσιν ἐξ ὧν ἡ δυνάς καὶ ἡ τριάς· ἀλλ' ὥσπερ οἱ δύο
ἄνθρωποι ἔχ' ἐν τι παρ' ἀμφοτέρους, ἔτιως ἀνάγκη καὶ τὰς μονάδας. καὶ 35
οὐχ ὅτι ἀδιαίρετοι, διοίσουσι διὰ τῶτο· καὶ γὰρ αἱ σιγμαὶ ἀδιαίρετοι,
ἀλλ' ὅμως παρὰ τὰς δύο ἕθ' ἐτερον ἢ δυνάς αὐτῶν. ἀλλὰ μὴν οὐδὲ 36
τῶτο δεῖ λανθάνειν, ὅτι συμβαίνει προτέρως καὶ ὑστέρως εἶναι δυνάδας,
ὁμοίως δὲ καὶ τοὺς ἄλλους ἀριθμούς. αἱ μὲν γὰρ ἐν τῇ τετράδι δυνά- 37
δες ἔξωσαν ἀλλήλαις ἅμα· ἀλλ' αὐταὶ τῶν ἐν τῇ ὀκτάδι πρότεραί εἰσι,
καὶ ἡγήνησαν, ὥσπερ ἡ δυνάς ταύτας, αὐταὶ τὰς τετράδας τὰς ἐν τῇ
ὀκτάδι αὐτῇ. ὥστε εἰ καὶ ἡ πρώτη δυνάς ἰδέα, καὶ αὐταὶ ἰδέαι τινὲς 38
ἔσονται. ὁ δ' αὐτὸς λόγος, καὶ ἐπὶ τῶν μονάδων· αἱ γὰρ ἐν τῇ δυνάδι 39
276 B. τῇ πρώτῃ μονάδῃ γενῶσι τὰς τέτταρας τὰς ἐν τῇ τετράδι, ὥστε πᾶσαι
αἱ μονάδες ἰδέαι γίνονται καὶ συγκρίσεται ἰδέαι ἐξ ἰδεῶν. ὥστε δῆλον

§. 29. δι' διαφέρουσι] om. Gb. | ἐκ ἐνέσσονται] ἐκ ἴσονται GbJb Bess., οἷχ' ἐν ἴσονται T | πεντάδες] πεντάδες E. | αἱ δύο] αἱ om. EGbJb.

§. 30. δι' δὴ] Ab. | ἐνέσσονται] ἐν ἴσονται T. | ἐνέσσονται] ἐν ἴσονται T. | δεκάς] δεκάς Gb.

§. 32. δι' ἄδα] δύναιμι Gb.

§. 33. ἢ] εἰ T. | γὰρ τῶτων] γὰρ ταύτων T. | ὥσπερ ὁ] ὁ om. Ald. | παρὰ ζῶον] παρὰ τὸ ζ. T Ald.

§. 35. ἀδιαίρετοι] ἀδιαίρετον Ald. Bess. | διὰ τῶτο· καὶ γὰρ] διὰ τῶτο γὰρ καὶ Sylb., posita distinguendi nota non post τῶτο, sed post διοίσοις. | σιγμαὶ ἀδιαίρετοι] σ. ἀδιαίρετον Ab.

§. 36. ὁμοίως] ὁμοίως Gb.

§. 37. αἱ] εἰ Gb. | ὀκτάδι αὐτῇ] ὀκτάδι αὐτῇ E. | εἰ καὶ ἡ] ἡ om. EAb. | ἰδέαι] ἰδέαι TAb.

§. 38. συγκρίσεται ἰδέαι] συγκρίσονται ἰδέαι GbJb. | ἐξ ἰδεῶν] ἐξ om. Gb.

§. 39. εἰ τῶτων] εἰ τῶτων ἐκ ζῶων AbGbJb. | εἰσίν] εἰσίν ἐκ ζῶων ἰδέαι ἴσονται Ald. Bess.

ὅτι κακείνα, ὧν ἰδέαι αὐταὶ τυγχάνουσιν ἴσαι, συγκείμενα εἶναι, οἷον εἰ
 40 τὰ ζῶα φαίη τις συγκεῖσθαι ἐκ ζῴων, εἰ τῶν ἰδέαι εἰσίν. ὅλως δὲ 1082^b
 τὸ ποιεῖν τὰς μονάδας διαφόρου ὅπως αὐτοῦ καὶ πλασματώδους (λέγω
 41 δὲ πλασματώδους τὸ πρὸς ὑπόθεσιν βεβιασμένον)· ὅτε γὰρ κατὰ τὸ πᾶν
 ὅτε κατὰ τὸ ποιὸν ὁρῶμεν διαφέρουσιν μονάδα μονάδος, ἀνάγκη τε ἢ
 ἴσον ἢ ἄριστον εἶναι ἀριθμὸν, πάντα μὲν ἀλλὰ μάλιστα τὸν μοναδικόν.
 42 ὥστ'· εἰ μῆτε πλείων μῆτ' ἐλάττω, ἴσος· τὰ δ' ἴσα καὶ ὅλως ἀδιά-
 43 φορα τὰν ἐπολαμβάνομεν ἐν τοῖς ἀριθμοῖς. εἰ δὲ μή, οὐδ' αἱ ἐν
 ταύτῃ τῇ δεκάδι δυνάμεις ἀδιάφοροι εἰσονται ἴσαι οὐσαι· τίνα γὰρ
 44 αἰτίαν ἔξει λέγειν ὁ φάσκων ἀδιαφόρου εἶναι; εἰτι εἰ ἅπαντα μονὰς καὶ
 μονὰς ἄλλη δύο, ἢ δ' ἐκ τῆς δυνάμεως αὐτῆς μονὰς καὶ ἢ ἐκ τῆς τριάδος
 αὐτῆς δυνάμεις εἰσὶν ἐκ διαφερόντων τε, καὶ πότερον προτέρα τῆς τριάδος
 45 ἢ ὑτέρα; μᾶλλον γὰρ εἰσὶν προτέρα ἀναγκαῖον εἶναι· ἢ μὲν γὰρ ἅμα
 46 τῇ τριάδι, ἢ δ' ἅμα τῇ δυνάμει τῶν μονάδων. καὶ ἡμεῖς μὲν ἐπολαμ-
 βάνομεν ὅλως ἐν καὶ ἐν, καὶ ἐὰν ἢ ἴσα ἢ ἄριστα, δύο εἶναι, οἷον τάχα-
 θὸν καὶ τὸ κακόν, καὶ ἀνθρώπων καὶ ἵππων· οἱ δ' ὅπως λέγοντες οὐδὲ
 47 τὰς μονάδας. εἴτε δὲ μή ἐστι πλείων ἀριθμὸς ὁ τῆς τριάδος αὐτῆς ἢ
 ὁ τῆς δυνάμεως, θυμασόν· εἴτε ἐστὶ πλείων, δηλονότι καὶ ἴσος ἐνεστὶ τῇ
 48 δυνάμει, ὥστε οὗτος ἀδιάφορος αὐτῇ τῇ δυνάμει. ἀλλ' ἐκ ἐνδέχεται, εἰ
 πρῶτός τις ἐστὶν ἀριθμὸς καὶ δευτέρος· οὐδὲ εἰσονται αἱ ἰδέαι ἀριθμοί.
 49 τῷτο μὲν γὰρ αὐτὸ ὁρθῶς λέγουσιν οἱ διαφόρους τὰς μονάδας ἀξιώσαντες 277^Β.
 εἶναι, εἴπερ ἰδέαι εἰσονται, ὥσπερ εἴρηται πρότερον· ἐν γὰρ τὸ εἶδος.
 50 αἱ δὲ μονάδες εἰ ἀδιάφοροι, καὶ αἱ δυνάμεις καὶ αἱ τριάδες εἰσονται ἀδιά-
 51 φοροι. διὸ καὶ τὸ ἀριθμεῖσθαι ὅπως, ἐν δύο, μὴ προσλαμβανομένων
 πρὸς τῷ ὑπάρχοντι ἀναγκαῖον αὐτοῖς λέγειν· ὅτε γὰρ ἢ γένεσις εἰσὶν
 ἐκ τῆς ἀορίστου δυνάμεως, ὅτε ἰδέαν ἐνδέχεται εἶναι· ἐντοπάρχει γὰρ ἐτέρα
 52 ἰδέα ἐν ἐτέρῃ, καὶ πάντα τὰ εἶδη ἐνὸς μέρη. διὸ πρὸς μὲν τὴν ὑπό-

§. 41. μονάδα] om. A^b. | τε] τε καὶ G^bJ^b.

§. 42. ἴσος· τὰ δ' ἴσα] ἴσος τὰ δὲ ἴσως T, ἴσως τὰ δίκαια G^b.

§. 43. ἔξει λέγειν] λέγειν om. G^b.

§. 44. ἢ δ' ἐκ] δ' om. A^b. | ὑτέρα] ὑπεραία G^b.

§. 45. γὰρ] μὲν γὰρ G^b, δὲ Ald. | ἢ δ' ἅμα] ἢ δ' ἅμα Ald.

§. 46. οἱ δ' οὕτως] οὐ δ' οὕτως ET.

§. 47. δὲ] δὴ G^b, om. Ald. | πλείων δηλονότι] πλείων δηλονότι A^b. | αὐτῇ
 τῇ δυνάμει] αὐτῇ τῇ δεκάδι G^b.

§. 50. εἰ] om. T. | ἀδιάφοροι] διάφοροι G^b. | εἰσονται] om. T.

§. 51. οὐτ' ἰδέαν] οὐτε δὲ ἄν T.

§. 52. τῷτο γ'] γ' om. G^b. | μερίδας] τὰς μ. G^bJ^b.

θεσιν ὀρθῶς λέγουσιν, ὅλως δ' ἐκ ὀρθῶς· πολλὰ γὰρ ἀναιρεῖσιν, ἐπεὶ τοῦτο γ' αὐτὸ ἔχειν τινὰ φήσασιν ἀπορίαν, πότερον, ὅταν ἀριθμῶμεν καὶ εἴπωμεν ἐν δύο τρία, προσλαμβάνοντες ἀριθμῶμεν ἢ κατὰ μερίδας. ποιῶμεν δὲ ἀμφοτέρως· διὸ γελοῖον ταύτην εἰς τηλικαύτην τῆς οὐσίας 53 ἀνάγειν διαφοράν.

C a p. 8.

1085. Πάντων δὲ πρῶτον καλῶς ἔχει διορίσασθαι τίς ἀριθμῶν διαφορὰ 1
καὶ μονάδος, εἰ ἔστιν. ἀνάγκη δὴ ἢ κατὰ τὸ ποσὸν ἢ κατὰ τὸ ποιὸν 2
διαφέρειν· τούτων δ' οὐδέτερον φαίνεται ἐνδέχασθαι ὑπάρχον. ἀλλ' ἢ 2
ἀριθμὸς, κατὰ τὸ ποσόν. εἰ δὲ δὴ καὶ αἱ μονάδες τῷ ποσῷ διέφερον, 3
κἂν ἀριθμὸς ἀριθμῶν διέφερον ὁ ἴσος τῷ πλήθει τῶν μονάδων. ἔτι 3
πότερον αἱ πρῶται μείζους ἢ ἐλάττους, καὶ αἱ ὕστερον ἐπιδιδόασιν ἢ 4
τὸναντίον; πάντα γὰρ ταῦτα ἄλογα. ἀλλὰ μὴν οὐδὲ κατὰ τὸ ποιὸν 4
διαφέρειν ἐνδέχεται. οὐθὲν γὰρ αὐταῖς οἶόν τε ὑπάρχειν πάθος· ὕστερον 5
γὰρ καὶ τοῖς ἀριθμοῖς φασὶν ὑπάρχειν τὸ ποιὸν τῷ ποσῷ. ἔτι οὐτ' ἂν 5
ἀπὸ τῷ ἐνὸς τῷ αὐταῖς γένοιτο οὐτ' ἂν ἀπὸ τῆς δυνάδος· τὸ μὲν γὰρ
278 Br. οὐ ποιόν, ἢ δὲ ποσόν ποιόν· τῷ γὰρ πολλὰ τὰ ὄντα εἶναι αἰτία αὐτῆς 6
ἢ φύσις. εἰ δ' ἄρα ἔχει πως ἄλλως, λεκτέον ἐν ἀρχῇ μάλιστα τοῦτο 6
καὶ διοριστέον περὶ μονάδος διαφορᾶς, μάλιστα μὲν καὶ διότι ἀνάγκη 7
ὑπάρχειν· εἰ δὲ μή, τίνα λέγουσιν; ὅτι μὲν οὖν, εἴπερ εἰσὶν ἀριθμοὶ 7
αἱ ἰδέαι, οὔτε συμβλητάς τὰς μονάδας ἀπάσας ἐνδέχεται εἶναι, φανερόν, 8
ἕτε ἀσυμβλήτας ἀλλήλαις ἐξέτερον τῶν τρόπων. ἀλλὰ μὴν ἕδ' ὡς ἕτεροί 8
τινες λέγουσι περὶ τῶν ἀριθμῶν λέγεται καλῶς. εἰσὶ δ' ἔτσι ὅσοι ιδέας 9
μὲν ἐκ οἰόνται εἶναι ἕθ' ἀπλῶς ἕτε ὡς ἀριθμὸς τινος ἕσας, τὰ δὲ μα-
θηματικά εἶναι καὶ τὰς ἀριθμὸς πρῶτας τῶν ὄντων, καὶ ἀρχὴν αὐτῶν
εἶναι αὐτὸ τὸ ἐν. ἄτοπον γὰρ τὸ ἐν μὲν εἶναι τι πρῶτον τῶν ἐνῶν, 9
ὥσπερ ἐκείνοι φασι, δυνάδα δὲ τῶν δυνάδων μὴ, μηδὲ τριάδα τῶν τριάδων·

§. 53. τῆς οὐσίας] om. Gb.

§. 1. δὲ] τε AbET Ald. | δὴ] δ' EAbJb Bess. | ἢ] om. Gb.

§. 2. ἢ] ἢ EGbJb Ising., ἢ T. | κατὰ τὸ] τὸ om. EJb. | ὁ ἴσος] om. Gb.

§. 3. καὶ αἱ ὕστερον] αἱ om. TAb Ald., καὶ αἱ ὕστεροι Gb.

§. 4. γὰρ καὶ τοῖς] γ. κ. ἐν τοῖς Gb, γὰρ om. Ald.

§. 5. οὐ ποιόν] οὐ om. Gb. | ἢ] ἢ ὁ T. | ποσόν ποιόν] ποσοποιόν GbJb. | αὐτῆς] αὐτῇ Ab Ald. Bess. | ἢ φύσις] φησιν Gb.

§. 6. ὑπάρχειν] ὑπάρχει Gb.

§. 7. ἐν τῶν τρόπων] τρόπον Gb, τὸν τρόπον E.

§. 8. οἷς ἀριθμοῖς] οἷς om. Gb. | ἀρχὴν] ἀρχὰς T, τὴν ἀρχὴν Gb.

§. 9. ἐνῶν] ἐνων EAbJb, ἐνων Ald., ἐνάδων Gb. | δυνάδα δὲ τῶν] δ. δὲ καὶ T.

- 10 τῷ γὰρ αὐτῷ λόγῳ πάντα ἐσίν. εἰ μὲν ἔν ὅτως ἔχει τὰ περὶ τὸν ἀριθμὸν
 11 καὶ θήσῃ τις εἶναι τὸν μαθηματικὸν μόνον, ἢ ἐξὶ τὸ ἐν ἀρχῇ. ἀνάγκη
 γὰρ διαφέρειν τὸ ἐν τὸ τοιοῦτο τῶν ἄλλων μονάδων· εἰ δὲ τῷτο, καὶ
 12 δυάδα τινὰ πρῶτην τῶν δυάδων, ὁμοίως δὲ καὶ τὰς ἄλλας ἀριθμὸς τὰς
 13 ἐφεξῆς. εἰ δὲ ἐξὶ τὸ ἐν ἀρχῇ, ἀνάγκη μᾶλλον, ὥσπερ Πλάτων εἶλεν,
 14 ἔχειν τὰ περὶ τὰς ἀριθμὸς, καὶ εἰαί τινα δυάδα πρῶτην καὶ τριάδα,
 15 καὶ οὐ συμβλητὸς εἶναι τὰς ἀριθμὸς πρὸς ἀλλήλους. ἂν δ' αὖ πάλιν
 16 τις τιθῇ ταῦτα, εἴρηται ὅτι ἀδύνατα πολλὰ συμβαίνει. ἀλλὰ μὴν ἀνάγκη
 17 γε ἢ ὅτως ἢ ἐκείνως ἔχειν, ὥστ' εἰ μηδετέρως, ἢ ἂν ἐνδέχοιτο εἶναι τὸν
 18 ἀριθμὸν χωριστὸν. φανερὸν δ' ἐκ τῶτων καὶ ὅτι χεῖρις λέγεται ὁ τρίτος
 19 τρόπος, τὸ εἶναι τὸν αὐτὸν ἀριθμὸν τὸν τῶν εἰδῶν καὶ τὸν μαθηματικόν. 279 B.
 20 ἀνάγκη γὰρ εἰς μίαν δόξαν συμβαίνειν δύο ἁμαρτίας· ἕτε γὰρ μαθημα-
 21 τικὸν ἀριθμὸν ἐνδέχεται τῶτον εἶναι τὸν τρόπον, ἀλλ' ἰδίας ὑποθέσεις
 22 ὑποθέμενον ἀνάγκη μὴκύνειν· ὅσα τε τοῖς ὡς εἶδη τὸν ἀριθμὸν λέγουσι
 23 συμβαίνει, καὶ ταῦτα ἀναγκαῖον λέγειν. ὁ δὲ τῶν Πυθαγορείων τρόπος
 24 τῇ μὲν ἐλάττω ἔχει δυσχερείας τῶν πρότερον εἰρημέων, τῇ δὲ ἰδίας
 25 ἐτέρας· τὸ μὲν γὰρ μὴ χωριστὸν ποιεῖν τὸν ἀριθμὸν ἀφαιρεῖται πολλά
 26 τῶν ἀδυνάτων· τὸ δὲ τὰ σώματα ἐξ ἀριθμῶν εἶναι συγκείμενα, καὶ τὸν
 27 ἀριθμὸν τοῦτον εἶναι μαθηματικόν, ἀδύνατον ἐστίν. οὔτε γὰρ ἄτομα
 28 μεγέθη λέγειν ἀληθεῖς· εἰθ' ὅτι μάλιστα τῶτον ἔχει τὸν τρόπον, ἢ αἰ
 29 γε μονάδες μέγεθος ἔχουσιν· μέγεθος δ' ἐξ ἀδιαιρέτων συγκεῖσθαι πῶς
 30 δυνατόν; ἀλλὰ μὴν ὁ γ' ἀριθμητικὸς ἀριθμὸς μοναδικὸς ἐστίν. ἐκείνοι
 31 δὲ τὸν ἀριθμὸν τὰ ὄντα λέγουσιν· τὰ γὰρ θεωρήματα προσάπτει τοῖς
 32 σώμασιν ὡς ἐξ ἐκείνων ὄντων τῶν ἀριθμῶν. εἰ τοίνυν ἀνάγκη μὲν,
 33 ἔπερ ἐστὶν ἀριθμὸς τῶν ὄντων τι καθ' αὐτό, τοῦτων εἶναι τινα τῶν
 34 εἰρημέων τρόπων, οὐθένα δὲ τῶτων ἐνδέχεται, φανερὸν ὡς ἢ ἐξὶν ἀριθμῷ
 35 τις τοιαύτη φύσις οἷαν κατασκευάζουσιν οἱ χωριστὸν ποιοῦντες αὐτόν. ἔτι
 36 πρότερον ἐκάσῃ μονάῃ ἐκ τοῦ μεγάλου καὶ μικροῦ ἰσαριθμῶν ἐσίν, ἢ ἢ μὲν

§. 10. τὸν ἀριθμὸν] τοὺς ἀριθμοὺς GbJb.

§. 11. ὁμοίως] ὁμοίους Gb.

§. 12. εἰαί τινα] τινα om. A. | δυάδα πρῶτην] πρ. δ. Ald.

§. 13. ἀδύνατα πολλὰ] πολλὰ ἀδ. GbJb. | γε] om. T. | ἐνδέχοιτο] ἐνδέχεται T.

§. 14. δ'] δὲ καὶ Gb. | χεῖρις] χεῖρις A. | αὐτόν] om. Gb.

§. 15. μὴκύνειν] μὴ κινεῖν T.

§. 18. οὐχ] εἰθ' Jb. | γε] om. T. | ὁ γ' ἀριθμητικός] ὁ γὰρ μαθηματικός T Ald.

§. 19. ἀριθμὸν] ἀριθμητικόν Jb, om. Gb. | ὄντα] ὄντα τόνδε Jb.

§. 20. εἰ] ἐκ T, A Ald. | τοίνυν] νῦν T. | τοιαύτη φύσις] φ. τ. T.

ἐκ τῷ μικρῷ ἢ δ' ἐκ τῷ μεγάλῃ; εἰ μὲν δὴ ἕτως, ἔτε ἐκ πάντων τῶν στοιχείων 22
 ἕκαστον, οὔτε ἀδιάφοροι αἱ μονάδες· ἐν τῇ μὲν γὰρ τὸ μέγα ἐν τῇ δὲ
 τὸ μικρὸν ὑπάρχει, ἐναντίον τῇ φύσει ὄν. ἔτι αἱ ἐν τῇ τριάδι αὐτῇ 23
 πῶς; μία γὰρ περιττὴ. ἀλλὰ διὰ τῆς ἰσῶς αὐτὸ τὸ ἐν ποιῶσιν ἐν
 280 Br. τῷ περιττῷ μέσον. εἰ δ' ἑκατέρω τῶν μονάδων ἐξ ἀμφοτέρων ἐστὶν 24
 ἰσαοθέντων, ἡ δυνὰς πῶς ἔσαι μία τις ἕσα φύσις ἐκ τῷ μεγάλῃ καὶ μικρῷ;
 ἢ τί διοίσει τῆς μονάδος; ἔτι προτέρα ἡ μονὰς τῆς δυνάδος· ἀναιρου- 25
 μένης γὰρ ἀναιρεῖται ἡ δυνὰς. ἰδέαν ἐν ιδέας ἀναγκαῖον αὐτὴν εἶναι,
 προτέρα γ' οὖσαν ιδέας, καὶ γεγονέναι προτέρα ἐκ τινος· ἢ γὰρ ἀό-
 ριστος δυνὰς δυοποιοῦς ἦν. ἔτι ἀνάγκη ἦτοι ἄπειρον τὸν ἀριθμὸν εἶναι ἢ 26
 1084* πεπερασμένον· χωριστὸν γὰρ ποιῶσι τὸν ἀριθμὸν, ὥς ἐχ' οἷόν τε μὴ
 ἔχει τῶν θάτερον ὑπάρχειν. ὅτι μὲν τοῖνον ἄπειρον οὐκ ἐνδέχεται, 27
 δῆλον· ἔτε γὰρ περιττὸς ὁ ἄπειρός ἐστιν ἔτ' ἄρτιος, ἡ δὲ γένεσις τῶν
 ἀριθμῶν ἢ περιττῷ ἀριθμοῦ ἢ ἀρτίῳ αἰεὶ ἐστίν, ὡδὶ μὲν τῷ ἐνὸς εἰς τὸν
 ἄρτιον πίπτοντος περιττός, ὡδὶ δὲ τῆς μὲν δυνάδος ἐμπιπτεύσης ὁ ἀφ'
 ἐνὸς διπλασιαζόμενος, ὡδὶ δὲ τῶν περιττῶν ὁ ἄλλος ἄρτιος. ἔτι εἰ πᾶσα 28
 ἰδέα τινός, οἱ δὲ ἀριθμοὶ ἰδέαι, καὶ ὁ ἄπειρος ἔσαι ἰδέα τινός, ἢ τῶν
 αἰσθητῶν ἢ ἄλλῃ τινός. καίτοι ἔτε κατὰ τὴν θέσιν ἐνδέχεται ἔτε κατὰ
 λόγον, τάττεται δ' οὕτω τὰς ιδέας. εἰ δὲ πεπερασμέος, μέχρι πόσος; 29
 τῷ γὰρ δεῖ λέγεσθαι οὐ μόνον ὅτι, ἀλλὰ καὶ διότι. ἀλλὰ μὴν εἰ μέχρι 30
 τῆς δεκάδος ὁ ἀριθμός, ὥσπερ τινὲς φασιν, πρῶτον μὲν ταχὺ ἐπιλείπει
 τὰ εἶδη· οἷον εἰ ἐστίν ἡ τριάς αὐτοάνθρωπος, τίς ἔσαι ἀριθμός αὐτό-
 ῥηπος; αὐτὸ γὰρ ἕκαστος ἀριθμός μέχρι δεκάδος. ἀνάγκη δὴ τῶν ἐν 31
 τέτοις ἀριθμῶν τινὰς εἶναι· ὑσίαι γὰρ καὶ ἰδέαι ὅτοι. ἀλλ' ὁμως ἐπι-

§. 22. πάντων τῶν] τῶν om. E. | ἐν τῇ] ἐν τῇ T.

§. 23. μία] μὲν T.

§. 25. ἰδέαν οὖν ἰδέας] om. Gb. | γ' om. T Ald.

§. 26. τὸν ἀριθμὸν εἶναι] εἶναι τ. ἀρ. T Ald. | τῶν] τῶν T.

§. 27. περιττοῦ ἀριθμοῦ] περὶ τοῦ ἀρ. Ald. Cam., περὶ τοῦ περιττοῦ
 Ising. | αἰεὶ ἐστίν] ἐστίν αἰεὶ T Ald. | ὡδὶ μὲν] Bessario haec habet in versione
 sua, quae non prorsus congruunt cum textu vulgato: »cum enim unum hoc non
 cadat in parem, impar efficitur, cum vero hoc modo dualitas incidat in eum, qui
 ab uno duplicatur, sit quidem imparium alius par.« | πίπτοντος] ἐμπιπτοντος
 GbJb. | περιττός] περιττός Ald.

§. 28. ἔσαι] εἰς Ab. | κατὰ λόγον] κατὰ τὸν λόγον Ald.

§. 30. εἰ] ἢ Gb. | οἷον εἰ] εἰ om. Ab.

§. 31. δῆ] γὰρ GbJb. | ἐν τέτοις] γρ. καὶ μὲν τῶν E. | ἀριθμῶν
 τινὰς] ἀρ. τινὰ Alex. 820, b, 33. | ἐπιλείπει] ἐπολείπει Gb. | εἶδη] ἤδη
 Ald. | ὑπερέξει] ὑπάρξει T Ald.

- 32 λείπει· τὰ τῷ ζῳῇ γὰρ εἶδη ὑπερέξει. ἅμα δὲ δηλονότι εἰ ἔτιως ἡ
 τριάς ἀντοάνθρωπος, καὶ αἱ ἄλλαι τριάδες· ὅμοιαι γὰρ αἱ ἐν τοῖς αὐτοῖς 281 Br.
 ἀριθμοῖς, ὥστ' ἀπειροὶ ἔσονται ἄνθρωποι, εἰ μὲν ἰδέα ἐκάστη τριάς,
 33 αὐτοῖεκάστος ἄνθρωπος, εἰ δὲ μή, ἀλλ' ἄνθρωποι γε. καὶ εἰ μέρος ὁ
 ἐλάττων τῷ μεζονος, ὁ ἐκ τῶν συμβλητῶν μονάδων τῶν ἐν τῷ αὐτῷ
 ἀριθμῷ· εἰ δ' ἡ τετράς αὕτη ἰδέα τινός ἐστιν, οἷον ἵππου ἢ λευκοῦ, ὁ
 34 ἄνθρωπος ἔσται μέρος ἵππου, εἰ δυάς ὁ ἄνθρωπος. ἄτοπον δὲ καὶ τὸ
 τῆς μὲν δεκάδος εἶναι ἰδέαν, ἐνδεκάδος δὲ μή, μηδὲ τῶν ἐχομένων ἀριθ-
 35 μῶν. ἔτι δὲ καὶ ἔστι καὶ γίγνεται ἕνια καὶ ὧν εἶδη ἔκ ἑσιν, ὥστε διὰ
 36 τί οὐ κακείνων εἶδη ἐστίν; ἔκ ἡρᾶ αἷτια τὰ εἶδη ἐστίν. ἔτι ἄτοπον εἰ
 ὁ ἀριθμὸς ὁ μέχρι τῆς δεκάδος μᾶλλον τι ὄν καὶ εἶδος αὐτῆς τῆς δεκάδος·
 37 καίτοι τὰ μὲν ἔκ ἑσιν γένεσις ὡς ἐνός, τῆς δ' ἑσιν. πειρῶνται δ' ὡς τοῦ
 μέχρι τῆς δεκάδος τελείᾳ ὄντος ἀριθμοῦ. γεινώσι γὰρ τὰ ἐπόμενα, οἷον
 τὸ κενόν, ἀναλογίαν, τὸ περιττόν, τὰ ἄλλα τὰ τοιαῦτα ἐντός τῆς δε-
 38 κάδος· τὰ μὲν γὰρ ταῖς ἀρχαῖς ἀποδιδόασιν, οἷον κίνησις, στάσις, ἀγα-
 39 θόν, κακόν, τὰ δ' ἄλλα τοῖς ἀριθμοῖς. διὸ τὸ ἐν τῷ περιττόν· εἰ γὰρ
 40 ἐν τῇ τριάδι, πῶς ἡ πεντάς περιττόν; ἔτι τὰ μεγέθη καὶ ὅσα τοιαῦτα 1084 b
 μέχρι πόσε, οἷον ἡ πρώτη γραμμὴ ἄτομος, εἴτα δυάς, εἴτα καὶ ταῦτα
 41 μέχρι δεκάδος. ἔτι εἰ ἔστι χωριστὸς ὁ ἀριθμὸς, ἀπορήσειεν ἂν τις πό-
 42 τερον πρότερον τὸ ἐν ἡ τριάς καὶ ἡ δυάς. ἡ μὲν δὲ σύνθετος ὁ
 ἀριθμὸς, τὸ ἔν, ἡ δὲ τὸ καθόλου πρότερον καὶ τὸ εἶδος, ὁ ἀριθμὸς·
 41 ἐκάστη γὰρ τῶν μονάδων μόριον τῷ ἀριθμῷ ὡς ὕλη, ὁ δ' ὡς εἶδος. καὶ
 42 ἔτι μὲν ὡς ἡ ὀρθὴ προτέρα τῆς ὀξείας, ὅτι ὠριζαὶ καὶ τῷ λόγῳ· ἔτι
 δ' ὡς ἡ ὀξεία, ὅτι μέρος καὶ εἰς ταύτην διαιρεῖται. ὡς μὲν δὲ ὕλη ἢ
 ὀξεία καὶ τὸ σφιγνόν καὶ ἡ μονάς πρότερον, ὡς δὲ κατὰ τὸ εἶδος καὶ 282 Br.
 τὴν ὕσιν τὴν κατὰ τὸν λόγον ἢ ὀρθὴ καὶ τὸ ὅλον τὸ ἐκ τῆς ὕλης καὶ

§. 32. εἰ] om. Gb. | ἐν τοῖς αὐτοῖς] αὐτοῖς om. Jb. | ἀριθμοῖς] ἀριθμητικοῖς Gb. | ἄνθρωπος] ἂν ἄνθρωπος E Ald.

§. 33. τετράς αὕτη] τετράς αὕτη T Bess. Alex. 820, b, 38. | μέρος] ἵππου] ἵππου om. T.

§. 34. μὲν] om. Gb. | μή] om. Gb.

§. 35. ἄρα] om. GbJb.

§. 38. εἰ] ἡ T. | τῇ] om. Gb.

§. 39. ἔτι] ὅτι T. | μεγέθη] μετὰ πάθη A, πάθη T. | μέχρι πόσου] Alex. 821, a, 22. | ἄτομος] τὸμος T.

§. 40. ἡ ἡ] ἡ om. Gb.

§. 41. ὠριζαὶ καὶ] καὶ om. Gb.

§. 42. ὕλη ἢ] ἡ om. GbJb. | τὸ ἄμφω] τὸ om. Ald. | γενέσει] τῆς ὕλης γενέσει GbJb.

τῷ εἶδους· ἐγγύτερον γὰρ τῷ εἶδους καὶ ὁ λόγος τὸ ἄμφω, γενέσει δ' ὑπερον. πῶς οὖν ἀρχὴ τὸ εἶναι; ὅτι οὐ διαιρετόν, φασίν. ἀλλ' ἀδιαίρε- 43
τον καὶ τὸ καθόλου καὶ τὸ ἐπὶ μέρους καὶ τὸ σωματικόν. ἀλλὰ τρόπον
ἄλλον, τὸ μὲν κατὰ λόγον τὸ δὲ κατὰ χρόνον. ποτέρως ἔν τὸ ἐν ἀρχῇ; 44
ὥσπερ γὰρ εἴρηται, καὶ ἡ ὀρθὴ τῆς ὀξείας καὶ αὕτης ἐκείνης δοκεῖ προ-
τέρα εἶναι καὶ ἑκατέρα μία. ἀμφοτέρως δὲ ποιῶσι τὸ ἐν ἀρχῇ. ἔτι 45
δὲ ἀδύνατον· τὸ μὲν γὰρ ὡς εἶδος καὶ ἡ ὁσία, τὸ δ' ὡς μέρος καὶ ὡς
ὑλη. ἔτι γὰρ πῶς ἐν ἑκάτερον τῇ μὲν ἀληθείᾳ δυνάμει, εἴ γε ὁ ἀριθμὸς
ἐν τι καὶ μὴ ὡς σωρὸς, ἀλλ' ἕτερος ἐξ ἐτέρων μονάδων, ὥσπερ φασίν·
ἐντελεχείᾳ δ' ἐκ ἑξὶ μονὰς ἑκατέρα. αἷτιον δὲ τῆς συμβαινύσης ἀμαρτίας 46
ὅτι ἅμα ἐκ τῶν μαθημάτων ἐθῆρενον καὶ ἐκ τῶν λόγων τῶν καθόλου,
ὥς ἐξ ἐκείνων μὲν ὡς σιγμὴν τὸ ἐν καὶ τὴν ἀρχὴν ἔθηκαν· ἡ γὰρ μονὰς
στιγμὴ αἰσθητός ἐστιν. καθάπερ ἔν καὶ ἕτεροί τινες ἐκ τῷ ἐλαχίστου τὰ
ὄντα συνετίθεσαν, καὶ ὅτι. ὥστε γίγνεται ἡ μονὰς ὑλη τῶν ἀριθμῶν 47
καὶ ἅμα προτέρα τῆς δυνάδως, πάλιν δ' ὑστέρᾳ ὡς ὅλος τίνος καὶ ἐνός
καὶ εἶδους τῆς δυνάδως ὕσης. διὰ δὲ τὸ καθόλου ζητεῖν τὸ κατηγοροῦ- 48
μενον ἐν καὶ ὅπως ὡς μέρος ἔλεγον. ταῦτα δ' ἅμα τῷ αὐτῷ ἀδύνα-
τον ὑπάρχειν. εἰ δὲ τὸ ἐν αὐτὸ δεῖ μόνον αἰσθητόν εἶναι (ἐθενί γὰρ 49
διαφέρει ἡ ὅτι ἀρχή), καὶ ἡ μὲν δυνὰς διαιρετὴ ἡ δὲ μονὰς ὅ, ὁμοιοτέρα
ἂν εἴη τῷ ἐν αὐτῷ ἡ μονὰς. εἰ δ' ἡ μονὰς, κἀκεῖνο τῇ μονάδι ἡ τῇ 50
283 Br. δυνάδι· ὥστε προτέρα ἂν εἴη ἑκατέρα ἡ μονὰς τῆς δυνάδως. οὐ φασί
1085 δὲ· γεννώσι γὰρ τὴν δυνάδα πρῶτον. ἔτι εἰ ἔστιν ἡ δυνὰς ἐν τι αὐτῇ 51
καὶ ἡ τριάς αὐτῇ, ἄμφω δυνὰς. ἐκ τίνος ἔν αὐτῇ ἡ δυνὰς;

C a p. 9.

Ἀπορήσεις δ' ἂν τις καὶ ἐπεὶ ἀφῇ μὲν ἐκ ἑξίν ἐν τοῖς ἀριθμοῖς, 1
τὸ δ' ἐφεξῆς, ὅσων μὴ ἐξὶ μεταξὺ μονάδων, οἷον τῶν ἐν τῇ δυνάδι ἡ τῇ

§. 43. ὁ διαιρετόν] ἀδιαίρετον Gb, ἐκ ἀδιαίρετον T. | μέρος] μέρος T.

§. 44. ὀρθὴ τῆς ὀξείας καὶ αὐτῇ] ὀρθότης ὀξείας καὶ αὐτῆς Gb. |
δὴ] δὲ Gb.

§. 45. ἔτι δὲ] ἔστι δὲ TGbJb Bess., ἀλλ' Ising. margo. | εἶδος] μέρος
GbJb. | καὶ ἡ] καὶ ὡς conj. Sylb. | μέρος καὶ] καὶ om. ETGbJb. | ἀλλ' ἕτε-
ρος] ἀλλ' ἕτερον TAb Ald. Bess.

§. 49. δεῖ] δεῖ Jb.

§. 50. ἑκατέρα ἡ] ἡ om. Jb. | τὴν δυνάδα] τὴν δυνάδα Ald. | πρῶτον]
πρώτην E.

§. 51. ἔστιν] om. T. | τριάς αὐτῇ] τριάς αὕτη GbJb. | ἄμφω] ἡ ἄμφω
Jb. | αὐτῇ] αὐτῇ E.

§. 1. ὅσων] ὅσον Gb. | οἷον τῶν] οἷον τῶν E.

- τριάδι, πότερον ἐφεξῆς τῷ ἐνὶ αὐτῷ ἢ ὅ, καὶ πότερον ἢ δυνάς προτέρα
 2 πῶν ἐφεξῆς ἢ τῶν μονάδων ὁποτεραῦν. ὁμοίως δὲ καὶ περὶ τῶν ὕστερον
 γενῶν τῷ ἀριθμῷ συμβαίνει τὰ δυσχερεῖ, γραμμῆς τε καὶ ἐπίπεδου καὶ
 3 σώματος. οἱ μὲν γὰρ ἐκ τῶν εἰδῶν τοῦ μεγάλου καὶ τῷ μικρῷ ποιοῦσιν,
 οἷον ἐκ μακρῷ μὲν καὶ βραχείος τὰ μήκη, πλατέος δὲ καὶ στενῷ τὰ ἐπίπεδα,
 ἐκ βαθύος δὲ καὶ ταπεινοῦ τὰς ὄγκους· ταῦτα δὲ ἐσιν εἶδη τῷ μεγάλῳ καὶ
 μικρῷ. τὴν δὲ κατὰ τὸ ἐν ἀρχῇ ἄλλοι ἄλλως τιθέασιν τῶν τοιούτων.
 4 καὶ ἐν τέτοις δὲ μυρία φαίνεται τὰ τε ἀδύνατα καὶ τὰ πλασματώδη καὶ
 τὰ ὑπεραντία πᾶσι τοῖς εὐλόγοις. ἀπολελυμένα τε γὰρ ἀλλήλων συμβαίνει,
 εἰ μὴ συνακολουθῶσι καὶ αἱ ἀρχαί, ὥς εἶναι τὸ πλατὺ καὶ στενὸν καὶ
 μακρὸν καὶ βραχύ· εἰ δὲ τοῦτο, ἔσται τὸ ἐπίπεδον γραμμῇ καὶ τὸ
 5 στερεὸν ἐπίπεδον. ἔτι δὲ γωνίαί καὶ σχήματα καὶ τὰ τοιαῦτα πῶς
 ἀποδοθήσεται; ταῦτό τε συμβαίνει τοῖς περὶ τὸν ἀριθμὸν· ταῦτα
 γὰρ πάθῃ μεγέθους ἐστίν, ἀλλ' οὐκ ἐκ τούτων τὸ μέγεθος, ὥσπερ
 ἔξ ἐυθέος καὶ καμπύλου τὸ μήκος, ἔξ ἐκ λείου καὶ τραχείος τὰ στερεά.
 6 πάντων δὲ κοινὸν τέτων ὅπερ ἐπὶ τῶν εἰδῶν τῶν ὡς γένους συμβαίνει
 διαπορεῖν, ὅταν τις θῇ τὰ καθόλου, πότερον τὸ ζῶον αὐτὸ ἐν τῷ ζῳῳ
 7 ἢ ἕτερον αὐτῷ ζῳον. τοῦτο γὰρ μὴ χωριστῷ μὲν ὄντος ὑδεμίαν ποιήσει 284 B.
 ἀπορίαν· χωριστῷ δ', ὥσπερ οἱ ταῦτα λέγοντές φασιν, τῷ ἐνὸς καὶ τῶν
 8 ἀριθμῶν οὐ ῥέδιον λῦσαι, εἰ μὴ ῥάδιον δεῖ λέγειν τὸ ἀδύνατον. ὅταν
 γὰρ νοῇ τις ἐν τῇ δυνάδι τὸ ἐν καὶ ὅλως ἐν ἀριθμῷ, πότερον αὐτὸ νοεῖ τι
 9 ἢ ἕτερον; οἱ μὲν ἔν τὰ μεγέθη γεννῶσιν ἐκ τοιαύτης ὕλης, ἕτεροι δὲ ἐκ
 τῆς σιγμῆς (ἢ δὲ σιγμῇ αὐτοῖς δοκεῖ εἶναι ἔχ ἐν ἀλλ' οἷον τὸ ἐν) καὶ

§. 2. ὕστερον] ἐς τῶν T.

§. 3. οἱ] ἢ T, εἰ Gb. | βαθύος] βαρύος Ald. | ἀρχῇ ἄλλοι] aliter haec legit et distinguit Bessario: vhae autem magni et parvi species sunt, principio vero, quod secundum ipsum unum est, alii ea quae eorum sunt aliter posuerunt.*

§. 4. συνακολουθῶσι καὶ] καὶ om. GbJb. | ἔσται] ἔσται καὶ T.

§. 5. ταῦτό τε] ταυτότητι Gb. | τραχείος] ταχέως Gb.

§. 6. θῇ] τιθῇ T.

§. 7. τῷ] τότε T Ald. | ποιήσει ἀπορίαν] ποιήσει ἀπ. Gb, ἀπ. ποιήσει T. | φασιν] om. GbJb. | τῷ] τὸ Gb. | τῶν ἀριθμῶν] τὸν ἀριθμὸν T. | λῦσαι] διαλῦσαι T Ald.

§. 8. ἢ ἕτερον] ἢ om. Gb.

§. 9. γεννῶσιν ἐκ] γ. ἐκ τῆς T Ald. | ἄλλης ὕλης] ὕλης om. Jb. | οἷας] Alex. 822, a, 29.: ἢ λέξεις ἢ „καὶ ἄλλης ὕλης οἷας τὸ πλῆθος, ἀλλ' οὐ πλῆθος“ βέλτιον εἰ ὕτως ἐγράφετο „καὶ ἄλλης ὕλης οἷον τὸ πλῆθος ἀλλ' οὐ πλῆθος. | τὰ αὐτὰ] ταῦτα T.

ἄλλης ὕλης οἷας τὸ πλῆθος, ἀλλ' οὐ πλῆθους· περὶ ὧν ἔθεν ἦτον
 συμβαίνει τὰ αὐτὰ ἀπορεῖν. εἰ μὲν γὰρ μία ἡ ὕλη, ταὐτὸ γραμμὴ καὶ 10
 1085^b ἐπίπεδον καὶ σφερόν· ἐκ γὰρ τῶν αὐτῶν τὸ αὐτὸ καὶ ἐν ἑσσι. εἰ δὲ
 πλείους αἱ ὕλαι, καὶ ἑτέρα μὲν γραμμῆς ἑτέρα δὲ τῷ ἐπιπέδῳ καὶ ἄλλῃ
 τοῦ σφεροῦς, ἦτοι ἀκολουθῶσιν ἀλλήλαις ἡ ὕς, ὥστε ταὐτὰ συμβῆσεται καὶ
 ἕτως· ἡ γὰρ ἔχει τὸ ἐπίπεδον γραμμὴν ἢ ἑσσι γραμμὴ. ἔτι πῶς μὲν 11
 ἐνδέχεται εἶναι ἐκ τῷ ἐνός καὶ πλῆθους τὸν ἀριθμὸν ἔθεν ἐπιχειρεῖται·
 ὅπως δ' ἔν λεγούσι ταὐτὰ συμβαίνει δυσχερῇ ἄπερ καὶ τοῖς ἐκ τῷ ἐνός
 καὶ ἐκ τῆς δυάδος τῆς ἀορίστου. ὁ μὲν γὰρ ἐκ τῷ κατηγορευμένῳ καθόλα 12
 γεννᾷ τὸν ἀριθμὸν καὶ ἔτι τινὸς πλῆθους, ὁ δ' ἐκ τίνος πλῆθους, τῷ πρώτῳ
 δὲ τὴν γὰρ δυάδα πρώτον τι εἶναι πλῆθος. ὥστε διαφέρει ἔθεν ὡς 13
 εἰπεῖν, ἀλλ' αἱ ἀπορίαι αὗται ἀκολουθήσασιν, μίξις ἢ θέσις ἢ κρῆσις ἢ
 γένεσις καὶ ὅσα ἄλλα τοιαῦτα. μάλιστα δ' ἂν τις ἐπιζητήσειεν, εἰ μία 14
 ἐκάστη μονάς, ἐκ τίνος ἐσὶν· οὐ γὰρ δὴ αὐτὸ γε τὸ ἐν ἐκάσῃ. ἀνάγκη 15
 δ' ἢ ἐκ τοῦ ἐνός αὐτῷ εἶναι καὶ πλῆθους, ἢ μορίῳ τῷ πλῆθους. τὸ μὲν
 285^{Br.} οὖν πλῆθος τι εἶναι φάναι τὴν μονάδα ἀδύνατον, ἀδιαίρετόν γ' οὖσαν·
 τὸ δ' ἐκ μορίῳ ἄλλας ἔχει πολλὰς δυσχερείας· ἀδιαίρετόν τε γὰρ ἕκασον 16
 ἀναγκαῖον εἶναι τῶν μορίων, ἢ πλῆθος εἶναι καὶ τὴν μονάδα διαιρετήν,
 καὶ μὴ στοιχεῖον εἶναι τὸ ἐν καὶ τὸ πλῆθος· ἡ γὰρ μονάς ἐκάστη οὐκ
 ἐκ πλῆθους καὶ ἐνός. ἔτι ἔθεν ἄλλο ποιεῖ ὁ τῷτο λέγων ἀλλ' ἢ ἀριθμὸν 17
 ἕτερον· τὸ γὰρ πλῆθος ἀδιαίρετων ἐστὶν ἀριθμός. ἔτι ζητητέον καὶ 18
 παρὰ τὰς ἑωὶ λέγοντας, πότερον ἄπειρος ὁ ἀριθμός ἢ πεπερασμένος.
 ὑπῆρχε γὰρ, ὡς ἔοικε, καὶ πεπερασμένον πλῆθος, ἐξ ὧ αἱ πεπερασμέναι
 μονάδες καὶ τῷ ἐνός· ἐστὶ τε ἕτερον αὐτὸ πλῆθος καὶ πλῆθος ἄπειρον.

§ 10. γραμμῆς ἑτέρα δὲ τῷ ἐπιπέδῳ] γραμμὴ ἑτέρα δὲ ἐπίπεδον Gb. | ταὐτὰ] ταῦτα Ab Ald., ταῖτα αὐτὰ Gb.

§ 11. ταῦτα] ταῦτα Ald. | συμβαίνει δυσχερῇ] διεχ. συμβ. GbJb.

§ 12. οὐ τινός] οὔτε τινός T. | ὁ δ' οὐδ' E.

§ 13. ὡς εἰπεῖν ἀλλ' αἱ] ὡς et αἱ om. Gb.

§ 14. εἰ] om. Gb.

§ 15. δ' ἢ] δὴ ET Ald. | εἶναι καὶ πλῆθους] καὶ πλῆθος εἶναι T. | τὴν μονάδα] om. T. | ἀδιαίρετόν] ἀδιόριστόν E. | γ' om. GbJb. | ἄλλας] ἄλλως Gb.

§ 16. τε] om. GbJb. | εἶναι καὶ] καὶ om. Gb. | καὶ μὴ] καὶ om. Gb.

§ 17. τῷτο λέγων] λέγων τῷτο T Ald.

§ 18. παρὰ] περὶ Ald., πρὸς Var. Lect. ap. Casaub., »quaerendum ab eis qui sic dicunt Bess. | ἄπειρος ὁ ἀριθμός] ὁ ἀρ. ἄπ. T. | ἕτερον αὐτὸ] αὐτὸ ἕτερον T. | στοιχεῖόν] καὶ στοιχ. T Sylb. Casaub. | ἐστὶ καὶ] καὶ om. Sylb. Casaub.

- 19 ποῖον ἂν πλῆθος στοιχείον ἐστί καὶ τὸ ἔν; ὁμοίως δὲ καὶ περὶ σιγμῆς
 ἂν τις ζητήσῃ καὶ τὰ στοιχεῖα ἐξ ἧ ποιῶσι τὰ μεγέθη· οὐ γὰρ μία γε
 μόνον στιγμή ἐστὶν αὕτη. τῶν γὰρ ἄλλων στιγμῶν ἐκάστη ἐκ τίνος; ἢ
 20 γὰρ δὴ ἐκ γε διαστήματος τίνος καὶ αὐτῆς στιγμῆς. ἀλλὰ μὴν οὐδὲ
 μόρια ἀδιαίρετα ἐνδέχεται τῷ διαστήματος εἶναι μόρια, ὥσπερ τῷ πλή-
 θους ἐξ ὧν αἱ μονάδες· ὁ μὲν γὰρ ἀριθμὸς ἐξ ἀδιαίρετων σύγκειται,
 21 τὰ δὲ μεγέθη οὐ. πάντα δὴ ταῦτα καὶ ἄλλα τοιαῦτα φανερόν ποιεῖ
 22 ὅτι ἀδύνατον εἶναι τὸν ἀριθμὸν καὶ τὰ μεγέθη χωριστά. ἔτι δὲ τὸ δια-
 φανεῖν τὴν πρώτην περὶ τῶν ἀριθμῶν σημείον ὅτι τὰ πράγματα ταῦτα 1086
 23 οὐκ ὄντα ἀληθῆ παρέχει τὴν ταραχὴν αὐτοῖς. οἱ μὲν γὰρ τὰ μαθη-
 ματικά μόνον ποιοῦντες παρὰ τὰ αἰσθητά, ὀρῶντες τὴν περὶ τὰ εἶδη
 δυσχέρειαν καὶ πλῴσιν, ἀπέστησαν ἀπὸ τῷ εἰδητικοῦ ἀριθμοῦ καὶ τὸν
 24 μαθηματικὸν ἐποίησαν· οἱ δὲ τὰ εἶδη βυλόμενοι ἅμα καὶ ἀριθμὸς ποιεῖν,
 ἔχ ὀρῶντες δέ, εἰ τὰς ἀρχὰς τις ταύτας θήσεται, πῶς ἔσται ὁ μαθη- 286 Br.
 ματικὸς ἀριθμὸς παρὰ τὸν εἰδητικόν, τὸν αὐτὸν εἰδητικὸν καὶ μαθημα-
 τικὸν ἐποίησαν ἀριθμὸν τῷ λόγῳ, ἐπεὶ ἔργῳ γε ἀνῆρται ὁ μαθηματικὸς·
 25 ἰδίᾳς γὰρ καὶ ἢ μαθηματικὰς ὑποθέσεις λέγουσιν. ὁ δὲ πρῶτος θέμενος
 τὰ τε εἶδη εἶναι καὶ ἀριθμὸς τὰ εἶδη καὶ τὰ μαθηματικά εἶναι εὐλόγως
 26 ἐχώρισεν. ὥστε πάντας συμβαίνει κατὰ μὲν τι λέγειν ὀρθῶς, ὅλως δ'
 ἢ ὀρθῶς. καὶ αὐτοὶ δὲ ὁμολογῶσιν ἢ ταῦτα λέγοντες ἀλλὰ τὰναντία.
 27 αἵτιον δ' ὅτι αἱ ὑποθέσεις καὶ αἱ ἀρχαὶ ψευδεῖς. χαλεπὸν δ' ἐκ μὴ
 καλῶς ἐχόντων λέγειν καλῶς, κατ' Ἐπίχαρμον· ἀρτίως τε γὰρ λέλεκται,
 28 καὶ ἐνθὺς φαίνεται ἢ καλῶς ἔχον. ἀλλὰ περὶ μὲν τῶν ἀριθμῶν ἱκανὰ
 τὰ διηγορημένα καὶ διωρισμένα· μᾶλλον γὰρ ἐκ πλειόνων ἂν ἔτι πεισθεῖη

§. 19. γε μόνον] om. Gb. | ἐκ τίνος] ἐκ τίνος Ald. | ἐκ γε] ἐκ τε T.

§. 20. ἐνδέχεται τῷ] ἐνδ. τὰ τῷ Ald. | εἶναι μόρια] εἶναι μόριον Gb.

§. 21. ἀριθμὸν καὶ τὸ μεγέθη χωριστά] ἀρ. χωριστὸν καὶ τὰ μεγ. GbJb.

§. 22. ἔτι] ὅτι GbJb. | πρώτους] πρώτους T^{Ab} et Var. Lect. ap. Alex. 822, b, 6, τόπος GbJb. | περὶ] om. Gb. | ταῦτα] αὐτὰ E Bess. -

§. 23. παρὰ] περὶ T Ald. | εἰδητικῷ] εἰδικῷ Ising. marg.

§. 24. εἰ τὰς] εἰς τὰς EGbJb. | τις] om. T. | ταύτας] ταῦτα Gb. | ἔργῳ γε] γε om. Gb. | ἰδίᾳς] ἰδέας EGbJb. | γὰρ καὶ] καὶ om. Ab. | λέλεκται] λέγεται Ald.

§. 25. τὰ τε] τε add. GbJb. | εἶναι εὐλόγως ἐχώρισεν] οἷς λόγος ἐχώρισεν Gb.

§. 27. καλῶς] om. Gb. | τε γὰρ] τε om. T.

§. 28. ἐκ πλειόνων ἂν] ἂν ἐκ πλ. T Ald. | πρὸς δὲ τὸ πεισθῆναι μὴ πεπεισμένους] om. Gb, περὶ δὲ τὸ π. μὴ πειρασμένους Ald., vut autem illi persuadeatur, cui non est persuasum, nihilo magis Bessario, quasi legerit τὸν μὴ πεπεισμένον.

τις πεπεισμένος, πρὸς δὲ τὸ πεισθῆναι μὴ πεπεισμένος ἔθεν μάλλον. περὶ 29
 τῶν δὲ πρώτων ἀρχῶν καὶ τῶν πρώτων αἰτίων καὶ στοιχείων ὅσα μὲν
 λέγουσιν οἱ περὶ μόνης τῆς αἰσθητῆς ὑσίας διορίζοντες, τὰ μὲν ἐν τοῖς
 περὶ φύσεως εἰρηται, τὰ δ' ἐκ ἔστι τῆς μεθόδου τῆς νῦν· ὅσα δὲ οἱ
 φάσκοντες εἶναι παρὰ τὰς αἰσθητὰς ἑτέρας ὑσίας, ἐχόμενόν ἐστι θεωρῆσαι
 τῶν εἰρημένων. ἐπεὶ οὖν λέγουσιν τινες τοιαύτας εἶναι τὰς ιδέας καὶ τὰς 30
 ἀριθμούς, καὶ τὰ τέτων στοιχεῖα τῶν ὄντων εἶναι στοιχεῖα καὶ ἀρχάς,
 σκεπτόν περὶ τέτων τί λέγουσιν καὶ πῶς λέγουσιν. οἱ μὲν οὖν ἀριθμούς 31
 ποῖοντες μόνον καὶ τέτους μαθηματικὰς ὑστερον ἐπισκεπτέοι· τῶν δὲ τὰς
 ιδέας λεγόντων ἅμα τὸν τε τρόπον θεάσασθαι ἂν τις καὶ τὴν ἀπορίαν
 287 Br. τὴν περὶ αὐτῶν. ἅμα γὰρ καθόλου τε ὡς ὑσίας ποιῶσι τὰς ιδέας καὶ 32
 πάλιν ὡς χωριστάς καὶ τῶν καθ' ἕκαστον. ταῦτα δ' ὅτι οὐκ ἐνδέχεται
 διηπόρηται πρότερον. αἴτιον δὲ τῷ συνάψαι ταῦτα εἰς ταὐτὸν τοῖς 33
 λέγουσι τὰς ιδέας καθόλου, ὅτι τοῖς αἰσθητοῖς οὐ τὰς αὐτὰς ὑσίας ἐποιοῦν.
 1086 b τὰ μὲν ἔν ἐν τοῖς αἰσθητοῖς καθ' ἕκαστα εἶναι ἐνόμιζον καὶ μένιν ἔθεν 34
 αὐτῶν, τὸ δὲ καθόλου παρὰ ταῦτα εἶναι τε καὶ ἑτερόν τι εἶναι. τῷτο 35
 δ', ὥσπερ ἐν τοῖς ἐμπροσθεν ἐλέγομεν, ἐκίνησε μὲν Σωκράτης διὰ τὰς
 ὁρισμὸς, οὐ μὴν ἐχώρισέ γε τῶν καθ' ἕκαστον· καὶ τῷτο ὁρθῶς ἐνόησεν
 ἢ χωρίσας. δηλοῖ δὲ ἐκ τῶν ἔργων· ἄνευ μὲν γὰρ τῷ καθόλου ἐκ ἔστιν 36
 ἐπισημνῶν λαβεῖν, τὸ δὲ χωρίζειν αἴτιον τῶν συμβαινόντων δυσχερῶν περὶ
 τὰς ιδέας ἐστίν. οἱ δ' ὡς ἀναγκαῖον, εἴπερ ἔσονται τινες οὐσίαι παρὰ 37
 τὰς αἰσθητὰς καὶ ῥεύσεις, χωριστάς εἶναι, ἄλλας μὲν ἐκ εἶχον, τάντας
 δὲ τὰς καθόλου λεγομένας ἐξέθεσαν, ὥστε συμβαίνειν σχεδὸν τὰς αὐτὰς
 φύσεις εἶναι τὰς καθόλου καὶ τὰς καθ' ἕκαστον. αὕτη μὲν ἔν αὐτῇ καθ'
 αὐτὴν εἴη τις ἂν δυσχέρεια τῶν εἰρημένων.

C a p. 10.

Ὁ δὲ καὶ τοῖς λέγουσι τὰς ιδέας εἶναι τινὰ ἀπορίαν καὶ τοῖς μὴ 1
 λέγουσιν, καὶ κατ' ἀρχὰς ἐν τοῖς διαφορήμασιν ἐλέχθη πρότερον, λέγω-

§. 30. τῶν ὄντων εἶναι στοιχεῖα] om. Gb.

§. 31. ἐπισκεπτέοι] ἐπισκεπτέον Ald. | θεάσασθαι ἂν] ἂν om. T.

§. 32. γὰρ] om. Gb. | τε ὡς] ita GbJb: vulgo τίως.

§. 33. τοῦ συνάψαι ταῦτα εἰς] τὸ συνάψαι ταῦτο εἰ T.

§. 34. εἶναι τε] τε om. GbJb.

§. 36. μὲν γὰρ τοῦ] μὲν γὰρ τῶν T Ald.

§. 37. παρὰ] ὑπὲρ Gb. | χωρίσας] χωρὶς T. | ἄλλας μὲν] ἀλλ' αἱ μὲν
 Ald. | συμβαίνειν] συμβαίνει T. | εἰρημένων] λεγομένων Gb.

§. 1. καὶ κατ'] καὶ om. T. | λέγωμεν] λέγομεν EGbJb.

- 2 μεν τῶν. εἰ μὲν γάρ τις μὴ θήσει τὰς οὐσίας εἶναι κεχωρισμένας, καὶ
τὸν τρόπον τοῦτον ὡς λέγεται τὰ καθ' ἑκάστα τῶν ὄντων, ἀναιρήσει τὴν
3 θήσει τὰ στοιχεῖα καὶ τὰς ἀρχὰς αὐτῶν; εἰ μὲν γὰρ καθ' ἕκαστον καὶ
μὴ καθόλου, τοσαῦτ' ἔσαι τὰ ὄντα ὅσαπερ τὰ στοιχεῖα, καὶ ἢ ἐπιστητὰ
4 τὰ στοιχεῖα. ἔξωσαν γὰρ αἱ μὲν ἐν τῇ φωνῇ συλλαβαὶ οὐσίαι, τὰ δὲ
στοιχεῖα αὐτῶν στοιχεῖα τῶν οὐσιῶν· ἀνάγκη δὲ τὸ ΒΑ ἐν εἶναι καὶ ἐκά- 288 B.
στην τῶν συλλαβῶν μίαν, εἴπερ μὴ καθόλου καὶ τῷ εἶδει αἱ ἀνταί, ἀλλὰ
5 μία ἐκάστη τῷ ἀριθμῷ καὶ τόδε τι καὶ μὴ ὁμόνυμον. ἔτι δ' αὐτὸ ὁ
ἔστιν ἐν ἑκαστῷ τιθέασιν· εἰ δ' αἱ συλλαβαί, οὕτω καὶ ἐξ ὧν εἰσὶν· οὐκ
ἔσαι ἄρα πλείω ἄλφα ἐνός, ἔδὲ τῶν ἄλλων στοιχείων ἐθὲν κατὰ τὸν αὐτὸν
λόγον ὅνπερ οὐδὲ τῶν ἄλλων συλλαβῶν ἢ αὐτὴ ἄλλη καὶ ἄλλη. ἀλλὰ
μὴν εἰ τῆτο, ἢ ἔσαι παρὰ τὰ στοιχεῖα ἑτερα ὄντα, ἀλλὰ μόνον τὰ σοι-
6 χεῖα. ἔτι δὲ οὐδ' ἐπιστητὰ τὰ στοιχεῖα· οὐ γὰρ καθόλου, ἢ δ' ἐπιστήμη
τῶν καθόλου. δῆλον δ' ἕκ τε τῶν ἀποδείξεων καὶ τῶν ὀρισμῶν· ἢ γὰρ
γίνεται συλλογισμὸς ὅτι τόδε τὸ τρίγωνον δύο ὀρθαῖς, εἰ μὴ πᾶν τρί-
γωνον δύο ὀρθαῖς, ἔδ' ὅτι ὁδὶ ὁ ἀνθρωπος ζῶον, εἰ μὴ πᾶς ἀνθρωπος
7 ζῶον. ἀλλὰ μὲν εἴγε καθόλου αἱ ἀρχαὶ ἢ καὶ ἐκ τέτων οὐσίαι καθόλου, 1087·
ἔσαι μὴ οὐσία πρότερον οὐσίας· τὸ μὲν γὰρ καθόλου ἢ οὐσία, τὸ δὲ σοι-
χεῖον καὶ ἢ ἀρχὴ καθόλου· πρότερον δὲ τὸ στοιχεῖον καὶ ἢ ἀρχὴ ὢν ἀρχὴ
8 καὶ στοιχείον ἐστιν. ταυτὰ τε δὴ πάντα συμβαίνει εὐλόγως, ὅταν ἐκ
στοιχείων τε ποιῶσι τὰς ιδέας καὶ παρὰ τὰς τὸ αὐτὸ εἶδος ἐχέσας οὐσίας
9 καὶ ιδέας ἐν τι ἀξιῶσιν εἶναι κεχωρισμένον. εἰ δὲ μὴθ' ἐν κωλύει ὥσπερ
ἐπὶ τῶν τῆς φωνῆς στοιχείων πολλὰ εἶναι τὰ ἄλφα καὶ τὰ βῆτα καὶ
μὴθ' ἐν εἶναι παρὰ τὰ πολλὰ αὐτὸ ἄλφα καὶ αὐτὸ βῆτα, ἔσονται ἑνεκά

§. 2. μὴ θήσει] μαθήσει T. | τις θῆ] τις τιθῇ ETb. | πῶς θήσει] προθήσει T.

§. 4. ἀνάγκη δὲ] ἀνάγκη δι T. b Ald. Bess. | ἐν] om. b Ald. Bess.

§. 5. εἰ] ἐάν E Ald. | στοιχείων ἐθὲν — ὁδὶ τῶν ἄλλων] om. Gb.

§. 6. δι] om. T Ald. | ὁδ' ἐπιστητὰ] τὸ ἐπιστητὰ Ald. | ἐκ τε] τε om. b Ald. | πᾶν τρίγωνον] τρίγωνον om. b Ald. Bess. | ὀρθαῖς] ὀρθαῖ ET. b Ald. Bess.

§. 7. καὶ ἐκ] καὶ αἱ ἐκ b Ald. Bess. | καθόλου] αἱ καθόλου E Ald., ἢ καθόλου T. | ἔσαι τε] ἔσαι τε Gb. b. | πρότερον δι τῶ] πρότερον γάρ T. | ἔστιν] ἔσαι Gb.

§. 8. τε] om. T.

§. 9. εἰ δὲ] εἰ τε Gb. | καὶ μὴθ' ἐν εἶναι — αὐτὸ βῆτα] om. Gb. b. | ἑνεκά γε] γε ἑνεκά T. | αἱ] καὶ Gb.

γε τότε ἄπειροι αἱ ὁμοίαι συλλαβαί· τὸ δὲ τὴν ἐπιστήμην εἶναι καθόλου 10
 πᾶσαν, ὥστε ἀναγκαῖον εἶναι καὶ τὰς τῶν ὄντων ἀρχὰς καθόλου εἶναι καὶ
 289^{8c} μὴ οὐσίας χωρισμένας, ἔχει μὲν μάλιστα ἀπορίαν τῶν λεχθέντων, ἢ μὴ
 ἀλλ' ἔστι μὲν ὡς ἀληθὲς τὸ λεγόμενον, ἔστι δ' ὡς ἐκ ἀληθείας· ἡ γὰρ 11
 ἐπιστήμη, ὥσπερ καὶ τὸ ἐπίσασθαι, διττόν, ὡς τὸ μὲν δυνάμει τὸ δὲ
 ἐνεργείᾳ· ἡ μὲν ἔν δυνάμει ὡς ὕλη τῷ καθόλου ἔσα καὶ ἀόριστος τῷ κα-
 θόλου καὶ ἀορίστα ἐστίν, ἡ δ' ἐνέργεια ὁρισμένη καὶ ὁρισμένου τὸδε τι
 ἔσα τῷδε τινοί. ἀλλὰ κατὰ συμβεβηκὸς ἡ ὄψις τὸ καθόλου χροῶμα ὀρεῖ, 12
 ὅτι τὸδε τὸ χροῶμα ὁ ὀρεῖ χροῶμά ἐστιν· καὶ ὁ θεωρεῖ ὁ γραμματικός,
 τὸδε τὸ ἄλφα ἄλφα, ἐπεὶ εἰ ἀνάγκη τὰς ἀρχὰς καθόλου εἶναι, ἀνάγκη
 καὶ τὰ ἐκ τέτων καθόλου, ὥσπερ ἐκ τῶν ἀποδείξεων. εἰ δὲ τοῦτο, ἐκ 13
 ἔσαι χωριστὸν ὅθιν ἔδ' ἔσῃα. ἀλλὰ δῆλον ὅτι ἐστὶ μὲν ὡς ἐπιστήμη κα-
 θόλου, ἔστι δ' ὡς οὐ.

LIBER XIV. (N)

Cap. 1.

Περὶ μὲν ἔν τῆς οὐσίας ταύτης εἰρησθῶ τοσαῦτα, πάντες δὲ ποιῶσι 1
 τὰς ἀρχὰς ἐναντίας, ὥσπερ ἐν τοῖς φυσικοῖς, καὶ περὶ τὰς ἀκινήτους
 οὐσίας ὁμοίως. εἰ δὲ τῆς τῶν ἀπάντων ἀρχῆς μὴ ἐνδέχεται πρότερόν τι 2
 εἶναι, ἀδύνατον ἂν εἴη τὴν ἀρχὴν ἑτερόν τι ἔσαν εἶναι ἀρχήν, οἷον εἴ
 τις λέγοι τὸ λευκὸν ἀρχὴν εἶναι ἐκ ἧ ἑτερον ἀλλ' ἧ λευκόν, εἶναι μὲν-
 τοι καθ' ὑποκειμένον, καὶ ἑτερόν τι ὅν λευκόν εἶναι· ἐκαῖνο γὰρ πρότερον
 ἔσται. ἀλλὰ μὴν γίγνεται πάντα ἐξ ἐναντίων ὡς ὑποκειμένον τινός· 3
 1087^b ἀνάγκη ἄρα μάλιστα τοῖς ἐναντίοις τῷθ' ὑπάρχειν. αἰεὶ ἄρα πάντα τὰ-
 290^{8c} ναντία καθ' ὑποκειμένα, καὶ ὅθεν χωριστόν. ἀλλ' ὥσπερ καὶ φαίνεται, 4
 οὐθὲν οὐσία ἐναντίος, καὶ ὁ λόγος μαρτυρεῖ. οὐθὲν ἄρα τῶν ἐναντίων

§. 10. μὴ οὐσίας] μὴ οὐσας B. | ἔχει μὲν] μὲν om. A. Ald.

§. 11. δυνάμει] δύναιμι Gb Ald. | ἐνεργείᾳ] ἐνέργεια TGb Ald. | ὁρι-
 σμένου] ὁρισμένου Gb.

§. 12. τόδε τὸ] τὸ om. Gb. | ἐπεὶ εἰ] ἐπεὶ εἰ καὶ Gb.

§. 13. ἔσαι] ἔσι Gb. | μὲν ὡς] μὲν ὡς ἡ B.

§. 1. τῆς οὐσίας ταύτης] ταύτης τῆς οὐσίας GbB. | δι] γὰρ GbB.

§. 2. ἀπάντων] πάντων T Ald. | πρότερόν τι] τι πρότερον T. |
 λέγοι τὸ] τὸ add. E.

§. 3. μάλιστα τοῖς] μ. ἐν τοῖς T Ald.

- 5 κυρίως ἀρχὴ πάντων ἀλλ' ἐτέρα. οἱ δὲ τὸ ἕτερον τῶν ἐναντίων ὕλην
 ποιῶσιν, οἱ μὲν τῷ ἐνὶ τῷ ἴσῳ τὸ ἄνισον, ὡς τῷ τὴν τῷ πλήθους
 6 ἕσαν φύσιν, οἱ δὲ τῷ ἐνὶ τῷ πλήθους. γεννῶνται γὰρ οἱ ἀριθμοὶ τοῖς
 μὲν ἐκ τῆς τοῦ ἄνισου δυάδος τῷ μέγαν καὶ μικρῷ, τῷ δ' ἐκ τῆς πλή-
 θους, ὑπὸ τῆς τῷ ἐνός δὲ ἑσίας ἀμφοῖν· καὶ γὰρ ὁ τὸ ἄνισον καὶ ἐν
 λέγων τὰ στοιχεῖα, τὸ δ' ἄνισον ἐκ μεγάλου καὶ μικροῦ δυάδα, ὡς ἐν
 ὄντα τὸ ἄνισον καὶ τὸ μέγα καὶ τὸ μικρὸν λέγει, καὶ οὐ διορίζει ὅτι
 7 λόγῳ ἀριθμῷ δ' ἔ. ἀλλὰ μὴν καὶ τὰς ἀρχὰς ἃς στοιχεῖα καλεῖσιν, οὐ
 καλῶς ἀποδιδόασιν, οἱ μὲν τὸ μέγα καὶ τὸ μικρὸν λέγοντες μετὰ τοῦ
 ἐνός τρία ταῦτα στοιχεῖα τῶν ἀριθμῶν, τὰ μὲν δύο ὕλην, τὸ δ' ἐν τὴν
 μορφὴν, οἱ δὲ τὸ πολὺ καὶ ὀλίγον, ὅτι τὸ μέγα καὶ τὸ μικρὸν μεγέθους
 οἰκειότερα τὴν φύσιν, οἱ δὲ τὸ καθόλου μᾶλλον ἐπὶ τῶν τὸ ὑπερέχον
 8 καὶ τὸ ὑπερεχόμενον. διαφέρει δὲ τῶν ὅθεν ὡς εἰπεῖν πρὸς ἔνια τῶν
 συμβαινόντων, ἀλλὰ πρὸς τὰς λογικὰς μόνον δυσχερείας, ἃς φυλάττον-
 9 ται διὰ τὸ καὶ αὐτοὶ λογικὰς φέρειν τὰς ἀποδείξεις. πλὴν τοῦ αὐτοῦ
 γε λόγῳ ἐστὶ τὸ ὑπερέχον καὶ τὸ ὑπερεχόμενον εἶναι ἀρχὰς ἀλλὰ μὴ τὸ
 μέγα καὶ τὸ μικρὸν, καὶ τὸν ἀριθμὸν πρότερον τῆς δυάδος ἐκ τῶν
 στοιχείων· καθόλου γὰρ ἀμφοτέρω μᾶλλον ἐστίν. τῶν δὲ τὸ μὲν λέγουσι
 10 τὸ δ' ἔ λέγουσιν. οἱ δὲ τὸ ἕτερον καὶ τὸ ἄλλο πρὸς τὸ ἐν ἀντιτιθέασιν,
 οἱ δὲ πλήθος καὶ τὸ ἔν. εἰ δ' ἐστίν, ὥσπερ βέλονται, τὰ ὄντα ἐξ
 ἐναντίων, τῷ δὲ ἐνὶ ἡ οὐθὲν ἐναντίον, ἡ εἴπερ ἄρα μέλλει, τὸ πλήθος, 291 Br.
 τὸ δ' ἄνισον τῷ ἴσῳ καὶ τὸ ἕτερον τῷ ταύτῳ καὶ τὸ ἄλλο ταύτῳ,
 μάλιστα μὲν οἱ τὸ ἐν τῷ πλήθει ἀντιτιθέντες ἔχονται τινος δόξης, οὐ
 μὴν ἔδ' ἔτοι ικανῶς· ἔσαι γὰρ τὸ ἐν ὀλίγον· πλήθος μὲν γὰρ ὀλιγότητι,
 11 τὸ δὲ πολὺ τῷ ὀλίγῳ ἀντίκειται. τὸ δ' ἐν ὅτι μέτρον σημαίνει, φανερόν.
 καὶ ἐν παντὶ ἐστὶ τι ἕτερον ὑποκείμενον, οἷον ἐν ἀρμονίᾳ διέσεις, ἐν δὲ
 μεγέθει δάκτυλος ἡ πῦξ ἢ τι τοιοῦτον, ἐν δὲ ῥυθμοῖς βάσις ἢ συλλαβή·

§. 5. οἱ μὲν] ὁ μὲν Gb. | τῷ τῷ] τῷ τῷ T. | οἱ δὲ] ὁ δὲ E.

§. 6. ἄνισον ἐκ] ἄνισον καὶ ἐκ T.

§. 7. ἃς] ἃ T Ald. | μετὰ τοῦ ἐνός] τοῦ ἐνός μετὰ Ab. | καὶ τὸ
 μικρὸν] τὸ om. Gb. | οἰκειότερα] οἰκειότερον T. | φύσιν] φύσιν ἐστὶν GbJb.

§. 8. δὲ] om. T Ald. | τῶν τῶν ὅθεν ὡς εἰπεῖν] ὅθεν τῶν, omissis
 ὡς εἰπεῖν, GbJb.

§. 9. καὶ τὸ] τὸ om. EAb.

§. 10. πλήθος] τὸ πλ. T Ald. | ἡ εἴπερ] ἡ om. T. | μέλλει] ἀμέλει
 AbGbJb. | ἕτερον τῷ] ἕτερον καὶ τῷ Gb. | ἄλλο] ἄλλω Ab. | ταύτῳ] αὐτῷ
 ETGbJb, τὸ αὐτῷ Ab.

§. 11. ἐστὶ τι] τι ἐστὶ Gb, ἐστὶ τὸ T. | ἐν μὲν τοῖς] μὲν om. T.

ὁμοίως δὲ καὶ ἐν βάρει σταθμός τις ὀρισμένος ἐστίν· καὶ κατὰ πάντων
 1088 δὲ τὸν αὐτὸν τρόπον, ἐν μὲν τοῖς ποιοῖς ποῖόν τι, ἐν δὲ τοῖς ποσοῖς
 ποσόν τι. καὶ ἀδιαίρετον τὸ μέτρον, τὸ μὲν κατὰ τὸ εἶδος τὸ δὲ πρὸς 12
 τὴν αἴσθησιν, ὡς ἐκ ὄντος τινὸς τῷ ἐνὸς καθ' αὐτὸ ἕσας. καὶ τῷτο
 κατὰ λόγον· σημαίνει γὰρ τὸ ἐν ὅτι μέτρον πλήθος τινός, καὶ ὁ ἀρι-
 θμός ὅτι πλήθος μεμετρημένον καὶ πλήθος μέτρων. διὸ καὶ εὐλόγως 13
 ἐκ ἔστι τὸ ἐν ἀριθμός· οὐδὲ γὰρ τὸ μέτρον μέτρα, ἀλλ' ἀρχὴ καὶ τὸ
 μέτρον καὶ τὸ ἐν. δεῖ δὲ αἰεὶ τὸ αὐτὸ τι ὑπάρχειν πᾶσι τὸ μέτρον, 14
 οἷον εἰ ἵππος τὸ μέτρον, ἵππους, καὶ εἰ ἄνθρωπος, ἀνθρώπους. εἰ δ' 15
 ἄνθρωπος καὶ ἵππος καὶ θεός, ζῶον ἴσως, καὶ ὁ ἀριθμός αὐτῶν ἔσαι
 ζῶα. εἰ δ' ἄνθρωπος καὶ λευκὸν καὶ βαδίζον, ἥμιστα μὲν ἀριθμὸς τοῦ-
 των διὰ τὸ ταύτῃ πάνθ' ὑπάρχειν καὶ ἐνὶ κατὰ τὸν ἀριθμόν, ὅμως δὲ
 γενῶν ἔσται ὁ ἀριθμός ὁ τούτων, ἥ τις ἄλλης τοιαύτης προσηγορίας.
 οἱ δὲ τὸ ἄριστον ὡς ἐν τι, τὴν δυνάδα δὲ ἀόριστον ποιῶντες μεγάλα καὶ 16
 292 Bc. μικρὰ, πόρρω λίαν τῶν δοκούντων καὶ δυνατῶν λέγουσιν· πάθῃ τε γὰρ
 ταῦτα καὶ συμβεβηκότα μᾶλλον ἢ ὑποκείμενα τοῖς ἀριθμοῖς καὶ τοῖς
 μεγέθεσιν ἐστὶ, τὸ πολὺ καὶ ὀλίγον ἀριθμῷ, καὶ μέγα καὶ μικρὸν μεγέ-
 θους, ὥσπερ ἄρτιον καὶ περιτόν, καὶ λεῖον καὶ τραχύ, καὶ εὐθὺ καὶ
 καμπύλον. ἔτι δὲ πρὸς ταύτῃ τῇ ἀμαρτίᾳ καὶ πρὸς τι ἀνάγκη εἶναι 17
 τὸ μέγα καὶ τὸ μικρὸν καὶ ὅσα τοιαῦτα· τὸ δὲ πρὸς τι πάντων ἥμισα
 φύσις τις ἢ οὐσία τῶν κατηγοριῶν ἐστὶ, καὶ ὑστέρα τῷ ποιεῖ καὶ ποσῷ·
 καὶ πάθος τι τῷ ποσῷ τὸ πρὸς τι, ὥσπερ ἐλέχθη, ἀλλ' ἐχ' ὑλῆ, εἴ τι
 ἕτερον. καὶ τῷ ὅλως κοινῷ πρὸς τι, καὶ τοῖς μέρεσιν αὐτῷ καὶ εἶδουσιν. 18
 ὅθεν γὰρ ἐστὶν ἢτε μέγα ἢτε μικρόν, ἢτε πολὺ ἢτε ὀλίγον, οὐθ' ὅλως
 πρὸς τι, ὁ οὐχ ἕτερόν τι ὢν πολὺ ἢ ὀλίγον ἢ μέγα ἢ μικρόν ἢ πρὸς τι

§. 12. καὶ] om. T Ald. | ἀδιαίρετον] ἀδ. γὰρ GbJb. | τὸ μέτρον] τὸ γὰρ μ. Ald. | τῷ ἐνὸς] om. Ald. | αὐτὸ] αὐτὸ T. | ὁ ἀριθμός] ὁ om. Ab.

§. 13. μέτρα] μετρεῖ T.

§. 15. θεός] θεός καὶ Ald. | λευκόν] λευκός T Ald. | τὸν ἀριθμόν] τὸν om. T. | ἄλλης] ἄλλως Gb.

§. 16. οἱ δὲ τὸ] οἱ δὲ τὸν Ald. | ἐν τι] τι om. E. | ποιῶντες] ποιῶν-τες in Alex. in paraphr. 824, a, 42. Bess. | τὸ πολὺ] τὸ γὰρ πολὺ Ald.

§. 17. εἶναι τὸ μέγα] τὸ μέγα εἶναι T. | πάντων] πασῶν Alex. in paraphr. 824, a, 45. Etiam Bessarionem, quum verbat rminime praedicamentorum omnium, non probabile est legisse πάντων — κατηγοριῶν, sed aut πασῶν κατηγο. aut πάντων κατηγορημάτων vel κατηγορημένων. | τις ἢ οὐσία] om. GbJb. | καὶ ποσῷ] καὶ τοῦ ποσῷ Ab Ald. | ὥσπερ ἐλέχθη] ὡς προελέχθη Ald. | εἴ τι] ἢ τι GbJb Ald. Bess.

§. 18. τῷ] τὸ T. | ὅλως] ὅλῳ Gb. | ἢ πρὸς] ἢ πρὸς E, πρὸς GbJb.

- 19 ἐπί. σημειῶν δ' ὅτι ἤκιστα ὑσία τις καὶ ὅν τι τὸ πρὸς τι τὸ μόνον μὴ εἶναι
γέनेσιν αὐτῷ μηδὲ φθορὰν μηδὲ κίνησιν, ὥσπερ κατὰ τὸ ποσὸν αὐξήσεις
καὶ φθίσεις, κατὰ τὸ ποιὸν ἀλλοιώσεις, κατὰ τόπον φορά, κατὰ τὴν
20 ὑσίαν ἢ ἀπλῇ γέनेσις καὶ φθορά. ἀλλ' ἢ κατὰ τὸ πρὸς τι· ἄνευ γὰρ
τῆ κινήθῃναι ὅτε μὲν μεῖζον ὅτε δὲ ἔλαττον ἢ ἴσον ἔσται θατέρω κινή- 1088 b
21 θέντος κατὰ τὸ ποσόν. ἀνάγκη τε ἐκάξου ὕλην εἶναι τὸ δυνάμει τοιῷ-
τον, ὥστε καὶ ὑσίας· τὸ δὲ πρὸς τι οὔτε δυνάμει οὐσία ἔτε ἐνεργεία.
ἄτοπον ἔν, μᾶλλον δὲ ἀδύνατον, τὸ ὑσίας μὴ ὑσίαν ποιεῖν φοιχεῖον καὶ
22 πρότερον· ὕστερον γὰρ πᾶσαι αἱ κατηγορίαι. ἔτι δὲ τὰ στοιχεῖα οὐ
κατηγορεῖται καθ' ὅν στοιχεῖα, τὸ δὲ πολὺ καὶ ὀλίγον καὶ χωρὶς καὶ
ἅμα κατηγορεῖται ἀριθμῷ, καὶ τὸ μακρὸν καὶ τὸ βραχὺ γραμμῆς, καὶ 293 Bc.
23 ἐπίπεδόν ἐστι καὶ πλατὺ καὶ στενόν. εἰ δὲ δι' καὶ ἔστι τι πληθος οὐ
τὸ μὲν αἰεὶ ὀλίγον, οἷον ἢ δυάς (εἰ γὰρ πολὺ, τὸ ἐν αὐτῷ ὀλίγον εἶη),
κᾶν πολὺ ἀπλῶς εἶη, οἷον ἢ δεκάς πολὺ, καὶ εἰ ταύτης μὴ ἔστι πλείον,
24 ἢ τὰ μύρια. πῶς ἔν ἐσται ἔως ἔξ ὀλίγῃ καὶ πολλῇ ὁ ἀριθμός; ἢ
γὰρ ἅμφω ἔδει κατηγορεῖσθαι ἢ μηδέτερον· νῦν δὲ τὸ ἕτερον μόνον
κατηγορεῖται.

C a p. 2.

- 1 Ἀπλῶς δὲ δεῖ σκοπεῖν, ἄρα δυνατόν τὰ ἀδιά ἐκ στοιχείων συγ-
2 κείσθαι; ὕλην γὰρ ἔξει· σύνθετον γὰρ πᾶν τὸ ἐκ στοιχείων. εἰ τοίνυν
ἀνάγκη, ἔξ ἢ ἐστίν, εἰ καὶ αἰεὶ ἔστι κᾶν εἰ ἐγένετο, ἐκ τούτου γίνεσθαι,

§. 19. μόνον] μόνον EJb. | ἀπλῇ] ἀπλῶς Gb Ald.

§. 20. ἔλαττον] ἔλασσον ETAb Ald. | ἔσαι] εἰς GbJb.

§. 21. ἄτοπον οἶν] ἄτοπον δὲ GbJb. | γὰρ] δὲ T.

§. 22. καθ' ὅν] καθ' ὅν τὰ GbJb. | κατηγορεῖται] κατηγορεῖται Gb. |
ἀριθμοῦ] ἀριθμῶν Ab, τοῦ ἀριθμοῦ Gb Ald. | καὶ πλατὺ] καὶ om. GbJb.

§. 23. οἶ] οἶ E, ὡν GbJb Ald. | τὸ μὲν αἰεὶ] αἰεὶ τὸ Bess., quum veritat:
»cujus semper ipsum paucum sit.« Sequentia ita interpretatur: vet si multum
simpliciter, nimirum erit veluti denarius multum, et si hoc pacto non est, plus
quam dena millia, unde eum credas legisse κᾶν πολὺ ἀπλῶς, εἶη οἷον ἢ δεκάς
πολὺ, καὶ εἰ ταύτης μὴ εἶ, πλείον ἢ τὰ μύρια. | καὶ εἰ] κᾶν εἰ S. | ἢ τὰ μύ-
ρια] om. GbJb.

§. 24. οὔτως] οὔτος E, om. T. | νῦν δὲ τὸ] τὸ om. Ald. | μόνον] οὐ
μόνον Jb.

§. 1. δεῖ] om. Gb. | ἄρα] ἄρα εἰς Ald.

§. 2. εἰ τοίνυν] εἰ τοίνυν Ab, ἔτι τοίνυν T. | κᾶν] καὶ Ald. | ἐκ τούτου]
ἐκ τούτων Gb. | γίνεσθαι] γίνεσθαι καὶ T. | ἐκ τῆ] εἰς τὸ Ab. | οὐ γὰρ]
οὐδὲ γὰρ GbJb. | ἐγένετο] ἐγένετο Ab. | ἄλλο ἔλην] ἄλλον ἔλην Ab. | ἔτη]
εἰς Gb. | καὶ τὸ] τὸ om. TAb. | οἶ] οὐ Gb.

γίνεται δὲ πᾶν ἐκ τῆ δυνάμει ὅντος τῦτο ὃ γίνεται (ὃ γὰρ ἂν ἐγίγνετο
ἐκ τῆ ἀδυνατοῦς ἔδει ἦν), τὸ δὲ δυνατόν ἐνδέχεται καὶ ἐνεργεῖν καὶ μὴ,
εἰ καὶ ὅτι μάλιστα αἰεὶ ἐστὶν ὁ ἀριθμὸς ἢ ὅτιων ἄλλο ὕλην ἔχον, ἐνδέχουσιν
ἂν μὴ εἶναι, ὥσπερ καὶ τὸ μίαν ἡμέραν ἔχον καὶ τὸ ὅποσαῦν ἔτη· εἰ
δ' ὤτω, καὶ τὸ τοσούτον χρόνον ἢ μὴ ἐστὶ πέρασ. οὐκ ἂν τοῖνυν εἴη 3
αἰδία, εἴπερ μὴ αἰδιον τὸ ἐνδεχόμενον μὴ εἶναι, καθάπερ ἐν ἄλλοις
λόγοις συνέβη πραγματευθῆναι. εἰ δ' ἐστὶ τὸ λεγόμενον νῦν ἀληθές 4
καθόλου, ὅτι ἡδεμία ἐστὶν αἰδιος ὑσία ἐπὶν μὴ ἢ ἐνεργεῖν, τὰ δὲ σκιεῖα
ὕλη τῆς ὑσίας, ἡδεμίας ἂν εἴη αἰδίου ὑσίας σκιεῖα ἐξ ὧν ἐστὶν ἐνυπαρ-
χόντων. εἰδὶ δέ τινες οἱ θνάδα μὲν ἀόριστον ποιοῦσι τὸ μετὰ τῷ ἐνός 5
στοιχείον, τὸ δ' ἄριστον δυσχεραίνουσιν εὐλόγως διὰ τὰ συμβαίνοντα ἀδύ-
νατα· οἷς τοσαῦτα μόνον ἀφῆρηται τῶν δυσχερῶν, ὅσα διὰ τὸ ποιεῖν 6
294 B. τὸ ἄριστον καὶ τὸ πρὸς τι στοιχείον ἀναγκαῖα συμβαίνει τοῖς λέγουσιν·
ὅσα δὲ χωρὶς ταύτης τῆς δόξης, ταῦτα κἀκείνοις ὑπάρχειν ἀναγκαῖον,
ἐάν τε τὸν εἰδητικὸν ἀριθμὸν ἐξ αὐτῶν ποιῶσιν, ἐάν τε τὸν μαθηματικόν.
1089 A. πολλὰ μὲν ἔν τὰ αἰτία τῆς ἐπὶ ταύτας τὰς αἰτίας ἐκτροπῆς, μάλιστα 7
δὲ τὸ ἀπορῆσαι ἀρχαϊκῶς. ἔδοξε γὰρ αὐτοῖς πάντ' ἔσεσθαι ἐν τὰ ὄντα, 8
αὐτὸ τὸ ὄν, εἰ μὴ τις λύσει καὶ ὁμοίως βαδιεῖται τῷ Παρμενίδῃ λόγῳ
„οὐ γὰρ μήποτε τοῦτο θαῆς εἶναι μὴ ἰόντα,“ ἀλλ' ἀνάγκη εἶναι τὸ μὴ
ὄν δεῖξαι ὅτι ἐστὶν· οὕτω γὰρ ἐκ τῷ ὄντος καὶ ἄλλῃ τινὸς τὰ ὄντα
ἔσεσθαι, εἰ πολλὰ ἐστὶν. καίτοι πρῶτον μὲν, εἰ τὸ ὄν, πολλαχῶς· τὸ 9
μὲν γὰρ ὅτι οὐσίαν σημαίνει, τὸ δ' ὅτι ποιόν, τὸ δ' ὅτι ποσόν, καὶ
τὰς ἄλλας δὴ κατηγορίας. ποῖον ἔν τὰ ὄντα πάντα ἐν, εἰ μὴ τὸ μὴ 10
ὄν ἐσαι; πότερον αἰ ἐσάει ἢ τὰ πάθῃ; καὶ τὰ ἄλλα δὴ ὁμοίως ἅπαντα·
καὶ ἐστὶ ἐν τὸ τόδε καὶ τὸ τοιόνδε καὶ τὸ τοσόνδε καὶ τὰλλα ὅσα ἐν

§. 3. λόγοις] om. E Alex. in lemm. 825, a, 14. Bess.

§. 4. εἰ δ' εἰ δὴ T. | ἐνεργεῖν] ἐνέργεια EAb.

§. 5. σκιεῖον] σκιεῖον Ald. | ἄριστον] ἀόριστον Gb.

§. 6. οἷς] εἰς T. | καὶ τὸ πρὸς] τό om. Ab. | ἀναγκαῖα] ἀναγκαῖον TAb. | συμβαίνει] συμβαίνει Ald. | ταῦτα] ταῦτα T. | εἰδητικόν] εἰδη-
κόν Ab Ald. | τὸν μαθηματικόν] τῶν μαθηματικῶν Gb.

§. 7. ἐκτροπῆς] ἐκτροπῆς T.

§. 8. βαδιεῖται] om. T. | θαῆς] θαμῇ E, δυνάμει T, οἰδαμῇ AbGbAb
Ald. Bess., μηδαμῇ Alex. 825, a, 27. | ἰόντα] ἰώντα Ab Ald. | ἀνάγκη] ἀνάγ-
κην Gb, vncessario esse Bess. | εἶναι] om. T. | οὕτω] ὅντως E.

§. 9. τὸ δ' ὅτι ποσόν] om. Gb.

§. 10. τὸ μὴ ὄν] μὴ om. Gb. | ἄλλα δὴ] δὴ om. Gb. | ἅπαντα] ἢ
πάντα Ab, ἢ ἅπαντα Gb Ald. Bess. | καὶ τὸ τοσόνδε] om. Gb, τό om. T Ald. |
τὰλλα] ἄλλα Gb. | ἐν] om. E.

- 11 τι σημαίνει. ἀλλ' ἄτοπον, μᾶλλον δὲ ἀδύνατον, τὸ μίαν φύσιν τινὰ
γενομένην αἰτίαν εἶναι τοῦ τοῦ ὄντος τὸ μὲν τότε εἶναι, τὸ δὲ τοιόνδε,
12 τὸ δὲ τοσόνδε, τὸ δὲ πῦ. ἔπειτα ἐκ ποίῃ μὴ ὄντος καὶ ὄντος τὰ ὄντα;
πολλαχῶς γὰρ καὶ τὸ μὴ ὄν, ἐπειδὴ καὶ τὸ ὄν· καὶ τὸ μὲν μὴ ἀνθρώπων
σημαίνει τὸ μὴ εἶναι τοδί, τὸ δὲ μὴ εὐθὺς τὸ μὴ εἶναι τοιοῦδί, τὸ δὲ μὴ τρίαρχον
τὸ μὴ εἶναι τοσοῦδί. ἐκ ποίῃ οὖν ὄντος καὶ μὴ ὄντος πολλὰ τὰ ὄντα;
13 βούλεται μὲν δὴ τὸ ψεῦδος καὶ ταύτην τὴν φύσιν λέγειν τὸ ἐκ ὄν, ἐξ
οὗ καὶ τῷ ὄντος πολλὰ τὰ ὄντα. διὸ καὶ ἐλέγετο ὅτι δεῖ ψεῦδος τι
ὑποθέσθαι, ὥσπερ καὶ οἱ γεωμέτραι τὸ ποδιαίαν εἶναι τὴν μὴ ποδιαίαν. 295 B.
14 ἀδύνατον δὲ ταῦθ' ὕτως ἔχειν. ὅτε γὰρ οἱ γεωμέτραι ψεῦδος οὐδὲν
ὑποτίθενται (ὃ γὰρ ἐν τῷ συλλογισμῷ ἢ πρότασις), οὐτ' ἐκ τοῦ ὕτω
15 μὴ ὄντος τὰ ὄντα γίνεται ἡδὲ φθίρεται· ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ μὲν κατὰ
τὰς πτώσεις μὴ ὄν ἰσαχῶς ταῖς κατηγορίαις λέγεται, παρὰ τῷτο δὲ τὸ
ὡς ψεῦδος λέγεται τὸ μὴ ὄν καὶ τὸ κατὰ δύναμιν, ἐκ τοῦτου ἢ γένεσις
ἐστίν, ἐκ τῷ μὴ ἀνθρώπῳ δυνάμει δὲ ἀνθρώπῳ ἀνθρώπος, καὶ ἐκ τοῦ
μὴ λευκῇ δυνάμει δὲ λευκῇ λευκός, ὁμοίως ἔάν τε ἔν τε γίνεσθαι ἔάν τε
16 πολλά. φαίνεται δὲ ἡ ζήτησις πῶς πολλὰ τὸ ὄν τὸ κατὰ τὰς ἑσίας
17 λεγόμενον· ἀριθμοὶ γὰρ καὶ μήκη καὶ σώματα τὰ γεννώμενά ἐσιν. ἄτοπον
δὲ τὸ ὅπως μὲν πολλὰ τὸ ὄν, τὸ τί ἐστὶ ζητῆσαι, πῶς δὲ ἡ ποιά ἢ
ποσά, μή. οὐ γὰρ δὴ ἡ δυνάς ἢ ἀόριστος αἰτία οὐδὲ τὸ μῆκος καὶ τὸ
μικρόν τῷ δύο λευκὰ ἢ πολλὰ εἶναι χρώματα ἢ χυμοὶ ἢ σχήματα· ἀρι- 1089 b
18 θμοὶ γὰρ αὖ καὶ ταῦτα ἦσαν καὶ μονάδες. ἀλλὰ μὴν εἴ γε ταυτ' ἐπὶ λ-
θον, εἶδον αὖ τὸ αἴτιον καὶ τὸ ἐν ἐκείνοις· τὸ γὰρ αὐτὸ καὶ τὸ ἀνά-
19 λογον αἴτιον. αὕτη γὰρ ἡ παρέκβασις αἰτία καὶ τοῦ τὸ ἀντικείμενον
ζητῶντας τῷ ὄντι καὶ τῷ ἐνί, ἐξ ἧ καὶ τέτων τὰ ὄντα, τὸ πρὸς τι

§. 11. τοῦ τοῦ] τοῦ T, καὶ τοῦτον καὶ ὄντος εἶναι τοῦ A, καὶ τοῦτον καὶ ὄντος εἶναι αὐτοῦ; Ald., impossibile, unam aliquam naturam factam causam et hujus entis et ejusdem entis sit quoddam hoc, quoddam tales Bess. | τὸ ὅδε εἶναι] εἶναι τότε Gb. | τοιόνδε] om. A.

§. 12. ἐκ ποίῃ] ἐκ τοῦ ποίου Gb.

§. 13. λέγειν] λέγει Alex. 825, b, 13. | δεῖ] δὴ Gb, om. E. | ὥσπερ καὶ] καὶ om. Gb. | τὸ ποδιαίαν] τὴν π. T. | συλλογισμῷ] λογισμῷ Gb.

§. 15. τὸ ὡς ψεῦδος] τότε ὡς ψ. Ald. | τὸ μὴ ὄν] τὸ om. T. | ἔν τε] τε om. EGb Ald.

§. 16. τὰ γεννώμενά] τὰ om. T.

§. 17. δὴ τὸ] δὲ τὸ B, δὲ καὶ Gb. | ἴσως ζητῆσαι] ἐπιζητῆσαι Gb. | αἰτία] οὐσία Gb. | ἦσαν καὶ] καὶ om. Gb.

§. 18. ἐπὶ λθον] ἐπὶ λθον E.

§. 19. τοῦ τὸ] τὸ τὸ E, τοῦτο Gb. | ζητῶντας] ζητοῦντα E.

καὶ τὸ ἄριστον ὑποθεῖναι, ὃ ἔτ' ἐναντίον ἔτ' ἀπόφασις ἐκείνων, μία τε
 φάσις τῶν ὄντων ὥσπερ καὶ τὸ τί καὶ τὸ ποιόν. καὶ ζητεῖν εἶδει καὶ 20
 τῶτο, πῶς πολλὰ τὰ πρὸς τι ἄλλ' ἐχ' ἔν. νῦν δὲ πῶς μὲν πολλὰ
 μονάδες παρὰ τὸ πρῶτον ἐν ζητεῖται, πῶς δὲ πολλὰ ἄριστα παρὰ τὸ
 ἄριστον ἔκεί. καίτοι χρῶνται καὶ λέγουσι μέγα μικρόν, πολὺ ὀλίγον, ἐξ 21
 ὧν οἱ ἀριθμοί, μακρὸν βραχύ, ἐξ ὧν τὸ μῆκος, πλατὺ στενόν, ἐξ ὧν
 294 Br. τὸ ἐπίπικτον, βαθὺ ταπεινόν, ἐξ ὧν οἱ ὄγκοι· καὶ ἔτι δὴ πλείω εἶδη
 λέγουσι τῷ πρὸς τι. τούτοις δὴ τί αἴτιον τῷ πολλὰ εἶναι; ἀνάγκη μὲν ἔν, 22
 ὥσπερ λέγομεν, ὑποθεῖναι τὸ δυνάμει ὅν ἐκάστω. τῶτο δὲ προσαπαφύ-
 νατο ὃ ταῦτα λέγων, τί τὸ δυνάμει τόδε καὶ ἐσείη, μὴ ὅν δὲ καθ' αὐτό,
 ὅτι τὸ πρὸς τι, ὥσπερ εἰ εἴπε τὸ ποιόν, ὃ ἔτε δυνάμει ἐς τὸ ἐν ἢ τὸ
 ὅν, ὅτε ἀπόφασις τῷ ἐνὸς ἐδὲ τῷ ὄντος, ἀλλ' ἔν τι τῶν ὄντων. παλὺ 23
 τε μᾶλλον, ὥσπερ ἐλέχθη, εἰ ἐζητεῖτο πῶς πολλὰ τὰ ὄντα, μὴ τὰ ἐν
 τῇ αὐτῇ κατηγορίᾳ ζητεῖν, πῶς πολλὰ ἐσείη ἢ πολλὰ ποιᾷ, ἀλλὰ πῶς
 πολλὰ τὰ ὄντα· τὰ μὲν γὰρ ἐσείη, τὰ δὲ ἀάθη, τὰ δὲ πρὸς τι. ἐπὶ 24
 μὲν ἔν τῶν ἄλλων κατηγοριῶν ἔχει τινὰ καὶ ἄλλην ἐπίστασιν πῶς πολλὰ·
 διὰ γὰρ τὸ μὴ χωριστὰ εἶναι τῷ τὸ ὑποκειμένον πολλὰ γίνεσθαι καὶ
 εἶναι ποιᾷ τε πολλὰ εἶναι καὶ ποσά. καίτοι δεῖ γέ τινα εἶναι ὕλην
 ἐκάστω γένει· πλὴν χωριστὴν ἀδύνατον τῶν ἐσείων. ἀλλ' ἐπὶ τῶν τόδε 25
 τι ἔχει τινὰ λόγον, πῶς πολλὰ τὸ τόδε τι, εἰ μὴ τι εἶναι καὶ τόδε τι
 καὶ φάσις τις τοιαύτη. αὐτὴ δὲ ἐστὶν ἐκείθεν μᾶλλον ἢ ἀπορία, πῶς
 πολλὰ ἐνεργεία ἐσείη ἀλλ' ἢ μία. ἀλλὰ μὴν καὶ εἰ μὴ ταῦτόν ἐστι τὸ 26
 τόδε καὶ τὸ ποσόν, ἢ λέγεται πῶς καὶ διὰ τί πολλὰ τὰ ὄντα, ἀλλὰ
 πῶς ποσὰ πολλὰ. ὁ γὰρ ἀριθμὸς πᾶς ποσόν τι σημαίνει· καὶ ἡ μονάς,
 εἰ μὴ μέτρον, ὅτι τὸ κατὰ τὸ ποσὸν ἀδιαίρετον. εἰ μὲν ἔν ἑταρον τὸ 27

§. 20. τὰ πρὸς] τὸ πρὸς *Ab.*

§. 21. καὶ ἔτι δὴ πλείω εἶδη] ἔτι δὲ εἶδη πλείω *T.* καὶ ἔτι εἰ εἶδη
 πλείω *Ald.*

§. 22. δυνάμει ὅν] δυνάμενον *Ab.* | δυνάμει] δυνάμει ὅν (*leg. ὅν*) *Ald.*
Bessar. totum locum sic vertit: »hoc quoque demonstravit, quod aliquid po-
 tentia sit ens, hocque substantia.» ὥσπερ εἰ] εἰ *om. Gb.* | οὐδὲ] οὐτα *codices.*

§. 25. ἐλέχθη] εἰ ἐλέχθη καὶ *Gb.* | ἐζητεῖτο] ἐζητεῖτο *Gb.* ἐξέται *T. Ab.*
Ald. Bess. | ἐν τῇ αὐτῇ] τῇ *om. Gb.*

§. 24. τῷ τό] τὸ τι *T.* | γίνεσθαι καὶ εἶναι] γ. καὶ ἔν *Alex.* in
lemm. 826, a, 30. 48., errore, ut videtur, librorum, quum in paraphrasi vul-
 gatum textum sequatur a, 23. 39.

§. 25. οὐσίαι ἀλλ'] οὐσαι ἀλλ' *E.* | οὐ] *om. Gb.*

§. 26. καὶ εἰ] εἰ καὶ *Gb. Ab.* | πῶς ποσὰ] πῶς καὶ διὰ τί ποσὰ *Ald.* | ὁ
 γὰρ ἀριθμὸς — πῶς πολλὰ §. 27.] *om. T.* | κατὰ τὸ] τὸ *om. Ab.*

§. 27. οὐ λέγεται] ὅτι οὐ *λ. Ald.* | ταῦτά] ταῦτα *Ald.*

- ποσὸν καὶ τὸ τί ἐστίν, ἃ λέγεται τὸ τί ἐστίν ἐκ τίνος ὑδὲ πῶς πολλά· 1090 α
- 28 εἰ δὲ ταυτό, πολλὰς ὑπομένει ὁ λέγων ἐναντιώσεις. ἐπισήσειε δ' ἂν τις τὴν σκέψιν καὶ περὶ τῶν ἀριθμῶν πόθεν δεῖ λαβεῖν τὴν πίσιν ὡς εἰσίν.
- 29 τῷ μὲν γὰρ ἰδέας τιθεμένων παρέχονται τιν' αἰτίαν τοῖς ἔσιν, εἴπερ ἕκαστος 297 Br. τῶν ἀριθμῶν ἰδέα τις, ἣ δ' ἰδέα τοῖς ἄλλοις αἰτία τοῦ εἶναι ὃν δὴ ποτε
- 30 τρόπον· ἔσω γὰρ ὑποκείμενον αὐτοῖς τῷτο. τῷ δὲ τῷτον μὲν τὸν τρόπον ἐκ οἰομένων διὰ τὸ τὰς ἐνύσας δυσχερείας ὁρᾶν περὶ τὰς ἰδέας, ὥς διὰ γε ταῦτα μὴ ποιεῖν ἀριθμὸς, ποιεῖντι δὲ ἀριθμὸν τὸν μαθηματικόν, πόθεν τε χρὴ πιστεῦσαι ὡς ἔστι τοιῦτος ἀριθμὸς, καὶ τί τοῖς ἄλλοις χρήσιμος;
- 31 ὅθεν δὲ γὰρ ἔτε φησὶν ὁ λέγων αὐτὸν εἶναι, ἀλλ' ὡς αὐτὴν τινα λέγει καθ' αὐτὴν φύσιν ἔσσαν, ἔτε φαίνεται ὢν αἴτιος· τὰ γὰρ θεωρήματα τῶν ἀριθμητικῶν πάντα καὶ κατὰ τῶν αἰσθητῶν ὑπάρξει, καθάπερ ἐλέχθη.

Cap. 3.

- 1 Οἱ μὲν ἔν τιθέμενοι τὰς ἰδέας εἶναι καὶ ἀριθμὸς αὐτὰς εἶναι, κατὰ τὴν ἐκθεσιν ἐκάστω παρὰ τὰ πολλὰ λαμβάνειν, τὸ ἔν τι ἕκαστον πειρῶνται γε λέγειν πῶς καὶ διὰ τί ἐστίν. οὐ μὲν ἄλλ' ἐπεὶ ἔτε ἀναγκαῖα ἔτε δυνατὰ ταῦτα, οὐδὲ τὸν ἀριθμὸν διὰ γε ταῦτα εἶναι λεκτέον.
- 2 οἱ δὲ Πυθαγόρειοι διὰ τὸ ὁρᾶν πολλὰ τῶν ἀριθμῶν πάθη ὑπάρχοντα τοῖς αἰσθητοῖς σώμασιν, εἶναι μὲν ἀριθμὸς ἐποίησαν τὰ ὄντα, ἃ χωριστὸς δέ, ἀλλ' ἐξ ἀριθμῶν τὰ ὄντα. διὰ τί δέ; ὅτι τὰ πάθη τὰ τῶν ἀριθμῶν
- 3 ἐν ἀρμονίᾳ ὑπάρχει καὶ ἐν τῷ ἔρηνῳ καὶ ἐν πολλοῖς ἄλλοις. τοῖς δὲ τὸν μαθηματικὸν μόνον λέγουσιν εἶναι ἀριθμὸν οὐδὲν τοιούτων ἐνδέχεται λέγειν κατὰ τὰς ὑποθέσεις, ἀλλ' ὅτι οὐκ ἔσονται αὐτῶν αἱ ἐπιστήμαι
- 4 ἐλέγετο. ἡμεῖς δὲ φάμεν εἶναι, καθάπερ εἵπομεν πρότερον. καὶ δῆλον ὅτι οὐ κεχώρισται τὰ μαθηματικά· οὐ γὰρ ἂν κεχωρισμένων τὰ πάθη
- 5 ὑπῆρχεν ἐν τοῖς σώμασιν. οἱ μὲν οὖν Πυθαγόρειοι κατὰ μὲν τὸ τοιούτῳ- 298 Br.

§. 29. γὰρ] om. Gb. | τιν'] τινος Ald. | ἣ δ'] εἰ δ' Gb. | ὑποκείμενον αὐτοῖς] αὐτοῖς ὑποκ. GbJb Ald.

§. 30. περὶ] παρὰ Ald.

§. 31. φησὶν] φύσιν Isingr. margo. | ἀλλ' ὡς] ὡς om. E Ald. | ἀριθμῶν] μαθηματικῶν ἀριθμῶν Jb.

§. 1. κατὰ] τιθέμενοι κατὰ Ald. | παρὰ] περὶ Ald. | γε] om. TGb Ald. | πῶς καὶ] καὶ om. E.

§. 2. ἐξ ἀριθμῶν τὰ] ἐξ ἀρ. δὲ τὰ T. | πάθη τὰ] παθητικά Gb. | ἐν ἀρμονίᾳ] ἐναρμόνια Ab.

§. 3. ἐλέγετο] ἐλέγοντο T.

§. 4. εἵπομεν] εἵπομεν καὶ Ald.

§. 5. κατὰ μὲν τὸ] τὸ om. Gb. | βάρος μὴ δέ] βάρος οὐδὲ EGbJb.

τον ὑπενὶ ἔνοχοί εἰσιν· κατὰ μέντοι τὸ ποιεῖν ἐξ ἀριθμῶν τὰ φυσικὰ
 σώματα, ἐκ μὴ ἐχόντων βάρος μηδὲ καφότητα ἔχοντα καφότητα καὶ βάρος,
 εἰκάσι περὶ ἄλλω ἕραν ἴσχειν καὶ σωμάτων ἀλλ' ἢ τῶν αἰσθητῶν. οἱ 6
 δὲ χωρίζον ποιῶντες, ὅτι ἐπὶ τῶν αἰσθητῶν ἔκ εἶσαι τὰ ἀξιώματα, ἀληθῆ
 δὲ τὰ λεγόμενα καὶ σαίνει τὴν ψυχὴν, εἶναι τε ὑπολαμβάνουσι καὶ χωρίζα
 1090^b εἶναι· ὁμοίως δὲ καὶ τὰ μεγέθη τὰ μαθηματικά. δῆλον ἔν ὅτι καὶ ὁ 7
 ἐναντιόμενος λόγος τὰναντία ἔρει· καὶ ὁ ἄρτι ἠπορήθη λυτέον τοῖς ὕτω
 λέγεσθαι, διὰ τί ὑδατῶς ἐν τοῖς αἰσθητοῖς ὑπαρχόντων τὰ πύθη ὑπάρχει
 αὐτῶν ἐν τοῖς αἰσθητοῖς. εἰσὶ δέ τινες οἱ ἐκ τῶ πέρατα εἶναι καὶ ἔσχατα 8
 τὴν σιγμὴν μὲν γραμμῆς, ταύτην δ' ἐπιπέδου, τῷτο δὲ τῷ σφαιρῷ, οἴονται
 εἶναι ἀνάγκην τοιαύτας φύσεις εἶναι. δεῖ δὲ καὶ τῷτον ὁρᾶν τὸν λόγον, 9
 μὴ λίαν ἢ μαλακός. ὅτε γὰρ ὅσαι εἰσὶ τὰ ἔσχατα ἀλλὰ μῦλλον πάντα
 ταῦτα πέρατα, ἐπεὶ καὶ τῆς βαδίσσεως καὶ ὅλως κινήσεώς· ἐς τι πέρους.
 τῷτ' ἔν εἶσαι τόδε τι καὶ ὅσαι τις. ἀλλ' ἄτοπον. ἢ μὴν ἀλλὰ εἰ καὶ 10
 εἰσὶ, τῶνδε τῶν αἰσθητῶν ἔσονται πάντα· ἐπὶ τούτων γὰρ ὁ λόγος
 εἴρηκεν. διὰ τί ἔν χωρίζα ἔσται; ἔτι δὲ ἐπιζητήσεμεν ἂν τις μὴ λίαν 11
 εὐχερὲς ὢν περὶ μὲν τῷ ἀριθμῷ παντὸς καὶ τῶν μαθηματικῶν τὸ μῆθὲν
 συμβάλλεσθαι ἀλλήλοις τὰ πρότερα τοῖς ὕστερον· μὴ ὄντος γὰρ τῷ ἀρι- 12
 θμῷ ἔθὲν ἦττον τὰ μεγέθη εἶσαι τοῖς τὰ μαθηματικά μόνον εἶναι φαιμένοις,
 καὶ τέτων μὴ ὄντων ἢ ψυχῇ καὶ τὰ σώματα τὰ αἰσθητά. ἔκ ἔοικε δ'
 299^B ἢ φύσις ἐπεισοδιώδης ὅσα ἐκ τῶν φαινομένων, ὥσπερ μόχθηρὰ τραγωδία.
 τοῖς δὲ τὰς ιδέας τιθεμένοις τῷτο μὲν ἐκφεύγει· ποιῶσι γὰρ τὰ μεγέθη 13
 ἐκ τῆς ὕλης καὶ ἀριθμῷ, ἐκ μὲν τῆς δυάδος τὰ μήκη, ἐκ τριάδος δ' ἴσως
 τὰ ἐπίπεδα, ἐκ δὲ τῆς τετραδὸς τὰ στερεὰ ἢ καὶ ἐξ ἄλλων ἀριθμῶν·
 διαφέρει γὰρ ἔθὲν. ἀλλὰ ταῦτά γε πότερον ιδέαι ἔσονται, ἢ τίς ὁ τρόπος 14

§. 6. εἶναι τε] εἶναι τι GbJb. τὰ μεγέθη] om. T. | τὰ μαθημα-
 τικά] τῶν μαθηματικῶν Ald.

§. 7. λυτέον] λύεται TAbGb Ald. Bess.

§. 8. σιγμὴν μὲν] μὲν om. Gb, μὴν σιγμὴν Ald. | τοῦτο δὲ τοῦ] τοῦ
 om. GbJb. | ἀνάγκην] ἀνάγκη T Ald.

§. 9. πάντα ταῦτα] ταῦτα πάντα TAb Ald. | ἐστὶ τε] τε om. T. |
 ἔσαι] ἐς ET Ald. Bess. | τόδε τε καὶ] om. Gb.

§. 10. ἔσαι] εἶναι E et Alex. 827, a, 2. 3.

§. 11. ἐπιζητήσεμεν] ζητήσομεν T. | περὶ μὲν τοῦ] περὶ μὲν οὖν τοῦ
 TAb Ald. | τοῖς ὕστερον] τοῖς ὕστεροις Gb.

§. 12. ἔσαι τοῖς τὰ] τὰ om. T. | τούτων] τῶν T.

§. 13. ἐκ τριάδος] ἐκ τῆς τρ. T.

§. 14. πότερον] πρότερον Jb. | ἢ τίς] τις om. T. | ὥσπερ οὐδέ] οὐδὲ om. Gb.

- αὐτῶν, καὶ τί συμβάλλονται τοῖς ἴσιν; ἐθὲν γάρ, ὥσπερ ἐδὲ τὰ μαθη-
 15 ματικά, ἐδὲ ταῦτα συμβάλλεται. ἀλλὰ μὴν ἐδ' ὑπάρχει γε κατ' αὐτῶν
 ἐθὲν θεώρημα, εἰ μὴ τις βέλγεται κινεῖν τὰ μαθηματικά καὶ ποιεῖν
 ιδίως τινὲς δόξας. ἔστι δ' ἡ χαλεπὸν ὁποιασὲν ὑποθέσεις λαμβάνοντας
 16 μακροποιεῖν καὶ συνείρειν. ἔτοι μὲν ἐν ταύτῃ προσγλιχόμενοι ταῖς ιδίαις
 τὰ μαθηματικά διαμαρτάνουσιν· οἱ δὲ πρῶτοι δύο τὰς ἀριθμὸς ποιήσαντες,
 τὸν τε τῶν εἰδῶν καὶ τὸν μαθηματικόν, ἄλλον ὕδαμῶς ἐτ' εἰρήκασιν ἐτ'
 ἔχοιεν ἂν εἰπεῖν πῶς καὶ ἐκ τίνος ἔσται ὁ μαθηματικός. ποιεῖσι γάρ
 17 αὐτὸν μεταξὺ τῆ εἰδητικῆ καὶ τῆ αἰσθητῆ. εἰ μὲν γὰρ ἐκ τῆ μεγάλης
 καὶ μικρῆ, ὁ αὐτὸς ἐκείνῳ ἔσαι τῇ τῶν ιδεῶν, ἐξ ἄλλης δὲ τίνος μικρῆ
 18 καὶ μεγάλῃ· τὰ γὰρ μεγέθη ποιεῖ. εἰ δ' ἑτερόν τι ἐρεῖ, πλείω τὰ σοιχεῖα 1091·
 ἐρεῖ· καὶ εἰ ἐν τι ἐκατέρῃ ἢ ἀρχῇ, κοινόν τι ἐπὶ τῶν ἔσται τὸ ἐν.
 19 ζητητέον τε πῶς καὶ ταῦτα πολλὰ τὸ ἐν, καὶ ἅμα τὸν ἀριθμὸν γενέσθαι
 20 ἄλλως ἢ ἐξ ἐνός καὶ δυάδος ἀορίστου ἀδύνατον κατ' ἐκείνον. πάντα δὴ
 ταῦτα ἄλογα, καὶ μάχεται καὶ αὐτὰ ἑαυτοῖς καὶ τοῖς ἐνλόγοις, καὶ
 ἔοικεν ἐν αὐτοῖς εἶναι ὁ Σιμωνίδου μακρὸς λόγος· γίγνεται γὰρ ὁ μακρὸς
 21 λόγος ὥσπερ ὁ τῶν δέλων, ὅταν μὴθὲν ὑγίης λέγουσιν. φαίνεται δὲ καὶ 300B.
 αὐτὰ τὰ σοιχεῖα τὸ μέγα καὶ τὸ μικρὸν βοᾶν ὡς ἐλκόμενα· ἡ δὲ δύναται
 γὰρ ὕδαμῶς γενεῆσαι τὸν ἀριθμὸν ἀλλ' ἢ τὸν ἀπ' ἐνός διπλασιαζόμενον.
 22 ἄτοπον δὲ καὶ γένεσιν ποιεῖν αἰδιῶν ὄντων, μᾶλλον δ' ἐν τι τῶν ἀδυνά-
 των. οἱ μὲν ἔν Πυθαγόρειοι ὅτερον ἢ ποιεῖσιν ἢ ποιεῖσι γένεσιν ἐθὲν
 δεῖ διεσάξουσιν· φανερώς γὰρ λέγουσιν ὡς τὰ ἐνός συσπαθόντος, εἴτ' ἐξ ἐπι-

§. 15. κατ' αὐτῶν] τοῦτων E Ald. | μακροποιεῖν] μακρὸν ποιεῖν E.

§. 16. προσγλιχόμενοι] προσγλισχόμενοι Ald., «mathematics ideis annex-
 tentes» Bess. | τῶν εἰδῶν] τῶν ιδεῶν E. | τὸν μαθηματικόν] τὸν μαθη-
 ματικῶν A, τῶν μαθηματικῶν GbJb. | ἄλλον ὕδαμῶς] om. A. οἰδαμῶς
 om. E, ἄλλον om. Bess. | μαθηματικός] μαθ. κατ' ἐκείνον T. | εἰδητικῆ]
 εἰδικῆ A.

§. 17. ὁ αὐτὸς ἐκείνῳ — τίνος μικροῦ] om. T. | ἐκείνῳ] ἐκείνος
 GbJb. | εἰδῶν] εἰδῶν Gb. | τὰ γὰρ μεγέθη] τὰ γε μεγ., delete distinguendi
 nota post μεγάλου, Bess.

§. 18. σοιχεῖα ἐρεῖ] ἐρεῖ om. Gb. | ἐκατέρῃ] ἐκατέρω T.

§. 19. τε] om. Ald., δε Bess. | τὸ ἐν] τὰ ἐν A, B, καὶ ἐν Gb. | γενέ-
 σθαι] γίνεσθαι Ald.

§. 20. γίγνεται γὰρ ὁ μακρὸς λόγος] om. TGb.

§. 21. καὶ αὐτὰ] καὶ αὐτῷ Gb. | ἀλλ' ἢ] ἀλλ' ἢ Gb. | διπλασιαζόμε-
 νον] διπλασιαζόμενος GbJb.

§. 22. οἱ μὲν οὖν] εἰ μὲν οὖν Ald. | οὐ ποιοῦσιν ἢ ποιοῦσι] ποιοῦσιν
 ἢ οὐ ποιοῦσι A. | γίνεσιν] γίνῃ γ. Gb. | λήγουσιν] λήγουσι τινος A. | ὅτι
 ἐλκετο] ὅτι vertendo non exprimit Bessarion, et ut superfluecaneum improbat Sylb.

πέδων εἴτ' ἐκ χροαῖς εἴτ' ἐκ σπέρματος εἴτ' ἐξ ὧν ἀποροῦσιν εἰπεῖν, εὐθύς τὸ ἔργισα τῷ ἀπείρῳ ὅτι εἴλετο καὶ ἐπεραίνετο ὑπὸ τῆς πέρας. ἀλλ' ἐπειδὴ κοσμοποιῶσι καὶ φυσικῶς βέλονται λέγειν, δίκαιον αὐτοὺς 23 ἐξετάζειν τι περὶ φύσεως, ἐκ δὲ τῆς νῦν ἀρτεῖται μεθόδῳ· τὰς γὰρ ἐν τοῖς ἀκινήτοις ζητῶμεν ἀρχάς, ὥστε καὶ τῶν ἀριθμῶν τῶν τοιούτων ἐπισκεπτέον τὴν γένεσιν.

Cap. 4.

Τῷ μὲν ἂν περιττῷ γένεσιν ἔφασιν, ὡς δῆλον ὅτι τῷ ἀρτίῳ ὅσης 1
γενέσεως· τὸν δ' ἄρτιον πρῶτον ἐξ ἀνίσων τινὲς κατασκευάζουσι τοῦ
μεγάλου καὶ μικροῦ ἰσασθέντων. ἀνάγκη οὖν πρότερον ὑπάρχειν τὴν ἀνι-
σότητα αὐτοῖς τοῦ ἰσασθῆναι. εἰ δ' αἰεὶ ἦσαν ἰσασμένα, οὐκ ἂν ἦσαν 2
ἄνισα πρότερον· τοῦ γὰρ αἰεὶ ἔκ ἐξι πρότερον ἡθέν. ὥστε φανερόν ὅτι
ἂ τῷ θεωρησθαι ἔνεκεν ποιῶσι τὴν γένεσιν τῶν ἀριθμῶν. ἔχει δ' ἀπορίαν 3
καὶ εὐπορήσαντι ἐπιτίμησιν, πῶς ἔχει πρὸς τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ καλὸν τὰ
σοιχεῖα καὶ αἱ ἀρχαί, ἀπορίαν μὲν ταύτην πότερόν ἐστί τι ἐκείνων οἷον
βουλόμεθα λέγειν αὐτὸ τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ ἄριστον, ἢ ἔ, ἀλλ' ὑστερογενῆ.
παρὰ μὲν γὰρ τῶν θεολόγων ἔοικεν ὁμολογεῖσθαι τῶν νῦν τισίν, οἱ οὐ 4
φασιν, ἀλλὰ προελθούσης τῆς τῶν ὄντων φύσεως καὶ τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ
301 Br καλὸν ἐμφαίνεσθαι. τῷτο δὲ ποιῶσιν εὐλαβούμενοι ἀληθινὴν δυσχέριαν, 5
1091 b ἢ συμβαίνει τοῖς λέγουσιν, ὥσπερ ἐνιοι, τὸ ἐν ἀρχῇ. ἔσι δ' ἢ δυσχέ-
ρια ἢ διὰ τὸ τῇ ἀρχῇ τὸ εὐ ἀποδιδόμει ὡς ὑπάρχον, ἀλλὰ διὰ τὸ τὸ
ἐν ἀρχῇ καὶ ἀρχὴν ὡς στοιχεῖον καὶ τὸν ἀριθμὸν ἐκ τῷ ἐνός. οἱ δὲ 6
ποιηταὶ οἱ ἀρχαῖοι ταύτῃ ὁμοίως, ἢ βασιλεύειν καὶ ἄρχειν φασὶν οὐ τὴς
πρώτους, οἷον νύκτα καὶ οὐρανὸν ἢ χάος ἢ ὠκεανόν, ἀλλὰ τὸν Δία.
οὐ μὴν ἀλλὰ τούτοις μὲν διὰ τὸ μεταβάλλειν τὴς ἄρχοντας τῶν ὄντων 7

§. 23. [δίκαιον] om. Gb et rec. Jb. | [τι περὶ] τὰ περὶ rec. Jb, τοὺς περὶ Alex. 827, b, 42. 44.

§. 1. οὐ φασιν] οὐ φασιν εἶναι GbJb. | οὐ ὅσης] οὐσία T. | πρῶτον] om. Gb et rec. Jb. | πρότερον] om. Gb et rec. Jb.

§. 2. ἄνι οὐ] οὐ om. Gb.

§. 3. ἐπιτίμησιν] ἐπιστήμησιν E. | ἔχει πρὸς] ἔχει κατὰ GbJb. | ἄριστον] ἄριστον GbJb.

§. 4. γάρ] om. Ald. | οἱ] εἰ T.

§. 5. τῇ ἀρχῇ] ἐν ἀρχῇ Gb. | τὸ ἐν] τὸ ἐν ETGb.

§. 6. ἢ] οἱ GbJb. | βασιλεύειν] βασιλεύον E. | χάος ἢ] χ. ἢ καὶ Ald. | ἀλλὰ τὸν] τὸν om. Gb.

§. 7. τῶν ὄντων] om. Ald. | οὐ γὰρ] γε om. T. | τῷ μὴ] τῶν Gb. | ἀπαντα] πάντα EGbJb, ταῦτα Ald. | ὑστερον] ὑστερον E, ἐτέρων Gb. | ὁ μὲν τὴν] τὴν om. Gb.

συμβαίνει τοιαῦτα λέγειν, ἐπεὶ οἱ γε μεμιγμένοι αὐτῶν καὶ τῷ μὴ μυθι-
 κῶς ἅπαντα λέγειν, οἷον Φερεκύδης καὶ ἕτεροί τισιν, τὸ γεννησάν πρῶ-
 τον ἄριστον τιθέασιν, καὶ οἱ Μάγοι, καὶ τῶν ὑσίων δὲ σοφῶν, οἷον
 Ἐμπεδοκλῆς τε καὶ Ἀναξαγόρας, ὁ μὲν τὴν φιλίαν στοιχεῖον, ὁ δὲ τὸν
 8 οὖν ἀρχὴν ποιήσας. τῶν δὲ τὰς ἀκινήτους οὐσίας εἶναι λεγόντων οἱ
 μὲν φασιν αὐτὸ τὸ ἐν τῷ ἀγαθῷ αὐτὸ εἶναι· ὥσπερ μὲν τοι τὸ ἐν αὐτῷ
 9 ὥσπερ εἶναι μάλιστα. ἡ μὲν οὖν ἀπορία αὕτη, ποτέρως δεῖ λέγειν. θαυ-
 μαζόν δ' εἰ τῷ πρώτῳ καὶ αἰδίῳ καὶ αὐταρκεστάτῳ τοῦτ' αὐτὸ πρῶτον
 10 οὐχ ὥς ἀγαθὸν ὑπάρχει τὸ αὐταρκες καὶ ἡ σωτηρία. ἀλλὰ μὴν οὐδὲ
 ἄλλο τι ἀφθαρτον ἢ διότι εὖ ἔχει, οὐδ' αὐταρκες. ὥς τε μὲν φάναι
 11 τὴν ἀρχὴν τοιαύτην εἶναι εὐλογον ἀληθὺς εἶναι. τὸ μὲν τοι ταύτην εἶναι
 τὸ ἐν, ἢ εἰ μὴ τῷτο, σοιχεῖόν τε καὶ σοιχεῖον ἀριθμῶν, ἀδύνατον· συμ-
 βαίνει γὰρ πολλὴ δυσχέρεια, ἣν ἔπαι φεύγοντες ἀπειρήκασιν, οἱ τὸ ἐν
 μὲν ὁμολογῶντες ἀρχὴν εἶναι πρῶτην καὶ σοιχεῖον, τοῦ ἀριθμοῦ δὲ τοῦ
 μαθηματικοῦ· ἅπασαι γὰρ αἱ μονάδες γίνονται ὅπερ ἀγαθόν τι, καὶ
 12 πολλὴ τις εὐπορία ἀγαθῶν. ἔτι εἰ τὰ εἶδη ἀριθμοί, τὰ εἶδη πάντα 3028c.
 ὅπερ ἀγαθόν τι. ἀλλὰ μὴν ὅτε βύλεται τιθεῖται τις εἶναι ἰδέας. εἰ μὲν
 γὰρ τῶν ἀγαθῶν μόνον, ἐκ ἔσσονται οὐσίαι αἱ ἰδαί· εἰ δὲ καὶ τῶν ὁσίων,
 13 πάντα τὰ ζῷα καὶ τὰ φυτὰ ἀγαθὰ καὶ τὰ μετέχοντα. ταῦτά τε δὴ
 συμβαίνει ἄτοπα, καὶ τὸ ἐναντίον σοιχεῖον, εἴτε πληθὺς ὅν εἴτε τὸ ἄνι-
 14 σον καὶ μέγα καὶ μικρόν, τὸ κακὸν αὐτό. διόπερ ὁ μὲν ἔφυγε τὸ ἀγα-
 θὸν προσάπτειν τῷ ἐν ὥς ἀναγκαῖον ὅν, ἐπειδὴ ἐξ ἐναντίων ἡ γένεσις,
 15 τὸ κακὸν τὴν τῷ πληθύνει φύσιν εἶναι. οἱ δὲ λέγουσι τὸ ἄνισον τὴν τῷ
 κακοῦ φύσιν· συμβαίνει δὴ πάντα τὰ ὄντα μετέχειν τῷ κακῷ ἕξω ἐνός
 αὐτῷ τῷ ἐνός, καὶ μᾶλλον ἀκράτου μετέχειν τὰς ἀριθμῶν ἢ τὰ μεγέθη, 1092 a
 καὶ τὸ κακὸν τοῦ ἀγαθοῦ χώραν εἶναι, καὶ μετέχειν καὶ ὁρέγεσθαι τοῦ
 16 φθαρτικοῦ· φθαρτικὸν γὰρ τοῦ ἐναντίου τὸ ἐναντίον. καὶ εἰ ὥσπερ
 ἐλέγομεν ὅτι ἡ ὕλη ἐστὶ τὸ δυνάμει ἕκαστον, οἷον πυρὸς τοῦ ἐνεργεῖα τὸ

§. 8. εἶναι] om. T Ald.

§. 11. εἶναι] om. T. | τε καὶ στοιχεῖον ἀριθμῶν] γε καὶ στοιχείων ἀριθμῶν Gbδ. | τὸ ἐν μὲν] μὲν om. Gb. | εὐπορία] ἀπορία T Ald.

§. 12. ἔτι εἰ] εἰ om. A. | ἀγαθῶν μόνον] ἀγ. μόνων Gbδ. | ὁσίων] om. Gb et rec. Jb. αἱ ὁσίοι Ald. | αἱ ἰδέαι] αἱ om. T Ald.

§. 13. τε] om. Gb. | καὶ μέγα] εἴτε μέγα Gb et rec. Jb.

§. 14. ὥς ἀναγκαῖον ὅν] om. Gb. ὥς ἐναντίον ὅν Ald. | ἐπεὶ δὴ — φύσιν εἶναι] om. Gbδ. | εἶναι — τοῦ κακοῦ φύσιν §. 15.] om. T.

§. 15. χώραν εἶναι] χ. ὅν T. | τοῦ ἐναντίου τὸ ἐναντίον] τὸ ἐναντίον τοῦ ἐναντίου Gb.

§. 16. ὅτι] om. T.

δυνάμει πῦρ, τὸ κακὸν εἶναι αὐτὸ τὸ δυνάμει ἀγαθόν· ταῦτα δὲ πάντα 17
συμβαίνει, τὸ μὲν ὅτι ἀρχὴν πᾶσαν ζοικεῖον ποιεῖσι, τὸ δ' ὅτι τὰναντία
ἀρχάς, τὸ δ' ὅτι τὸ ἐν ἀρχῇ, τὸ δ' ὅτι τὰς ἀριθμὸς τὰς πρώτας εἰσίας
καὶ χωριστάς καὶ εἶδη.

C a p. 5.

Εἰ οὖν καὶ τὸ μὴ τιθεῖται τὸ ἀγαθὸν ἐν ταῖς ἀρχαῖς καὶ τὸ τιθέ- 1
ναι ἔτις ἀδύνατον, δηλὸν ὅτι αἱ ἀρχαὶ ἐκ ὁρθῶς ἀποδίδονται οὐδὲ αἱ
πρώται οὐσίαι. οὐκ ὁρθῶς δ' ὑπολαμβάνει οὐδ' εἴ τις παρεικάξει τὰς 2
τοῦ ὅλου ἀρχάς τῇ τῶν ζῳῶν καὶ φυτῶν, ὅτι ἐξ ἀορίστων ἀτελῶν δὲ
αἱ τὰ τελειότερα, διὸ καὶ ἐπὶ τῶν πρώτων ἔτις φησὶν, ὥςτε μὴδὲ 3
ὅν τι εἶναι τὸ ἐν αὐτό. εἰσὶ γὰρ καὶ ἐνταῦθα τέλειαι αἱ ἀρχαὶ ἐξ ὧν
ταῦτα· ἄνθρωπος γὰρ ἄνθρωπον γεννᾷ, καὶ ἐκ ἐστὶ τὸ σπέρμα πρῶτον. 4
ἄτοπον δὲ καὶ τὸ τόπον ἅμα τοῖς σερεοῖς καὶ τοῖς μαθηματικοῖς ποιῇ-
σαι (ὁ μὲν γὰρ τόπος τῶν καθ' ἑκάστον ἴδιος, διὸ χωριστὰ τόπων, τὰ δὲ 5
μαθηματικὰ ἐ πῦ), καὶ τὸ εἰπεῖν μὲν ὅτι πῦ εἶναι, τί δὲ εἶναι ὁ τόπος,
μῆ. εἶδει δὲ τοὺς λέγοντας ἐκ στοιχείων εἶναι τὰ ὄντα καὶ τῶν ὄντων 6
303^h τὰ πρῶτα τοὺς ἀριθμούς, διελόμενους πῶς ἄλλο ἐξ ἄλλου ἐστίν, οὕτω
λέγειν τίνα τρόπον ὁ ἀριθμὸς εἶναι ἐκ τῶν ἀρχῶν. πότερον μῖξε; ἀλλ' 7
οὔτε πᾶν μικτόν, τὸ τε γιγνόμενον ἑτεροῦ, ἐκ ἐστὶ τε χωριστὸν τὸ ἐν ἐδ'
ἑτέρα φύσει· οἱ δὲ βέλομαι. ἀλλὰ συνθέσει, ὥσπερ συλλαβῆς; ἀλλὰ
θίσειν τε ἀνάγκη ὑπάρχειν, καὶ χωρὶς ὁ νοῶν νοήσει τὸ ἐν καὶ τὸ πληθος.
ταῦτ' ἐν ἐστὶν ὁ ἀριθμὸς, μονὰς καὶ πληθος, ἢ τὸ ἐν καὶ ἄριστον. καὶ 8
ἐπεὶ τὸ ἐκ τινῶν εἶναι ἐστὶ μὲν ὡς ἐνυπαρχόντων ἐστὶ δὲ ὡς οὐ, ποτέρως
ὁ ἀριθμὸς; ἔτις γὰρ ὡς ἐνυπαρχόντων ἐκ εἶναι ἀλλ' ἢ ὧν γένεσις εἶναι.
ἀλλ' ὡς ἀπὸ σπέρματος· ἀλλ' οὐχ οἷον τε τοῦ ἀδιαίρετου τι ἀπελθεῖν. 8
ἀλλ' ὡς ἐκ τοῦ ἐναντίου μὴ ὑπομένοντος; ἀλλ' ὅσα οὕτως ἐστί, καὶ ἐξ

§. 17. χωριστάς] χωριστὰ Jb.

§. 1. τιθεῖναι] μετεῖναι Gb. | αἱ πρώται] αἱ om. E.

§. 2. δ'] om. Gb. | ἀρχάς τῇ] ἀρχάς τι E. | ἀτελῶν] om. Ald. | φησὶν] φασὶν Ald.

§. 3. γὰρ] δὲ Ald. | αἱ ἀρχαὶ] αἱ om. T. | ταῦτα] ταῦτα αὐτὰ Jb. | ἄνθρωπον] om. Gb.

§. 4. τὸ τόπον] τὸν τόπον E. | σερεοῖς καὶ] καὶ om. T. Ab Ald. Bess. | καθ' ἑκάστον ἴδιος] καθ' ἑκάστα ὧν ἴδιος T. | τί δὲ] τὸ δὲ T. | μῆ] μὴ ἄτοπον Bess. Sylb.

§. 6. οἱ δὲ βέλομαι] οὐδέ β. Ald. Bess. | θίσειν τε] τε om. E. | οὖν εἶναι] εἶναι οὖν Ab Ald. | ὁ ἀριθμὸς] ὁ om. T.

§. 8. ἀδιαίρετον] ἀδιαίρετον T. Ab Ald. | τινός εἶναι] εἶναι om. Jb.

- 9 ἄλλα τίνος ἐστὶν ὑπομένοτος. ἐπεὶ τοίνυν τὸ ἐν ὃ μὲν τῷ πληθῇ ὡς
ἐναντίον τίθησιν, ὃ δὲ τῷ ἀνίσῳ, ὡς ἴσῳ τῷ ἐνὶ χρωμένῳ, ὡς ἐξ ἐναν- 1092 b
τίων εἴη ἂν ὁ ἀριθμός. ἔσιν ἄρα τι ἕτερον ἐξ οὗ ὑπομένοτος καὶ θα-
10 τέρε ἐστὶν ἢ γέγονεν. ἔτι τί δὴ ποτε τὰ μὲν ἅλλ' ὅσα ἐξ ἐναντίων ἢ
οἷς ἐστὶν ἐναντία φθείρεται, κἂν ἐκ παντὸς ἦ, ὃ δὲ ἀριθμός οὐ; περὶ
11 τούτου γὰρ οὐθὲν λέγεται. καίτοι καὶ ἐνυπάρχον καὶ μὴ ἐνυπάρχον φθεί-
ρει τὸ ἐναντίον, οἷον τὸ νεῖκος, τὸ μῖγμα. καίτοι οὐκ ἔδει· οὐ γὰρ 304 Br.
12 ἐκείνῳ γε ἐναντίον. οὐθὲν δὲ διώρισται οὐδὲ ὁποτέρως οἱ ἀριθμοὶ αἵτιοι
τῶν οὐσιῶν καὶ τοῦ εἶναι, πότερον ὡς ὄροι, οἷον αἱ στιγμαὶ τῶν μεγα-
θῶν, καὶ ὡς Εὐρυτος ἔταττε τίς ἀριθμός τίνος, οἷον ὁδὲ μὲν ἀνθρώπου,
ὁδὲ δὲ ἵππου, ὥσπερ οἱ τὲς ἀριθμὸς ἄγοντες εἰς τὰ σχήματα τριγώνων
καὶ τετραγώνων, οὕτως ἀφομοιωὺν ταῖς ψήφοις τὰς μορφὰς τῶν φυτῶν.
13 ἢ ὅτι ὁ λόγος ἢ συμφωνία ἀριθμῶν, ὁμοίως δὲ καὶ ἀνθρώπος καὶ τῶν
ἄλλων ἕκαστος; τὰ δὲ δὴ πάθη πῶς ἀριθμοί, τὸ λευκὸν καὶ γλυκὺ καὶ
14 τὸ θερμόν; ὅτι δὲ οὐχ οἱ ἀριθμοὶ εἶναι ἐδὲ τῆς μορφῆς αἵτιοι, δῆλον·
15 ὁ γὰρ λόγος ἢ εἶσα, ὃ δ' ἀριθμός ὕλη. οἷον σαρκὸς ἢ ὅσῃ ἀριθμός
ἢ εἶσα. ἔτω τρία πῦρός, γῆς δὲ δύο· καὶ αἱ ὁ ἀριθμός ὅς ἂν ἦ τι-
16 πῶν ἐστὶν, ἢ πύρινος ἢ γῆτινος ἢ μοναδικός. ἀλλ' ἢ εἶσα τὸ τοσόσθ' εἶναι
πρὸς τοσόσδε κατὰ τὴν μῆξιν. τῷτο δ' ἐκείνῃ ἀριθμὸς ἀλλὰ λόγος μῆξεως
17 ἀριθμῶν σωματικῶν ἢ ὁποιωνῶν. ἔτε ἔν τῷ ποιῆσαι αἷτιος ὁ ἀριθμός,

§. 9. ἐξ ἐναντίων] ἐξ ἐναντίου GbJb.

§. 10. οἷς] οἷοις T. | ἐναντία] ὑπάρχον Gb. | κἂν ἐκ — ἐνυπάρχον
φθείρει] om. Gb.

§. 11. καὶ μὴ ἐνυπάρχον] om. E. | φθείρει] φθείρεται Jb. | καίτοι
καίτοιγε TAbGbJb. | ἐκείνῳ] ἐκείνῳ AbGbJb Bess.

§. 12. αἵτιοι] αἷτιον Jb. | πότερον] πρότερον Jb. | ὄροι] ὄροι E, σω-
ροὶ T, οἱ ὄροι GbJb, ὄροι Bekk. errore typographico. | οἷον] οἷνος T. | αἱ
στιγμαὶ] αἱ om. TAbAld. | τῶν μεγεθῶν] τῶν γραμμῶν Syrian. in paraphr.,
cf. Brand. schol. in Ar. Metaph. 342, 9. | ἀφομοιωὺν] ἀφ' ὁμοίων Jb, ἀφομοιῶν-
ται, omisso insequenti ταῖς, Ald.

§. 13. ἢ συμφωνία] ἢ συμφ. Alex. 829, a, 45. | καὶ ἀνθρώπος] καὶ ὡς
ἀνθ. T, καὶ ὁ ἀνθ. Gb. | καὶ τῶν] καὶ om. Gb. | τὸ θερμόν] τὸ om. T.

§. 14. οὐσίαι] οὐσία ET Bess. | ἢ οὐσία] ἢ om. T Ald.

§. 15. ἢ οὐσία] ἢ δ' οὐσία ET, ἢ οὐσία Ald., οὐσία sine ἢ Alex. 829, b, 17.
Deinde idem aliam distinguendi rationem praecipit, ita locum nostrum exhibens
οἷον σαρκὸς ὅσῳ ἀριθμός οὐσία οὕτως· τρία πῦρός, γῆς δύο, addita admonitione:
χρὴ εἶπαι τελείαν εἰς τὸ οὕτως, ἅρα ἐπάγειν τρία πῦρός, γῆς δύο. | ὅς] ὡς T.

§. 16. πρὸς τοσόσδε] πρὸς τὸ τοσ. T Ald. | οὐκέτι] οὐκ ἔτι EGb Ald.
Bess. | μῆξεως] μῆξιν GbJb. | ἢ] om. T.

§. 17. τῷ] τοῦ T Alex. in lemm. 829, b, 39. | οὕτως ὁ ἀριθμός] οὕτως ὁ om. T, ὁ om. Ab Ald. | οὕτως ὁ] οὕτως εἰ T.

ἔτε ὅλος ὁ ἀριθμὸς ἔτε ὁ μοναδικός, ἔτε ὕλη οὔτε λόγος καὶ εἶδος τῶν πραγμάτων. ἀλλὰ μὴν ἐδ' ὡς τὸ οὐ ἔνεκα.

C a p. 6.

Ἀπορήσαι δ' ἂν τις καὶ τί τὸ εἶναι τὸ ἀπὸ τῶν ἀριθμῶν, τὸ 1
 ἐν ἀριθμῷ εἶναι τὴν μῆξιν, ἢ ἐν εὐλογίᾳ ἢ ἐν περιττῷ. νυνὶ γὰρ ἐθὺν 2
 ὑγιαινότερον τρεῖς τρία ἂν ἢ τὸ μελίνκατον κεκραμένον, ἀλλὰ μᾶλλον
 ἀφελήσαιεν ἂν ἐν οὐθενὶ λόγῳ ὅν ὕδαρις δὲ ἢ ἐν ἀριθμῷ ἄκρατον ὄν. 3
 303^{Br} ἔτι οἱ λόγοι ἐν προσθέσει ἀριθμῶν εἰσίν, οἱ τῶν μίξεων, οὐκ ἐν ἀρι-
 θμοῖς, οἷον τρία πρὸς δύο, ἀλλ' οὐ τρεῖς δύο. τὸ γὰρ αὐτὸ δεῖ γένος 4
 εἶναι ἐν ταῖς πολλαπλασιώσεσιν. ὥστε δεῖ μετρεῖσθαι τῷ τε Α τὸν 4
 1093^a σοῖχον ἐφ' ᾧ ΑΒΓ καὶ τῷ Δ τὸν ΔΕΖ· ὥς τε τῷ αὐτῷ πάντα. οὐκ ἐν
 εἶναι πρὸς ΒΕΓΖ, καὶ ὕδατος ἀριθμὸς δις τρία. εἰ δ' ἀνάγκη πάντα 5
 ἀριθμῷ κοινωρεῖν, ἀνάγκη πολλὰ συμβαίνειν τὰ αὐτά, καὶ ὁρισμὸν τὸν
 αὐτὸν τῷδε καὶ ἄλλῳ. ἄρ' οὐν τοῦτ' αἴτιον καὶ διὰ τοῦτο ἐστὶ τὸ 6
 πρᾶγμα, ἢ ἀδελφον; οἷον ἔστι τις τῶν τῷ ἡλίῳ φορῶν ἀριθμὸς, καὶ πάλιν
 τῶν τῆς σελήνης, καὶ τῶν ζῶων γε ἐκάστῃ τῷ βίῃ καὶ ἡλικίᾳ· τί οὐν
 κοινῶν ἐνίς μὲν τέτων τετραγώνους εἶναι, ἐνίους δὲ κύβους καὶ ἴσους,
 τὲς δὲ διπλασίους; ἐθὺν γὰρ κοινῶν, ἀλλ' ἀνάγκη ἐν τέτοις στρέφασθαι, 7
 εἰ ἀριθμοῦ πάντα ἐκοινώνει, ἐπεδέχτο τε τὰ διαφέροντα ὑπὸ τὸν αὐτὸν
 ἀριθμὸν πίπτειν. ὥς' εἴ τισιν ὁ αὐτὸς ἀριθμὸς συνεβεβήκει, ταῦτα ἂν 8
 ἦν ἀλλήλοις ἐκείνα τὸ αὐτὸ εἶδος ἀριθμοῦ ἔχοντα, οἷον ἡλιος καὶ σελήνη
 τὰ αὐτά. ἀλλὰ διὰ τί αἴτια ταῦτα; ἐπτα μὲν φωνήεντα, ἐπτα δὲ 9
 χορδαὶ ἢ ἁρμονίαι, ἐπτα δὲ αἱ πλειάδες, ἐν ἐπτα δὲ ὁδοῦταις βάλλει

§. 1. ἢ ἐν περιττῷ] ἢ ἐν π. E.

§. 2. ἀφελήσαιεν ἂν] ἂν om. T. | ἐν οὐθενί] ἐν om. Ald. | ὕδαρις δὲ] δὲ om. Gb.

§. 3. οὐκ ἐν ἀριθμοῖς] οὐκ ἐν τοῖς ἀρ. T Ald. | πολλαπλασιώσεσιν] πολλαπλασιώσεσιν Gb^h Ald.

§. 4. δεῖ] δ' εἰ T. om. Gb. | τῷ] τὸ Gb^hb. | τὸν σοῖχον] τὸ σοῖχον Ald. | ἐφ' οὗ] om. Gb. | ΔΕ] om. Gb.

§. 5. μὲν τέτων] om. Gb.

§. 6. τὸν αὐτὸν ἀριθμὸν] τὸν ἀρ. αὐτὸν T; αὐτὸν om. Gb.

§. 7. τισιν] τις T. | ταῦτα] ταῦτα T^hGb Ald. | οἷον — τὰ αὐτά] om. Gb^hk.

§. 9. αἴτια ταῦτα] αἴτια ταῦτα Bess. | ἐπτα μὲν] τὰ ἐπτα μὲν Alex. in lemm. 831, a, 27. | ἢ ἁρμονίαι] ἢ ἁρμονία E Alex. in lemm. | ἐντα γὰρ] om. E, ἐντα δὲ Alex. in lemm.

- 10 ἓνια γε, ἓνια δ' οὐ· ἑπτὰ δὲ οἱ ἐπὶ Θήβας. ἄρ' οὖν ὅτι τοιοσδὶ ὁ
ἀριθμὸς πέφυκεν, διὰ τοῦτο ἢ ἐκείνοι ἐγένοντο ἑπτὰ ἢ ἡ πλείας ἑπτὰ
11 οὕτως ἀριθμοῦμεν; τὴν δὲ ἄρκτον γε δώδεκα, οἱ δὲ πλείες. ἐπεὶ καὶ
τὸ ΞΨΖ συμφωνίας φασὶν εἶναι, καὶ ὅτι ἐκεῖναι τρεῖς, καὶ ταῦτα τρία.
12 ὅτι δὲ μυρία ἂν εἴη τοιαῦτα, οὐθὲν μέλει· τὸ γὰρ Γ καὶ Ρ εἴη ἂν ἐν
σημεῖον. εἰ δ' ὅτι διπλάσιον τῶν ἄλλων ἕκασον, ἄλλο δ' οὐ, αἴτιον δ'
ὅτι τριῶν ὄντων τόπων ἐν ἐφ' ἑκάσῃ ἐπιφέρεται τῷ σίγμα, διὰ τούτο τρία 306 Br.
μόνον ἐσὶν, ἀλλ' ἐχ' ὅτι αἱ συμφωνίαι τρεῖς, ἐπεὶ πλείες γε αἱ συμφω-
13 νίαι· ἐνταῦθα δ' ἐκείτι δύναται. ὅμοιοι δὴ καὶ ἵστοι τοῖς ἀρχαίοις Ὀμηρι-
14 κοῖς, οἱ μικρὰς ὁμοιότητας ὀρῶσι, μεγάλας δὲ παρορῶσιν. λέγουσι δέ
τινες ὅτι πολλὰ τοιαῦτα, οἷον αἶ τε μέσαι ἢ μὲν ἐννέα ἢ δὲ ὀκτώ, καὶ
τὸ ἔπος δεκαεπτὰ, ἰσάριθμον τέτοις· βαίνεται δ' ἐν μὲν τῷ δεξιῷ ἐννέα 1093 b
15 συλλαβαῖς, ἐν δὲ τῷ ἀριστερῷ ὀκτώ. καὶ ὅτι ἴσον τὸ διάστημα ἐν τε τοῖς
γραμμασιν ἀπὸ τοῦ Α πρὸς τὸ Ω, καὶ ἀπὸ τοῦ βόμβυκος ἐπὶ τὴν ὀξυ-
τάτην νεάτην ἐν αὐλοῖς, ἧς ὁ ἀριθμὸς ἴσος τῇ ἁλομελείᾳ τῷ οὐρανῷ.
16 ὀρᾶν δὲ δεῖ μὴ τοιαῦτα ἔθεις ἂν ἀπορήσειεν οὔτε λέγειν ἔθ' εὐρίσκειν
17 ἐν τοῖς αἰδίοις, ἐπεὶ καὶ ἐν τοῖς φθαρτοῖς. ἀλλ' αἱ ἐν τοῖς ἀριθμοῖς
φύσεις αἱ ἐπαινύμεναι καὶ τὰ τέτοις ἐναντία καὶ ὅλως τὰ ἐν τοῖς μα-
θήμασιν, ὡς μὲν λέγσσι τινες καὶ αἷτια ποιῶσι τῆς φύσεως, εἰκεν ἑτωσί
γε σκοποῦμένοις διαφεύγειν· κατ' ἑθέρην γὰρ τρόπον τῶν διωρισμένων
18 περὶ τὰς ἀρχὰς ἔθεν αὐτῶν αἰτιὸν ἔστιν. ἐκεῖνο μέντοι ποιῶσι φανερόν
ὅτι τὸ εὐ ὑπάρχει καὶ τῆς συστοιχίας ἐστὶ τῆς τοῦ καλοῦ τὸ περιτόν,

§. 10. ὕτα] om. T. | τοιοσδὶ] τοιόσδ' Gb. | πέφυκεν] om. GbJb. | ἢ ἄλλην] ἢ δι' ἄλλην Gb. | τὴν δὲ ἡμεῖς] εἰ δὲ ἡμεῖς Ald.

§. 11. συμφωνίας] συμφωνίαν T Ald. | οὐθὲν] οὐθενί (ynemo curata) Bess. | μέλει] μέλλει E. | τὸ γὰρ] τῷ γὰρ EAb Ald. Bess. Brand.

§. 12. ἐφ' ἑκάστου] ἀφ' ἐκ. T. | τῷ] τὸ Gb, quae scriptura haud displicet Sylburgio. | οὐχ ὅτε] οὐχ ὅθ' Ab Ald.

§. 14. ἢ δὲ ὀκτώ] οἱ δὲ ὀκτώ T. | συλλαβαῖς] συλλαβὰς T, συλλαβαὶ EGb.

§. 15. γραμμασιν]· πράγμασιν E. | τὸ Ω] τὸ β GbJb. | ἴσος] ἰσότης ETAb Ald. Bess. | ὁλομελείᾳ] ὁλομελίᾳ Ald. | τοῦ] τε τοῦ E.

§. 16. δεῖ] δὴ E, δεῖ δὴ T.

§. 17. φύσεις] φύσεις ὡς Gb. | οὕτωςί γε] οὕτω οἷγε T. | σκοποῦμενοις] σκοποῦμενοι TAb. | διαφεύγειν] διαφεύγει T Ald. | οὐθὲν] ἐν Ab. Deinde haec οὐθὲν αὐτόν — τὸ εὐθύ, τὸ ἴσον §. 18.] om. T.

§. 18. ἐκεῖνο] ὡς Ab Ald., om. E. | καὶ τῆς συστοιχίας] καὶ et συστοιχίας om. E, καὶ τῆς συστοιχίας Ald. | ἐστὶ] ταύτης ἐστὶ GbJb. | τὸ ἴσον] τὸ ἰσάριθμον E, τὸ ἰσάνεις ἴσον GbJb. | αἱ δυνάμεις] καὶ δ. T, καὶ αἱ δ. GbJb. | τοιοσδὶ] τοιόσδε T. | δὴ] δ' T.

τὸ εὐθύ, τὸ ἴσον, αἱ δυνάμεις ἐνίων ἀριθμῶν· ἅμα γὰρ ὦραι καὶ ἀριθμὸς τοιοσδί· καὶ τᾶλλα δὴ ὅσα συνάγουσιν ἐκ τῶν μαθηματικῶν θεωρημάτων πάντα ταύτην ἔχει τὴν δύναμιν. διὸ καὶ ἔοικε συμπτώ- 19
μασιν· ἔσι γὰρ συμβεβηκότα μὲν, ἀλλ' οἰκεῖα ἀλλήλοις πάντα, ἐν δὲ τὸ ἀνάλογον· ἐν ἐκάστη γὰρ τῇ ὁντος κατηγορίᾳ ἐστὶ τὸ ἀνάλογον, ὡς εὐθὺν
307 Br. ἐν μήκει, οὕτως ἐν πλάτει τὸ ὁμαλὸν ἴσως, ἐν ἀριθμῷ τὸ περιτόν, ἐν δὲ
χρόῳ τὸ λευκόν. ἔτι οὐχ οἱ ἐν τοῖς εἶδεσιν ἀριθμοὶ αἴτιοι τῶν ἁρμο- 20
νικῶν καὶ τῶν τοιούτων· διαφέρουσι γὰρ ἐκεῖνοι ἀλλήλων οἱ ἴσοι εἶδει·
καὶ γὰρ αἱ μονάδες, ὥστε διὰ γε ταῦτα εἶδη οὐ ποιητέον. τὰ μὲν 21
οὖν συμβαίοντα ταῦτά τε κἂν ἔτι πλείω συναχθεῖη. ἔοικε δὲ τεκμή-
ριον εἶναι τὸ πολλὰ κακοπαθεῖν περὶ τὴν γένεσιν αὐτῶν καὶ μηθένα
τρόπον δύνασθαι συνεῖραι τοῦ μὴ χωριστὰ εἶναι τὰ μαθηματικά τῶν
αἰσθητῶν, ὡς ἔνιοι λέγουσι, μηδὲ ταύτας εἶναι τὰς ἀρχάς.

§. 19. τὸ ἀνάλογον] τῇ ἀνάλ. *Elb* Alex. 832, b, 37. | χρόῳ] χρόα *T. A.*

§. 20. ἁρμονικῶν] ἀριθμῶν *Ald.* | ἐκεῖνοι ἀλλήλων] ἀλλήλων ἐκεῖνοι
Gbb. | διὰ γε] διὰ om. *E.* | ταῦτα] ταῦτά *E.*

§. 21. συναχθεῖη] συναχθῇ *T.* | τρόπον] τόπον *T.* λοιπὸν *E.* | συνε-
ραι] συνθεῖν *E.*

